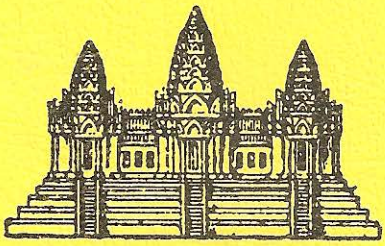

ព្រះ
ពុទ្ធបដិមាកថា
និង
សេចក្តីប្រៀបធៀបសាសន៍ខ្មែរ
និងយបដិមក ចុល្លវគ្គ
ទុតិយភាគ
១០

សមថក្ខន្ធក: ខ្ទកវត្តក្ខន្ធក:

និង សេនាសនក្ខន្ធក:

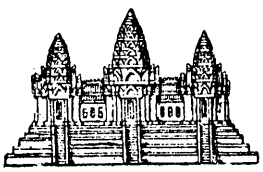

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព. ស. ២៥០១

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គស្ស

ទុតិយោ ភាគោ

សមថក្ខន្ធកំ

(១) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អសម្មុខីភូតានំ ភិក្ខូនំ ការេន្តិ កាយេ តជ្ជនីយម្បិ និយស្សម្បិ បព្ពាជនីយម្បិ បដិសារណីយម្បិ ឧក្ខេបនីយម្បិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អសម្មុខីភូតានំ ភិក្ខូនំ ការេស្សន្តិ តជ្ជនីយម្បិ និយស្សម្បិ បព្ពាជនីយម្បិ បដិសារណីយម្បិ ឧក្ខេបនីយម្បិតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ សច្চំ កិរ ភិក្ខវេ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អសម្មុខីភូតានំ ភិក្ខូនំ ការេន្តិ កាយេ តជ្ជនីយម្បិ និយស្សម្បិ បព្ពាជនីយម្បិ

វិនយបិដក បុល្លវគ្គ

ទុតិយភាគ

សមបិក្ខន្ធកៈ

(១) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ តែងធ្វើកម្មទាំងឡាយ គឺ តជ្ជនីយកម្មខ្លះ និយស្សកម្មខ្លះ បព្វាជនីយកម្មខ្លះ បដិសារណីយកម្មខ្លះ ឧក្ខេបនីយកម្មខ្លះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមិនមានកង្វល់ចំពោះមុខ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បោលបោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនសមបើនឹងធ្វើកម្មទាំងឡាយ គឺ តជ្ជនីយកម្មខ្លះ និយស្សកម្មខ្លះ បព្វាជនីយកម្មខ្លះ បដិសារណីយកម្មខ្លះ ឧក្ខេបនីយកម្មខ្លះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមិនមាន កង្វល់ចំពោះមុខសោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុតែងធ្វើកម្មទាំងឡាយ គឺ តជ្ជនីយកម្មខ្លះ និយស្សកម្មខ្លះ បព្វាជនីយកម្មខ្លះ

បដិសារណីយម្បិ ឧក្ខេបនីយម្បិតំ ។ សព្ពំ ភគវាតំ ។ បាតរាសេ ពុទ្ធោ ភគវា អនេកបរិយាយេន តេសំ មោឃបុរិសានំ អនេកលាភំ អប្បដិរូបំ អសប្បាយំ អកប្បិយំ អកត្តព្ពំ កថំ ហិ នាម តេ តំ មោឃបុរិសា អសម្មាទក្ខតានំ តំ ភិក្ខុនំ កម្មានំ ការំ ឯស្សន្តិ តជ្ជនីយម្បិ និយស្សម្បិ បព្ពាជនីយម្បិ បដិសារណីយម្បិ ឧក្ខេបនីយម្បិ នេតំ តំ ភិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។បេ។ បាតរាសេ ត្វា ធម្មិ កថំ កត្វា តំ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ន តំ ភិក្ខវេ អសម្មាទក្ខតានំ តំ ភិក្ខុនំ កម្មំ ការេតព្ពំ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា យោ ករេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

បដិសារណីយកម្មខ្លះ ឧក្ខេបនីយកម្មខ្លះ ដល់តិក្ខុតាំងឡាយដែលមិនមានកុដ្ឋទីបំពោះមុខ ពិតមែនឬ ។ តិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលតិក្ខុតាំងឡាយ អំពើរបស់មោឃបុរសតាំងនោះ មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ ម្នាលតិក្ខុតាំងឡាយ មោឃបុរសតាំងនោះ មិនសមបើនឹងធ្វើកម្មតាំងឡាយ គឺ តជ្ជនីយកម្មខ្លះ និយស្សកម្មខ្លះ បព្វាជនីយកម្មខ្លះ បដិសារណីយកម្មខ្លះ ឧក្ខេបនីយកម្មខ្លះ ដល់តិក្ខុតាំងឡាយដែលមិនមានកុដ្ឋទីបំពោះមុខទេ ម្នាលតិក្ខុតាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ។ បេ ។ លុះទ្រង់តិះដៀលហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅតិក្ខុតាំងឡាយមកថា ម្នាលតិក្ខុតាំងឡាយ តិក្ខុមិនត្រូវធ្វើតជ្ជនីយកម្មខ្លះ និយស្សកម្មខ្លះ បព្វាជនីយកម្មខ្លះ បដិសារណីយកម្មខ្លះ ឧក្ខេបនីយកម្មខ្លះ ដល់តិក្ខុតាំងឡាយដែលមិនមានកុដ្ឋទីបំពោះមុខទេ តិក្ខុណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒) อนฺตรธายนฺติ ปุคฺคลา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา ปุคฺคลา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา ๆ

(๓) อนฺตรธายนฺติ ปุคฺคลา อนฺตรธายนฺติ ปุคฺคลา สญฺญาเปตพฺพา อุปฺปาเปตพฺพา เวเนตพฺพา อนุเวเนตพฺพา อุปเนตพฺพา อนุปเนตพฺพา อยเมตฺถ อตฺโถ อยเมตฺถ ปทปจฺจโย สตฺถุสาสนสฺส สมฺมุขีภาวาย ปฏิคฺคหณาย ปฏิคฺคหิตสฺส ธารณาย ธาเรตพฺพา วาเจตพฺพา ปริยาปุณิตพฺพา อตฺถูปปริกฺขาย ธมฺมูปปริกฺขาย ปฏิปตฺติยา ปฏิปชฺชิตพฺพา ปฏิปตฺติสาสนสฺส ปริปูรณาย ปริปูรยมานา ปริปูรยิสฺสนฺติ ปริปูรยิสฺสนฺตีติ ปุคฺคลา ๆ อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา ปุคฺคลา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา ๆ

(๔) อนฺตรธายนฺติ ปุคฺคลา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา ปุคฺคลา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา ๆ

(๕) อนฺตรธายนฺติ ปุคฺคลา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา ปุคฺคลา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา ๆ

(๖) อนฺตรธายนฺติ ปุคฺคลา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา ปุคฺคลา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา ๆ

(๗) อนฺตรธายนฺติ ปุคฺคลา อนฺตรธายนฺติ ปุคฺคลา สญฺญาเปตพฺพา อุปฺปาเปตพฺพา เวเนตพฺพา อนุเวเนตพฺพา อุปเนตพฺพา อนุปเนตพฺพา อยเมตฺถ อตฺโถ อยเมตฺถ ปทปจฺจโย สตฺถุสาสนสฺส สมฺมุขีภาวาย ปฏิคฺคหณาย ปฏิคฺคหิตสฺส ธารณาย ธาเรตพฺพา วาเจตพฺพา ปริยาปุณิตพฺพา อตฺถูปปริกฺขาย ธมฺมูปปริกฺขาย ปฏิปตฺติยา ปฏิปชฺชิตพฺพา ปฏิปตฺติสาสนสฺส ปริปูรณาย ปริปูรยมานา ปริปูรยิสฺสนฺติ ปริปูรยิสฺสนฺตีติ ปุคฺคลา ๆ อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา ปุคฺคลา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา อนฺตรธายนฺติ สทฺธมฺมา ๆ

(๒) (បទមាតិកាចំនួន ๖) គឺ បុគ្គលជាអធម្មវាទី (អ្នកពោលមិនត្រូវធម៌) ๑ កិក្ខុចំនួនច្បាយប្រើន[๑] ជាអធម្មវាទី ๑ សង្ឃជាអធម្មវាទី ๑ បុគ្គលជាធម្មវាទី (អ្នកពោលត្រូវធម៌) ๑ កិក្ខុចំនួនច្បាយប្រើនជាធម្មវាទី ๑ សង្ឃជាធម្មវាទី ๑ ។

(๓) បុគ្គលជាអធម្មវាទីញុំាងបុគ្គលជាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរគាន់យកពាក្យនេះបុះ ចូរគាប់ចិត្តនឹងពាក្យនេះបុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះឈ្មោះថា រម្ងាប់ដោយមិនត្រូវតាមធម៌ ជាសម្មុខាវិន័យបួម គឺគ្រាន់តែប្រៀបស្មានឹងសម្មុខាវិន័យ ។ បុគ្គលជាអធម្មវាទី ញុំាងកិក្ខុចំនួនច្បាយប្រើនជាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចំនួនច្បាយចូរគាន់យកពាក្យនេះបុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះបុះ ដូច្នេះបើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា រម្ងាប់ដោយមិនត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រៀបស្មានឹងសម្មុខាវិន័យ ។ បុគ្គលជាអធម្មវាទី

---

๑ សំដៅយកភិក្ខុ๒.๓រូប បើនឹងហៅថា គណៈវិញក៏បាន ចំណែកភិក្ខុតែមួយរូប ចាលីហៅថា បុគ្គល តាំងពី ๔ រូបឡើងទៅហៅថា សង្ឃ ។

បុគ្គលោ ឆម្នាភិធំ សង្ឃំ សញ្ញាបេតិ ឩដ្ឋាបេតិ បេក្ខេតិ អនុបេក្ខេតិ ឧស្សុតិ អនុឧស្សុតិ អយំ ឆម្នោ អយំ វិនយោ អិទំ សត្ថុសាសនំ អិមំ កណ្ហាហិ អិមំ ភោចេ-ហីតិ ឣវញ្ចេ តំ អធិករណំ រូបសម្មតិ អឆម្នេន រូប-សម្មតិ សម្មុខាវិនយប្បដិរូបកេន ។ អឆម្នាភិធំ សង្ឃហុ-លា ឆម្នាភិធំ បុគ្គលំ សញ្ញាបេន្តិ ឩដ្ឋាបេន្តិ បេក្ខេន្តិ អនុបេក្ខេន្តិ ឧស្សុតិ អនុឧស្សុតិ អយំ ឆម្នោ អយំ វិនយោ អិទំ សត្ថុសាសនំ អិមំ កណ្ហាហិ អិមំ ភោចេ-ហីតិ ឣវញ្ចេ តំ អធិករណំ រូបសម្មតិ អឆម្នេន រូបសម្មតិ សម្មុខាវិនយប្បដិរូបកេន ។ អឆម្នាភិធំ សង្ឃហុលា ឆម្នា-ភិធំ សង្ឃហុលេ សញ្ញាបេន្តិ ឩដ្ឋាបេន្តិ បេក្ខេន្តិ អនុបេ-ក្ខេន្តិ ឧស្សុតិ អនុឧស្សុតិ អយំ ឆម្នោ អយំ វិនយោ អិទំ សត្ថុសាសនំ អិមំ កណ្ហាភ អិមំ ភោចេហីតិ ឣវញ្ចេ តំ អធិករណំ រូបសម្មតិ អឆម្នេន រូបសម្មតិ សម្មុខា-វិនយប្បដិរូបកេន ។ អឆម្នាភិធំ សង្ឃហុលា ឆម្នាភិធំ សង្ឃំ សញ្ញាបេន្តិ ឩដ្ឋាបេន្តិ បេក្ខេន្តិ អនុបេក្ខេន្តិ

ញ្ចាំងសង្ឃជាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យ
រឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រ-
ដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរគាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យ
នេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយមិន
ត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រហែលគ្នានឹងសម្ចាវិន័យ ។ កិក្ខុទាំងឡាយប្រែន
ជាអធម្មវាទីញ្ចាំងបុគ្គលជាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ
ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះ
ពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរគាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្ត
នឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់
ដោយមិនត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រហែលគ្នានឹងសម្ចាវិន័យ ។ កិក្ខុទាំង
ឡាយប្រែនជាអធម្មវាទីញ្ចាំងកិក្ខុទាំងឡាយប្រែនជាធម្មវាទីឲ្យកត់សំគាល់
ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។
ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំង
ឡាយ ចូរគាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើ
អធិករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា រម្ងាប់ដោយមិនត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់
តែប្រហែលគ្នានឹងសម្ចាវិន័យ ។ កិក្ខុទាំងឡាយប្រែនជាអធម្មវាទីញ្ចាំង
សង្ឃជាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។

ธาสฺสุ๎ติ อนุธาสฺสุ๎ติ อยํ ธมฺโม อยํ วินโย
สพฺพ สตฺถุสาสนํ สพฺพ กลฺยาณ สพฺพ เกเตหิ ปวตฺตา
ตา อธิการณา ปุพฺพสมฺมตา อธิมุตฺตา ปุพฺพสมฺมตา สมฺมา-
วินยปฏิรูปเกน ฯ อธิมุตฺติ สงฺเคฺห ธมฺมาธิ ปุคฺคลา
สญฺญาเปตา นิชฺฌาเปตา เปกฺเขตา อนุเปกฺเขตา ธาสฺสุ๎ติ
อนุธาสฺสุ๎ติ อยํ ธมฺโม อยํ วินโย สพฺพ สตฺถุสา-
สนํ สพฺพ กลฺยาณ สพฺพ เกเตหิ ปวตฺตา อธิ-
การณา ปุพฺพสมฺมตา สมฺมาวินย-
ปฏิรูปเกน ฯ อธิมุตฺติ สงฺเคฺห ธมฺมาธิ สพฺพหาเล
สญฺญาเปตา นิชฺฌาเปตา เปกฺเขตา อนุเปกฺเขตา ธาสฺสุ๎ติ
อนุธาสฺสุ๎ติ อยํ ธมฺโม อยํ วินโย สพฺพ สตฺถุสา-
สนํ สพฺพ กลฺยาช สพฺพ เกเตชาตา ปวตฺตา อธิการณา
ปุพฺพสมฺมตา อธิมุตฺตา ปุพฺพสมฺมตา สมฺมาวินยปฏิรูป-
เกน ฯ อธิมุตฺติ สงฺเคฺห ธมฺมาธิ สงฺเคฺห สญฺญาเปตา
นิชฺฌาเปตา เปกฺเขตา อนุเปกฺเขตา ธาสฺสุ๎ติ อนุธาสฺส-
ติ อยํ ธมฺโม อยํ วินโย สพฺพ สตฺถุสาสนํ

ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរតេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា រម្ងាប់ដោយមិនត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រហែលគ្នានឹងសម្មុខាវិន័យ ។ សង្ឃដាអធម្មវាទីញុំាងបុគ្គលជាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរតេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយមិនត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រហែលគ្នានឹងសម្មុខាវិន័យ ។ សង្ឃដាអធម្មវាទីញុំាងភិក្ខុច្រើនជាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរតេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយមិនត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រហែលគ្នានឹងសម្មុខាវិន័យ ។ សង្ឃដាអធម្មវាទីញុំាងសង្ឃដាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅ

สมฺพหุลานมฺปิ สมฺพหุลาหิปิ ฆฏฺเฏนฺตสฺส อกปฺปิยกาเรน ปริภุญฺชนฺตสฺส อนาปตฺติ ปริภุญฺชนฺตสฺส สมฺพหุลานมฺปิ สมฺพหุลาหิปิ ฆฏฺเฏนฺตสฺส อกปฺปิยกาเรน ปริภุญฺชนฺตสฺส อนาปตฺติ ฯ

ปกิณฺณกวคฺคสฺส ปฐมสิกฺขาปทํ ฯ

(๔) ยสฺมึ ขลุ ปน ภิกฺขุมฺหิ ภิกฺขู อาปตฺตาธิกรณสฺส สมถาย วูปสมาย สงฺฆมชฺเฌ ปกาสิยมาเน อายสฺมา ตาวเทว อุฏฺฐาย ปกฺกมติ อนฺตมโส ตีหมฺปิ ตานิ วจนานิ สาวเสสานิ สมฺพหุลานมฺปิ สมฺพหุลาหิปิ ฆฏฺเฏนฺตสฺส อกปฺปิยกาเรน ปริภุญฺชนฺตสฺส อนาปตฺติ ปริภุญฺชนฺตสฺส สมฺพหุลานมฺปิ สมฺพหุลาหิปิ ฆฏฺเฏนฺตสฺส อกปฺปิยกาเรน ปริภุญฺชนฺตสฺส อนาปตฺติ ฯ ยสฺมึ ขลุ ปน ภิกฺขุมฺหิ ภิกฺขู อาปตฺตาธิกรณสฺส สมถาย วูปสมาย สงฺฆมชฺเฌ ปกาสิยมาเน อายสฺมา อนฺตมโส ตีหมฺปิ ตานิ วจนานิ สาวเสสานิ สมฺพหุลานมฺปิ สมฺพหุลาหิปิ ฆฏฺเฏนฺตสฺส อกปฺปิยกาเรน ปริภุญฺชนฺตสฺส อนาปตฺติ ปริภุญฺชนฺตสฺส สมฺพหุลานมฺปิ สมฺพหุลาหิปิ ฆฏฺเฏนฺตสฺส อกปฺปิยกาเรน ปริภุญฺชนฺตสฺส อนาปตฺติ ฯ ยสฺมึ ขลุ ปน ภิกฺขุมฺหิ ภิกฺขู อาปตฺตาธิกรณสฺส สมถาย วูปสมาย สงฺฆมชฺเฌ ปกาสิยมาเน อายสฺมา สพฺเพสุ สาวเสสานิ วจนานิ สมฺพหุลานมฺปิ สมฺพหุลาหิปิ ฆฏฺเฏนฺตสฺส อกปฺปิยกาเรน ปริภุญฺชนฺตสฺส อนาปตฺติ ปริภุญฺชนฺตสฺส สมฺพหุลานมฺปิ สมฺพหุลาหิปิ ฆฏฺเฏนฺตสฺส อกปฺปิยกาเรน ปริภุญฺชนฺตสฺส อนาปตฺติ

របស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយមិនត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រហែលគ្នានឹងសម្ថាវិន័យ ។

ចប់ កណ្ឋាបត្តុ មានចំនួន ៩ ។

(៤) បុគ្គលជាធម្មវាទី ញុំាងបុគ្គលជាអធម្មវាទីឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយធម៌ ដោយសម្ថាវិន័យ ។ បុគ្គលជាធម្មវាទី ញុំាងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនជាអធម្មវាទីឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយធម៌ ដោយសម្ថាវិន័យ ។ បុគ្គលជាធម្មវាទី ញុំាងសង្ឃជាអធម្មវាទីឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។

ឧស្សន្តំ អនុឧស្សន្តំ អយំ ឧទ្ធោ អយំ ឧទយោ ឥទំ
សច្ចសាសនំ ឥមំ កណ្ហាមិ ឥមំ ភេរេមិតំ ឃវញ្ចេ តំ អ-
ធិការណំ រូបសម្មតំ ឧម្មេន រូបសម្មតំ សម្មុខាវិនយេន ។
ឆម្មាដី សម្ពហុលា អឆម្មាធី បុគ្គលំ សញ្ញាបេត្តំ
ធំឆ្លាបេត្តំ បេក្ខេត្តំ អនុបេក្ខេត្តំ ឧស្សន្តំ អនុឧស្សន្តំ
អយំ ឧទ្ធោ អយំ ឧទយោ ឥទំ សច្ចសាសនំ ឥមំ កណ្ហា-
មិ ឥមំ ភេរេមិតំ ឃវញ្ចេ តំ អធិការណំ រូបសម្មតំ
ឧម្មេន រូបសម្មតំ សម្មុខាវិនយេន ។ ឆម្មាដី សម្ពហុលា
អឆម្មាធី សម្ពហុលេ សញ្ញាបេត្តំ ធំឆ្លាបេត្តំ បេក្ខេត្តំ
អនុបេក្ខេត្តំ ឧស្សន្តំ អនុឧស្សន្តំ អយំ ឧទ្ធោ អយំ
ឧទយោ ឥទំ សច្ចសាសនំ ឥមំ កណ្ហាមិ ឥមំ ភេរេមិតំ
ឃវញ្ចេ តំ អធិការណំ រូបសម្មតំ ឧម្មេន រូបសម្មតំ
សម្មុខាវិនយេន ។ ឆម្មាដី សម្ពហុលា អឆម្មាធី
សង្ឃំ សញ្ញាបេត្តំ ធំឆ្លាបេត្តំ បេក្ខេត្តំ អនុបេក្ខេត្តំ
ឧស្សន្តំ អនុឧស្សន្តំ អយំ ឧទ្ធោ អយំ ឧទយោ ឥទំ
សច្ចសាសនំ ឥមំ កណ្ហាមិ ឥមំ ភេរេមិតំ ឃវញ្ចេ តំ

ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយធម៌ ដោយសម្មុខាវិន័យ ។ ភិក្ខុកាំងឡាយប្រែនជាធម្មវាទី ញុំាងបុគ្គលជាអធម្មវាទីឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយធម៌ ដោយសម្មុខាវិន័យ ។ ភិក្ខុកាំងឡាយប្រែនជាធម្មវាទី ញុំាងភិក្ខុប្រែនជាអធម្មវាទីឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកកាំងឡាយ ចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយធម៌ ដោយសម្មុខាវិន័យ ។ ភិក្ខុកាំងឡាយប្រែនជាធម្មវាទី ញុំាងសង្ឃជាអធម្មវាទីឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ

อธิกรณานิ วูปสมฺมนฺติ เอตฺเถว วูปสมฺมนฺติ สมฺมาวินเยน ฯ เอตฺถาธิ สเตฺถา อเนตฺถาธิ ปุคฺคลา สมฺมุขาเปตพฺพา ปฏิญฺญาเปตพฺพา เปเกฺขตพฺพา อนุเปเกฺขตพฺพา เอเสตพฺพา อนุเอเสตพฺพา อยเมเตฺถ เอเสนา อยเมเตฺถ วินโย เอสา สตฺถุสาสนา เอสา ตสฺสาหิ เอสา เกเตหีติ วิตฺถาเรตพฺพา อธิกรณานิ วูปสมฺมนฺติ เอเตฺถว วูปสมฺมนฺติ สมฺมาวินเยน ฯ เอตฺถาธิ สเตฺถา อเนตฺถาธิ สตฺตหิเลา สมฺมุขาเปตพฺพา ปฏิญฺญาเปตพฺพา เปเกฺขตพฺพา อนุเปเกฺขตพฺพา เอเสตพฺพา อนุเอเสตพฺพา อยเมเตฺถ เอเสนา อยเมเตฺถ วินโย เอสา สตฺถุสาสนา เอสา ตสฺสาหิ เอสา เกเตหิ วิตฺถาเรตพฺพา อธิกรณานิ วูปสมฺมนฺติ เอเตฺถว วูปสมฺมนฺติ สมฺมาวินเยน ฯ เอตฺถาธิ สเตฺถา อเนตฺถาธิ สงฺฆา สมฺมุขาเปตพฺพา ปฏิญฺญาเปตพฺพา เปเกฺขตพฺพา อนุเปเกฺขตพฺพา เอเสตพฺพา อนุเอเสตพฺพา อยเมเตฺถ เอเสนา อยเมเตฺถ วินโย เอสา สตฺถุสาสนา เอสา ตสฺสาหิ เอสา เกเตหีติ วิตฺถาเรตพฺพา อธิกรณานิ วูปสมฺมนฺติ เอเตฺถว วูปสมฺมนฺติ สมฺมาวินเยนาติ ฯ

ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយធម៌ ដោយសម្មាវិន័យ ។ សង្ឃជាធម្មវាទី ញុំាងបុគ្គលជាអធម្មវាទីឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយធម៌ ដោយសម្មាវិន័យ ។ សង្ឃជាធម្មវាទី ញុំាងគិលានុគាំងឲ្យជាច្រើន ជាអធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅ របស់ព្រះសាស្តា អ្នកគាំងឲ្យជួយចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះ ម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយធម៌ ដោយសម្មាវិន័យ ។ សង្ឃជាធម្មវាទី ញុំាងសង្ឃជាអធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយធម៌ ដោយសម្មាវិន័យដូច្នេះ ។

(๘) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ភទ្ទកេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧត្តរោ បល្លុត្តេន ជាតិយា សត្តវស្សេន អរហត្តំ សច្ឆិកតំ ហោតិ យង្កិញ្ចិ សាវកេន បត្តព្ពំ សព្ពំ តេន អនុប្បត្តំ ហោតិ ឧត្តរិ ករណីយំ កតស្ស វា បតិចយោ ។

(๙) អថ ខោ អាយស្មតោ ឧត្តរស្ស បល្លុត្តស្ស រហោគតស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវញ្ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ បហោ ខោ ជាតិយា សត្តវស្សេន អរហត្តំ សច្ឆិកតំ យង្កិញ្ចិ សាវកេន បត្តព្ពំ សព្ពំ មយា អនុប្បត្តំ ឧត្តរិ ច មេ កិច្ចំ ឧត្តរិ ករណីយំ កតស្ស វា បតិចយោ កិំ នុ ខោ អហំ សង្ឃស្ស វេយ្យាវច្ចំ ករេយ្យន្តិ ។ អថ ខោ អាយស្មតោ ឧត្តរស្ស បល្លុត្តស្ស ឯតទហោសិ យន្នូនាហំ សង្ឃស្ស សេនាសនគ្គាហាបនេ-

យ្យំ ភត្តគ្គេ ច ឧទ្ទិសេយ្យន្តិ ។

(๕) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ខៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះទេវទត្តបុត្តដ៏មានអាយុ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តផល តាំងអំពីកើតមកបាន ๗ ខ្នាំ ថែមទាំងគុណជាតណាមួយ ដែលសាវ័កត្រូវដល់គុណជាតនោះលោកក៏បានដល់ ដោយលំដាប់សព្វគ្រប់ហើយ កិច្ចអ្វីមួយដែលលោកគប្បីធ្វើតទៅទៀត ឬការសន្សំនូវកិច្ចដែលធ្វើរួចហើយ ក៏មិនមានដល់លោក ។

(๖) លំដាប់នោះ ព្រះទេវទត្តបុត្តដ៏មានអាយុ ទៅកាន់ទីស្ងាត់សមំនៅស្ងប់ស្ងៀមតែម្នាក់ឯង ហើយមានចិត្តត្រិះរិះកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអរហត្តផល តាំងពីកើតមកបាន ๗ ខ្នាំ គុណជាតណាទីមួយដែលសាវ័កត្រូវដល់ អាត្មាអញក៏បានដល់នូវគុណជាតនោះ ដោយលំដាប់សព្វគ្រប់ហើយ មួយទៀត កិច្ចអ្វីមួយដែលអាត្មាអញត្រូវធ្វើតទៅទៀត ឬការសន្សំនូវកិច្ចដែលធ្វើរួចហើយ ក៏មិនមានដល់អាត្មាអញ (បើដូច្នោះ) គួរអាត្មាអញធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើដល់សង្ឃដូចម្តេចហ្ន៎ ។ គ្រានោះ ព្រះទេវទត្តបុត្តមានអាយុ បានត្រិះរិះដូច្នេះថា បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញត្រូវរៀបចំសេនាសនៈផង ត្រូវចាត់ចែងចង្ហាន់ដល់សង្ឃផងចុះ ។

(๗) អថខោ អាយស្មា ឧញ្ញោ មល្លបុត្តោ សាយណ្ហ-
សមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេន ភគវា តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា ឧញ្ញោ
មល្លបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ៨ ឆ មយ្ហំ ភន្តេ រហោគ-
តស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវរូបោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ
មយា ខោ ជាតិយា សត្តវស្សេន អរហត្តំ សច្ឆិកតំ
យង្កិញ្ចិ សាវកេន បត្តព្ពំ សព្ពំ មយា អនុប្បត្តំ និត្ថិ
ច មេ កិញ្ចិ ឧត្តរិ ការណីយំ កតស្ស វា បតិចយោ
កឹ ន្តុ ខោ អហំ សង្ឃស្ស វេយ្យាវច្ចំ ករេយ្យន្តិ តស្ស
មយ្ហំ ភន្តេ ឯតទហោសិ យន្នូនាហំ សង្ឃស្ស សេនា-
សនញ្ច បញ្ញាបេយ្យំ ភត្តគ្គិ ច ឧដ្ឋបេយ្យន្តិ ៧ ឆ្ញា-
មហំ ភន្តេ សង្ឃស្ស សេនាសនញ្ច បញ្ញាបេសិំ ភត្តគ្គិ
ច ឧដ្ឋបេសិន្តិ ។ សាធុ សាធុ ឧញ្ញ តេនហិ ត្វំ ឧញ្ញ

(៧) គ្រានោះ ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ លុះសាយណ្ហសម័យ ក៏ចេញចាកទីពួនសម្ងំនៅ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបចង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គទៅកាន់ទីស្ងាត់ ពួនសម្ងំនៅតែម្នាក់ឯង ក៏មានចិត្តត្រិះរិះ កើតឡើងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តផល តាំងអំពីកើតមកបាន ៧ ឆ្នាំ ហើយគុណជាតណាមួយដែលសាវ័កត្រូវដល់ អាត្មាអញក៏បានដល់នូវគុណជាតនោះដោយលំដាប់សព្វគ្រប់ហើយ មួយទៀត កិច្ចអ្វីមួយដែលអាត្មាអញគប្បីធ្វើតទៅទៀត ឬការសន្សំនូវកិច្ចដែលបានធ្វើរួចហើយ មិនមានដល់អាត្មាអញទេ គួរអោអាត្មាអញធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើដល់សង្ឃដូចម្តេចហ្ន៎ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា បើដូច្នោះមានតែអាត្មាអញត្រូវរៀបចំសេនាសនៈផងត្រូវចាត់ចែងចង្ហាន់ដល់សង្ឃផងចុះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចង់រៀបចំសេនាសនៈផង ចង់ចាត់ចែងចង្ហាន់ដល់សង្ឃផង។ ព្រះបរមគ្រូទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទព្វៈ ប្រពៃហើយ ។ ម្នាលទព្វៈ បើដូច្នោះ អ្នក

សង្ឃស្ស សេតាសនញ្ច បញ្ញាបេមិ កត្តាឧ ច ឧដ្ឋិសា-
មីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា ឧត្តរោ មលុង្កបុត្តោ
ភគវតោ បច្ចស្សោសិ ។

(៨) អថខោ ភគវា ឯតស្មិំ ឯធាហេ ឯតស្មិំ បការ-
ណេ ឯតស្មិំ កថាសមុដ្ឋានេ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ
សង្ឃោ ឧត្តរំ មលុង្កបុត្តំ សេតាសនប្បញ្ញាបកញ្ច ភត្តុទ្ទេ-
សកញ្ច សម្មន្នតុ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ សម្មន្និតព្ពោ ។
បឋមំ ឧត្តរោ យាចិតព្ពោ យាចិត្វា ញត្តិយា កម្មវាចាយ
បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ
សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ អាយស្មន្តំ
ឧត្តរំ មលុង្កបុត្តំ សេតាសនប្បញ្ញាបកញ្ច ភត្តុទ្ទេសកញ្ច
សម្មន្នេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ
សង្ឃោ អាយស្មន្តំ ឧត្តរំ មលុង្កបុត្តំ សេតាសនប្បញ្ញាប-
កញ្ច ភត្តុទ្ទេសកញ្ច សម្មន្នតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខ-
មតិ អាយស្មតោ ឧត្តរស្ស មលុង្កបុត្តស្ស សេតាសនប្បញ្ញា-
បកស្ស ច ភត្តុទ្ទេសកស្ស ច សម្មុតិ សោ តុណ្ហស្ស
យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃេន

ចូររៀបចំសេនាសនៈហើយចាត់ចែងចង្ហាន់ដល់សង្ឃចុះ ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ ជាម្ចាស់ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាបស់ព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។

(៨) ព្រោះនិទាននេះ ជំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា អ្នកលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃចូរសន្មតពុទ្ធមលុបុត្ត ឲ្យជាសេនាសនប្បញ្ញាបកៈ (អ្នកចាត់ចែងសេនាសនៈ) ផង ឲ្យជាភត្តុទ្ទេសកៈ (អ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់) ផង ។ អ្នកលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ មុនដំបូង ត្រូវសង្ឃសូមពួកភិក្ខុ លុះសូមរួចហើយត្រូវភិក្ខុដែលឈ្លាសវៃប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើការសន្មតមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សូមសង្ឃសន្មតពុទ្ធមលុបុត្តមានអាយុ ឲ្យជាសេនាសនប្បញ្ញាបកៈ ផង ឲ្យជាភត្តុទ្ទេសកៈផង ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតពុទ្ធមលុបុត្តមានអាយុឲ្យជាសេនាសនប្បញ្ញាបកៈ ផង ឲ្យជាភត្តុទ្ទេសកៈផង ។ ការសន្មតព្រះពុទ្ធមលុបុត្តមានអាយុ ឲ្យជាសេនាសនប្បញ្ញាបកៈផង ឲ្យជាភត្តុទ្ទេសកៈផង គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សង្ឃ

អាយស្មា ឧត្តរោ មលុង្កបុត្តោ សេនាសនប្បញ្ញាបកោ ច ភត្តុទ្ទេសកោ ច ទមតំ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ជាយោ មីតំ ។

(៧) សម្ពហុលា ចាយស្មា ឧត្តរោ មលុង្កបុត្តោ សកាកាំ សកាកាំ កំក្ខំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតំ យេ តេ កំក្ខ សុត្តន្តិកា តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតំ តេ អញ្ញមញ្ញំ សុត្តន្តំ សង្កាយិស្សន្តីតំ យេ តេ កំក្ខ វិនយធរ តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតំ តេ អញ្ញមញ្ញំ វិនយំ វិនិច្ឆិនិស្សន្តីតំ យេ តេ កំក្ខ ធម្មកថិកា តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតំ តេ អញ្ញមញ្ញំ ធម្មំ សាកច្ឆិស្សន្តីតំ យេ តេ កំក្ខ ឈាយិនោ តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតំ តេ អញ្ញមញ្ញំ ន ព្យាពាធិស្សន្តីតំ យេ តេ កំក្ខ តំរត្តានក-ថិកា តាយនត្ថំ ពហុលា វិហរន្តិ តេសម្បិ ឯកជ្ឈំ

ថានសន្ទតព្រះខតូមល្ហបុត្តមានអាយុ ឲ្យជាសេនាសនប្បញ្ញាបកៈផង ឲ្យជាភត្តុទ្ទេសកៈផងហើយ ការសន្ទនេះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះបានជាសង្ឃសៀម។ ខ្ញុំសូមចាំខុកន្ទូវដំណើរនេះ ដោយអាការសៀមយ៉ាងនេះ។

(៩) ព្រះខតូមល្ហបុត្តដ៏មានអាយុ ដែលសង្ឃបានសន្ទតរួចហើយក៏រៀបចំសេនាសនៈដើម្បីភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលសុទ្ធតែជាសកាគៈនឹងគ្នាក្នុងវិជាមួយគ្នា ពួកភិក្ខុណាជាអ្នករៀនព្រះសូត្រ ព្រះខតូមល្ហបុត្តដ៏មានអាយុក៏រៀបចំសេនាសនៈ ដើម្បីពួកភិក្ខុនោះកងវិជាមួយគ្នា ដោយគិតថា ភិក្ខុទាំងនោះ នឹងនាំគ្នាហាត់សមព្រះសូត្រ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកទ្រទ្រង់វិនយ ព្រះខតូមល្ហបុត្តក៏រៀបចំសេនាសនៈ ដើម្បីពួកភិក្ខុទាំងនោះកងវិជាមួយគ្នា ដោយគិតថា ភិក្ខុទាំងនោះនឹងនាំគ្នាវិនិច្ឆ័យវិនយ ពួកភិក្ខុណាជាធម្មកថិក ព្រះខតូមល្ហបុត្តក៏រៀបចំសេនាសនៈ ដើម្បីភិក្ខុទាំងនោះកងវិជាមួយគ្នាដោយគិតថា ភិក្ខុទាំងនោះនឹងនាំគ្នាធ្វើសាកច្ឆាធម្មិ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកចំរើនឈាន ព្រះខតូមល្ហបុត្តក៏រៀបចំសេនាសនៈ ដើម្បីភិក្ខុទាំងនោះកងវិជាមួយគ្នា ដោយគិតថា ពួកភិក្ខុនោះនឹងមិនបៀតបៀនគ្នាទៅវិញទៅមក ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកគោលទ្វេតិវច្ឆានកថា ច្រើនតែមានពាក្យមាំមួន ព្រះខតូមល្ហបុត្ត ក៏រៀបចំសេនាសនៈ ដើម្បីពួកភិក្ខុនោះកងវិជាមួយគ្នា

សេនាសនំ បញ្ញាបេតំ ឥមាយ បរិមេ អាយស្មន្តា វត្តំយោ
អច្ឆេស្សន្តីតំ យេបិ តេ កត្តុ កាលេ អាគច្ឆន្តំ តេសម្បិ
តេជោជាតុំ សមាបជ្ជិត្វា តេនេវ អាលោកេន សេនា-
សនំ បញ្ញាបេតំ ។ អបិស្សុ តំ ភិក្ខុ សញ្ចិច្ច កាលេ
អាគច្ឆន្តំ មយំ អាយស្មតោ ឧទ្ធុស្ស មល្លបត្តស្ស
ឥច្ឆាមាដិហារិយំ បស្សិស្សាមាតិ ។ តេ អាយស្មន្តំ
ឧទ្ធុំ មល្លបត្តំ ឧបសង្កមិត្វា យាវ វន្ទនំ អម្ហាកំ អាវុ-
សោ ឧទ្ធុ សេនាសនំ បញ្ញាបេហីតិ ។ តេ អាយស្មា
ឧទ្ធោ មល្លបត្តោ យាវ វន្ទនា តត្ថ អាយស្មន្តា ឥច្ឆន្តំ
តត្ថ បញ្ញាបេមីតិ ។ តេ សញ្ចិច្ច ទ្វារេ អបនិស្សន្តំ
អម្ហាកំ អាវុសោ ឧទ្ធុ តំជ្ឈក្ខដេ បទ្ធតេ[1] សេនាសនំ
បញ្ញាបេហិ ។ អម្ហាកំ អាវុសោ ឧទ្ធុ[2] ចោរប្បថាតេ
សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ ។ អម្ហាកំ អាវុសោ ឧទ្ធុ ឥសិតំ-
លិបស្សេ តាឧប្បសិលាយំ សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ ។

---

๑ ឱ ម. ...ត្តកេសុ បទ្ធតេតំ ឧ ទិស្សតិ ។ ๒ ឥតោ បរំ ទញ្ញាត្បាលបទំ សព្វត្ថ ឧ ទិស្សតិ ។

ដោយគិតថា លោកមានអាយុភាំងឲ្យយេនេះទើងទៅខាងលំភូ ដោយពោលឆ្លើតរំឭកថានេះ ភិក្ខុភាំងឲ្យយណាមកដល់កន្លងវេលាវិកាល (១) ព្រះពុទ្ធមល្លបុត្តក៏ចូលកាន់តេជោធាតុ ហើយរៀបចំសេនាសនៈដើម្បីភិក្ខុភាំងនោះដោយពន្លឺនៃតេជោធាតុនោះឯង ។ ចួនកាលមានភិក្ខុភាំងឲ្យយក្លែងមកកន្លងវេលាវិកាល ដោយគិតថា យើងភាំងឲ្យយទើងបានឃើញឥទ្ធិប្បាដិហារ្យរបស់ព្រះពុទ្ធមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុភាំងឲ្យយនោះកំពុងសៅរគ្រព្រះពុទ្ធមល្លបុត្តដ៏មានអាយុហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោពុទ្ធៈ ចូរលោករៀបចំសេនាសនៈដើម្បីយើងភាំងឲ្យយ ។ ព្រះពុទ្ធមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ និយាយយ៉ាងនេះទើងភិក្ខុភាំងនោះថា លោកភាំងឲ្យយដ៏មានអាយុ បងនៅកន្លងណា ឲ្យទុំរៀបចំកន្លងណា ។ ភិក្ខុភាំងឲ្យយនោះក្លែងបង្អុលសៅរគទើងឲ្យយដោយពាក្យថា ម្នាលអាវុសោពុទ្ធៈ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈលើភ្នំគិជ្ឈកូដ ដើម្បីយើងភាំងឲ្យយចុះ ។ ម្នាលអាវុសោពុទ្ធៈ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈជិតជ្រោះសម្រាប់ទម្ងាក់ខោរ ដើម្បីយើងភាំងឲ្យយចុះ ។ ម្នាលអាវុសោពុទ្ធៈ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈលើកាឡសិលាខាងក្នុងសិតិលិ ដើម្បីយើងភាំងឲ្យយចុះ ។

---

១ វេលាវិកាល កន្លែងខ្លះសំដៅយកពេលតាំងពីថ្ងៃត្រង់កន្លងទៅរហូតអុណ្ណរះ កន្លែងខ្លះសំដៅយកពេលតាំងពីព្រលប់ទៀងទៅ ដូចក្នុងទីនេះសំដៅយកពេលព្រលប់ទើងទៅ ។

អម្ហាកំ អាវុសោ ឧភ្ញ វោការបសេ្ស សត្តបណ្ណាភុហាយំ
សេនាសនំ បញ្ញាបេមាំ ។ អម្ហាកំ អាវុសោ ឧភ្ញ សី-
តវនេ សប្បសោណ្ឌិកបព្ភារេ សេនាសនំ បញ្ញាបេមាំ ។
អម្ហាកំ អាវុសោ ឧភ្ញ តោមដកន្ធកាយំ សេនាសនំ
បញ្ញាបេមាំ ។ អម្ហាកំ អាវុសោ ឧភ្ញ តិណ្ឌុកកន្ធក-
យំ(១) សេនាសនំ បញ្ញាបេមាំ ។ អម្ហាកំ អាវុសោ ឧភ្ញ
តរោទកកន្ធកយំ(២) សេនាសនំ បញ្ញាបេមាំ ។ អម្ហាកំ
អាវុសោ ឧភ្ញ តរោជារមេ សេនាសនំ បញ្ញាបេមាំ ។
អម្ហាកំ អាវុសោ ឧភ្ញ ដីវកម្ពវនេ សេនាសនំ បញ្ញាបេ-
មាំ ។ អម្ហាកំ អាវុសោ ឧភ្ញ មទ្ទកុច្ឆិម្ហិ មិគទាយេ សេ-
នាសនំ បញ្ញាបេមាីតិ ។ តេសំ អាយស្មា ឧបាលិ មល្ល-
បុត្តោ តេជោធាតុំ សមាបជ្ជិត្វា អដ្ឋាសិយា ជលមានាយ
បុរតោ បុរតោ កច្ឆតិ ។ តេបិ តេនេវ អាលោកេន អា-
យស្មតោ ឧភ្ញស្ស មល្លបុត្តស្ស បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ កច្ឆន្តិ ។
តេសំ អាយស្មា ឧបាលិ មល្លបុត្តោ ឯវំ សេនាសនំ
បញ្ញាបេតិ អយំ មញ្ចោ អយំ បីឋំ អយំ តិណ្ឌុ
តាលោបនំ អយំ វច្ចដ្ឋានំ អយំ បស្សាវដ្ឋានំ អយំ ចាតិយំ

---

១ ម. តិណ្ឌុកកន្ធកាយំ ។ ២ ម. តរោទកកន្ធកាយំ ។

ម្នាលអាវុំសោខព្វៈ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈ ក្នុងសត្តបណ្ណគូហាទាងកំពែរ ដើម្បីយើងគាំងឡាយចុះ ។ ម្នាលអាវុំសោខព្វៈ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈ ទៀបញាកកំឈើនៈបប្បសោណ្ឌិកៈ ក្នុងសីតវ័ន (ព្រៃត្រជាក់) ដើម្បីយើងគាំងឡាយចុះ ។ ម្នាលអាវុំសោខព្វៈលោកចូររៀបចំសេនាសនៈ ទៀបជ្រោះកំឈើនគោមដៈដើម្បីយើងគាំងឡាយចុះ ។ ម្នាលអាវុំសោខព្វៈ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈ ទៀបជ្រោះកំឈើនតំណូកៈ ដើម្បីយើងគាំងឡាយចុះ ។ ម្នាលអាវុំសោខព្វៈ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈទៀបជ្រោះកំឈើនកបោតៈដើម្បីយើងគាំងឡាយចុះ ។ ម្នាលអាវុំសោខព្វៈលោកចូររៀបចំសេនាសនៈក្នុងវត្តតបោទាដើម្បីយើងគាំងឡាយចុះ ។ ម្នាលអាវុំសោខព្វៈ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈក្នុងជីវកម្ពវ័ន ដើម្បីយើងគាំងឡាយចុះ ។ ម្នាលអាវុំសោខព្វៈ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈក្នុងមិគទាយវ័ន ទៀបកំមូលកុដ្ឋ ដើម្បីយើងគាំងឡាយចុះ ។ ព្រះខព្វូមល្ងបុត្តដ៏មានអាយុ កំបួលកន់តែជោជាតុ ហើយមានម្រាមភ្លឺរុងរឿង ដើរទៅអំពីខាងមុខ ។ នៃកិកុគាំងឡាយនោះ ។ កិកុគាំងឡាយនោះក៏ដើរទៅអំពីខាងក្រោយ ។ នៃព្រះខព្វូមល្ងបុត្តមានអាយុដោយពន្លឺនោះឯង ។ ព្រះខព្វូមល្ងបុត្តមានអាយុរៀបចំសេនាសនៈដល់កិកុគាំងឡាយខោះយ៉ាងនេះថា នេះជ្រៃ នេះតាំង នេះភ្លក នេះខ្ទីយ នេះទីសម្រាប់បន្ទោបង់ខ្លួនៈ នេះទីសម្រាប់បន្ទោបង់បស្សាវៈ នេះទឹក

វនំ បវិសោដ្ឋយិំ អយំ ភាគ្គវទារកោ វនំ សង្ឃស្ស
អតិតាសណ្ឋានំ វនមូលំ បវិសិត្វា វនំ ភាលំ
ឯក្កមិត្វាន្តិ ។ តេសំ អាយស្មា ឧត្តរោ មលុបុត្តោ ឃំ
សេនាសនំ បញ្ញាបេត្វា បុនទេវ វេឡុវនំ បច្ចាគច្ឆតិ ។
(១៩) តេន ខោ បន សមយេន មេត្តិយភុម-
ជកា ភិក្ខូ នវកា ចេវ ហោន្តិ អប្បញ្ញា ច ។ យា-
និ សង្ឃស្ស លាមកានិ សេនាសនានិ តានិ តេសំ
ថាបុណានិ លាមកានិ ច ភត្តានិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន ភគវតោ បច្ចុស្សក្ក វនច្ឆិទ្ទេ ថេភកំ ភិក្ខុំ
អភិសង្ខារិកំ ទាតុំ សម្បវ្តិ តេលម្បិ ទុតិយិកម្បិ
មេត្តិយភុម្មជកានំ បន ភិក្ខូនំ ថាកតិកំ នេវ
យាចារុំ ការណាជាកំ តិលតណ្ឌុលំ ។ តេ បច្ចាគតំ
បិណ្ឌាចារម្បិ ភិក្ខុំ ឥមិនា ថេវ ភិក្ខុ បុព្វេ តុម្ហាកំ អាវុ-
សោ ភគវតោ កិំ អហោសិ តុម្ហាកំ កិំ ន អហោសិ តំ(១) ។

---

១ ម. ម. ពំ អហោសិ តំ ។ ឧសភោ ឧ ទិស្សតិ ។

សម្រាប់ផាន់ នេះទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ នេះឈើច្រត់ នេះទី កតិកាសញ្ញាបស់សង្ឃ ពេលនេះ ត្រូវលោកទាំងឡាយចូល ពេលនេះត្រូវលោកទាំងឡាយចេញ ។ ព្រះទុតមល្លបុត្តមានអាយុ រៀបចំសេនាសនៈយ៉ាងនេះដល់កិក្ខុទាំងឡាយនោះ ហើយនិមន្តត្រឡប់មកវត្តវេឡុវ័នវិញ ។

[១០] សម័យនោះឯង ខេត្តិយកិក្ខុនីឯកុម្មដកកិក្ខុទាំងឡាយ ជាកិក្ខុថ្មីផង មានបុណ្យតិចផង ។ លោកទាំងនោះតែងបានសេនាសនៈទាំងឡាយរបស់សង្ឃដែលជារបស់ចោកតាប នឹងកត្តដ៏ចោកតាប ។ សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយក្នុងក្រុងពាគ្រឹះ ចង់ប្រគេនសប្បិខ្លះ ប្រេងខ្លះ សម្ងួតក្តៅកន្ទុខ្លះ(១) ដែលគេគាត់តែងរឡើងដោយផ្ទៃតផ្ទង់ដល់កិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈ ចំណែកខាងមេត្តិយកិក្ខុនឹងកុម្មដកកិក្ខុវិញ គេប្រគេនតែត្រឹមបាយបុង៥អង្គរមានទឹកជ្រក់ជាគំរប់ពីរ ជាភោជនប្រក្រតី ដែលគេថ្វាយហើយយ៉ាងណា(២) ។ ពួកមេត្តិយកិក្ខុនឹងកុម្មដកកិក្ខុទាំងនោះត្រឡប់ពីបិណ្ឌបាតក្នុងវេលាខាងក្រោយភត្ត ហើយក៏សួរកិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ក្នុងពេលភត្តរបស់លោកមានអ្វីខ្លះ មិនមានអ្វីខ្លះ ។

---

១ ជាឈ្មោះសម្ងួតម្យ៉ាង ប្រែថា សម្ងួតប៉ប៉ាងតូរវែងដុំប្រៃលែង ពីរសម្រាកនឹងដាវសម្ងួតជាឯកោជនដទៃ ។ ២ ដែលគេរើយមកក្នុងដាំនោះ ។ ៣ គេប្រគេនត្រឹមតែបាយក្នុងអង្គរតំរប់ពីរនឹងទឹកជ្រក់ជាភោជនឬតាដែលគេធ្វើឆ្ងាញ់ប្លែកជាន ។

ฝกเขฺ เชก ฝำ วเนฺต อญฺเ็ก อญฺญตเร วาตุเสา สปฺ
อเหาสิ เตสำ อเหกสิ ขุตฺตวิกฺขิ อเหาสิตำ ฯ
เมตฺติยภุมฺชกา ปน ภิกฺขู ฝำ วเนฺต อญฺเ็ก อญฺญตเร วาตุ-
เสา น ภิยฺโ อเหาสิ ตาทิสกำ ยถารูปำ ภา-
ณาตพฺพำ ตถาคตสฺส ปริสนฺติยนฺติ ฯ

(๑๑) เตน โข ปน สมเยน กลฺยาณภตฺติ-
โก นาม สงฺฆสฺส จตุกฺกภตฺตำ เทติ ปิณฺฑปาตำ ฯ
สา ภตฺตกฺขเณ สปตฺตกาเล ขุชฺชปาติโย ปาเหสิ ฯ
อเญฺ ขชฺชเกน ปูเรตฺวา อเญฺ สูเปน ปูเรตฺวา อเญฺ
เตลเกน ปูเรตฺวา อเญฺ ขุตฺตวิกเกน ปูเรตฺวา ฯ

(๑๒) เตน โข ปน สมเยน กลฺยาณภตฺติ-
กาย สฺสา ภตฺตาโต กญฺจิ สาสนาย เมตฺติยภุมฺชกานำ
ภิกฺขูนำ ขุชฺชิฏฺ โหติ ฯ อถ โข กลฺยาณภตฺติโก
นาม ปุริโส อาคโต อาคนฺตฺวา ภริยำ เอตทโวจ กจฺจิ ภทฺเ
กญฺจิ ทิฏฺ โย โน ปาตราสำ อาหเรยฺย ตสฺส มยฺหำ ปาตราโส

ព្រះថេរៈទាំងឡាយពួកខ្វះច្រើបប់យ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ កុដិរបស់យើងមានសប្បី មានប្រេង មានសម្ភុទ្ធត្តរកង្គ ។ ឯមេត្តិយភិក្ខុនីឯកុម្មជភិក្ខុ និយាយច្រើបប់យ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ យើងគ្មានវត្ថុអ្វីទេ មានតែចាយចុងអង្ករ ទឹងតែជ្រក់ជាគំរប់ពីរ ជាភោជនថ្ងៃក្រៃតី ដែលគេច្រោះហើយយ៉ាងណាប៉ុណ្ណោះ ។

(១១) សម័យនោះឯង គហបតានីឈ្មោះកល្យាណកត្តិកៈ តែងប្រគេនចតុក្កកត្តុ(១)ជានិច្ចកត្តជល់សង្ឃ ។ គហបតានីនោះព្រមទាំងកូនប្រពន្ធ តែងចូលទៅបម្រើអង្គាស (ព្រះសង្ឃ) ក្នុងភោជកត្ត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយជាដៃ ។ ក៏សួរភេចាយ សួរភេសម្ភ ភេប្រេង ភេសម្ភុទ្ធត្តរកង្គ ។

(១២) សម័យនោះឯង ភត្តុទ្ទេសកភិក្ខុបាត់ពួកមេត្តិយភិក្ខុនីឯកុម្មជភិក្ខុ (ឲ្យទៅខ្វះ) ចង្ហាន់របស់កល្យាណកត្តិកគហបតានីក្នុងថ្ងៃព្រឹកស្អែក ។ គ្រានោះ កល្យាណកត្តិកគហបតានីបានទៅគាន់អាចម ដោយមានកិច្ចអ្វីមួយ ហើយក៏ចូលទៅភេព្រះខីណាសវមហាបុគ្គលដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ

---

១ ភត្តសម្រាប់ភិក្ខុ ៤ រូប ។

សត្តមិត្តា អាយស្មន្តំ ឧត្តំ មល្លបុត្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ តាលជ្ឈា-ណកត្តិកំ តហបតិំ អាយស្មា ឧត្តោ បល្លបុត្តោ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមាទបេសិ សមុត្តេ-ជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ តាលជ្ឈាណកត្តិកោ តហបតិ អាយស្មតា ឧត្តេន មល្លបុត្តេន ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតោ សមាទបិតោ សមុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ អាយស្មន្តំ ឧត្តំ មល្លបុត្តំ ឯតទវោច តាសុ ភន្តេ អម្ហាកំ ឃរេ ស្វាតនាយ តត្តំ ខុទ្ទកដ្ឋំ ។ មេត្តេយ្យភុម្មដកានំ ខោ តហបតិ តំក្ខណំ តុម្ហាកំ ឃរេ ស្វាតនាយ តត្តំ ខុទ្ទកដ្ឋំ ។ អថខោ តាលជ្ឈាណកត្តិកោ តហបតិ អនត្តមនោ អហោសិ តកិំ ហិ នាម ថាបតិកេ អម្ហាកំ ឃរេ ភុញ្ជិស្សន្តីតិ ឃរំ គន្ត្វា ជាសឹ អាណា-បេសិ យេ ផេ ស្វេ តត្តិកា អាភតុន្តិ តោជ្ជេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា តាលាផលេន តំលក្ខណេន យាវតិសាតំ ។ ឯវំ អយ្យាតំ ខោ សា ធាសឹ តាលជ្ឈា-ណកត្តិកេសុ តហបតិនោ បច្ចុស្សេសិ ។ អថខោ

កំប្លាយបង្គំព្រះខតូមល្ហបុត្តដ៏មានអាយុ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះខតូមល្ហបុត្តដ៏មានអាយុ បានទៀយពន្យល់កល្យាណភត្តិកគហបតិ ដែលអង្គុយទៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ កល្យាណភត្តិកគហបតិ គាលព្រះខតូមល្ហបុត្តដ៏មានអាយុ និយាយពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយនិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះខតូមល្ហបុត្តដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ស្អែកនេះលោកម្ចាស់ចាត់កិក្ខុអង្គ ណា (ឲ្យទៅខទួល) កត្តុកង្គជ្ជនៈបេស់ខ្ញុំ ។ ព្រះខតូមល្ហបុត្តឆ្លើយថា ម្នាលគហបតិ ស្អែកនេះអាត្មាទ៏ចាត់មេត្តិយភិក្ខុនឹងភិក្ខុជាតិក្ខុ ចាំងឆ្នាយ (ឲ្យទៅខទួល) កត្តុកង្គជ្ជនៈអ្នកកង្គជ្ជថ្ងៃស្អែក ។ លំដាប់នោះ កល្យាណភត្តិកគហបតិមានសេចក្តីរីករាយអនន់ចិត្តដោយគិតថា ចុះហេតុអ្វីបានជាភិក្ខុសាមកចាំងឆ្ងាយទៅធាន់ក្នុងកង្គជ្ជនៈបេស់អាត្មាអញ (លុះគិតដូច្នេះហើយ) ក៏ទៅផ្ទះបង្គាប់ភាសីថា នែហាង ស្អែកត្រូវភ្ជួរលោកណាមកខទួលបង្ហាន់ហាន ឯងចូរត្រាស់អាសនៈក្នុងជង្រែក ហើយអង្គាសលោកចាំងនោះដោយបាយចង្ហាន់មានទឹកដូរជាគំរប់ពីចុះ ។ ភាសីនោះខទួលស្តាប់ពាក្យកល្យាណភត្តិកគហបតិដោយពាក្យថា ចាៈ អ្នកម្ចាស់ ។ លំដាប់នោះ

មេត្តិយភុម្មជកា ភិក្ខូ ហិរិយ្យា ទោ អាវុសោ អម្ហាកំ កលរ្យាណកត្តិកស្ស កហាបតិនោ កត្តុំ ទុដ្ឋុដ្ឋំ សេ អម្ហេ កលរ្យាណកត្តិកោ កហាបតិ សម្ពុត្តជាវេ ឧបដ្ឋិតា បរិសិស្សតិ អញ្ញេ ឧទនេន បុច្ឆិស្សន្តិ អញ្ញេ សូបេន បុច្ឆិស្សន្តិ អញ្ញេ តេលេន បុច្ឆិស្សន្តិ អញ្ញេ ខត្តវិកន្តេន បុច្ឆិស្សន្តីតិ ។ តេ តេនេវ សោមនស្សេន ន ចិត្តរូបំ រត្តិយា សុបិំសុ ។ អថខោ មេត្តិយភុម្មជកា ភិក្ខូ បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន កលរ្យាណកត្តិកស្ស កហាបតិនោ និវេសនំ តេនុបសង្កមិំសុ ។ អទ្ទសា ខោ សា ទាសី មេត្តិយភុម្មជកេ ភិក្ខូ ទ្វារតោ វ អាគច្ឆន្តេ និស្សាន តោដ្ដកេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា មេត្តិយភុម្មជកេ ភិក្ខូ ឯតទវោច និសីទន្តេ ភន្តេតិ ។ អថខោ មេត្តិយភុម្មជកានំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ និសិន្នំ សយំ ខោ ន តាវ ភត្តំ សិទ្ធំ ភវិស្សតិ យថា មយំ តោដ្ដកេ និសីទាបិយោមាតិ(១) ។

---

១ សព្ពត្ថ និសីទាបេយ្យោមាតិ ទិស្សតិ ។

មេត្តិយភិក្ខុនីឯកុមារភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ អំពីថ្ងៃមុនៗមក
មិញ ភត្តុទ្ទេសភិក្ខុបានចាត់ឲ្យយើងៗទៅលេងភត្តរបស់កុលុបាសិកាគិត-
ហបតី កុលុបាសិកាគិតគហបតីព្រមទាំងកូនប្រពន្ធនឹងបួនមកបំរើអង្គាស
ពួកយើងក្នុងថ្ងៃស្អែក ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃៗមុខជានឹងសួរភត្តាយ រកសម្ល
រកប្រៃ រកសម្លទន្លាក់ផ្អឹ ។ ដោយសេចក្តីសោមនស្សនោះឯង មេត្តិយភិក្ខុ
នីឯកុមារភិក្ខុនោះក៏ដេកមិនលក់ តាមសេចក្តីគាប់ចិត្តក្នុងរាត្រី (នោះ) ។
គ្រានោះ មេត្តិយភិក្ខុនីឯកុមារភិក្ខុ ក៏ស្ទុះក្រោកឡើងប្រញាប់ប្រញាល់ត្រឡប់ចូលទៅ
កាន់លំនៅរបស់កុលុបាសិកាគិតគហបតីអំពីព្រឹកព្រហាម ។ ពាលីនោះបាន
ឃើញមេត្តិយភិក្ខុនីឯកុមារភិក្ខុ កំពុងដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ
ក៏ក្រាលអាសនៈក្នុងផ្ទះ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមេត្តិយកុមារភិ-
ក្ខុថា បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចំរើន សូមលោកទាំងឡាយគង់ចុះ ។
លំដាប់នោះ មេត្តិយភិក្ខុនីឯកុមារភិក្ខុ ត្រេះរះដូច្នេះថា កុំសង្ស័យ
ឡើយ ចង្ហាន់មិនទាន់ស្រេចទេ បានជាគេឲ្យយើងអង្គុយក្នុងផ្ទះកសិន ។

អថខោ សា ជាសិ តាណាដកេន តំលក្ខណំ ឧបកញ្ចិ កុញ្ជរ អន្តេតំ ។ មយំ ខោ តតិយំ ឯកត្តេ-កត្តតាតំ ។ ជានាមិ អយ្យា ឯកត្តេកត្តតាតំ អបិចាហំ អរិយេ វ តហាបតិនា អាណត្តា យេ ជេ ស្វេ ភត្តេ-អាកច្ឆន្តុ តោដកេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា តាណាដ-កេន តំលក្ខណំ បរិសាតំ កុញ្ជរ តន្តេតំ ។ អថខោ មេត្តិយភុម្មជកា តំក្ខ បាយេ ខោ អាវុ-សោ តាលញ្ញាណភត្តេតោ តហាបតិ អាតមំ អតមា-សិ ឧញ្ញសុ មលុបុត្តសុ សន្តំតេ ឯសុំសុយំ ខោ មយំ ឧញ្ញេន មលុបុត្តេន តហាបតិនោ សន្តំតេ បរិ-តិដ្ឋតិ(១) ។ តេ តេនេវ នោមនសុ្សន ន ចិត្តមុំ កុញ្ជិសុ ។ អថខោ មេត្តិយភុម្មជកា តំក្ខ បញ្ចាភិ-បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តា អាតមំ តន្តា បត្តចីវរំ បដិសា-មេត្វា ពហាតមតោដកេ សង្ឃាដិបល្លត្តិតាយ ឯ. សីទិសុ តុណ្ហីភូតា មង្កុភូតា បត្តក្ខន្ធា អធោមុខា

---

១ ខ. ឥស្សុសយំ ឧញ្ញេន មលុបុត្តេន តហាបតិនោ អន្តរា បរិភិន្នតិ វិស្សតិ ។

គ្រានោះ ភាសិនោះ កំឆ្គត់ឆ្គងដោយថ្ងាយបុង់អង្គុរមានទឹកជ្រក់ជាគំរប់ពីរ ហើយទំមន្តថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទាំងឡាយធានបុះ។ មេត្តិយ-កិក្ខុនីឆ្លើយកុម្មជកកិក្ខុ ឆ្លើយថា ម្នាលអ្នកស្រី យើងទាំងឡាយសុទ្ធតែជាអ្នកឧបដ្ឋាយនិច្ចកត្តា ។ ភាសិនោះឆ្លើយថា ខ្ញុំព្រះករុណាដឹងថាលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ជាអ្នកឧបដ្ឋាយនិច្ចកត្តាហើយ តែម្យ៉ាងមិញគហបតិបង្គាប់ខ្ញុំព្រះករុណាថា នែហង លោកទាំងឡាយណា ត្រូវការដោយថង្ហាន់ទំមន្តមកកន្លងថ្ងៃស្អែក ហង៎ឯងចូរក្រាលអាសនៈកន្លងជង្រែកចុះ ហើយអង្គាសលោកទាំងនោះ ដោយថ្ងាយបុង់អង្គុរមានទឹកជ្រក់ជាគំរប់ពីរចុះ បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចំរើន សូមលោកទាំងឡាយធានបុះ ។ លំដាប់នោះ មេត្តិយកិក្ខុនីឯកុម្មជកកិក្ខុ និយាយគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ កាលថ្ងៃម្យ៉ាងមិញ កល្យាណ-កត្តិកគហបតិ ចាន់ទៅកាន់អាវាសមទៅទាសំណាក់ខ្ញុំមល្ហបុត្ត ពួកយើងត្រាកដជាខ្ញុំមល្ហបុត្តញុះញង់ ក្នុងសំណាក់នៃគហបតិពិតហើយ ។ មេត្តិ-យកិក្ខុនីឯកុម្មជកកិក្ខុទាំងនោះ ក៏មិនបានធានដូចចិត្តដែលប៉ុនប៉ងព្រោះតែសេចក្តីពោមនស្សនោះឯង ។ មេត្តិយកិក្ខុនីឯកុម្មជកកិក្ខុត្រឡប់ពីបិណ្ឌ-បាត កន្លងវេលាក្រោយភត្តហើយទៅកាន់អាវាសក្នុងពេលនោះ ក៏រៀបខ្លុកដាក់ថ្នាក្រនឹងចីវរ ហើយអង្គុយត្រចាមក្បាលដង្កឹងទាំងសងខ្លាដ៏ងាងក្រៅក្តោងថ្នាវត្តទៅស្ងៀម មានសេចក្តីអៀនអាម៉ន់ ទន្ទកចុះ មានមុខជ្រប់

ปฏิญฺญาเยว ๆ อปฺปฏิคฺคหิตาย ๆ อปฺปฏิคฺคหิตาติ ๆ เมตฺตาย กิตฺตึ
เยว เมตฺตาย กมฺมฏฺฐานา กิตฺติ สมฺภวติ ๆ ปุพฺพภาคมฺปิ ๆ ปุพฺพ-
ภาคา เมตฺตาย กมฺมฏฺฐานา กิตฺติ ฯลฯ ปคฺคณฺหนาปิ ๆ อยฺยาติ ๆ
ฯลฯ ปุเรภตฺเต เมตฺตาย กมฺมฏฺฐานา กิตฺติ ฯลฯ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ๆ
ปจฺฉาภตฺเต ๆ ปจฺฉาภตฺเต เมตฺตาย กมฺมฏฺฐานา กิตฺติ ฯลฯ ปฐม-
ยามนฺติ ๆ ปจฺฉิมยามนฺติ ๆ ปจฺฉิมยามนฺติ ๆ ปุพฺพภาคา เมตฺตาย
กมฺมฏฺฐานา กิตฺติ ฯลฯ ปุพฺพภาคมฺปิ ๆ ปุพฺพภาคา เมตฺตาย กมฺม-
ฏฺฐานา กิตฺติ ฯลฯ ปคฺคณฺหนาปิ ๆ อยฺยาติ ๆ ฯลฯ ปุเรภตฺเต เมตฺตาย
กมฺมฏฺฐานา กิตฺติ ฯลฯ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ๆ ปจฺฉาภตฺเต ๆ ปจฺฉาภตฺเต
เมตฺตาย กมฺมฏฺฐานา กิตฺติ ฯลฯ ปฐมยามนฺติ ๆ ปจฺฉิมยามนฺติ ๆ ปจฺฉิม-
ยามนฺติ ๆ ปุพฺพภาคา เมตฺตาย กมฺมฏฺฐานา กิตฺติ ฯลฯ ปุพฺพภาคมฺปิ ๆ
ปุพฺพ

ស្រែកប់ស្រែពោន ឥតមានន័យអ្វីសោះ ។ គ្រានោះ កិកុនីឈ្មោះមេត្តិយាចូលទៅរកមេត្តិយភិក្ខុនីក្នុងដកកិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងមេត្តិយកិក្ខុនីក្នុងដកកិក្ខុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមថ្វាយបង្គំ ។ កាលបើមេត្តិយាកិក្ខុនីនិយាយយ៉ាងនេះហើយ មេត្តិយកិក្ខុនីក្នុងដកកិក្ខុមិននិយាយតបសោះឡើយ ។ មេត្តិយាកិក្ខុនីបាននិយាយពាក្យនេះ ចំពោះមេត្តិយក្នុងដកកិក្ខុជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ជាគំរប់បីដងផងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមថ្វាយបង្គំ ។ មេត្តិយកិក្ខុនីក្នុងដកកិក្ខុមិននិយាយតបជាគំរប់បីដងផង ។ ទើបមេត្តិយាកិក្ខុនីសួរថា ខ្ញុំព្រះករុណាបានប្រទូស្តនឹងលោកម្ចាស់ពាល់អង្គជ្ជុបម្តេចខ្លះ ហេតុអ្វីបានជាលោកម្ចាស់ពាល់អង្គមិននិយាយនឹងខ្ញុំព្រះករុណា ។ មេត្តិយកិក្ខុនីក្នុងដកកិក្ខុ ឆ្លើយថា ម្នាលប្អូនស្រីពិតដូច្នោះហើយ ទព្វមល្លបុត្តកំពុងបៀតបៀនយើង នាងឯងក៏ត្រូវឆើយកន្តើយ ។ មេត្តិយាកិក្ខុនីសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងឆ្លើជ្ជុបម្តេច ។ មេត្តិយកិក្ខុនីក្នុងដកកិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលប្អូនស្រី បើនាងជ្រាបថានឹង (ឆ្លើ) ត្រូវក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគឲ្យញុំាងទព្វមល្លបុត្តមានអាយុឲ្យនិរាសចេញ ក្នុងថ្ងៃនេះឲ្យបាន ។ មេត្តិយាកិក្ខុនីសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំងឡាយ ខ្ញុំនឹងឆ្លើជ្ជុបម្តេច ចុះអំពើអ្វីដែលខ្ញុំនឹងអាច

ตาสฺส ฯ ฝนา สฺวาหิ ภควโต เยน ภควา เตนญฺชลึ
ปณาเมตฺวา ภควนฺตญฺจ ฝาหิ ปเทหิ ๓ วาร ปทกฺขิณ
กตฺวา ภควนฺตญฺจ ฝาหิ ปเทหิ ๓ วาร ปทกฺขิณ
กตฺวา ตีณิ วาเร อุทานญฺจ อุทาเนสิ ฯ ตตฺถ
อุทานนฺติ สาธุ สาธุ สปฺปุริสาติ สาธุ สาธุ
ปณฺฑิตาติ อตฺโถ ยาวตา หิ ภนฺเต ภควโต
อนุปาทาปรินิพฺพานา ๓ อาคจฺฉนฺติ อเนกสตา
ปิ อเนกสหสฺสาปิ ฯ ฝาหิ อยเมว ปมาณโต
ปรมา ยทิทนฺติ ปมาณโต ปรมา ยทิทนฺติ
ปมาณโต ปรมา ยทิทนฺติ ปมาณโต ปรมา
ยทิทนฺติ ปมาณโต ปรมา ยทิทนฺติ

ផ្ញើបាន ។ មេត្តិយភិក្ខុនីឯកុម្មជភិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលប្អូនស្រី នាងចូរមក នាងចូរទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ចូរក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ការនេះមិនមែនជាការកំបាំងទេ មិនមែនជាការសមគួរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទិសណាដែលមិនមានភ័យ មិនមានចង្រៃ មិនមានឧបទ្រព ទិសនោះត្រឡប់ជាប្រកបដោយភ័យ ប្រកបដោយចង្រៃ ប្រកបដោយឧបទ្រពទៅវិញ ឯណាដែលមិនធ្លាប់មានខ្យល់ ទីនោះត្រឡប់ជាមានខ្យល់វិញ ដូចជាទឹកធ្លាប់ត្រជាក់ប្រៃខ្លាំងក្តៅ ឥឡូវព្រះគោតមលុបបំពុតជាម្ចាស់បានប្រទូស្តនឹងខ្ញុំព្រះអង្គហើយ ។ មេត្តិយាភិក្ខុនីទទួលស្តាប់ពាក្យមេត្តិយភិក្ខុនីឯកុម្មជភិក្ខុដោយពាក្យថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ ណោគម្ចាស់ រួចហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ មេត្តិយាភិក្ខុនីនោះលុះឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលភាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ការនេះមិនមែនជាការកំបាំងទេ មិនមែនជាការសមគួរទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទិសណាដែលមិនធ្លាប់មានភ័យ មិនមានចង្រៃ មិនមានឧបទ្រព ទិសនោះត្រឡប់ទៅជាប្រកបដោយភ័យ ប្រកបដោយចង្រៃ ប្រកបដោយឧបទ្រពទៅវិញ ឯណាដែលមិនធ្លាប់មានខ្យល់

ตสฺมา ยถา ตตฺถ ตตฺถ ปกาสิตา ปญฺญา อาคนฺตุกา อเยฺยหิ ตตฺถ ตตฺถ มญฺญุปฺปาทเนน ทูสิตา ฯ

[๑๓] อถ วา ปกติ ปญฺญา ปน ตีสุ ปิฏเกสุ ปกาสิตา ตีหิ สิกฺขาหิ สงฺคหิตา อายสฺมตา ธมฺมสงฺคาหเกน ปญฺจสุ นิกาเยสุ ปญฺจหิ ภาณวาเรหิ ปริยตฺติธมฺมสงฺคหกาเลเยว สงฺคหิตา ฯ ยถา ปน ตตฺถ ปกาสิตา ปญฺญา ปฏิปตฺติกาเล สาสนสฺส ปริหานิยา สวนฺตี อาคจฺฉติ ฯ ยถา ปน ตตฺถ ปกาสิตา ปญฺญา ปฏิปตฺติกาเล สาสนสฺส อปริหานิยา สวนฺตี อาคจฺฉติ ฯ ตถา ปฏิปตฺติกาเล สาสนสฺส ปริหานิยา สวนฺตี อาคจฺฉติ ฯ ตถา ปฏิปตฺติกาเล สาสนสฺส อปริหานิยา สวนฺตี อาคจฺฉติ ฯ ยถา จ ปฏิปตฺติกาเล สาสนสฺส ปริหานิยา สวนฺตี อาคจฺฉติ ฯ ตถา ปฏิปตฺติกาเล สาสนสฺส อปริหานิยา สวนฺตี อาคจฺฉติ ฯ ยถา จ ปฏิปตฺติกาเล สาสนสฺส อปริหานิยา สวนฺตี อาคจฺฉติ ฯ ตถา ปฏิปตฺติกาเล สาสนสฺส

ទីនោះត្រឡប់ទៅជាហានខ្សែវិញ ដូចជាទឹកធ្លាប់ត្រជាក់ ប្រែទៅជាក្តៅវិញ ឥឡូវព្រះពុទ្ធមលុបត្តជាម្ចាស់បានប្រទូស្តនឹងខ្ញុំព្រះអង្គហើយ ។

(๑๙) ព្រោះនិទានេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរបញ្ជាក់នូវព្រះពុទ្ធមលុបត្តដ៏មានអាយុក្នុងវេលានោះថា ម្នាលពុទ្ធៈ អ្នករលឹកឃើញថា អ្នកបានធ្វើអំពើដូចភិក្ខុនីនេះបានពោលឬទេ ។ ព្រះពុទ្ធមលុបត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដូចជាព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាប នូវខ្ញុំព្រះអង្គស្រាប់ហើយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះពុទ្ធមលុបត្តជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ជាគំរប់បីដងផងថា ម្នាលពុទ្ធៈ អ្នករលឹកឃើញថា អ្នកបានធ្វើអំពើដូចជាភិក្ខុនីនេះបានពោលឬទេ ។ ព្រះពុទ្ធមលុបត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដូចជាព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាប នូវខ្ញុំព្រះអង្គស្រាប់ហើយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលពុទ្ធៈ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ មិននិយាយបណ្តោះបណ្តែយ៉ាងនេះទេ បើអំពើដែលអ្នកបានធ្វើហើយ អ្នកចូរនិយាយថា ខ្ញុំបានធ្វើហើយ បើអំពើដែលអ្នកមិនបានធ្វើទេ អ្នកចូរនិយាយថា ខ្ញុំមិនបានធ្វើទេ ។ ព្រះពុទ្ធមលុបត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន តាំងពីខ្ញុំព្រះអង្គកើតមក សូម្បីតែយល់សុបិនសោត មេថុនធម្មក៏មិនដែលស្គាល់សោះឡើយ ទើបថ្កាច់ទៅនិយាយទៅថ្ងៃ ដល់ការ

ជាតកភេតំ ។ អថខោ ភគវា តំក្ខ អាមន្តេសិ តេនហិ តំក្ខវេ មេត្តិយំ តំក្ខុំ ឆាសេ៨ ៨មេ ៩ តំក្ខ អនុ-យុញ្ជថាតំ ។ ៨ធំ វត្វា ភគវា ពុជ្ឈាយាសនា វិហារំ ចាវិសិ ។ អថខោ តេ តំក្ខ មេត្តិយំ តំក្ខុំ ឆាសេសុំ ។ អថខោ មេត្តិយភុ៨កា តំក្ខ តេ តំក្ខ ឝតនភេពុំ មា អាវុសោ មេត្តិយំ តំក្ខុំ ឆាសេ៨ ឧ សា តំញ្ចិ អបរជ្ឈតិ អម្ហេហិ សា ពុសញ្ញាហិតា ភិក្ខុតេហិ អនត្តម-នេហិ ចាវាឆាឝប្បាយេហីតំ ។ តឺ បន តុម្ហេ អាវុសោ អាយស្មន្តំ ឧពុំ មលុបុតំ អម្ហលិតាយ សីលវិបត្តិយា អនុទ្ធំសេថាតំ ។ ឯវមាវុសោតំ ។ យេ តេ តំក្ខ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ពុជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចាឝេន្តំ ភឝិហិ ឆាម មេត្តិយភុ៨កា តំក្ខ អាយស្មន្តំ ឧពុំ មលុបុតំ អម្ហលិតាយ សីលវិបត្តិយា អនុទ្ធំសេស្សន្តីតំ ។ អថខោ តេ តំក្ខ ភគវតោ ឝតមត្តំ អាភេឝេសុំ ។ សច្ចំ តិរ តំក្ខវេ

ភ្ញាក់រលឹកឡើង ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរឲ្យ
មេត្តិយាភិក្ខុនីសឹកចេញ មួយទៀត អ្នកទាំងឡាយ ចូរសោកស្តីព្រហ្មទណ្ឌភិក្ខុ
ទាំងនេះមើល ។ លុះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះហើយ ទ្រង់ក្រោក
ចាកអាសនៈចូលទៅគាន់វិហារវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ឲ្យមេត្តិយា-
ភិក្ខុនីសឹកចេញក្នុងពេលនោះ ។ ទើបមេត្តិយភិក្ខុនីឯកុម្មជភិក្ខុ និយាយ
ពាក្យនេះទៅឯភិក្ខុទាំងឡាយនោះថា ម្នាលអាវុសោ ចូរលោកទាំងឡាយ
កុំផ្សឹកមេត្តិយាភិក្ខុនីឡើយ នាងនោះឥតមានកំហុសអ្វីទេ (ហេតុដើមមក
ពី) យើងខឹងអាក់អន់ចិត្តចង់ឲ្យទេវទូមល្លបុត្តឃ្លាតចាកសមណភេទ ទើប
ឲ្យមេត្តិយាភិក្ខុនីនោះខ្ចាស់ខ្មែងឡើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរថា ម្នាល
អាវុសោ អ្នកហ៊ានចោទព្រះទេវទូមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយសីលវិបត្តិ
មិនមានមូលដែរឬ ។ មេត្តិយភិក្ខុនីឯកុម្មជភិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ
យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្រាបថ្លាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះតំណោលគោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើ
មេត្តិយភិក្ខុនីឯកុម្មជភិក្ខុ ចោទព្រះទេវទូមល្លបុត្តមានអាយុដោយសីលវិបត្តិ
មិនមានមូលសោះ ។ ឯភិក្ខុទាំងនោះក៏បានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

មេត្តិយភុម្មជកា ភិក្ខូ ឧភោ មលុបុត្តំ អមូលកាយ សីលវិបត្តិយា អនុទ្ធំសេត្តិ ។ សង្ឃំ ភកវាតិ ។បេ។ វត្តារហិត្វា ឆម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ សង្ឃោ ឧព្ភសស្ស មលុបុត្តស្ស សតិវេបុល្លប្បត្តស្ស សតិ-វិនយំ ទេតុ ។ ឯវញ្ចបន ភិក្ខវេ ទាតព្ពោ ។ តេន ភិក្ខវេ ឧព្ភេន មលុបុត្តេន សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា វុឌ្ឍានំ ភិក្ខូនំ ថានេ វន្ទិត្វា ឧក្កុដិកំ និសីទិត្វា អញ្ជលិំ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ ឥមេ មំ ភន្តេ មេត្តិ-យភុម្មជកា ភិក្ខូ អមូលកាយ សីលវិបត្តិយា អនុទ្ធំ-សេន្តិ សោហំ ភន្តេ សតិវេបុល្លប្បត្តោ សង្ឃំ សតិវិនយំ យាចាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ យាចិតព្ពោ ។បេ។ តតិយម្បិ យាចិ-តព្ពោ ឥមេ មំ ភន្តេ មេត្តិយភុម្មជកា ភិក្ខូ អមូលកាយ សីលវិបត្តិយា អនុទ្ធំសេន្តិ សោហំ សតិវេបុល្លប្បត្តោ អតិយាម្បិ ភន្តេ សង្ឃំ(១) សតិវិនយំ យាចាមីតិ ។

---

๑ ឧភោបិឃរចោទកេ សោហំ ភន្តេ សតិវេបុល្លប្បត្តោ ឥតិបិម្បិ សាម្បត្តិ អាគតំ ។

ฦๅ ภิกฺขุนีสงฺฆสฺส ภิกฺขุ โอวาทูปสงฺกมนสมฺมุติ ยาจามิ ฯ ทุติยมฺปิ ฯ ตติยมฺปิ ฯ ภิกฺขุนีสงฺฆสฺส ภิกฺขุ โอวาทูปสงฺกมนสมฺมุติ ยาจาม

(๑๒) ฯ ยสฺเสเต ภิกฺขเว ปญฺจ พลานิ สนฺติ ยาวเทว ภวา-
เปตพฺพา สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ยสฺเสเต ปญฺจ พลานิ
ภาวิตานิ ภิกฺขู อายสฺมนฺตานิ ตานิ มลฺลปุตฺตานิ อมฺหากาย
สีลวิปตฺติยา อนุทฺทยาย ฯ อายสฺมา ตาทิโส มลฺ-
ลปุตฺโต สตฺตวิปุลฺลปฺปตฺโต สงฺฆ สตฺตานเมว ยาวเทว ฯ
ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺล สงฺฆา อายสฺมโต ตาทิสสฺส
มลฺลปุตฺตสฺส สตฺตวิปุลฺลปฺปตฺสฺส สตฺตานเมว ทาตุ ฯ
เอสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ยสฺเสเต ปญฺจ พล-
ภาวิตานิ ภิกฺขู อายสฺมนฺตานิ ตานิ มลฺลปุตฺตานิ อมฺหากาย
สีลวิปตฺติยา อนุทฺทยาย ฯ อายสฺมา ตาทิโส มลฺ-
ลปุตฺโต สตฺตวิปุลฺลปฺปตฺโต สงฺฆ สตฺตานเมว ยาวเทว ฯ
สงฺฆา อายสฺมโต ตาทิสสฺส มลฺลปุตฺตสฺส สตฺต-
วิปุลฺลปฺปตฺสฺส สตฺตานเมว ทาตุ ฯ ยสฺสายสฺมโต
ขมติ อายสฺมโต ตาทิสสฺส มลฺลปุตฺตสฺส สตฺต-
วิปุลฺลปฺปตฺสฺส สตฺตานเมว ทานนฺติ โส ตุณฺหสฺส ยสฺส
นกฺขมติ โส ภาเสยฺย ฯ ทุติยมฺปิ เอตมตฺถ วทามิ
ฯเปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถ วทามิ สุณาตุ เม

(๑๔) កិក្ខុដែលឈ្មោះប្រតិពលគប្បីប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ មេត្តាយកិក្ខុនឹងកុម្មវាកកិក្ខុទាំងឡាយ
នេះ ចោទព្រះខតូមល្ហបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយសីលវិបត្តិមិនមានមូល ។
ព្រះខតូមល្ហបុត្តដ៏មានអាយុ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសត់ មកសូមសត់និន្ទ័យ
នឹងសង្ឃ ។ បើការសូមសត់និន្ទ័យមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សូមសង្ឃ
ឲ្យសត់និន្ទ័យដល់ព្រះខតូមល្ហបុត្តដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសត់ចុះ ។
នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ មេត្តាយកិក្ខុនឹង
កុម្មវាកកិក្ខុទាំងឡាយនេះ ចោទព្រះខតូមល្ហបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយសីល-
វិបត្តិមិនមានមូល ។ ព្រះខតូមល្ហបុត្ត ដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
សត់ មកសូមសត់និន្ទ័យនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃបានឲ្យសត់និន្ទ័យ ដល់
ព្រះខតូមល្ហបុត្តដ៏មានអាយុ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសត់ ។ ការឲ្យសត់-
និន្ទ័យ ដល់ព្រះខតូមល្ហបុត្តដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសត់ សមគួរ
ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិន
សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវ
និយាយឡើង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះជាគំរប់ពីរដងផង ។បេ។ ខ្ញុំប្រកាស
សេចក្តីនេះជាគំរប់បីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

ภาเค สเจฺช ฯเม เมตฺถิยกมฺมเกา กิกฺขุ อายสฺมนฺตํ อุปาลิตฺเถรมฺปิ มลฺลปุตฺตํ อมูลิกาย สีลวิปตฺติยา อนุทฺธเสนฺติ ฯ อายสฺมา ปน มลฺลปุตฺโต สตฺตวิปุลฺลปฺปตฺโต สงฺฆํ สตฺถารนฺติ ยาจติ ฯ สเจฺช อายสฺมาโต อุปาลิสฺส สตฺตวิปุลฺลปฺปตฺติสฺส สตฺถารนฺติ ญาณนฺติ ฯ ยสฺมา ปนายสฺมาโต อุปาลิ มลฺลปุตฺตสฺส สตฺตวิปุลฺลปฺปตฺติสฺส สตฺถารนฺติ ญาณนฺติ สพฺเพปิ เอเต ภิกฺขู ชานนฺติ เอตฺถ กา อนุสฺสาหนา กา อุปฺปหนา ฯ อิมินาปิ สเจฺชน อายสฺมาโต อุปาลิสฺส มลฺลปุตฺตสฺส สตฺตวิปุลฺลปฺปตฺติสฺส สตฺถารนฺติ ญาณนฺติ ปากฏเมว โหติ ฯ

(๑๕) ปญฺจิมานิ กิกฺขเว ฐานานิ สตฺถารนฺติ ญาณสฺส ชานนาย สุตฺตา โหนฺติ กิกฺขุ อชานนฺตสฺเสว อนุปฺปนฺนา จ อนุปฺปาทา จ ตสฺส สเจฺช สตฺถารนฺติ ญาณนฺติ วตฺตพฺเพ สมกฺขนฺติ[๑] ฯ อิมานิ โข กิกฺขเว ปญฺจ ฐานานิ สตฺถารนฺติ ญาณสฺส ชานนาย สุตฺตานีติ ฯ

๑ ฉ. สมกฺกนฺติ ฯ

មេត្តិយភិក្ខុនីឯក្នុងដកភិក្ខុទាំងឡាយនេះ ចោទព្រះខពួមលួបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយសីលវិបត្តិមិនមានមូល ។ ព្រះខពួមលួបុត្តដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិ មកសូមសតិវិនយនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃបានឲ្យសតិវិនយដល់ព្រះខពួមលួបុត្តដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិ ។ ការឲ្យសតិវិនយដល់ព្រះខពួមលួបុត្តដ៏មានអាយុ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិ សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវនិយាយឡើយ ។ សង្ឃបានឲ្យសតិវិនយដល់ព្រះខពួមលួបុត្តដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិហើយ (ការឲ្យសតិវិនយនេះ) សមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(១៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការឲ្យសតិវិនយ(១) ដែលប្រកបដោយធម៌នេះមាន ៥ យ៉ាង គឺឲ្យដល់ភិក្ខុបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ១ ភិក្ខុឯទៀតចោទភិក្ខុនោះ ១ ភិក្ខុនោះសូម ១ សង្ឃឲ្យសតិវិនយដល់ភិក្ខុនោះ ១ សង្ឃព្រមព្រៀងឲ្យដោយធម៌ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការឲ្យសតិវិនយប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

---

១ អដ្ឋកថាថា សតិវិនយនេះ សង្ឃត្រូវឲ្យតែព្រះទីឈាស្រួតប៉ុណ្ណោះ មិនត្រូវឲ្យដល់ភិក្ខុឯទៀតទេ ដោយហេតុថាសូម្បីតែភិក្ខុជាអនាគាមីក៏មិនត្រូវឲ្យដែរ ។ សតិវិនយនោះត្រូវឲ្យដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុផ្សេងចោទ បើគេមិនចោទក៏មិនត្រូវឲ្យដែរ ។ កាលពើសង្ឃឲ្យសតិវិនយហើយ អ្នកចោទក៏ចោទមិនឡើងវិញ ។

(๑๖) តេន ខោ បន សមយេន កាឡោ កិកី ឧម្មត្តកោ ហោតិ ចិត្តវិបរិយាសកតោ ។ តេន ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន ពហុំ អស្សាមណកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ ហោតិ ភាសិតបរិក្កន្តំ ។ តិក្ខត្តុំ កិកិំ តិក្ខត្តុំ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន អជ្ឈាចិណ្ណេន អាបត្តិយា ចោទេន្តិ សារេន្តិ យាវតាយស្មា ឱវាទបតិ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ ។ សោ ឱវាទេតិ អហំ ខោ អាវុសោ ឧម្មត្តកោ អហោសិំ ចិត្តវិបរិយាសកតោ តេន មេ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន ពហុំ អស្សាមណកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ ភាសិតបរិក្កន្តំ ជាហន្តំ សភាគំ មុទ្ធេន មេ វិតំ កតន្តិ ។ យាវតិយំ វុច្ចមានា ចោទេន្តេវ សារេន្តិ យាវតាយស្មា ឱវាទបតិ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ ។ យេ តេ តិក្ខត្តុំ អប្បដិញ្ញា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម តិក្ខត្តុំ កិកិំ តិក្ខត្តុំ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន អជ្ឈាចិណ្ណេន អាបត្តិយា ចោទេស្សន្តិ សារេស្សន្តិ យាវតាយស្មា ឱវាទបតិ អាបត្តិំ អាបជ្ជិ

สมยปกรณ: ฉิตาธคฺคกิกุ

(๑๖) สมัยนั้นแล คัคคกิกุ ชาวกิกุฉัตร มีจิตวิปลาสประทุษร้าย ๆ กิกุฉัตรใดมีจิตวิปลาสประทุษร้ายแล้วนั้น ย่อมถึงซึ่งการประพฤติอนาจาร ได้เคยมีมาในกาลก่อนโน้นมาแล้วแก่สมณะชาวศากยบุตรเป็นอันมาก ๆ กิกุทั้งหลายได้กล่าวกะคัคคกิกุนั้นอย่างนี้ว่า ดูก่อนอาวุโสคัคคกิกุ ท่านจงอย่าทำอย่างนี้เลย ท่านจงอย่าทำกรรมอันลามกเห็นปานนี้เลย ท่านจงเห็นแก่ศรัทธาของคนอื่นบ้างเถิด ดูก่อนอาวุโสคัคคกิกุ ท่านเป็นผู้มีอายุ ควรจะเห็นโทษ ควรจะรู้ตัว ควรจะสำรวมต่อไป ท่านเป็นผู้ควรจะได้รับโทษ

តាតំ សោ ฯ វុ ฯ ឥតំ អបាំ ខោ អាវុសោ ឧបាលិ
អហោសិ ចិត្តវិបរិយាសកាលោ តេន មេ ឧបាលិ
ចិត្តវិបរិយាសកាតេន ពហុំ អស្សាមណាកំ អន្តរាចិណ្ណំ
កាសិតបរិក្កន្តំ នាហន្តំ សាមំ មុន្ទ្បន មេ ฯ តំ កតន្តំ
ฯ វម្បិ ំ ភុច្ចមានា ខោនេន្តេ សារតាយស្មា ฯ ភូបិ
អាបត្តិ អាបជ្ជិតាតំ ฯ អថខោ តេ កិក្ខូ កកវតោ
ฯ តមត្ថំ អារោចេសុំ ฯ សចុំ កិរ កិក្ខវេ ฯ បេ ฯ សចុំ
កកវាតំ ฯ បេ ฯ វិករហិត្វា ឆម្បិ កថំ កត្វា កិក្ខូ
អាមន្តេសិ តេនហិ កិក្ខវេ សង្ឃោ កក្កសុ្ស កិក្ខុនោ
អមុ្ហឡ្ហស្ស អមុ្ហឡ្ហនយំ ទេតុ ฯ ฯ ភវិញ្ច បន កិក្ខវេ
ជានញ្ញោ ฯ តេន កិក្ខវេ កក្កេន កិក្ខុនា សង្ឃំ ឧប-
សង្កមិត្វា ฯ កិំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា វុឍ្ឍានំ កិក្ខូនំ
ចាទេ វន្ទិត្វា ឧក្កុដិកំ និសីទិត្វា អញ្ជលិំ បក្កហេត្វា
ฯ វមស្សុ វចនីយោ អហំ កន្តេ ឧបាលិកោ អហោសិំ

អាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ គគ្គកិក្ខុនោះបានទំយោយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំជាភិក្ខុឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល កាលដែលខ្ញុំឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាចារបានពោល បានពាយោមល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំរលឹកមិនឃើញនូវអំពើនោះថា អំពើនេះអាត្មាអញ បានធ្វើដោយសេចក្តីវង្វេង ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏នៅតែពោលចោទគគ្គកិក្ខុនោះយ៉ាងនេះទៀតថា លោកដ៏មានអាយុ ចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ លំដាប់នោះភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនោះពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់តិះដៀលហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃចូរឲ្យអម្ពុឲ្យវិន័យដល់គគ្គកិក្ខុដែលចាត់វង្វេងចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយអម្ពុឲ្យ-វិន័យនោះសង្ឃគប្បីឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គគ្គកិក្ខុនោះគប្បីចូលទៅកាសង្ឃធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង ហើយថ្វាយបង្គំភិក្ខុទាំងឡាយ រួចអង្គុយប្រហោង ផ្គងអញ្ជលីឡើង ទំយោយយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះបង្ស៊ីដ៏ចំរើន ខ្ញុំជាភិក្ខុឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល កាលខ្ញុំ

ចិត្តវិបរិយាសកាតោ តេន មេ ខុទ្ទកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន ពហុំ អស្សាមណកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ កាសិតបរិក្កន្តំ មំ តិក្ខ្ត្តុំ ខុទ្ទកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន អជ្ឈាចិណ្ណោ អាបត្តិយា ចោទេន្តំ សរតាយស្មា ឥវ្ហបឺ អាបត្តឺ អាបជ្ជិតតំ តុយ្ហំ ឥវំ វទាមិ អហំ ខោ អាវុសោ ខុទ្ទកោ អហោសឺ ចិត្តវិបរិយាសកតោ តេន មេ ខុទ្ទកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន ពហុំ អស្សាមណកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ កាសិតបរិក្កន្តំ ឆាហន្តំ សកមិ ម្ហុន្ទ្រេន មេ ឯតំ កតន្តំ ឥវម្បិ មំ វុត្តមាឆ ចោទេន្តោ សរតា. យស្មា ឥវ្ហបឺ អាបត្តឺ អាបជ្ជិតតំ សោហំ តេ អាវុសោ អម្ហុន្ទ្រោ សង្ឃំ អម្ហុន្ទ្រិនយំ យាចាមឺតំ ។ ទុតិយម្បិ យាចិតព្ពោ ។បេ។ តតិយម្បិ យាចិតព្ពោ អហំ តេ អាវុសោ ខុទ្ទកោ អហោសឺ ចិត្តវិបរិយាសកតោ តេន មេ ខុទ្ទកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន ពហុំ អស្សាមណកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ កាសិតបរិក្កន្តំ មំ តិក្ខ្ត្តុំ ខុទ្ទកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន អជ្ឈាចិណ្ណោ អាបត្តិយា ចោទេន្តំ

ឆ្កែមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តកន្ទួច បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ឯកិកុខាំងឡាយក៏ចោទខ្ញុំដោយអាបត្តិ ព្រោះតែខ្ញុំជាកិកុឆ្កែ មានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលបានប្រព្រឹត្តអនាចារថា លោកដ៏មានអាយុចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ខ្ញុំបាននិយាយនឹងកិកុខាំងឡាយនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោខាំងឡាយ ខ្ញុំជាកិកុឆ្កែមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល កាលដែលខ្ញុំកំពុងឆ្កែមានចិត្តវិបល្លាស ប្រែប្រួលនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំរាល់តែមិនឃើញនូវអំពើនោះថា អំពើនេះអាត្មាអញបានធ្វើហើយដោយសេចក្តីវង្វែង កិកុខាំងឡាយក៏ពោលចោទខ្ញុំយ៉ាងនេះទៀតថា លោកដ៏មានអាយុចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំបាត់រង្វែងហើយមកសូមអភូឫឡវិន័យនឹងសង្ឃ ។ គគ្គកិកុត្រូវសូមជាគំរប់ពីរដងដង ។ បេ ។ សូមជាគំរប់ប៉ែដងដងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំជាកិកុឆ្កែមានចិត្តវិបល្លាស ប្រែប្រួល កាលដែលខ្ញុំកំពុងឆ្កែមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ឯកិកុខាំងឡាយក៏ចោទខ្ញុំដោយអាបត្តិ

สรตายสฺมา ฝาวุโส อานนฺท อายสฺมนฺตเมว สฺยา ปน ภควนฺตมฺ
อหนฺ เจว อาวุโส ภุมฺมกา อเจลา จ ตณฺหาวิปรียา.
สกาโต เตน เม ภุมฺมกาน จ ตณฺหาวิปรียาสกาเตน
ตหึ อสฺสาสณาตพฺพ อสฺสาจ ฉนฺนนฺ กาสายวตฺถานนฺ นามนฺ
สกมฺม หุเตฺวน เม ยสฺส กสฺสจิ ภาสิตมฺป ตมฺ วุจฺจมาน
เจวาเนฺตวาสี สรตายสฺมา ฝาวุโส อานนฺท อายสฺมนฺตเมว
สหึ อหุเตฺวน ตสฺมึ ยเตฺถ สนฺโต อหุเตฺวน ยถาภูตนฺ
ยาถาวเมว ฯ

[๑๗] ตฺยาหนฺ ภิกฺขเว ตสฺมึ สมเย เอวรูเป ปาปเก-
ทิฏฺเ สุณามิ เม ภนฺเต สงฺฆ อยึ กิรา ภิกฺขุ
ภุมฺมกาเจ อเจลเก ตณฺหาวิปรียาสกาโต เตน ภุมฺมก-
เจ ตณฺหาวิปรียาสกาเตน ตหึ อสฺสาสณาตพฺพ อสฺสา-
ฉนฺนนฺ กาสายวตฺถานนฺ ฯ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภุมฺมกเจ-
ล ตณฺหาวิปรียาสกาเตน อสฺสาฉนฺเน อายสฺมนฺตา

ព្រោះតែខ្ញុំឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាចារថា លោកដ៏មានអាយុចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ខ្ញុំក៏បានមិយាយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះវិញ យ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំជាភិក្ខុឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល កាលដែលខ្ញុំកំពុងឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំរលឹកមិនឃើញនូវអំពើនោះថា អំពើនេះអាត្មាអញបានធ្វើហើយ ដោយសេចក្តីវង្វេង ឯភិក្ខុទាំងឡាយពោលចោទខ្ញុំយ៉ាងនេះទៀតថា លោកដ៏មានអាយុចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំបាត់វង្វេងហើយ មកសូមអមូឡ្ហវិន័យនឹងសង្ឃជាគំរប់បីដងឆ្ងាយ ។

(๑๗) ភិក្ខុដែលឈ្មោះប្រតិពលគប្បីផ្តៀងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ គគ្គភិក្ខុនោះជាភិក្ខុឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល កាលដែលលោកកំពុងឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយពោលចោទគគ្គភិក្ខុដោយអាបត្តិព្រោះតែលោកឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាស ប្រែប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាចារថា

ចោទេត្តិ សរតាយស្មា ឱវរិបិ អាបត្តិ អាបជ្ជិតាតិ ។ សោ ឱវរិំ វទេតិ អហំ ខោ អាវុសោ ឧម្មត្តកោ អហោសិំ ចិត្តវិបរិយាសកតោ តេន មេ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន ពហុំ អសប្បមណាកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ អាសិតបរិក្កន្តំ ចរហន្តំ សភមិ ម្ហិ ន្ទ្បន មេ ឱវទិតុន្តិ ។ ឱវទ្យ ំ ំ ំ ចោទេត្តេវ សរតាយស្មា ឱវរិបិ អាបត្តិ អាបជ្ជិតាតិ ។ សោ អម្ហិ ន្ទ្បា សង្ឃំ អម្ហិ ន្ទ្បវិនយំ យាចតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ តក្កស្ស តំ្កនោ អម្ហិ ន្ទ្បស្ស អម្ហិ ន្ទ្បវិនយំ ឧទេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ តក្កោ តំ្កនោ ឧម្មត្តកោ អហោសិ ចិត្តវិបរិយាសកតោ តេន ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន ពហុំ អសប្បមណាកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ អាសិតបរិក្កន្តំ ។ តំ្ក តក្កំ តំ្កនំ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន អជ្ឈាចិណ្ណេន អាបត្តិយា ចោទេត្តិ

លោកដ៏មានអាយុ ចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ គគ្គកិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ខ្ញុំជាកិក្ខុឆតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល កាលដែលខ្ញុំកំពុងឆតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលនោះ បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមលើសន្ទូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំរលឹកមិនឃើញនូវអំពើនោះថា អំពើនេះអាត្មាអញបានធ្វើហើយ ដោយសេចក្តីវង្វេង ។ ឯកិក្ខុទាំងឡាយក៏នៅតែពោលចោទគគ្គកិក្ខុនោះយ៉ាងនេះទៀតថា លោកដ៏មានអាយុចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ គឯគគ្គកិក្ខុនោះបាត់វង្វេងហើយ មកសូមអមូឡ្ហវិនិច្ឆ័យនឹងសង្ឃ ។ បើការសូមអមូឡ្ហវិនិច្ឆ័យ មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យអមូឡ្ហវិនិច្ឆ័យដល់គគ្គកិក្ខុជាអ្នកបាត់វង្វេងហើយចុះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ គគ្គកិក្ខុនេះជាកិក្ខុឆតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល កាលដែលលោកកំពុងឆតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមលើសន្ទូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ ឯកិក្ខុទាំងឡាយក៏ចោទគគ្គកិក្ខុដោយអាបត្តិ ព្រោះតែលោកជាកិក្ខុឆតមានចិត្តវិបល្លាស ប្រែប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាចារថា

សរតាយស្មា ឱវទតិ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ តំ ។ សោ ឱវទិ
តព្ពោ អហំ ខោ អាវុសោ ឧម្មត្តកោ អហោសិំ ចិត្តវិប-
រិយាសកតោ តេន មេ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន
ពហុំ អស្សាមណកំ អនរិយំ កាសិតបរិក្កន្តំ ជាហដំ
សភមំ មុទ្ទេន មេ ឯតំ កតន្តិ ។ ឱវទិតព្ពំ ខ្វុច្ចមាណោ
ចោទេន្តោ សរតាយស្មា ឱវទតិ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ តំ ។
សោ អម្ហេ សង្ឃំ អម្ហេ បរិនយំ យាចតិ ។ សង្ឃោ
កក្ខសុ កក្ខឡោ អម្ហេសុ អម្ហេ បរិនយំ នេតិ ។
យេសុ យេសុ តោ ខមតិ កក្ខសុ កក្ខឡោ អម្ហេសុ
អម្ហេ បរិនយេសុ ថាមំ សោ តុណ្ហេសុ យេសុ ឆក្ខមតិ
សោ កាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ ឱតមត្តំ វចាមិ ។ បេ ។
តតិយម្បិ ឱតមត្តំ វចាមិ ។ បេ ។ ឥត្ថន្នោ សង្ឃេ
កក្ខសុ កក្ខឡោ អម្ហេសុ អម្ហេ បរិនយោ ខមតិ
សង្ឃស្សុ តស្មា តុណ្ហី ។ ឱវទេយ្យំ ជារយាមីតិ ។

ចូរលោកដ៏មានអាយុលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាព យ៉ាងនេះហើយ ។ គគ្គកិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំជាកិក្ខុឆតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល កាលដែលខ្ញុំកំពុងឆតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលនោះ បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើសនូវកំចុងមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំរលឹកមិនឃើញនូវអំពើនោះថា អំពើនេះអាត្មាអញបានធ្វើហើយ ដោយសេចក្តីវង្វេង ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏នៅតែពោលចោទគគ្គកិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះទៀតថា លោកមានអាយុចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ គគ្គកិក្ខុនោះបាត់វង្វេងហើយ មកសូមអម្ចូវិនិយនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃឲ្យអម្ចូវិនិយ ដល់គគ្គកិក្ខុជាអ្នកបាត់វង្វេងហើយ ។ ការឲ្យអម្ចូវិនិយ ដល់គគ្គកិក្ខុជាអ្នកបាត់វង្វេង គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះជាគំរប់ពីរដងផង ។បេ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះជាគំរប់បីដងផង ។ បេ ។ សង្ឃបានឲ្យអម្ចូវិនិយ ដល់គគ្គកិក្ខុជាអ្នកបាត់វង្វេងហើយ ការឲ្យអម្ចូវិនិយនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំកន្លូវសេចក្តីនេះដោយការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(๑๘) ตตฺถ ยสฺมา กิญฺจาปิ อธิกรณานิ อนุปฺปนฺนาธิกรณสฺส จตฺตาริ เอว ตถาปิ จตฺตาริ ปเภทานิ ลภนฺติ ตสฺมา อาห ตตฺถ ยสฺมา อธิกรณานิ อนุปฺปนฺนาธิกรณสฺส จตฺตาริ ฯ ตตฺถ ยตฺถ กิญฺจาปิ กิญฺจิ อาปตฺติ อาปชฺเชยฺย ฯ ตเมนํ จตูหิเปตานิ สงฺฆา ย สมฺมุขาปิ ย ปกปุคฺคลาปิ ย สาตายสฺมา ปฏิญฺญาย อาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา ฯ สา สมาโนปิ ปฏิญฺญาเปตพฺพ ขา อหํ อายสฺมนฺตานญฺจ สกฺขิ ปฏิญฺญาย อาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา ฯ ตสฺส สงฺฆา อนุปฺปนฺนาธิกรณนฺติ ฯ อธิกรณานิ อนุปฺปนฺนาธิกรณสฺส จตฺตาริ ฯ

(๑๙) ตตฺถ ยตฺถ กิญฺจาปิ กิญฺจิ อาปตฺติ อาปชฺเชยฺย ฯ ตเมนํ จตูหิเปตานิ สงฺฆา ย สมฺมุขาปิ ย ปกปุคฺคลาปิ ย สาตายสฺมา ปฏิญฺญาย อาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา ฯ สา สมาโนปิ ปฏิญฺญาเปตพฺพ สกฺขิ ขา อหํ อายสฺมนฺตานญฺจ ยถาสุปิ นนฺทนาติ ฯ ตสฺส สงฺฆา อนุปฺปนฺนาธิกรณนฺติ ฯ อธิกรณานิ อนุปฺปนฺนาธิกรณสฺส จตฺตาริ ฯ

(๑๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការឲ្យអម្ពុវិនិច័យនេះ ដែលមិនប្រកប ដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ។ ការឲ្យ អម្ពុវិនិច័យមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង (នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ត្រូវអាបត្តិហើយ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុប្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុ ចូរលើកមើលចុះ លោកត្រូវអាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ភិក្ខុ នោះតាលលើកឃើញក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំជាអ្នកត្រូវអាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ ខ្ញុំរលឹកមិនឃើញទេ ។ សង្ឃ ឲ្យអម្ពុវិនិច័យដល់ភិក្ខុនោះ ។ ការឲ្យអម្ពុវិនិច័យ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះ ថាមិនប្រកបដោយធម៌ ។

(๑๙) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះត្រូវអាបត្តិហើយ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុប្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មាន អាយុចូរលើកមើលចុះ លោកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ កាលភិក្ខុនោះរលឹកឃើញក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំរលឹកឃើញដែរ តែដូចជាយល់សប្តិ ។ សង្ឃឲ្យអម្ពុវិនិច័យដល់ភិក្ខុ នោះ ។ ការឲ្យអម្ពុវិនិច័យ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាមិនប្រកបដោយធម៌ ។

[๒๐] ส ฉ ปน ภิក្ខវេ ภิក្ខុ អាបត្តឹ អាបជ្ជោ ហោតិ ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា សរតាយស្មា ឥត្ថន្នាមំ អាបត្តឹ អាបជ្ជិតាតិ ។ សោ អនុម្មត្តកោ ឧម្មត្តកាលយំ ករោតិ អហំបិ វោ ករោមិ តុម្ហេបិ មំ ករោថ មយ្ហម្បិ ឯតំ កប្បតិ តុម្ហាកម្បេតំ កប្បតីតិ ។ តស្ស សង្ឃោ អមូឡ្ហវិនយំ ទេតិ ។ អធម្មេន វគ្គេន អមូឡ្ហវិនយេ សង្ឃ ឋានំ ។ ឥមានិ តីណិ អធម្មេ ឋានានិ អមូឡ្ហវិនយេ សង្ឃ ឋានានិ ។

[๒๑] កតមានិ តីណិ ធម្មេ ឋានានិ អមូឡ្ហវិនយេ សង្ឃ ឋានានិ ។ ส ฉ ปน ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧម្មត្តកោ ហោតិ ចិត្តវិបរិយាសកតោ ។ តេន ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន ពហុំ អសប្បមណាកំ អជ្ឈាចារំ ហោតិ ភាសិតបរិក្កន្តំ ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា សរតាយស្មា ឥត្ថន្នាមំ អាបត្តឹ អាបជ្ជិតាតិ ។ សោ អសរមានោ វ ហំ វទេតិ ន ខោ អហំ អាវុសោ

(๒๐) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះត្រូវអាបត្តិហើយ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុ ចូរលើកមើលចុះ លោកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ភិក្ខុនោះមិនមែនជាភិក្ខុឆ្កួត តែកំពុងធ្វើជាឆ្កួតនិយាយថា ខ្ញុំរមែងធ្វើយ៉ាងនេះ សូម្បីលោកទាំងឡាយក៏ធ្វើយ៉ាងនេះដែរ អំពើនេះសមគួរដល់ខ្ញុំផង អំពើនេះសមគួរដល់លោកទាំងឡាយផង ។ សង្ឃក៏ឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់ភិក្ខុនោះ ។ ការឲ្យអមូឡ្ហវិនយ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ការឲ្យអមូឡ្ហវិនយ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាងប៉ុណ្ណោះឯង ។

(๒๑) ការឲ្យអមូឡ្ហវិនយ ដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង (នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះជាភិក្ខុឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល ។ ភិក្ខុឆ្កួតនោះមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយក៏ប្រព្រឹត្តអនាចារ ជាន់ពោលទំងន់ពាក្យយាមល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុចូរលើកមើលចុះ លោកត្រូវអាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ភិក្ខុឆ្កួតនោះលើកមិនឃើញសោះ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំជាអ្នកត្រូវអាបត្តិ មាន

สกมิ ฝาปุบี อาปตฺตี อาปชฺชิตาตี ฯ ตสฺส สเชฺฌ อมูฬฺหวินเยน ฯ ธมฺมกมฺมํ อมูฬฺหวินยสฺส ฯ

(๒๒) ๗๘ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อุมฺมตฺตโก โหติ จิตฺตวิปริยาสกโต ฯ เตน อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุ อสฺสามณกํ อชฺฌาจิณฺณํ โหติ กายิกวาจสิกนฺติ ฯ ตเมนํ โจเทติ สเชฺฌ วา สมฺพหุลา วา ฝิกขุกฺขเล วา สรายสฺมา ฝาปุบี อาปตฺตี อาปชฺชิตาตี ฯ โส อสรมาโน ๆ ฝิ ๆ เต สกมิ โข อหํ อาวุโส ยถาสุปินนฺตาตี ฯ ตสฺส สเชฺฌ อมูฬฺหวินเยน ฯ ธมฺมกมฺมํ อมูฬฺหวินยสฺส ฯ

(๒๓) ๗๘ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อุมฺมตฺตโก โหติ จิตฺตวิปริยาสกโต ฯ เตน อุมฺมตฺตเกน จิตฺตวิปริยาสกเตน พหุ อสฺสามณกํ อชฺฌาจิณฺณํ โหติ กายิกวาจสิกนฺติ ฯ ตเมนํ โจเทติ สเชฺฌ วา สมฺพหุลา วา ฝิกขุกฺขเล วา สรายสฺมา ฝาปุบี อาปตฺตี อาปชฺชิตาตี ฯ โส อุมฺมตฺตโก อุมฺมตฺตกาลยิ กเรติ

សភាពយ៉ាងនេះ ខ្ញុំរលឹកមិនឃើញទេ។ សង្ឃឲ្យអព្ភុដ្ឋានវិន័យដល់ភិក្ខុនោះ។ ការឲ្យអព្ភុដ្ឋានវិន័យ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

(๒๒) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជាភិក្ខុឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល ។ ភិក្ខុនោះឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ๑ រូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុចូររលឹកមើលចុះ លោកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ភិក្ខុនោះរលឹកមិនឃើញសោះ តែនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំរលឹកឃើញដែរ តែថាដូចជាយល់សប្តិ ។ សង្ឃក៏ឲ្យអព្ភុដ្ឋានវិន័យដល់ភិក្ខុនោះ ។ ការឲ្យអព្ភុដ្ឋានវិន័យ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

(๒๓) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជាភិក្ខុឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល ។ ភិក្ខុឆ្កួតនោះមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយ បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ๑ រូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុចូររលឹកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ភិក្ខុនោះឆ្កួតមែន ក៏ធ្វើអាការជាឆ្កួតហើយ

អហម្បិ ឃរំ កភេមិ តុម្ហេបិ ឃរំ កភេថ មយ្ហម្បិ ឯតំ កប្បតិ តុម្ហាកម្បេតំ កប្បតីតិ ។ តស្ស សង្ឃោ អម្ហ-ឧប្បាទយិំ ឧត្តិ ។ ឧម្មិកំ អម្ហឧប្បាទយស្ស ទានំ ។ ឥមានិ តីណិ ឧម្មិកានិ អម្ហឧប្បាទយស្ស ទានានីតិ ។

(๒๘) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា កិក្ខូ អប្បដិញ្ញាយ កិក្ខុនំ កម្មានិ កភេន្តិ តជ្ជនីយម្បិ និយស្សម្បិ បព្ភាជនីយម្បិ បដិសារណីយម្បិ ខុក្ខេ-បនីយម្បិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ខុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភក្ខិយា កិក្ខូ អប្បដិញ្ញាយ កិក្ខុនំ កម្មានិ កភិស្សន្តិ តជ្ជ-នីយម្បិ និយស្សម្បិ បព្ភាជនីយម្បិ បដិសារណីយម្បិ ខុក្ខេបនីយម្បីតិ ។ អថខោ តេ កិក្ខូ កភវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ សច្ចំ កិរ កិក្ខវេ ។បេ។ សច្ចំ កភវាតិ ។បេ។ វិគរហិត្វា ធម្មិំ កថំ កត្វា

និយាយថា ខ្ញុំរមែងធ្វើយ៉ាងនេះ សូម្បីលោកទាំងឡាយក៏ធ្វើយ៉ាងនេះដែរ អំពើនេះសមគួរដល់ខ្ញុំផង អំពើនេះសមគួរដល់លោកទាំងឡាយផង ។ សង្ឃឲ្យអម្ពុឡវិនិយដល់ភិក្ខុនោះ ។ ការឲ្យអម្ពុឡវិនិយ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។ ការឲ្យអម្ពុឡវិនិយដែលប្រកបដោយធម៌ មាន ៣ យ៉ាងប៉ុណ្ណេះឯង ។

(๒๘) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើកម្មទាំងឡាយ គឺ តជ្ជនីយកម្មខ្លះ និយស្សកម្មខ្លះ បព្ពាជនីយកម្មខ្លះ បដិសារណីយកម្មខ្លះ ឧក្ខេបនីយកម្មខ្លះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយមិនតាមពាក្យប្តេជ្ញា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមថើនឹងធ្វើកម្មទាំងឡាយ គឺតជ្ជនីយកម្មខ្លះ និយស្សកម្មខ្លះ បព្ពាជនីយកម្មខ្លះ បដិសារណីយកម្មខ្លះ ឧក្ខេបនីយកម្មខ្លះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយមិនតាមពាក្យប្តេជ្ញាសោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនោះពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់តិះដៀលហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា

กัตฺวา อาปชฺชิสฺสติ น กัตฺวา อปฺปฏิญฺญาย กัตฺวานิ ตีณิ ปาติโมกฺขานิ ๓ ตฺวา ตีณิ ขนฺธกานิ ๓ ตีณิ ปริวารานิ ๓ ตีณิ อุโปสถานิ ๓ ยาว ตาวตียฺ อาปตฺตึ อุทฺธรติ ฯ

(๒๙) ฯเปฯ เอวํ กัตฺวา อนฺตรา ปฏิญฺญาย ปฏิญฺญาตกรณานิ ฯเปฯ อนฺตรา ปฏิญฺญาตกรณานิ ฯ ตตฺถ กัตฺวา อนฺตรา ปฏิญฺญาตกรณานิ ๓ ตีณิ ขนฺธกานิ ๓ ตีณิ ปริวารานิ ๓ ตีณิ อุโปสถานิ ๓ ยาว ตาวตียฺ อาปตฺตึ อุทฺธรติ

ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើតជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្វាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ឧក្ខេបនីយកម្មក្តី ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយមិនតាមពាក្យប្តេជ្ញាទេ ភិក្ខុណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(២៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញាមិនប្រកបដោយធម៌យ៉ាងនេះ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញាប្រកបដោយធម៌យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកឯការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា ដែលមិនប្រកបដោយធម៌នោះដូចម្តេច ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិធ្លាកដឹកហើយ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី ហាមភិក្ខុនោះថា លោកមានអាយុត្រូវអាបត្តិធ្លាកដឹកហើយ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមិនត្រូវអាបត្តិធ្លាកដឹកទេ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេតើ ។ សង្ឃក៏ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើ (វុដ្ឋានវិធី) ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិធ្លាកដឹក ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី ហាមភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុត្រូវអាបត្តិធ្លាកដឹកហើយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមិនត្រូវអាបត្តិធ្លាកដឹកទេ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យទេតើ ។ សង្ឃឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើ (ទេសនាវិធី)

ឋុល្លច្ចយេន កាវេ ។ អធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ ។ កិក្ខុ ចាភជិកំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា ចាភជិកំ អាយស្មា អជ្ឈាបន្នោតិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ ន ខោ អហំ អាវុសោ ចាភជិកំ .អជ្ឈាបន្នោ ចាចិត្តិយំ អជ្ឈាបន្នោតិ ។ តំ សង្ឃោ ចាចិត្តិយេន កាវេតិ ។ អធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ ។ កិក្ខុ ចាភជិកំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា ចាភជិកំ អាយស្មា អជ្ឈាបន្នោតិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ ន ខោ អហំ អាវុសោ ចាភជិកំ អជ្ឈាបន្នោ ចាដិទេសនីយំ អជ្ឈាបន្នោតិ ។ តំ សង្ឃោ ចាដិទេសនីយេន កាវេតិ ។ អធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ ។ កិក្ខុ ចាភជិកំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា ចាភជិកំ អាយស្មា អជ្ឈាបន្នោតិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ ន ខោ អហំ អាវុសោ ចាភជិកំ អជ្ឈាបន្នោ

ដោយអាបត្តិបុលុច្ចយ ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សង្ឃកម្ម ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនបានត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទេតើ ។ សង្ឃឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើ (ទេសនាវិធី) ដោយអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សង្ឃកម្ម ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈទេតើ ។ សង្ឃឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើ (ទេសនាវិធី) ដោយអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សង្ឃកម្ម ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេ

ขุทฺทกนฺติ อฏฺฐปญฺญตฺตนฺติ ฯ ตตฺถ สงฺฆาทิเสสานนฺติ ขุทฺทเกน สหเสน ฯ อนวเสสกรณฏฺเฐน ปน มหนฺตานีติ ปาราชิกาทีนิ วุจฺจนฺติ ฯ ตตฺถ ปาราชิกสฺส อฏฺฐปญฺญตฺตภาวโต ปาราชิกาทีนิ อฏฺฐปญฺญตฺตานีติ วุตฺตานิ ฯ ตานิ ปน ปาราชิกาทีนิ ปาราชิกสฺส อฏฺฐปญฺญตฺตภาวโต ปาราชิกาทีนิ อฏฺฐปญฺญตฺตานีติ วุตฺตานิ ฯ ตตฺถ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដទេតើ ។ សង្ឃទ្បាកិក្ខុនោះធ្លី (ទេសនាវិធី) ដោយ
អាបត្តិទុក្កដ ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាមិនប្រកប
ដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី
បុគ្គល ១ រូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
ហើយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិន
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេ ត្រូវអាបត្តិទុព្ភាសិតទេតើ ។ សង្ឃទ្បាកិក្ខុនោះធ្លី
(ទេសនាវិធី) ដោយអាបត្តិទុព្ភាសិត ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ)
ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ
។ បេ ។ ថុល្លច្ចយ ។ បេ ។ បាចិត្តិយៈ ។ បេ ។ បាដិទេសនីយៈ ។ បេ ។
ទុក្កដ ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិទុព្ភាសិតហើយ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល
១ រូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុត្រូវអាបត្តិទុព្ភាសិតហើយ ។
ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនត្រូវអាបត្តិ
ទុព្ភាសិតទេ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយទេតើ ។ សង្ឃទ្បាកិក្ខុនោះធ្លី (ការប្តេជ្ញា
ខ្វះជាគ្រហស្ថ) ដោយអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ)
ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុព្ភាសិតហើយ ។

ตเมนํ ภควนฺตเมว สงฺฆสฺส จ สมฺมุขา จ ฆนปุญฺญตาย จ ทุญฺญสนฺตึ อาย-สฺมา อญฺญาปเทติ ฯ โส ฆนปุญฺญตาย จ ขาย อหํ อาวุโส ทุญฺญสนฺตึ อญฺญาปเทมิ สงฺฆาทิเสสนฺติ ฯ เป ฯ ถุลฺลจฺจเยติ ฯ เป ฯ ทาฬิจฺจเยติ ฯ เป ฯ ทาฬิเทสนียนฺติ ฯ เป ฯ ทุกฺกฏนฺติ อญฺญาปเทติ ฯ ตสฺส สงฺฆสฺส ทุกฺกฏเมว ภาเวติ ฯ อนฺตฺวาสิกสฺส ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ฯ ฆนปุญฺญตาย จ ขาย ภิกฺขุเว อนฺตฺวาสิกสฺส เหตุ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ฯ

(๒๖) กถญฺหิ ภิกฺขุเว อนฺตฺวาสิกสฺส เหตุ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ฯ ภิกฺขุ ปาปณิกสฺส อญฺญาปเทติ เหตุ ฯ ตเมนํ ภควนฺตเมว สงฺฆสฺส จ สมฺมุขา จ ฆนปุญฺญตาย จ ปาปณิกสฺส อญฺญาปเทติ ฯ โส ฆนปุญฺญตาย จ ขาย อหมาวุโส ปาปณิกสฺส อญฺญาปเทมิ ฯ สงฺฆาทิเสนฺติ ฯ เป ฯ ถุลฺลจฺจเยติ ฯ เป ฯ ทาฬิจฺจเยติ ฯ เป ฯ ทาฬิเทสนียนฺติ ฯ เป ฯ ทุกฺกฏนฺติ ฯ เป ฯ

សង្ឃក្តី កិក្ខុប្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី ចោទកិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុ ត្រូវអាបត្តិទុក្កាសិតហើយ ។ កិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ខ្ញុំមិនត្រូវអាបត្តិទុក្កាសិតទេ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេតើ ។បេ។ ចុល្លច្ចយ ។បេ។ បាចិត្តិយៈ ។បេ។ បាដិទេសនីយៈ ។បេ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សង្ឃឱ្យកិក្ខុនោះធ្វើ (ទេសនាវិធី) ដោយអាបត្តិទុក្កដ ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញាដែលមិនប្រកបដោយធម៌យ៉ាងនេះឯង ។

(៦៦) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកឯការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញាដែលប្រកបដោយធម៌ (នោះ) ដូចម្តេច ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយហើយ ។ សង្ឃក្តី កិក្ខុប្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី ចោទកិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយហើយ ។ កិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ អើខ្ញុំត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយមែន ។ សង្ឃឱ្យកិក្ខុនោះធ្វើ (ការប្តេជ្ញាខ្លួនជាគ្រហស្ថ) ដោយអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស បាចុល្លច្ចយ ។បេ។ បាចិត្តិយៈ ។បេ។ បាដិទេសនីយៈ ។បេ។ ទុក្កដ ។បេ។

ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตตฺเรวาติ ตสฺมึเยว ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ สมฺมุฬฺหาติ สมฺโมหมาปนฺนา ๆ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ โส ปน ภิกฺขุ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺส สิกฺขาย ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ ยสฺมา ปน ตสฺสา สิกฺขาย ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ

(๒๗) เตน ขฺวาหนฺติ ยสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ

(๒๘) เตน ขฺวาหนฺติ ยสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ

(๒๙) เตน ขฺวาหนฺติ ยสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ

(๓๐) เตน ขฺวาหนฺติ ยสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ

(๓๑) เตน ขฺวาหนฺติ ยสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ

(๓๒) เตน ขฺวาหนฺติ ยสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ

(๓๓) เตน ขฺวาหนฺติ ยสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ

(๓๔) เตน ขฺวาหนฺติ ยสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ

(๓๕) เตน ขฺวาหนฺติ ยสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ

(๓๖) เตน ขฺวาหนฺติ ยสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ

(๓๗) เตน ขฺวาหนฺติ ยสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ

(๓๘) เตน ขฺวาหนฺติ ยสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ

(๓๙) เตน ขฺวาหนฺติ ยสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ

(๔๐) เตน ขฺวาหนฺติ ยสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมา ตสฺส สิกฺขาสมฺปทาหิ ขุทฺทกสิกฺขาสมฺปทาหิ ๆ ตสฺมึ ปฏิญฺญาตกรณนฺติ ๆ

---

๑ ว. ม. ปาตุกเรสุ เต ภิกฺขู ปจฺจุปฏฺฐาสิ ฯ

ខុញ្ចាសិត ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុប្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី ពោលភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុ ត្រូវអាបត្តិខុញ្ចាសិតហើយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ អើខ្ញុំត្រូវអាបត្តិខុញ្ចាសិតមែន ។ សង្ឃឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើ (ទេសនាវិធី) ដោយអាបត្តិខុញ្ចាសិត ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា ដែលប្រកបដោយធម៌យ៉ាងនេះឯង ។

(๒๗) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយបង្អន់ហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ខែងគ្នា ក្នុងកណ្តាលដំទុំសង្ឃ ពោលពាក្យចាក់ដោតគ្នាទៅវិញទៅមកដោយលំពែងគឺមាត់ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនអាចញ៉ាំងអធិករណ៍នោះឲ្យរម្ងាប់បាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យរម្ងាប់អធិករណ៍ មានសតាពយ៉ាងនេះដោយយេភុយ្យសិកា(๑) ។ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ គឺភិក្ខុដែលមិនលុះនូវឆន្ទាគតិ ๑ មិនលុះនូវទោសាគតិ ๑ មិនលុះនូវមោហាគតិ ๑ មិនលុះនូវភយាគតិ ๑ ជាំនួវស្វាកដែលបានចាប់ហើយនឹងមិនទាន់បានចាប់ ๑ ឲ្យ(ធ្វើ)ជាសលាកគ្គាហាបកៈ (អ្នកចាត់ចែងឲ្យគេចាប់ស្វាក) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯសលាកគ្គាហាបកៈនោះ

---

๑ ពិនិត្យតាមពួកខាងធម្មភាទីមានបំណួនប្រែនៅឯ ។

បន កត្ថវេ សម្ពុទ្ធគ្ឃោ ។ បឋមំ កត្ថុ យាចនគ្ឃោ យាចត្វា ឥទ្ធេន កត្ថុ ជាបដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ កត្ថុំ សលាកគ្គាហាបកំ សម្មន្នេយ្យ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ កត្ថុំ សលាកគ្គាហាបកំ សម្មន្នតិ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស កត្ថុនោ សលាកគ្គាហាបកស្ស សម្មតិ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ។ សម្មតោ សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមោ កត្ថុ សលាកគ្គាហាបកោ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

[๒๘] ឧសយំ មេ កត្ថវេ អជ្ឈិត្តា សលាកគ្គាហា ឧស ជ្ឈិត្តា ។ កតមេ ឧស អជ្ឈិត្តា សលាកគ្គាហា ។ ជិវមត្តកញ្ច អធិការណំ រោគតិ ឧ ត កតិកតំ

សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ មុនដម្បូងត្រូវសង្ឃសូមកិច្ច (នោះ) លុះសូមរួចហើយ ត្រូវកិច្ចដែលឈ្មោះប្រតិពលផ្តឿនសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើការសន្មតមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សូមសង្ឃសន្មតកិច្ចឈ្មោះនេះឲ្យជាសលាកគ្គាហបក:ចុះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតកិច្ចឈ្មោះនេះឲ្យជាសលាកគ្គាហបក: ។ ការសន្មតកិច្ចឈ្មោះនេះឲ្យជាសលាកគ្គាហបក: គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវនិយាយឡើង ។ កិច្ចឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មតឲ្យជាសលាកគ្គាហបក: ហើយ ការសន្មតនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(៤៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការឲ្យចាប់ស្វាកនេះដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាង ។ ការឲ្យចាប់ស្វាកដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង (នោះ) តើដូចម្តេច ។ គឺមានអធិករណ៍ឥតប្តឹងបន្តួច ១ អធិករណ៍មិនទាន់តាមគតិ ១ អធិករណ៍

---

១ អដ្ឋកថា ថា អធិករណ៍នោះមិនទាន់រាលដាលដល់អាសន្នទី៣ ឬមិនទាន់ជានវិនិច្ឆ័យពីរបីលើកនៅឡើយ ។

โหนฺติ ๓ ๓ สรีรสนฺนิสฺสิตา โหนฺติ ชาตา อชฺฌตฺติกา พหุตาภาเค อปฺปมาเณ อชฺฌตฺติเก พหุตาย อสุภสฺมึ ชาตา สงฺฆาฏิปฏิสฺสตฺถาเน อปฺปมาเณ สงฺฆาฏิ กายพนฺธนฏฺฐาเน อชฺฌตฺติเก เกสา เกสาทโย ๓ ๓ ยถานิทฺเทสา เกสาทโย ๓๒ อิเม ๓๒ อชฺฌตฺติกา สลากคฺคาหา ฯ

(๒๙) กตเม ๓๒ พาหิรกา สลากคฺคาหา ฯ ๓ ๓ ขีรมตฺถกสฺส อนิกฺกรณตฺถา โหนฺติ กตกผลา โหนฺติ สรีรสนฺนิสฺสิตา โหนฺติ ชาตา อชฺฌตฺติเก พหุตาภาเค อปฺปมาเณ อชฺฌตฺติเก พหุตาย อสุภสฺมึ ชาตา สงฺฆาฏิปฏิสฺสตฺถาเน อปฺปมาเณ สงฺฆาฏิ ๓ กายพนฺธนฏฺฐาเน อชฺฌตฺติเก เกสา เกสาทโย ๓ เกสาทิเก ๓๒ อิเม ๓๒ พาหิรกา สลากคฺคาหาตา ฯ

ដែលកិក្ខុមិនទាន់ឃើនរលឹកឃើញខ្លួនឯងនឹងរំលឹកអ្នកដទៃ ១ កិក្ខុដឹងថា ពួកអធម្មវាទីមានចំនួនច្រើនជាង ១ កិក្ខុគិតថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ទើបពួកអធម្មវាទីមានចំនួនច្រើនជាង ១ កិក្ខុដឹងថា សង្ឃនឹងបែកគ្នា ១ កិក្ខុគិតថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ទើបសង្ឃបែកគ្នា ១ កិក្ខុទាំងឡាយចាប់ស្វាកដោយមិនតាមធម៌(១) ១ កិក្ខុទាំងឡាយចាប់ស្វាកជាពួកៗ ១ កិក្ខុទាំងឡាយមិនចាប់ស្វាកតាមសមគួរដល់ទិដ្ឋិ(២) ១ ការឲ្យចាប់ស្វាកដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាង ប៉ុណ្ណេះឯង ។

(២៩) ការឲ្យចាប់ស្វាកដែលប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាង (នោះ) តើដូចម្តេច ។ គឺមិនមានអធិករណ៍បន្តិចបន្តួច ១ អធិករណ៍ប្រព្រឹត្តទៅតាមគតិ ១ អធិករណ៍ដែលកិក្ខុបានរលឹកឃើញខ្លួនឯងឬបានរំលឹកអ្នកដទៃ ១ កិក្ខុដឹងថា ពួកធម្មវាទីមានចំនួនច្រើនជាង ១ កិក្ខុគិតថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ទើបពួកធម្មវាទីមានចំនួនច្រើនជាង ១ កិក្ខុដឹងថា សង្ឃនឹងមិនបែកគ្នា ១ កិក្ខុគិតថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ទើបសង្ឃមិនបែកគ្នា ១ កិក្ខុទាំងឡាយចាប់ស្វាកប្រកបដោយធម៌ ១ ព្រមព្រៀងគ្នាចាប់ស្វាក ១ ចាប់ស្វាកដោយសមគួរដល់ទិដ្ឋិ ១ ការឲ្យចាប់ស្វាកដែលប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាងប៉ុណ្ណេះឯង ។

---

១ ពួកអធម្មវាទីពោលថា ពួកយើងមានចំនួនច្រើនជាង ហើយចាប់ស្វាកពីរ ៗ អ្នក ។
២ ពួកធម្មវាទីពោលថា ពួកយើងជាចក្ខុពួកមានតំម្កុំងហើយទៅចាប់ស្វាករបស់អធម្មវាទីវិញ ។

[๓๐] តេន ខោ បន សមយេន ឧបវាឡេ[๑] កិត្តិ សង្ឃមជ្ឈេ អាបត្តិយា អទស្សនេ ឧក្ខិបនីយមានោ អវូបសមនត្ថំ បដិបជ្ជតិ បដិបជ្ជនត្ថំ អវូបសមតិ អញ្ញេន អញ្ញំ បដិចរតិ សម្មុខីភូតោ អមុខីភូតស្ស កាសតិ ។ យេ តេ កិត្តិ អបលិក្ខា ។បេ។ តេ ឧដ្ឋាយនិ្ត ទុយនិ្ត តិយនិ្ត វិទាចេនិ្ត កេចិ ហិ ភាគ ឧបវាឡេ កិត្តិ សង្ឃមជ្ឈេ អាបត្តិយា អទស្សនេ ឧក្ខិបនីយមានោ អវូបសមនត្ថំ បដិបជ្ជតិ បដិបជ្ជនត្ថំ អវូបសមតិ អញ្ញេន អញ្ញំ បដិចរិស្សតិ សម្មុខីភូតោ អមុខីភូតស្ស កាសិស្សតីតិ ។ អថខោ តេ កិត្តិ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ សច្ចំ កិរ កិត្តិ ។បេ។ សច្ចំ កកវាតិ ។បេ។ វិគរហិត្វា ធម្មិ កថំ កត្វា កិត្តិ អាមន្តេសិ តេនហិ កិត្តិ សង្ឃេ ឧបវាឡស្ស កិត្តិនោ តស្សទាបិយសិ កាកម្មំ[๒] ករោតុ ។ ឯវញ្ច បន កិត្តិ តាតព្វំ ។ បឋមំ ឧបវាឡេ កិត្តិ កោឧេតព្វោ ចោឧេត្វា សារេតព្វោ សារេត្វា អាបត្តិ

---

๑ ឧបវាឡេតិបិ ឧបវាឡេតិបិ បាឋោ ទិស្សតិ ។ ๒ ម. យោត្តកេសុ តស្សបាបិយ្យសិកាកម្មន្តិ បាឋោ អាគតោ ។

(๓๐) សម័យនោះឯង ឧបវាឡភិក្ខុកាលត្រូវគេសាកសួរដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលដំទុំសង្ឃ ក៏គេចកែសំដីហើយឧក្ខេបជំងឺ ឧក្ខេបជំងឺហើយបែរជាគេចកែសំដីវិញ បំពុងបាំងហេតុដទៃដោយហេតុដទៃវិញ ពោលសម្បជានមុសាវាទ គឺពោលពាក្យកុហកដោយដឹងខ្លួន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រុងប្រយ័ត្ន ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឧបវាឡភិក្ខុកាលត្រូវគេសាកសួរដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលដំទុំសង្ឃ មិនសមមើនឹងគេចកែសំដីហើយបែរជាឧក្ខេបជំងឧក្ខេបជំងឺហើយបែរជាគេចកែសំដីវិញ បំពុងបាំងហេតុដទៃដោយហេតុដទៃពោលសម្បជានមុសាវាទទេ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះគ្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនោះ ពិតមែនឬ ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានភាគ ពិតមែន ។បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចើដូច្នោះសង្ឃបួរធ្វើ តស្សបាបិយសិកាកម្ម ដល់ឧបវាឡភិក្ខុចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តស្សបាបិយសិកាកម្មនោះ សង្ឃគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះ ។ មុនដំបូង សង្ឃគប្បីបោទឧបវាឡភិក្ខុ លុះបោទហើយ គប្បីលើក លុះលើកហើយ គប្បីលើក

អាភេរេតញ្ហា អាបត្តិំ អាភេរេត្វា ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ បដិឥលេន សង្ឃោ ញាភេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ ឧបាលិត្ថេរោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ អាបត្តិយា អនុយុញ្ជិយមានោ អាបជ្ជិត្វា បដិជានាតិ បដិជានិត្វា អាបជ្ជនាតិ អញ្ញេន អញ្ញំ បដិចរតិ សម្បជានមុសាវាសតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឧបាលិត្ថេរស្ស ភិក្ខុនោ ឥស្សរិយាភិយសិកាកម្មំ ករេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ ឧបាលិត្ថេរោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ អាបត្តិយា អនុយុញ្ជិយមានោ អាបជ្ជិត្វា បដិជានាតិ បដិជានិត្វា អាបជ្ជនាតិ អញ្ញេន អញ្ញំ បដិចរតិ សម្បជានមុសាវាសតិ ។ សង្ឃោ ឧបាលិត្ថេរស្ស[1] ភិក្ខុនោ ឥស្សរិយាភិយសិកាកម្មំ ករោតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឧបាលិត្ថេរស្ស[2] ភិក្ខុនោ ឥស្សរិយាភិយសិកាកម្មស្ស ករណំ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។

១-២ ឧបាលិត្ថេរស្សាតិ កត្តុបិ យោគ្គភេ ទិស្សតិ ។

អាបត្តិទ្វេដង លុះលើកអាបត្តិទ្វេដងហើយ កិច្ចដែលឈ្មោះប្រតិលពគប្បី
ផ្តឿងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឧបវាឡកិច្ចនេះ
គាលត្រូវគេសាកសួរដោយអាបត្តិ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ក៏គេចកែសំដី
ហើយបែរជាឧទ្ទេសដង ឧទ្ទេសដងហើយបែរជាគេចកែសំដីវិញ ចិត្តជាំង
ហេតុដទៃដោយហេតុដទៃ ពោលសម្បជានមុសាវាទ ។ បើការធ្វើឥរិយាបថ-
បិយសិក្ការកម្ម មានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីធ្វើឥរិយាបថ-
បិយសិក្ការកម្មដល់ឧបវាឡកិច្ចនេះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន
សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឧបវាឡកិច្ចនេះគាលត្រូវគេសាកសួរដោយអាបត្តិក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ក៏គេចកែសំដីហើយបែរជាឧទ្ទេសដង ឧទ្ទេសដងហើយ
បែរជាគេចកែសំដីវិញ ចិត្តជាំងហេតុដទៃ ដោយហេតុដទៃ ពោលសម្ប-
ជានមុសាវាទ ។ សង្ឃធ្វើឥរិយាបថបិយសិក្ការកម្ម ដល់ឧបវាឡកិច្ចនេះ ។
ការធ្វើឥរិយាបថបិយសិក្ការកម្មដល់ឧបវាឡកិច្ចនេះ សមគួរដល់លោកដ៏មាន
អាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនសមគួរដល់លោក
ដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។

ឧត្តរិយម្បិ ឯតមត្ថំ វទាមិ ។បេ។ តតិយម្បិ ឯតមត្ថំ វទាមិ ។បេ។ កតំ សង្ឃេន ឧបាលិស្ស កម្មំ តស្សាបត្តិយា អដ្ឋានារហស្ស កម្មស្ស ធម្មកម្មត្តា វគ្គកម្មត្តា អកតត្តា អបវារណត្តា ឯកច្ចិយានំ អកតត្តា ន ត្វេវ តាវ ភណ្ឌនការកោ ភវិស្សតិ ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(៣១) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ ធម្មិកានិ តស្សាបត្តិយា-សិការកម្មានិ តស្សាបត្តិយា អដ្ឋានារហានិ អសុតេ ច ហោតិ អលជ្ជី ច សាធុកាមោ ច តស្ស សង្ឃោ តស្សាបត្តិយា សិការកម្មំ ករោតិ ធម្មេន សមគ្គេន[1] ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ធម្មិកានិ តស្សាបត្តិយា សិការកម្មានិ អដ្ឋានារហានិ ។

(៣២) តីហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតំ តស្សាបត្តិយា សិការកម្មំ អធម្មកម្មញ្ចេវ[2] ហោតិ អវិនយកម្មញ្ច ទុប្បសន្នញ្ច អសម្មុខា ករំ ហោតិ អប្បដិបុច្ឆា ករំ ហោតិ អប្បដិញ្ញាយ ករំ ហោតិ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហង្គេហិ សមន្នាគតំ តស្សាបត្តិយា សិការកម្មំ អធម្មកម្មញ្ចេវ ហោតិ អវិនយកម្មញ្ច ទុប្បសន្នញ្ច

---

១ ម. សមគ្គោ ។ ២ ម. យោគ្គកេសុ ឯវីសតិយា ន ទិស្សតិ ។

ខ្ញុំសូមប្រកាសសេចក្តីនេះជាគំរប់ពីរដងធង ។ បេ ។ ខ្ញុំសូមប្រកាសសេចក្តីនេះជាគំរប់៣ដងធង ។ បេ ។ សង្ឃបានធ្វើតស្បាចម័យសិកាកម្មដល់ទេវទត្តភិក្ខុហើយ (ការធ្វើតស្បាចម័យសិកាកម្មនេះ) សមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំកន្លងនូវសេចក្តីនេះដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(៣១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើតស្បាចម័យសិកាកម្មនេះ ប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាង គឺភិក្ខុនោះ (មានការយល់ថា) មិនស្អាត ១ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ១ ជាអ្នកប្រកបដោយពាក្យគេតិះដៀល ១ សង្ឃធ្វើតស្បាចម័យសិកាកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ១ សង្ឃធ្វើដោយសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នាត្រូវតាមធម៌ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើតស្បាចម័យសិកាកម្ម ដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាង ប៉ុណ្ណោះឯង ។

(៣២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តស្បាចម័យសិកាកម្ម ជាកម្មមិនត្រូវតាមធម៌ផង ជាកម្មមិនត្រូវតាមវិន័យផង ជាកម្មរម្ងាប់ដោយអាក្រក់ផង ប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺកម្មដែលសង្ឃធ្វើកំចាំងមុខ ១ ធ្វើដោយមិនបានសាកសួរជាមុន ១ ធ្វើដោយមិនតាមប្តេជ្ញា ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តស្បាចម័យសិកាកម្ម ជាកម្មមិនត្រូវតាមធម៌ផង ជាកម្មមិនត្រូវតាមវិន័យផង ជាកម្មរម្ងាប់ដោយអាក្រក់ផង ប្រកបដោយអង្គទាំង ៣ នេះឯង

។បេ។ អយមេវ បន តក្កវេ តីហាឌ្ឋេហិ សមន្នាគតំ តស្ស-
ចាបិយសិក្ខាកាមំ ឆម្មកម្មញ្ចេវ ហោតិ វិនយកម្មញ្ច
សុប្បសន្នញ្ច សម្មា កតំ ហោតិ បដិបុច្ឆា កតំ ហោតិ
បដិញ្ញាយ កតំ ហោតិ ឥមេហិ ខោ តក្កវេ តីហាឌ្ឋេ-
ហិ សមន្នាគតំ តស្ស ចាបិយសិក្ខាកាមំ ឆម្មកម្មញ្ចេវ
ហោតិ វិនយកម្មញ្ច សុប្បសន្នញ្ច ។បេ។ អយមេវ បន
តក្កវេ តីហាឌ្ឋេហិ សមន្នាគតំ តស្ស ចាបិយសិក្ខា-
កាមំ ឆម្មកម្មញ្ចេវ ហោតិ វិនយកម្មញ្ច សុប្ប-
សន្នញ្ច អាបត្តិ អនាបត្តិយា កតំ ហោតិ ឆម្មេន កតំ
ហោតិ សមក្ខេន កតំ ហោតិ ឥមេហិ ខោ តក្កវេ

(៣៣) តីហិ តក្កវេ អង្គេហិ សមន្នាគតំ តស្ស-
ចាបិយសិក្ខាកាមំ ឆម្មកម្មញ្ចេវ ហោតិ វិនយកម្មញ្ច
សុប្បសន្នញ្ច សម្មា កតំ ហោតិ បដិបុច្ឆា កតំ ហោតិ
បដិញ្ញាយ កតំ ហោតិ ឥមេហិ ខោ តក្កវេ តីហាឌ្ឋេ-
ហិ សមន្នាគតំ តស្ស ចាបិយសិក្ខាកាមំ ឆម្មកម្មញ្ចេវ
ហោតិ វិនយកម្មញ្ច សុប្បសន្នញ្ច ។បេ។ អយមេវ បន
តក្កវេ តីហាឌ្ឋេហិ សមន្នាគតំ តស្ស ចាបិយសិក្ខា-
កាមំ ឆម្មកម្មញ្ចេវ ហោតិ វិនយកម្មញ្ច សុប្ប-
សន្នញ្ច អាបត្តិ អនាបត្តិយា កតំ ហោតិ ឆម្មេន កតំ
ហោតិ សមក្ខេន កតំ ហោតិ ឥមេហិ ខោ តក្កវេ

ฯเปฯ ภิกฺขเว ตสฺสปาปิยสิกากมฺมํ กมฺมมฺปิ น กตฺตพฺพนฺติ อาทีสุ ปน ตสฺสปาปิยสิกากมฺมนฺติ ปาปิยสิกาย กตกมฺมนฺติ อตฺโถ. ตสฺสปาปิยสิกากมฺมนฺติ ปน

តីហាឡេហិ សមន្នាគតំ តស្សបាបិយសិកាកម្មំ ធម្ម-
កម្មញ្ហេវ ហោតិ វិនយកម្មញ្ហ សុប្បដិសន្ទញ្ហ ។

(៣៤) តីហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុ-
នោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ តស្សបាបិយសិកាកម្មំ
កាតុយ្យ កណ្ហបក្ខការកោ ហោតិ កាលបក្ខការកោ
វិកាលការកោ កស្សកការកោ សង្ឃ អធិករណិការ-
កោ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អន្ធ-
ការោ តិហិសំសគ្គោ វិហរតិ អនធុលោបិកេហិ តិហិ-
សំសគ្គេហិ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហង្គេហិ សមន្នា-
គតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ តស្សបាបិយ-
សិកាកម្មំ កាតុយ្យ ។

(៣៥) អបរេហិបិ ភិក្ខវេ តីហង្គេហិ សមន្នាគ-
តស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ តស្សបាបិយ-
សិកាកម្មំ កាតុយ្យ អធិសីលេ សីលវិបត្តោ ហោតិ
អជ្ឈាចារេ អាចារវិបត្តោ ហោតិ អតិទិដ្ឋិយា ទិដ្ឋិវិបត្តោ
ហោតិ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ។ បេ ។

តស្សុក្ខេបនីយសង្ឃកម្ម ជាកម្មប្រកបដោយធម៌ផង ជាកម្មប្រកបដោយវិន័យផង ជាកម្មរម្ងាប់ដោយល្អផង ប្រកបដោយអង្គ៣ នេះឯង ។

(៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា (ទើធ្វើ) ក៏គប្បីធ្វើតស្សុក្ខេបនីយសង្ឃកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ បាន គឺភិក្ខុអ្នកធ្វើនូវសេចក្តីបង្កហេតុ ធ្វើជម្ងោះ ធ្វើសេចក្តីទាស់ទែង បង្កគំរប៉ាងកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ភិក្ខុល្ងង់មិនឈ្លាស មានអាបត្តិប្រើន មិនមានការកំណត់អាបត្តិ ១ ភិក្ខុនៅប្រឡូកប្រឡាំងដោយគ្រហស្ថ ដោយការប្រឡូកប្រឡាំមិនសមគួរ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា ក៏គប្បីធ្វើតស្សុក្ខេបនីយសង្ឃកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៣ នេះឯង ។

(៣៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា ក៏គប្បីធ្វើតស្សុក្ខេបនីយសង្ឃកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ដទៃទៀត គឺភិក្ខុមានសីលវិបត្តិក្នុងអធិសីល ១ មានអាចារវិបត្តិក្នុងអជ្ឈាចារ ១ មានទិដ្ឋិវិបត្តិក្នុងអតិទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។

(๓๖) อยเวทิโย ภิกฺขเว ๆ เปฯ พุทฺธสฺส อาโลโก อากาโส ธมฺมสฺส อาโลโก อากาโส สงฺฆสฺส อาโลโก อากาโส ฯเปฯ โย ภิกฺขเว อิมาโย สมฺปทาย สทฺธาย สมนฺนาคโต โหติ อากงฺขมาโน สงฺฆา ตสฺสทาปิ ยสกามฺย กาเรยฺย ฯ

(๓๗) ตโย ภิกฺขเว ภิกฺขู อากงฺขมาโน สงฺฆา ตสฺสทาปิ ยสกามฺย กาเรยฺย ฯ โย กณฺหาน การโก โหติ กลหการโก วิวาทการโก อสฺสการโก สงฺฆ อธิกรณการโก ฯ โย พาโล โหติ อพฺยตฺโต อาปตฺติพหุโล อนนุคฺคาโห ฯ โย ตีหิ สีเสหิ สงฺคหิโต โหติ ติหิ สีเสหิ สงฺคหิโต ฯเปฯ โย ภิกฺขเว อิมาโย สมฺปทาย สทฺธาย สมนฺนาคโต โหติ อากงฺขมาโน สงฺฆา ตสฺสทาปิ ยสกามฺย กาเรยฺย ฯ

(๓๘) อยเวสมฺปิ ภิกฺขเว ตโย ภิกฺขู อากงฺขมาโน สงฺฆา ตสฺสทาปิ ยสกามฺย กาเรยฺย

(៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ អង្គ ៣ ដទៃទៀត គឺភិក្ខុ
ពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធ ១ ពោលតិះដៀលព្រះធម៌ ១ ពោលតិះដៀល
ព្រះសង្ឃ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រជុំថា ក៏គប្បីធ្វើតស្ស-
បាបិយសិកាកម្ម ជាល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៣ នេះឯង ។

(៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រជុំថា ក៏គប្បីធ្វើតស្ស-
បាបិយសិកាកម្ម ជាល់ភិក្ខុ ៣ ពួក គឺភិក្ខុអ្នកធ្វើការបង្កហេតុ ធ្វើជម្ងោះ
ធ្វើសេចក្តីឱាសាខែង បង្កគំរប្ញានកថា ធ្វើអធិករណ៍កុងសង្ឃពួក ១ ភិក្ខុ
ល្ងង់មិនឈ្លាស មានអាបត្តិច្រើន មិនមានការកំណត់អាបត្តិពួក ១ ភិក្ខុ
នៅប្រឡូកប្រឡំដោយគ្រហស្ថ ដោយការប្រឡូកប្រឡំមិនសមគួរពួក ១
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រជុំថា ក៏គប្បីធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្ម
ជាល់ភិក្ខុទាំង ៣ ពួកនេះឯង ។

(៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រជុំថា ក៏គប្បីធ្វើ
តស្សបាបិយសិកាកម្ម ជាល់ភិក្ខុ ៣ ពួកដទៃទៀត គឺភិក្ខុមានសីលវិបត្តិ

ฆโต อธิสีเล สีลวิปนฺโน โหติ ฆโต อชฺฌา-
จาเร อาจารวิปนฺโน โหติ ฆโต อติทิฏฺยา ทิฏฺฐิ-
วิปนฺโน โหติ เอเตสํ เขา กิกฺขเว ฯ เป ฯ

(๓๙) อุปเรสมฺปิ กิกฺขเว ฯ เป ฯ ฆโต พุทฺธสฺส
อวณฺโณ ภาสติ ฆโต ธมฺมสฺส อวณฺโณ ภาสติ ฆโต
สงฺฆสฺส อวณฺโณ ภาสติ เอเตสํ เขา กิกฺขเว ตีณิ
กิกฺขนิ อาคจฺฉนฺติ สเคฺค ตสฺส ปาปิยสิกา-
กมฺมา กาเรยฺย ฯ

(๔๐) เตน[๑] ตสฺส ปาปิยสิกากมฺมกเตน กิกฺข-
เวน[๒] กิกฺขนา สมฺม วตฺติตพฺพา ฯ ตตฺรายิ สมฺม วตฺตนา ธ
อุปสมฺปาเทตพฺพา ธ นิสฺสโย ทาตพฺโพ ธ สามเณเรปิ
อุปฏฺฐาเปตพฺโพ ธ กิกฺขนิโอวาทโก สมฺมเต สาธิตพฺโพ
สมฺมเตนปิ กิกฺขนิโย ธ โอวทิตพฺพา ฯ เป ฯ ธ กิกฺข
กิกฺขนิยา สมฺปยิเชตพฺพนฺติ ฯ อยเขา สเคฺค อุปสา-
ทฺยสฺส กิกฺขโต ตสฺส ปาปิยสิกากมฺมา อกาสิ ฯ

---

๑ อยิ สเคฺค ฉ. โกฏฺฐเก ธ ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉ. โกฏฺฐเก กิกฺขเวหิ ลิขิตเก ทิสฺสติ ฯ

ក្នុងអធិសីលពួក ១ តិក្ខុមានអាចារវិបត្តិក្នុងអជ្ឈាចារពួក ១ តិក្ខុមានទិដ្ឋិវិបត្តិ
ក្នុងអតិទិដ្ឋពួក ១ ។បេ។

(៣៩) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ តិក្ខុ ៣ ពួកដទៃទៀត គឺតិក្ខុពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធពួក ១ ពោលតិះដៀលព្រះធម្មពួក ១ ពោលតិះដៀលព្រះសង្ឃពួក ១ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រកាសកំតប្បវ្រត្តសង្ឃាបិយសិកាកម្ម ដល់តិក្ខុទាំង ៣ ពួកនេះឯង ។

(៤០) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ តិក្ខុដែលសង្ឃបានធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មហើយនោះ ត្រូវប្រព្រឹត្តិវត្តដោយប្រពៃ ។ ឯការប្រព្រឹត្តិវត្ត ដោយប្រពៃក្នុងតស្សបាបិយសិកាកម្មនោះដូចេ្នះ គឺ តិក្ខុនោះមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ មិនត្រូវឲ្យសាមណេរបម្រើ មិនត្រូវត្រេកអរក្នុងការសន្មតខ្លួនជាអ្នកប្រដៅតិក្ខុនី ទុកជាបានទទួលការសន្មតហើយ ក៏មិនត្រូវប្រដៅតិក្ខុនី ។ បេ ។ មិនត្រូវប្រកបពួកតិក្ខុ (ឲ្យឈ្នះ) នឹងពួកតិក្ខុជង្គាំ ។ ត្រានោះ សង្ឃបានធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្ម ដល់ឧបាលិតិក្ខុ ។

(៤៧) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខិណំ កណ្ហជាតំ កាលមហាជាតំ រិឯទាបច្ឆាំ វិហរតិ ពហុំ អស្សាមណាកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ ហោតិ កាសិតបរិក្កន្តំ។ អថខោ តេសំ តិក្ខិណំ ឯតទហោសិ អម្ហាកំ ខោ កណ្ហជាតំ កាលមហាជាតំ រិឯទាបច្ឆាំ វិហរតិ ពហុំ អស្សាមណាកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ កាសិតបរិក្កន្តំ សចេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តីហិ អញ្ញមញ្ញំ ការេស្សាម[1] សិយា ចិ តំ អធិករណំ កក្ខឡតាយ ផរុសតាយ[2] កេទាយ សំវត្តេយ្យ កថំ នុ ខោ អម្ហេហិ បដិបជ្ជិតព្ពន្តិ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ។

(៤៨) ឥធ បន តិក្ខវេ តិក្ខិណំ កណ្ហជាតំ កាលមហាជាតំ រិឯទាបច្ឆាំ វិហរតិ ពហុំ អស្សាមណាកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ ហោតិ កាសិតបរិក្កន្តំ។ តត្រ ខេ តិក្ខវេ តិក្ខិណំ ឯវំ ហោតិ អម្ហាកំ ខោ កណ្ហជាតំ កាលមហាជាតំ រិឯទាបច្ឆាំ វិហរតិ ពហុំ អស្សាម-

---

១ ម. ការេយ្យាម។ ២ ម. កក្ខឡត្តាយ ផរុសត្តាយ។

สมถกถาพรรณนา การระงับ (อธิกรณ์) โดยเยภุยยสิกา

(๔๑) สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายบัญญัติเหตุ เป็นที่ตั้งแห่งการทะเลาะกันแล้ว ครั้นแล้วก็ได้ประพฤติอนาจาร ได้เป็นที่ตำหนิโดยเอนกปริยาย ถึงซึ่งความเป็นผู้ว่ายากสอนยาก ภิกษุทั้งหลายเป็นอันมาก ได้ทราบเรื่องนั้นแล้ว ได้มีความคิดอย่างนี้ว่า ภิกษุทั้งหลายเหล่านี้ บัญญัติเหตุ เป็นที่ตั้งแห่งการทะเลาะกันแล้ว ครั้นแล้วก็ได้ประพฤติอนาจาร ได้เป็นที่ตำหนิโดยเอนกปริยาย ถึงซึ่งความเป็นผู้ว่ายากสอนยาก ถ้ากระไรพวกเราพึงห้ามกันเสียในที่นี้ ด้วยอธิกรณ์สงบนี้ก็ได้ แต่อธิกรณ์นั้นควรประพฤติเพื่อความเสื่อม เพื่อความพินาศ เพื่อความไม่ผาสุก (สงฆ์) เป็นแน่ พวกเราพึงปฏิบัติอย่างไรหนอ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้น แด่พระผู้มีพระภาค ฯ

(๔๒) ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุทั้งหลายในสาสนานี้บัญญัติเหตุ เป็นที่ตั้งแห่งการทะเลาะกันแล้ว ครั้นแล้วก็ได้ประพฤติอนาจาร ได้เป็นที่ตำหนิโดยเอนกปริยาย ถึงซึ่งความเป็นผู้ว่ายากสอนยาก ภิกษุทั้งหลายเป็นอันมาก ได้ทราบเรื่องนั้นแล้ว ได้มีความคิดอย่างนี้ว่า ภิกษุทั้งหลายเหล่านี้ บัญญัติเหตุ เป็นที่ตั้งแห่งการทะเลาะกันแล้ว ครั้นแล้วก็ได้ประพฤติอนาจาร ได้เป็นที่ตำหนิโดยเอนกปริยาย ถึงซึ่งความเป็นผู้ว่ายากสอนยาก ถ้ากระไรพวกเราพึงห้ามกันเสียในที่นี้ ด้วยอธิกรณ์สงบนี้ก็ได้ แต่อธิกรณ์นั้นควรประพฤติเพื่อความเสื่อม เพื่อความพินาศ เพื่อความไม่ผาสุก (สงฆ์) เป็นแน่ พวกเราพึงปฏิบัติอย่างไรหนอ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้น แด่พระผู้มีพระภาค ฯ

ណាតំ អជ្ឈាចំណ្ឌោ កាសិតបវិត្តោនំ សវេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តីហិ អញ្ញមញ្ញំ កាវេស្សាម សិយាបិ តំ អធិករណំ តក្កុទ្ឌតាយ ឋទ្ឌតាយ តេធាយ សំវត្តេយ្យាតំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ ឱវរិបំ អធិករណំ តិណវត្ថារកេន វូបសមេតុំ ។

(៤៣) ឱវរិបេន តិក្ខវេ វូបសមេតព្ពំ ។ សព្ពេហេវ ឯកជ្ឈំ សន្និបតិតព្ពំ សន្និបតិត្វា ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អម្ហាកំ កណ្ហជាតានំ តាលហជាតានំ វិវាទាធិករណំ វិហរតំ ពហុំ អស្សាមណកំ អជ្ឈាចំណ្ឌោ កាសិតបវិត្តោនំ សវេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តីហិ អញ្ញមញ្ញំ កាវេស្សាម សិយាបិ តំ អធិករណំ តក្កុទ្ឌតាយ ឋទ្ឌតាយ តេធាយ សំវត្តេយ្យ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥមំ អធិករណំ តិណវត្ថារកេន វូបសមេយ្យ

ល្មើស នូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើពួកយើងញុំាងគ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្លាក់ ដោយអាបត្តិទាំងឆ្កួយនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីរំងាស់ ដើម្បីកំណាច ដើម្បីទំលាយ (សង្ឃ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឆ្កួយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃរម្ងាប់អធិករណ៍មានសភាពយ៉ាងនេះ ដោយតិណវត្ថារកសមថៈ(១) ។

(៤៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឆ្កួយ អធិករណ៍នោះ សង្ឃត្រូវរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអស់គប្បីប្រជុំកន្លែងជាមួយគ្នា លុះប្រជុំគ្នាហើយ ភិក្ខុដែលឈ្លាសប្រតិពល ត្រូវផ្តៀងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ យើងខ្ញុំទាំងឆ្កួយទាំងគ្នាបង្កហេតុឈ្លោះទាស់ទែងគ្នា ហើយបានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងពាក្យមើលសូន្យនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើយើងខ្ញុំទាំងឆ្កួយនឹងញុំាងគ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្លាក់ ដោយអាបត្តិទាំងនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះនឹងគប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរំងាស់ ដើម្បីកំណាច ដើម្បីទំលាយ(សង្ឃ) ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដោយតិណវត្ថារកសមថៈ

---

១ ប្រែថា ធម៌ដាក្រឿងរម្ងាប់នូវចម្រូចទុកដោយស្មៅ ជារដាស់ពីរ៉ាយដែលឲ្យមានសេចក្តីស្រុះស្រួលគ្នាទាំងពីរខាង គឺមិនជម្រះរកសេចក្តីដើម (ផ្សះផ្សា) ។

ឋបេត្វា ជុល្យវដ្ដំ(๑)ឋបេត្វា តំហិប្បដំសំយុត្តន្តំ ។ ឯកគោ-
បក្ខិកានំ កំក្ខានំ ឲ្យន្តេន កំក្ខកា បដិពលេន សកោ
បក្ខោ ញាបេតព្ពោ សុណន្តុ មេ អាយស្មន្តា អម្ហាកំ
កណ្ឌជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាបត្តានំ វិហារតំ
ពហុំ អសប្បមាណាកំ អជ្ឈាចិល្លំ កាសំតបរិក្កន្តំ សចេ
មយំ ឥមាហិ អាបត្តីហិ អញ្ញមញ្ញំ ការេស្សាម សំយាបិ
តំ អធិករណំ កក្ខឡត្តាយ វាឡត្តាយ ភេទាយ
សំវត្តេយ្យ ។ យទាយស្មន្តានំ បត្តកល្លំ អហំ យា ចេវ
អាយស្មន្តានំ អាបត្តិ យា ច អត្តនោ អាបត្តិ អាយស្មន្តា-
នញ្ចេវ អត្តាយ អត្តនោ ច អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ តំណ-
វត្ថារកោ ឧសេយ្យាំ ឋបេត្វា ជុល្យវដ្ដំ ឋបេត្វា តំហិប្ប-
ដិសំយុត្តន្តំ ។

(๒๔) អថាបរេសំ ឯកគោបក្ខិកានំ កំក្ខានំ
ឲ្យន្តេន កំក្ខកា បដិពលេន សកោ បក្ខោ ញាបេ-
តព្ពោ សុណន្តុ មេ អាយស្មន្តា អម្ហាកំ កណ្ឌជាតានំ

---

๑ ម. ជុលវដ្ដំ ។

វៀរលែងតែអាបត្តិមានទោសធ្ងន់(១) វៀរលែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បដិសំយុត្ត(២) ។ បណ្តាភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាបក្ខពួកជាមួយគ្នា ភិក្ខុអកល្លាសប្រតិពល ត្រូវផ្តឿងបក្ខពួកវបស់ខ្លួនថា សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំ ពួកយើងនាំគ្នាបង្កហេតុ ឈ្លោះទាស់ខែងគ្នា ហើយបានប្រព្រឹត្តអនាចារ ជាន់ពោលនឹងព្យាយាមល្មើស នូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើយើងទាំងឡាយនឹងនាំគ្នាធ្វើដោយអាបត្តិទាំងនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីរីរួស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីទំលាយ (សង្ឃ) ។ បើតម្មមានកាលគួរ ដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយហើយ ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិ របស់លោកមានអាយុទាំងឡាយផង អាបត្តិរបស់ខ្លួនខ្ញុំផង ក្នុងកណ្តាលដំទុំសង្ឃ ដោយតំណាក្នុងសមថៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង វៀរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធ្ងន់ ទំនងវៀរលែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បដិសំយុត្ត ។

(៤៤) បណ្តាភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាពួកជាមួយគ្នាដទៃទៀត ភិក្ខុដែលឈ្លាសប្រតិពលត្រូវផ្តឿងពួកវបស់ខ្លួនក្នុងវេលានោះថា សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំ យើងទាំងឡាយនាំគ្នាបង្កហេតុ ឈ្លោះ

---

១ អដ្ឋកថា ថា ជានដល់អាបត្តិឋានាជិក ១ សង្ឃាទិសេស ១ ។ ២ ជានដល់អាបត្តិដែលភិក្ខុប្រែរដោយដេរប្រទេចនូវពួកគ្រហស្ថ ដោយពាក្យថោកទាបនឹងការទទួលពាក្យប្តេជ្ញា ប្រកបដោយធម៌ ។

កាលហាដាតានំ វិកាលាយបញ្ជានំ វិហារតំ ពហុំ អស្សាមណកានំ អជ្ឈាចិណ្ណំ កាសិតបវិក្កន្តំ សេចេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តីហិ អញ្ញមញ្ញំ ការេស្សាម សិយាបិ តំ អធិការណំ កក្ខឡតាយ ភន្ទតាយ កេធាយ សំវត្តេយ្យ ។ យធាយស្មន្តានំ បត្តកល្លំ អហំ យា ចេវ អាយស្មន្តានំ អាបត្តិ យា ច អត្តនោ អាបត្តិ អាយស្មន្តានញ្ហេវ អត្តាយ អត្តនោ ច អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ តំណាវត្ថារកេន ទេសេថប្បវិវេត្វា ចុល្លវដ្ដិ ឋបេត្វា តំហិ ប្បដិសំយុត្តន្តិ ។

(៤៥) ឯកតោបក្ខិកានំ កិក្ខុនំ ព្យត្តេន កិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អម្ហាកំ កណ្ហនដាតានំ កាលហាដាតានំ វិកាលាបញ្ជានំ វិហារតំ ពហុំ អស្សាមណកានំ អជ្ឈាចិណ្ណំ កាសិតបវិក្កន្តំ សេចេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តីហិ អញ្ញមញ្ញំ ការេស្សាម សិយាបិ តំ អធិការណំ កក្ខឡតាយ ភន្ទតាយ កេធាយ សំវត្តេយ្យ ។ យេធំ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ អហំ យា ចេវ ឥមេសំ អាយស្មន្តានំ

ឥសវៃនគ្នា ហើយបានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលទឹងព្យាយាមល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើពួកយើងទឹងញុំនគ្នាទឹងគ្នាឲ្យធ្លុះដោយអាបត្តិទាំងនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរឹងរូស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីខឹងឈ្លោះ (សង្ឃ) ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយហើយ ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិរបស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយផង អាបត្តិរបស់ខ្លួនខ្ញុំផង ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ដោយតណ្ហាគ្មានសេសមាត្រ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង ព្រោះលែងតែអាបត្តិមានទោសធ្ងន់ ព្រោះលែងតែអាបត្តិដែលជាតិហិប្បដិសំយុត្ត ។

(៤៩) បណ្តាភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាបក្ខពួកជាមួយគ្នា ភិក្ខុដែលឈ្មោះប្រតិពល ត្រូវផ្តៀងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ យើងខ្ញុំទាំងឡាយទាំងគ្នាបង្កហេតុឈ្លោះ ឥសវៃនគ្នា ហើយក៏បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលទឹងព្យាយាមល្មើស នូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើពួកយើងទឹងញុំនគ្នាទឹងគ្នាឲ្យធ្លុះ ដោយអាបត្តិទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរឹងរូស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីខឹងឈ្លោះ (សង្ឃ) ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិ របស់លោកដ៏មានអាយុ

អាបត្តិំ យោ ច អត្តនោ អាបត្តិំ ឥមេសញ្ច អាយស្មន្តានំ អត្ថាយ អត្តនោ ច អត្ថាយ សង្ឃមជ្ឈេ តំណាវត្ថារកេន ឧទេសេយ្យំ ឋបេត្វា ទ្វេ្វ ឋបេត្វា តិស្សោ បដិបត្តិំ សំយុត្តំ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ អន្តេ សង្ឃោ អម្ហាកំ កណ្ឌជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាបន្នានំ វិហរតំ ឥមំ អសារាមណាកំ អជ្ឈាចរិយំ កាសំតបរិក្ខារំ សចេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តីហិ អញ្ញមញ្ញំ ការេស្សាម សំយោជនីយេន អធិករណេន កក្ខឡ្ហតាយ ភណ្ឌនតាយ កលហតាយ សំវត្តេយ្យ ។ អបិ យាចេវ ឥមេសំ អាយស្មន្តានំ អាបត្តិ យា ច អត្តនោ អាបត្តិ ឥមេសញ្ច អាយស្មន្តានំ អត្ថាយ អត្តនោ ច អត្ថាយ សង្ឃមជ្ឈេ តំណាវត្ថារកេន ឧទេសេមិ ឋបេត្វា ទ្វេ្វ ឋបេត្វា តិស្សោ បដិបត្តិំ សំយុត្តំ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ អម្ហាកំ ឥមាសំ អាបត្តីនំ សង្ឃមជ្ឈេ តំណាវត្ថារកេន ឧទេសនា ឋបេត្វា ទ្វេ្វ ឋបេត្វា តិស្សោ បដិបត្តិំ សំយុត្តំ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ

សមថកម្មន្តរៈ ការសង់ផែង (អាបត្តិ) ដោយតំណាងវត្ថារកសមថៈ

ទាំងនេះផង អាបត្តិរបស់ខ្ញុំផង ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃដោយតំណាងវត្ថារកសមថៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយនេះផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំផង គឺវៀរលែងតែអាបត្តិ ដែលមានទោសធ្ងន់ វៀរលែងតែអាបត្តិ ដែលជាគិហិប្បដិសំយុត្ត ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពួកយើងទាំងអស់គ្នាបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ហើយបានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលទំងន់ព្យាយាមល្មើស ទូវកំចួមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើយើងទាំងឡាយទំងន់ទាំងអស់គ្នាធ្វើ ដោយអាបត្តិទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីរំងាស់ ដើម្បីកំណាច ដើម្បីទំលាយ (សង្ឃ) ។ ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិ របស់លោកមានអាយុទាំងឡាយនេះផង អាបត្តិរបស់ខ្ញុំផង ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ដោយតំណាងវត្ថារកសមថៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយនេះផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំផង វៀរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធ្ងន់ វៀរលែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បដិសំយុត្ត ។ ការសំដែងអាបត្តិទាំងឡាយនេះ របស់ពួកយើង ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ដោយតំណាងវត្ថារកសមថៈ វៀរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធ្ងន់ វៀរលែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បដិសំយុត្ត គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះត្រូវសូម មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា

សោ ភាសេយ្យ។ ឧទាសិតា អម្ហាកំ វមា អាបត្តិយោ សង្ឃមជ្ឈេ តំណាវត្ថារកេន ឋបេត្វា ឧបោសថំ ឋបេត្វា តិហិ ឥដ្ឋាសំយុត្តំ ទមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(៤៦) អថាបរេសំ ឯកតោបក្ខិកានំ កិក្ខូនំ ឥត្ថន្នាម កិក្ខុនា បដិញ្ញាយ សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អម្ហាកំ កល្យាណធម្មានំ កលហជាតានំ វិវាទាបន្នានំ វិហរតំ ឥមំ អសារុប្ប-ណាកំ អជ្ឈាចារំ កាសិតបរិក្កន្តំ សចេ មយំ វមាមិ អាបត្តិំ អញ្ញេ អញ្ញេ ភាវេស្សាម សំយមិ តំ អធិករណំ កក្ខឡត្តាយ វិឧត្តាយ កេទាយ សំវត្តេយ្យ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ អហំ យា ចេវ មេសំ អាយស្មន្តានំ អាបត្តិ យា ច អត្តនោ អាបត្តិ វមេសញ្ចេវ អាយស្មន្តានំ អត្ថាយ អត្តនោ ច អត្ថាយ សង្ឃមជ្ឈេ តំណាវត្ថារកេន ឧទេសេយ្យំ ឋបេត្វា ឧបោសថំ ឋបេត្វា តិហិ ឥដ្ឋាសំយុត្តំ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អម្ហាកំ

លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ អាបត្តិគាំងឡាយនេះ យើងគាំងឡាយបានសំដែងហើយ ក្នុងកណ្តាលដំទុំសង្ឃ ដោយតណាវត្ថារកសមថៈ រឿរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធ្ងន់ រឿរលែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បដិសំយុត្ត ការសំដែងនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកទ្វារសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(៤៦) បណ្តាភិក្ខុដែលជាពួកជាមួយគ្នាដទៃទៀត ភិក្ខុដែលឈ្មោះ ប្រតិពលត្រូវផ្តៀងសង្ឃក្នុងវេលានោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ យើងគាំងឡាយនាំគ្នាបង្កហេតុ ឈ្លោះទាស់ទែងគ្នា បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលទំងន់ឡាយមល្ហើស ទ្វារកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើយើងគាំងឡាយញុំាងគ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្លៅ ដោយអាបត្តិគាំងឡាយនេះ អធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីរឹងរូស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីទំលាយ (សង្ឃ) ។ បើកម្មមានការគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគប្បីសំដែងអាបត្តិ របស់លោកដ៏មានអាយុគាំងឡាយនេះផង អាបត្តិរបស់ខ្ញុំផង ក្នុងកណ្តាលដំទុំសង្ឃ ដោយតណាវត្ថារកសមថៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកដ៏មានអាយុគាំងឡាយផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង រឿរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធ្ងន់ រឿរលែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បដិសំយុត្ត ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

អណ្ហនជាតានំ កាលហាជាតានំ វាតាបជ្ជានំ វិហារតំ
ពហុំ អស្សាមណាកំ អជ្ឈាចំណ្ហំ ភាសតវិកប្បនំ ។
សចេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តីហិ អញ្ញមញ្ញំ តារេស្សាម
សំយាមំ តំ អធិការណំ តក្ខណ្ឌតាយ ភិន្នតាយ
ភេទាយ សំវត្តេយ្យ ។ អហំ យា ចេវ ឥមេសំ អាយ-
ស្មន្តានំ អាបត្តិ បរា ច អត្តនោ អាបត្តិ ឥមេសញ្ចេវ
អាយស្មន្តានំ អត្ថាយ អត្តនោ ច អត្ថាយ សង្ឃមជ្ឈេ
តំណវត្ថារកេន ឧសេមិ ឋបេត្វា ថុល្លវជ្ជិំ ឋបេត្វា
តំហិប្បដិសំយុត្តំ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ អម្ហាកំ
ឥមាសំ អាបត្តីនំ សង្ឃមជ្ឈេ តំណវត្ថារកេន ឧសនា
ឋបេត្វា ថុល្លវជ្ជិំ ឋបេត្វា តំហិប្បដិសំយុត្តំ សោ តុណ្ហស្ស
យស្ស ន ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ឧសិតា អម្ហាកំ
ឥមា អាបត្តិយោ សង្ឃមជ្ឈេ តំណវត្ថារកេន ឋបេត្វា

យើងខ្ញុំទាំងឡាយនាំគ្នាបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ហើយបានប្រព្រឹត្ត អនាចារបានពោលទទឹងត្បាយមល្លឹស នូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើនៗប្រការ បើយើងទាំងឡាយញុំាងគ្នាទន្ទឹងគ្នាឲ្យធ្វើដោយអាបត្តិទាំងនេះ អធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីរំងាប់ ដើម្បីកំណាច ដើម្បីទំលាយ (សង្ឃ) ។ ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិរបស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយនេះផង អាបត្តិរបស់ខ្លួនខ្ញុំផង ក្នុងកណ្តាលដំទុំសង្ឃ ដោយតំណាងគ្នារកសមថៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយនេះផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង រឿរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធ្ងន់ រឿរលែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បដិសំយុត្ត ។ ការសំដែងអាបត្តិទាំងនេះ របស់យើងទាំងឡាយក្នុងកណ្តាលដំទុំសង្ឃ ដោយតំណាងគ្នារកសមថៈ រឿរលែងតែអាបត្តិ ដែលមានទោសធ្ងន់ រឿរលែងតែអាបត្តិ ដែលជាគិហិប្បដិសំយុត្ត គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវនិយាយឡើង ។ អាបត្តិទាំងនេះ យើងទាំងឡាយបានសំដែងហើយក្នុងកណ្តាលដំទុំសង្ឃ ដោយតំណាងគ្នារកសមថៈរឿរលែងតែអាបត្តិ ដែលមាន

ចុល្លវដ្ឋំ ឋបេត្វា តំមាឃដសំយុត្តំ ទេមតំ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតំ ។

(๔๗) ឯវញ្ហ បន តំវត្ថុវេ តេ តំវត្ថុ តាហំ អាបត្តីហំ វុដ្ឋិតា ហោន្តំ ឋបេត្វា ចុល្លវដ្ឋំ ឋបេត្វា តំមាឃដ-សំយុត្តំ ឋបេត្វា ឯដ្ឋាវីកម្មំ ឋបេត្វា យេ ឯ តត្ត ហោន្តីតំ ។

(๔๘) តេន ខោ បន សមយេន តំវត្ថុបិ តំវត្ថុនីហំ វីវទន្តំ ។ តំវត្ថុនំយោបិ តំវត្ថុហំ វីវទន្តំ ។ ឆន្នោបិ តំវត្ថុ តំវត្ថុនីនំ អនុបវ្ជ្ជ ទ្ធ តំវត្ថុហំ សទ្ធិ វីវទតំ តំវត្ថុនីនំ បក្ខំ គាហោតំ ។ យេ តេ តំវត្ថុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ខីយន្តំ វិបាចេន្តំ កថំ ហិ នាម ឆន្នោ តំវត្ថុ តំវត្ថុនីនំ អនុបវ្ជ្ជ ទ្ធ តំវត្ថុហំ សទ្ធិ វីវទិស្សតីតំ តំវត្ថុនីនំ បក្ខំ គាហោស្សតីតំ ។ អថខោ តេ តំវត្ថុ

ទោសធ្ងន់ រឿរលែងតែអាបត្តិ ដែលជាគំហិប្បដិសំយុត្ត ការសើដែងអាបត្តិ
នោះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្មើ ។ ខ្ញុំសូមចាំពុក
ន្ទូវសេចក្តីនេះដោយអាការស្មើយ៉ាងនេះ ។

(៤៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងនោះឈ្មោះថាបានចេញចាក
អាបត្តិទាំងឡាយនោះ ដោយអាការយ៉ាងនេះហើយ រឿរលែងតែអាបត្តិ
ដែលមានទោសធ្ងន់ រឿរលែងតែអាបត្តិដែលជាគំហិប្បដិសំយុត្ត រឿរលែង
តែការធ្វើឲ្យច្បាស់នូវទិដ្ឋិ រឿរលែងតែភិក្ខុទាំងឡាយណាដែលមិនមាន
នៅក្នុងទីនោះ ។

(៤៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទាស់ខែងនឹងពួកភិក្ខុនី ។
ពួកភិក្ខុនីក៏ទាស់គ្នានឹងពួកភិក្ខុ ។ បំណែងាងឆ្នូកភិក្ខុក៏ចូលរជ្រៀតជ្រែក
ទៅរកពួកភិក្ខុនី ហើយទាស់ខែងនឹងពួកភិក្ខុ ប្រកាន់ តែចូលដៃខាងពួក
ភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីរាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
តំពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឆ្នូកភិក្ខុមិនសមបើនឹងចូល
ជ្រៀតជ្រែកទៅរកពួកភិក្ខុនី ហើយមកទាស់ខែងនឹងពួកភិក្ខុ ប្រកាន់
ខាងពួកភិក្ខុនីសោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះគ្រាបបង្គំ

---

១ គឺនៃបានមកក្នុងទីនោះ ប្តូរហើយឲ្យឆ្ងន្តរហើយ តែទៅអង្គុយក្នុងទីជិត មានបរិវេណ
ដាច់ដើម ។

ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ សង្ឃំ ភិក្ខវេ តិក្ខត្តុំ ។ បេ ។ សង្ឃំ ភគវាតិ ។ បេ ។ វិនយធរោ ឆម្មឹ ភេទ្យា តិក្ខត្តុំ អាមន្តេសិ ចត្តារីមានិ តិក្ខវេ អធិករណានិ វិវាទាធិករណំ អនុវាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណំ កិច្ចាធិករណំ(๑) ។

(๘๙) តត្ថ កតមំ វិវាទាធិករណំ ។ ๘๘ បទ(๒) តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំវាចន្តិ ឆន្នោតិ ឯ អឆន្នោតិ ឯ វិនយោតិ ឯ អវិនយោតិ ឯ ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ ឯ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ឯ អាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ឯ អនាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ឯ បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ឯ អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ អាបត្តិតិ ឯ អនាបត្តិតិ ឯ លហុកា អាបត្តិតិ ឯ គរុកា អាបត្តិតិ ឯ សាវសេសា អាបត្តិតិ ឯ អនវសេសា អាបត្តិតិ ឯ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិតិ ឯ

---

๑ ម. កិច្ចាធិករណញ្ច ។ ๒ ម. ឃោត្តកេសុ បទសង្ខេ ន ទិស្សតិ ។

ข้าพเจ้าขอถามปัญหาในสำนักของพระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ถามเถิด ๆ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ถามเถิด ๆ ครั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสอนุญาตแล้ว พระอุบาลีเถระจึงถามปัญหาในสำนักของพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย อธิกรณ์ทั้งหลาย ๔ นี้ คือ วิวาทาธิกรณ์ ๑ อนุวาทาธิกรณ์ ๑ อาปัตตาธิกรณ์ ๑ กิจจาธิกรณ์ ๑ ฯ

(๔๙) บทว่า อธิกรณ์ ๔ อย่างนี้ วิวาทาธิกรณ์ เป็นอย่างไร ฯ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ในศาสนานี้ ภิกษุทั้งหลายย่อมกล่าวอย่างนี้ว่า นี้เป็นธรรม ๑ ว่า นี้มิใช่ธรรม นี้เป็นวินัย ๑ ว่า นี้มิใช่วินัย นี้เป็นพระวจนะที่พระตถาคตตรัสไว้แล้ว ๑ ว่า นี้เป็นพระวจนะที่พระตถาคตมิได้ตรัสไว้ นี้เป็นกิจที่พระตถาคตทรงประพฤติมาแล้ว ๑ ว่า นี้เป็นกิจที่พระตถาคตมิได้ทรงประพฤติมา นี้เป็นอาบัติ ๑ ว่า นี้มิใช่อาบัติ นี้เป็นอาบัติเบา ๑ ว่า นี้เป็นอาบัติหนัก นี้เป็นอาบัติมีส่วนเหลือ ๑ ว่า นี้เป็นอาบัติไม่มีส่วนเหลือ นี้เป็นอาบัติชั่วหยาบ ๑ ว่า นี้

อนุฏฺฐานา อาปตฺติยา จ เยน สทฺธึ สโมธานํ คจฺฉติ โย ตสฺสา วิภาโค วิภงฺคตาย ภาวภาโว อสมาปชฺชนโต วิโมกฺขตาย ภาวภาโว เภทนโต(๑) ๘ ปุคฺคลา วิภาคาติ ปกรณานิ ฯ

[๕๐] ตตฺถ กตมา อนุปฺปาทาติ ปกรณานิ ฯ ๘ ชนา ปฏิปนฺนกมคฺคสมงฺคิโน อนุปฺปาทาย ปฏิปนฺนโก จ อาปาย-ปฏิปนฺนโก จ ฐิติปฏิปนฺนโก จ อาสวปฏิปนฺนโก จ โย จ ตตฺถ อนุปฺปาโท อนุปฺปชฺชนา อนุปฺปตฺติ อนุปฺปาทนา อนุสมฺปวฺตฺตา อภูสฺสุภาวตา อนุปลพฺภนา ๘ ปุคฺคลา อนุปฺปาทาติ ปกรณานิ ฯ

[๕๑] ตตฺถ กตมา อาปตฺตาติ ปกรณานิ ฯ ปญฺจ อาปตฺติกฺขนฺธา อาปตฺตาติ ปกรณานิ สตฺต อาปตฺติกฺขนฺธา อาปตฺตาติ ปกรณานิ ๘ ปุคฺคลา อาปตฺตาติ ปกรณานิ ฯ

[๕๒] ตตฺถ กตมา สงฺคีติยาติ ปกรณานิ ฯ ยา สงฺคีติ สงฺคายนา สงฺคายิยนา สมฺปิณฺฑนา คณสชฺฌายนา อปโรปณฺณาสกมฺมานิ ปาฏิโมกฺขุทฺเทสกมฺมานิ ปาฏิโมกฺขปริยตฺติกมฺมานิ ๘ ปุคฺคลา สงฺคีติยาติ ปกรณานิ ฯ

---

๑ ฉ. เภทนา ฯ

មិនមែនជាអាបត្តិសង្ឃាទិសេស បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ នោះ ការបង្គ្រប់ហេតុ
ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ផ្សេងគ្នា ការពាល់ខែងគ្នា ការពោលផ្សេង ។ គ្នា
ការពោលដោយឯកម្ចីពីគ្នា ការពោលដើម្បីសេចក្តីពុំកូដល់ចិត្ត ការប្រកួត
ប្រកាន់ណា ការបង្គ្រប់ហេតុជាដើមនេះ ឥថាគតហៅថាវិវាទាធិករណ៍ ។

(៥០) បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ នោះ អនុវាទាធិករណ៍តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះចោទភិក្ខុឆន្ទគ្នា ដោយសីល-
វិបត្តិក្តី ដោយអាចារវិបត្តិក្តី ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិក្តី ដោយអាជីវវិបត្តិក្តី បណ្តា
អធិករណ៍ទាំង ៤ នោះ ការចោទ ការតិះដៀល ការពោលរឿយ ។
ការនិយាយរឿយ ។ ការបង្អាន់ (កាន់អធិករណ៍) ការប្រឹងប្រែងឡើង
ការបន្ទោមកំលាំងណា ការចោទជាដើមនោះ ឥថាគតហៅថា អនុវាទ-
ាធិករណ៍ ។

(៥១) បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ នោះ អាបត្តាធិករណ៍តើដូចម្តេច ។
អាបត្តិទាំង៥កង ជាអាបត្តាធិករណ៍ក៏មាន អាបត្តិទាំង ៧ កង ជាអាបត្តា-
ធិករណ៍ក៏មាន នេះឥថាគតហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ ។

(៥២) បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ នោះ កិច្ចាធិករណ៍តើដូចម្តេច ? កិច្ច
របស់សង្ឃ(ឬ)កម្មដែលសង្ឃត្រូវធ្វើបាន(ដូចយ៉ាង)អបលោកនកម្ម ញត្តិ-
កម្ម ញត្តិទុតិយកម្ម ទុតិញត្តិចតុត្ថកម្ម នេះឥថាគតហៅថា កិច្ចាធិករណ៍ ។

(៤៣) វិភជាតិកោសលាសប្ប តីណិ មូលានិ ។ ឆ វិភង្គ-មូលានិ វិភជាតិកោសលាសប្ប មូលំ តីណិបិ អកុសល-មូលានិ វិភជាតិកោសលាសប្ប មូលំ តីណិបិ កុសលមូលានិ វិភជាតិកោសលាសប្ប មូលំ ។ កតមានិ ឆ វិភង្គមូលានិ វិភជាតិកោសលាសប្ប មូលំ ។ ឥធ បន តិក្ខវេ តិក្ខុ កោធនោ ហោតិ ឧបនាហី យោ សោ តិក្ខវេ តិក្ខុ កោធនោ ហោតិ ឧបនាហី សោ សត្ថរិបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ ធម្មេបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ សង្ឃេបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ សិក្ខាយបិ ន បរិបូរការី[1] ហោតិ យោ សោ តិក្ខវេ តិក្ខុ សត្ថរិបិ[2] អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ ធម្មេបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ សង្ឃេបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ សិក្ខាយបិ ន បរិបូរការី ហោតិ[3] សោ សង្ឃេ វិវាទំ ជនេតិ យោ[4] ហោតិ វិវាទោ ពហុជន-អហិតាយ ពហុជនអសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស

---

១ ម. បរិបូរការី ។ ២ ម. ចោត្តកេសុ អបិសទ្ទោ នត្ថិ ។ ៣ អយំ សទ្ទោ ម. ចោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។ ៤ សោ ។

សេចក្តីពន្យល់ ឫសនៃវិភាគធិករណ៍

[៥៣] អ្វីជាមូលនៃវិភាគធិករណ៍ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង ជាមូលនៃសេចក្តីវិវាទ ចាត់ជាមូលនៃវិភាគធិករណ៍ គឺអកុសលមូល ៣ យ៉ាង ជាមូលនៃវិភាគធិករណ៍ ទើងកុសលមូល ៣ យ៉ាង ជាមូលនៃវិភាគធិករណ៍ដែរ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង ជាមូលនៃវិវាទ ដែលចាត់ជាមូលនៃវិភាគធិករណ៍ មានដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធច្រើន ជាអ្នកបង្អត់ទុំទុក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាមានសេចក្តីក្រោធច្រើន ជាអ្នកបង្អត់ទុំទុក ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផង ឈ្មោះថា ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ផង ឈ្មោះថា ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃផង ឈ្មោះថា មិនធ្វើឲ្យពេញលេញក្នុងសិក្ខាផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផង ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ផង ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃផង មិនធ្វើឲ្យពេញលេញក្នុងសិក្ខាផង ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាញុំាងសេចក្តីវិវាទ ដែលកំពុងកើតឲ្យកើតឡើងក្នុងសង្ឃ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនបាននូវសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីមិនចំរើនដល់ជនច្រើន

អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ เทวមนุสฺสานំ ฯ ฝ่ายบุคคลเหล่าใด ก็ตถาคตย่อมแสดงธรรมใด อันงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด ประกาศอรรถและพยัญชนะบริสุทธิ์บริบูรณ์สิ้นเชิงแก่บุคคลเหล่านั้น ตถาคตนั้นย่อมรู้ชัดซึ่งบุคคลเหล่านั้นว่า ผู้ปฏิบัติตามธรรมนี้ ย่อมเป็นผู้ไม่ประมาท ฯ ฝ่ายบุคคลเหล่าใด ก็ตถาคตย่อมแสดงธรรมใด อันงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด ประกาศอรรถและพยัญชนะบริสุทธิ์บริบูรณ์สิ้นเชิงแก่บุคคลเหล่านั้น ตถาคตนั้นย่อมรู้ชัดซึ่งบุคคลเหล่านั้นว่า ผู้ปฏิบัติตามธรรมนี้ ย่อมเป็นผู้ประมาท ฯ ฝ่ายเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ชื่อว่าเป็นผู้มีอันตรายมาก ฯ ฝ่ายเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ชื่อว่าเป็นผู้มีอันตรายหาประมาณมิได้ ฯ

(๕๖) บุน จปรំ ภิกฺขเว ภิกฺขุ มหคฺฆี โหติ ปฺปาสี ฯเปฯ สิสฺสกี โหติ มนฺตี ฯเปฯ สเภยฺโย โหติ พาหุสจฺจี ฯเปฯ ธมฺมธโร โหติ วินยธโร ฯเปฯ สงฺฆเถรโก โหติ อาคตาคโม[1] ธมฺมนฺเตวาสิโก ยถา โข ภิกฺขเว ภิกฺขุ สงฺฆเถรโก

๑ ฉ.ม. อาคตาคามี ฯ

ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់ខ្លួនតាមឯងមនុស្សពាល ។ ម្នាលភិក្ខុពាល បើអ្នកពាលយ៉ាងនេះ តើឃើញនូវមូលនៃសេចក្តីវិវាទខាងក្នុង ខាងក្រៅ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ម្នាលភិក្ខុពាល អ្នកពាលគប្បីព្យាយាម ដើម្បីលះបង់នូវមូលនៃសេចក្តីវិវាទដ៏លាមកនោះឯង ក្នុងអធិករណ៍នោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុពាល បើអ្នកពាលមិនបានតែងឃើញនូវមូលនៃសេចក្តីវិវាទខាងក្នុង ទំាងខាងក្រៅ មានសភាពយ៉ាងនេះទេ ម្នាលភិក្ខុពាល អ្នកពាលគួរប្រតិបត្តិកុំឲ្យមូលនៃវិវាទដ៏លាមកនោះ ចំរើនតទៅខាងមុខ ក្នុងអធិករណ៍នោះទៀតឡើយ ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា ការលះបង់នូវមូលនៃសេចក្តីវិវាទដ៏លាមកបន្ទុះ ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា មិនឲ្យមូលនៃសេចក្តីវិវាទដ៏លាមកនោះ ចំរើនតទៅខាងមុខទៀតបាន ។

(៥៤) ម្នាលភិក្ខុពាល ហេតុដែលមានតទៅទៀត ភិក្ខុជាអ្នកលុបគុណគេ ជាអ្នកប្រណាំងវាសនា ។បេ។ ជាអ្នកមានសេចក្តីប្ញសុ ជាអ្នកមានសេចក្តីកំណាញ់ ។បេ។ ជាអ្នកអួតអាង ជាអ្នកមានមាយា ។បេ។ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយលាមក ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុស ។បេ។ ជាអ្នកបង្អោសអង្អែលទំដ្ឋិរបស់ខ្លួន ប្រកាន់ខ្ជាប់មាំ លះបង់បានដោយកម្រ ម្នាលភិក្ខុពាល ភិក្ខុណា ជាអ្នកបង្អោសអង្អែលទំដ្ឋិរបស់ខ្លួន ប្រកាន់

ហោតិ អាទានគ្គាហី ទុប្បដិនិស្សគ្គី សោ សត្តវិធេ អគារវេ វិហរតិ អប្បតិស្សោ នេម្បេ អគារវេ វិហរតិ អប្បតិស្សោ សទ្ធេម្បេ អគារវេ វិហរតិ អប្បតិស្សោ សិក្ខាយបំ ន បរិបូរការី ហោតិ យោ សោ តិក្ខវេ តិក្ខ សត្តវិធេ អគារវេ វិហរតិ អប្បតិស្សោ នម្បេ-បំ ។ បេ ។ សទ្ធេម្បេ ។ បេ ។ សិក្ខាយបំ ន បរិបូរ-ការី ហោតិ សោ សទ្ធេ វិញ្ញេ ឥនេតិ យោ ហោតិ វិញ្ញេ ពហុជនអហិតាយ ពហុជនអសុខាយ ពហុ-ជនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវម-នុស្សានំ ។ ឯវរូបញ្ចេ តុម្ហេ តិក្ខវេ វិញ្ញេ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា សមធុបសេរ្យាយ តត្រ តុម្ហេ តិក្ខវេ តសេរ្យ ចាបកស្ស វិញ្ញេ បហាយ ។ ឯវរូបញ្ចេ តុម្ហេ តិក្ខវេ វិញ្ញេ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ន សមធុបសេរ្យាយ តត្រ តុម្ហេ

ខ្លាប់មាំ លះបង់បានដោយកម្រ តិក្ខុនោះឈ្មោះថា ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផង ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ផង ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃផង មិនធ្វើឲ្យពេញលេញ ក្នុងសិក្ខាផង ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ តិក្ខុឯណាឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផង ក្នុងព្រះធម៌ផង ។ បេ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃផង ។ បេ ។ មិនធ្វើឲ្យពេញលេញ ក្នុងសិក្ខាផង តិក្ខុនោះឈ្មោះថាញុំាងវិវាទដែលកំពុងកើតឲ្យកើតឡើងក្នុងសង្ឃ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនចំនានសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនមានសេចក្តីចំរើនដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនមានប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់ទេវតាមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយពិចារណាឃើញទូវមូលនៃសេចក្តីវិវាទ ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី មានសភាពយ៉ាងនេះ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវព្យាយាម ដើម្បីលះបង់នូវមូលនៃសេចក្តីវិវាទដ៏លាមកនោះឯង ក្នុងអធិករណ៍នោះចេញ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយមិនពិចារណាឃើញមូល នៃវិវាទខាងក្នុងក្តីខាងក្រៅក្តី ដែលមានសភាពយ៉ាងនេះទេ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

កិត្តកេ តនេស្សវ ចាបកាសឃ្ន វិវាទមូលសឃ្ន អាយតឹ អនវសឃ្នាយ បដិបជ្ជេយ្យាថ ។ ឯវមេតសឃ្ន ចាបកាសឃ្ន វិវាទមូលសឃ្ន បហាំ ហោតិ ។ ឯវមេតសឃ្ន ចាបកាសឃ្ន វិវាទមូលសឃ្ន អាយតឹ អនវសឃ្នាយ ហោតិ ឥមានិ ឆ វិវាទមូលានិ វិវាទាធិករណសមថាយ ធម្មា ។

(៥៥) កតមានិ តីណិ អកុសលមូលានិ វិវាទាធិករណសឃ្ន ធម្មា ។ ឥធ បន កិត្តកេ(១) កិត្តកំ លុទ្ធចិត្តា វិវទន្តិ ទុដ្ឋចិត្តា វិវទន្តិ មូឡ្ហចិត្តា វិវទន្តិ ឯត្តោតិ វា អនត្តោតិ វា រិតយោតិ វា អរិតយោតិ វា កាសិតំ លបិតំ តថាកតេតិ វា អកាសិតំ អលបិតំ តថាកតេតិ វា អាបត្តិំ តថាកតេតិ វា អនាបត្តិំ តថាកតេតិ វា បញ្ញត្តំ តថាកតេតិ វា អប្បញ្ញត្តំ តថាកតេតិ វា អាបត្តិតិ វា អនាបត្តិតិ វា លហុកា អាបត្តិតិ វា គរុកា អាបត្តិតិ វា សាវសេសា អាបត្តិ វា អនវសេសា អាបត្តិតិ វា ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិតិ វា អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិតិ វា ឥមានិ តីណិ អកុសលមូលានិ វិវាទាធិករណសឃ្ន ធម្មា ។

---

(១) ម. ម. ចោទ្តកេសុ បឋ កិត្តយេតិ បទទ្វយំ ន ទិស្សតិ ។

គួរប្រតិបត្តិកុំឲ្យមូលនៃវិវាទដ៏ឈាមកនោះចំរើនតទៅខាងមុខ ក្នុងអធិករណ៍នោះទៀតឡើយ ។ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាការសម្រេចនូវមូលនៃវិវាទដ៏ឈាមកនុះ ។ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាមិនឲ្យមូលនៃវិវាទដ៏ឈាមកនុះ ចំរើនតទៅខាងមុខទៀតបាន មូលនៃវិវាទយ៉ាងនេះ ចាត់ជាមូលនៃវិវាទាធិករណ៍ ។

(៥៥) អកុសលមូល ៣ ដែលចាត់ជាមូលនៃវិវាទាធិករណ៍នោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តលោភជាស់នៃគ្នា មានចិត្តប្រទូសជាស់នៃគ្នា មានចិត្តវង្វែង ជាស់នៃគ្នាថា នេះជាធម៌ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តី នេះជាវិន័យក្តី នេះមិនមែនជាវិន័យក្តី នេះជាភាសិតដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ត្រាស់សំដែងទុកមកហើយក្តី នេះមិនមែនជាភាសិតដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ត្រាស់សំដែងទុកមកខ្លះក្តី នេះជាកិច្ចដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំមកហើយក្តី នេះមិនមែនជាកិច្ចដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំមកក្តី នេះជាពាក្យដែលព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តក្តី នេះមិនមែនជាពាក្យដែលព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តក្តី នេះជាអាបត្តិក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិក្តី នេះជាអាបត្តិស្រាលក្តី នេះជាអាបត្តិធ្ងន់ក្តី នេះជាអាបត្តិមានចំណែកសេសសល់ក្តី នេះជាអាបត្តិមិនមានចំណែកសេសសល់ក្តី នេះជាអាបត្តិអាក្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិអាក្រក់ក្តី អកុសលមូលទាំង ៣ នេះឯង ចាត់ជាមូលនៃវិវាទាធិករណ៍ ។

(๕๖) ភាតមានំ តីណិ កុសលមូលានំ វិវាទាធិ-
ករណាសប្ប មូលំ ។ ๙๘ បន តិក្ខវេ[๑] តិក្ខ្ត្តុ អលុទ្ធចិត្តោ
វិតរតិ អទុដ្ឋចិត្តោ វិតរតិ អមូឡ្ហចិត្តោ វិតរតិ ឆន្នោតិ វា
អឆន្នោតិ វា ។បេ។ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិតិ វា អទុដ្ឋុល្លា
អាបត្តិតិ វា ๙មានំ តីណិ កុសលមូលានំ វិវាទាធិករ-
ណាសប្ប មូលំ ។

(๕๗) អនុវាទាធិករណាសប្ប តេរឹ មូលំ ។ ឯ អនុវាទ-
មូលានំ អនុវាទាធិករណាសប្ប មូលំ តីណិបិ អកុសល-
មូលានំ អនុវាទាធិករណាសប្ប មូលំ តីណិបិ កុសល-
មូលានំ អនុវាទាធិករណាសប្ប មូលំ ពាវីសេបិ អនុវាទ-
ាធិករណាសប្ប មូលំ ឯកាទសបិ អនុវាទាធិករណាសប្ប
មូលំ ។

(๕๘) ភាតមានំ ឯ អនុវាទមូលានំ អនុវាទាធិករ-
ណាសប្ប មូលំ ។ ๙๘ បន តិក្ខវេ តិក្ខ្ត្តុ តោសនោ
ហោតិ ឧបសាមេ យោ សោ តិក្ខវេ តិក្ខ្ត្តុ តោសនោ
ហោតិ ឧបសាមេ សោ សន្តុវិបិ អតារវេ វិហរតិ អប្ប-

๑ ម. ម. បន ភិក្ខវេតិ បទស្សយំ ន ទិស្សតិ ។

(๕๖) កុសលមូល ๓ យ៉ាង ដែលចាត់ជាមូលនៃវិវាទាធិករណ៍នោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តមិនលោភជាស់ខែងគ្នា មានចិត្តមិនប្រទូសជាស់ខែងគ្នា មានចិត្តមិនវង្វែងជាស់ខែងគ្នាថា នេះជាធម៌ នេះមិនមែនជាធម៌ ។បេ។ នេះជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិ នេះជាអាបត្តិអាក្រក់ នេះមិនមែនជាអាបត្តិអាក្រក់ កុសលមូលទាំង ๓ យ៉ាងនេះឯង ចាត់ជាមូលនៃវិវាទាធិករណ៍ ។

(๕๗) មូលនៃអនុវាទាធិករណ៍នោះតើដូចម្តេច ។ មូលនៃការចោទគ្នាមាន ๖ យ៉ាង ចាត់ជាមូលនៃអនុវាទាធិករណ៍ គឺអកុសលមូល ๓ យ៉ាងក៏ចាត់ជាមូលនៃអនុវាទាធិករណ៍ កុសលមូល ๓ យ៉ាងក៏ចាត់ជាមូលនៃអនុវាទាធិករណ៍ដែរ តាយក៏ចាត់ជាមូលនៃអនុវាទាធិករណ៍ ទាំងវាចាក៏ចាត់ជាមូលនៃអនុវាទាធិករណ៍ដែរ ។

(๕๘) មូលនៃការចោទគ្នាមាន ๖ យ៉ាង ចាត់ជាមូលនៃអនុវាទាធិករណ៍នោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធ ជាអ្នកបង្កើនទុក្ខ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធ ជាអ្នកបង្កើនទុក្ខ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាឥតមានសេចក្តី

ตสฺสา ฉมฺเย อคารเก วิหารเต อปฺปสฺสา สเงฺฆ อคารเก วิหารเต อปฺปสฺสา สิกฺขายปิ ฉ ปริปูรการี เหาตสฺ เยา เสา กสฺสเว กสฺกุ สพฺพสฺปิ อคารเก วิหารเต อปฺปสฺสา ฉมฺเย อคารเก วิหารเต อปฺปสฺสา สเงฺฆ อคารเก วิหารเต อปฺปสฺสา สิกฺขายปิ ฉ ปริปูรการี เหาตสฺ เสา สเงฺฆ อนุกมฺปโก ฉนสฺส เยา เหาตสฺ อนุกมฺปโก ฅหุ ฉนหิตาย ฅหุ ฉนสุขาย ฅหุ โลา ฉนสฺส อนตฺถาย อหิตาย ทุกฺขาย เทว-มนุสฺสานนฺติ ฯ ฝาปูเบฺย สุเมฺย กสฺสเว อนุกมฺปโก ปุคฺคโล อปฺปฏิกาโร ฅหิตาโร สมนุปสฺสเยฺย ตตฺร สุเมฺย กสฺสเว สาสนสฺส ปาปกสฺส อนุกมฺปโก ปุคฺคโล ปหานาย ปฏิ-ปเชยฺย ฯ ฝาปูเบฺย สุเมฺย กสฺสเว อนุกมฺปโก ปุคฺคโล อปฺปฏิกาโร ฅหิตาโร ฉ สมนุปสฺสเยฺย ตตฺร สุเมฺย กสฺสเว

គោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផង ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ផង ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែងក្នុងព្រះសង្ឃផង មិនធ្វើឲ្យពេញលេញក្នុងសិក្ខាផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផង ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ផង ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃផង មិនធ្វើឲ្យពេញលេញក្នុងសិក្ខាផង ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ញាំងអនុវាទ គឺការចោទ ដែលកំពុងកើតឲ្យកើតក្នុងសង្ឃ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនមានសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនមានសេចក្តីចំរើនដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់ទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយពិចារណាឃើញមូលនៃអនុវាទទាំងខាងក្នុង ទំនាងក្រៅ មានសភាពយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវមូលនៃអនុវាទដ៏លាមកនោះ ក្នុងអធិករណ៍នោះបញ្ច្រាស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយមិនពិចារណាឃើញមូល នៃអនុវាទទាំងខាងក្នុង ទំនាងក្រៅមានសភាពយ៉ាងនេះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

តស្សេវ ចាបកស្ស អនុភនមូលស្ស អាយតំ អនវស្ស-
កាយ បដិបជ្ជយ្យាថ ។ ឯវមេតស្ស ចាបកស្ស អនុភ-
នមូលស្ស បហានំ ហោតិ ។ ឯវមេតស្ស ចាបកស្ស
អនុភនមូលស្ស អាយតិំ អនវស្សវេ ហោតិ ។

(៤៩) បុន ចបរំ តិក្ខវេ តិក្ខុ មក្ខី ហោតិ បធ្យាសី
។ បេ ។ ឥស្សុកី ហោតិ មច្ឆរី ។ បេ ។ សឋេ ហោតិ
មាយាវី ។ បេ ។ ចាបិច្ឆោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
សន្ទិដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាធានគ្គាហី ទុប្បដិនិស្សគ្គី យោ
សោ តិក្ខវេ តិក្ខុ សន្ទិដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាធានគ្គាហី
ទុប្បដិនិស្សគ្គី សោ សន្តវិបិ អគារវេ វិហរតិ អប្បតិស្សេ
ឧម្មេបិ ។ បេ ។ សង្ឃេបិ អគារវេ វិហរតិ អប្បតិស្សេ
សិក្ខាយបិ ន បរិបូរការី ហោតិ យោ សោ តិក្ខវេ
តិក្ខុ សន្តវិបិ អគារវេ វិហរតិ អប្បតិស្សេ ឧម្មេបិ
។ បេ ។ សង្ឃេបិ ។ បេ ។ សិក្ខាយបិ ន បរិបូរការី ហោតិ
សោ សង្ឃេ អនុភនំ ផរេតិ យោ ហោតិ អនុភនោ

ตปฺปฏิปกฺขตฺตาติ ผลสมาปตฺติยา ปฏิปกฺขตฺตา ปฏิปกฺขภาวโต ปฏิปกฺขตาย ฯ ยถา กิเลสาภิสงฺขารานนฺติ ยถา กิเลสานญฺจ อภิสงฺขารานญฺจ ฯ ยถา กิเลสานนฺติ ยถา กิเลสานญฺจ ฯ ยถา อภิสงฺขารานนฺติ ยถา

ពហុជនអហិតាយ ពហុជនអសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស
អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ ។ ឯវរូបញ្ហេ
ភុម្ម តិក្ខវេ អនុភឧម្ហលំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា
សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ ភុម្ហេ តិក្ខវេ តសេ្សវ ចាម-
កស្ស អនុភឧម្ហលស្ស បហានាយ វាយមេយ្យាថ ។
ឯវរូបញ្ហេ ភុម្ហេ តិក្ខវេ អនុភឧម្ហលំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា
វា ឧ សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ ភុម្ហេ តិក្ខវេ តសេ្សវ
ចាមកស្ស អនុភឧម្ហលស្ស អាយតឹ អនវស្សវាយ
បដិបជ្ជេយ្យាថ ។ ឯវមេតស្ស ចាមកស្ស អនុភឧម្ហ-
លស្ស បហានំ ហោតិ ។ ឯវមេតស្ស ចាមកស្ស អនុភ-
ឧម្ហលស្ស អាយតឹ អនវស្សវកៃ ហោតិ ឥមានិ ឧ អនុ-
ភឧម្ហលានិ អនុភនានិករណានិ ម្ហលំ ។

(៦០) កតមានិ តីណិ អកុសលម្ហលានិ អនុភ-
នានិករណានិ ម្ហលំ ។ ឥធ ឧបធ តិក្ខវេ តិក្ខ្ហ តិក្ខ្ហំ
លុទ្ធចិត្តា អនុវធន្តិ ទុដ្ឋចិត្តា អនុវធន្តិ ម្ហឍ្ឍចិត្តា

ខ្លឹងក្នុងសង្ឃ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនមានសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីមិនចំរើនដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់ទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយពិចារណាឃើញមូលនៃអនុវាទទាំងខាងក្នុងនឹងខាងក្រៅមានសភាពយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីព្យាយាម ដើម្បីលះបង់មូលនៃអនុវាទដ៏លាមកនោះ ក្នុងអធិករណ៍នោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយមិនពិចារណាឃើញមូលនៃអនុវាទទាំងខាងក្នុងនឹងខាងក្រៅ មានសភាពយ៉ាងនេះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីប្រតិបត្តិ ដើម្បីកុំឲ្យមូលនៃអនុវាទដ៏លាមកនោះ ចំរើនតទៅខាងមុខ ក្នុងអធិករណ៍នោះទៀតបានឡើយ ។ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាលះបង់នូវមូល នៃអនុវាទដ៏លាមកបាន ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថាមិនបានឲ្យមូលនៃអនុវាទដ៏លាមកបាន ចំរើនតទៅទៀតបាន មូលនៃអនុវាទទាំង ៦ យ៉ាងនេះ ចាត់ជាមូលនៃអនុវាទាធិករណ៍ ។

(៦០) អកុសលមូល ៣ យ៉ាង ដែលចាត់ជាមូល នៃអនុវាទាធិករណ៍នោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តលោភតោលចោទ មានចិត្តប្រទូស្តតោលចោទ មានចិត្តវង្វែង

อนุปาทินฺนา สีลวิปตฺติยา จ อาจารวิปตฺติยา จ ทิฏฺฐิวิปตฺติยา จ อาชีววิปตฺติยา จ สมาโน ตีณิ อกุสลมูลานิ อนุปาทาย กาลงฺกโต ฯ

(๖๑) เอตสฺมาปิ ตีณิ อกุสลมูลานิ อนุปาทาย กาลงฺกโต ฯ สพฺพ ปน กิญฺจาปิ กิญฺจิ กิญฺจิ อลุทฺธจิตฺตา อนุปาทินฺนา อทุฏฺฐจิตฺตา อนุปาทินฺนา อมูฬฺหจิตฺตา อนุปาทินฺนา สีลวิปตฺติยา จ อาจารวิปตฺติยา จ ทิฏฺฐิวิปตฺติยา จ อาชีววิปตฺติยา จ สมาโน ตีณิ อกุสลมูลานิ อนุปาทาย กาลงฺกโต ฯ

(๖๒) เอตเมว จ[๑] กาเยน อนุปาทาย กาลงฺกโต ฯ สเจ กาโย ทุพฺพณฺโณ โหติ ทุทฺทสิโก ขิโณ ปิโณ มนฺทพลโก กาณโก วา กุณี วา ขญฺโช วา ปกฺขหโต วา ยาน อนุปาทินฺนา อยมฺปิ กาโย อนุปาทินฺนา กาลงฺกโต ฯ

---

๑ ม. ยุ. เอตฺถนฺตเร สุตฺต ทิสฺสติ ฯ

โดยโอกาส ด้วยกิริยาอันเป็นไปในกาลก่อน ด้วยอาการวิปริตต่างๆ ด้วยอำนาจความวิปริตแห่งอัธยาศัย ด้วยอำนาจความวิปริตแห่งปัญญา ด้วยอำนาจความวิปริตแห่งทิฏฐิ ด้วยอำนาจความวิปริตแห่งความดำริ อกุศลมูล ๓ ประการนี้ เป็นมูลแห่งอนุปาทาปรินิพพาน ฯ

(๖๑) อกุศลมูล ๓ ประการ ที่ตรัสว่าเป็นมูลแห่งอนุปาทาปรินิพพานนั้น เป็นอย่างไร ฯ ดูกรภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในศาสนานี้ มีจิตมิได้ปราศจากโลภะ มีจิตมิได้ปราศจากโทสะ มีจิตมิได้ปราศจากโมหะ ด้วยกิริยาอันเป็นไปในกาลก่อน ด้วยอาการวิปริตต่างๆ ด้วยอำนาจความวิปริตแห่งอัธยาศัย ด้วยอำนาจความวิปริตแห่งปัญญา ด้วยอำนาจความวิปริตแห่งทิฏฐิ ด้วยอำนาจความวิปริตแห่งความดำริ อกุศลมูล ๓ ประการนี้ เป็นมูลแห่งอนุปาทาปรินิพพาน ฯ

(๖๒) ก็กิริยาอันเป็นมูลแห่งอนุปาทาปรินิพพานนั้น เป็นอย่างไร ฯ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ในศาสนานี้ มีสมภารน้อย มีบุญน้อย เป็นมนุษย์เข็ญใจ มีอาชีพฝืดเคือง ยากแค้น ลำบาก ได้ข้าวน้ำ ๑ ทัพพี(๑) ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ในกาลนั้น เขาย่อมเป็นอยู่ด้วยกายอย่างไร กายนี้เป็นมูลแห่งอนุปาทาปรินิพพาน ฯ

---

๑ ในฉบับกัมพูชาว่า ข้าว ๑

(๖๓) กตมา ๘[๑] ภวา อนุปาทาเนกฺขณสมฺปยุตฺตา ขนฺธา มูลกา ๆ สเญตนา จิตฺตา ผสฺสา เหตู ธมฺมา สมฺปยุตฺตา ขนฺธา. กลาปาโต ยาว ตีณิ อนุพฺยญฺชนานิ อยา ภวา อนุปาทาเนกฺขณสมฺปยุตฺตา ขนฺธา มูลกา ๆ

(๖๔) อาปตฺตาเนกฺขณสมฺปยุตฺตา ขนฺธา มูลกา ๆ น อาปตฺติสมุฏฺฐานา อาปตฺตาเนกฺขณสมฺปยุตฺตา ขนฺธา มูลกา อตฺถาปตฺติ กายโต สมุฏฺฐาติ น ภวโต น จิตฺตโต น อตฺถาปตฺติ ภวโต สมุฏฺฐาติ น กายโต น จิตฺตโต อตฺถาปตฺติ กายโต จ ภวโต จ สมุฏฺฐาติ น จิตฺตโต อตฺถาปตฺติ กายโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺฐาติ น ภวโต อตฺถาปตฺติ ภวโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺฐาติ น กายโต อตฺถาปตฺติ กายโต จ ภวโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺฐาติ สเพ น อาปตฺติสมุฏฺฐานา อาปตฺตาเนกฺขณสมฺปยุตฺตา ขนฺธา มูลกา ๆ

(๖๕) กมฺมาเนกฺขณสมฺปยุตฺตา ขนฺธา มูลกา ๆ กมฺมาเนกฺขณสมฺปยุตฺตา ขนฺธา มูลกา สเญตนา ๆ

---

๑ ม. ปญฺจเกสุ ปเนตฺถ ปาฬิยา ปริยนฺตา ๆ

(๖๓) ចុះវាចាដូចម្តេច ដែលជាមូលនៃអនុវាទាធិករណ៍ ។ កិក្ខុពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានវាចាអាក្រក់ ជាអ្នកនិយាយជាប់ ជាអ្នកមានវាចាប៉ប៉ាច់ប៉ប៉ោច កិក្ខុទាំងឡាយចោទកិក្ខុនោះ ដោយវាចាណា វាចានេះឈ្មោះថាជាមូលនៃអនុវាទាធិករណ៍ ។

(๖๔) អ្វីដែលជាមូលនៃអាបត្តាធិករណ៍ ។ សម្មុដ្ឋានៃអាបត្តិ ๖ យ៉ាង ជាមូលនៃអាបត្តាធិករណ៍ (សម្មុដ្ឋានៃអាបត្តិ ๖ នោះគឺ) អាបត្តិកើតឡើងអំពីកាយ មិនកើតឡើងអំពីវាចា អំពីចិត្ត ๑ អាបត្តិកើតឡើងអំពីវាចា មិនកើតឡើងអំពីកាយ អំពីចិត្ត ๑ អាបត្តិកើតឡើងអំពីកាយ អំពីវាចា មិនកើតឡើងអំពីចិត្ត ๑ អាបត្តិកើតឡើងអំពីកាយ អំពីចិត្ត មិនកើតឡើងអំពីវាចា ๑ អាបត្តិកើតឡើងអំពីវាចា អំពីចិត្ត មិនកើតឡើងអំពីកាយ ๑ អាបត្តិកើតឡើងអំពីកាយ អំពីវាចា អំពីចិត្ត ๑ សម្មុដ្ឋានៃអាបត្តិ ๖ យ៉ាងនេះ ជាមូលនៃអាបត្តាធិករណ៍ ។

(๖๕) អ្វីជាមូលនៃកិច្চាធិករណ៍ ។ មានតែសង្ឃមួយ ជាមូលនៃកិច្চាធិករណ៍(๑) ។

---

๑ អធិករណ៍ឯទៀតមានមូលច្រើន ចំណែកកិច្চាធិករណ៍នេះមានមូលតែ ๑ ។

(๖๖) វិវាទោ ឯតស្សាំ តេ កុសលំ អកុសលំ អព្យាកតំ ។ វិវាទោ ឯតស្សាំ សំយោ តេ កុសលំ សំយោ អកុសលំ សំយោ អព្យាកតំ ។

(๖๗) តត្ថ កតមំ វិវាទោ ឯតស្សាំ អកុសលំ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ[1] ភិក្ខូ អកុសលចិត្តោ វិវទន្តិ ឯឃោតិ ឥ អឯឃោតិ ឥ ។ បេ ។ ឧដ្ឋល្យា អាបត្តីតិ ឥ អនុដ្ឋល្យា អាបត្តីតិ ឥ យំ តត្ថ ភស្មាំ តេ លហោ វិក្ខេបោ វិវាទោ ឆាឆាឥកោ អញ្ញាថាឥកោ វិមច្ឆតាយ ភេមាភេមេឧតំ[2] ឥទំ វុច្ចតិ វិវាទោ ឯតស្សាំ អកុសលំ ។

(๖๘) តត្ថ កតមំ វិវាទោ ឯតស្សាំ កុសលំ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខូ តេ កុសលចិត្តោ វិវទន្តិ ឯឃោតិ ឥ អឯឃោតិ ឥ ។ បេ ។ ឧដ្ឋល្យា អាបត្តីតិ ឥ អនុដ្ឋល្យា អាបត្តីតិ ឥ យំ តត្ថ ភស្មាំ តេ លហោ

---

๑ ម. បន ភិក្ខវេតិ ន ទិស្សតិ ។ ๒ ម. មេធកំ ។

(๖๖) (សំដែងអំពី) វិវាទាធិករណ៌ ជាកុសល ជាអកុសល ជាអព្យាកតៈ។ វិវាទាធិករណ៌ ជាកុសលក៏មាន ជាអកុសលក៏មាន ជាអព្យាកតៈក៏មាន ។

(๖๗) បណ្តាវិវាទាធិករណ៌ទាំង ៣ នោះ វិវាទាធិករណ៌ជាអកុសល តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង មានចិត្តជាអកុសល ជជែកគ្នាថា នេះជាធម្មិកៈ នេះមិនមែនជាធម្មិកៈ ។បេ។ នេះជាអាបត្តិអាក្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិអាក្រក់ក្តី ការបង្កហេតុ ជម្លោះ សេចក្តីប្រកាន់ខុស ទាស់ខែង ការពោលផ្សេង ។ ការពោលដោយឡែកពីគ្នា ការនិយាយដើម្បីឲ្យព្រួយចិត្ត សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ណា ក្នុងអធិករណ៌នោះ ការបង្កហេតុជាដើមនេះ តថាគតហៅថា វិវាទាធិករណ៌ជាអកុសល ។

(๖๘) បណ្តាវិវាទាធិករណ៌ទាំង ៣ នោះ វិវាទាធិករណ៌ជាកុសល តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង មានចិត្តជាកុសល ជជែកគ្នាថា នេះជាធម្មិកៈ នេះមិនមែនជាធម្មិកៈ ។បេ។ នេះជាអាបត្តិអាក្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិអាក្រក់ក្តី ការបង្កហេតុ ជម្លោះ

วิตกฺโก วิจาโร ฌานงฺคานิ อาจิณฺณานิ วิโมกฺขาย ๓ เวทนา เวทนาเว เมตฺตา ๙ ธมฺมา ขุทฺทกา วิภงฺคาณานิ ตตฺถ ญาณานิ(๑)๚

(๖๙) ตตฺถ กตมา วิภงฺคาณานิ อตฺถปฏิสมฺภิทา ๚ ๙ ฉ ปน ตีณิ ตีณิ ตีณิ(๒) อตฺถปฏิสมฺภิทา วิภงฺคาณานิ ชนฺเตน ภ อชนฺเตน ภ ฯเปฯ ขุทฺทกา อภิญฺญาตา ภ อขุทฺทกา อภิญฺญาตา ภ ยา ตตฺถ ปญฺญา ตา ปญฺญา วิตกฺโก วิจาโร ฌานงฺคานิ อาจิณฺณานิ วิโมกฺขาย ๓ เวทนา เวทนาเว เมตฺตา ๙ ธมฺมา ขุทฺทกา วิภงฺคาณานิ อตฺถปฏิสมฺภิทา ๚

(๗๐) อนุปทธมฺมาณานิ กุสลา อกุสลา อตฺถปฏิสมฺภิทา ๚ อนุปทธมฺมาณานิ สาวชฺชา กุสลา สาวชฺชา อกุสลา สาวชฺชา อตฺถปฏิสมฺภิทา ๚

(๗๑) ตตฺถ กตมา อนุปทธมฺมาณานิ อนวชฺชา กุสลา ๙ ฉ ปน ตีณิ ตีณิ ตีณิ อนวชฺชา ฌานงฺคานิ

---

๑ ฉ. ม. เอตฺถเวสุ ปมา ทุสลา อาตตา ปญฺญา อกุสลา อาตตา ๚ ๒ ฉ. ปน ตีณิ ตีณิ ๘ ทิสฺสติ ๚

សេចក្តីប្រកាន់ខុស ការចាស់ទៃង ការពោលផ្សេង ។ ការពោលដោយ
ឡែកពីគ្នា ការនិយាយដើម្បីឲ្យព្រួយចិត្ត ការប្រកួតប្រកាន់ណា ក្នុង
អធិករណ៍នោះ ការបង្កហេតុជាដើមនេះ ឥថាគតហៅថា វិវាទាធិករណ៍
ជាកុសល ។

(៦៩) បណ្តាវិវាទាធិករណ៍ទាំង ៣ នោះ វិវាទាធិករណ៍ជាអព្យាកត:
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង មានចិត្ត
ជាអព្យាកត:ដដែរទើងភិក្ខុផងគ្នាថា នេះជាធម្មិកថា នេះមិនមែនជាធម្មិកថា ។បេ។
នេះជាអាបត្តិអាក្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិអាក្រក់ក្តី ការបង្កហេតុ ជម្លោះ
សេចក្តីប្រកាន់ខុស ការចាស់ទៃងគ្នា ការពោលផ្សេង ។ ការពោលដោយ
ឡែកពីគ្នា ការនិយាយដើម្បីឲ្យព្រួយចិត្ត ការប្រកួតប្រកាន់ណា ក្នុង
វិវាទាធិករណ៍នោះ ការបង្កហេតុជាដើមនេះ ឥថាគតហៅថា វិវាទាធិ-
ករណ៍ជាអព្យាកត: ។

(៧០) (សំដៃងអំពី) អនុវាទាធិករណ៍ជាកុសល ជាអកុសល
ជាអព្យាកត: ។ អនុវាទាធិករណ៍ជាកុសលក៏មាន ជាអកុសលក៏មាន
ជាអព្យាកត:ក៏មាន ។

(៧១) បណ្តាអនុវាទាធិករណ៍ ទាំង ៣ នោះ អនុវាទាធិករណ៍ជា
អកុសល តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង

อนุปุพฺพสีลวิสุทฺธิยา จ อาชีววิสุทฺธิยา จ ธมฺมฏฺฐวิสุทฺธิยา จ อาชีววิสุทฺธิยา จ เยน สทฺธึ อนุปุพฺพา อนุปุพฺพา อนุลฺโลมา อนุกฺกมา อนุสมฺปฏิปตฺติ อปฺปฏิปฺปสฺสทฺธิยา อนุปฺปลมฺภาทิ ๕ ธมฺมา วุตฺตา อนุปาทาปริกรณกุสลา ฯ

(๗๒) ตตฺถ กตมา อนุปาทาปริกรณกุสลา ฯ ๕ ขนฺธา ตีณิ วา จตฺตาริ วา ปญฺจ วา กุสลจิตฺตา อนุปุพฺพสีลวิสุทฺธิยา จ อาชีววิสุทฺธิยา จ ธมฺมฏฺฐวิสุทฺธิยา จ อาชีววิสุทฺธิยา จ เยน สทฺธึ อนุปาโท อนุปุพฺพา อนุลฺโลมา อนุกฺกมา อนุสมฺปฏิปตฺติ อปฺปฏิปฺปสฺสทฺธิยา อนุปฺปลมฺภาทิ ๕ ธมฺมา วุตฺตา อนุปาทาปริกรณกุสลา กุสลา[๑] ฯ

(๗๓) ตตฺถ กตมา อนุปาทาปริกรณา อพฺยากตา ฯ ๕ ขนฺธา ตีณิ วา จตฺตาริ วา ปญฺจ วา อพฺยากตจิตฺตา อนุปุพฺพสีลวิสุทฺธิยา จ อาชีววิสุทฺธิยา จ ธมฺมฏฺฐวิสุทฺธิยา จ อาชีววิสุทฺธิยา จ เยน สทฺธึ อนุปาโท อนุปุพฺพา

---

๑ ฉ.ม. โหนฺตเกสุ ปมา กุสลา อตฺถา ปญฺจ อกุสลา อตฺถา ฯ

มานจิตฺตปาฐอกุสล เปาจกิกฺขุนฺนัง ปาฐสีลวิปตฺติกี ปาฐอาจาร-
วิปตฺติกี ปาฐทิฏฐิวิปตฺติกี ปาฐอาชีววิปตฺติกี การเปาจ การเตียะเฌาล
การเปาจเปาจเรื่อย ๆ การนิยายเรื่อย ๆ การเปาลปลักปาจ การปรึนปรึน
การเปาน์มกำนึงฌาณ กฺนังอธิกรณ์นาง การเปาจปาเฌ็มนี้ ตถา-
คตเปาจปา อนุปาทาธิกรณ์ปาอกุสล ๆ

(๗๒) ปณฺณาอนุปาทาธิกรณ์ตำนึง ๓ นาง อนุปาทาธิกรณ์ปา
กุสล เตาะเปาจมฺเจ ๆ มฺาลกิกฺขุตำนึงฌาย พวกกิกฺขุกฺนังสาสนานี้
มานจิตฺตปากุสล เปาจกิกฺขุนฺนัง ปาฐสีลวิปตฺติกี ปาฐอาจารวิปตฺติกี
ปาฐทิฏฐิวิปตฺติกี ปาฐอาชีววิปตฺติกี การเปาจ การเตียะเฌาล การเปาจเปา
เรื่อย ๆ การนิยายเรื่อย ๆ การเปาลปลักปาจ การปรึนปรึน การเปาน์ม
กำนึงฌาณ กฺนังอธิกรณ์นาง การเปาจปาเฌ็มนี้ ตถาคตเปาจปา
อนุปาทาธิกรณ์ปากุสล ๆ

(๗๓) ปณฺณาอนุปาทาธิกรณ์ ตำนึง ๓ นาง อนุปาทาธิกรณ์ปา
อนาคตะ เตาะเปาจมฺเจ ๆ มฺาลกิกฺขุตำนึงฌาย พวกกิกฺขุกฺนังสาสนานี้
มานจิตฺตปาอนาคตะ เปาจกิกฺขุนฺนัง ปาฐสีลวิปตฺติกี ปาฐอาจาร-
วิปตฺติกี ปาฐทิฏฐิวิปตฺติกี ปาฐอาชีววิปตฺติกี การเปาจ การเตียะเฌาล

อนุลฺลปนา อนุกลนา อนุสมฺผปฺปลาปา อภิสฺส-
หนตา อนุพลปฺปทานํ ๙ ทุกฺขตฺตา อนุปนาธา-
กรณานิ อพฺยากตานิ ฯ

(๗๖) อาปตฺตาธิกรณานิ อกุสลานิ อพฺยากตานิ ฯ
อาปตฺตาธิกรณานิ สิยา อกุสลานิ สิยา อพฺยากตานิ
ฉตฺตึ อาปตฺตาธิกรณานิ กุสลานิ ฯ

(๗๗) ตตฺถ กตมานิ อาปตฺตาธิกรณานิ อกุสลานิ ฯ
ยานิ ปาณาติปาตา สญฺญาณาปา เจตฺถ อกิริยาสมุฏฺฐา-
นานิ ๙ ทุกฺขตฺตา อาปตฺตาธิกรณานิ อกุสลานิ ฯ ตตฺถ กตมานิ
อาปตฺตาธิกรณานิ อพฺยากตานิ ฯ ยานิ อปาณาติปาตา อ-
สญฺญาณาปา เจตฺถ อนภิสมาจารา ปณฺณตฺติวีติกฺกมา ๙ ทุกฺขตฺตา
อาปตฺตาธิกรณานิ อพฺยากตานิ ฯ

ការចោទរឿយ ។ ការនិយាយរឿយ ។ ការពោលបង្កាច់ ការប្រឹងប្រែង ការបន្ទែមកម្ចាំងឲ្យណា ក្នុងអធិករណ៍នោះ ការចោទផ្តើមនេះ តថាគត ហៅថា អនុវាទាធិករណ៍ជាអព្យាកតៈ ។

(๗๘) (សំដែងអំពី) អាបត្តាធិករណ៍ជាអកុសល ជាអព្យាកតៈ ។ អាបត្តាធិករណ៍ជាអកុសលក៏មាន ជាអព្យាកតៈក៏មាន អាបត្តាធិករណ៍ជាកុសលគ្មានទេ ។

(๗๙) បណ្តាអាបត្តាធិករណ៍ ទាំង ๒ នោះ អាបត្តាធិករណ៍ជាអកុសល តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុកាលបើដឹងស្គាល់ហើយ ក្តៅចិត្តយាមកន្ធឆ្នូវអាបត្តិណា អាបត្តិនេះ តថាគតហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ជាអកុសល ។ បណ្តាអាបត្តាធិករណ៍ទាំង ๒ នោះ អាបត្តាធិករណ៍ជាអព្យាកតៈ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុកាលបើមិនដឹង មិនស្គាល់ហើយ មិនក្តៅ មិនព្យាយាមកន្ធឆ្នូវអាបត្តិណា អាបត្តិនេះ តថាគតហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ជាអព្យាកតៈ(๑)

---

๑ អដ្ឋកថាថា បា អាបត្តាធិករណ៍ជាអព្យាកតៈនោះ គឺភិក្ខុមិនបានក្តៅចិត្ត មិនបានដឹងអ្វីសោះ តែត្រូវអាបត្តិ (ជាអចិត្តកៈ) មានឧបមាសហសេយ្យសិក្ខាបទជាដើម ។ ក្នុងគីកាថាថា ឯចជាភិក្ខុមានចិត្តប្តេជ្ញាប៉ាន់ប៉ាងកម្ចាំង ហើយសំឡក់ទៅ បើមានមាតុគ្រាមមកជើងជាមួយ ត្រូវអាបត្តិដោយការជើងក្នុងខណៈនោះ តែមិនមានចិត្តជាអកុសល បានជាលោកហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ជាអព្យាកតៈ ។

(๗๖) กัมมัฏฐานมีกุศลเป็นต้น ชื่อว่า กัมมัฏฐานมีกุศลเป็นต้น ๆ กัมมัฏฐานมีกุศลเป็นต้นนั้น ชื่อว่า กัมมัฏฐานมีกุศลเป็นต้น ๆ

(๗๗) ในกัมมัฏฐานมีกุศลเป็นต้นนั้น ๆ นี้ อกุศลเป็นต้น ชื่อว่า อกุศลเป็นต้น เพราะเกิดขึ้นแล้ว ชื่อว่า กรรม เพราะเกิดขึ้นแล้วกระทำ ชื่อว่า กรรม เพราะเกิดขึ้นแล้วกระทำให้ยิ่ง ชื่อว่า กรรม เพราะเกิดขึ้นแล้วกระทำให้ยิ่งยวด ชื่อว่า กรรม ๔ อย่างนี้ กัมมัฏฐานมีอกุศลเป็นต้น ๆ

(๗๘) ในกัมมัฏฐานมีกุศลเป็นต้นนั้น ๆ นี้ กุศลเป็นต้น ชื่อว่า กุศลเป็นต้น เพราะเกิดขึ้นแล้ว ชื่อว่า กรรม เพราะเกิดขึ้นแล้วกระทำ ชื่อว่า กรรม เพราะเกิดขึ้นแล้วกระทำให้ยิ่ง ชื่อว่า กรรม เพราะเกิดขึ้นแล้วกระทำให้ยิ่งยวด ชื่อว่า กรรม ๔ อย่างนี้ กัมมัฏฐานมีกุศลเป็นต้น(๑) ๆ

(๗๙) ในกัมมัฏฐานมีกุศลเป็นต้นนั้น ๆ นี้ อัพยากตะเป็นต้น ชื่อว่า อัพยากตะเป็นต้น เพราะเกิดขึ้นแล้ว ชื่อว่า กรรม เพราะเกิดขึ้นแล้วกระทำ ชื่อว่า กรรม เพราะเกิดขึ้นแล้วกระทำให้ยิ่ง ชื่อว่า กรรม เพราะเกิดขึ้นแล้วกระทำให้ยิ่งยวด ชื่อว่า กรรม ๔ อย่างนี้ กัมมัฏฐานมีอัพยากตะเป็นต้น ๆ

---

๑ ฉ. ม. โหตฺเวกสฺมึ ปนตฺถิ กุสลนฺติ อาทิ ปญฺจ อกุสลนฺติ อาทิกา ๆ

สมกิจฺจกฺกา: กิจฺจาธิกรณ์ ชากุสล ชาอกุสล ชาอพฺยากต:

(๗๖) (สิวิเสนาธิปตีสุตฺตาทีสุ) กิจฺจาธิกรณ์ ชากุสล ชาอกุสล ชาอพฺยากต: ฯ กิจฺจาธิกรณ์ ชากุสลกมฺมาน ชาอกุสลกมฺมาน ชาอพฺยากต:กมฺมาน ฯ

(๗๗) ปณฺณากิจฺจาธิกรณ์ตีณิ ๓ เนว: กิจฺจาธิกรณ์ชาอกุสล เตชูปเมฺป ฯ สงฺฆมานจิตฺตชาอกุสลเจฺจกมฺมณา คือ อปโลกนกมฺม ญตฺติกมฺม ญตฺติทุติยกมฺม ญตฺติจตุตฺถกมฺม กมฺมเนว: ตถาคตเหวฺยา กิจฺจาธิกรณ์ชาอกุสล ฯ

(๗๘) ปณฺณากิจฺจาธิกรณ์ตีณิ ๓ เนว: กิจฺจาธิกรณ์ ชากุสล เตชูปเมฺป ฯ สงฺฆมานจิตฺตชากุสลเจฺจกมฺมณา คือ อปโลกนกมฺม ญตฺติกมฺม ญตฺติทุติยกมฺม ญตฺติจตุตฺถกมฺม กมฺมเนว: ตถาคตเหวฺยา กิจฺจาธิกรณ์ชากุสล ฯ

(๗๙) ปณฺณากิจฺจาธิกรณ์ตีณิ ๓ เนว: กิจฺจาธิกรณ์ชาอพฺยากต: เตชูปเมฺป ฯ สงฺฆมานจิตฺตชาอพฺยากต:เจฺจกมฺมณา คือ อปโลกนกมฺม ญตฺติกมฺม ญตฺติทุติยกมฺม ญตฺติจตุตฺถกมฺม กมฺมเนว: ตถาคตเหวฺยา กิจฺจาธิกรณ์ชาอพฺยากต: ฯ

(๘๐) วิภตฺติโย วิภตฺยตฺถการณานิ วิภตฺติโย เยน อตฺถการณานิ อตฺถการณานิ เยน วิภตฺติโย อตฺถการณานิ เจว วิภตฺติโย จ ฯ สิยา วิภตฺติโย วิภตฺยตฺถการณานิ สิยา วิภตฺติโย เยน อตฺถการณานิ สิยา อตฺถการณานิ เยน วิภตฺติโย สิยา อตฺถการณาเนว วิภตฺติโย จ ฯ

(๘๑) ตตฺร กตมา วิภตฺติโย วิภตฺยตฺถการณานิ ฯ ปฐ ปน กตฺตุเย กมฺมมฺหิ วิธยฺเย ฉฏฺโฐตฺถ ฉฏฺโฐตฺถ ฯ เป ฯ ฉฏฺฐิยา สมฺพนฺธีตฺถ สมฺพนฺธีตฺถ ยโต ตตฺร กณฺฐนฺ กาลเหตุ วิภตฺติโย วิภตฺติโย ตาตฺถ-ภาเวน อญฺญตฺถภาเวน วิเสสนาย เภทกาเหตุ เภทกตฺถ อยเมว วิภตฺติโย วิภตฺยตฺถการณานิ ฯ ตตฺร กตมา วิภตฺติโย เยน อตฺถการณานิ ฯ อาคาเม ปุพฺเพน วิธเนน ปุพฺพาเม อาคตา วิธเนน เอกาเม ปุพฺเพน วิธเนน ปุพฺพาเม เอกตา วิธเนน สาคาเม สาคตา วิธเนน สาคาเม สกเตนยา วิธเนน

(๘๐) (សំដែងអំពី) ការគាស់ខែងគ្នាជាតំណាវិវាទាធិករណ៍ ការគាស់ខែងគ្នាមិនជាតំណាអធិករណ៍ អធិករណ៍មិនជាតំណាការគាស់ខែងគ្នា ជាតំណាអធិករណ៍ផង ជាការគាស់ខែងគ្នាផង ។ ការគាស់ខែងគ្នាជាតំណាវិវាទាធិករណ៍ក៏មាន ការគាស់ខែងគ្នាមិនជាតំណាអធិករណ៍ក៏មាន អធិករណ៍មិនជាតំណាការគាស់ខែងគ្នាក៏មាន ជាតំណាអធិករណ៍ផង ជាការគាស់ខែងគ្នាផងក៏មាន ។

(๘๑) បណ្តាអធិករណ៍ទាំងនោះ ការគាស់ខែងគ្នាដែលជាតំណាវិវាទាធិករណ៍ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជជែកគ្នាថា នេះជាធម្មិកថា នេះមិនមែនជាធម្មិកថា ។ បេ ។ នេះជាអាបត្តិ អាក្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិអាក្រក់ក្តី ការបង្អាក់ហេតុ ជម្លោះ ការប្រកាន់ខុស ការគាស់ខែង ការនិយាយផ្សេង ។ ការនិយាយផ្តេសផ្តាស ការនិយាយដើមរំខានចិត្ត ការប្រកួតប្រកាន់ណា ក្នុងអធិករណ៍នោះ ការបង្អាក់ហេតុជាដើមនេះ ជាតំណាការគាស់ខែងគ្នា ហៅថា វិវាទាធិករណ៍ ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំងនោះ ការគាស់ខែងគ្នា ដែលមិនមែនជាអធិករណ៍ តើដូចម្តេច ។ មាតាគាស់ទំងបុត្រក្តី បុត្រគាស់ទំងមាតាក្តី បិតាគាស់ទំងបុត្រក្តី បុត្រគាស់ទំងបិតាក្តី បងប្អូនប្រុសគាស់ទំងបងប្អូនប្រុសក្តី បងប្អូនប្រុសគាស់ទំងបងប្អូនស្រីក្តី បងប្អូនស្រីគាស់ទំងបងប្អូន

ภวติ ปีติ ภาวนา วิเสสตฺถ สมาเยหิ สมาเยน วิเสสตฺถ อยิ วิภตฺติ เอว อธิการณาทิ ฯ ตสฺส ภาวนาย อธิการณาทิ เอว วิภตฺติ ฯ อนุปฺปาทาธิการณาทิ อาปตฺตาธิ-การณาทิ ตติยาธิการณาทิ ๙ อธิการณาทิ เอว วิภตฺติ ฯ ตสฺส ภาวนาย อธิการณาญฺเญว วิภตฺติ ๙ ฯ วิภตฺยาธิ-การณาทิ อธิการณาญฺเญว วิภตฺติ ๙ ฯ

(๘๒) อนุปฺปาเท อนุปฺปาทาธิการณาทิ อนุปฺปาเท เอว อธิการณาทิ อธิการณาทิ เอว อนุปฺปาเท อธิการณาญฺเญว อนุปฺปาเท ๙ ฯ สิยา อนุปฺปาเท อนุปฺปาทาธิการณาทิ สิยา อนุปฺปาเท เอว อธิการณาทิ สิยา อธิการณาทิ เอว อนุปฺปาเท สิยา อธิการณาญฺเญว อนุปฺปาเท ๙ ฯ

(๘๓) ตสฺส ภาวนาเยว อนุปฺปาเท อนุปฺปาทาธิการณาทิ ฯ ๙๘ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขุนี อนุปฺปนฺเน สีลวิปตฺติยา วา อาจารวิปตฺติยา วา ทิฏฺฐิวิปตฺติยา วา อาชีววิปตฺติยา วา ยาย ตสฺส อนุปฺปาเท อนุปฺปนฺนา อนุลฺลปนา อนุกณ-ณา อนุสมฺผปฺปลาปา อภิสฺสาหนา อนุฆลปฺปธาโน

ប្រុសក្តី សម្ងាញ់ទាស់នឹងសម្ងាញ់ក្តី នេះហៅថា ការទាស់ខែងគ្នា មិនមែនជាអធិករណ៍ ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំងនោះ អធិករណ៍ដែលមិនចាត់ជាការទាស់ខែងគ្នា តើដូចម្តេច ។ អនុវាគធិករណ៍ ១ អាបត្តាធិករណ៍ ១ កិច្ចាធិករណ៍ ១ នេះហៅថា អធិករណ៍ ដែលមិនចាត់ជាការទាស់ខែងគ្នា ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំងនោះ អធិករណ៍ដែលចាត់ទុកថាជាអធិករណ៍ផង ជាការទាស់ខែងគ្នាផង តើដូចម្តេច ។ វិវាទាធិករណ៍ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាការទាស់ខែងគ្នាផង ។

(៨៦) (សំដែងអំពី) ការចោទចាត់ជាអនុវាគធិករណ៍ ការចោទមិនចាត់ជាអធិករណ៍ អធិករណ៍មិនចាត់ជាការចោទ ទាំងជាអធិករណ៍ផង ចាត់ជាការចោទផង ។ ការចោទចាត់ជាអនុវាគធិករណ៍ក៏មាន ការចោទមិនចាត់ជាអធិករណ៍ក៏មាន អធិករណ៍មិនចាត់ជាការចោទក៏មាន ទាំងជាអធិករណ៍ផង ចាត់ជាការចោទផងក៏មាន ។

(៨៧) បណ្តាអធិករណ៍ទាំងនោះ ការចោទចាត់ជាអនុវាគធិករណ៍ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង ចោទប្រកាន់ភិក្ខុផងគ្នា ដោយសីលវិបត្តិក្តី ដោយអាចារវិបត្តិក្តី ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិក្តី ដោយអាជីវវិបត្តិក្តី ការចោទ ការតិះដៀល ការចេះចោរឿយ ។ ការនិយាយរឿយ ។ ការពោលបង្កាច់ ការប្រឹងប្រែង ការបន្ទោមកម្ចាំង

อยนฺติ อนุปทโต อนุปทาธิการณนฺติ ฯ ตตฺถ ตาตเมว อนุปทาโต เอว อธิการณนฺติ ฯ มาตาปิ ปุตฺตนฺ อนุ-ธาติ ปุตฺตาปิ มาตรนฺ อนุธาติ ปิตาปิ ปุตฺตนฺ อนุธาติ ปุตฺตาปิ ปิตรนฺ อนุธาติ ภาตาปิ ภาตรนฺ อนุธาติ ภาตาปิ ภคินินฺ อนุธาติ ภคินีปิ ภาตรนฺ อนุธาติ สปตฺนิยาปิ สปตฺนิยนฺ อนุธาติ อยนฺ อนุปทาโต เอว อธิการณนฺติ ฯ ตตฺถ กตมนฺ อธิการณนฺติ เอว อนุปทาโต ฯ อาทิมฺหิ อธิการณนฺติ ตณฺหาธิการณนฺติ ทิฏฺฐาธิการณนฺติ ๙๘ อธิการณนฺติ เอว อนุปทาโต ฯ ตตฺถ กตมนฺ อธิการณาเนฺว อนุปทาโต ๘ ฯ อนุปทาทิมฺหิ อธิการณนฺติ อธิการณาเนฺว อนุปทาโต ๘ ฯ

[๘๒] อาทิมฺหิ อาทิมฺหิ อธิการณนฺติ อาทิมฺหิ เอว อธิ-การณนฺติ อธิการณนฺติ เอว อาทิมฺหิ อธิการณาเนฺว อาทิมฺหิ ๘ ฯ สิยา อาทิมฺหิ อาทิมฺหิ อธิการณนฺติ สิยา อาทิมฺหิ เอว อธิการณนฺติ สิยา อธิการณนฺติ เอว อาทิมฺหิ สิยา อธิการณาเนฺว อาทิมฺหิ ๘ ฯ

ปฐมา กตมา อธิกรณา เหตโว สมุทยา ปภวา นิทานา สมฺภารา อธิกรณา ฯ ปณฺณตฺติอธิกรณา ตีณิ เหตโว ตีณิ สมุทยา ตีณิ ปภวา ตีณิ นิทานา ตีณิ สมฺภารา ตีณิ

(๘๕) តត្ថ កតមា[๑] អាបត្តិ អាបត្តាធិការាទិ ។ បញ្ចមិ អាបត្តិក្ខន្ធា អាបត្តាធិការាទិ សត្តមិ អាបត្តិ-ក្ខន្ធា អាបត្តាធិការាទិ អយំ អាបត្តិ អាបត្តាធិការាទិ ។ តត្ថ កតមា[๒] អាបត្តិ នោ អធិការាទិ ។ សោតាបត្តិ សមាបត្តិ អយំ អាបត្តិ នោ អធិការាទិ ។ តត្ថ កតមំ អធិការាទិ នោ អាបត្តិ ។ តិក្ខាធិការាទិ រាគាធិកា-រាទិ អនុកាធិការាទិ ឥទំ អធិការាទិ នោ អាបត្តិ ។ តត្ថ កតមំ អធិការាទិកេ អាបត្តិ ច ។ អាបត្តាធិកា-រាទិ អធិការាទិកេ អាបត្តិ ច ។

(๘๖) តិក្ខំ តិក្ខាធិការាទិ តិក្ខំ នោ អធិការ-ាទិ អធិការាទិ នោ តិក្ខំ អធិការាទិកេ តិក្ខញ្ចេ ។ សិយា តិក្ខំ តិក្ខាធិការាទិ សិយា តិក្ខំ នោ អ-ធិការាទិ សិយា អធិការាទិ នោ តិក្ខំ សិយា អធិការាទិកេ តិក្ខញ្ចេ ។

๑-๒ ឆ. ម. ពាទិ ។

(៨៥) បណ្តាអធិករណ៍ទាំងនោះ អាបត្តិដែលចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍តើដូចម្តេច ? អាបត្តិទាំង ៥ កងក៏ចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ អាបត្តិទាំង ៧ កង ក៏ចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ នេះហៅថា អាបត្តិដែលចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំងនោះ អាបត្តិដែលមិនចាត់ជាអធិករណ៍ តើដូចម្តេច ? សោតាបត្តិទំនឹងសមាបត្តិ នេះហៅថា អាបត្តិ តែមិនចាត់ជាអធិករណ៍ ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំងនោះ អធិករណ៍ដែលមិនចាត់ជាអាបត្តិតើដូចម្តេច ? កិច្ចាធិករណ៍ ១ វត្តាធិករណ៍ ១ អនុវត្តាធិករណ៍ ១ នេះហៅថា អធិករណ៍មិនមែនជាអាបត្តិ ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំងនោះ អធិករណ៍ដែលចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាអាបត្តិផង តើដូចម្តេច ? អាបត្តាធិករណ៍ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាអាបត្តិផង ។

(៨៦) (សំដែងអំពី)កិច្ចចាត់ជាកិច្ចាធិករណ៍ កិច្ចមិនមែនជាអធិករណ៍ អធិករណ៍មិនមែនជាកិច្ច ជាអធិករណ៍ផង កិច្ចផង ។ កិច្ចចាត់ជាកិច្ចាធិករណ៍ក៏មាន កិច្ចមិនមែនជាអធិករណ៍ក៏មាន អធិករណ៍មិនមែនជាកិច្ចក៏មាន ជាអធិករណ៍ផង កិច្ចផងក៏មាន ។

(๘๗) ตตฺถ กตมา กิริยา กิริยาญาณานิ ฯ
ยา สงฺขฺยสฺส กิริยตา กรณียตา อปโลกน-
กมฺมํ ญตฺติกมฺมํ ญตฺติทุติยกมฺมํ ญตฺติจตุตฺถกมฺมํ
๙ ธมฺมา กิริยา กิริยาญาณานิ ฯ ตตฺถ กตมา กิริยา
ญาณา อนิตฺยานุปสฺสนา ทุกฺขานุปสฺสนา
สมาธุปสฺสนา สมาธิวิปสฺสนา ๙ ธมฺมา กิริยา
ญาณา ฯ ตตฺถ กตมา อนิตฺยานุปสฺสนา ญาณา
กิริยา ฯ วิภาคาญาณานิ อนุภาคาญาณานิ อาปตฺติ-
ญาณานิ ๙ ธมฺมา อนิตฺยานุปสฺสนา ญาณา
ญาณา กิริยา กิริยญฺญา ฯ ตตฺถ กตมา
อนิตฺยานุปสฺสนา ญาณา กิริยญฺญา กิริยา-
ญาณญฺญา กิริยญฺญา ฯ

(๘๘) วิภาคาญาณานิ กตีหิ สมาธีหิ สมฺ-
ปยุตฺตานิ ฯ วิภาคาญาณานิ ทุวีหิ สมาธีหิ สมฺปยุตฺตานิ สมฺ-
ปยุตฺตานิ ทุวีหิ ขนฺธีหิ ๔ เอกูนวีสติยา ๔ ฯ สพฺพา
วิภาคาญาณานิ ฌานงฺคานิ สมาธิ อธิปติ อธิกมฺมฺ เอกูนวีสติ
ฌานงฺคานิ สมาธิ สมฺปยุตฺตานิ ตานิ ฯ สพฺ-
พานิปฺปวตฺตีนิ ฯ ยถาคตานิ วิย ๙ ๔ ปน ตานิปฺปวตฺ-

(๘๗) បណ្តាអធិករណ៍ទាំងនោះ កិច្ចដែលចាត់ជាកិច្ចាធិករណ៍ តើដូចម្តេច ។ កិច្ច ប្រកបណាដែលសង្ឃគប្បីធ្វើ គឺ អបលោកនកម្ម ញត្តិកម្ម ញត្តិទុតិយកម្ម ញត្តិចតុត្ថកម្ម ទាំងនេះហៅថា កិច្ចដែលចាត់ជាកិច្ចាធិករណ៍ ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំងនោះ កិច្ចដែលមិនមែនជាអធិករណ៍ តើដូចម្តេច ។ អាចរិយកិច្ច ឧបជ្ឈាយកិច្ច សមានុឧបជ្ឈាយកិច្ច សមានាចរិយកិច្ច ទាំងនេះហៅថា កិច្ចមិនមែនជាអធិករណ៍ ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំងនោះ អធិករណ៍មិនមែនជាកិច្ច តើដូចម្តេច ។ វិវាទាធិករណ៍ អនុវាទាធិករណ៍ អាបត្តាធិករណ៍ នេះហៅថា អធិករណ៍មិនមែនជាកិច្ច ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំងនោះ អធិករណ៍ដែលចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាកិច្ចផង តើដូចម្តេច ។ កិច្ចាធិករណ៍ ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាកិច្ចផង ។

(๘๘) វិវាទាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មានយ៉ាង ។ វិវាទាធិករណ៍រម្ងាប់ដោយសមថៈពីរយ៉ាង គឺ សម្មុខាវិនយ ๑ យេភុយ្យសិកា ๑ ។ វិវាទាធិករណ៍មិនអាស្រ័យសមថៈ๑ គឺ យេភុយ្យសិកា គ្រាន់តែរម្ងាប់ដោយសមថៈតែ ๑ គឺ សម្មុខាវិនយក៏មាន ។ ពាក្យដែលបណ្ឌិតគប្បីពោលថា ក៏មានដូច្នេះ ។ ពាក្យនោះតើដូចសំដែងត្រង់ថាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

តំក្ខ វាឧដ្ឋំ ឆម្មោតំ ភ អឆម្មោតំ ភ វិនយោតំ ភ
អវិនយោតំ ភ ភាសិតំ លបិតំ តថាភតេជាតំ ភ
អភាសិតំ អលបិតំ តថាភតេជាតំ ភ អាចិណ្ណំ តថា-
ភតេជាតំ ភ អនាចិណ្ណំ តថាភតេជាតំ ភ បញ្ញត្តំ
តថាភតេជាតំ ភ អបញ្ញត្តំ តថាភតេជាតំ ភ អា-
បត្តីតំ ភ អនាបត្តីតំ ភ លហុភា អាបត្តីតំ ភ ភរុភា
អាបត្តីតំ ភ សាវសេសា អាបត្តីតំ ភ អនវសេសា
អាបត្តីតំ ភ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតំ ភ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតំ
ភ តេ ចេ តំក្ខវេ តំក្ខ សង្កាច្ចំ តំ អធិករណំ
ឫបសមេតុំ ឥធំ ឫច្ចតំ តំក្ខវេ អធិករណំ ឫបសន្តំ ។
តេន ឫបសន្តំ ។ សម្មុខាវិនយេន ។ កតំ្ច តត្ថ
សម្មុខាវិនយស្មឹ ។ សង្ឃសម្មុខតា ធម្មសម្មុខតា វិនយ-
សម្មុខតា បុគ្គលសម្មុខតា ។ តា ច តត្ថ សង្ឃសម្មុ-
ខតា ។ យាវតិកា តំក្ខ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ

ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះដដែលគ្នាថា នេះជាធម៌ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តី នេះជាវិន័យក្តី នេះមិនមែនជាវិន័យក្តី នេះជាពាក្យដែលព្រះតថាគតបានទ្រង់ត្រាស់សំដែងទុកក្តី នេះមិនមែនជាពាក្យដែលព្រះតថាគតទ្រង់ត្រាស់សំដែងទុកមកទេក្តី នេះជាកិច្ចដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំទុកក្តី នេះមិនមែនជាកិច្ចដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំមកទេក្តី នេះជាពាក្យដែលព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តក្តី នេះមិនមែនជាពាក្យដែលព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តទេក្តី នេះជាអាបត្តិក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិក្តី នេះជាអាបត្តិស្រាលក្តី នេះជាអាបត្តិធ្ងន់ក្តី នេះជាអាបត្តិមានចំណែកសេសសល់ក្តី នេះជាអាបត្តិមិនមានចំណែកសេសសល់ក្តី នេះជាអាបត្តិអាក្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិអាក្រក់ក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះអាចរម្ងាប់អធិករណ៍នោះបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហើយដែលតថាគតហៅថា អធិករណ៍រម្ងាប់ ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយអ្វី ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយសម្មុខាវិន័យ ។ កង់សម្មុខាវិន័យនោះមានអង្គប្រាំបួន ។ គារវៈចំពោះមុខសង្ឃ គារវៈចំពោះមុខធម៌ គារវៈចំពោះមុខវិន័យ គារវៈចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គកង់សម្មុខាវិន័យនោះ) ។ គារវៈចំពោះមុខសង្ឃកង់សម្មុខាវិន័យនោះ តើដូចម្តេច ។ ពួកភិក្ខុមានចំនួនប្រាំនាក់ឬដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមក

ฉฏฺฐาหโต ฉฏฺโฐ อหาติ โหตุ สมฺมาทิฏฺฐิ ฉ ปฏิกฺขาสฺส อยํ ตตฺถ สงฺฆสมฺมุขตา ฯ กาย ตตฺถ ธมฺมสมฺมุขตา วินยสมฺมุขตา ฯ เยน ธมฺเมน เยน วินเยน เยน สตฺถุสาสเนน ตํ อธิกรณํ วูปสมฺมติ อยํ ตตฺถ ธมฺมสมฺมุขตา วินยสมฺมุขตา ฯ กาย ตตฺถ ปุคฺคลสมฺมุขตา ฯ โย จ วตฺถุ เย จ วตฺถุ ยาย อาปตฺติยา[1] สมฺมาทิฏฺฐิ หโนฺต อยํ ตตฺถ ปุคฺคลสมฺมุขตา ฯ อิทานิ วูปสนฺเต เย ภิกฺขเว อธิกรณา การกา อุกฺโกเฏตพฺพนฺติ อุกฺโกฏนกมฺมํ กาตพฺพนฺติ ฯ ฉนฺททายกา ๑. ยตฺถ ฑียเตติ กาตพฺพนฺติ ฯ

[๘๙] เต เจ ภิกฺขเว ภิกฺขู ฉ สงฺฆสฺส อธิกรณานิ ตสฺมึ อาวาเส วูปสเมนฺติ เตหิ ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ ยสฺมึ อาวาเส ตหึ[2] ภิกฺขู สเห อาวาเสหิ คนฺตพฺพนฺติ ฯ เต เจ ภิกฺขเว ภิกฺขู สหสฺส อาวาสา อาคจฺฉนฺติ อนฺตรามคฺเค สงฺฆสฺส อธิกรณานิ วูปสเมนฺติ

๑ ว. อาปตฺติยา ฯ ๒ ม. สมฺมุขา ฯ

ទាំងឆន្ទៈរបស់តិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏បានទាំមកហើយ តិក្ខុទាំងឡាយមក ប្រជុំចំពោះមុខ មិនយាត់ហាម នេះហៅថា ការចំពោះមុខសង្ឃ ក្នុងសមគាវិន័យនោះ ។ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ក្នុងសមគាវិន័យនោះ តើដូចម្តេច ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌ណា ដោយវិន័យណា ដោយពាក្យប្រឹនប្រៅ របស់ព្រះសាស្តាណា នេះហៅថា ចំពោះមុខធម៌ ចំពោះមុខវិន័យ ក្នុងសមគាវិន័យនោះ ឯការចំពោះមុខបុគ្គលក្នុងសមគាវិន័យនោះ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណាគាស់ខែងគ្នាទៅវិញទៅមក បុគ្គលទាំងពីរនេះជាសត្រូវនឹងគ្នា មានទៅក្នុងទីចំពោះមុខ នេះហៅថា ចំពោះមុខបុគ្គល ក្នុងសមគាវិន័យនោះ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះហើយ មានតិក្ខុអ្នកធ្វើត្រឡប់សើរើឡើងវិញ ត្រូវឧក្ខេបនកម្មចិត្តីយៈ (ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈព្រោះរើស) ។ តិក្ខុអ្នកឲ្យឆន្ទៈហើយត្រឡប់តិះដៀល ត្រូវទីឃនកម្មចិត្តីយៈ (ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈព្រោះតិះដៀល) ។

(៨៩) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បើតិក្ខុទាំងនោះមិនអាចរម្ងាប់អធិករណ៍នោះក្នុងអាវាសនោះបាននេះ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) អាវាសណាមានតិក្ខុច្រើនគ្រាសក្រៃ ត្រូវតិក្ខុទាំងនោះទៅកាន់អាវាសនោះ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បើតិក្ខុទាំងនោះតំពូងទៅកាន់អាវាសនោះ អាចរម្ងាប់អធិករណ៍

ឯតំ វុច្ចតិ កិត្តាវេ អធិការណំ វូបសន្តំ ។ កោធ វូប-
សន្តំ ។ សម្មុខាវិនយោធ ។ តតិយ តត្ត សម្មុខាវិន-
យស្មឹ ។ សង្ឃសម្មុខតា ធម្មសម្មុខតា វិនយសម្មុខតា
បុគ្គលសម្មុខតា ។ តតា ច តត្ត សង្ឃសម្មុខតា ។ យាវ-
តិកា កិត្តា តម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ
ឆន្ទោ អាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា ន បដិក្កោសន្តិ
អយំ តត្ត សង្ឃសម្មុខតា ។ តតា ច តត្ត ធម្មសម្មុ-
ខតា វិនយសម្មុខតា ។ យោធ ធម្មោធ យោធ វិនយោធ
យោធ សត្ថុសាសនោធ តំ អធិការណំ វូបសម្មតិ អយំ
តត្ត ធម្មសម្មុខតា វិនយសម្មុខតា ។ តតា ច តត្ត
បុគ្គលសម្មុខតា ។ យោ ច វិវាទតិ យេន ច វិវាទតិ
ឧភោ អត្តប្បច្ចត្ថិកា សម្មុខីភូតា ហោន្តិ អយំ តត្ត
បុគ្គលសម្មុខតា ។ ឍវំ វូបសន្តំ ចេ តិត្តាវេ អធិការណំ

នោះកុងកណ្ណាលផ្លូវបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះទើបតថាគតហៅថា អធិករណ៍រម្ងាប់ ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌ ដូចម្តេច ។ រម្ងាប់ដោយសម្មាវិន័យ ។ ចុះកុងសម្មាវិន័យនោះមានអង្គប៉ុន្មាន ។ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គក្នុងសម្មាវិន័យនោះ) ។ ក៏ការចំពោះមុខសង្ឃក្នុងសម្មាវិន័យនោះ តើដូចម្តេច ។ ពួកភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះក៏ចូលមក ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏ចូលនាំមក ភិក្ខុទាំងឡាយមានកុងទីចំពោះមុខ ក៏មិនបានហាមឃាត់ នេះហៅថា ការចំពោះមុខសង្ឃក្នុងសម្មាវិន័យនោះ ។ ឯការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ កុងសម្មាវិន័យនោះ តើដូចម្តេច ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌ណា ដោយវិន័យណា ដោយពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះសាស្តាណា នេះហៅថា ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ ។ ឯការចំពោះមុខបុគ្គលកុងសម្មាវិន័យនោះ តើដូចម្តេច បុគ្គលណាចាស់ទៃគ្នាវៃវិញ្ញាវៃមក បុគ្គលទាំងពីរបូជាសត្រូវនឹងគ្នាមានកុងទីចំពោះមុខ នេះហៅថា ការចំពោះមុខបុគ្គល ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិករណ៍រម្ងាប់ យ៉ាងនេះហើយ

ตาวเทว อุกฺกาเปตุ๋ อุกฺกาปฏิกาย จาเปตุ๋ ฯ
ฉฑฺเฑตุ๋ เยว ฉฑฺเฑตุ๋ ฯ

[๙๐] เตน โข ปน สมเยน สงฺฆสฺส อนฺตรฆรเก น สนฺถโต โหติ อาวาสิกานญฺเจว อาคนฺตุกานญฺจ ภิกฺขูนญฺจ ภิกฺขุนีนญฺจ อุปาสกานญฺจ อุปาสิกานญฺจ ราชโปริสานญฺจ ราชมหามตฺตานญฺจ ติตฺถิยานญฺจ ติตฺถิยสาวกานญฺจ ตตฺถ ภิกฺขู ยถาวุฑฺฒํ ปิณฺฑาย จรนฺติ ภิกฺขุนิโย ปิณฺฑาย จรนฺติ อุปาสกา ปิณฺฑาย จรนฺติ อุปาสิกา ปิณฺฑาย จรนฺติ ราชโปริสา ปิณฺฑาย จรนฺติ ราชมหามตฺตา ปิณฺฑาย จรนฺติ ติตฺถิยา ปิณฺฑาย จรนฺติ ติตฺถิยสาวกา ปิณฺฑาย จรนฺติ ภิกฺขู ปิณฺฑาย จรนฺตา ปิณฺฑปาตสฺส ปริปูรา ปตฺตา ปริปูรา ปตฺตา ปริปูรา ปตฺตา

មានកិកុអកត្ថើត្រឡប់សើរើឡើងវិញ ត្រូវ១ក្កាជនកថុាចិត្តិយ: ។ កិកុ
អ្នកធ្វើឲ្យធ្លន់:ហើយត្រឡប់តំរះដៀល ត្រូវទ្វីយនកថុាចិត្តិយ: ។

(៩០) ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បើកិកុទាំងនោះកំពុងទៅគាន់អាវាសនោះមិនអាចរម្ងាប់អធិករណ៍ កន្លងកណ្តាលផ្លូវបាន ទេ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ត្រូវកិកុទាំងនោះទៅគាន់អាវាសនោះហើយ ពោលយ៉ាងនេះនឹងកិកុទាំងឡាយជាម្ចាស់អាវាសថា ម្នាលលោកទាំងឡាយមានអាយុ អធិករណ៍នេះកើតប្រាកដយ៉ាងនេះហើយ សូមលោកមានអាយុទាំងឡាយរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ តាមធម៌ តាមវិនយ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ដោយប្រពៃ តាមទំនងដែលអធិករណ៍នេះគប្បីរម្ងាប់ទៅដោយប្រពៃចុះ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បើពួកកិកុជាម្ចាស់អាវាសថាស់ជាង ពួកកិកុជាអាគន្តុក: ខ្លីជាង ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ត្រូវកិកុជាម្ចាស់អាវាសទាំងនោះនិយាយទៅនឹងពួកកិកុជាអាគន្តុក: យ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកមានអាយុទាំងឡាយ បើដូច្នោះចូរលោកទាំងឡាយទៅរង់ចាំ ក្នុងទីសមគួរមួយរំពេចសិន ទំរំយើងទាំងឡាយប្រឹក្សាគ្នា ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ប្រសិនបើពួកកិកុជាម្ចាស់អាវាសខ្លីជាង ពួកកិកុជាអាគន្តុក:ថាស់ជាង ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ត្រូវកិកុជាម្ចាស់អាវាសទាំងនោះនិយាយទៅនឹងពួកកិកុជាអាគន្តុក: យ៉ាងនេះថា

អាយស្មន្តោ មុហុត្តំ ឥធេវ តាវ[1] ហោថ យាវ មយំ មន្តេមាតិ ។ សចេ[2] តិក្ខវេ អាវាសិកានំ តិក្ខំ មន្តយមានានំ ឯវំ ហោតិ ន មយំ សក្កោម ឥមំ អធិ-ករណំ វូបសមេតុំ ឧម្មុន្ទនាយេន សត្ថុសាសនេនាតិ ន តំ អធិករណំ អាវាសិកេហិ តិក្ខំ[3]បដិប្បស្សម្ភតិ ។ សចេ បន តិក្ខវេ អាវាសិកានំ តិក្ខំ មន្តយមានានំ ឯវំ ហោតិ សក្កោម មយំ ឥមំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ឧម្មុន្ទនាយេន សត្ថុសាសនេនាតិ តេហិ តិក្ខវេ អាវាសិកេហិ តិក្ខំ អាបត្តិកា តិក្ខំ ឯវមស្ស វចនីយា សចេ តុម្ហេ អាយស្មន្តោ អម្ហាកំ ឥមំ អធិករណំ យថាជាតំ យថាសមុប្បន្នំ អាភោគេស្សថ យថា ច មយំ ឥមំ អធិករណំ វូបសមេស្សាម ឧម្មុន្ទនាយេន សត្ថុសាសនេន តថា សុវូបសន្តំ ភវិស្សតិ

---

១ ម. ឋោត្តកេ តាវសទ្ទោ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. សចេ បន ។ ៣ ម. ឋោត្តកេសុ អាវាសិកេហិ តិក្ខំ ហីតិ បទទ្វយំ ន ទិស្សតិ ។

ម្នាលលោកមានអាយុទាំងឡាយ បើដូច្នោះចូរលោកទាំងឡាយនៅវង់ចំ
កន្លែងនេះមួយរំពេចសិន ចំពោះយើងទាំងឡាយប្រឹក្សាគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ប្រសិនបើពួកភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាស កំពុងប្រឹក្សាគ្នាមានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយមិនអាច ដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ តាមធម៌
តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាបានទេ អធិករណ៍នោះ
ភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសទាំងឡាយមិនត្រូវខ្វល់ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រ-
សិនបើពួកភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាស កំពុងប្រឹក្សាគ្នាមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
យើងទាំងឡាយអាចនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យ
ប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុជាម្ចាស់
អាវាសនោះត្រូវនិយាយនឹងពួកភិក្ខុជាអាគន្តុកៈយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោក
មានអាយុទាំងឡាយ ប្រសិនបើលោកទាំងឡាយ ច្រាប់អធិករណ៍នេះ
តាមរឿងដែលកើតច្រាកដហើយ ដល់យើងទាំងឡាយ យើងទាំងឡាយ
នឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ឲ្យសមគួរតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀន
ប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាបាន អធិករណ៍មុខជានឹងរម្ងាប់បាន ដោយស្រួល

ឯវំ មយេ ឥមំ អធិករណំ បដិប្បស្សម្ភេយ្យ[1] ។ សោ ចេ ភន្តេ អាយស្មន្តោ អម្ហាកំ ឥមំ អធិករណំ យថាធម្មំ យថាសមុប្បន្នំ អារោចេស្សថ យថា ច មយំ ឥមំ អធិ-
ករណំ វូបសមេស្សាម ឧម្មុន្នាយេន សត្ថុសាសនេន តថា ន សុវូបសន្តំ ភវិស្សតិ ន មយំ ឥមំ អធិករណំ បដិប្បស្សម្ភាតិ ។ ឯវំ សុបរិក្ខហិតំ ខោ តិក្ខត្តុំ កម្មវាចា អាវិសតេហិ តិក្ខត្តុំ តំ អធិករណំ បដិប្បស្សម្ភិតព្ពំ ។ តេហិ តិក្ខត្តុំ អាកន្តុកេហិ តិក្ខត្តុំ អាវិសិតា តិក្ខត្តុំ ឯវមស្ស វចនីយា យថាធម្មំ យថាសមុប្បន្នំ ខោ[2] មយំ ឥមំ អធិករណំ អាយស្មន្តានំ អារោចេស្សាម សចេ អា-
យស្មន្តោ[3] សន្តុដ្ឋា ឯត្តកេន ឯត្តកេន វា[4] អន្តរេន ឥមំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ឧម្មុន្នាយេន សត្ថុសាសនេន តថា សុវូបសន្តំ ភវិស្សតិ ឯវំ មយំ ឥមំ អធិករណំ អាយស្មន្តានំ ឯយ្យាទេស្សាម

---

១ ម. សម្បដិច្ឆិស្សាម ។ ២ វិ. ម. ចោត្តព្ពេសុ ខោសព្ពេ ឥត្តំ ។ ៣ វិ. អាយស្មន្តា ។ ៤ វិ. ម. ចោត្តព្ពេសុ អារមនិតវចនំ ឥត្តំ ។

បើយ៉ាងនេះ ទើបយើងទាំងឡាយនឹងទទួលអធិករណ៍នេះ ។ ម្នាលលោក មានអាយុទាំងឡាយ ប្រសិនបើលោកទាំងឡាយ មិនប្រាប់អធិករណ៍នេះ តាមរឿងដែលកើតប្រាកដ ដល់យើងទាំងឡាយទេ ចំណែកខាងយើងទាំងឡាយនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះឲ្យសមគួរ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អធិករណ៍នោះមុខជាមិនបានរម្ងាប់ ដោយល្អឡើយ យើងទាំងឡាយមិនព្រមទទួលអធិករណ៍នេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវពួកភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសធ្វើសេចក្តីកំណត់ឲ្យស្រួលបួលយ៉ាងនេះ រួចហើយត្រូវទទួលអធិករណ៍នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុជាអាគន្តុកៈនោះត្រូវនិយាយទៅនឹងពួកភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយនឹងប្រាប់អធិករណ៍នេះ តាមរឿងដែលកើតប្រាកដ ដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយ ប្រសិនបើលោកមានអាយុទាំងឡាយ អាចនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ដោយហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះក្តី ។ អធិករណ៍នោះមុខជានឹងរម្ងាប់ដោយល្អ បើយ៉ាងនេះទើបយើងទាំងឡាយនឹងប្រគល់

ឆោ ចេ អាយស្មន្តោ សង្ឃោ ឥច្ឆេយ្យ ឯត្តកេនបិ ឯត្តកេនបិ
អន្តរេន ឥមំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ឧម្មន្ត វិនយេន
សត្ថុសាសនេន តថា ន សុវូបសន្តំ ភវិស្សតិ ន មយំ
ឥមំ អធិករណំ អាយស្មន្តានំ ឯយ្យាទេសយាម មយមេវ
ឥមស្ស អធិករណស្ស សាមិនោ ភវិស្សាមាតិ ។ ឯវំ
សុបរិក្ខិតំ ខោ តិក្ខត្តុំ ករិត្វា អាគន្តុកេហិ តិក្ខត្តុំ
តំ អធិករណំ អាវសិកានំ តិក្ខត្តុំ ឯយ្យាទេតព្ពំ ។
តេ ចេ តិក្ខត្តុំ តិក្ខ្ម សង្ឃាន្តិ តំ អធិករណំ វូបសមេតុំ
ឥទំ វុច្ចតិ តិក្ខត្តុំ អធិករណំ សុវូបសន្តំ ។ កេន
វូបសន្តំ ។ សម្មុខាវិនយេន ។ តត្ថ សម្មុខាវិ-
នយោ ។ សង្ឃសម្មុខតា ធម្មសម្មុខតា វិនយសម្មុខតា
បុគ្គលសម្មុខតា ។ បេ ។ ឯវំ វូបសន្តំ ចេ តិក្ខត្តុំ អធិ-
ករណំ ការកោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដនកំ ទាតព្ពំ ។
ឆន្ទទាយកោ ខីយតិ ខីយនកំ ទាតព្ពំ ។

อธิกรณ์นี้ ให้เธอทั้งหลายพึงรู้ชัดอย่างนี้ว่า อธิกรณ์นี้ เกิดขึ้นแล้วแก่ภิกษุนี้ ๆ ดังนี้ ก็ดี ถ้าว่าภิกษุทั้งหลายรู้ชัดอธิกรณ์น

(៩១) តេបិ ខោ តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំបិ តស្មឹ អធិករណេ
ឯឯច្ចិយមានេ អនត្ថាឯ(១) ខេមំ ភិក្ខវេ ឆាយតិ ឯ
ខេមសម្មុ(២) កាសិតសម្មុ អត្តោ វិញ្ញាយតិ អនុជាតាមិ
តិក្ខត្តុំ ឯវរូបំ អធិករណំ ឧព្ភាហិកាយ វូបសមេតុំ ។
ឯសហធម្មិកា សមគ្គាកតោ តិក្ខត្តុំ ឧព្ភាហិកាយ សម្ម-
ដ្ឋតោ សីលតោ ហោតិ ចាតុទ្ទសោ វា បន្នរសោ វា
អាចារតោ ចារសម្បន្នោ(៣) អលមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទ-
ស្សាវី សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សុតោ
ហោតិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា
មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា
សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ(៤) កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ
អភិវទន្តិ តថារូបាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធតា
វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា
ឧភយានិ ខោ បនស្ស បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន សុវិភតានិ

---

១ ម. ភណ្ឌនំ។ ២ ម. ខេមសម្មុ។ ៣ ម. អាចារសម្បន្នោ។ ៤ សី. ឯ. សព្យញ្ជនា។

វិនយបិដក បុស្សវគ្គ

(៩១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអធិករណ៍នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ នោះកំពុងវិនិច្ឆ័យ ក៏មានពាក្យទ្រហឹងអឺងកងមិនមានទីបំផុត គឺមិនបេះអស់ មិនបេះហើយកើតឡើងផង ទាំងសេចក្តីអធិប្បាយនៃកាសិតន្ទុះ ក៏មិនមាន នរណាដឹងច្បាស់ផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យម្ចាស់ អធិករណ៍បែបនេះដោយ ញត្តិ(១)កាកម្មវាចា ។ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ១០ ប្រការ ដោយ ញត្តិកាកម្មវាចា (ឯអង្គ ១០ ប្រការនោះ) គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមានសីល ១ សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំវរៈ បរិបូណ៌ ដោយអាចារៈនឹងគោចរៈ ១ ឃើញភ័យក្នុងទោសបន្តិចបន្តួចហើយសមា- ទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ជាពហុស្សូតទ្រទ្រង់ពុទ្ធវចនៈ ជាអ្នក សន្សំនូវពុទ្ធវចនៈ ១ ធម៌ណាដែលមានពីរោះបទខាងដើម ពីរោះបទ កណ្តាល ពីរោះបទចុង ពោលសរសើរព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈ ឲ្យបរិសុទ្ធបរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយ មានសភាព យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះក៏បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក បានសន្សំទុកដោយ វាចា (ស្តាត់ជំនាញ) ជាក់ច្បាស់ក្នុងចិត្ត ត្រាស់ដឹងល្អដោយទិដ្ឋិ ១ មិន តែប៉ុណ្ណោះទៀត ចាតិមោក្ខទាំងពីរយ៉ាងក៏ភិក្ខុនោះចាំបានដោយពិស្តារ

---

១ អដ្ឋកថា ថា ត្រូវសង្ឃនបលោកហើយសន្ទូត ឬសន្ទូតដោយញត្តិទុតិយកម្មវិបត្តិ ឯភិក្ខុ ដែលសង្ឃសន្ទូតយ៉ាងនេះហើយត្រូវទៅអង្គុយផ្លែងភ្នែក ភិក្ខុឯទៀតប្រកាសដំបូនសួរនោះថា អ្នកទាំងឡាយកុំនិយាយអ្វីឡើយ ហើយសឹមវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នោះ ។

เหาตฺวา ปุพฺพภาคาย สุปฺปฏิปตฺติยา สุวิสุทฺธสีลตาย สุตฺตสฺเส[๑]
อตฺถปจฺจเวกฺขณสฺส จิรกาลโต เอว ปฏาย[๒] เหาติ อสีติ-
มหาเถรปฏิปตฺติ เหาติ อุคฺคหปริปุจฺฉาสวนธารณปจฺจเวกฺขณ-
พหุตาย ปฏิปตฺติยา สาสนสฺส จิรฏฺฐิติยา เหตุภูตา[๓] เหาติ อติการณา
ชานาติ อติการณสมุทยา ชานาติ อติการณนิโรธา ชานาติ อติการณนิโรธ-
คามินิปฏิปทาย ชานาติ อนุปุพฺพาภิสมยฏฺฐา ชานาติ อนุ-
ชานาติ กิตฺตาวตาย นุ โข ภิกฺขุ สีลวา โหติ ปาติโมกฺขสีลสมาธินา
อุตฺตรึ ปญฺญาภิสมยา ฯ

(๙๒) ตตฺถ ปน กิตฺตาวตา สีลวา โหตีติ ฯ ปหีนปาณา-
ติปาโต ปาณาติปาตา เวรมณิยา ปาณาติปาตา ปฏิวิรโต โหติ นิหิต-
ทณฺฑา นิหิตสตฺถา ลชฺชี ทยาปนฺนา สพฺพปาณภูตหิตานุกมฺปี วิหรติ
เอตฺตาวตาปิ สีลวา โหติ ปหีนอทินฺนาทาโน อทินฺนาทานา เวรมณิยา
อทินฺนาทานา ปฏิวิรโต โหติ ปรสนฺตกานญฺเญว ทินฺนปาฏิกงฺขี
อถโตนา เถนา ปฏิวิรโต วิหรติ เอตฺตาวตาปิ สีลวา โหติ ปหีน-
อพฺรหฺมจริยา อพฺรหฺมจริยา เวรมณิยา อพฺรหฺมจริยา ปฏิวิรโต
โหติ เมถุนา วิรโต เมถุนา รหสฺสา ปฏิวิรโต วิหรติ เอตฺตาวตาปิ
สีลวา โหติ ปหีนมุสาวาโท มุสาวาทา เวรมณิยา มุสาวาทา ปฏิวิรโต
โหติ สจฺจวาที สจฺจสนฺโธ เถโต ปจฺจโย เนกฺขโม ปตฺติยายิตา
อวิสวาทโก โลกสฺส เอตฺตาวตาปิ สีลวา โหติ ปหีนปิสุณาวาจา
ปิสุณาย วาจาย เวรมณิยา ปิสุณาย วาจาย ปฏิวิรโต โหติ อิโต
สุตฺวา น อมุตฺร อกฺขาตา อิมสฺส เภทาย น อิมสฺส วา อมุตฺร
เภทาย อิติ สมคฺคานญฺเญว สหิตานญฺเญว สมคฺคกรณานญฺเญว
ธมฺมานญฺเญว วาทา ปฏิวิรโต โหติ สมคฺคารามตา สมคฺครโต
สมคฺคนนฺที สมคฺครามกรณึ วาจึ ภาสิตา โหติ เอตฺตาวตาปิ สีลวา
โหติ ปหีนผรุสาวาจา ผรุสาย วาจาย เวรมณิยา ผรุสาย วาจาย
ปฏิวิรโต โหติ ยา สา วาจา นิฏฺฐุรา กกฺขฬา ปรกฏุกา อภิสชฺชนี
โกธนี อสฺสุตปฏิกฺโกสนี ตถารูปึ วาจึ น ภาสิตา โหติ ยา สา
วาจา นีลวา ปริยนฺตวตี อตฺถสญฺหิตา ตถารูปึ วาจึ ภาสิตา โหติ
เอตฺตาวตาปิ สีลวา โหติ ปหีนสมฺผปฺปลาปา สมฺผปฺปลาปา เวรมณิยา
สมฺผปฺปลาปา ปฏิวิรโต โหติ กาลวาที ภูตวาที อตฺถวาที ธมฺมวาที
วินยวาที นิธานวตึ วาจึ ภาสิตา โหติ กาลานุรูปึ สาปเทสึ ปริยนฺตวตึ
อตฺถสญฺหิตึ เอตฺตาวตาปิ สีลวา โหติ ปหีนภูตคามสมารมฺภา
ภูตคามสมารมฺภา เวรมณิยา ภูตคามสมารมฺภา ปฏิวิรโต โหติ
เอกภตฺติโก โหติ รตฺตูปรโต วิรโต วิรตา วิกาลโภชนา เอตฺตาวตาปิ
สีลวา โหติ ปหีนนจฺจคีตวาทิตวิสูกทสฺสนา มาลาคนฺธวิลเปน-
ธารณมณฺฑนวิภูสนฏฺฐานา เวรมณิยา นจฺจคีตวาทิตวิสูกทสฺสนา
มาลาคนฺธวิลเปนธารณมณฺฑนวิภูสนฏฺฐานา ปฏิวิรโต โหติ อุจฺจา-
สยนมหาสยนา เวรมณิยา อุจฺจาสยนมหาสยนา ปฏิวิรโต โหติ
ชาตรูปรชตปฏิคฺคหณา ปฏิคฺคหณา เวรมณิยา ชาตรูปรชตปฏิคฺคหณา
ปฏิวิรโต โหติ อามกธญฺญปฏิคฺคหณา เวรมณิยา อามกธญฺญ-
ปฏิคฺคหณา ปฏิวิรโต โหติ อามกมสปฏิคฺคหณา เวรมณิยา อามก-
มสปฏิคฺคหณา ปฏิวิรโต โหติ อิตฺถิกุมาริกปฏิคฺคหณา เวรมณิยา
อิตฺถิกุมาริกปฏิคฺคหณา ปฏิวิรโต โหติ ทาสิทาสปฏิคฺคหณา
เวรมณิยา ทาสิทาสปฏิคฺคหณา ปฏิวิรโต โหติ อชเอฬกปฏิคฺคหณา
เวรมณิยา อชเอฬกปฏิคฺคหณา ปฏิวิรโต โหติ กุกฺกุฏสูกรปฏิคฺคหณา
เวรมณิยา กุกฺกุฏสูกรปฏิคฺคหณา ปฏิวิรโต โหติ หตฺถิควาสฺส-
วฬวปฏิคฺคหณา เวรมณิยา หตฺถิควาสฺสวฬวปฏิคฺคหณา ปฏิวิรโต
โหติ เขตฺตวตฺถุปฏิคฺคหณา เวรมณิยา เขตฺตวตฺถุปฏิคฺคหณา
ปฏิวิรโต โหติ ทูติยปหิณคมนา เวรมณิยา ทูติยปหิณคมนา
ปฏิวิรโต โหติ กยวิกฺกยา เวรมณิยา กยวิกฺกยา ปฏิวิรโต โหติ
ตุลากูฏกํสกูฏมานกูฏา เวรมณิยา ตุลากูฏกํสกูฏมานกูฏา ปฏิวิรโต
โหติ อุกฺโกจนวญฺจนนิกติสาจิยโยคา เวรมณิยา อุกฺโกจนวญฺจน-
นิกติสาจิยโยคา ปฏิวิรโต โหติ เฉทนวธพนฺธนวิปรามโสสหสาการ-
สมฺปโยคา เวรมณิยา เฉทนวธพนฺธนวิปรามโสสหสาการสมฺปโยคา
ปฏิวิรโต โหติ เอตฺตาวตาปิ สีลวา โหติ ปหีนกายทุจฺจริตวจี-
ทุจฺจริตมโนทุจฺจริตา มิจฺฉาวาจา มิจฺฉากมฺมนฺตา มิจฺฉาอาชีวา
เวรมณิยา กายทุจฺจริตวจีทุจฺจริตมโนทุจฺจริตา มิจฺฉาวาจา มิจฺฉา-
กมฺมนฺตา มิจฺฉาอาชีวา ปฏิวิรโต โหติ เอตฺตาวตาปิ สีลวา โหติ
ปหีนกายทุจฺจริตวจีทุจฺจริตมโนทุจฺจริตา มิจฺฉาวาจา มิจฺฉากมฺมนฺตา
มิจฺฉาอาชีวา เวรมณิยา กายทุจฺจริตวจีทุจฺจริตมโนทุจฺจริตา มิจฺฉา-
วาจา มิจฺฉากมฺมนฺตา มิจฺฉาอาชีวา ปฏิวิรโต โหติ เอตฺตาวตาปิ
สีลวา โหติ ปหีนอภิชฺฌา อนภิชฺฌาลุ โหติ ปหีนพฺยาปาทา อพฺยาปนฺน-
จิตฺโต โหติ ปหีนถินมิทฺธา วิคตถินมิทฺโธ โหติ ปหีนอุทฺธจฺจา
อนุทฺธโต โหติ ปหีนวิจิกิจฺฉา ติณฺณวิจิกิจฺโฉ โหติ ปหีนกถงฺกถา
อกถงฺกถี โหติ ปหีนอกุสลา อกุสลปกฺขา เอตฺตาวตาปิ สีลวา โหติ
ปหีนกายทุจฺจริตวจีทุจฺจริตมโนทุจฺจริตา มิจฺฉาวาจา มิจฺฉากมฺมนฺตา
มิจฺฉาอาชีวา เวรมณิยา กายทุจฺจริตวจีทุจฺจริตมโนทุจฺจริตา มิจฺฉา-
วาจา มิจฺฉากมฺมนฺตา มิจฺฉาอาชีวา ปฏิวิรโต โหติ ปหีนอภิชฺฌา
อนภิชฺฌาลุ โหติ ปหีนพฺยาปาทา อพฺยาปนฺนจิตฺโต โหติ ปหีน-
ถินมิทฺธา วิคตถินมิทฺโธ โหติ ปหีนอุทฺธจฺจา อนุทฺธโต โหติ
ปหีนวิจิกิจฺฉา ติณฺณวิจิกิจฺโฉ โหติ ปหีนกถงฺกถา อกถงฺกถี โหติ
ปหีนอกุสลา อกุสลปกฺขา เอตฺตาวตาปิ สีลวา โหติ ปหีนกายทุจฺจริต-
วจีทุจฺจริตมโนทุจฺจริตา มิจฺฉาวาจา มิจฺฉากมฺมนฺตา มิจฺฉาอาชีวา
เวรมณิยา กายทุจฺจริตวจีทุจฺจริตมโนทุจฺจริตา มิจฺฉาวาจา มิจฺฉา-
กมฺมนฺตา มิจฺฉาอาชีวา ปฏิวิรโต โหติ ปหีนอภิชฺฌา อนภิชฺฌาลุ
โหติ ปหีนพฺยาปาทา อพฺยาปนฺนจิตฺโต โหติ ปหีนถินมิทฺธา วิคต-
ถินมิทฺโธ โหติ ปหีนอุทฺธจฺจา อนุทฺธโต โหติ ปหีนวิจิกิจฺฉา
ติณฺณวิจิกิจฺโฉ โหติ ปหีนกถงฺกถา อกถงฺกถี โหติ ปหีนอกุสลา
อกุสลปกฺขา เอตฺตาวตาปิ สีลวา โหติ ปหีนกายทุจฺจริตวจีทุจฺจริต-
มโนทุจฺจริตา มิจฺฉาวาจา มิจฺฉากมฺมนฺตา มิจฺฉาอาชีวา เวรมณิยา
กายทุจฺจริตวจีทุจฺจริตมโนทุจฺจริตา มิจฺฉาวาจา มิจฺฉากมฺมนฺตา
มิจฺฉาอาชีวา ปฏิวิรโต โหติ ปหีนอภิชฺฌา อนภิชฺฌาลุ โหติ ปหีน-
พฺยาปาทา อพฺยาปนฺนจิตฺโต โหติ ปหีนถินมิทฺธา วิคตถินมิทฺโธ
โหติ ปหีนอุทฺธจฺจา อนุทฺธโต โหติ ปหีนวิจิกิจฺฉา ติณฺณวิจิกิจฺโฉ
โหติ ปหีนกถงฺกถา อกถงฺกถี โหติ ปหีนอกุสลา อกุสลปกฺขา
เอตฺตาวตาปิ สีลวา โหติ ปหีนกายทุจฺจริตวจีทุจฺจริตมโนทุจฺจริตา
มิจฺฉาวาจา มิจฺฉากมฺมนฺตา มิจฺฉาอาชีวา เวรมณิยา กายทุจฺจริต-
วจีทุจฺจริตมโนทุจฺจริตา มิจฺฉาวาจา มิจฺฉากมฺมนฺตา มิจฺฉาอาชีวา
ปฏิวิรโต โหติ ปหีนอภิชฺฌา อนภิชฺฌาลุ โหติ ปหีนพฺยาปาทา
อพฺยาปนฺนจิตฺโต โหติ ปหีนถินมิทฺธา วิคตถินมิทฺโธ โหติ ปหีน-
อุทฺธจฺจา อนุทฺธโต โหติ ปหีนวิจิกิจฺฉา ติณฺณวิจิกิจฺโฉ โหติ
ปหีนกถงฺกถา อกถงฺกถี โหติ ปหีนอกุสลา อกุสลปกฺขา เอตฺตาวตาปิ
สีลวา โหติ ปหีนกายทุจฺจริตวจีทุจฺจริตมโนทุจฺจริตา มิจฺฉาวาจา
มิจฺฉากมฺมนฺตา มิจฺฉาอาชีวา เวรมณิยา กายทุจฺจริตวจีทุจฺจริต-
มโนทุจฺจริตา มิจฺฉาวาจา มิจฺฉากมฺมนฺตา มิจฺฉาอาชีวา ปฏิวิรโต

ចេះចែករំលែកស្រួល ចេះស្គាត់ត្រង់មាត់ រំទិច្ចយ៉ាងនេះ តាមសុត្តៈ តាមអនុព្យញ្ជនៈ ១ ជាអ្នកឆ្លាស់ខ្លួនឥតទើសទាល់កន្លងផ្លូវរំទិច្ច ១ ជាអ្នកអង់អាចដើម្បីធ្វើបុគ្គលទាំងពីរ ដែលជាសត្រូវនឹងគ្នាឲ្យដឹងច្បាស់ ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិចារណា ឲ្យឃើញ ឲ្យជ្រះថ្លាបាន ១ ជាអ្នកឈ្លាសដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍ដែលកើតឡើងហើយ ១ ស្គាល់អធិករណ៍ ស្គាល់ហេតុដែលឲ្យកើតអធិករណ៍ ស្គាល់ធម៌សម្រាប់រំលត់អធិករណ៍ ទាំងស្គាល់ផ្លូវទៅកាន់ធម៌សម្រាប់រំលត់អធិករណ៍ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យសន្មតភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ១០ ប្រការនេះ ដោយទុព្វាហិតាកម្ម ។

(៤២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវសួមភិក្ខុជាមុន លុះសួមរួចហើយ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសប្រតិពល គប្បីផ្តៀងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ អធិករណ៍នេះយើងទាំងឡាយកំពុងរំទិច្ចយ កំមានពាក្យទ្រហឹងអឺងកង មិនមានទីបំផុតកើតឡើង សេចក្តីអធិប្បាយនៃកាសិតន្ទុះ ក៏មិនមាននរណាដឹងច្បាស់ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះផង

ឥន្ទ្រាមញ្ច កិត្តិំ សម្មន្នេយ្យ ពុទ្ធាហិកាយ ឥមំ អធិការណំ រូបសមេតុំ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អម្ហាកំ ឥមស្មិំ អធិការណេ វិនិច្ឆ-យមានេ អនត្ថានំ ចេវ កិស្សានំ ជាយន្តំ ន ចេតិស្ស កាសិតស្ស អត្ថោ វិញ្ញាយតិ ។ សង្ឃោ ឥន្ទ្រាមញ្ច ឥន្ទ្រាមញ្ច កិត្តិំ សម្មន្នតិ ពុទ្ធាហិកាយ ឥមំ អធិ-ការណំ រូបសមេតុំ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥន្ទ្រា-មស្ស ច ឥន្ទ្រាមស្ស ច កិត្តិយា សម្មតិ ពុទ្ធ-ហិកាយ ឥមំ អធិការណំ រូបសមេតុំ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស ន ក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃេន ឥន្ទ្រាមោ ច ឥន្ទ្រាមោ ច កិត្តិ ពុទ្ធាហិកាយ ឥមំ អធិការណំ រូបសមេតុំ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(๙๓) តេ ចេ កិត្តិវេ កិត្តិ សង្ឃាទិំ ឆំ អធិកា-រណំ ពុទ្ធាហិកាយ រូបសមេតុំ ឥមំ ភិក្ខុតិ កិត្តិវេ អធិការណំ រូបសន្តំ ។ តេនេ រូបសន្តំ ។ សម្ប-ទាវិនយេន ។ កិរញ្ច តត្ថ សម្បទាវិនយេស្មិំ ។

ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឲ្យរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដោយ ។ ព្រាហិកាកម្មវាចា ។ នេះ ជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ អធិករណ៍នេះយើង ទាំងឡាយកំពុងវិនិច្ឆ័យ ក៏មានពាក្យប្រកាន់អាងគ្នា មិនមានទីបំផុតក៏ត្បើង សេចក្តីអធិប្បាយនៃការសិក្សានុ៎ះ ក៏មិនមាននរណាដឹងច្បាស់ ។ សង្ឃ សន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឲ្យរម្ងាប់នូវអធិករណ៍នេះ ដោយ ។ ព្រាហិកាកម្មវាចា ។ ការសន្មតនូវភិក្ខុឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីរម្ងាប់នូវអធិករណ៍នេះ ដោយ ។ ព្រាហិកាកម្មវាចា គួរដល់លោក មានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់ លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវពោលត្បើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង សង្ឃបានសន្មត ដើម្បីឲ្យរម្ងាប់អធិ-ករណ៍នេះ ដោយ ។ ព្រាហិកាកម្មវាចាហើយ ការសន្មតភិក្ខុដើម្បីឲ្យរម្ងាប់ នូវអធិករណ៍នេះ គួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃ ស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[๙๓] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះអាចដើម្បីរម្ងាប់អធិករ-ណ៍នោះ ដោយ ។ ព្រាហិកាកម្មវាចាបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយនេះខ្លីបតថា-គតហៅថាអធិករណ៍រម្ងាប់ហើយ ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌អ្វី ។ រម្ងាប់ដោយសម្មុខាវិនយ ។ ក្នុងសម្មុខាវិនយនោះ មានអង្គដូចម្តេច ។

ធម្មសម្មុខតា វិនយសម្មុខតា បុគ្គលសម្មុខតា ។ បេ ។ ឯវំ ទ្វេបសន្នំ ចេ កិក្ខវេ អធិករណំ តារេតា ឧត្តាន. ដេតិ ឧត្តានដនកំ ទាតព្ពិយំ ។

(๙๒) តេហិ ចេ កិក្ខវេ កិក្ខូហិ តស្មិំ អធិករណេ វិនិច្ឆយមានេ តត្រេស្ស កិក្ខុ ធម្មកថិកោ តស្ស នៅ សុត្តំ អាគតំ ហោតិ នោ សុត្តវិភង្គេ សោ អត្ថំ អសល្លក្ខេន្តោ ព្យញ្ជនច្ឆាយាយ អត្ថំ បដិពាហតិ ព្យត្តេន កិក្ខុនា បដិពលេន តេ កិក្ខូ ញាបេតព្ពា សុណន្តុ មេ អាយស្មន្តា អយំ ឥត្ថន្នាមោ កិក្ខុ ធម្ម-កថិកោ ឥមស្ស នៅ សុត្តំ អាគតំ ហោតិ(๑) នោ សុត្តវិ-ភង្គេ សោ អត្ថំ អសល្លក្ខេន្តោ ព្យញ្ជនច្ឆាយាយ អត្ថំ បដិពាហតិ ។ យទាយស្មន្តានំ បត្តកល្លំ ឥត្ថន្នាមំ កិក្ខុំ វុដ្ឋាបេតុំ អារោសេសា ឥមំ អធិករណំ វូបស-មេយ្យាមាតិ ។ តេ ចេ កិក្ខវេ កិក្ខូ តំ កិក្ខុំ វុដ្ឋាបេត្វា សង្ឃំ តំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ឥច្ច វុត្តំ កិក្ខវេ អធិករណំ វូបសន្តំ ។ តេន វូបសន្តំ ។

๑ ម. ហោតីសទ្ទោ ន បញ្ញាយតិ ។

ความจำเพาะแห่งธรรม ความจำเพาะแห่งวินัย ความจำเพาะแห่งบุคคล (ด้วยอำนาจแห่งคุณสมบัติของวินัยนั้น) ฯ เป ฯ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่ออธิกรณ์สงบระงับอย่างนี้แล้ว ภิกษุผู้ปฏิบัติเพื่อไม่ให้เกิดขึ้นอีกก็ควร ฯ

(๙๘) ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายนั้นกำหนดอธิกรณ์นั้นว่า มีภิกษุเป็นธรรมกถึกอยู่ในอาวาสโน้น มีวินัยธร (ชื่อนี้) มีพหูสูต (ชื่อนี้) มีผู้ทรงธรรม (ชื่อนี้) มีผู้ทรงวินัย (ชื่อนี้) ภิกษุนั้นไม่ได้กำหนดเนื้อความ ประกาศด้วยพยัญชนะเป็นประมาณ แล้วปฏิบัติเพื่อให้เสื่อมเสียจากสัทธรรม ภิกษุผู้ปรารถนาประโยชน์พึงกล่าวกะภิกษุทั้งหลายนั้นว่า ท่านทั้งหลายกล่าวว่าภิกษุทั้งหลายมีอายุยืนนานเป็นอันมาก ขอจงประชุมกันโดยเร็วพลัน ภิกษุทั้งหลายนี้ ฯ ไม่มีวินัยธร ไม่มีพหูสูต ไม่มีผู้ทรงธรรม ไม่มีผู้ทรงวินัย ภิกษุทั้งหลายนั้นไม่ได้กำหนดเนื้อความ ประกาศด้วยพยัญชนะเป็นประมาณ แล้วปฏิบัติเพื่อให้เสื่อมเสียจากสัทธรรม ฯ ถ้าภิกษุทั้งหลายมีวินัยธรเป็นต้นนั้นมีอายุยืนนานเป็นอันมาก ภิกษุทั้งหลายนั้นก็ควรเพื่อให้อธิกรณ์นั้นสงบระงับ ฯ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่ออธิกรณ์สงบระงับอย่างนี้แล้ว ภิกษุผู้ปฏิบัติเพื่อไม่ให้เกิดขึ้นอีกก็ควร ฯ

(๙๙) ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายนั้นกำหนดอธิกรณ์นั้นว่า มีภิกษุเป็นธรรมกถึกอยู่ในอาวาสโน้น มีวินัยธร (ชื่อนี้) มีพหูสูต (ชื่อนี้) มีผู้ทรงธรรม (ชื่อนี้) มีผู้ทรงวินัย (ชื่อนี้) ภิกษุนั้นกำหนดเนื้อความ ประกาศด้วยพยัญชนะเป็นประมาณ แล้วปฏิบัติเพื่อให้เสื่อมเสียจากสัทธรรม ภิกษุผู้ปรารถนาประโยชน์พึงกล่าวกะภิกษุทั้งหลายนั้นว่า ท่านทั้งหลายกล่าวว่าภิกษุทั้งหลายมีอายุยืนนานเป็นอันมาก ขอจงประชุมกันโดยเร็วพลัน ภิกษุทั้งหลายนี้ ฯ ไม่มีวินัยธร ไม่มีพหูสูต ไม่มีผู้ทรงธรรม ไม่มีผู้ทรงวินัย ภิกษุทั้งหลายนั้นกำหนดเนื้อความ ประกาศด้วยพยัญชนะเป็นประมาณ แล้วปฏิบัติเพื่อให้เสื่อมเสียจากสัทธรรม ฯ ถ้าภิกษุทั้งหลายมีวินัยธรเป็นต้นนั้นมีอายุยืนนานเป็นอันมาก ภิกษุทั้งหลายนั้นก็ควรเพื่อให้อธิกรณ์นั้นสงบระงับ ฯ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่ออธิกรณ์สงบระงับอย่างนี้แล้ว ภิกษุผู้ปฏิบัติเพื่อไม่ให้เกิดขึ้นอีกก็ควร ฯ

សម្ពុទ្ធានំ យេន ។ កិញ្ចាបិ តត្ថ សម្ពុទ្ធានំ ។ ធម្មសម្ពុទ្ធា វិនយសម្ពុទ្ធា បុគ្គលសម្ពុទ្ធា ។ បេ ។ ឯវំ ទ្វេបិ ទេ កិក្ខវេ អធិការា តាវតកេ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដនកំ ទាតព្ពំ ។

(๙๔) តេបិ ទេ កិក្ខវេ កិក្ខូ តស្មិំ អធិករណេ វិនិច្ឆយមានេ តត្រស្សុ កិក្ខុ ធម្មកថិកោ តស្ស សុត្តំ ហិ ខោ អាគតំ ហោតិ ឧទោ សុត្តវិភង្គោ សោ អត្ថំ អសល្លក្ខេត្វា ព្យញ្ជនច្ឆាយាយ អត្ថំ បដិពាហតិ ព្យញ្ជនេ កិក្ខតិ បដិពលេន តេ កិក្ខូ ញាបេតព្ពា សុណន្តុ មេ អាយស្មន្តា អយំ ឥត្ថន្នាមោ កិក្ខុ ធម្មកថិកោ ឥមស្ស សុត្តំ ហិ ខោ អាគតំ ហោតិ ឧទោ សុត្តវិភង្គោ សោ អត្ថំ អសល្លក្ខេត្វា ព្យញ្ជនច្ឆាយាយ អត្ថំ បដិពាហតិ ។ យទាយស្មន្តានំ បត្តកល្លំ ឥត្ថន្នាមំ កិក្ខុំ វុដ្ឋាបេតុំ អាវេសនា ឥមំ អធិករណំ វូបសមេយ្យាមាតិ ។ តេ ទេ កិក្ខវេ កិក្ខូ តំ កិក្ខុំ វុដ្ឋាបេត្វា សក្កោន្តិ តំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ឥទំ វត្ថុតិ កិក្ខវេ អធិករណំ វូបសន្តំ ។ តេន វូបសន្តំ ។

រម្ងាប់ដោយសមថាវិនិយ ។ ប៉ុន្តែសមថាវិនិយនោះ មានអង្គដូចម្តេច ។ គារវំនោះមុខជាមិ គារវំនោះមុខវិនិយ គារវំនោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គនៃសមថាវិនិយនោះ) ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុអ្នកធ្វើត្រឡប់សើរើឡើងវិញ ត្រូវទុក្កដនៃភាចិត្តិយៈ ។

(៤៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិករណ៍នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះកំពុងតែវិនិច្ឆ័យ មានភិក្ខុជាធម្មកថិកក្នុងបរិសទ្យនោះ ជាអ្នកចាំសុត្តៈតែមិនចាំសុត្តវិភង្គ ភិក្ខុនោះកំណត់សេចក្តីមិនបាន ប្រកាន់យកតែព្យញ្ជនៈជាប្រមាណ ហើយត្រឡប់បដិសេធសេចក្តីចេលចេញ ភិក្ខុអកប្បិយប្រតិពលត្រូវនិយាយបញ្ជាក់ភិក្ខុទាំងនោះថា សូមលោកមានអាយុទាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំ (ជ្រើត) ភិក្ខុជាធម្មកថិកឈ្មោះនេះ ។ លោកជាអ្នកចាំសុត្តៈ តែមិនចាំសុត្តវិភង្គទេ លោកកំណត់សេចក្តីមិនបាន ប្រកាន់យកតែព្យញ្ជនៈជាប្រមាណ ហើយត្រឡប់បដិសេធសេចក្តីចេលចេញ ។ បើកម្មមានការគួរដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយហើយ យើងទាំងឡាយដ៏សេស គប្បីញុំាងភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យក្រោកចេញ ! ហើយសឹមរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះបានឲ្យភិក្ខុនោះក្រោកចេញ ហើយអាចដើម្បីនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នោះបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះទើបតថាគតហៅថា អធិករណ៍រម្ងាប់ហើយ ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ ដោយធម៌អ្វី ។

សម្មុខាវិនយេន ។ តត្ថ តត្ថ សម្មុខាវិនយស្មិំ ។ ឧម្មសម្មុខតា វិនយសម្មុខតា បុគ្គលសម្មុខតា ។ បេ ។ ឯវំ ឆិន្នបិដ្ឋិ ចេ តត្ថវ អធិករណំ តារតោ ឧដ្ឋាន-ចេតនំ ឧដ្ឋានកិរិយំ ជានិត្វាយ ។

(๘๖) តេ ចេ តត្ថវ តត្ថេ ន សន្តេ តំ អធិ-ករណំ ឧញ្ញាបិតាយេ ឆិន្នបិដ្ឋិតោ តត្ថវ តត្ថេ-ហិ តំ អធិករណំ សង្ឃស្ស និយ្យាទេតព្ពំ ន មយំ តត្ថេ សន្តេ ឥមំ អធិករណំ ឧញ្ញាបិតាយ ឆិន្ន-បិដ្ឋិតោ សង្ឃោ វ ឥមំ អធិករណំ ឆិន្នបិដ្ឋិតោ ។ អនុជានាមិ តត្ថវ ឯវរូបំ អធិករណំ យេភុយ្យសិ-តាយ ឆិន្នបិដ្ឋិតោ ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ តត្ថេ សលាកគ្គាហាបកោ សម្មតេតព្ពោ យោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន ទោសាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន មោហា-គតិំ គច្ឆេយ្យ ន ភយាគតិំ គច្ឆេយ្យ គហិតាគហិ-តញ្ច ជានេយ្យ ។ បេ ។ សម្មតោ សង្ឃេន ឥត្ថ-ន្នាមោ តត្ថេ សលាកគ្គាហាបកោ ឥមំ សង្ឃស្ស

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះ មិនអាចដើម្បីធ្វើរម្ងាប់អធិករណ៍នោះ ដោយទង្វើហើតាកម្មវាចាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុទាំងនោះ ប្រគល់អធិករណ៍នោះដល់សង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន យើងទាំងឡាយមិនអាចដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដោយទង្វើហើតាកម្មវាចាទេ សូមសង្ឃរម្ងាប់អធិករណ៍នេះចុះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍បែបនេះ ដោយយេភុយ្យសិកាវិញ។ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ប្រការឲ្យជាសលាកគ្គាហាបកៈ(អ្នកចែកឆ្នោត) គឺភិក្ខុណា មិនលំអៀងទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាងទោសាគតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាងមោហាគតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាងភយាគតិ ១ ដឹងស្នាក់ដែលគេជាន់ចាប់ទឹងមិនជាន់ចាប់ ១។ បេ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាសលាកគ្គាហាបកៈ ការសន្មតគួរដល់សង្ឃហើយ

តស្មា តុល្យា ។ ឯវមេតំ ន្យាយេបិ តំ ។ តេន
សលាកគ្គាហកេន តំ្ហកា សលាកា នាមាតេ-
តព្វា(១) ។ យថា ពហុតរា តំ្ហ ឧម្មាឯកោ វា ឧទ្ធំ
តថា តំ អនិយ្យាសំ ភូបសមេតព្វំ ឥទំ ទុក្ខតំ តំ្ហវេ អនិ-
យ្យាសំ ភូបសន្តំ ។ តេន ភូបសន្តំ ។ សម្មាវិនយេន
ច យេកុយ្យសិកាយ ច ។ តំ្ហ តត្ថ សម្មាវិនយស្មឹ ។
សង្ឃសម្មុខតា ធម្មសម្មុខតា វិនយសម្មុខតា បុគ្គល-
សម្មុខតា ។ តា ច តត្ថ សង្ឃសម្មុខតា ។ យាវតិកា តំ្ហ
តម្មប្បត្តា តេ អាកតា ហោន្តិ ឧក្ខារហានំ ឧទ្ធោ អាហដោ
ហោតិ សម្មុខីភូតា ឧបដ្ឋាសន្តិ អយំ តត្ថ សង្ឃសម្មុ-
ខតា ។ តា ច តត្ថ ធម្មសម្មុខតា វិនយសម្មុខតា ។
យេន ធម្មេន យេន វិនយេន យេន សត្ថុសាសនេន
តំ អនិយ្យាសំ ភូបសម្មតិ អយំ តត្ថ ធម្មសម្មុខតា
វិនយសម្មុខតា ។ តា ច តត្ថ បុគ្គលសម្មុខតា ។ យោ

---

(១) ម. តាហេតព្វា ។

ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃសូត្រ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយ
អាការស្មើមយ៉ាងនេះ ។ សណាគគាហាបកភិក្ខុនោះ គប្បីឲ្យភិក្ខុពាំង
ឡាយចាប់ស្មាកចុះ ។ (បើ) ភិក្ខុពាំងឡាយជាធម្មវាទីមានចំនួនច្រើនជាង
ពោលឡើងយ៉ាងណា សង្ឃត្រូវមើលបង់អធិករណ៍នោះយ៉ាងនោះចុះ ម្នាល
ភិក្ខុពាំងឡាយ នេះទើបតថាគតហៅថាអធិករណ៍រម្ងាប់ ។ អធិករណ៍
នោះរម្ងាប់ដោយធម្មិអ្វី ។ រម្ងាប់ដោយសម្មាវិន័យនឹងយេភុយ្យសិកា ។
ចុះកង់សម្មាវិន័យនោះមានអង្គដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំ-
ពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គក្នុងសម្ម-
ាវិន័យនោះ) ក៏ការចំពោះមុខសង្ឃក្នុងសម្មាវិន័យនោះ តើដូចម្តេច ។
ពួកភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូប ដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុពាំងនោះក៏បានមក ឆន្ទៈ
របស់ភិក្ខុពាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ក៏បានទាំមកហើយ ភិក្ខុពាំងឡាយ
ដែលមាននៅក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏មិនបានហាមឃាត់ នេះហៅថា ការ
ចំពោះមុខសង្ឃ ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ ។ ឯការចំពោះមុខធម៌នឹងការចំពោះ
មុខវិន័យ ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ តើដូចម្តេច ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់
តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះសាស្តាណា នេះ
ហៅថា ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ ។
ការចំពោះមុខបុគ្គល ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុណា

ฉ วิหารสฺมิ เยน ฉ วิหารสฺมิ ชาคโร อสฺสนฺทนฺโต วิหาร-
ปิโยติ เหตฺถ อยมีทิส ปุคฺคลสฺส ปฺปฺปฺ ฯ ตตฺถ ฉ
ตนฺติ เยกุยฺยสิกาย ฯ ยา เยกุยฺยสิกาย
ตาทิสฺยา ตาทิยา ตาทิสึ ชุปตมนฺติ อฏฺฐปตมนฺติ อฏ-
ฐกถาสุ อปฺปฏิกฺขิตฺตตา อยมีทิส ตตฺถ เยกุยฺยสิกา-
ย ฯ ฆรทฺวารสฺมึ ปน ตีสุปิ ทฺวาเรสุ อฏีกาย ตาทิ
ชาตฺยาทิสมฺปนฺนา ชาตฺยาทิสมฺปนฺนา ตาทิ ฯ ฉฑฺฑนียเก
ฉฑฺฑนียเก ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๔๗) ตตฺถ ขาย ปน สมเยน สารตฺถยา ฆรทฺวารสฺมึ
ฆรปฺปสฺสยสฺมึ อฏีกาย ตาทิ ตาทิ ฯ อถ ขาย ตาย ตีสุ
อสนฺถฏาย สารตฺถยา สนฺถรนฺตาย อฏีกาย ตาทิ ปน สมเยน
อาสนฺนาย ขาย อมุตฺร ตีสุ อาคเต สมฺพหุลา
ชนา วิหารสฺมึ ตหึ ตหึ อาคตาคตา ฉฑฺฑกา
วิจยกา มาตาคามกา ปลฺลิตา วิจฺฉฑฺฑา เมตฺตาจิตฺตา
ลชฺชิตา ปฏิจฺฉนฺนกา สีเตกาตา ตาย ตาย ชาตฺยา ตาทิ ฯ
อฏีกาย ตาทิ ปน สมเยน ปาจิตฺติยนฺติ ชานนฺตา วิจยเน สตฺถา-
สาเนน ฆรมชฺเฌ อฏีกาย ตาทิ ปน สมเยน อสฺสาตา ฯ

ភាស់ខែងគ្នាទៅវិញទៅមក តិក្ខុទាំងពីរូបនោះជាសត្រូវនឹងគ្នា ព្រោះការ
ភាស់ខែងគ្នា ក៏មានទៅកាន់ទីបំពោះមុខ នេះហៅថា ការបំពោះមុខបុគ្គល
ក្នុងសម្ថាវិន័យនោះ។ ក្នុងយេភុយ្យសិកាកម្មនោះ មានវិធីធ្វើដូចម្តេច។ ការ
ធ្វើ កិរិយាធ្វើ ការចូលទៅជិត ការចូលទៅអែបនែប ការទទួលនឹងការមិន
ហាមឃាត់នូវយេភុយ្យសិកាកម្មណា នេះហៅថា វិធីធ្វើក្នុងយេភុយ្យសិកា-
កម្មនោះ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះហើយ តិក្ខុអ្នក
ធ្វើត្រឡប់សើរើឡើងវិញ ត្រូវ។ ក្តោដនកថាចិត្តិយ:។ តិក្ខុអ្នកឲ្យឆន្ទៈហើយ
ត្រឡប់តិះដៀលត្រូវទ័យនកថាចិត្តិយ: ។

(๔๗) សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងសាវត្ថី មានអធិករណ៍តើតក្រោកដ
យ៉ាងនេះឡើង។ គ្រានោះឯង តិក្ខុទាំងនោះជាអ្នកមិនត្រេកអរ ដោយវិធី
រម្ងាប់អធិករណ៍របស់សង្ឃ ក្នុងក្រុងសាវត្ថីឡើយ ហើយបានឮដំណឹងថា
មានព្រះថេរៈប្រើនអង្គ គង់នៅក្នុងអាវាសឯណោះ ជាពហុស្សូត្រ ចេះចាំ
និកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ជាអ្នកប្រាជ្ញធំវៃ មាន
ប្រាជ្ញា មានអៀនខ្មាស ជាអ្នកមានរន្ធៀស ជាអ្នកប្រាថ្នាការសិក្សា បើព្រះ
ថេរៈទាំងនោះរម្ងាប់អធិករណ៍នេះតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រ-
ដៅរបស់ព្រះសាស្តា យ៉ាងនេះទើបអធិករណ៍នេះរម្ងាប់បានដោយស្រួល។

อถโข เต ภิกฺขู ตํ อาคนฺตุกภิกฺขุ เอตทโวจุ
ฯลฯ กตฺถ อายสฺมา ปฐมตรญฺจ สาฏกญฺจ
ปจฺฉา ฯลฯ อายสฺมา ปุพฺเพ ตีณิ จีวรานิ
ปหาย เอกจีวโร ปจฺฉา ทุติยจีวรมาทาย
อถโข เต ภิกฺขู ตสฺส ภิกฺขุโน อนาทร
อปฺปติสฺสา ปาปิจฺฉตาย ปาปกานญฺจ อิจฺฉาน
วสูปคตาติ ฯลฯ สจฺจ กิร ตฺว ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ
อิจฺฉาปกโต ยาว ตติยกมฺมาปิ วตฺตาโร
ตสฺมา ตุมฺเห ภิกฺขเว ปาปิจฺฉสฺส อิจฺฉาปกตสฺส
ตติยกมฺมาปิ วตฺตาโร ฯลฯ ปาปิจฺฉสฺส ภิกฺขเว
อิจฺฉาปกตสฺส ตติยกมฺมาปิ วตฺตาโร ฯลฯ
ปาปิจฺฉสฺส ภิกฺขเว อิจฺฉาปกตสฺส ตติยกมฺมาปิ
วตฺตาโร ฯลฯ ปาปิจฺฉสฺส ภิกฺขเว

គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ នាំគ្នាទៅកាន់អាវាសនោះហើយនិយាយ
ពាក្យនុ៎ះនឹងព្រះថេរៈទាំងនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដ៏ចំរើន
អធិករណ៍នេះកើតប្រាកដយ៉ាងនេះហើយ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំសូមអង្វរ សូមព្រះថេរៈទាំងឡាយរម្ងាប់នូវអធិករណ៍នេះ
តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ដោយទំនងដែលអធិករណ៍នេះគប្បីរម្ងាប់បានដោយស្រួល ។ គ្រានោះឯង ព្រះថេរៈទាំងនោះបានរម្ងាប់អធិករណ៍ទាំងនោះ តាមទំនងដែលអធិករណ៍បានរម្ងាប់ដោយស្រួល ដូចជាអធិករណ៍ដែលសង្ឃបានរម្ងាប់ហើយ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏នៅតែមិនត្រេកអរដោយការរម្ងាប់អធិករណ៍របស់សង្ឃ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ទាំងមិនត្រេកអរដោយការរម្ងាប់អធិករណ៍របស់ព្រះថេរៈទាំងឡាយប្រើនអង្គ បានឮដំណឹងថា ព្រះថេរៈទាំងឡាយបីអង្គគង់នៅក្នុងអាវាសឯណោះ ។បេ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយពីរអង្គគង់នៅ ។ បេ ។ ព្រះថេរៈមួយអង្គគង់នៅ (ក្នុងអាវាសឯណោះ) ជាពហុស្សូត្រ ចេះចាំនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នកវាងវៃ មានប្រាជ្ញា មានអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀសប្រុងប្រយ័ត្នសិក្សា ប្រសិនបើព្រះថេរៈអង្គនោះ គប្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ

ឆម្នេន វិនយេន សត្ថុសាសនេន ឯវមិទំ អធិករណំ
វូបសន្តំ អសប្បតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ តំ អាកាសំ
កត្វា តំ ថេរំ ឯតទវោចុំ ៨ំ ភន្តេ អធិករណំ
ឯវំជាតំ ឯវំសមុប្បន្នំ សាធុ ភន្តេ ថេរោ ៨ំ អធិ-
ករណំ វូបសមេតុ ឆម្នេន វិនយេន សត្ថុសាសនេន
យថាយិទំ អធិករណំ សុវូបសន្តំ អសប្បតិ ។ អថខោ
សោ ថេរោ យថា សាវត្ថិយា សង្ឃេន អធិករណំ
វូបសមិតំ យថា សន្តហុលេហិ ថេរេហិ អធិករណំ
វូបសមិតំ យថា តីហិ ថេរេហិ អធិករណំ វូបសមិតំ
យថា ទ្វីហិ ថេរេហិ អធិករណំ វូបសមិតំ យថា-
សុវូបសន្តំ[1] តថា តំ អធិករណំ វូបសមេសិ ។ អថខោ
តេ ភិក្ខូ អសន្តុដ្ឋា សាវត្ថិយា សង្ឃស្ស អធិករណ-
វូបសមេន អសន្តុដ្ឋា សន្តហុលានំ ថេរានំ អធិករ-
ណវូបសមេន អសន្តុដ្ឋា តីណ្ណំ ថេរានំ អធិករណវូប-
សមេន អសន្តុដ្ឋា ទ្វិន្នំ ថេរានំ អធិករណវូបសមេន
អសន្តុដ្ឋា ឯកស្ស ថេរស្ស អធិករណវូបសមេន

---

១ ខ. តថាសុវូបសន្តន្តិ ។

តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា យ៉ាងនេះ ទើបអធិករណ៍នេះរម្ងាប់បានដោយស្រួល ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ នោះបានទៅគាល់អាវាសនោះ ហើយនិយាយពាក្យទុំះទីនឹងព្រះថេរៈនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន អធិករណ៍នេះកើតប្រាកដយ៉ាងនេះ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំសូមអង្វរ សូមព្រះថេរៈរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ដោយ ទំនងដែលអធិករណ៍នេះ គប្បីរម្ងាប់បានដោយស្រួល ។ គ្រានោះ ឯង ព្រះថេរៈនោះក៏បានរម្ងាប់អធិករណ៍នោះ តាមទំនងដែលអធិករណ៍ រម្ងាប់ទៅដោយស្រួល ដូចជាអធិករណ៍ដែលសង្ឃបានរម្ងាប់ហើយក្នុង ក្រុងសាវត្ថី ដូចជាអធិករណ៍ដែលព្រះថេរៈច្រើនអង្គបានរម្ងាប់ហើយ ដូច ជាអធិករណ៍ដែលព្រះថេរៈគាំងឡាយបីអង្គបានរម្ងាប់ហើយ ដូចជាអធិករ- ណ៍ដែលព្រះថេរៈគាំងឡាយពីរអង្គបានរម្ងាប់ហើយ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុ គាំងឡាយនោះ ក៏នៅតែមិនត្រេកអរដោយការរម្ងាប់អធិករណ៍របស់សង្ឃ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី មិនត្រេកអរដោយការរម្ងាប់អធិករណ៍របស់ព្រះថេរៈគាំង ឡាយច្រើនអង្គ មិនត្រេកអរដោយការរម្ងាប់អធិករណ៍ របស់ព្រះថេរៈ គាំងឡាយបីអង្គ មិនត្រេកអរដោយការរម្ងាប់អធិករណ៍របស់ព្រះថេរៈគាំង ឡាយពីរអង្គ មិនត្រេកអរដោយការរម្ងាប់អធិករណ៍របស់ព្រះថេរៈមួយអង្គ

យេន កេសកេ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា កេសវតោ ឱតវ.
មត្តំ អាវេឋេសុំ ។ ឩមាតមេតំ កិត្តវេ អធិករណំ សព្ពំ
ឧបសន្តំ សុវូបសន្តំ(១)។ អនុជានាមិ កិត្តវេ តេសំ កិត្តិំ
សញ្ញត្តិយា តយោ សលាកគ្គាហេ កូឍ្ឍកំ សកណ្ណ-
ជប្បកំ អាដកំ ។ កថញ្ច កិត្តវេ កូឍ្ឍកោ សលាក-
គ្គាហោ ហោតិ ។ តេន សលាកគ្គាហាបកេន កិត្តិកា
សលាកាយោ វណ្ណាវណ្ណាយោ កត្វា ឱតេវេតោ កិត្តិ
ឧបសង្កមិត្វា ឱវទិតព្ពោ អយំ ឱវាទវិញ្ញត្តិ ស.
លាកា អយំ ឱវាទវិញ្ញត្តិ សលាកា យំ ឥច្ឆសិ
តំ កណ្ណាហីតិ ។ តហិំ តេ វត្តព្ពោ មា ច កេសវ្ហិ
ឧសេវ្ហីតិ ។ សចេ ជានាតិ អធម្មវាទិំ ពហុ-
ភតិ ឧក្កហោតិ បច្ចុក្កឌ្ឍិតព្ពំ ។ សចេ ជានាតិ

---

១ ម.ម. សុវូបសន្តន្តិ ។

ហើយកំនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អធិករណ៍នុ៎ះសង្ឃបានកំចាត់បង់ឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយប្រពៃហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតការចាប់ស្វាកបីយ៉ាង គឺ គូឡកៈ (បិទមុខ) ១ សកណ្ណជប្បកៈ (ខ្សឹបប្រាប់) ១ វិវដកៈ(១) (លើកចំហ) ១ ដើម្បីបញ្ជាក់ដល់ភិក្ខុទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុះការចាប់ស្វាកឈ្មោះគូឡកៈនោះដូចម្តេច ។ គ្រូវិសលាភគ្គាហាបកភិក្ខុនោះក្តើស្វាកឲ្យមានពណ៌ផ្សេងគ្នាហើយបូលទៅរកភិក្ខុ ១ រូប ម្តងៗហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា នេះស្វាករបស់ភិក្ខុមានវាចៈយ៉ាងនេះ នេះស្វាករបស់ភិក្ខុមានវាចៈយ៉ាងនេះ លោកចង់ចាប់ស្វាកណា ចូរលោកចាប់ស្វាកនោះចុះ ។ លុះភិក្ខុអកចាប់នោះចាប់យកទៅហើយ សលាភគ្គាហាបកភិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា លោកកុំបង្ហាញអកណាឲ្យសោះ ។ បើសលាភគ្គាហាបកភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុជាអធម្មវាទីមានចំនួនច្រើនជាង ត្រូវប្រាប់ថាការចាប់នេះមិនល្អទេ ហើយសើរើជាថ្មីទៀត(២) ។ បើសលាភគ្គាហាបកភិក្ខុដឹងថា

---

១ អដ្ឋកថា ថា កាលបើភិក្ខុបរិសទ្យជាអលជ្ជីច្រើនជាង ត្រូវធ្វើស្វាកបិទមុខ ។ បើភិក្ខុបរិសទ្យជាលជ្ជីច្រើនជាង ត្រូវធ្វើស្វាកបើកមុខ ។ បើភិក្ខុបរិសទ្យជាមនុស្សល្ងង់ច្រើនជាង ត្រូវឱ្យបណ្ដាប់ដិតត្រចៀក ។ អដ្ឋកថា ថា ត្រូវឱ្យចាប់ដាច់ថ្មីទៀត ដ៏ឱ្យតែត្រូវប៉ប៉ងដែង ។

ธมฺมกถิโก พหุสฺสุโตติ สุตฺตเมว สาเวติ ฯ ฯเปฯ เอวรูปา ภิกฺขุนิโย สลากคฺคาหา โหนฺติ ฯ กถญฺหิ ภิกฺขุนิโย สกลฺลกขิปฺปกา สลากคฺคาหา โหนฺติ ฯ เตน สลากคฺคาหาปเกน ภิกฺขุนา ฌิกเขปกสฺส ภิกฺขุโน อุปกปฺปนกาเล อาโรเจตพฺพํ อยํ ฌิกฺขิตฺตสฺส สลากา อยํ ฌิกฺขิตฺตสฺส สลากา ยาว สงฺฆสฺส ปาปุณาติ ฯ ตโตเจ วตฺตพฺพา มา จ ตาว อาโรเจหีติ ฯ สเจ ชานาติ อพหุสฺสุโต ธมฺมกถิโก ทุกฺขาเปตพฺพกฺก-ฬิโกติ ฯ สเจ ชานาติ ธมฺมกถิโก พหุสฺสุโต สุตฺต-เมว สาเวติ ฯ ฯเปฯ เอวรูปา ภิกฺขุนิโย สกลฺลกขิปฺปกา สลากคฺคาหา โหนฺติ ฯ ตถญฺหิ ภิกฺขุนิโย วินยธรา สลากคฺคาหา โหนฺติ ฯ สเจ ชานาติ ธมฺมกถิโก วินยธรา สลากคฺคาหเก ตาเวเ-ตญฺจ(๑) ฯเปฯ ภิกฺขุนิโย วินยธรา สลากคฺคาหา โหนฺติ ฯ เอเตเนว อุปาเยน ปาติโมกฺขุทฺเทสกาทีสุปิ ยถารหมฺปิ โยเชตพฺพนฺติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. ตาเวตูเนว วินยธเรหิ วินิจฺฉิเต สลากคฺคาหเก ตาเวเตพฺพนฺติ อยเมตฺถ อาคตเมว ฯ

ភិក្ខុជាឆម្នាក់ទើមានចំនួនច្រើនជាង ត្រូវប្រកាសថា ការចាប់នេះល្អហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការចាប់ស្លាកយ៉ាងនេះហើយដែលហៅថា គុឡកៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការចាប់ស្លាកឈ្មោះសកណ្ណជប្បកៈនោះ តើដូចម្តេច ។ សណាភគ្គាហាបកភិក្ខុនោះត្រូវរឹបដំតត្រេចភិក្ខុមួយរូប ។ ថា នេះស្លាកវេបស់ភិក្ខុមានវាទៈយ៉ាងនេះ នេះស្លាកវេបស់ភិក្ខុមានវាទៈយ៉ាងនេះ លោកចង់ចាប់ស្លាកណា ចូរយកស្លាកនោះចុះ ។ លុះភិក្ខុចាប់ស្លាកហើយ ត្រូវសណាភគ្គាហាបកភិក្ខុនិយាយថា លោកកុំប្រាប់អ្នកណាឲ្យសោះ ។ បើសណាភគ្គាហាបកភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុជាអធម្មវាទីមានចំនួនច្រើនជាង ត្រូវប្រាប់ថា ការចាប់នេះមិនល្អទេ ហើយសើរើជាថ្មីទៀត ។ បើសណាភគ្គាហាបកភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុជាធម្មវាទីមានចំនួនច្រើនជាង ត្រូវប្រកាសថា ការចាប់នេះល្អហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការចាប់យ៉ាងនេះដែលហៅថាសកណ្ណជប្បកៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការចាប់ស្លាកឈ្មោះវិវដកៈនោះដូចម្តេច ។ បើសណាភគ្គាហាបកភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុជាធម្មវាទីមានចំនួនច្រើនជាង ត្រូវបណ្តាយឲ្យចាប់ដោយវិធីចាប់ស្លាកឈ្មោះវិវដកៈចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការចាប់ស្លាកយ៉ាងនេះហើយដែលហៅថាវិវដកៈ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិធីចាប់ស្លាកមានភាយ៉ាងប៉ុណ្ណេះឯង ។

[៤៧] អនុភូតាបត្តិកម្មរំលើកតម្កើងសមថៈ សមថៈ សង្កត់ អនុភូតាបត្តិកម្មរំលើកតម្កើងវិបស្សនា វិបស្សនា សង្កត់ សម្មោទនីយកថា ៦ សតិវិនយៈ ៦ អមូឡ្ហវិនយៈ ៦ តស្សបាបិយសិកាយ ៦ ។

[៤៨] សិយា អនុភូតាបត្តិកម្មរំលើកតម្កើងសមថៈ អនាគតអមូឡ្ហវិនយៈ តស្សបាបិយសិកា ទ្វីហិ សមថៈហិ សម្មេយ្យ សម្មោទនីយកថា ៦ សតិវិនយៈ ៦ តាតំ ។ សិយាតស្ស វចនីយំ ។ យថា កថំ វិយ ។ ឥធ បន តិក្ខវេ តិក្ខុ តិក្ខុំ អមូលិកាយ សីលវិបត្តិយា អនុទ្ធំសេតិ ។ តស្ស ខោ តំ តិក្ខវេ តិក្ខុនោ សតិវេបុល្ល-ប្បត្តស្ស សតិវិនយោ ជាតញ្ញេ ។ ឃវញ្ញេ បន តិក្ខវេ ជាតញ្ញេ ។ តេន តិក្ខវេ តិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា ។ បេ ។ ឃវមស្ស វចនីយោ មំ កន្តេ តិក្ខុ អមូលិកាយ សីលវិបត្តិយា អនុទ្ធំសេតិ សោហំ កន្តេ សតិវេបុល្លប្បត្តោ សង្ឃំ សតិវិនយំ យាចាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ យាចិតព្ពោ ។ តតិយម្បិ យាចិតព្ពោ ។

(๙๘) អនុវាទាធិករណ៍ ម្ចាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មានយ៉ាង ។ អនុវាទាធិករណ៍ម្ចាប់ដោយសមថៈ ๔ យ៉ាង គឺ សម្មុខាវិនយ ๑ សតិវិនយ ๑ អមូឡ្ហវិនយ ๑ តស្សបាបិយសិកា ๑ ។

(๙๙) អនុវាទាធិករណ៍ មិនចាប់អាស្រ័យសមថៈពីរយ៉ាង គឺ អមូឡ្ហវិនយ ទើងតស្សបាបិយសិកាទេ គ្រាន់តែរម្ងាប់ដោយសមថៈពីរយ៉ាង គឺ សម្មុខាវិនយ ទើងសតិវិនយ (ប៉ុណ្ណោះ) ក៏មាន ។ ពាក្យដែលបណ្ឌិតគប្បីពោលថា ក៏មាន ដូច្នេះ ។ ពាក្យនោះតើដូចសំដែងត្រង់បទណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះចោទភិក្ខុដទៃដោយសីលវិបត្តិឥតមានមូល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិវិនយសង្ឃត្រូវឲ្យដល់ភិក្ខុដែលមានសតិបរិបូណ៌នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យសតិវិនយយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃរួចីវរធ្វើឯកាំសម្ពាង ។ បេ ។ ហើយនិយាយនឹងសង្ឃយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ភិក្ខុទាំងឡាយចោទខ្ញុំដោយសីលវិបត្តិឥតមានមូល បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំជាអ្នកមានសតិរៀបរាប់បរិបូណ៌ហើយ មកសូមសតិវិនយនឹងសង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវសូមសតិវិនយជាគំរប់ពីរដង ផង ។ ភិក្ខុនោះត្រូវសូមសតិវិនយជាគំរប់បីដង ផង ។

(១០០) ឥទានិ តត្ថ ឯកាយនមគ្គោតិ ឯត្ថ អយនំ គមនំ បវត្តនំ ឯកំ អយនំ ឯកាយនោ ឯកមគ្គោ ឯកបវត្តិមគ្គោតិ អត្ថោ ។ ឯតេន ឯកន្តនិយ្យានិកតំ ទស្សេតិ ។ ឯត្ថ ច ទ្វីហិ ការណេហិ ឯកាយនមគ្គោ ឯកន្តនិយ្យានិកោ ឯកបវត្តិមគ្គោ ច ហោតិ ។ ឯកោ ហិ មគ្គោ ឯកេន ញាណេន បដិបជ្ជិតព្ពោ ឯកេន បដិបន្នោ ឯកន្តមេវ និព្ពានំ គច្ឆតិ ។ ឯកោ ច

(๑๐๐) ភិក្ខុអ្នកឈ្មោះសាធឯវៃត្រូវឆ្លើងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុទាំងឡាយចោទភិក្ខុឈ្មោះនេះដោយសីលវិបត្តិឥតមានមូល ។ ភិក្ខុនោះជាអ្នកមានសតិពេញបរិបូណ៌ ហើយមកសូមសតិវិនយនឹងសង្ឃ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវឲ្យសតិវិនយដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ជាអ្នកមានសតិពេញបរិបូណ៌ហើយ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុទាំងឡាយចោទភិក្ខុឈ្មោះនេះដោយសីលវិបត្តិឥតមានមូល ។ ភិក្ខុនោះជាអ្នកមានសតិពេញបរិបូណ៌ ហើយមកសូមសតិវិនយនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃបានឲ្យខ្ញុំវសតិវិនយដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលជាអ្នកមានសតិពេញបរិបូណ៌ហើយ ។ ការឲ្យខ្ញុំវសតិវិនយដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលជាអ្នកមានសតិពេញបរិបូណ៌ហើយ គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះជាគំរប់បីដងផង ។ បេ ។ សតិវិនយសង្ឃបានឲ្យដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលជាអ្នកមានសតិពេញបរិបូណ៌ហើយ ការឲ្យសតិវិនយនេះគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំពុក

ជារយោ មិតិ ។ ឥមំ វុច្ចតិ កិរិយាវេ អធិការណាំ វុបសន្តំ។ កេន វូបសន្តំ ។ សម្មុខាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច ។ កិញ្ចេតំ សម្មុខាវិនយស្មិំ ។ សង្ឃសម្មុខតា ធម្ម-សម្មុខតា វិនយសម្មុខតា បុគ្គលសម្មុខតា ។ បេ ។ តត្ថ ច តត្ថ បុគ្គលសម្មុខតា ។ យោ ច អនុវទតិ យញ្ច អនុវទតិ ឧភោ សម្មុខីភូតា ហោន្តិ អយំ តត្ថ បុគ្គល-សម្មុខតា ។ កិញ្ចេតំ សតិវិនយស្មិំ ។ យា សតិវិន-យស្ស កម្មស្ស កិរិយា ករណាំ ឧបគមនំ អជ្ឈុបគមនំ អធិវាសនា អប្បដិក្កោសនា ឥទំ តត្ថ សតិវិនយស្មិំ ។ ឯវំ វូបសន្តំ ចេ កិរិយាវេ អធិការណាំ ការកោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដនកំ ចាចិត្តិយំ ។ ឆន្ទទាយកោ ទិយតិ ទិយ-ធនកំ ចាចិត្តិយំ ។

(១០៧) សិយា អនុវាទាធិការណាំ ទ្វេ សមថេ មជ្ឈតត្ត សតិវិនយញ្ច តស្សាបិ យសិកញ្ច ទ្វីហិ សមថេហិ សម្មេយ្យ សម្មុខាវិនយេន ច អមូឍវិនយេន ជាតិ ។ សិយាតិស្ស វចនីយំ ។ យថា កថំ វិយ ។

ន្ថវសេចក្តីនេះដោយការសង្កេតមើលយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគតហៅថាអធិករណ៍រម្ងាប់ហើយ ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌អ្វី ។ រម្ងាប់ដោយសម្មុខាវិនយ ឬដោយសតិវិនយ ។ ចុះកាលសម្មុខាវិនយនោះមានអង្គដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិនយ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គកាលសម្មុខាវិនយនេះ) ។ បេ ។ ចុះការចំពោះមុខបុគ្គលកាលសម្មុខាវិនយនោះតើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណាចោទគ្នាទៅវិញទៅមក បុគ្គលទាំងពីរអាក់នោះក៏មានទៅកាន់ទីចំពោះមុខ នេះហៅថាការចំពោះមុខបុគ្គលកាលសម្មុខាវិនយនោះ ។ ចុះកាលសតិវិនយនោះមានកិច្ចដូចម្តេច ។ ការធ្វើកិរិយាធ្វើ ការបួលទៅដិត ការបួលទៅឯបនែប ការខ្ពួលនឹងកិរិយាមិនឃាត់ហាមន្ថវសេតិវិនយកម្មណា នេះជាកិច្ចកាលសតិវិនយនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុអកធ្វើត្រឡប់សើរើឡើងវិញ ត្រូវឧក្ខេបនកម្មចុះ ។ ភិក្ខុអកឲ្យធន្ថះហើយត្រឡប់តិះដៀល ត្រូវទិយនកម្មចុះ ។

(១០១) អនុវាទាធិករណ៍ មានច្បាប់តាស្រ័យសមថៈពីរយ៉ាង គឺ សតិវិនយ ១ តស្សបាបិយសិកា ១ ត្រង់តែរម្ងាប់ដោយសមថៈពីរយ៉ាង គឺសម្មុខាវិនយ ១ អមូឡ្ហវិនយ ១ ក៏មាន ។ ពាក្យដែលបណ្ឌិតគប្បីពោលថា ក៏មាន ដូច្នេះ ។ ពាក្យនោះតើដូចសំដែងត្រង់ចំណុច ។

ឥធ បន កិក្ខវេ កិក្ខុ ឧម្មត្តកោ ហោតិ ចិត្តវិបរិយាសកតោ តេន ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន ឥមំ អស្សាមណកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ ហោតិ ភាសិតបរិក្កន្តំ ។ តំ កិក្ខវេ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន អជ្ឈាចិណ្ណេន អាបត្តិ. យា ចោទេតព្ពំ សារេតាយស្មា ឯវរូបី អាបត្តី អាបជ្ជិតាតិ ។ សោ ឯវំវទេតិ អហំ ខោ អាវុសោ ឧម្មត្តកោ អហោសិំ ចិត្តវិបរិយាសកតោ តេន មេ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន ឥមំ អស្សាមណកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ ភាសិតបរិក្កន្តំ ឆារហំ សភាគំ មុទ្ធាធេយ្យេ ឋិតំ ភតន្តិ ។ ឯវំបិ ន ហុត្វមាធ ចោទេតព្ពោ សារេតាយស្មា ឯវរូបី អាបត្តិ អាបជ្ជិ. តាតិ ។ តស្ស ខោ កិក្ខវេ កិក្ខុនោ អមូឡ្ហស្ស អមូឡ្ហទិនយោ ធាតព្ពោ ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខវេ ធាតព្ពោ ។ តេន កិក្ខវេ កិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា ។ បេ ។ ឯវមស្ស វចនីយោ អបិ ភន្តេ ឧម្មត្តកោ អហោសិំ ចិត្តវិបរិយាសកតោ

สมจิตฺตวคฺโค: ภิกฺขุสูตรมานจิตฺตวิปลฺลาสปฺปหานวณฺณนา

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ជាមនុស្សឆ្កួត មានចិត្តវិបល្លាស ប្រែប្រួល ភិក្ខុឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយនោះក៏ប្រព្រឹត្តអនាចារ ប្រាន្តពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើសនូវកិច្ចដែលមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ ព្រោះហេតុតែភិក្ខុឆ្កួត មានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយ ប្រព្រឹត្តអនាចារ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នាំគ្នាពោលភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិថា លោកមានអាយុត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរទឹកមើល ។ ភិក្ខុឆ្កួតនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកមានអាយុទាំងឡាយ ខ្ញុំឯងជាមនុស្សឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល ខ្ញុំឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយនោះក៏ប្រព្រឹត្តអនាចារ ប្រាន្តពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើសនូវកិច្ចដែលមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំទឹកអំពើនោះមិនឃើញទេ អំពើខុសខ្ញុំបានធ្វើហើយដោយសេចក្តីវង្វេង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នៅតែពោលពោលភិក្ខុឆ្កួតនោះយ៉ាងនេះទៀតថា លោកមានអាយុត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរទឹកមើល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុឆ្កួតនោះបាត់វង្វេងហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យអមូឡ្ហវិនយកុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃគប្បីឲ្យអមូឡ្ហវិនយយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគប្បីចូលទៅរកសង្ឃ ធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង ។បេ។ ហើយពោលនឹងសង្ឃយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំជាមនុស្សឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាស

สตฺเตน เม ภนฺเต จิตฺตวิปริยาสกาเตน ตปนีเยน อสฺสมณกมฺเมน อชฺฌาจิณฺณา ตาสิตปริกิลิฏฺฐมกฺขิตา ภควนฺตเมว จิตฺตวิปริยาสกาเตน อชฺฌาจิณฺณาน อาปตฺติยา โอเทฺทสาตายสฺมา ฝาปิ อาปตฺตึ อาปชฺชตาติ สฺยาหำ ฝาวาทามิ อหำ เขา อาวุโส ภควนฺตเกา อเหสึ จิตฺตวิปริยาสกาโต สตฺเตน เม ภนฺเต จิตฺตวิปริยาสกาเตน ตปนีเยน อสฺสมณกมฺเมน อชฺฌาจิณฺณา ตาสิตปริกิลิฏฺฐา ชาหนฺตึ สกมฺม มฺหิน เม ฝาตนฺติ ฯ ฝาหิมมฺ วุฏฺฐมาน โอเทฺทสาตายสฺมา ฝาปิ อาปตฺตึ อาปชฺชตาติ ฯ สาหำ ภนฺเต อมฺหิน สงฺฆ อมฺหิน ปริเสยฺย ยาจามีติ ฯ ทุติยมฺปิ ยาจิตพฺพา ฯ ตติยมฺปิ ยาจิตพฺพา ฯ

[๑๐๒] ฮฺเตน ภิกฺขุนา ปฏิพลเสน สงฺฆา ญาเปตพฺพา สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา อยึ อิตฺถนฺนาเมา ภิกฺขุ ภควนฺตเกา อเหสึ จิตฺตวิปริยาสกาโต สตฺเตน ภนฺเต

ប្រែប្រួល កាលខ្ញុំឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បាននោលនឹងព្យាយាមធ្លើស្មើស នូវកិច្ចដែលមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ព្រោះតែខ្ញុំជាមនុស្សឆ្កួត មានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាចារ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នាំគ្នាចោទខ្ញុំដោយអាបត្តិថា លោកមានអាយុត្រូវអាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរនឹកមើល ខ្ញុំក៏បានឆ្លើយតបនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះវិញយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំជាមនុស្សឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលមែន ខ្ញុំឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយនោះក៏បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បាននោលនឹងព្យាយាមធ្លើស្មើស នូវកិច្ចដែលមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំនឹកអំពើនោះមិនឃើញទេ អំពើនុ៎ះខ្ញុំបានធ្លើហើយដោយសេចក្តីវង្វេង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយកំនៅតែពោលចោទខ្ញុំយ៉ាងនេះទៀតថា លោកមានអាយុត្រូវអាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរនឹកមើល ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំបាត់វង្វេងហើយ មកសូមអមូឡ្ហវិន័យនឹងសង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវសូមអមូឡ្ហវិន័យអស់វារៈពីរដងផង ។ ត្រូវសូមអមូឡ្ហវិន័យអស់វារៈបីដងផង ។

(១០២) ភិក្ខុអ្នកឈ្វេសប្រតិពល ត្រូវផ្តឿងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះជាមនុស្សឆ្កួត ជាអ្នកមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល ភិក្ខុឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាស ប្រែប្រួលហើយនោះ

ចិត្តវិបរិយោ សកតោ ន ពហុំ អស្សាទមលភតិ អដ្ឋាទីឡ្ហំ
ភាសិតបរិក្កន្តំ ។ តំ កិស្ស ហេតុកោ ន ចិត្តវិបរិយោ-
សកតោ ន អដ្ឋាទីឡ្ហោ អាបត្តិយា ទោ ន ឆន្នំ សរតា-
យស្មា ឱវទេ អាបត្តិ អាបជ្ជិតព្ពំ ។ សោ វា បនាយំ
អហំ ខោ អាវុសោ ហេតុកោ អហោសិំ ចិត្តវិបរិយោស-
កតោ ន មេ ហេតុកោ ន ចិត្តវិបរិយោសកតោ ន ពហុំ
អស្សាទមលភតិ អដ្ឋាទីឡ្ហំ ភាសិតបរិក្កន្តំ ន ហាទិំ ស-
ភតិ មុទ្ធោ ន មេ វតំ ភវតិ ។ យាវិទំ ឯវរូបានំ ទោ-
ទានំ សរតាយស្មា ឱវទេ អាបត្តិ អាបជ្ជិតព្ពំ ។ សោ
អម្ពបល្លេ សង្ឃំ អម្ពបល្លិនយិ យាចតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ អម្ពបល្លស្ស
អម្ពបល្លិនយំ ទទេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ
ភន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ ហេតុកោ អហោសិ
ចិត្តវិបរិយោសកតោ ន ហេតុកោ ន ចិត្តវិបរិយោសក-
តោ ន ពហុំ អស្សាទមលភតិ អដ្ឋាទីឡ្ហំ ភាសិតបរិក្កន្តំ ។
តំ កិស្ស ហេតុកោ ន ចិត្តវិបរិយោសកតោ ន អដ្ឋាទីឡ្ហោ

កំបានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើសនូវកិច្ចដែលមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ ព្រោះតែកិកុឆតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលប្រព្រឹត្តអនាចារ កិកុទាំងឡាយនាំគ្នាបោះកិកុនោះដោយអាបត្តិថា លោកមានអាយុត្រូវអាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរនឹកមើល ។ កិកុនោះតំឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកមានអាយុទាំងឡាយ ខ្ញុំជាមនុស្សឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលមែន ខ្ញុំឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយនោះកំបានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើស នូវកិច្ចដែលមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំនឹករកអំពើនោះមិនឃើញទេ អំពើនុ៎ះខ្ញុំបានធ្វើហើយដោយសេចក្តីវង្វែង ។ កិកុទាំងឡាយក៏នៅតែបោះកិកុនោះយ៉ាងនេះទៀតថា លោកមានអាយុត្រូវអាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរនឹកមើល ។ កិកុនោះបាត់រង្វែងហើយ មកសូមអភូឌ្ឍវិន័យនឹងសង្ឃ ។ បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យនូវអភូឌ្ឍវិន័យដល់កិកុឈ្មោះនេះ ជាអ្នកបាត់រង្វែង ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិកុឈ្មោះនេះជាមនុស្សឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល កិកុឆតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយនោះ កំបានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើស នូវកិច្ចដែលមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ ព្រោះតែកិកុឆតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល ប្រព្រឹត្ត

អាបត្តិយោ ចោទេន្តិ សរតាយស្មា ឱវាទបតិ អាបត្តិំ អាបជ្ជិ-
តាតិ ។ សោ ឱវាទេតិ អហំ ខោ អាវុសោ ឧម្មត្តកោ
អហោសឹ តិត្តវិបរិយាសកតោ តេន មេ ឧម្មត្តកេន
ចិត្តវិបរិយាសកតេន ពហុំ អសប្បមណាកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ
ភាសិតបរិក្កន្តំ ជាហាតំ សភាគំ ម្ហាឡេន មេ ឱតិ្ណ
តន្តិ ។ ឱវទិតិ ឧបាលិ ចោទេន្តេវ សរតាយស្មា ឱវាទបតិ
អាបត្តិំ អាបជ្ជិតាតិ ។ សោ អម្ហេ សង្ឃំ អម្ហេន្តិ យំ
យាចតិ ។ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស តិក្ខត្តុំ អម្ហេន្តិ
អម្ហេនយំ ទេតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នា-
មស្ស តិក្ខត្តុំ អម្ហេន្តិ អម្ហេនយស្ស ទានំ សោ
តុណ្ហស្ស យស្ស ន ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ទុតិ-
យម្បិ ឱតមត្តំ វទាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឱតមត្តំ វទាមិ
។ បេ ។ ឯត្ថន្តរេ សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមស្ស តិក្ខត្តុំ អម្ហេន្តិ
អម្ហេនយោ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ

អនាថារ កិក្ខុចាំងឡាយក៏នាំគ្នាចោទកិក្ខុនោះ ដោយអាបត្តិថា លោកមាន
អាយុត្រូវអាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរទឹកមើល ។ កិក្ខុនោះ ក៏
ឆ្លើយតបយ៉ាងនេះវិញថា ម្នាលលោកមានអាយុចាំងឡាយ ខ្ញុំជាមនុស្ស
ឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលមែន កាលខ្ញុំឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល
ហើយនោះក៏បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងញាយាមធ្វើល្មើស នូវកិច្ច
ដែលមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំនឹករកអំពើនោះមិនឃើញទេ អំ-
ពើទុំនុះខ្ញុំបានធ្វើហើយ ដោយសេចក្តីវង្វេង ។ កិក្ខុចាំងឡាយក៏នៅតែពោល
ចោទកិក្ខុនោះយ៉ាងនេះមឿតថា លោកមានអាយុត្រូវអាបត្តិ មានសភាព
យ៉ាងនេះហើយ ចូរទឹកមើល ។ កិក្ខុនោះបានត់វង្វេងហើយ មកសូមអមូឡ-
វិនយនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃក៏ឲ្យអមូឡវិនយដល់កិក្ខុឈ្មោះនេះដែលបានត់វង្វេង
ហើយ ។ ការឲ្យអមូឡវិនយដល់កិក្ខុឈ្មោះនេះ ជាអ្នកបានត់វង្វេងហើយ
សមគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម
មិនសមគួរ ដល់លោកមានអាយុអង្គណាទេ លោកមានអាយុអង្គនោះ
គប្បីពោលឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ អស់វារៈពីរដងផង ។បេ។
ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ អស់វារៈបីដងផង ។បេ។ អមូឡវិនយសង្ឃបានឲ្យ
ដល់កិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលបានត់វង្វេងហើយ ការឲ្យអមូឡវិនយនេះគួរ ដល់
សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ

ជាវយោ មីតំ ។ ឥទំ វុច្ចតិ កិក្ខវេ អធិករណំ វូបសន្តំ ។ កេន វូបសន្តំ ។ សម្មុខាវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច ។ តិវិធេ តត្ថ សម្មុខាវិនយស្មឹ ។ សង្ឃសម្មុខតា ធម្មសម្មុខតា វិនយសម្មុខតា បុគ្គលសម្មុខតា ។ បេ ។ តិវិធេ តត្ថ អមូឡ្ហវិនយស្មឹ ។ យា អមូឡ្ហវិនយស្ស តម្មសរ្ស តិវិធា តិរណំ ឧបគមនំ អជ្ឈុបគមនំ អធិ-វាសនា អប្បដិក្កោសនា ឥទំ តត្ថ អមូឡ្ហវិនយស្មឹ ។ ឯវំ វូបសន្តំ ចេ តិក្ខវេ អធិករណំ តាវតោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដនកំ ចាបិ តត្ថិយំ ។ ឧទ្ធតាយតោ ខីយតិ ខីយនកំ ចាបិ តត្ថិយំ ។

(១០៣) សំយោ អនុភាគធិកវណ្ណោ ទ្វេ សមថេ អ-ជានាតម្ម សតិវិនយញ្ច អមូឡ្ហវិនយញ្ច ទ្វីហិ សមថេហិ សម្មេយ្យ សម្មុខាវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ បាតិ ។ សំយោតិស្ស វចនីយំ ។ យថា តេជំ វិយ ។ ឥធ បន តិក្ខវេ តិក្ខំ តិក្ខិំ សង្ឃមជ្ឈេ តរុតាយ អាបត្តិយា ចោទេតិ សារេតិយស្ស ឯវមិំ តរុតំ អាបត្តិ

ដោយអាការស្មើមយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគតហៅ
ថាអធិករណ៍រម្ងាប់ហើយ ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌អ្វី ។ រម្ងាប់ដោយ
សម្មុខាវិនយនឹងអមូឡ្ហវិនយ ។ ចុះកងសម្មុខាវិនយនោះមានអង្គដូចម្តេច ។
ការបំពោះមុខសង្ឃ ការបំពោះមុខធម៌ ការបំពោះមុខវិនយ ការបំពោះ
មុខបុគ្គល (ជាអង្គកងសម្មុខាវិនយនោះ) ។ បេ ។ ក្នុងអមូឡ្ហវិនយនោះ
មានកិច្ចដូចម្តេច ។ ការធ្វើ កិរិយាធ្វើ ការបួលទៅដិត ការបួលទៅរែកវែក
ការទទួល នឹងការមិនហាមឃាត់នូវអមូឡ្ហវិនយកម្មណា នេះជាកិច្ចក្នុង
អមូឡ្ហវិនយនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះ
ហើយ ភិក្ខុអ្នកធ្វើត្រឡប់សើរើឡើងវិញ ត្រូវទណ្ឌកម្មជនកថាចិត្តិយៈ ភិក្ខុ
អ្នកឲ្យធ្លុះត្រឡប់តិះដៀល ត្រូវវិន័យនកថាចិត្តិយៈ ។

(១០៣) អនុវាទាធិករណ៍មិនបាច់អាស្រ័យសមថៈពីរយ៉ាង គឺសតិ-
វិនយ ១ អមូឡ្ហវិនយ ១ ត្រាន់តែរម្ងាប់ដោយសមថៈពីរយ៉ាង គឺ សម្មុខា-
វិនយ ១ តស្សបាបិយសិកា ១ ក៏មាន ។ ពាក្យដែលបណ្ឌិតគប្បីពោលថា
ក៏មាន ដូច្នេះ ។ ពាក្យនោះតើដូចសំដែងត្រង់ប្រការណា ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឱទភិក្ខុផងគ្នាដោយគរុកាបត្តិ កង
កណ្តាលដំទុំសង្ឃថា លោកមានអាយុត្រូវតែគរុកាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ

អាបជ្ជតា ចាភជិកំ វា ចាភជិកសាមណ្ដំ វាតិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ ន ខោ អហំ អាវុសោ សរាមិ ឯវរូបឹ ករុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតា ចាភជិកំ វា ចាភជិកសាមណ្ដំ វាតិ ។ តមេនំ សោ ឯវមេន្ដំ អតិវេលេតិ ឥច្ឆាយស្មា សាឧកមេវ ជានាហិ យទិ សរសិ ឯវរូបឹ ករុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតា ចាភជិកំ វា ចាភជិកសាមណ្ដំ វាតិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ ន ខោ អហំ អាវុសោ សរាមិ ឯវរូបឹ ករុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតា ចាភជិកំ វា ចាភជិកសាមណ្ដំ វា សរាមិ ច ខោ អហំ អាវុសោ ឯវរូបឹ អប្បមត្តកំបិ អាបត្តឹ អាបជ្ជតាតិ ។ តមេនំ សោ ឯវមេន្ដំ អតិវេលេតិ ឥច្ឆាយស្មា សាឧកមេវ ជានាហិ យទិ សរសិ ឯវរូបឹ ករុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតា ចាភជិកំ វា ចាភជិកសាមណ្ដំ វាតិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ ឥមំ បិ តេ មយំ អាវុសោ អប្បមត្តកំបិ[1] អាបត្តឹ អាបជ្ជតា[2] អរុដ្ឋោ បដិជានេយ្យាសិ តឹ បឋមំ

---

๑ ឧ. ម. បិសទ្ទោ ន ទិស្សតិ ។ ๒ ឧ. ម. អាបជ្ជិត្វា ។

គឺ អាបត្តិបាចិត្តិយ ឬ អាបត្តិវេលាបាចិត្តិយ(១)ហើយ ចូរនឹកមើលទៅ ។ កិច្ចនោះកំឡើយតបយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកមានអាយុ ខាងឯណោះ ខ្ញុំនឹកមិនឃើញថា ខ្ញុំត្រូវគន្លងអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបាចិត្តិយ ឬ អាបត្តិវេលាបាចិត្តិយទេ ។ កិច្ចនោះកំនៅតែចោទប្រកាន់កិច្ច ដែលប្រកែកនោះដោយពាក្យថា លោកមានអាយុ ខ្ញុំសូមជាសំគ្រឿន លោកចូរដឹងដោយស្រួលបួលចុះ បើលោកមានអាយុត្រូវគន្លងអាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបាចិត្តិយ ឬ អាបត្តិវេលាបាចិត្តិយហើយ នឹករកឃើញ ។ កិច្ចនោះកំឡើយតបវិញថា ម្នាលលោកមានអាយុ ខ្ញុំនឹកមិនឃើញថា ខ្ញុំត្រូវគន្លងអាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបាចិត្តិយ ឬ អាបត្តិវេលាបាចិត្តិយទេ ម្នាលលោកមានអាយុ ខ្ញុំនឹកឃើញត្រឹមតែថា ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិបន្តិចបន្តួច មានសភាពយ៉ាងនេះប៉ុណ្ណោះ ។ កិច្ចនោះកំនៅតែចោទប្រកាន់កិច្ច ដែលប្រកែកនោះដោយពាក្យថា លោកមានអាយុ ខ្ញុំសូមជាសំគ្រឿន លោកចូរដឹងដោយស្រួលបួលចុះ បើលោកមានអាយុត្រូវគន្លងអាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបាចិត្តិយ ឬ អាបត្តិវេលាបាចិត្តិយហើយ នឹករកឃើញ ។ កិច្ចនោះកំឡើយតបយ៉ាងនេះវិញថា ម្នាលលោកមានអាយុ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះបន្តិចបន្តួច ដោះបីតែគេសួរសោះ ក៏គង់តែខ្ញុំប្តេជ្ញា ចំណង់បើខ្ញុំ

---

១ អដ្ឋកថាថា ឬ អាបត្តិទុក្កដ ឈ្មោះថា អាបត្តិវេលាបាចិត្តិយ ក្នុងមេថុនធម្មសិក្ខាបទ ។ អាបត្តិថុល្លច្চ័យ ឈ្មោះថា អាបត្តិវេលាបាចិត្តិយ ក្នុងសិក្ខាបទឯទៀតមានអទិន្នាទានសិក្ខាបទជាដើម។

ฝ่ายปุถุ กามโต อาปตฺติ อาปชฺชติ ตาทิสกิ ก ตาทิสก.
สามญฺญ ก ปุคฺคล ปฏิชานิสฺสามีติ ฯ เสา ฝ่ายเอกติ
สมิ ปาฯ ตาม ตุ อาวุโส อปฺปมตฺตกมิท อาปตฺติ อาปชฺชติ
อปุคฺคล ปฏิชานิสฺสิ กึ ปน ตุ ฝ่ายปุถุ กามโต
อาปตฺติ อาปชฺชติ ตาทิสกิ ก ตาทิสกสามญฺญ ก
อปุคฺคล ปฏิชานิสฺสิ สงฺฆมชฺเฌ สาธุกเมว
ชานาหิ ยทิ สรสิ ฝ่ายปุถุ กามโต อาปตฺติ อาปชฺชติ
ตาทิสกิ ก ตาทิสกสามญฺญ ภณ ฯ เสา ฝ่ายเอกติ
สกมิ เอา อหำ อาวุโส ฝ่ายปุถุ กามโต อาปตฺติ
อาปชฺชติ ตาทิสกิ ก ตาทิสกสามญฺญ ก ฉก เม
ฝ่ายวุฏฺฐิ รก เม ฝ่ายวุฏฺฐิ ชาหฺมิ สกมิ ฝ่ายปุถุ
กามโต อาปตฺติ อาปชฺชติ ตาทิสกิ ก ตาทิสกสามญฺญ
ภณ ฯ ตสฺส ขฺวาหำ(๑) ภิกฺขเว ภิกฺขเวติ ตสฺสปาปิยสิ-
สิกากมฺม กาตพฺพ ฯ

---

๑ ขาเปยฺยถาติ ตสฺส เอกติ วจนำ อาคตำ ฯ มยฺหนฺติ ตสฺส เอา อตฺถำ อาคตำ ฯ

ត្រូវគប្បីតុកាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបាចិត្តិយ ឬ អាបត្តិវេធ
បាចិត្តិយ គេសួរហើយ ខ្ញុំទើមិនប្តេជ្ញាដូចម្តេចបាន ។ តែក្នុងនោះក៏ឆ្លើយតប
វិញថា ម្នាលលោកមានអាយុ លោកត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះ បន្តិចបន្តួច
ទោះបីឥតគេសួរសោះ ក៏គង់តែលោកមិនប្តេជ្ញា ចំណង់បើលោកត្រូវ
តុកាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបាចិត្តិយ ឬ អាបត្តិវេធបាចិត្តិយ
គេមិនសួរហើយ លោកទើប្តេជ្ញាដូចម្តេចបាន លោកមានអាយុ ខ្ញុំសូម
ជាប់គឿន លោកចូរដឹងដោយស្រួលបួលចុះ បើលោកត្រូវគប្បីតុកាបត្តិ មាន
សភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបាចិត្តិយ ឬអាបត្តិវេធបាចិត្តិយហើយ ទើបគប
ឃើញ ។ តែក្នុងនោះក៏ឆ្លើយតបវិញយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកមានអាយុ
ខ្ញុំទើបឃើញត្រឹមតែថាខ្ញុំត្រូវគប្បីតុកាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបាច-
ចិត្តិយ ឬ អាបត្តិវេធបាចិត្តិយ ពាក្យនេះខ្ញុំនិយាយលេងទេ ពាក្យនេះខ្ញុំនិយាយ
ភ្លាត់ទេ ខ្ញុំទើបមិនឃើញថាខ្ញុំត្រូវគប្បីតុកាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិ
បាចិត្តិយ ឬ អាបត្តិវេធបាចិត្តិយទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥស្សរិយវិជ្ជា-
សិក្ខាកម្មនេះ សង្ឃត្រូវតែធ្វើដល់ភិក្ខុនោះកុំខានឡើយ ។

(๑๐๔) ฝวาฯ ยถ กถ្หวา กาวតฺถิ ฯ ฯเปฯ กถ្หนา ยถาหิเตน สงฺฆา ญาเตหฺโว สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา อยิ ឥตฺถนฺนาเม กถ្ห สงฺฆมชฺฌา กาเรตฺวา อาปตฺติยา อทฺธุยฺยาเยน อาปชฺชาเปตฺวา ปฏิชานาติ ปฏิชานาเปตฺวา อาปชฺชาติ อโนเม อนฺติ ปฏิจรติ สมฺปชานมุสา กาสติ ฯ ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลิ สงฺฆา ឥตฺถนฺนามสฺส กถ្หโน ตสฺสาปตฺติ-ยาเสกาหกมฺมิ กเรยฺย ฯ ฝสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา อยิ ឥตฺถนฺนาเม กถ្ห สงฺฆมชฺฌา กาเรตฺวา อาปตฺติยา อทฺธุยฺยาเยน อาปชฺชาเปตฺวา ปฏิชานาติ ปฏิชานาเปตฺวา อาปชฺชาติ อโนเม อนฺติ ปฏิจรติ สมฺปชานมุสา กาสติ ฯ สงฺฆา ឥตฺถนฺนา-มสฺส กถ្หโน ตสฺสาปตฺติยาเสกาหกมฺมิ กเรตุ ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ ឥตฺถนฺนามสฺส กถ្หโน ตสฺสาปตฺติยาเสกาหกมฺมสฺส กรณิ สา ตุณฺหิสฺส ยสฺส นกฺขมติ โส ภาเสยฺย ฯ ทุติยมฺปิ ឯตมตฺถิ วทามิ ฯ เปฯ ตติยมฺปิ ឯตมตฺถิ วทามิ ฯ เปฯ กตา สงฺฆ

(๒๐๔) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តស្សបាបិយសិកាកម្ម សង្ឃត្រូវធ្វើយ៉ាងនេះ។ ភិក្ខុអ្នកឈ្មោះបណ្ឌិតលត្រូវធ្វើនូវសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ កាលសង្ឃសាកសួរដោយគុណាបត្តិក្នុងកណ្តាលនៃសង្ឃ គេបកែសំដីហើយបែរជាប្តេជ្ញា ប្តេជ្ញាហើយបែរជាគេបកែសំដីវិញ ចំពោះហេតុដទៃ ដោយហេតុដទៃ ពោលសម្បជានមុសាវាទ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ។ នេះជាញត្តិ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ កាលសង្ឃសាកសួរដោយគុណាបត្តិក្នុងកណ្តាលនៃសង្ឃ ក៏គេបកែសំដីហើយបែរជាប្តេជ្ញា ប្តេជ្ញាហើយបែរជាគេបកែសំដីវិញ ចំពោះហេតុដទៃ ដោយហេតុដទៃ ពោលសម្បជានមុសាវាទ។ សង្ឃធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ។ ការធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សមគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះតប្បីស្ងៀម មិនសមគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ គប្បីពោលឡើងខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ អស់វារៈពីដងផង។ បេ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ អស់វារៈបីដងផង។ បេ។ តស្សបាបិយសិកាកម្ម សង្ឃបានធ្វើហើយ

ឥត្ថន្នាមស្ស កិត្តិតោ តស្សច្ចាបត្តិយា តិសន្តានកម្មំ ទមតិ សន្ធ្យស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឱវាទេតំ ជារយាមីតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ កិត្តនេ អធិការណ្ហំ ភូបសន្តំ ។ តោឧ ភូបសន្តំ ។ សម្មុខា វិនយេន ច តស្សច្ចាបត្តិយា តិសាយ ច ។ កិរិយ្ហ តត្ថ សម្មុខាវិនយស្មឹ ។ សន្ធ្យសម្មុខតា ធម្មសម្មុខតា វិន-យសម្មុខតា បុគ្គលសម្មុខតា ។ បេ ។ តោ ច តត្ថ តស្ស ច្ចាបត្តិយា តិសាយ ។ យា តស្សច្ចាបត្តិយា តិសាយ កម្មស្ស តិរិយា ការណំ ឧបគមនំ អជ្ឈុបគមនំ អធិវាសនា អប្បដិក្កោសនា អយំ តត្ថ តស្សច្ចាបត្តិយា តិសាយ ។ ឱវាទេ ភូបសន្តំ ចេ តិកិត្តេ អធិការណ្ហំ តោរតោ ឧក្កោ-ដេតិ ឧក្កោដនកំ ចាចិត្តិយំ ។ ឧទ្ធនាយតោ ខីយ-តិ ខីយនកំ ចាចិត្តិយំ ។

(๑๐๕) អាបត្តាធិការណ្ហំ តិវិធា សមថេវិធា សម្មតិ ។ អាបត្តាធិការណ្ហំ តិវិធា សមថេវិធា សម្មតិ សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតការណេន ច តិណវត្ថារ-កេន ច ។

ដល់តិក្ខុណ្ឃោះនេះ ការធ្វើទុតស្សបាបិយសិកាកម្មនេះ សមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះទើបសង្ឃស្មៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកន្ទូរសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្មៀមយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគតហៅថា អធិករណ៍រម្ងាប់ហើយ ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌អ្វី ។ រម្ងាប់ដោយសម្មុខាវិន័យ ទំនងតស្សបាបិយសិកា ។ ចុះកងសម្មុខាវិន័យនោះមានអង្គដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គកងសម្មុខាវិន័យនោះ) ។ បេ ។ កងតស្សបាបិយសិកាកម្មនោះមានកិរិយាធ្វើដូចម្តេច ។ ការធ្វើ កិរិយាធ្វើ ការចូលទៅដឹត ការចូលទៅរែបនែប ការទទួល ទំនងការមិនយាត់ហាមទុតស្សបាបិយសិកាកម្មណា នេះជាកិរិយាធ្វើកងតស្សបាបិយសិកាកម្មនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះហើយ តិក្ខុអ្នកធ្វើត្រឡប់សើរើឡើងវិញ ត្រូវទុក្កដនកប្បាបត្តិយ: ។ តិក្ខុអ្នកឲ្យធន្ទូរហើយត្រឡប់តំរែជៀលវិញ ត្រូវថុល្លច្ចយនកប្បាបត្តិយ: ។

(๑๐๙) អាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មានយ៉ាង ។ អាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈបីយ៉ាង គឺ សម្មុខាវិន័យ ๑ បដិញ្ញាតករណ: ๑ តិណវត្ថារក: ๑ ។

[๑๐๕] สิยา อาปตฺติยา กรณียนฺติ ปิเยน สทฺธึ สทฺธิ-
วิหาริเกน ปิเยน สทฺธิวิหาริเกน ทุฏฺเฐน สทฺธึ ทุฏฺโฐ
สมฺโภคาทีนเยน จ ปพฺพชฺชาทีนเยน จาติ ฯ สิยา-
ติสฺส วจนียนฺติ ฯ เยน กามกาโร ฯ ส ปน ภิกฺขุ
ภิกฺขุ ลหุกนฺติ อาปตฺติ อาปชฺชติ ฯ เนว ภิกฺขุ
ภิกฺขุนิ ปกติ ภิกฺขุ อุปสมฺปนฺนา ปกติสิ อุตฺตริ
การาปิกา ทุกฺกฏนฺติ ปิสิ ทิสฺวา อญฺญสิ ปกฺขิปิกา ปกติ
วจนียนฺติ อหิ อาวุโส สมฺมนฺนาหิ อาปตฺติ อาปชฺชาหิ ตสฺ
ปฏิเทเสหีติ ฯ เนว ปสฺสติ ปสฺสตีติ ฯ อาห
ปสฺสามีติ ฯ อาหิ สีหาวยฺยาสีติ ฯ ส ปุคฺคลิ ภิกฺขุ
อนิการณนฺติ วุจฺจนฺติ ฯ เกนจิ วุจฺจติ ฯ สมฺโภคาทิ-
นเยน จ ปพฺพชฺชาทีนเยน จ ฯ ภิกฺขุ ส ปุคฺคลิ สมฺโภคา-
ทินยสฺมึ ฯ ธมฺมสฺมึ ทิฏฺเฐ ทิฏฺเฐนยสมฺโภคา ปุคฺคลสมฺโภ-
คา ฯ เป ฯ กา จ ส ปุคฺคลิ สมฺโภคา ฯ เยา จ
เทเสติ ยสฺส จ เทเสติ ตุเยา สมฺโภคา ปุคฺคลสมฺโภคา

(๑๐๖) អាបត្តាធិករណ៍មិនចាប់អាស្រ័យសមថៈ๑ គឺ តណវត្ថារកៈ គ្រាន់តែអម្ងាប់ដោយសមថៈពីរយ៉ាង គឺ សម្មាវិន័យ ๑ បដិញ្ញាតករណៈ๑ ក៏មាន ។ ពាក្យដែលបណ្ឌិតគប្បីពោលថា ក៏មាន ដូច្នេះ ។ ពាក្យនោះតើដូចសំដែងត្រង់បទណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះត្រូវលហុកាបត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគប្បីចូលទៅរកភិក្ខុ ๑ រូប ហើយធ្វើចីវរឆៀងស្មាម្ខាង អង្គុយច្រហោងឆ្អឹងអញ្ជលីឡើងហើយពោលយ៉ាងនេះទៅកាន់ភិក្ខុនោះថា ម្នាលលោកមានអាយុ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះហើយ សូមសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលអាបត្តិនោះត្រូវពោលថា លោកឃើញឬទេ ។ ភិក្ខុអ្នកសំដែងឆ្លើយថា ករុណា ខ្ញុំឃើញហើយ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលត្រូវប្រាប់ថា លោកត្រូវសង្រួមតទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគតហៅថាអធិករណ៍អម្ងាប់ហើយ ។ អធិករណ៍នោះអម្ងាប់ដោយធម៌អ្វី ។ អម្ងាប់ដោយសម្មាវិន័យ ឪដបដិញ្ញាតករណៈ ។ ចុះកុសលសម្មាវិន័យនោះមានអង្គដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គកុសលសម្មាវិន័យនោះ) ។ បេ ។ ឯការចំពោះមុខបុគ្គលកុសលសម្មាវិន័យនោះតើដូចម្តេច ។ បុគ្គលទាំងពីរូប ដែលសំដែងអាបត្តិដល់គ្នាឪគ្នាក៏មាននៅក្នុងទីចំពោះមុខ នេះហៅថា

អយំ តត្ថ បុគ្គលសម្មុខតា ។ កិញ្ចា តត្ថ បដិញ្ញាត-
ការណាស្មឹ ។ យា បដិញ្ញាតការណាសប្ប កម្មស្ស កិរិ-
យា ការណាំ ឧបកមនំ អជ្ឈុបកមនំ អធិវាសនា អប្ប-
ដិក្កោសនា ឥទំ តត្ថ បដិញ្ញាតការណាស្មឹ ។ ឃរំ វូឡ្ហំ
ចេ កិក្ខវេ អធិការណាំ បដិក្កាហាតោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោ-
ដនកំ ចាធិត្តិយំ ។ ឃរញ្ចេ តំ លភេថ ឥច្ចេតំ កុសលំ
នោ ចេ លភេថ តេន កិក្ខវេ កិក្ខុនា សម្ពហុលេ
កិក្ខូ ឧបសង្កមិតព្វា ឃកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា វុឌ្ឍា-
កិក្ខូនំ ចាចេ វន្ទិត្វា ឧក្កុដិកំ និសីទិត្វា អញ្ជលិំ
បគ្គហេត្វា ឃរមស្ស វចនីយា អហំ ភន្តេ ឥត្ថន្នាមំ អា-
បត្តិំ អាបន្នោ តំ បដិទេសេមីតិ ។ ឥត្ថេន កិក្ខុនា
បដិឥលេន តេ កិក្ខូ ញាបេតព្វា សុណន្តុ មេ អាយ-
ស្មន្តា អយំ ឥត្ថន្នាមោ កិក្ខុ អាបត្តិំ សរតិ វិរតិ ឧត្តា-
និករោតិ ទេសេតិ ។ យទាយស្មន្តានំ បត្តកល្លំ អហំ
ឥត្ថន្នាមស្ស កិក្ខុនោ អាបត្តិំ បដិក្ករេយ្យន្តិ ។ តេន

ការចំពោះមុខបុគ្គលកន្លងសមថវិនយនោះ ។ ចុះកន្លងបដិញ្ញាតករណៈនោះ មានតិច្ចដូចម្តេច ។ ការធ្វើ ការយោធ្វើ ការបួលទៅដាច ការបួលទៅរកបព្វនៃបការខ្ពស់ទឹងការមិនយាត់ហាមនូវបដិញ្ញាតករណកម្មណា នេះជាតិច្ចក្នុងបដិញ្ញាតករណកម្មនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុឯអ្នកខ្ពស់ត្រឡប់សើរើឡើងវិញ ត្រូវទុក្កដអាបត្តិយ: ។ បើភិក្ខុនោះបានភិក្ខុអ្នកខ្ពស់យ៉ាងនេះហើយ ការបានយ៉ាងនេះ នេះជាការស្រួល បើមិនបានទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះត្រូវបួលទៅរកភិក្ខុច្រើនរូប ហើយធ្វើឧត្តាសង្គ:ឆៀងស្មាម្ខាងក្រាបសំពះបាទភិក្ខុថាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីគប្បីពោលយ៉ាងនេះទីងភិក្ខុទាំងនោះថា បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះហើយ សូមសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ ភិក្ខុអ្នកឈ្លាសប្រតិពលត្រូវផ្តៀងភិក្ខុទាំងនោះថា លោកមានអាយុទាំងឡាយប្រសិនខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ នេះទីកយើញអាបត្តិ បង្ហើបអាបត្តិ ធ្វើអាបត្តិឲ្យដាយ សំដែងអាបត្តិ ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរ ដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយហើយ ខ្ញុំគប្បីខ្ពស់អាបត្តិរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ភិក្ខុអ្នកខ្ពស់នោះ

វត្តព្ពោ បស្សវិតព្ពំ ។ អាគម បស្សាគមិតព្ពំ ។ អាលេតំ សំ-
វវេយ្យាសីតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ កិត្តាវេ អធិការណាំ វូបសន្តំ ។
តេន វូបសន្តំ ។ សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតការណេន
ច ។ តេញ្ច តត្ត សម្មុខាវិនយស្មឹ ។ ឧម្មសម្មុខតា
វិនយេ សម្មុខតា បុគ្គលសម្មុខតា ។បេ។ តត្ថ ច តត្ត
បុគ្គលសម្មុខតា ។ យោ ច ឧទោសតិយ សង្ឃ ច ឧទោសតិ
ឧភោ សម្មុខីភូតា ហោន្តិ អយំ តត្ត បុគ្គលសម្មុខតា ។
តេញ្ច តត្ត បដិញ្ញាតការណស្មឹ ។ យា បដិញ្ញាតការ-
ណស្ស តម្មស្ស តេរិយា ការណំ ឧបគមនំ អជ្ឈុបគ-
មនំ អជ្ឈាសយា អប្បដិក្កោសនា ឥទំ តត្ត បដិញ្ញា-
តការណស្មឹ ។ ឯវំ វូបសន្តំ ចេ តេ កិត្តាវេ អធិការណំ
បដិក្កមាតោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដនកំ ចាតិត្តិយំ ។
ឯវញ្ច តំ លភេថ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ លភេថ
តេន តិត្តាវេ តិត្តាយ សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯតេសំ
ឧត្តរាសង្គំ តេរិត្វា ឯកំសំ កត្វា ថុតាយ តិត្តាយ ឧក្កុ-
ដិតេ តិសីទិត្វា អញ្ជលិ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ

ត្រូវពោលថា លោកឃើញឬទេ ។ ភិក្ខុនោះពោលថា ការណា ខ្ញុំឃើញ
ហើយ ។ ភិក្ខុអកទ្ធួលត្រូវប្រាប់ថា លោកត្រូវសង្រ្កមតទៀត ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគតហៅថាអធិករណ៍រម្ងាប់ហើយ ។ អធិ-
ករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម្មីអ្វី ។ រម្ងាប់ដោយសម្មុខាវិនយ ទិដ្ឋបដិញ្ញាតក.
រណៈ ។ កង្ខាវិតរណីយនោះមានអង្គដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខធម៌
ការចំពោះមុខវិនយ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គកង្ខាវិតរណីយនោះ)
។ បេ ។ ចុះការចំពោះមុខបុគ្គលកង្ខាវិតរណីយនោះតើដូចម្តេច ។ បុគ្គល
ទាំងពីរបែបដែលសំដែងអាបត្តិដល់គ្នាទៅវិញទៅមក ក៏មានទៅកង្ខាវិតរណីយ
ហៅថាការចំពោះមុខបុគ្គលកង្ខាវិតរណីយនោះ ។ កង្ខាវិតរណីយ
មានកិច្ចដូចម្តេច ។ ការធ្វើ ការធ្វើការបួលទៅដិត ការបួលទៅអែបនៃ
ការទទួលនឹងការមិនហាមឃាត់នូវបដិញ្ញាតកម្មណា នេះជាកិច្ច
កង្ខាវិតរណីយកម្មនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិករណ៍រម្ងាប់
យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុអកទ្ធួលត្រឡប់សើរើឡើងវិញ ត្រូវឧក្ខេបនីយ-
កម្មចិត្តីយៈ ។ បើភិក្ខុបានភិក្ខុអកទ្ធួលនុ៎ះយ៉ាងនេះហើយ ការបានយ៉ាង
នេះជាការស្រួល បើមិនបានទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះត្រូវបួល
ទៅរកសង្ឃហើយធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង ហើយក្រាបសំពះជាភិក្ខុ
ចាស់ទាំងឡាយ អង្គុយច្រហោងឆ្ងាងអញ្ជលីពោលនឹងសង្ឃយ៉ាងនេះថា

អហំ ភន្តេ ឥត្ថន្នាមំ អាបត្តឹ អាបន្នោ តំ បដិទេសេមីតិ។ ឥត្ថន្នេន ភិក្ខុនា បដិទេសេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ អាបត្តឹ សរតិ វិវរតិ ឧត្តានីករោតិ ទេសេតិ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ អហំ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ អាបត្តឹ បដិក្ខ-ណ្ហាយន្តិ។ តេន វត្តព្ពោ បស្សឹ បីតិ។ អាម បស្សា-មីតិ។ អាយតឹ សំវរេយ្យាសីតិ។ ឥធំ ភុញ្ជតិ ភិក្ខវេ អន្តរាយំ ភុបសន្តិ។ តេន ភុបសន្តិ។ សម្មាវ-ន្តេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច។ តិវិធា តត្ថ សម្មា-ញ្ញា វិនយេ ឃ្ញឹ។ សង្ឃសម្មុខតា ធម្មសម្មុខតា វិនយ-សម្មុខតា បុគ្គលសម្មុខតា។បេ។ ឯវំ ភុបសន្តិ តេ ភិក្ខវេ អន្តរាយំ បដិក្ខាហាតោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដ-ន្តកំ ទាចិត្តិយំ។ ឆន្ទទាយតោ ទ្វីយតិ ទ្វីយន្តកំ ទាចិត្តិយំ។

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះហើយ សូមសំដែងនូវអាបត្តិនោះចេញ ។ ភិក្ខុអកឈ្ងាសប្រតិពលត្រូវផ្តឿនសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះទឹកឃើញនូវអាបត្តិ បង្កើបអាបត្តិ ធ្វើអាបត្តិឲ្យរាយ សំដែងអាបត្តិ ។ ពើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំត្រូវឧទ្ទេសនូវអាបត្តិរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ភិក្ខុអកឧទ្ទេសនោះត្រូវពោលថា លោកឃើញឬទេ ។ ភិក្ខុអកសំដែងឆ្លើយថា កុណា ខ្ញុំឃើញហើយ ។ ភិក្ខុអកឧទ្ទេសត្រូវប្រាប់ថា លោកត្រូវសង្រ្គែមតទៅទៀតចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុគាំងឡាយ នេះតថាគតហៅថា អធិករណ៍រម្ងាប់ហើយ ។ អធិករណ៍រម្ងាប់ដោយដូចមិញ្ញ ។ រម្ងាប់ដោយសម្មុខាវិនយឧឆបដិញ្ញាតករណៈ ។ កង្ខសម្មុខាវិនយនោះមានអង្គដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខសង្ឃការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិនយ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គកងសម្មុខាវិនយនោះ) ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុគាំងឡាយ បើអធិករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុអកឧទ្ទេសត្រូវរម្ងាប់សើរើឡើងវិញ ត្រូវឲ្យកើតជនកចាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុអកឲ្យឆន្ទៈហើយត្រូវរម្ងាប់តំរេជ្ញាលវិញ ត្រូវឲ្យើនកចាចិត្តិយៈ ។

[១០៧] សំយោ អាបត្តាធិករណំ ឯតំ សមថំ អធិ-
ករណ បដិញ្ញាតករណំ ទ្វេមេ សមថេហិ សម្មេយ្យ សម្ម-
ាទនេយេន ច តិណវត្ថារកេន ចាតិ ។ សំយោតិស្ស
វចនីយំ ។ យថា កថំ វិយ ។ ឯត បន តិក្ខត្តុ តិក្ខត្តុំ
ភណ្ឌនជាតំ កលហជាតំ វិវាទាធិករណំ វិហារតំ
ពហុំ អស្សាមណកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ ហោតិ ភាសិតបរិក្កន្តំ ។
ឥត្រេទេ តិក្ខត្តុ តិក្ខត្តុំ ឯវំ ហោតិ អម្ហាកំ ខោ ភណ្ឌន-
ជាតំ កលហជាតំ វិវាទាធិករណំ វិហារតំ ពហុំ
អស្សាមណកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ ភាសិតបរិក្កន្តំ សចេ មយំ
ឯមាហិ អាបត្តីហិ អញ្ញមញ្ញំ ការេស្សាម សំយាចិ តំ
អធិករណំ ភក្ខន្តិតាយ ភន្តិតាយ ភេទាយ សំវត្តេ-
យ្យាតិ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុ ឯវរូបំ អធិករណំ តិណ-
វត្ថារកេន វូបសមេតុំ ។ ឯវញ្ច បន តិក្ខត្តុ វូបសមេតព្ពំ ។
សព្ពេហេវ ឯកជ្ឈំ សន្និបតិតព្ពំ សន្និបតិត្វា ព្យត្តេន
តិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ ភ

'๑๐๗' អាបត្តាធិករណ៍មិនបាច់អាស្រ័យសមថៈ ๑ គឺបដិញ្ញាតករណៈគ្រាន់តែរម្ងាប់ដោយសមថៈពីរយ៉ាងគឺ សម្ពាហិនីយៈ ๑ តិណវត្ថារកៈ๑ កំមាន ។ ពាក្យដែលបណ្ឌិតគប្បីពោលថា កំមាន ដូច្នេះ ។ ពាក្យនោះជួបសំដែងត្រង់បទណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ខែងគ្នា ហើយក៏ប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងទីនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាលបើយើងទាំងឡាយនាំបង្កហេតុ ឈ្លោះ ទាស់ខែងគ្នា ហើយក៏ប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន បើយើងទាំងឡាយនឹងញុំាងគ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្វើដោយអាបត្តិទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរឹងរូស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីបំបែក(សង្ឃ)។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យរម្ងាប់អធិករណ៍មានសភាពយ៉ាងនេះ ដោយតិណវត្ថារកៈ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវរម្ងាប់អធិករណ៍យ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយពួកគ្នាត្រូវប្រជុំក្នុងទីជាមួយគ្នា លុះប្រជុំគ្នាហើយ ភិក្ខុអកល្ហាសប្រតិពល ត្រូវធ្លៀងសង្ឃភា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

ភន្តេ សង្ឃោ អម្ហាកំ កល្យាណជាតានំ កុលវាជាតានំ វិសាខាបញ្ចមានំ វិហារតោ ពហុំ អស្សាមណេរកំ អជ្ឈាចរិយំ កា-
សិតម្ហាកន្តិ ។ សចេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តីហិ អញ្ញាយ
ការេស្សាម សំយាបិតំ អធិការណំ តក្ខណ្ឌតាយ ភណ្ឌ-
តាយ តេធាយ សំវត្តេយ្យ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ
សង្ឃោ ឥមំ អធិការណំ តិណវត្ថារកេន រូបសមេយ្យ
ឣបេត្វា ថុល្លវជ្ជិំ ឣបេត្វា តិហិ ឣបត្តីហិ សំយុត្តន្តិ ។ ឯកតោ
បក្ខិកានំ តិក្ខត្តុំ ញត្តិយា តិក្ខត្តុ បដិឝលេន សកោ
បក្ខោ ញោ បេតញ្ញោ សុណាតុ មេ ឣយស្មន្តានំ អម្ហាកំ
កល្យាណជាតានំ កុលវាជាតានំ វិសាខាបញ្ចមានំ វិហារតោ
ពហុំ អស្សាមណេរកំ អជ្ឈាចរិយំ កាសិតម្ហាកន្តិ ។
សចេ មយំ ឥមាហិ ឣបត្តីហិ ឣញ្ញាយ ការេស្សាម
សំយាបិតំ អធិការណំ តក្ខណ្ឌតាយ ភណ្ឌតាយ តេ-
ធាយ សំវត្តេយ្យ ។ យទិ ឣយស្មន្តានំ បត្តកល្លំ ឣបិ
យា ឯវំ ឣយស្មន្តានំ ឣបត្តិ យា ច ឣត្តនោ ឣបត្តិ

កាលយើងទាំងឡាយបង្កហេតុឈ្លោះទាស់ខែងគ្នា ហើយក៏បានប្រព្រឹត្ត
អនាចារ បានគោលនឹងញ៉ាយាមធ្វើល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈ
ជាច្រើន ។ បើយើងទាំងឡាយនឹងញុំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្វើដោយអាបត្តិទាំង
ឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីវិនាស
ដើម្បីកំណាច ដើម្បីបំបែក (សង្ឃ) ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់
សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីរម្លាប់នូវអធិករណ៍នេះ ដោយតិណវត្ថារកៈវៀរលែង
តែអាបត្តិដែលមានទោសធំ វៀរលែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បដិសំយុត្ត
ចេញ ។ បណ្តាភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាបក្ខពួកជាមួយគ្នា ភិក្ខុអកល្យោ
ប្រតិពលត្រូវផ្តៀងពួករបស់ខ្លួនថា លោកមានអាយុទាំងឡាយចូរស្តាប់ខ្ញុំ
កាលយើងទាំងឡាយនាំគ្នាបង្កហេតុឈ្លោះទាស់ខែងគ្នា ហើយបានប្រ-
ព្រឹត្តអនាចារ បានគោលនឹងញ៉ាយាមធ្វើល្មើស នូវកិច្ចមិនមែនជារបស់
សមណៈជាច្រើន ។ ប្រសិនបើយើងទាំងឡាយនឹងញុំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្វើ
ដោយអាបត្តិទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីបំបែក(សង្ឃ) ។ បើកម្មមាន
កាលដ៏សមគួរដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយហើយ ខ្ញុំគប្បីសំដែងអា-
បត្តិរបស់លោកមានអាយុទាំងឡាយផង អាបត្តិរបស់ខ្លួនខ្ញុំផង ដោយ

អាយស្មន្តោនញ្ជោ អត្ថាយ អត្តនោ ច អត្ថាយ សង្ឃ-
មជ្ឈេ តិណាវត្ថារកេន ខេសេយ្យាំ ឣបេត្វា ថុល្លវជ្ជំ
ឣបេត្វា តិណាបត្ថដិសំយុត្តន្តិ ។

(๑๐๘) អថាបរេសំ ឯកាសនេភត្តិកានំ កំក្ខំ
ឣវ្ហន្តេន តិក្ខត្តុំ បដិពលេន សាសនេ បត្តោ ញាបេតព្ពោ
សុណន្តុ មេ អាយស្មន្តា អម្ហាកំ កល្យាណជាតានំ កល-
ឣជាតានំ វិតក្កបដ្ឋានំ ឣហារអំ ឣហុំ អសប្បាមណាកំ
អជ្ឈាចរណ្ឌាំ ភាសិតបរិក្កន្តំ ។ សេចេ មយំ ឥមាហិ
អាបត្តីហិ អញ្ញមញ្ញំ ភាវេសព្ពាម សំយាបិ តំ អធិករណំ
កក្ខឡតាយ ឣឡតាយ ភេឡាយ សំវត្តេយ្យ ។ យទា-
យស្មន្តានំ បត្តកល្លំ ឣមហំ យោ ចេវ អាយស្មន្តានំ ឣាបត្តិ
យោ ច អត្តនោ ឣាបត្តិ ឣាយស្មន្តានញ្ជោ ឣត្ថាយ
អត្តនោ ច អត្ថាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណាវត្ថារកេន ខេ-
សេយ្យាំ ឣបេត្វា ថុល្លវជ្ជំ ឣបេត្វា តិណាបត្ថដិសំយុត្តន្តិ ។

តំណាក់តាវត្តឹង្សកៈ ក្នុងកណ្តាលជំទុំសង្ឃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង រឿរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធំ រឿរលែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បដិសំយុត្តចេញ ។

(១០៨) បណ្តាកិក្ខុទាំងឡាយ ដែលជាបក្ខពួកជាមួយគ្នាមានឆន្ទៈតែកិក្ខុអកឈ្វាសប្រតិពលត្រូវផ្តៀងពួកបស់ខ្លួនថា លោកមានអាយុទាំងឡាយចូរស្តាប់ខ្ញុំ កាលដែលយើងទាំងឡាយនាំគ្នាបង្កហេតុឈ្លោះទាស់ទែងគ្នា ហើយបានប្រព្រឹត្តអនាចារបានពោលទទឹងពាក្យយាមធ្លើរល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ ប្រសិនបើយើងទាំងឡាយនឹងញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្លើដោយអាបត្តិទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីវិនាស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីចំបែក(សង្ឃ) ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយហើយ ខ្ញុំគប្បីសំដែងអាបត្តិរបស់លោកមានអាយុទាំងឡាយផង អាបត្តិរបស់ខ្លួនខ្ញុំផង ដោយតំណាក់តាវត្តឹង្សកៈក្នុងកណ្តាលជំទុំសង្ឃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង រឿរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធំ រឿរលែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បដិសំយុត្តចេញ ។

(๑๐๙) ឯកាតោបក្ខិកាយំ កិរិយំ ឧក្ខិបតិ ឥត្ថន្នាមំ អាបត្តិំ អាបន្នោ សរតិ ញាតោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អម្ហាកំ កណ្ហានជាតាយំ ភិក្ខុយា-តាយំ វិវាទាធិករណំ វិហារតំ ពហុំ អស្សាមណកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ ភាសិតបរិក្កន្តំ ។ សចេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តីហិ អញ្ញមញ្ញំ ភាវេស្សាម សំយាមិ តំ អធិករណំ កក្ខឡតាយ ផរុសតាយ ភេទាយ សំវត្តេយ្យ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ អហំ យា ចេវ ឥមេសំ អាយស្មន្តានំ អាបត្តិ យា ច អត្តនោ អាបត្តិ ឥមេសញ្ច អាយស្មន្តានំ អត្ថាយ អត្តនោ ច អត្ថាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណវត្ថារកេន ឧទេសេយ្យំ ឋបេត្វា ថុល្លវជ្ជិំ ឋបេត្វា គិហិបដិសំយុត្តំ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អម្ហាកំ កណ្ហានជាតាយំ ភិក្ខុយាតាយំ វិវាទាធិករណំ វិហារតំ ពហុំ អស្សាមណកំ អជ្ឈាចិណ្ណំ ភាសិតបរិក្កន្តំ ។ សចេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តីហិ

(១០៨) បណ្តាកិរិយាទាំងឡាយដែលជាបក្ខពួកជាមួយគ្នា កិរិយាអកឈ្មោះ ប្រតិពលត្រូវផ្តៀងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលដែលយើងទាំងឡាយនាំគ្នាបង្កហេតុឈ្លោះទាស់នែងគ្នា ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន។ ប្រសិនបើយើងទាំងឡាយនឹងញុំាងគ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្វើដោយអាបត្តិទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីវិនាស ដើម្បីអណាច ដើម្បីបំបែក(សង្ឃ)៖ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគប្បីសំដែងអាបត្តិរបស់លោកមានអាយុទាំងឡាយនេះផង អាបត្តិរបស់ខ្ញុំផង ដោយតំណាវត្តារកៈ ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោក មានអាយុទាំងឡាយនេះផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង រឿរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធំ រឿរលែងតែអាបត្តិដែលជាគំហិប្បដិសំយុត្តចេញ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលដែលយើងទាំងឡាយនាំគ្នាបង្កហេតុឈ្លោះទាស់នែងគ្នា ហើយបានប្រព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ ប្រសិនបើយើងទាំងឡាយនឹងញុំាងគ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្វើ ដោយអាបត្តិទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ

អញមញំ ភោវេសប្បាម សំយាបិ តំ អធិករណំ កត្ថ-
ឧប្បាយ ឋឧប្បាយ កេធាយ សំវត្តេយ្យ ។ អបិ យា
ទេវ ឥមេសំ អាយស្មន្តានំ អាបត្តិ យា ច អត្តនោ
អាបត្តិ ឥមេសញ្ច អាយស្មន្តានំ អត្ថាយ អត្តនោ ច
អត្ថាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណវត្ថារកេន ទេសេមិ ឋបេត្វា
ថុល្លវជ្ជំ ឋបេត្វា តិហិប្បដិសំយុត្តំ ។ យស្សាយស្មតោ
ខមតិ អម្ហាកំ ឥមាសំ អាបត្តីនំ សង្ឃមជ្ឈេ តិណវត្ថា-
រកេន ទេសនា ឋបេត្វា ថុល្លវជ្ជំ ឋបេត្វា តិហិប្បដិសំ-
យុត្តំ សោ តុណ្ហស្ស យស្សនក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។
ទេសិតា អម្ហាកំ ឥមា អាបត្តិយោ សង្ឃមជ្ឈេ តិណ-
វត្ថារកេន ឋបេត្វា ថុល្លវជ្ជំ ឋបេត្វា តិហិប្បដិសំយុត្តំ
ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

តែអធិករណ៍នោះ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីឆ្ងល ដើម្បីកំណាច ដើម្បីបំបែក (សង្ឃ) ។ ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិរបស់លោកមានអាយុទាំងឡាយនេះផង អាបត្តិរបស់ខ្លួនខ្ញុំផង ដោយតណ្ហាវត្ថារកៈ ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយនេះផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង រឿរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធំ រឿរលែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បដិសំយុត្តចេញ ។ ការសំដែងអាបត្តិទាំងឡាយនេះរបស់យើងទាំងឡាយដោយតណ្ហាវត្ថារកៈ ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ រឿរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធំ រឿរលែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បដិសំយុត្តចេញ ។ ការសំដែងអាបត្តិនេះសមគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្តៀម មិនសមគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ អាបត្តិទាំងឡាយនេះ យើងទាំងឡាយបានសំដែងហើយ ដោយតណ្ហាវត្ថារកៈ ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ រឿរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធ្ងន់ រឿរលែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បដិសំយុត្តចេញ ការសំដែងនេះសមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះទើបសង្ឃស្តៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្តៀមយ៉ាងនេះ ។

អថាបរេសំ ។ បេ ។ ឃវមេតំ ជាយោតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ
ភិក្ខវេ អធិការណំ ភូបសន្តំ ។ កេន ភូបសន្តំ ។
សម្មាវាចាយ ច តិណវត្ថារកេន ច ។ តេនាហ តត្ថ សម្ម-
ខាវិនយស្មិំ ។ សង្ឃសង្គ្រហតា ធម្មសង្គ្រហតា វិនយសង្គ្រហ-
តា បុគ្គលសង្គ្រហតា ។ តត្ថ ច តត្ថ សង្ឃសង្គ្រហតា ។
យាវតិកា ភិក្ខូ តស្មិប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារ-
ហានំ ឆន្ទោ អាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា ន បដិ-
ក្កោសន្តិ អយំ តត្ថ សង្ឃសង្គ្រហតា ។ តត្ថ ច តត្ថ ធម្ម-
សង្គ្រហតា វិនយសង្គ្រហតា ។ យេន ធម្មេន យេន
វិនយេន យេន សត្ថុសាសនេន តំ អធិការណំ ភូបសម្មតិ
អយំ តត្ថ ធម្មសង្គ្រហតា វិនយសង្គ្រហតា ។ តត្ថ ច
តត្ថ បុគ្គលសង្គ្រហតា ។ យោ ច ឧភេសំ យេវ្ហ ច
ឧភេសំ ខុតោ សម្មុខីភូតា ហោន្តិ អយំ តត្ថ បុគ្គ-
លសង្គ្រហតា ។ តេនាហ តត្ថ តិណវត្ថារកស្មិំ ។ យោ
តិណវត្ថារកេ្ហ តស្មិំ តស្មិំ កិរិយា ការណំ ឧបគមនំ

លំដាប់នោះភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកទៀត ។ បេ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្មើមយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអធិករណ៍ រម្ងាប់ហើយ ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌អ្វី ។ រម្ងាប់ដោយសម្មុខាវិនយ ឥតតិណវត្ថារកៈ ។ កថាសម្មុខាវិនយនោះ តើមានអង្គដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិនយ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គកថាសម្មុខាវិនយនោះ) ។ ចុះការចំពោះមុខសង្ឃ កថាសម្មុខាវិនយនោះតើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់កម្មមានចំនួនប៉ុន្មានរូប ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមកហើយ ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏បាននាំមកហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយមាននៅកថាចំពោះមុខ ក៏មិនបានហាមឃាត់ នេះហៅថាការចំពោះមុខសង្ឃ កថាសម្មុខាវិនយនោះ ។ ចុះការចំពោះមុខធម៌ និងការចំពោះមុខវិនយ កថាសម្មុខាវិនយនោះ តើដូចម្តេច ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់តាមធម៌ណា តាមវិនយណា តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះសាស្តាណា នេះហៅថាការចំពោះមុខធម៌ និងការចំពោះមុខវិនយ កថាសម្មុខាវិនយនោះ ។ ចុះការចំពោះមុខបុគ្គល កថាសម្មុខាវិនយនោះ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលទាំងពីរូបដែលសំដែងអាបត្តិ ដល់គ្នានឹងគ្នាក៏មាននៅកថាចំពោះមុខ នេះហៅថាការចំពោះមុខបុគ្គល កថាសម្មុខាវិនយនោះ ។ កថាតិណវត្ថារកៈមានតំណូចដូចម្តេច ។ ការធ្វើ កិរិយាធ្វើ ការបួលទៅជិត

អជ្ឈុបគមនំ អធិវាសនា អប្បដិក្កោសនា ឥទំ តត្ថ តំណវត្ថារកេស្មឹ ។ ឯវំ វូបសន្តំ ចេ តត្ថេវ អធិករណំ បដិក្កមាតេ ឧក្កោដេតំ ឧក្កោដកំ ទាតព្ពំយំ ។ ឆន្ទទាយកេ ទីយតំ ទីយតកំ ទាតព្ពំយំ ។

(១១០) តត្ថាធិករណំ កតីហិ សមថេហិ សម្មតំ ។ តត្ថាធិករណំ ទ្វីហេន សមថេន សម្មតំ សម្មុខាវិនយេនាតំ ។

សមថក្ខន្ធកំ និដ្ឋិតំ បឋមំ ។

ការចូលទៅរៃបនៃបេ ការទទួល ទើបការមិនហាមឃាត់ទូវតិណវត្ថារកកម្ម
ណា នេះជាកិច្ចក្នុងតិណវត្ថារកកម្មនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
អធិករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុអកទទួលត្រឡប់សើរើឡើងវិញ ត្រូវ
ទុក្កដនកាបត្តិយៈ ។ ភិក្ខុអកឲ្យឆន្ទៈហើយត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវ
ទុក្កដនកាបត្តិយៈ ។

(១១០) កិច្ចាធិករណ៍រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មានយ៉ាង ។ កិច្ចាធិក-
រណ៍រម្ងាប់ដោយសមថៈតែមួយ គឺសម្មុខាវិនយ ។

ចប់ សមថក្ខន្ធកៈ ទី ៤ ។

[១១១] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា អង្គុត្តរាបេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧហាយមានា រុក្ខេ ភាយំ ទុក្ខំសេន្តិ ឆម្ភាមិ ពាហុម្ភាមិ[1] ឧរម្ភាមិ បិដ្ឋិម្ភាមិ ។ មនុស្សា បស្សិត្វា[2] ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិទាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ឧហាយមានា រុក្ខេ ភាយំ ទុក្ខំសេស្សន្តិ ឆម្ភាមិ ពាហុម្ភាមិ ឧរម្ភាមិ បិដ្ឋិម្ភាមិ សេយ្យថាបិ មល្លមុដ្ឋិកា តាមបព្ពតតិ[3] ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ទុជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិទាចេន្តានំ ។បេ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ បករណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា ភិក្ខូ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧហាយមានា រុក្ខេ ភាយំ ទុក្ខំសេន្តិ ឆម្ភាមិ ពាហុម្ភាមិ ឧរម្ភាមិ បិដ្ឋិម្ភាមិតិ ។

---

១ ឧភោបិយថោក្តកេ ពាហម្បីតិ ជាហេ អាគតោ ។ ២ អយំ ចាហេ ទ. ម. ថោតុកេសុ នទិស្សតិ ។ ៣ ឧភោបិយមញ្ញថោក្តកេសុ តាមថោទូភិតីតិ ជាហេ ។

(១១១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងពជគ្រឹះ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយ-ភិក្ខុនាំគ្នាងូតទឹកហើយត្រជុំសកាយ ត្រង់ភ្លៅខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះ ទង់ដើមឈើ។ មនុស្សពាំងឆ្ងាយបានឃើញហើយ ក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍មិនសមបើទង់មកងូតទឹកត្រជុំសកាយ ត្រង់ភ្លៅខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះទង់ដើមឈើ ដូចអ្នកប្រជាល់ ឬដូចពួកមនុស្សអ្នកនៅកងក្រង ដែលជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយនឹងការប្រជាប់កាយដូច្នេះសោះ។ ពួកភិក្ខុបានឮមនុស្សពាំងនោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់។បេ។ គ្រានោះ ភិក្ខុពាំងនោះ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ។ ព្រោះទិទានេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយ ទ្រង់សួរបញ្ជាក់ពួកភិក្ខុ កងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ឮថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាងូតទឹកត្រជុំសកាយត្រង់ភ្លៅខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះទង់ដើមឈើ ពិតមែនឬ។

សង្ឃំ កកភដំ ។ តិកវរបាំ តុម្ពោ កកភា អនុក្កមិតុំ(១) តំក្ខណេ តេសំ មោឃបុរិសានំ អនុលោមិកានំ អប្ប-ដិរូបំ អសប្បាយំ អកប្បិយំ អកាឧរិយំ ឥទំ ហិ ឆាម តេ តំក្ខណេ មោឃបុរិសា ឧហាយមានា ភុត្តេ កាយេ ទុក្ខវេទនាសុ តិព្ពាសុ កាមេសុ ពាហាសុ ឧរមន្តិ បិដ្ឋិមន្តិ នេតំ តំក្ខណេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។បេ។ តិកវរបាំ តុម្ពំ ឥមិនា តំក្ខណេ តុម្ហេ អាមន្តេសិ ន តំក្ខណេ ឧហាយ-មានេន(២) ភុត្តេ កាយេ ទុក្ខវេទនាសុ យោ ទុក្ខ-សេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(១១២) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា តំក្ខណេ ឧហាយមានា ឋត្តេ កាយេ ទុក្ខវេទនាសុ តិព្ពាសុ កាមេសុ ពាហាសុ ឧរមន្តិ បិដ្ឋិមន្តិ ។ មនុស្សា ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ឥមេ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ឧហាយ-មានា ឋត្តេ កាយេ ទុក្ខវេទនាសុ តិព្ពាសុ កាមេសុ ពាហាសុ ឧរមន្តិ បិដ្ឋិមន្តិ សេយ្យថាបិ បល្លមុដ្ឋិកា តាមបូជ-កាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ តំក្ខណេ តេសំ មនុស្សានំ

---

១ ម. អនុក្កមិយំ ។ ២ ឥតោ បរំ ខន្ធកេបិយមហាវគ្គេសុ ភិក្ខុនាតិ ឯវមេវ បញ្ញាយតិ ។

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ម៉្លេះមែន ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើរបស់មោឃបុរសទាំងនោះជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ នែភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះមិនសមបើនឹងមកនាំគ្នាឆ្លូតទឹក ត្រដុសកាយត្រង់ភ្លៅខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះ ទឹងដើមឈើទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែនទាំងឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយក៏ត្មេជម្ម៉ឹកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឆ្លូតទឹកមិនត្រូវត្រដុសកាយទឹងដើមឈើទេ ភិក្ខុណាត្រដុស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១១២) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាឆ្លូតទឹកត្រដុសកាយត្រង់ភ្លៅខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះ ទឹងសសរ(១) ។ មនុស្សទាំងឡាយកំពោលគោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍មិនសមបើនឹងឆ្លូតទឹកត្រដុសកាយត្រង់ភ្លៅខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះ ទឹងសសរ ដូចអ្នកប្រជាល់ ឬដូចពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងក្រុង ដែលជាអ្នកឲ្យល់ខ្វាយនឹងការប្រដាប់កាយសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮមនុស្សទាំងនោះ

---

១ សសរដែលគេយោះទុកក្បែរកំពង់សម្រាប់ងូតទឹក ។

ขุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิกาเรนฺตานํ ฯ เป ฯ อยเมว
เหตุ กิมตฺถิยา ปกาสนา ปฏิเสธนา อาเทเสนา ฯ เป ฯ สงฺคหิโต
กิมตฺถิยาเวว ฯ เป ฯ สงฺคหิโต ปกาสนาติ ฯ วิการหิตา ฉนฺนี ปกติ
ปกาสา อิติปฺเปสา ฉ กิมตฺถิยา ฉหายมาเนน
ฉมฺเภ ปกาเยา ขุกฺขุสเตภฺยา ขุกฺขุสเยภฺยา อิมสฺมึ
ขุกฺขุฉสฺมึ ฯ

(๑๑๓) เตน โข ปน สมเยน ฉฬภิญฺญา กิมตฺถิยา
ฉหายมานา ปกาเยน ปาเยมิ ขุกฺขุสเตน ขุกฺขุสเยน ขุกฺขุสมา
ขุกฺขุมา ปิฏฺฐิมา ฯ มนุสฺสา ขุชฺฌายนฺเต ขียนฺเต วิกาเรนฺเต
ปกติ หิ ยาม สมณา สกฺยปุตฺติยา ฉหายมานา
ปกาเยน ปาเยมิ ขุกฺขุสเสน ขุกฺขุสเยน ขุกฺขุสมา ขุกฺขุมา
ปิฏฺฐิมา เสยฺยถาปิ ปจฺจนฺตปุฏฺฐิกา ปกมฺมฉกานิ ฯ เป ฯ
ฉ กิมตฺถิยา ฉหายมาเนน ปกาเยน ปาเยมิ ขุกฺขุสเตน ขุกฺขุสเยน
ขุกฺขุสมา ขุกฺขุมา ปิฏฺฐิมา ขุกฺขุฉสฺมึ ฯ

กตฺวา โปเสถ ตีเรถ ปณฺณาเปถ ฯเปฯ เวฬาโน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สงฺฆสฺส ภณฺฑนาย กลหาย วิคฺคหาย วิวาทาย สงฺฆมชฺเฌ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๑๑๓] สมัยนั้นแล พวกสงฆ์แตกกันกำลังวินิจฉัยกรรมที่ยังไม่ได้ทำ ฯ ภิกษุทั้งหลายก็เพิกเฉย ไม่ห้าม ไม่ขวนขวาย ไม่ทำความเพียร ไม่ทำฉันทะ ไม่ทำความพอใจ ไม่ทำความอุตสาหะ ไม่ทำความเพียรในการห้ามสงฆ์แตกกันนั้น ฯ ภิกษุทั้งหลายได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ ครั้นแล้วพระผู้มีพระภาคได้ตรัสเรื่องนี้กะภิกษุทั้งหลายว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุใดเพิกเฉย ไม่ห้าม ไม่ขวนขวาย ไม่ทำความเพียร ไม่ทำฉันทะ ไม่ทำความพอใจ ไม่ทำความอุตสาหะ ไม่ทำความเพียรในการห้ามสงฆ์แตกกันนั้น ภิกษุนั้นต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ

[๑๑๔] สมัยนั้นแล พวกสงฆ์แตกกันกำลังวินิจฉัยกรรมที่ยังไม่ได้ทำ ฯ ภิกษุทั้งหลายก็ห้ามแล้ว ไม่ขวนขวาย ไม่ทำความเพียร ไม่ทำฉันทะ ไม่ทำความพอใจ ไม่ทำความอุตสาหะ ไม่ทำความเพียรในการห้ามสงฆ์แตกกันนั้น ฯ ภิกษุทั้งหลายได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ ครั้นแล้วพระผู้มีพระภาคได้ตรัสเรื่องนี้กะภิกษุทั้งหลายว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุใดห้ามแล้ว ไม่ขวนขวาย ไม่ทำความเพียร ไม่ทำฉันทะ ไม่ทำความพอใจ ไม่ทำความอุตสาหะ ไม่ทำความเพียรในการห้ามสงฆ์แตกกันนั้น ภิกษุนั้นต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ

[១១៦] នេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧភាយមានា អដ្ឋានេ ឧភាយន្តិ ។ មនុស្សា ទុគ្គាយន្តិ ទ្វីយន្តិ តិចាចេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ គិហី កាមភោគិ-នោ ។ អសេ្សសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ទុគ្គាយន្តានំ ទ្វីយន្តានំ តិចាចេន្តានំ ។ បេ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ អភវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ ។ បេ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា ធម្មិ កិំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ឧភិក្ខវេ ឧភាយមានេន អដ្ឋានេ ឧភាយិតព្ពំ យោ ឧភាយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដ-ស្សាតិ ។

[១១៧] នេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ កន្តូបមត្តេន ឧភាយន្តិ ។ មនុស្សា ទុគ្គាយន្តិ ទ្វីយន្តិ

(១១៤) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាលងូតទឹក ក៏នាំគ្នាទៅងូតកន្លែងមិនគួរ(១) ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោសតិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះ កំពុងពោលទោសតិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ ។ បេ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលងូតទឹក មិនត្រូវងូតក្នុងទីមិនគួរទេ ភិក្ខុណាងូត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១១៥) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាងូតទឹក ដោយឈើដែលគេធ្វើជាដៃគន្ធព្វ(២) ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល

---

១ ឈើដែលគេយកទៅចាំងធ្វើជាផែនក្តារ ហើយដួតឲ្យមានស្នាមគំនូសដូចជាក្រឡាចត្រង្គ ហើយដាក់ទុកក្បែរកំពង់សម្រាប់ងូតទឹក ហៅថា ទីមិនគួរ មនុស្សយកគ្រឿងលំអទៅជាក់ក្នុងផែនក្តារនោះហើយត្រជុំសកាយ ។ ២ ឈើដែលគេធ្វើដួចជាដៃមនុស្សហើយគេតម្កល់ទុកក្បែរកំពង់សម្រាប់ងូតទឹក មនុស្សទាំងឡាយយកគ្រឿងលំអិតទៅជាក់ជាប់នឹងឈើនោះ ហើយត្រជុំសកាយដោយឈើនោះ (អដ្ឋកថា) ។

ชาเตฺยติ ฯเปฯ สเจ ปฏิชานาติ ตสฺมึ ภิกฺขุมฺหิ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ
อเสฺสสุนฺติ โสตุกามา ตสฺส ภิกฺขุโน ตสฺสา มาตุคามสฺส ตสฺสา
ปริสายาติ ตสฺสา ปริสาย ฯเปฯ อปโส เตสนฺติ ภิกฺขุ ภควา
ฌานมตฺตํ อาโรเจสิ ฯเปฯ น ตสฺมึ ภิกฺขุมฺหิ กิญฺจิ ปาจิตฺติยสฺส
นิมิตฺตมตฺตมฺปิ ยาว นิมิตฺตเยฺยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๑๖) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู
ภาวนาปุสิตาย ภาวนาย ฯ มาตุคามา ทุฏฺฐาย ทุฏฺฐาย
ปริสาย ทุฏฺฐาย ทุฏฺฐาย ปริสาย ฯเปฯ สเจ ปฏิชานาติ ตสฺมึ ภิกฺขุมฺหิ
ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ภควา ฌานมตฺตํ อาโรเจสิ ฯเปฯ
น ตสฺมึ ภาวนาปุสิตาย ภาวนาย นิมิตฺตมตฺตมฺปิ ยาว นิมิตฺต-
เยฺยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๑๗) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ภิกฺขุนิยา
ปริภาสนาย ภาสนฺติ ฯ มาตุคามา ทุฏฺฐาย ทุฏฺฐาย ปริ-
ชาเตฺยติ ฯเปฯ สเจ ปฏิชานาติ ตสฺมึ ภิกฺขุมฺหิ ปาจิตฺติยนฺติ ฯเปฯ

บัณฑิตย่อมกล่าวว่า ฯลฯ ดังพวกคฤหัสถ์ผู้ประพฤติเกื้อกูลกัน ฯ ภิกษุณีทั้งหลาย ได้ฟังคำของมนุษย์ทั้งหลายนั้นแล้วเพ่งโทษ ติเตียน ฉันนั้นเหมือนกัน บัณฑิตย่อมกล่าวว่า ฯลฯ ครั้งนั้น ภิกษุณีทั้งหลายนั้นได้ไปหาภิกษุณีทั้งหลายถึงที่อยู่ ฯลฯ ครั้นแล้วได้ถามภิกษุณีทั้งหลายนั้นว่า ดูกรแม่เจ้าทั้งหลาย ได้ยินว่า ภิกษุณีทั้งหลายให้ภิกษุอาบน้ำฝนจริงหรือ ฯ ภิกษุณีทั้งหลายนั้นได้ทูลตอบว่า จริงอย่างนั้นเจ้าข้า ฯ ภิกษุณีทั้งหลายนั้นได้ทูลให้ทรงทราบความข้อนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯลฯ พระองค์ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุณีทั้งหลาย ได้ยินว่า เธอทั้งหลายให้ภิกษุอาบน้ำฝนจริงหรือ ฯ ภิกษุณีทั้งหลายนั้นได้ทูลตอบว่า จริงอย่างนั้นเจ้าข้า ฯ พระผู้มีพระภาคได้ตรัสว่า ดูกรภิกษุณีทั้งหลาย ก็ภิกษุณีทั้งหลายให้ภิกษุอาบน้ำฝนนั้นไม่ควรเลย ฯลฯ ภิกษุณีรูปใดให้อาบ ภิกษุณีรูปนั้นต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

[๑๑๖] สมัยนั้นแล ภิกษุณีทั้งหลายนั้นได้ให้ภิกษุทั้งหลายอาบน้ำฝนด้วยดุ้นฟืนอันตกลงที่ปากประตูเรือนไฟ (๑) ฯ มนุษย์ทั้งหลายได้เพ่งโทษ ติเตียน ฉันนั้นเหมือนกัน บัณฑิตย่อมกล่าวว่า ฯลฯ ดังพวกคฤหัสถ์ผู้ประพฤติเกื้อกูลกัน ฯลฯ ภิกษุณีทั้งหลายนั้นได้ให้ภิกษุอาบน้ำฝนด้วยดุ้นฟืนอันตกลงที่ปากประตูเรือนไฟ ฯลฯ ภิกษุณีรูปใดให้อาบ ภิกษุณีรูปนั้นต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

[๑๑๗] สมัยนั้นแล ภิกษุณีทั้งหลายนั้นได้ให้ภิกษุทั้งหลายอาบน้ำฝนด้วยการนับเข้าคิวกันเป็นลำดับ (๒) ฯ มนุษย์ทั้งหลายได้เพ่งโทษ ติเตียน ฉันนั้นเหมือนกัน บัณฑิตย่อมกล่าวว่า ฯลฯ ดังพวกคฤหัสถ์ผู้ประพฤติเกื้อกูลกัน ฯลฯ

---

๑ เตียงที่ล้มอันตกลงที่ปากประตูเรือนไฟมาเป็นของกลาง ครั้นแล้วได้ทำเป็นฟืน ครั้นแล้วได้ต้มน้ำด้วยฟืนนั้น (อรรถกถา) ฯ ๒ บาลีว่านับเข้าคิวกันมา ฯ

កតវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ ន តំក្ខណេ វិក្ខម្ភេយ្យ បរិគមិំ តោភបេតព្ពំ យោ តោភបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(១១៨) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ មល្លកេន ឧទកេន ឧបដ្ឋាយន្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិត្ថិ តាមតោតិតោតិ ។ បេ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ កតវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ ន តំក្ខណេ មល្លកេន ឧទកេន ឧបដ្ឋាយិតព្ពំ យោ ឧបដ្ឋាយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(១១៩) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ កក្ខឡេតាពាធោ ហោតិ ។ តស្ស វិនា មល្លកេន ន ផាសុ ហោតិ[1] ។ បេ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តំលាឧទកេ អតិតមល្លកន្តិ ។

---

១ ម. ន តស្ស វិនា មល្លកេន ផាសុ ហោតិ ។

ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្វើបវារកម្មទៅវិញទៅមកទេ ភិក្ខុណាឲ្យធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๑๘) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្ងិតទឹកដោយឈើមានសណ្ឋានដូចដើងកន្ទោរ(๑) ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអកប្បិយការកោគកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវក្ងិតទឹកដោយឈើមានសណ្ឋានដូចដើងកន្ទោរទេ ភិក្ខុណាក្ងិត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๑๙) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូបកើតអាពាធកម្រមាស់ ។ ភិក្ខុនោះរឿរោកឈើមានសណ្ឋានដូចដើងកន្ទោរ ក៏មិនបានសេចក្តីសប្បាយ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឈើមានសណ្ឋានដូចដើងកន្ទោរ ដែលគេមិនបានខ្ចាត់ជាក្បាច់ធ្មេញមកវិញ ដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺ ។

---

๑ ឈើដែលគេឆ្ងាត់ជាក្បាច់ធ្មេញមកវិញ ហើយធ្វើឲ្យមានទ្រង់ទ្រាយដូចដើងកន្ទោរ(អដ្ឋកថា) ។

(១២០) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ជាតុទ្ទសោ ឧបោសថកម្មត្ថាយ សន្និបតិតេ អត្តនោ កាយំ ឧបឃំសេតុំ(១) ។បេ។ កុក្កុច្ចាយតិ ។បេ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ឧក្កាសិតុន្តិ ។

(១២១) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បិដ្ឋិបរិកម្មំ ការាបេតុំ កុក្កុច្ចាយតិ(២) ។បេ។ កុក្កុច្ចាយតិ ។បេ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បុថុជាណិកន្តិ(៣) ។

(១២២) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ វល្លិកំ ជានន្តិ ។បេ។ ចាមន្តិំ ជានន្តិ ។ កណ្ឌាសុត្តកំ ជានន្តិ ។ កដិសុត្តកំ ជានន្តិ ។ ឱវដ្ដិកំ ជានន្តិ ។ ការយុំ ជានន្តិ ។ ហត្ថាភរណំ ជានន្តិ ។ អង្គុលិមុទ្ទិកំ ជានន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ។បេ។ សេយ្យថាបិ គិហី

---

១ ម. ឧគ្ឃំសេតុំ ។ ២ ម. ឱតារេសុ តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ បិដ្ឋិបរិកម្មំ ការាបេតុំ កុក្កុច្ចាយន្តីតិ វិបរិ អាគតំ ។ ៣ ម. បុថុជាណិយន្តិ ។

(១២០) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបចាស់ជរាកំឡាំងថយ គាលបើដួតឥតមិនអាចនឹងដុសកាយខ្លួនឯងបាន ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យញ៉ាំសំពត់[1] (សម្រាប់ភិក្ខុចាស់ជរាដួតឥតដុសខ្លួនបាន) ។

(១២១) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបរង្គៀសនឹងការបរិភោគ (ដុសខ្នង) ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតការដុសខ្នងដោយដៃបាន ។

(១២២) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ត្រចៀក[2] ។ បេ ។ ទ្រទ្រង់សង្វារ ។ ទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ក ។ ទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ចង្កេះ ។ ពាក់កង ។ ទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ដើមដៃ[3] ។ ទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ដៃ ។ ពាក់ចិញ្ចៀន ។ មនុស្សទាំងឡាយតំណៀលតោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថ

---

១ ភ្លៅឬខ្នងសំពត់ដែលគេត្រជាញ់ ។ ២ គ្រឿងប្រដាប់ត្រចៀកដែលគេព្យួរសំយុងចុះឲ្យដុតអំពីត្រចៀកដាដើម (បើតាមធីកាថាគ្រឿងប្រដាប់ត្រចៀកមានកណ្តាលដាដើម) ។ អដ្ឋកថា។ ៣ ព្រះសុវណ្ណពាហុរតន៍ (កន្ត្រុំ) ។

តាមតោតំ ណោតំ ។ អសេ្សាសុំ ខោ តំ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ខុជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។បេ។ អថខោ តេ តំ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តំ ភិក្ខវេ ឆព្ពគ្គិយា តំ ភិក្ខុ វល្លំ កំ ជាវេន្តំ ។ ចាមណ្ឌំ ជាវេន្តំ។ តកលាសុត្តកំ ជាវេន្តំ ។ កដិសុត្តកំ ជាវេន្តំ ។ ឌិវឌ្ឍិកំ ជាវេន្តំ ។ តាយុរំ ជាវេន្តំ ។ ហត្ថាភរណំ ជាវេន្តំ ។ អង្គុលិមុទ្ទិកំ ជាវេន្តិ តំ ។ សច្ចំ ភគវាតំ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា ធម្មិ កថំ កត្វា តំ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឧ តំ ភិក្ខវេ វល្លំ កំ ជាវេតព្ពំ ឧ ចាមណ្ឌំ ជាវេតព្ពំ ឧ តកលាសុត្តកំ ជាវេតព្ពំ ឧ កដិសុត្តកំ ជាវេតព្ពំ ឧ ឌិវឌ្ឍិកំ ជាវេតព្ពំ ឧ តាយុរំ ជាវេតព្ពំ ឧ ហត្ថាភរណំ ជាវេតព្ពំ ឧ អង្គុលិមុទ្ទិកំ ជាវេតព្ពំ យោ ជាវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតំ ។

(១២៣) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា តំ ភិក្ខុ ទីឃេ តេសេ[1]ជាវេន្តំ ។ មនុស្សា ខុជ្ឈាយន្តំ ខីយន្តំ វិបាចេន្តំ ។បេ។ សេយ្យថាបិ តំ ហិ

---

១ កត្ថចិ ចោឡកេ ទីឃកេសេតិ ជាហេ ទិស្សតំ ។

អ្នកបរិភោគកាម ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោលពោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ ។ បេ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភពធម្មគ្គិយកិក្ខុទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ត្រចៀក ។ ទ្រទ្រង់សង្វារ ។ ទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ក ។ ទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ចង្កេះ ។ ពាក់កង ។ ទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ដើមដៃ ។ ទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ដៃ ។ ពាក់ចិញ្ចៀន ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា រួចត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ត្រចៀក មិនត្រូវទ្រទ្រង់សង្វារ មិនត្រូវទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ក មិនត្រូវទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ចង្កេះ មិនត្រូវពាក់កង មិនត្រូវទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ដើមដៃ មិនត្រូវទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ដៃ មិនត្រូវពាក់ចិញ្ចៀន កិក្ខុណាទ្រទ្រង់ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๒๓) សម័យនោះឯង ពួកភពធម្មគ្គិយកិក្ខុទុកសក់វែង ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថ

កាមភោគិនោតិ ។បេ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ ន ភិក្ខវេ ឌីឃា កេសា ជាវេត្វា យោ ជាវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ទុមាសិកំ វា ទុវង្គុលំ វា តំ ។

(๑๒๘) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ កោដ្ឋេន កោសេ ឆិន្ទាបេន្តិ ។ ឆណាកេន កោសេ ឆិន្ទាបេន្តិ ។ ហត្ថឆណាកេន កោសេ ឆិន្ទាបេន្តិ ។ សិត្ថតេលកេន កោសេ ឆិន្ទាបេន្តិ ។ ឧឆកតេលកេន កោសេ ឆិន្ទាបេន្តិ ។ មនុស្សា ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិភាវេន្តិ ។បេ។ សេយ្យថាបិ តិហ៊ិ កាមភោគិនោតិ ។បេ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ ន ភិក្ខវេ កោដ្ឋេន កោសា ឆិន្ទាបេតព្ពា ន ឆណាកេន កោសា ឆិន្ទាបេតព្ពា ន ហត្ថឆណាកេន កោសា ឆិន្ទាបេតព្ពា ន សិត្ថតេលកេន កោសា ឆិន្ទាបេតព្ពា ន ឧឆកតេលកេន កោសា ឆិន្ទាបេតព្ពា យោ ឆិន្ទាបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

อุปสัมปทากรรม ฯ เป ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนี้ แด่พระผู้มีพระภาค ฯ เป ฯ พระผู้มีพระภาค ฯ เป ฯ พระองค์ตรัสถามว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรให้สีสสร้างด้วยแสงสว่างเป็นต้นหรือ ฯ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรให้สีสสร้างด้วยแสงสว่างเป็นต้น ภิกษุใดให้สีส ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตให้สีสสร้างด้วยแสงสว่างเป็นต้นในกาลก่อนแต่นี้ ๗ วัน ๑๐ วัน ๑๕ วัน ๑ เดือน ๑ ฤดู ๑ ปี ๑๐ ปี ๒๐ ปี ๓๐ ปี ๔๐ ปี ๕๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี ๑๐

(១២៥) តេន ខោ បន សមយេន ឧត្តុម្ពរិយា កិក្ខូ អាជានេយ្យេ ឧទកបត្តេបិ មុខទ្វារមត្តំ ធុវលោកេន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយ្យន្តិ វិបាចេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ គិហី កាមភោគិនោ ។ បេ ។ កថញ្ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា អាជានេយ្យេ ឧទកបត្តេ មុខទ្វារមត្តំ ធុវលោកេស្សន្តិ យោ ធុវលោកេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(១២៦) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្សា កិក្ខុនោ មុខេ វណោ ហោតិ ។ សោ កិរស្ស បុព្ពំ គឡតិ សេម្ហំ គឡតិ អាវុសោ វណោតិ ។ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ គឡតិ(១) សេ អាវុសោ វណោតិ ។ សោ ន សទ្ទហតិ ។ កថញ្ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា អាជានេយ្យេ ឧទកបត្តេ មុខទ្វារមត្តំ ធុវលោកេស្សន្តិ ។

---

១ ម. ឯវំសោ ។

[๑๒๕] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមើលមុខទិមិត្តគឺស្រមោលមុខក្នុងកញ្ចក់ខ្លះ ក្នុងកាជនៈទឹកខ្លះ ។ មនុស្សពាល់ខ្លាយតោលតោសតិះដៀល បន្ទះបន្ទាប់ថា ។បេ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអកប្បរិភោគកាម ។បេ។ ភិក្ខុពាល់ខ្លាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាល់ខ្លាយ ភិក្ខុមិនត្រូវមើលមុខទិមិត្ត ក្នុងកញ្ចក់ ឬក្នុងកាជនៈទឹកទេ ភិក្ខុណាមើល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๑๒๖] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ๑ រូបកើតជម្ងឺក្រិនមុខ ។ ភិក្ខុនោះសួរភិក្ខុពាល់ខ្លាយថា ម្នាលលោកមានអាយុ ជម្ងឺខ្ញុំដូចម្តេច ។ ភិក្ខុពាល់ខ្លាយប្រាប់យ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកមានអាយុ ជម្ងឺលោកដូចេ្នះ ។ ភិក្ខុនោះមិនជឿ ។ ភិក្ខុពាល់ខ្លាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាល់ខ្លាយ បើមានអាពាធជាហេតុ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុមើលទិមិត្តក្នុងកញ្ចក់ ឬក្នុងកាជនៈទឹកបាន ។

[๑๒๗] สเจ โข ปน สมเยน ภิกฺขุ กายูปสญฺหิตาย กามูปสญฺหิตาย มุทุกาย อาสงฺเกติ(๑) ฯ มุทุกาย ผุสติ ฯ มุทุกาย กณฺเฑติ ฯ มุทุกาย ลเสติ(๒) มุทุกาย ลญฺเชติ(๓) ฯ อนฺตมโส กกฺขเฬ ฯ มุทุกสฺมึ กกฺขเฬ ฯ อนฺตมโส มุทุกสฺมึ กกฺขเฬ ฯ มนุสฺสา ทิสฺวา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ ฯ เปฯ เสยฺยถาปิ คิหี กามโภคิโน ฯ เปฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯเปฯ น ภิกฺขเว มุทุกาย อาสงฺกิตพฺพํ น มุทุกาย ผุสิตพฺพํ น มุทุกาย กณฺเฑตพฺพํ น มเสลกาย มุทุกาย ลญฺเชตพฺพํ น อนฺตมโส กุสตเณนปิ น มุทุกสฺมึ กุสตเณปิ น อนฺตมโส มุทุกสฺมึ กุสตเณปิ โย กเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๑๒๘] สเจ โข ปน สมเยน อคารสฺส อคารกานิ องฺคชาตานิ ปคฺฆรนฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาคนฺตุกปฏิกายา มุทุกาย อาสงฺกิตุนฺติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. อาสงฺกิตุนฺติ ฯ ๒ ฉ. ม. มเสลกาย ฯ ๓ ฉ. ลญฺเชตุนฺติ ฯ

ว่าด้วยเรื่องภิกษุ ๒ รูป ถูกต้องวัตถุ ๓ อย่างเดียวกัน

[๑๒๗] สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายฉันอาหารเช้าแล้ว ๆ ชุมนุมกันแล้ว ๆ ประชุมกันแล้ว ๆ ปรึกษากันด้วยถ้อยคำเป็นที่ตั้งแล้ว ๆ ได้กล่าวอย่างนี้ว่า ๆ ภิกษุรูปหนึ่งต้องอาบัติแล้ว ๆ ภิกษุรูปหนึ่งต้องอาบัติหนักแล้ว ๆ มนุษย์ทั้งหลายย่อมเฉโก ฉลาด ๆ ย่อมเป็นบัณฑิต ๆ ย่อมรู้ ๆ ซึ่งความเป็นสมณะ ๆ ย่อมรู้ ๆ ซึ่งความเป็นสมณะตามกาล ๆ ย่อมรู้ ๆ ซึ่งความเป็นสมณะโดยกาล ๆ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ๆ ครั้นแล้ว พระผู้มีพระภาค ๆ ตรัสเรื่องนั้นเป็นเหตุ ฯ ครั้นแล้ว ๆ ตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมาแล้ว ๆ ตรัสถามว่า ๆ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่า ๆ ภิกษุรูปหนึ่งต้องอาบัติแล้ว ๆ ภิกษุรูปหนึ่งต้องอาบัติหนักแล้ว ๆ มนุษย์ทั้งหลายย่อมเฉโก ฉลาด ๆ ย่อมเป็นบัณฑิต ๆ ย่อมรู้ ๆ ซึ่งความเป็นสมณะ ๆ ย่อมรู้ ๆ ซึ่งความเป็นสมณะตามกาล ๆ ย่อมรู้ ๆ ซึ่งความเป็นสมณะโดยกาล ๆ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็

(១២៩) តេន ខោ បន សមយេន ភគវតោ តិរត្ត-
សមដ្ឋោ ហោតិ ។ ឆព្ភិក្ខូ តិរត្តសមដ្ឋិំ ឧស្សា-
ជាយ អកមំសុ ។ មនុស្សា ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ
កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ឧច្ចម្បិ តិរត្តម្បិ
វិតិនេម្បិ ឧស្សាជាយ កត្តិស្សន្តិ(១) សេយ្យថាបិ តិរ-
ច្ឆានគតោ តិរច្ឆានគតោតិ ។ បេ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ
។ បេ ។ ន តិរត្តវេ ឧច្ចំ វា តិរត្តំ វា វិតិនេតព្ពំ
តិរត្តិំ យោ វិតិនេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(១៣០) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ តិរត្ត
អាយតកេន តិរត្តវេលេ ឆម្បិ តាយន្តិ ។ មនុស្សា
ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ យថេវ មយំ តាយាម ឯវ-
មេវំ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា អាយតកេន
តិរត្តវេលេ ឆម្បិ តាយិស្សន្តិ ។ អស្សោសុំ ខោ តិរត្ត
តេសំ មនុស្សានំ ទុជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។
យេ តេ តិរត្ត អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ទុជ្ឈាយន្តិ

---

១ ម. អាគច្ឆិស្សន្តិ ។

(๑๒๙) សម័យនោះឯង មានល្បែងមហោស្រពលើកំពូលភ្នំ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាទៅមើលល្បែងមហោស្រពលើកំពូលភ្នំ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈសក្យបុត្តិយ៍មិនសមបើនឹងទៅមើលកាំប្ផស្តាប់ប្រឡែងទឹងស្តាប់ក្តែងប្រគំ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាមដូច្នេះសោះ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅមើលកាំ ស្តាប់ប្រឡែងប្ផក្តែងប្រគំទេ ភិក្ខុណាទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๓๐) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រឡែងធម៌ដោយសម្លេងប្រឡែងដ៏វែង ។ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា យើងប្រឡែងយ៉ាងណាមិញ ពួកសមណៈសក្យបុត្តិយ៍ទាំងនេះក៏ប្រឡែងធម៌ដោយសម្លេងប្រឡែងដ៏វែង ។ យ៉ាងនោះដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស

ឯយ្ហិ ទិវាវេដ្ឋំ កត្វា បិដ្ឋិយា តិដ្ឋតិ អាយតនវសេន ឥតិសទ្ទវសេន ឆម្បិ តាយិស្សន្តិ ។ អថខោ តេ តិត្ថិយា កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តិត្ថិយា ។បេ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ បេ ។ ឆម្បិ កថំ កត្វា តិដ្ឋតិ អាមន្តេសិ បញ្ចមេ តិត្ថិយា អាដានិយាំ អាយតនវសេន ឥតិសទ្ទវសេន ឆម្បិ តាយន្តស្ស អត្តនោ[1] តិស្សំ សវេ សារជ្ជតិ បរេបិ តិស្សំ សវេ សារជ្ជន្តិ កបាបតិកោបិ ឧដ្ឋាយន្តិ សារក្ខត្តីបិ ឯកាមយមានស្ស សមាធិស្ស កង្ខោ ហោតិ បច្ចិមា ជនតា ធិដ្ឋធុតង្គមាបជ្ជតិ ឥមេ ខោ តិត្ថិយា បញ្ច អាដានិយាំ អាយតនវសេន ឥតិសទ្ទវសេន ឆម្បិ តាយន្តស្ស ន តិត្ថិយា អាយតនវសេន ឥតិសទ្ទវសេន ឆម្បោ តាយិតព្ពោ យោ តាយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

---

๑ ឧ. ម. អត្តនាបិ ។

តំនៃដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ពួកធម្មតិយកិក្ខុមិនសមបើទំនងប្រៀងធម៌ដោយ
សម្លេងប្រៀងដ៏រឹងៗដូច្នេះសោះ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុទាំងនោះក៏នាំយក
សេចក្ដីនុ៎ះ ទៅក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
ទោសទាំង ៥ នេះនឹងមានដល់កិក្ខុអ្នកប្រៀងធម៌ដោយសម្លេងប្រៀងរឹងៗ
គឺ កិក្ខុនោះត្រេកអរក្នុងសម្លេងរបស់ខ្លួននោះ ១ ជនទាំងឡាយដទៃរមែង
ត្រេកអរក្នុងសម្លេងនោះ ១ គហបតីទាំងឡាយតែងពោលទោស ១ ប្ដូគ្គល
ដែលពេញចិត្តនឹងការសូត្រលាក់លៀក សម្លេងរមែងខូចសមាធិ ១ ពួក
ជនខាងក្រោយនឹងដល់នូវទិដ្ឋានុគតិ (យកតម្រាប់តាម) ១ ម្នាលកិក្ខុទាំង
ឡាយ ទោសទាំង ៥ នេះឯង នឹងមានដល់កិក្ខុអ្នកប្រៀងធម៌ដោយសម្លេង
ប្រៀងដ៏រឹងៗ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវប្រៀងធម៌ដោយសម្លេង
ប្រៀងដ៏រឹងៗទេ កិក្ខុណាប្រៀង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๑๓๑] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู สงฺฆสฺส กุกฺกุจฺจายนฺติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สงฺฆสฺส ฯ

[๑๓๒] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ตาทิเส กาเล ทุลฺลภา โหนฺติ ฯ มนุสฺสา ทุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิหาเยนฺติ ฯเป ฯ เสยฺยถาปิ ตทหุ โปสถาคาเร ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯเป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตาทิเส กาเล ทุลฺลภา โหนฺติ ยาว ฉารตฺตา ยาวตเยฺย อาคมิสฺสติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๑๓๓] เตน โข ปน สมเยน ราชา มาคธสฺส สงฺฆสฺส เสนิยสฺส ติณฺณสารสฺส อาภเต อคฺฆา ผลิโต[๑] โหนฺติ ฯ ราชา จ มาคเธน เสนิเยน ติณฺณสาเรน อนุญฺญาตํ โหติ ยถาสุขํ อยฺยา อคฺคํ ปริภุญฺชนฺตูติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สกลาเยปิ อคฺคํ ปริภุญฺชึสุ ฯ

๑ ฉ. ผลิตา ฯ

(១៣១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយរៀនសូត្រនូវសក្កឯសវកេញ្ញា គឺ
ការសូត្រដោយប្រែសំឡេង(១) ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសូត្រសវកេញ្ញបាន ។

(១៣២) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់សំពត់ដែល
គេធ្វើដោយរោមសត្វ មានរោមចេញមកខាងក្រៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
បោលបោសតិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ។បេ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគ
កាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើ
ប្រាស់សំពត់ដែលគេធ្វើដោយរោមសត្វ មានរោមចេញមកខាងក្រៅទេ
ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១៣៣) សម័យនោះឯង ក្នុងសួនរបស់ព្រះបាទព្រះនាមមាគ-
ធសេនិយពិម្ពិសារ មានស្វាយផ្លែជាច្រើន ។ ព្រះបាទព្រះនាមមាគ-
ធសេនិយពិម្ពិសារទ្រង់បរិភោគថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តឆាន់
ផ្លែស្វាយតាមសប្បាយចុះ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាបេះផ្លែស្វាយខ្លះឆាន់ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា វត្តុសម្រាប់សូត្រសវកេញ្ញាមាន ៣២ យ៉ាង មានគន្ថវត្តុ ទោហកវត្តុ ឆឌ្ឌ
តលិតវត្តុជាដើម ។ ភិក្ខុពេញចិត្តបង់សូត្រដោយវត្តុ បែបណាក៏បាន ប៉ុន្តែត្រូវប្រយ័ត្នកុំធ្វើបទ
ឆឌ្ឌិតឲ្យខូច ត្រូវសូត្រដោយន័យជាឯតុរស្ស។ សមត្ថភាពរបស់សមណៈ ។

๑ ฉ. อาภตฺถาลิ ฯ ๒ ฉ. ฉนฺนฺยา ฯ

ក៏ដួនជា ព្រះពជាមាគធសេនិយពិម្ពិសារទ្រង់មានសេចក្តីត្រូវការដោយផ្លែ
ស្វាយដែរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះពជាមាគធសេនិយពិម្ពិសារទ្រង់បង្គាប់
មនុស្សគាំងឲ្យយថា ម្នាលនាយ អ្នកគាំងឲ្យយចូរទៅសួនហើយបេះ
ផ្លែស្វាយមក ។ មនុស្សគាំងនោះ ទទួលព្រះពជទុង្គារព្រះពជាមាគធ-
សេនិយពិម្ពិសារដោយពាក្យថា ព្រះករុណាពិសេស ហើយក៏ទៅកាន់
សួនឧយ្យានឆ្នាយអាពមបាល (អ្នកក្សួសួន) យ៉ាងនេះថា នែ
នាយ ព្រះសម្មតិទេពទ្រង់ត្រូវការដោយផ្លែស្វាយ ចូរអ្នកគាំងឲ្យថ្វាយ
ផ្លែស្វាយកុំខាន ។ នាយអាពមបាលក៏ឆ្លើយថា បពិត្រលោកគាំងឲ្យ
ផ្លែស្វាយគ្មានទេ ព្រោះពួកតិក្ខបេះផ្លែស្វាយខ្ចី ។ យកទៅឆាន់អស់ហើយ ។
លំដាប់នោះ មនុស្សគាំងនោះក៏នាំយកសេចក្តីនុ៎ះ ទៅក្រាបបង្គំទូល
ព្រះពជាមាគធសេនិយពិម្ពិសារ ។ ព្រះមហាក្សត្រមានព្រះបន្ទូលថា ម្នាល
នាយ លោកម្ចាស់គាំងឲ្យយបានឆាន់ផ្លែស្វាយ តំណាការប្រពៃហើយ
តែថាព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សរសើរការដើងប្រមាណ ។ មនុស្សគាំងឲ្យ
ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈសក្យបុត្តិយ៍មិនសម
បើនឹងឆាន់ផ្លែស្វាយរបស់ព្រះពជាមិនដើងប្រមាណសោះ ។ តិក្ខគាំងឲ្យ
បានឮមនុស្សគាំងនោះតំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ។ បេ ។

อฏฺเฐว เตกิจฺฉกา ภควาเตา ฯเปฯ อาเภเตสุ ฯเปฯ ฉ กิจฺฉาเน อฏฺฐ ปาฏิเยกฺกา ปาฏิเหริยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๓๔) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺส ปุกฺกุสสฺส สงฺฆภตฺตํ โหติ ฯ สุเว อฏฺฐเปสิกา(๑) ปวิฏฺฐา โหนฺติ ฯ กิจฺจ กุกฺกุจฺจายนฺตา น ปฏิคฺคณฺหนฺติ ฯเปฯ ปฏิคฺคณฺหาถ กิจฺจาเน ปาฏิกงฺข อนุชานามิ กิจฺจาเน อฏฺฐเปสิกนฺติ ฯ

(๑๓๕) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺส ปุกฺกุสสฺส สงฺฆภตฺตํ โหติ ฯ เตน ขฺวาหิ ปาโยปุณิสุ อฏฺฐเปสิกาหิ คาตุ ฯ ภคฺคาหิ สกเลเหว อเนฬาหิ ปวิฏฺฐา ฯ กิจฺจ กุกฺกุจฺจายนฺตา น ปฏิคฺคณฺหนฺติ ฯเปฯ ปฏิคฺคณฺหาถ กิจฺจาเน ปาฏิกงฺข อนุชานามิ กิจฺจาเน ปญฺจหิ สมณกเปฺยหิ ฉฑฺฑ ปาฏิกงฺขิตุ อคฺคปาฏิกงฺข สตฺตปาฏิกงฺข

๑ ฉ. อฏฺฐเปสิกาเยา ฯ

លំដាប់នោះ តិក្ខុទាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ តិក្ខុមិនត្រូវនាន់ផ្លែស្វាយ តិក្ខុណានាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១៣៤) សម័យនោះ មានសង្ឃកត្តរបស់ប្រជុំជន ១ ពួក ។ ប្រជុំជននោះបានដាក់ចំណិតផ្លែស្វាយក្នុងសម្ល ។ តិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីរង្កៀសមិនហ៊ានទទួល ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរទទួលនាន់ចុះ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតចំណិតផ្លែស្វាយ ។

(១៣៥) សម័យនោះឯង មានសង្ឃកត្តរបស់ប្រជុំជន ១ ពួក ។ មនុស្សទាំងនោះមិនអាចនឹងធ្វើចំណិតផ្លែស្វាយបាន ។ ជនទាំងនោះក៏នាំយកផ្លែស្វាយទាំងមូលទៅកាន់កេងកត្ត ។ តិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីរង្កៀសមិនហ៊ានទទួល ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរទទួលនាន់ចុះ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យតិក្ខុនាន់ផ្លែឈើដោយសមណកប្ប (១) ៥ យ៉ាង គឺ ផ្លែឈើដែលគេឲ្យជប្តុតកំដៅដោយភ្លើង ១ ដែលគេចោះពុះចិតដោយសស្ត្រា ១

---

១ ផ្លែឈើដែលគេធ្វើឲ្យសមគួរដល់សមណៈ ហៅថា សមណកប្ប ។

ฉ๑ปริจฺเฉทา อตีตา ฉ ฉฬภิญฺญา(๑) ปญฺจมา อนุปาทาปรินิพฺพายิโน ปญฺจมา สมณาภาสาย ฉลภิญฺญาติ ๆ

(๑๓๖) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อหิวาตกุลาทิ ฉนฺนา กาลกาโต โหติ ๆ กถาโต ปฏฐาย อาโรเจสุ ๆ เป ๆ น หิ ภนฺเต สพฺเพ ภิกฺขู ตตฺถาปิ อหิวาตกุลาทิ เมตฺเตน จิตฺเตน ผริ ๆ สเจ หิ สพฺเพ ภิกฺขู ตตฺถาปิ อหิวาตกุลาทิ เมตฺเตน จิตฺเตน ผริสฺสนฺติ น หิ สพฺเพ ภิกฺขู อหิวาตา กาลงฺกริสฺสนฺติ ๆ ตสฺมาติ ตตฺถาปิ อหิวาตกุลาทิ ๆ ปิยรูปกฺขี อหิวาตกุลาทิ ฉฬาพุฬฺหี อหิวาตกุลาทิ กณฺณาโรคาทิ อหิวาตกุลาทิ น หิ ภนฺเต สพฺเพ ภิกฺขู ตสฺมาติ ตตฺถาปิ อหิวาตกุลาทิ เมตฺเตน จิตฺเตน ผริ ๆ สเจ หิ สพฺเพ ภิกฺขู ตสฺมาติ ตตฺถาปิ อหิวาตกุลาทิ เมตฺเตน จิตฺเตน ผริสฺสนฺติ น หิ สพฺเพ ภิกฺขู อหิวาตา กาลงฺกริสฺสนฺติ ๆ

๑ ฉ. ฉนิวตฺตีติ ๆ

ដែលគេចុចដោយក្រចក ១ ដែលគ្មានតួជដុះតែភ្នែក ១ មានតួជដែរ តែគ្មានទ្វារ
ទ្វារទ្វចគ្រាប់ចេញបាន ១ ជាគំរប់ប្រាំ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុនាទ់ផ្ទៃលើ ដោយសមណកប្បទាំង ៥ នេះឯង ។

(១៣៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបពស់ចឹកហើយក៏ស្លាប់ភ្លា ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានជាដូច្នោះ ព្រោះភិក្ខុនោះ
មិនផ្សាយមេត្តាចិត្ត ទៅកាន់ត្រកូលស្តេចពស់ទាំង ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ប្រសិនបើភិក្ខុនោះបានផ្សាយមេត្តាចិត្ត ទៅកាន់ត្រកូលស្តេចពស់
ទាំង ៤ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះបើទុកជាពស់ចឹកក៏មិនបានស្លាប់ទេ ។
ត្រកូលស្តេចពស់ទាំង ៤ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ត្រកូលស្តេចពស់ទាំង ៤ នោះ គឺ
ត្រកូលស្តេចពស់ឈ្មោះវិរូបក្ខៈ ត្រកូលស្តេចពស់ឈ្មោះឯរាបថៈ ត្រកូល
ស្តេចពស់ឈ្មោះឆព្យាបុត្តៈ ត្រកូលស្តេចពស់ឈ្មោះកណ្ហាគោតមក ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះបានជាដូច្នោះ ព្រោះភិក្ខុនោះមិនបានផ្សាយមេត្តា-
ចិត្ត ទៅកាន់ត្រកូលស្តេចពស់ទាំង ៤ នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ប្រសិនបើភិក្ខុនោះ បានផ្សាយមេត្តាចិត្តទៅកាន់ត្រកូលស្តេចពស់ទាំង ៤
នេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះបើទុកជាពស់ចឹកក៏មិនបានស្លាប់ទេ ។

អនុជានាមិ តុម្ហេ ឥមានិ ចត្តារិ អហិភដកុលានិ មេត្តេន
ចិត្តេន ផរិតុំ អត្តូបនាយ អត្តរក្ខាយ អត្តូបវត្ថាយ[1] ។
ឯវញ្ហិ បន តុម្ហេហិ តាតព្ពំ ។

[១៣៧] វិរូបក្ខេហិ មេ មេត្តំ
មេត្តំ ឯរាបថេហិ មេ
ឆព្យាបុត្តេហិ មេ មេត្តំ
មេត្តំ កណ្ហាគោតមកេហិ ច
អបាទកេហិ មេ មេត្តំ
មេត្តំ ទ្វិបាទកេហិ[2] មេ
ចតុប្បទេហិ មេ មេត្តំ
មេត្តំ ពហុប្បទេហិ មេ
មា មំ អបាទកោ ហឹំសិ
មា មំ ហឹំសិ ទ្វិបាទកោ ។

---

១ ម. អត្តូបរិត្តំ ការេតុំ ។ ២ ម. ទ្វិបាទកេហិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើឲ្យមេត្តាចិត្តទៅកាន់ត្រកូលស្តេចពស់ទាំង ៤ នេះ ដើម្បីត្រជាក់ត្រជុំខ្លួន ដើម្បីរក្សាខ្លួន ដើម្បីការពារខ្លួន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវធ្វើមេត្តាចិត្តយ៉ាងនេះឯង ។

[១៣៧] មេត្តារបស់យើង (ចូរប្រព្រឹត្តទៅ) ជាមួយនឹងពួកត្រកូលស្តេចពស់ឈ្មោះវិរូបក្ខៈផង(១) មេត្តារបស់យើង(ចូរប្រព្រឹត្តទៅ)ជាមួយនឹងពួកត្រកូលស្តេចពស់ឈ្មោះឯរាបថៈផង មេត្តារបស់យើង (ចូរប្រព្រឹត្តទៅ) ជាមួយនឹងពួកត្រកូលស្តេចពស់ឈ្មោះឆព្យាបុត្តៈផង មេត្តារបស់យើង (ចូរប្រព្រឹត្តទៅ) ជាមួយនឹងពួកត្រកូលស្តេចពស់ឈ្មោះកណ្ហាគោតមកៈផង មេត្តារបស់យើង (ចូរប្រព្រឹត្តទៅ) ជាមួយនឹងពួកសត្វមិនមានជើងផង មេត្តារបស់យើង (ចូរប្រព្រឹត្តទៅ) ជាមួយនឹងពួកសត្វមានជើងពីរផង មេត្តារបស់យើង (ចូរប្រព្រឹត្តទៅ) ជាមួយនឹងពួកសត្វមានជើងបួនផង មេត្តារបស់យើង (ចូរប្រព្រឹត្តទៅ) ជាមួយនឹងពួកសត្វមានជើងច្រើនផង សត្វគ្មានជើង កុំបៀតបៀនយើង សត្វមានជើងពីរ កុំបៀតបៀនយើងឡើយ ។

---

១ យើងមានមេត្តាចិត្ត គំចិត្តដែលឥតមានព្យាបាទដល់ពួកត្រកូលពស់ឈ្មោះវិរូបក្ខៈ ។

មា មំ ចក្ខុម្ហា ហឹំសិ

មា មំ បឹំសិ ឧបាទ្ធរោ ។

សព្ពេ សត្តា សព្ពេ ជាណា

សព្ពេ ភូតា ច កេវលា

សព្ពេ កុសលានិ បស្សន្តុ

មា កិញ្ចិ បាបមាគមា ។

អប្បមាណោ ពុទ្ធោ អប្បមាណោ ធម្មោ អប្បមាណោ សង្ឃោ បមាណវន្តានិ សិរីសយានិ អហិវិច្ឆិកា សតបទី ឧណ្ណនាភី សរភូ មូសិកា កតា មេ រក្ខា កតា មេ បរិត្តា បដិក្កមន្តុ ភូតានិ សោហំ នមោ ភគវតោ នមោ សត្តន្នំ សម្មាសម្ពុទ្ធានន្តិ[1] ។

(๑๓๘) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ ភជតិ ។ បេ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ អញ្ញ

---

๑ ឥមេ បន ទ្វេ គាថាយោ ខុទ្ទកបាឋេ អនុដ្ឋានាមិ ភិក្ខវេ ឈោហិតំ មោរេបុត្តន្តិ ។

សត្វមានដើងច្រួន កុំបៀតបៀនយើង សត្វមានដើងច្រើន កុំបៀតបៀនយើងឡើយ ។ ពួកសត្វ(១)ទាំងអស់ផង ពួកបុណ្យ(២)ទាំងអស់ផង ពួកភូត(៣)ទាំងអស់ផង គ្រប់យ៉ាង សត្វទាំងអស់ (នោះ) ចូរយើញ នូវអារម្មណ៍ដ៏ចំរើន អំពើដ៏អាក្រក់តិចតួចកុំបីមកឡើយ ។

ព្រះពុទ្ធមានគុណប្រមាណមិនបាន ព្រះធម៌មានគុណប្រមាណមិនបាន ព្រះសង្ឃមានគុណប្រមាណមិនបាន ពួកសត្វទីយជាតិគឺពស់ ២យ៉ាង ក្អែប ឥន្ទ្រាន តុកកែ ទីឆកណ្តុរ ជាសត្វប្រកបដោយគុណសម្បត្តិ (តិច) ការពារក្សា យើងបានធ្វើហើយ សេចក្តីការពារយើងបានធ្វើហើយ សត្វទាំងឡាយចូរបៀសចេញទៅ យើងធ្វើកិរិយានមស្ការចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើកិរិយានមស្ការ ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំង ៧ ព្រះអង្គ (មានព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាមវិបស្សីជាដើម) ។

(១៣៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានសេចក្តីអផ្សុកបៀតបៀនហើយក៏កាត់នូវអគ្គជាតរបស់ខ្លួន ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

១-២-៣ ពាក្យទាំង៣នេះជាពាក្យសម្រាប់ផ្ទាស់ប្តូរឈ្មោះនឹងពាក្យថាបុគ្គល(សារត្ថទីបនីដីកា)។

សោ តំ ទ្វារំ អោឃុរុំសោ ឯដ្ឋតូមិ[1] អាទិ ឯដ្ឋ ន មិ[2] តំ ទ្វារំ អត្តនោ អច្ឆជាតំ ឯដ្ឋតូ[3] យោ ឯដ្ឋយ្យ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

(១៣៩) តេន ខោ បន សមយេន ភគវតោ សាវត្ថិយ្យ សេដ្ឋិស្ស មហាសាលស្ស ចត្តារោ សាលា ឧបដ្ឋានា ហោន្តិ ។ អថខោ ភគវតោ សេដ្ឋិស្ស ឯតទហោសិ យន្នូនាហំ ឥមាយ ចត្តារោសាលាយ បត្តំ លភាបេយ្យំ លភេយ្យ[4] មេ បរិភោគំ អរិយ្យាតិ បត្តញ្ច ទានំ ទស្សាមីតិ ។ អថខោ ភគវតោ សេដ្ឋី តាយ ចត្តារោសាលាយ បត្តំ លភាបេត្វា សិក្ខាយំ ឧទ្ធុត្តា[5] វេ-ឧប្បត្តេ[6] អាលក្កេត្វា វេឧប្បមជ្ជាយ ភាជេត្វា[7] ឱវាទាយោ សមណោ ភ ក្រាម្មណោ ភ អរហា ថេវ ឥទ្ធិមា ច ឥទ្ធិយេវ បត្តំ ឧបាវត្តតិ ។

---

១ ខ. ឆេត្តូមិ ។ ២ ឯ. ហិសវ្ហេ ឥត្តិ ។ ៣ ខ. ឆេត្តូ ។ ៤ ខ. លេខញ្ច ៥ ខ. បត្តំបិត្វា ។ ៦ ខ. វេឧប្បត្តេ ។ ៧ ខ. ម. ពន្ធិត្វា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វត្តជវៃ(๑) ដែលខ្ជូនគួរតែតាក់តែងមាន តែមោឃបុរសនោះទៅកាត់ឯវត្តជវៃ (អគ្គជាត)វិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវកាត់អគ្គជាតរបស់ខ្ជូនទេ ភិក្ខុណាកាត់ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។

(๑๓๙) សម័យនោះឯង ពាជគហសេដ្ឋី (ជាសេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងពាជគ្រឹះ) បានពភចន្ទនៃខ្ញុំមចន្ទន៍មានតម្លៃច្រើន ។ លំដាប់នោះ ពាជគហសេដ្ឋីមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញឲ្យជាងក្រឡឹងចាត្រដោយពភចន្ទន៍នេះ លំអិតដែលបានពីការក្រឡឹងក៏ជាគ្រឿងប្រើប្រាស់របស់អាត្មាអញផង ហើយអាត្មាអញនឹងបានឲ្យចាត្រទៅជាទានផង ។ គ្រានោះ ពាជគហសេដ្ឋីក៏ឲ្យជាងក្រឡឹងចាត្រដោយពភចន្ទន៍នោះហើយច្រកក្នុងសង្រែកព្យួរលើចុងបូស្សី ហើយលើកបូស្សីត ។ គ្នា(ឱ្យខ្ពស់)ឡើង រួចនិយាយយ៉ាងនេះថា លោកណាគោះបីជាសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ដែលជាព្រះអរហន្តមានឫទ្ធិ លោកនោះចូរជាក់យកចាត្រដែលយើងឲ្យហើយទៅចុះ ។

---

๑ ក្នុងធីកាថា ពាគាសុសយៈ ហៅថា វត្តជវៃ ។

[១៤១] អថខោ ឃរណិកា កាសប្បគោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ សេដ្ឋឹ ឯតទវោច អហំ ហិ គហបតិ អរហា ចេវ ឥទ្ធិមា ច នេមិ មេ បត្តន្តិ ។ សចេ កន្តេ អាយស្មា អរហា ចេវ ឥទ្ធិមា ច ឥទ្ធិយេវ បត្តំ ឱហារេតូតិ ។ អថខោ មក្ខលិ គោសាលោ អដ្ឋតោ កោសកម្ពលេ[1] បតិមុញ្ចោ ភគ្គាយនោ សញ្ជយោ វេឡដ្ឋបុត្តោ[2] ឯកច្ចេ ច ជដបុត្តោ[3] យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ សេដ្ឋឹ ឯតទវោច អហំ ហិ គហបតិ អរហា ចេវ ឥទ្ធិមា ច នេមិ មេ បត្តន្តិ ។ សចេ កន្តេ អាយស្មា អរហា ចេវ ឥទ្ធិមា ច ឥទ្ធិយេវ បត្តំ ឱហារេតូតិ ។

[១៤២] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ច មហាមោគ្គល្លានោ អាយស្មា ច បិណ្ឌោលភារទ្វាជោ បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ ភគវតោ បិណ្ឌាយ បាវិសឹសុ ។ អាយស្មាបិ ខោ

---

១ ម. កែសកម្ពលី ។ ២ ម. ម. ពេលដ្ឋបុត្តោ ។ ៣ ម. ឥតរេបុត្តោ ។

ខុទ្ទកវត្ថុក្ខន្ធកៈ រឿងគ្រូ ៦ នាក់ ជាគ្រូពកចន្លង

(១៤០) គ្រានោះ គ្រូឈ្មោះបូរណកស្សបៈចូលទៅកាន់ជនគហាសេដ្ឋី លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយយ៉ាងនេះទៅជនគហាសេដ្ឋីថា នែគហបតិ អាត្មាជាព្រះអរហន្តទាំងមានបុព្វនិវាសញាណ សូមអ្នកឲ្យជាត្រមកអាត្មាចុះ ។ សេដ្ឋីនិយាយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន បើលោកមានអាយុជាព្រះអរហន្ត ទាំងមានបុព្វនិវាសញាណមែន ចូរលោកជាក់យកជាត្រដែលយើងឲ្យហើយទៅចុះ ។ លំដាប់នោះ គ្រូឈ្មោះមក្ខលិគោសាល គ្រូឈ្មោះអជិតកេសកម្ពល គ្រូឈ្មោះបកុធកច្ចាយនៈ គ្រូឈ្មោះសញ្ជយវេឡដ្ឋបុត្ត គ្រូឈ្មោះនិគ្គណ្ឋនាដបុត្ត ជាន់ចូលទៅកាន់ជនគហាសេដ្ឋី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយយ៉ាងនេះទៅជនគហាសេដ្ឋីថា នែគហបតិ អាត្មាជាព្រះអរហន្ត ទាំងមានបុព្វនិវាសញាណ សូមអ្នកឲ្យជាត្រមកអាត្មាចុះ ។ សេដ្ឋីនិយាយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន បើលោកមានអាយុជាព្រះអរហន្ត ទាំងមានបុព្វនិវាសញាណមែន ចូរលោកជាក់យកជាត្រដែលយើងឲ្យហើយទៅចុះ ។

(១៤១) សម័យនោះឯង ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុទើងព្រះបិណ្ឌបាតនាទ្វារជនៈមានអាយុ ស្ទុះកដណ្តប់កុដិបុព្វារាមសម័យ ហើយទ្រង់ជាត្រកំដរចីវរចូលទៅ កាន់ក្រុងរាជគ្រឹះដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ចំណែកខាងឯ

បិណ្ឌោលភារទ្វាជោ អរហា ខេវ ឥទ្ធិមា ច ។ អា-
យស្មាបិ ខោ មហាមោគ្គល្លានោ អរហា ខេវ ឥទ្ធិមា
ច ។ អថខោ អាយស្មា បិណ្ឌោលភារទ្វាជោ អាយស្មន្តំ
មហាមោគ្គល្លានំ ឯតទវោច កច្ចាវុសោ មោគ្គល្លាន
ឯតំ បត្តំ ឧហរ តុយ្ហេសោ បត្តោតំ ។ អាយស្មាបិ ខោ
មោគ្គល្លានោ អាយស្មន្តំ បិណ្ឌោលភារទ្វាជំ ឯតទ-
វោច កច្ចាវុសោ ភារទ្វាជ ឯតំ បត្តំ ឧហរ តុយ្ហេសោ
បត្តោតិ(១) ។ អថខោ អាយស្មា បិណ្ឌោលភារទ្វាជោ
វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា តំ បត្តំ គហេត្វា តិក្ខត្តុំ ភាគមំ
អនុបរិយាយិ(២) ។

---

១ ម. យោត្តកេសុ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ច មហាមោគ្គល្លានោ ។ បេ ។ ឋិវិសុ ។ អថខោ អាយស្មា បិណ្ឌោលភារទ្វាជោ អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ ឯតទវោច អាយស្មា ខោ មហាមោគ្គល្លានោ អរហា ខេវ ឥទ្ធិមា ច គច្ឆាវុសោ មោគ្គល្លាន ឯតំ បត្តំ ឧហរ តុយ្ហេសោ បត្តោតិ ។ អាយស្មា ខោ បិណ្ឌោលភារទ្វាជោ អរហា ខេវ ឥទ្ធិមា ច គច្ឆាវុសោ ភារទ្វាជ ឯតំ បត្តំ ឧហរ តុយ្ហេសោ បត្តោតិ ។ តយេន វចនំ អាគតំ ។
២ ម. អនុបរិយោសិ ។ ម. អនុបរិវិជ្ជេសិ ។

ព្រះបិណ្ឌោលភារទ្វាជៈមានអាយុ ជាព្រះអរហន្ត តាំងមានឫទ្ធិផង ។
ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ ជាព្រះអរហន្ត តាំងមានឫទ្ធិផងដែរ ។
គ្រានោះ ព្រះបិណ្ឌោលភារទ្វាជៈមានអាយុ និយាយទៅនឹងព្រះមហាមោគ្គ-
ល្លានមានអាយុយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោមោគ្គល្លាន ចូរលោកនិមន្តទៅ
ដាក់យកចាត្រទុំមក ចាត្រទុំជាចាត្ររបស់លោកហើយ ។ ឯព្រះមហា-
មោគ្គល្លានមានអាយុ ក៏និយាយទៅនឹងព្រះបិណ្ឌោលភារទ្វាជៈ មានអាយុ
យ៉ាងនេះវិញថា ម្នាលអាវុសោភារទ្វាជៈ ចូរលោកនិមន្តទៅដាក់យកចាត្រ
ទុំមក ចាត្រទុំជាចាត្ររបស់លោកហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបិណ្ឌោ-
លភារទ្វាជៈមានអាយុ ក៏ហោះទៅឯអាកាសកាន់យកចាត្រនោះ ហើយ
ហោះក្រឡឹងក្រឡែកជុំគ្រឹះបីដុំ ។

[๑๖๒] เตน โข ปน สมเยน ภคฺคมหาเสนา เสฏฺฐี สปุตฺตทาเรน เวสาลึ ปวิสนฺเตน ปิตา เม ภนฺเต ปญฺจ-สิเขน ฉมสฺมึ นิสินฺโน ฯเปฯ กตฺถ อยฺยา คจฺฉตีติ อาห ปิณฺฑาย อมฺหากนฺติ ปวิสนฺเตน ปตฺตคฺคหณตฺถาย ฯ อถ โข อายสฺมา ปิณฺฑปาติกตฺเถรสฺส เสฏฺฐิสฺส ปวิสนฺเตน ปตฺตคฺคหณตฺถาย[๑] ฯ อถ โข ภคฺคมหาเสนา เสฏฺฐี อายสฺมโต ปิณฺฑปาติกตฺเถรสฺส ปาตฺเว นิมนฺเตตฺวา ปหูเต ขาทนียโภชนีเย ปฏิยาเทตฺวา อายสฺมโต ปิณฺฑปาติกตฺเถรสฺส อทาสิ[๒] ฯ อถ โข อายสฺมา ปิณฺฑปาติกตฺเถโร ตเมว ปตฺตคฺคหณตฺถาย อาทึ กตฺวา อนุปุพฺพึ อคมาสิ ฯ อสฺโสสุ โข มนุสฺสา อายุนา ตเรน ปิณฺฑปาติกตฺเถเรน ภคฺคมหา-เสนสฺส เสฏฺฐิสฺส ปตฺตคฺคหณตฺถาย ปวิฏฺโฐติ ฯ เต ปน มนุสฺสา ทุกฺขาสนฺนา มหาสนฺนา อายสฺมนฺตึ ปิณฺฑปาติกตฺเถรึ ปิณฺฑาย ปวิฏฺโฐ ปวิฏฺโฐ อนุพนฺธึสุ ฯ อสฺโสสิ โข ภคฺค ทุกฺขาสนฺนึ มหาสนฺนึ สุตฺวาน อายสฺมนฺตึ ภาคนึ อายนฺตึ สี ฯ ตุ โข สา ภาคนฺน ทุกฺขาสนฺนา

๑ ม. ปตฺตปิณฺฑสิ ฯ ๒ ม. ภาคสิ ฯ

(១៤២) សម័យនោះឯង ពាជគហសេដ្ឋីព្រមទាំងកូនទំនងប្រពន្ធ ឈរនៅទីផ្ទះរបស់ខ្លួន ផ្គងអញ្ជលីនមស្ការនិយាយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមព្រះភារទ្វាជៈជាម្ចាស់ មកប្រតិស្ឋានក្នុងផ្ទះរបស់យើងឯងនេះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបិណ្ឌោលភារទ្វាជៈមានអាយុ ក៏មកប្រតិស្ឋានក្នុងទីផ្ទះរបស់ពាជគហសេដ្ឋី ។ លំដាប់នោះ ពាជគហសេដ្ឋីខ្ជួលយកបាត្រ អំពីព្រះហស្តព្រះបិណ្ឌោលភារទ្វាជៈមានអាយុ ហើយដាក់ខាទនីយៈដែលមានរសច្រើនឲ្យពេញ រួចប្រគេនជល់ព្រះបិណ្ឌោលភារទ្វាជៈមានអាយុ ។ ឯព្រះបិណ្ឌោលភារទ្វាជៈមានអាយុ ក៏ខ្ជួលយកបាត្រនោះហើយ ដើរទៅកាន់អាស្រមវិញ ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឮឮច្បាស់ថា ឥឡូវបាត្ររបស់ពាជគហសេដ្ឋីព្រះបិណ្ឌោលភារទ្វាជៈជាម្ចាស់ បានដាក់យកទៅហើយ ។ មនុស្សទាំងនោះក៏ហៅកញ្ជ្រៀវដើរទៅតាមក្រោយ ។ ព្រះបិណ្ឌោលភារទ្វាជៈមានអាយុ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បានឮសំឡេងហៅកញ្ជ្រៀវ លុះឮហើយ ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទមានអាយុមកសួរថា ម្នាលអានន្ទ សំឡេងហៅ

មហាសង្ឃោតិ ។ អាយស្មតា ភទ្ទេ បិណ្ឌោលភារទ្វាជេន ភគវតាភិសប្បេ សេដ្ឋិសប្បេ បត្តោ ទិហារំតោ អាសប្បសុខោ ភទ្ទេ មនុសប្បា អាយាយ តំវ បិណ្ឌោលភារទ្វា. ជេន ភគវតាភិសប្បេ សេដ្ឋិសប្បេ បត្តោ ទិហារំតោតិ តេ ច ភទ្ទេ មនុសប្បា ពុទ្ធាសង្ឃោ មហាសង្ឃោ អាយស្មន្តំ បិណ្ឌោលភារទ្វាជំ បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ អនុពន្ធា សោ ឃសោ ភគវា[1] ពុទ្ធាសង្ឃោ មហាសង្ឃោតិ ។

(១៨៣) អថខោ ភគវា ឥតស្មិំ និទានេ ឥតស្មិំ បកា. រណេ តិក្ខត្តុំ សង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា អាយស្មន្តំ បិណ្ឌោ. លភារទ្វាជំ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ តយា ភារទ្វាជ ភគវ. ហាភេសប្បេ សេដ្ឋិសប្បេ បត្តោ ទិហារំតោតិ ។ សច្ចំ ភគ. វាតិ ។ កិរហិ តុម្ហោ ភគវា អនេកបរិយាយេន ភារទ្វាជ អនេកា. លោមំ វណ្ណំ អប្បដិរូបំ អសប្បាយំ អភព្ពំ អសារ. ណីយំ ភគវ ហិ នាម ភិក្ខុ ភារទ្វាជ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឥទ្ធិបាដិហារិយំ ឧទ្ទេស្សេស្សតិ សេយ្យថាបិ នាម ភារទ្វាជ មាតុគាមោ ឧច្ចេ មាសកចូឡេ ភារណា ភោជនំ[2] ឧទ្ទេស្សតិ

---

១ ឧ ម. ភគវា ភគវា ។ ២ ឧ. ភោជនំ ។

ការញ្ជឿរនោះ ជាសំឡេងអ្វី ។ ព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ ជាត្រៃបស់ពាជគហាសេដ្ឋី ព្រះបិណ្ឌាលការភ្វាជ:មានអាយុ ចាន់ជាក់យកទៅហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មនុស្សទាំងឡាយចាន់ឮដំណឹងថា ចាត្រៃបស់ពាជគហាសេដ្ឋី លោកម្ចាស់បិណ្ឌាលការភ្វាជ:ចាន់ជាក់យកទៅហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មនុស្សទាំងនោះក៏ហ៊ោកញ្ជឿរឡើងដើរទៅតាមក្រោយ ។ ព្រះបិណ្ឌាលការភ្វាជ:មានអាយុ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សំឡេងហ៊ោកញ្ជឿរនោះ គឺជាសំឡេងទុះ+ឯង ។

(១៤៣) ព្រោះនិទាននេះ ជំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួរព្រះបិណ្ឌាលការភ្វាជ: មានអាយុថា ម្នាលការភ្វាជ: ឮថាអ្នកចាន់ជាក់យកចាត្រៃបស់ពាជគហាសេដ្ឋី ពិតមែនឬ ។ ព្រះបិណ្ឌាលការភ្វាជ:ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាព្រះសូ ពិតមែន។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលការភ្វាជ: (អំពើនេះ) មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណ: មិនគប្បី មិនត្រូវធ្វើ ម្នាលការភ្វាជ: អ្នកមិនសមបើឆីសំដែងឥទ្ធិប្បាដិហារ្យដែលជាធម៌របស់មនុស្សជាន់ខ្ពស់ ដល់ពួកគ្រហស្ថ ព្រោះតែចាត្រឈើជារបស់ថោកទាបទេ ម្នាលការភ្វាជ: មាតុគ្រាមបង្ហាញក្តៅខ្លាស ព្រោះតែរបូមាសក(១) ដូចជាសាកសពជារបស់ថោកទាប យ៉ាងណាមិញ

---

១ វត្ថុសម្រាប់ចាយមានក្រាក់ជាដើម ។

ฝาเมว เขา ตยา ภารทฺวาช ชานาสฺสุ ชานาปุพฺพสฺส ภาวลกฺ
ขณมหนฺตํ ขุทฺทกมนุสฺสชมฺมึ ฯ ทุลฺลภา ปพฺพชิตาภาวยิ ชนสฺสาปิ เนตฺ
ภารทฺวาช อปฺปสนฺนาปิ ภ ปสาทาเยว ฯเป ฯ ปิตา-
หิตฺวา ชมฺมึ ภกฺขึ ภกฺขึ ภิกฺขุ อาทาเยสิ ชน ภิกฺขาจารมคฺคมหนฺตมนุ
ขุทฺทกมนุสฺสชมฺมึ ฯ ทุลฺลภา ปพฺพชิตาภาวยิ ชนเสฺสตฺถ ยาเ
ชนสฺสยฺย อาทาเยว ขุทฺทกชสฺส ภิกฺขาจารมคฺคมหนฺตมคฺคาจาริยปุพฺพกฺ
สกลิกกลลกฺ สกลิกกลลกฺ ภาหริตฺวา ภิกฺขุน อญฺชนปีสนฺ(๑)
เนว ช ภิกฺขาจารมคฺคาจาริยปุพฺพกฺ ชานาเตฺว ยา ชานาเยยฺย
อาทาเยว ขุทฺทกชสฺสาติ ฯ

(๑๔๒) เตน เขา ปน สมเยน ชนปทวาสิโน ภิกฺขู
ขุทฺทาเจ ปตฺเต ชานาเปตฺวา สาวเสสาเมยฺยปิณฺฑปาตมฺ ฯ
มนุสฺสา ขุทฺทายเกปิ ขายเกปิ วิกาเจปิ ฯเป ฯ เสยฺยถาปิ
ปิ ภิกฺขู ตาทิเสเยว ฯเป ฯ ภควาเตา ฯ
มตฺถ อาเภเจสุ ฯเป ฯ ช ภิกฺขาจาร สาวเสสาเมยฺยาเ
ปตฺเต ชานาเตฺว ช ขุทฺทกชสฺสาเตฺว ชานาเยยฺยาเ ปตฺเต ชานาเตฺว

๑ ฉ. ปี. อญฺชนุปปีสนฺ ฯ

ខុទ្ទកវត្ថុក្ខន្ធក: រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុ និយាយអំពីបាត្រ

ម្នាលភារទ្វាជ: អ្នកឯងសំដែងឥទ្ធិប្បាដិហារ្យដែលជាធម៌របស់មនុស្សជាន់ខ្ពស់ដល់ពួកគ្រហស្ថ ព្រោះតែបាត្រឈើជារបស់ថោកទាប ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភារទ្វាជ: អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងឥទ្ធិប្បាដិហារ្យដែលជាធម៌របស់មនុស្សជាន់ខ្ពស់ ដល់ពួកគ្រហស្ថទេ ភិក្ខុណាសំដែងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរបំបែកបាត្រឈើនុ៎ះចេញហើយធ្វើឲ្យជាចំណែក ។ ហើយឲ្យដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្រាប់កិនធ្វើជាថ្នាំលាបភ្នែក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត្រឈើទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๑๘๘] *សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់បាត្រខ្ពស់និងទាប គឺ ល្អអាក្រក់ គឺបាត្រធ្វើអំពីមាសខ្វះ ធ្វើអំពីប្រាក់ខ្វះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត្រធ្វើដោយមាស មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត្រ ធ្វើដោយប្រាក់*

ន មណ្ឌិមយោ បត្តោ ជាតេតព្ពោ ន វេឌូរិយមយោ បត្តោ ជាតេតព្ពោ ន ផលិកមយោ បត្តោ ជាតេតព្ពោ ន កំសមយោ បត្តោ ជាតេតព្ពោ ន កាចមយោ បត្តោ ជាតេតព្ពោ ន តិបុមយោ បត្តោ ជាតេតព្ពោ ន សីសមយោ បត្តោ ជាតេតព្ពោ ន តម្ពលោហមយោ បត្តោ ជាតេតព្ពោ យោ ជាយេ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ ទ្វេ បត្តេ អយោបត្តំ មត្តិកាបត្តន្តិ ។

(១៤៥) តេន ខោ បន សមយេន បត្តម្ហូលិំ ឃំសិយតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ បត្តម្ហូលិន្តិ ។

(១៤៦) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា តិក្ខត្តុំ ពុទ្ធាវចនំ បត្តម្ហូលានំ ជាវេន្តិ សោវណ្ណមយំ រូបិយមយំ ។ មនុស្សា ពុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិចាវេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហិ កាមភោគិនោតិ ។ បេ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ ន តិក្ខត្តុំ ពុទ្ធាវចនំ បត្តម្ហូលានំ ជាវេតព្ពានំ យោ ជាយេ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ ទ្វេ បត្តម្ហូលានំ

មិនត្រូវប្រើប្រាស់ចាត្រ ធ្វើដោយកែវមណី មិនត្រូវប្រើប្រាស់ចាត្រធ្វើដោយកែវពិទូរ្យ មិនត្រូវប្រើប្រាស់ចាត្រធ្វើដោយកែវផលិក មិនត្រូវប្រើប្រាស់ចាត្រធ្វើដោយសំរឹទ្ធិ មិនត្រូវប្រើប្រាស់ចាត្រធ្វើដោយកែវកញ្ចក់ មិនត្រូវប្រើប្រាស់ចាត្រធ្វើដោយសំណចាំហាំង មិនត្រូវប្រើប្រាស់ចាត្រធ្វើដោយសំណកក់ មិនត្រូវប្រើប្រាស់ចាត្រធ្វើដោយស្ពាន់ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតចាត្រពីរយ៉ាង គឺ ចាត្រដែកម្យ៉ាង ចាត្រដំម្យ៉ាង ។

(១៤៥) សម័យនោះឯង ម្លប់ចាត្រខាងក្រោមក៏សឹកសៃរេចទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើងចាត្រ ។

(១៤៦) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ប្រើប្រាស់ដើងចាត្រខ្ពស់ទំងាបគឺ ក្អែកក្រក់ គឺធ្វើដោយមាសខ្លះ ធ្វើដោយប្រាក់ខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ដើងចាត្រ ខ្ពស់ទំងាបទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើងចាត្រពីរយ៉ាង

តំ រុបយំ សីសមយន្តិ ។ ពហលាតិ បត្តមណ្ឌលាតិ
ន អក្ខបិយន្តិ(១) ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាភេទេសុំ ។
អនុជានាមិ តំក្ខវេ លេខិតុន្តិ ។ វលី ហោន្តិ ។ បេ ។
អនុជានាមិ តំក្ខវេ មតករធន្តរិកំ ឯឡិតុន្តិ ។

(១៤៧) តេន ខោ បន សមយេន ឧក្ខុលិយា តិក្ខ
តិត្តាតិ បត្តមណ្ឌលាតិ ជាវេន្តិ រូបកាតិណ្ណាតិ តិត្ថិ-
កម្មកតាតិ(២)តាតិ វជិរាយបិ ឧសេរ្ឋកា អាហិណ្ឌន្តិ ។
មនុស្សា ខជ្ជាយន្តិ ទិយន្តិ វិភាវេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យ-
ថាបិ តិហិ តាមភោតិតោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ
អាភេទេសុំ ។ ន តិក្ខវេ តិត្តាតិ បត្តមណ្ឌ-
លាតិ ជាវេតព្ពាតិ រូបកាតិណ្ណាតិ តិត្ថិកម្មកតាតិ
យោ ជាវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ តិក្ខវេ
បតរតិមណ្ឌលន្តិ ។

---

១ ឱ ពហលាតិ មណ្ឌលាតិ ន អក្ខបិយន្តិ ។ ២ ឧ. ម. រូបកោតិណ្ណាតិ ភតកម្មកតាតិ ។

គឺ ធ្វើដោយសំណាប៉ាហាំងម្យ៉ាង ធ្វើដោយសំណាកក់ម្យ៉ាង ។ ដើង ជាត្រក្រាស់ពេក កិក្ខុបាប់កាន់មិនស្និទ្ធ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល សេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្រឡឹងបាន(១) ។ លុះកើតមាន (ដល់ ពួកភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ) ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកាត់លុះនោះ ធ្វើជាក្បាច់ធ្មេញមក ។

(១៤៧) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ដើងជាត្រទាំង ឡាយដ៏វិចិត្រ ធ្លាក់ ដេរជាសដោយរូបស្រីនឹងប្រុសជាដើម ហើយលាប ឲ្យមានពណ៌ផ្សេង ។ ក៏ដើរបង្ហាញដើងជាត្រទាំងនោះ (ដល់មនុស្សទាំង ពួង) តាមផ្លូវថ្នល់ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកគ្រហស្ថអកប្បរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប បង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ដើងជាត្រដ៏វិចិត្រ ធ្លាក់ ដេរ ជាសដោយរូបស្រីនឹងប្រុសជាដើម នឹងលាបឲ្យមានពណ៌ផ្សេង ។ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតដើងជាត្រជាប្រក្រតី(២) ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា ធ្វើឲ្យស្តើង ។ ២ ព្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ក្តាប់ជាត្រជាធម្មតា ។

[๑๔๘] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู สาธุกํ ปตฺตํ ปฏิสาเมนฺติ ฯ ปตฺโต ทุสฺสติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุํ ฯ เปฯ น ภิกฺขเว สาธุกา ปตฺโต ปฏิสาเมตพฺโพ โย ปฏิสาเมยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว ทิวาเปตฺวา ปตฺตํ ปฏิสาเมตุนฺติ ฯ

[๑๔๙] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู สาธุกํ ปตฺตํ ทิวาเปนฺติ ฯ ปตฺโต ทุกฺขฺโภ โหติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุํ ฯ เปฯ น ภิกฺขเว สาธุกา ปตฺโต ทิวาเปตพฺโพ โย ทิวาเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว อิณกํ[๑] กตฺวา ทิวาเปตฺวา ปตฺตํ ปฏิสาเมตุนฺติ ฯ

[๑๕๐] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ขุณฺโณ ปตฺตํ ธเนหนฺติ ฯ ปตฺตสฺส วณฺโณ ทุสฺสติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุํ ฯ น ภิกฺขเว ขุณฺโณ ปตฺโต ธเนหิตพฺโพ โย ธเนเหยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว มุหุตฺตํ ขุณฺโณ ทิวาเปตฺวา ปตฺตํ ปฏิสาเมตุนฺติ ฯ

๑ ฉ. ม. เวเฐตฺวา ฯ

(๑๘๘) សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឡាយទុកជាក់ជាត្រពាំងទទឹក ។ ជាត្រកំនោសខូចខៅ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទុកជាក់ជាត្រពាំងទទឹកទេ ភិក្ខុណាទុកជាក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុហាលជាត្រសិនហើយសឹមទុកជាក់ ។

(๑๘๙) សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឡាយហាលជាត្រពាំងទទឹក ។ ជាត្រក៏មានក្លិនអាក្រក់ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវហាលជាត្រពាំងទទឹកទេ ភិក្ខុណាហាល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជូតជាត្រ ឲ្យស្ងួតទឹកសិនហើយសឹមហាលទុកជាក់ចុះ ។

(๑๙๐) សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឡាយទុកជាត្រក្នុងទីភ្លៅ ។ ជាត្រក៏ខូចពណ៌ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទុកជាត្រក្នុងទីភ្លៅទេ ភិក្ខុណាទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យហាលជាត្រក្នុងទីភ្លៅមួយរំពេច ហើយសឹមទុកជាក់ចុះ ។

(๑๔๑) เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ปตฺตา อาฬฺหกาเย อนาคามิโน โหนฺติ ฯ ภควา ตมฺปิ เทสนาย อาราเธสิ ฯ ปตฺตา ทิฏฺฐิสุ ฯ ภควาเตสมฺปิ อาโรเจสิ ฯ เป ฯ อนุปาทาปิ ปตฺตา ปรินิพฺพานาย ฯ

(๑๔๒) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู มิฬนฺเท ปตฺเต นิสินฺนา โหนฺติ ฯ ปริฏฺฐาหา[๑] ปตฺตา ทิฏฺฐา ฯ ภควาเตสมฺปิ อาโรเจสิ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว มิฬนฺเท ปตฺเต นิสีทิตพฺพา เยหิ นิสีเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๑๔๓) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ปริกมฺมนฺเต ปตฺเต นิสินฺนา โหนฺติ ฯ ปริฏฺฐาหา ปตฺตา ทิฏฺฐา ฯ ภควาเตสมฺปิ อาโรเจสิ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว ปริกมฺมนฺเต ปตฺเต นิสีทิตพฺพา เยหิ นิสีเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

---

๑ ฉ. ม. ปริปตฺตา ฯ

(១៩១) សម័យនោះឯង មានជាតក្រជាច្រើន តែមិនទាន់មានគ្រឿងរងដំកល់ ភិក្ខុពុកជាក់ក្នុងទីវាលស្រឡះ ។ ជាតក្រទាំងនោះក៏រមៀលបែកខូចទៅដោយឧស្ម័កំបុតត្បូង ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគ្រឿងរងដំកល់ជាតក្រ(១) ។

(១៩២) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុជាក់ជាតក្រលើមីបំផុតផែនក្តារតាំង(២) ។ ជាតក្រក៏រមៀលខង្កិចបែក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវជាក់ជាតក្រលើទីបំផុតនៃផែនក្តារតាំងទេ ភិក្ខុណាជាក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១៩៣) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុជាកជាតក្រក្នុងទីបំផុតនៃថ្នាក់(៣) ។ ជាតក្រក៏រមៀលធ្លាក់បែក ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវជាក់ជាតក្រក្នុងទីបំផុតនៃថ្នាក់ទេ ភិក្ខុណាជាក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

១ តាមអដ្ឋកថា ថា គ្រឿងរងដំកល់ជាត្រដែលគេធ្វើដោយភ្នក់ធំងរល្មំនឹងផ្តៅជាដើម ។ រីឯតិរិនៅទនីធីកថា គ្រឿងរងដំកល់ជាត្រមានសណ្ឋានដូចដងកងដែលគេធ្វើដោយវត្ថុមានភ្នក់ជាដើម (ឬនឹង ហៅថា រង្វេល ជាទ្រនាប់ ផ្លិះរឹញក៏បាន) ។ ២ អដ្ឋកថា ថា ក្នុងទីបំផុតនៃផែនក្តារតាំងដែលគេជំកល់ទុកក្នុងរបៀងដាដើម ។ ៣ សារត្ថទីបនីដីកាថា ផែនក្តារតាំងដែលស្តើងគេធ្វើឲ្យមាំជាល់ជើងដញ្ជាំងខាងក្រៅនៃផ្ទះ ហៅថា ថ្នាក់ (ក្តារបែន) ។

[១៥៤] តេន ខោ បន សមយេន កំសូ ជមាយំ បត្តំ ឯក្កុដ្ឋេ ។ ទុដ្ឋោ ឃំសិយតំ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ អនុជានាមិ កំសូវេ តំណាសន្ថារកន្តិ ។ តំណាសន្ថារកោ ឧបចិកាហិ ខជ្ជតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ អនុជានាមិ កំសូវេ ចោឡកន្តិ ។ ចោឡកំ ឧបចិកាហិ ខជ្ជតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ អនុជានាមិ កំសូវេ បត្តមាឡកន្តិ ។ បត្តមាឡកោ បរិបតិត្វា បត្តោ កិជ្ជតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ អនុជានាមិ កំសូវេ បត្តកុណ្ឌលិកន្តិ ។ បត្តកុណ្ឌលិកាយ បត្តោ ខុភ្ជតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ អនុជានាមិ កំសូវេ បត្តវិកន្តិ ។ អំសវទ្ធកោ ឯ ហោតិ ។

(១៩៤) សម័យនោះឯង កិកុំពាំងឡាយផ្តាប់ចាត្រសើរផែនដី ។ រមែងតាំងចាត្រក៏សឹកសើរវេចៅ ។ កិកុំពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុំពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកម្រាលស្មៅ ។ ពួកកណ្តៀកកាត់កម្រាលស្មៅ ។ កិកុំពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុំពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកំណាត់សំពត់ ។ ពួកកណ្តៀកកាត់កំណាត់សំពត់ ។ កិកុំពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុំពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតពេងសម្រាប់ទុកចាត្រ ។ ចាត្រក៏រមៀលជ្រាក់អំពីពេងសម្រាប់ទុកចាត្រចៃកវៅ ។ កិកុំពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុំពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកាជន៍ដី មានមាត់ធំ (ថ្លាង) សម្រាប់ទុកចាត្រ ។ ចាត្រក៏សឹកដោយកាជនៈដី មានមាត់ធំ សម្រាប់ទុកចាត្រ ។ កិកុំពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុំពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតថង់ចាត្រ ។ ឃោតចាត្រមិនចាន់មាននៅឡើយ ។

ภควาโต ฯลฯ มยิ ปสาทมตฺตมฺปิ นตฺถิ ฯ เปฯ อนุปาทาปรินิพฺพานาย ปฏิปนฺโนติ ฯ

(๑๕๕) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ภิกฺขุนิโย ปสาทนียเลเขน ปหูตธญฺญเกปิ ปตฺเต ลภนฺติ ฯ ปริภินฺทิตฺวา ปตฺเต ภิกฺขนฺติ ฯ ภควาโต ฯลฯ น ภิกฺขเว ปตฺเต ลภิตพฺพา ลภนฺตสฺเสว ลภิตพฺพา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๕๖) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู มญฺเจ ปตฺเต ภิกฺขิตพฺเพ ฯ สตสหสฺสาปิ ภิกฺขนฺติ ฯ ภควาโต ฯลฯ น ภิกฺขเว มญฺเจ ปตฺโต ภิกฺขิตพฺพโต ภิกฺขิตพฺพา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๕๗) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ปีฐเก ปตฺเต ภิกฺขิตพฺเพ ฯ สตสหสฺสาปิ ภิกฺขนฺติ ฯ ภควาโต ฯลฯ น ภิกฺขเว ปีฐเก ปตฺโต ภิกฺขิตพฺพโต ภิกฺขิตพฺพา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

ภิกษุทั้งหลายเหล่านั้นกราบทูลเรื่องนี้ ถวายพระพรพระผู้มีพระภาค ฯ เป ฯ พระองค์ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตเพื่อประโยชน์ ๖ ประการ แก่ภิกษุผู้มีศีลสำรวมแล้ว ฯ

(๑๙๕) สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายฟังธรรมตามกาลอันสมควรแก่ธรรมนั้นๆ ตามกาลอันสมควรแก่ธรรมนั้นๆ ธรรมนั้นๆ ตามกาลอันสมควรแก่ธรรมนั้นๆ ก็ลืมเสียแล้ว ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนี้ ถวายพระพรพระผู้มีพระภาค ฯ เป ฯ พระองค์ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรฟังธรรมตามกาลอันสมควรแก่ธรรมนั้นๆ ภิกษุใดฟัง ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(๑๙๖) สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายถือธรรมผิดพยัญชนะ ฯ ภิกษุทั้งหลายเรียนธรรมตามคำของอาจารย์ว่าอย่างไร ก็ท่องบ่นอย่างนั้น ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนี้ ถวายพระพรพระผู้มีพระภาค ฯ เป ฯ พระองค์ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรถือธรรมผิดพยัญชนะ ภิกษุใดถือ ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(๑๙๗) สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายถือธรรมผิดบท ฯ ภิกษุทั้งหลายเรียนธรรมตามคำของอาจารย์ว่าอย่างไร ก็ท่องบ่นอย่างนั้น ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนี้ ถวายพระพรพระผู้มีพระภาค ฯ เป ฯ พระองค์ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรถือธรรมผิดบท ภิกษุใดถือ ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(១៥៨) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ូ អន្ត្ថេ បត្តំ ឯក្ខិបន្តិ ។ សតិសម្មោសា ឧជ្ជហន្តិ(១) ។ បរិបតិត្វា បត្តោ ភិជ្ជតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ ន តិក្ខវេ អន្ត្ថេ បត្តោ ឯក្ខិបិតព្ពោ យោ ឯក្ខិបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(១៥៩) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ូ ឩត្តេ បត្តំ ឯក្ខិបន្តិ ។ ភិតមឝ្ឆលិភាយ ឩត្តំ ឧក្ខិបិយតិ ។ បរិបតិត្វា បត្តោ ភិជ្ជតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ ន តិក្ខវេ ឩត្តេ បត្តោ ឯក្ខិបិតព្ពោ យោ ឯក្ខិបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(១៦០) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ូ បត្តមាត្តា ភេភាដំ បណាមេន្តិ ។ ភេភាដំ(២) អាវដ្តិត្វា បត្តោ ភិជ្ជតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ ន តិក្ខវេ បត្ត-មាត្តេន តិក្ខ្ូតា ភេភាដំ បណាមេតព្ពំ យោ បណាមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

---

១ ម. រុជ្ជហេត្តិ ។ ២ ម. ភរិវេលោ ។

(១៥៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឡាយដាក់ចាត្រលើភ្លៅពាំងកែន ។ ក្រែកឡើងដោយភ្លេចស្មារតី ។ ចាត្រក៏រមៀលធ្លាក់បែកទៅ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដាក់ចាត្រលើភ្លៅពាំងកែនទេ ភិក្ខុណាដាក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១៥៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឡាយដាក់ចាត្រក្នុងឆត្រ ។ ឃ្យល់កំបុតត្បូងក៏បក់ដើយប៉ើងឆត្រឡើង ។ ចាត្រក៏ធ្លាក់បែកទៅ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដាក់ចាត្រក្នុងឆត្រទេ ភិក្ខុណាដាក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១៦០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឡាយមានចាត្រទៅដៃ ច្រានសន្ទះទ្វារ ។ ចាត្រក៏ទង្គិចនឹងសន្ទះទ្វារបែកទៅ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុមានចាត្រទៅដៃ មិនត្រូវច្រានសន្ទះទ្វារទេ ភិក្ខុណាច្រាន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១៦១) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ត្តុំ តុម្ពកជា-
ហោន[1] បិណ្ឌាយ ចរន្តិ ។ មនុស្សា ទិស្វាយន្តិ ទីយន្តិ
វិចារេន្តិ ។បេ។ សេយ្យថាបិ តិត្ថិយានំ ។ តេសញ្ច
ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ ន តិក្ខ្ត្តុំ តុម្ពកជាហោន
បិណ្ឌាយ ចរិតព្ពំ យោ ចរេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(១៦២) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ត្តុំ ឃដិកជា-
ហោន[2] បិណ្ឌាយ ចរន្តិ ។ មនុស្សា ទិស្វាយន្តិ ទីយន្តិ
វិចារេន្តិ ។បេ។ សេយ្យថាបិ តិត្ថិយានំ ។ តេសញ្ច
ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ ន តិក្ខ្ត្តុំ ឃដិកជាហោន
បិណ្ឌាយ ចរិតព្ពំ យោ ចរេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(១៦៣) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ តិក្ខុ
សព្ពបំសុកូលិកោ ហោតិ ។ សោ ចរិសីសស្ស បត្តំ
ជានេតិ ។ អញ្ញតរា ឥត្ថី បស្សិត្វា តីតា វិស្សរមកាសិ អ-
ព្ភុម្ហេ បិសាចោ តាយន្តិ[3] ។ មនុស្សា ទិស្វាយន្តិ ទីយន្តិ

---

១ ម. តុម្ពកជាហោ ។ ២ ម. ឃដិកជាហោ ។ ៣ ម. វតមត្ថំ ។

(១៦១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឡាយដើរទៅបិណ្ឌបាតដោយសំបកឃ្លោក (កាន់សំបកឃ្លោក) ។ មនុស្សពាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកតិរ្ថីយ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដើរទៅបិណ្ឌបាតដោយសំបកឃ្លោកទេ ភិក្ខុណាដើរទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១៦២) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដើរទៅបិណ្ឌបាតដោយអម្បែងធ្នាំង ។ មនុស្សពាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកតិរ្ថីយ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដើរទៅបិណ្ឌបាតដោយអម្បែងធ្នាំងទេ ភិក្ខុណាដើរទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១៦៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប ជាអ្នកប្រព្រឹត្តយកវត្ថុបំសុកូលត្រង់មុខ(១) ។ កាកនោះប្រើប្រាស់ចាត្រក្បាលខ្មៅច ។ មានស្ត្រីម្នាក់ឃើញហើយខ្ចាប់ស្រែកភ្ញាក់សំឡេងថា នុនេះជាបិសាចធ្វើសេចក្តីវិនាសដល់អញ្ញាតើ ។ មនុស្សពាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល

---

១ យកវត្ថុបង្សុកូលតាមតែប្រទះ គឺវត្ថុដទៃក្រៅអំពីក្រេបីរ៉ ទំងក្រែ តាំង ។

วิหาเรน์ กรณีย์ ยาว สมณา สกฺยปุตฺติยา ชา-
นิสฺสนฺติ ปุตฺตา ชานิสฺสนฺติ เสยฺยถาปิ ปิตาปิ ปิตามหา-
ตา ฯ ปจฺจวาโต ปิตมตฺตา อาโรเจตพฺพนฺติ ฯเป ฯ น ภิกฺขเว
ชานิสฺสนฺติ ปตฺตา ชานนฺตา ยาว ชานนฺติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส น จ ภิกฺขเว สพฺพปิสุกฺขลิกาย ภาชิตพฺพา
ยาว ภาเชยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๖๔) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู จลกา-
นิปิ อฏฺฐกานิปิ อุทฺทาลกานิปิ ปตฺตาน นิมนฺเตนฺติ ฯ
มนุสฺสา อุฬฺลายนฺติ เวยนฺติ วิหาเรน์ ยสฺมึยาเม
สมณา สกฺยปุตฺติยา ภุญฺชนฺติ เสยฺยถาปิ มยนฺติ ภุ-
ญฺชามาติ ฯ ปจฺจวาโต ปิตมตฺตา อาโรเจตพฺพนฺติ ฯเป ฯ น
ภิกฺขเว จลกานิ ปิ อฏฺฐกานิ ปิ อุทฺทาลกานิ ปิ
ปตฺตาน นิมนฺเตพฺพานิ ยาว นิมนฺเตย์ย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส
อนุชานามิ ภิกฺขเว ปญฺจหงฺเคหิ ฯ

ឧទ្ទេះបង្អាប់ថា មិនសមបើពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ប្រើប្រាស់ជាត្រកួលខ្ចោចដូចពួកបរិសាចសោះ។ កិកុំតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុំតាំងឡាយ កិកុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ជាត្រកួលខ្ចោចទេ កិកុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលកិកុំតាំងឡាយ មួយទៀត កិកុមិនត្រូវជាអ្នកប្រព្រឹត្តយកវត្តបំសុកូលគ្រប់មុខទេ កិកុណាប្រព្រឹត្តយក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ។

(១៦៤) សម័យនោះឯង កិកុតាំងឡាយយកជាត្រជាក់កាកអាមិសៈដែលគេចោលខ្លះ ឆ្អឹងខ្លះ ទឹកជាដែលខ្លះ ហើយទាំយកទៅចោល។ មនុស្សតាំងឡាយពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍តាំងនេះឆាន់កងជាត្រណា ជាត្រនោះឯងជាកន្ទោរបស់លោក។ កិកុតាំងឡាយជានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុតាំងឡាយ កិកុមិនត្រូវយកជាត្រជាក់កាកអាមិសៈដែលគេចោលក្តី ឆ្អឹងក្តី ទឹកជាដែលក្តី ទាំយកទៅចោលទេ កិកុណាទាំយកទៅចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកន្ទោរ។

(១៦៥) តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខូ ហត្ថេន ជីវរំ វិជាលេត្វា[1] ជីវរំ សិព្វន្តិ ។ ជីវរំ វិលោមំ ហោតិ ។ កុក្កុច្ចាយន្តា ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ សត្ថកំ ឧមត្តកន្តិ ។

(១៦៦) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស ឧណ្ណាសត្ថកំ ខុប្បន្នំ ហោតិ ។ កុក្កុច្ចាយន្តា ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ ឧណ្ណាសត្ថកន្តិ ។

(១៦៧) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ ខុច្ចាវចេ សត្ថកឧណ្ណេ ជានន្តិ សោវណ្ណមយំ រូបិយមយំ ។ មនុស្សា ខុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិទាចេន្តិ ។បេ។ សេយ្យថាបិ តិត្ថិ កាមភោគិនោតិ ។បេ។ កុក្កុច្ចាយន្តា ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ ឧ កិក្ខវេ ខុច្ចាវចា សត្ថកឧណ្ណា ជានវត្ថា យោ ជានេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ កិក្ខវេ អដ្ឋមយំ ឧន្ទមយំ វិសាណមយំ ឧទ្ធមយំ វេឌ្ឍមយំ កដ្ឋមយំ ផលមយំ ឧលមយំ លោហមយំ សង្ខជាតិមយន្តិ ។

---

១ ខ. ហត្ថេន វិជាវេត្វា ។ ម. ហត្ថេន វិជាលេត្វា ។

ខុទ្ទកវត្ថុក្ខន្ធកៈ ការហែកចីវរដោយដៃ និយាយអំពីចីវរ

(១៦៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយហែកចីវរដោយដៃហើយដេរចីវរ ។ ចីវរកើមិនស្មើគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកាំបិត នឹងកំណាត់សំពត់សម្រាប់រុំកាំបិត ។

(១៦៦) សម័យនោះឯង កាំបិតមានដងកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកាំបិតមានដង ។

(១៦៧) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ដងកាំបិតដ៏ខ្ពស់នឹងតាប(១) គឺធ្វើដោយមាសនឹងធ្វើដោយប្រាក់ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបន្ទាប់ថា ។ បេ ។ ដូចដាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ដងកាំបិតខ្ពស់នឹងតាបទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដងកាំបិតធ្វើដោយឆ្អឹង ធ្វើដោយក្អែក ធ្វើដោយស្នែង ធ្វើដោយបបុស ធ្វើដោយឫស្សី ធ្វើដោយឈើ ធ្វើដោយដំរី ធ្វើដោយផ្លែ ធ្វើដោយលោហជាតុ(២) ធ្វើដោយគូថសង្ខ ។

---

១ ល្អនឹងអន់ ។ ២ លោហជាតិផ្សេង ។ មានទង់ដែងជាដើម ។

[๑๖๘] สเจ ขฺวาหํ ภนฺเต สมเยน สมเยน ภิกฺขุ ภิกฺขุ-
นิยาปิ เวยฺยาวจฺจกรานมฺปิ จีวรํ สิพฺเพยฺยนฺติ ฯ จีวรํ
ธุวปฏิกมฺมนฺติ เหตฺถ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาโรเจสุ
ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉฑฺเฑตุนฺติ ฯ ฉฑฺฑิเยหิ
กณฺฑกิตาเยหิ เหตฺถ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว
ฉฑฺฑิตาปิกนฺติ ฯ ฉาปิกายมฺปิ กณฺฑกิตาเยหิ
เหตฺถ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว กาเฬน ปูเรตุนฺติ ฯ
กาเฬปิ กณฺฑกิตาเยหิ เหตฺถ ฯ เป ฯ อนุชานามิ
ภิกฺขเว สตฺตุยา[๑] ปูเรตุนฺติ ฯ สตฺตุยาปิ กณฺฑกิตา-
เยหิ เหตฺถ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สาเตกานฺติ ฯ
สาเตกเกปิ กณฺฑกิตาเยหิ เหตฺถ ฯ เป ฯ อนุชา-
นามิ ภิกฺขเว มชฺฌิมฺหิเกน สาเวตุนฺติ ฯ สาเตกมฺปิ
ปริภินฺทติ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สาเตสิกาติกนฺติ[๒] ฯ

---

๑ ม. สตฺตุยา ฯ ๒ ม. สาเตกสิกาติกนฺติ ฯ

(១៦៨) សម័យនោះឯង កិកូតាំងឡាយដេរចីវរដោយស្មាមន់ ខ្លះ ដោយចំរៀកឫស្សីខ្លះ ។ ចីវរមានថ្នេរមិនល្អ ។ កិកូតាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតម្លូ ។ ម្លូលតាំងឡាយ ក៏មានប្រែះចាប់ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបំពង់ម្លូ ។ ប្រែះក៏ចាប់ក្នុងបំពង់ម្លូទៀត ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យជាក់លំអិតបំពេញ (ក្នុងបំពង់ម្លូ) ។ ប្រែះក៏កើតឡើងក្នុងលំអិតទៀត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យបំពេញបំពង់ម្លូ ដោយលំអិតម្សៅដំណាយដោយរមៀត ។ ប្រែះក៏កើតឡើងក្នុងលំអិតម្សៅ ដំណាយដោយរមៀតទៀត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតលំអិតថ្នូ ។ ប្រែះក៏កើតឡើងក្នុងលំអិតថ្នូទៀត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យលាបដោយក្រមួនឃ្មុំ ។ ក្រមួនឃ្មុំដែលកិកូលាបហើយក៏បែកពត់ពាយទៅ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកំណាត់សំពត់សម្រាប់រុំក្រមួនឃ្មុំ ។

[๑๖๙] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ตตฺถ ตตฺถ ฯลฯ ขีลกชาตานิ สมฺปฏิจฺฉนฺติ ปาทปีฐานิ สิเวยฺยานิ ฯ ปาทปีฐานิ ภินฺทนฺติ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ทนฺตมยานิ อาภิเจตนิกานิ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ทนฺตกฏฺฐมยานิ ปาทปีฐานิ สิเวยฺยานิ ฯ ปาทปีฐานิ ภินฺทนฺติ ฯ ปาทปีฐานิ ปริภฺฉฑนฺติ ฯเปฯ น ภิกฺขเว ปาทปีฐานิ ปริภฺฉฑิตพฺพานิ ฯ โย ปริภฺฉฑยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉมายปิ ปาทปีฐานิ ภินฺทนฺติ ฯ ปาทปีฐานิ ปีสนฺติ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตีณิสนฺถารานิ ฯ ปาทปีฐสฺส อโธ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อนุปาหนาย ปริกมฺมาย อาภิเจตนิกานิ ฯ ปาทปีฐานิ ธมฺมโกฏฺฐานิ ฯ เปฯ

ខុទ្ទកវត្ថុទ្ទកៈ ការដឹកជាំបង្គោល និយាយអំពីចីវរ

(១៦៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឡាយដឹកជាំបង្គោលក្នុងទីនោះ ។ ហើយចងដេរចីវរ ។ ចីវរកំស្គាកមិនស្មើល្អ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យចងឈើស្តឹង(១)នឹងវៃស្តឹង(២)ដើម្បីឲ្យភិក្ខុចងចីវរហើយដេរក្នុងទីនោះ ។ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយលាតឈើស្តឹងក្នុងទីមិនស្មើ ។ ឈើស្តឹងក៏បែកបាក់ទៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវលាតឈើស្តឹងក្នុងទីមិនស្មើទេ ភិក្ខុណាលាត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយលាតឈើស្តឹងលើផែនដី ។ ឈើស្តឹងក៏ប្រទ្ឆាក់ដោយធូលី ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកម្រាលស្មៅ ។ ជាយចីវរដែលចងនឹងឈើស្តឹងក៏ទក់ទីអស់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យលើក (ថែម) អនុវាតចណ្តាយនឹងអនុវាតទទឹងរបស់ចីវរ ។ ឈើស្តឹងមិនល្មមគ្នានឹងចីវរ(៣) ។ បេ ។

---

១ គេយកឈើ ៤ កំណាត់មកធ្វើគ្នាជា ៤ ជ្រុងរាងម្រៃរៃង ឲ្យល្មមដាក់ចីវរដេរបាន មានទាំងទ្រនាប់សម្រាប់ឈើស្តឹងនោះផង។ ២ ខ្សែសម្រាប់ចងចីវរនឹងឈើស្តឹងចំពោះភិក្ខុដែលដេរចីវរពីរដង ។ ៣ ឈើស្តឹងដែលគេធ្វើតម្រូវនឹងភិក្ខុខ្ពស់ លុះដេរចីវរ ភិក្ខុទាបក៏មិនល្មម ។

អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ឧណ្ហកាលំ វិនលកំ(១) សលាកំ វិនទ្ធនរជ្ជុំ វិនទ្ធនសុត្តកំ វិនទ្ធិត្វា(២) ឆវិរំ សិព្ពេតុន្តិ ។ សុត្តន្តរិកាយោ វិសមា ហោន្តិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ កេឝេ ឝ្លិឞ្តកន្តិ ។ សុត្តា វដ្ដា ហោន្តិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ មោឃសុត្តកន្តិ ។

(១៧០) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ អលោតេហិ ចាតេហិ កំសំ អក្ខិមន្តិ ។ កំសំ ធុស្សតិ ។ កតរតោ ឝិតមន្តំ អាភោគេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខវេ អលោតេហិ ចាតេហិ កំសំ អក្ខិតព្ពំ យោ អក្ខេយ្យ អាបត្តិ ធុក្កដស្សាតិ ។

---

១ ឧ. ម. បុឞលេកំ ។ ២ ឧ. វិនទ្ធនរជ្ជុំ វិនទ្ធនសុត្តកំ វិនទ្ធិត្វា ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតជង្រឹលស្ពឹង(១) ទឹងការបត់ទ្រនាប់ឈើស្ពឹងឲ្យជាពីរជាន់(២) ស្មាកសម្រាប់បញ្ចូលក្នុងបន្ទោះនៃចីវរមានជាន់ពីរ ខ្សែសម្រាប់តឹងឈើស្ពឹងតូចជាមួយនឹងឈើស្ពឹងធំ នឹងខ្សែសម្រាប់តឹងចីវរភ្ជាប់នឹងឈើស្ពឹងតូច ដើម្បីចងចីវរដោរ ។ បន្ទោះថ្នេរចីវរមិនស្មើគ្នា ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតខ្នាតសម្រាប់រាស់ ។ ថ្នេរចីវរកំរៀចមិនត្រង់ល្អ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតខ្សែបន្ទាត់ ។

(១៧០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានដើងមិនស្អាតហើយដើរជាន់ឈើស្ពឹង ។ ឈើស្ពឹងក៏ប្រឡាក់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានដើងមិនស្អាត មិនត្រូវដើរជាន់ឈើស្ពឹងទេ ភិក្ខុណាជាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

១ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យចងឈើស្ពឹងតូច ត្រង់កណ្តាលឈើស្ពឹងធំ ។ ២ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យបត់ដាយទ្រនាប់ជាពីរជាន់ដុំរឿ ឲ្យល្មមនឹងឈើស្ពឹងតូចនោះ ។

(๑๗๑) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อเจลกา ชาเนหิ กปินํ อกฺกมนฺติ ฯ กปินํ ขุสฺสติ ฯ ภคฺ. วาเตา ฬหมตฺตุ อาเวเธสุ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว อเจลกา ชาเนหิ กปินํ อกฺกมิตพฺพ์ โย อกฺกเมยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๗๒) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู สงฺฆ-ฆาฏิยา กปินํ อกฺกมนฺติ ฯ กปินํ ขุสฺสติ ฯ ภคฺวาเตา ฬหมตฺตุ อาเวเธสุ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว สงฺฆ-ฆาฏิยา กปินํ อกฺกมิตพฺพ์ โย อกฺกเมยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๗๓) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ติวีวรา สิเพฺพนฺติ อฏฺฐิลิยา ปฏิคฺคณฺหนฺติ ฯ อฏฺฐิลิยา ขุทฺทา โหนฺติ ฯ ภคฺวาเตา ฬหมตฺตุ อาเวเธสุ ฯ เป ฯ อนุ-ชานามิ ภิกฺขเว ปฏิคฺคหนฺติ ฯ

(១៧១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឡាយមានដើងខ្ចីក ដើរជាន់លើឈើស្តឹង ។ ឈើស្តឹងក៏ប្រឡាក់ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុមានដើងខ្ចីក មិនត្រូវជាន់ឈើស្តឹងទេ ភិក្ខុណាជាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១៧២) សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឡាយពាក់ស្បែកជើងដើរជាន់ឈើស្តឹង ។ ឈើស្តឹងក៏សៅហ្មង ។ ភិក្ខុពាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងជាន់ឈើស្តឹងទេ ភិក្ខុណាជាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១៧៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឡាយដេរចីវរកាន់ដោយម្រាមដៃ ។ ម្រាមដៃក៏ឈឺ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតស្នាប់ម្រាមដៃ(១) ។

---

១ ស្នាប់ដៃដែលគេពាក់សម្រាប់ដេរ ដើម្បីកុំឲ្យឆ្អែលមុតដៃ ។

[១៧៤] តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខុ-
ឱវាទេ បដិក្កមេ ជាយេត្តំ សោរណ្ឌមយំ ភូមិយេមយំ ។
មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ។បេ។ សេយ្យ-
ថាបិ គិហី កាមភោគិនោ ។ តេ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អា-
រោចេសុំ ។បេ។ ន កិក្ខវេ ឱវាទោ បដិក្កមិតព្ពោ ជាយេ-
ត្តកញ្ញា យោ ជាយេថ្យោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ
កិក្ខវេ អដ្ឋិមយំ ។បេ។ សន្ថរិតព្ពន្តិ ។

[១៧៥] តេន ខោ បន សមយេន សុតិយោបិ
សត្ថកាបិ បដិក្កមិំសុ ។ តេ ភគវតោ ឯតមត្ថំ
អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ អាវេសនវិត្តកត្តិ ។
អាវេសនវិត្តកោ សមាកុលា ហោន្តិ ។ តេ ភគវតោ ឯត-
មត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ បដិក្កមិតុំ-
កាមេន ។ អំសវដ្ដកោ ន ហោតិ ។បេ។ អនុជានាមិ
កិក្ខវេ អំសវដ្ដកំ ពន្ធនសុត្តកន្តិ ។

(១៧៤) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ស្នាប់ម្រាមដៃជ័ព្ទស់ធឹងពាប គឺធ្វើដោយមាសធឹងធ្វើដោយប្រាក់ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏តោលតោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ស្នាប់ម្រាមដៃជ័ព្ទស់ធឹងពាបទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតស្នាប់ម្រាមដៃធ្វើដោយឆ្អឹង ។ បេ ។ ធ្វើដោយគូថស័ង្ខ ។

(១៧៥) សម័យនោះឯង ម្ជុល កាំបិត ធឹងស្នាប់ម្រាមដៃបាត់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតវត្ថុសម្រាប់ជាក់(១) ។ (លុះជាក់) ក៏ឯវត្ថុសម្រាប់ជាក់ក៏នៅតែពាក់ពាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតថង់សម្រាប់ជាក់ស្នាប់ម្រាមដៃ ។ ខ្សែយោគមិនគាន់មានខ្សោយឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតខ្សែយោគនឹងខ្សែសម្រាប់ចង ។

---

១ វត្ថុណាមួយមានភាជនៈនឹងប្រអប់ជាដើម (អដ្ឋកថា) ។

[๑๗๖] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อญฺญา-
ตกาเสเ(๑) ปวาเรนฺติ สีเตนปิ อุณฺหេนปิ กิลา-
มนฺติ ฯ ภควาเตา เอตทโหสิ ฯ อนุชานามิ
ภิกฺขเว กปินสาลํ กปินมญฺจปีฐนฺติ ฯ กปินสาลา
นิวาตฺตกา โหติ ฯ อุนฺทูเรปิ ปิฏฺฐิยติ ฯ ภควาเตา
เอตทโหสิ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขุทฺทกวตฺถุกา
กาตุนฺติ ฯ ตเยา ปริปตติ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ติณฺณนฺนํ
ตเยา ตเย ฉทฺทกาตเยา สิลาตเยา ภาวุตเยนฺติ ฯ
อาเวหงฺคา ปิหาเปนฺติ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว
ตเยา เสาตาเณ ฉทฺทกาเสาตาณึ สิลาเสาตาณึ
ภาวุเสาตาณนฺติ ฯ อาเวหงฺคา ปริปตนฺติ ฯ เป ฯ
อนุชานามิ ภิกฺขเว อาลมฺพนพาหนฺติ ฯ

[๑๗๗] เตน โข ปน สมเยน กปินสา-
ลายา ติณาทุณฺณึ ปริปตติ ฯ เป ฯ อนุชานามิ
ภิกฺขเว ปิกุมฺเพฺลา(๒) อุลฺลิตาวลิตฺตนฺติ กาตุ เสตาวณึ

---

๑ ฉ. อญฺเญกาเส ฯ ๒ ฉ. ขุทฺมฺเพฺลา ฯ

ខុទ្ទកវត្ថុទុតិយភាគ: ការអនុញ្ញាតពេងសម្រាប់ដាក់ឈើស្តឹងនឹងចាក៏សម្រាប់ដាក់ឈើស្តឹងជាដើម

[១៧៦] សម័យនោះឯង កិកូទាំងឡាយដេរចីវរកេងទើសល លំបាក ដោយត្រជាក់ខ្លាំងក្លា ។ កិកូទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតពេងសម្រាប់ដាក់ឈើស្តឹង ចាក៏សម្រាប់ដាក់ឈើស្តឹង ។ ពេងសម្រាប់ដាក់ឈើស្តឹងមានទីដំតាប ។ ម៉ឺតក៏លិច ។ កិកូទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីផ្តុំសំឡើង ។ ខឿនក៏រលេះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកាប់ខឿន ៣ យ៉ាង គឺ ខឿនឥដ្ឋ ១ ខឿនថ្ម ១ ខឿនឈើ ១ ។ កិកូទាំងឡាយក៏លំបាកនឹងឡើង ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតជណ្តើរ ៣ យ៉ាង គឺ ជណ្តើរឥដ្ឋ ១ ជណ្តើរថ្ម ១ ជណ្តើរឈើ ១ ។ កាលកិកូទាំងឡាយឡើងទៅក៏ធ្លាក់មកវិញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបង្អាន់ដៃ ។

[១៧៧] សម័យនោះឯង កំរេចស្មៅ ជ្រុះក្នុងពេងឈើស្តឹង ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យគាបជម្បូល ហើយបូកទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ ធ្វើឲ្យមានពណ៌ស

ភាជ្ជវណ្ណំ តេសុភបរិភោគំ មាលាភោគំ លតាភោគំ ភក្ខ-
វនន្តកំ បញ្ចបដ្ដិកំ ចីវរំសំ ចីវរច្ឆទ្ទិ ។

(១៧៨) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ត្តុំ ចីវរំ
សិព្ពិត្វា តត្ថេវ ភិក្ខូនំ ទុជ្ជិត្វា បក្កមន្តិ ។ ទុន្ទរេហិបិ
ទុបច្ចិភោហិបិ ខជ្ជតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេ-
សុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូនំ សជ្ឈុភុត្តន្តិ ។ ភិ-
ក្ខូនំ បរិភិជ្ជតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តោឃំសិ-
ភាយ ភិក្ខូនំ សជ្ឈុភុត្តន្តិ ។ ភិក្ខូនំ វិនិវេឋិយតិ(១)
។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ពន្ធនរច្ឆទ្ទិ ។

(១៧៩) តេន ខោ សមយេន តិក្ខ្ត្តុំ ភុរុភេន
ថវភេន ភិក្ខូនំ ឧស្សាបេត្វា បក្កមន្តិ ។ បរិបតិត្វា
ភិក្ខូនំ កិជ្ជតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។
អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តិត្តិរិលេ ឯ ជាភកន្តកេ ឯ
លក្ខត្តុន្តិ ។

---

១ ម. វិវេបិយតិ ។ ម. វិវេបេតិ ។

ពណ៌ខ្មៅ ទំនងបាក់ម្ខាងយ៉ាងនេះ ក្បាច់ក្តីក្តា ក្តីវល្ល៍ ក្បាច់ផ្កាញមក ក្បាច់មានស្រទាប់ ៥ យ៉ាង ស្មុះស៊ីរាងនឹងខ្សែស្បៃនីមីរ ។

(១៧៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដេរចីវរហួចហើយ ទុកឈើស្តឹងចោលក្នុងទីនោះហើយចៀសចេញទៅ ។ ពួកកណ្តុរខ្លះ កណ្តៀរខ្លះ កាត់គោរ (ពេលើស្តឹង) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសាឈើស្តឹងទុក ។ ឈើស្តឹងក៏ចាក់បែក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យមូរឈើស្តឹងដោយឈើស្វែល ។ ឈើស្តឹងក៏រលាចេញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតខ្សែសម្រាប់ចង ។

(១៧៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយផ្អែកឈើស្តឹងទុកនឹងជញ្ជាំងខ្លះ នឹងសសរខ្លះ ហើយចៀសចេញទៅ ។ ឈើស្តឹងក៏រលំចាក់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យពាក់ (ឈើស្តឹង) នឹងមេជញ្ជាំង ឬដៃកែវ ។

(១៨០) អថខោ កកវា ភិក្ខកេហេ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា យេន វេសាលី តេន ចារិកំ បក្កាមិ ។ តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខូ សូចិកម្បំ សត្តកម្បំ កេសដ្ឋម្បំ បត្តេន អាជាយ កច្ឆន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ កេសដ្ឋវិកន្តិ ។ អំសវាទ្វតោ ន ហោតិ ។បេ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ អំសវាទ្វកំ ពន្ធនសុត្តកន្តិ ។

(១៨១) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ ឧថាហនាយោ តាយពន្ធនេន[1] ពន្ធិត្វា តាមំ បិណ្ឌាយ ចារិសិ ។ អញ្ញតរោ ឧថាសតោ តំ កិក្ខុំ អភិវាទេត្វា ឧថាហនាយោ សិសេន ឃដ្ដេសិ ។ សោ កិក្ខុ មុច្ឆិ អហោសិ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ អាភមិត្វា កិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ កិក្ខូ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ ឧថាហនត្ថវិកន្តិ ។ អំសវាទ្វតោ ន ហោតិ ។បេ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ អំសវាទ្វកំ ពន្ធនសុត្តកន្តិ ។

---

១ ម. កាយពន្ធនេ ។

๒. ขุ. ปา. ๗. ๒. ๒. ๒

(१८५) តេន ខោ បន សមយេន អន្ធកមក្កដុនកំ អភិសម្បរាយំ ហោតិ ។ បរិសុទ្ធវំ ន ហោតិ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បរិសុទ្ធវន្តំ ។ ថោឝ្សកំ ន ឝម្ប ហោតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ភុជិត្តបរិសុទ្ធវន្តំ ។ ថោឝ្សកំ ន ឝម្ប ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ន ឝម្ភកវភិន្តំ ។

(१८६) តេន ខោ បន សមយេន ទ្វេ ភិក្ខូ កោសលេសុ ជនបទេសុ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នា ហោន្តិ ។ ឯកោ ភិក្ខុ អនាចារំ អាចរតិ ។ ឌុតិយោ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោច មា អាវុសោ ឯវរូបមកាសិ នេតំ កប្បតីតិ ។ សោ តស្មិំ ឧបនន្ទិ[1] ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ បិចាសាយ បីឡិតោ ឧបនន្ទិ[2] ភិក្ខុំ ឯតទវោច នេហិ មេ អាវុសោ បរិសុទ្ធវំ ចាដិយំ បរិសុទ្ធបិណ្ឌំ ឧបនន្ទ ភិក្ខុ ន អទាសិ ។ សោ ភិក្ខុ បិចាសាយ បីឡិតោ កាលមកាសិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ

---

१ ម. ឧបនន្ទ ។ ២ ម. ឧបនន្ទ ។

(១៨២) សម័យនោះឯង មានទឹកជាអកប្បិយៈក្នុងចន្ទោះផ្លូវ ។ សំពត់តម្រងទឹកមិនទាន់មាននៅឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់តម្រងទឹក ។ កំណាត់សំពត់មិនគ្រាន់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតម្រងទឹកដែលគេតែងភ្ជាប់នឹងឈើបីកំណាត់ ។ កំណាត់សំពត់មិនគ្រាន់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតធម្មក្រក ។

(១៨៣) សម័យនោះឯង ក្នុងកោសលជនបទ មានភិក្ខុពីរបួនអ្នកគ្នា ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ។ ភិក្ខុមួយរូបប្រព្រឹត្តអនាចារ ។ ភិក្ខុទីពីរបានឃើញនឹងភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំធ្វើអំពើយ៉ាងនេះឡើយ អំពើនេះមិនគួរទេ ។ ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តអនាចារនោះក៏បង្អាប់នឹងភិក្ខុនោះ ។ ចំណែកខាងភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តអនាចារនោះស្រេកទឹក ក៏និយាយទៅនឹងភិក្ខុដែលខ្វះបង្អាប់នុ៎ះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ចូរលោកឲ្យតម្រងទឹកមកខ្ញុំ ។ នឹងបានទឹក ។ ភិក្ខុដែលគេបង្អាប់នុ៎ះមិនព្រមឲ្យ ។ ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តអនាចារនោះស្រេកទឹកខ្លាំង ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ កាលភិក្ខុដែលគេបង្អាប់នុ៎ះនោះ

អាវាមំ កត្តា តិត្ថិយំ ឱតមតុំ អាភេថេសិ ។ តាំ បន ភិក្ខុំ អាវុសោ បរិសុទ្ធាវំ យោ ចិយមាសោ ន អធាសីតិ ។ ឱវមាវុសោតិ ។ យេ តេ តិត្ថិយ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយំ ទ្វេ ទ្វេ វិចាភេន្តេ កថំ ហិ នាម តិត្ថិយ បរិសុទ្ធាវំ យោចិយមាសោ ន ទស្សតីតិ ។ អថខោ តេ តិត្ថិយ ភគវតោ ឱតមតុំ អាភេថេសុំ ។

(១៨៤) អថខោ ភគវា ឱតស្មឹ ឯឥាសេ ឱតស្មឹ បការណេ តិត្ថិយសង្ឃំ សន្ធិចាតាបេត្វា តំ តិត្ថិំ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ ត្វំ តិត្ថិ បរិសុទ្ធាវំ យោចិយមាសោ ន អធាសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ កិរហិ ពុទ្ធោ ភគវា អនេកបរិយាយេន តេ មោឃបុរិស អនេកលោមិកំ អប្បដិរូបំ អស្សាមណកំ អកប្បិយំ អករណីយំ កថំ ហិ នាម ត្វំ មោឃបុរិស បរិសុទ្ធាវំ យោចិយមាសោ ន ទស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ កិរហិ ត្វំ ឥមិ កថំ កត្វា តិត្ថិ អាមន្តេសិ ន តិត្ថិវេ អន្តោនមក្កប្បដិបន្នេន តិត្ថិនា

ภควา อาห ตคฺฆ ตฺวนฺติ ปทปูรณมตฺตเมว ฯ ปาฏิเทสนียนฺติ ปฏิเทสนาย ปาปิตพฺพนฺติ

បរិសុទ្ធំ យោ ច័យមានេន ន ជានាតុំ យោ ន ឧទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ន ច កត្តុវេ អបរិសុទ្ធេ តេន អន្ធានមក្ខោ បដិបជ្ជិតព្ពោ យោ បដិបជ្ជេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស សចេ ន ហោតិ បរិសុទ្ធំ វា ធម្ម-កាវតោ វា សង្ឃាដិកណ្ណោ បិ អធិដ្ឋាតព្ពោ ឥមិនា បរិសុទ្ធេត្ថ បរិសុទ្ធមីតិ ។

(១៨៥) អថខោ កកវា អនុបុព្ពេន ចារិកញ្ញរមានោ យេន វេសាលី តទវសរិ ។ តត្រ សុទំ កកវា វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។

(១៨៦) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ ន្តរកម្ម កវេដ្ឋំ ។ បរិសុទ្ធំ ន សម្មតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុ ន្តរកម្ម បរិសុទ្ធេ ន្តរកម្ម បរិសុទ្ធំ ន សម្មតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោ-ចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុ ន្តរកម្ម កវេដ្ឋំ(1) ។

---

(1) ម. វិកវេដ្ឋំ ។

កាលបើគេខ្ជិតម្រង់ទឹក កុំគប្បីមិនឲ្យ កិក្ខុណាមិនឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុគ្មានសំពត់ត្រម្ង់ទឹក មិនត្រូវដើរផ្លូវធ្លាយទេ ភិក្ខុណាដើរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ បើមិនមានសំពត់ត្រម្ង់ទឹកក្តី ធម្មក្រកក្តី ទុកជាជាយសង្ឃាដិ ក៏ត្រូវអធិដ្ឋានបានថា អាត្មាអញនឹងត្រង់ទឹកដោយជាយសង្ឃាដិនេះធាន់ ។

(១៨៥) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ទ្រង់សំដៅទៅកាន់ក្រុងវេសាលី ។ បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅ ក្នុងកូដាគារសាលា ក្នុងមហាវ័ន ទៀបក្រុងវេសាលីនោះ ។

(១៨៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយធ្វើនវកម្ម (ការងារថ្មី) ។ ភិក្ខុទាំងនោះ មិនបានសន្មតសំពត់ត្រម្ង់ទឹកនៅឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់ត្រម្ង់ទឹកមានជង ។ ភិក្ខុមិនទាន់សន្មតសំពត់ត្រម្ង់ទឹកមានជងនៅឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់ត្រម្ង់ត្រាំ(១) ។

---

១ សំពត់ដែលគេបងជាយទាំង ៤ ភ្ជាប់នឹងបង្គោលទាំង ៤ ដែលគេបោះក្នុងទឹកហើយសង្កត់ត្រង់កណ្តាលសំពត់នោះ ឲ្យទឹកជ្រាបចូលមក ហើយយកភាជន៍ទៅដងទឹកនោះ ។

[១៨៧] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ មកសេហិ ខុញ្ញន្តិ ហោន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ មកសកុដិកន្តិ ។

[១៨៨] តេន ខោ បន សមយេន វេសាលិយំ បណីតានំ កត្តានំ កត្តប្បដិមានំ អដ្ឋតា[1] ហោតិ ។ ភិក្ខូ បណីតានិ ភោជនានិ ភុញ្ជិត្វា អភិសន្ទកាយា ហោន្តិ ពហ្វាពាធា ។ អថខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ វេសាលិំ អកមាសិ តេនឧបសង្កមិ ។ អទ្ទសា ខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ ភិក្ខូ អភិសន្ទកាយេ ពហ្វាពាធេ ទិស្វាន យេន កកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ជីវកោ កោមារភច្ចោ កកវន្តំ ឯតទវោច ឯតរហិ កន្តេ ភិក្ខូ អភិសន្ទកាយា ពហ្វាពាធា សាធុ កន្តេ កកវា ភិក្ខូនំ ចង្កមញ្ច ជន្តាឃរញ្ច អនុជានាតុ ឯវំ ភិក្ខូ អប្បាពាធា ភវិស្សន្តីតិ ។ អថខោ កកវា

---

១ ម. អដ្ឋិកា ។

(១៨៧) សម័យនោះឯង មូសចឿតបៀនភិក្ខុតាំងច្រាយ ។ ភិក្ខុ
តាំងច្រាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងច្រាយ តថាគតអនុញ្ញាតមុង ។

(១៨៨) សម័យនោះឯង ក្រុងវេសាលីពួកជនបានចាត់ចែងកត្តិ
ខ្ពត្តម(ប្រគេនពួកភិក្ខុ) ។ ពួកភិក្ខុបានធាន់កោជនតាំងច្រាយដ៏ខ្ពត្តម មាន
កាយប្រើនទៅដោយទោស (រោគទល់) មានអាពាធច្រើន ។ គ្រានោះ
ឯង ជីវកកោមារភត្យបានទៅក្រុងវេសាលី ដោយកិច្ចនីមួយ ។ ជីវកកោ-
មារភត្យបានឃើញភិក្ខុតាំងច្រាយមានកាយប្រើនទៅដោយរោគ មានអា-
ពាធច្រើន លុះបានឃើញហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏
សមគួរ ។ លុះជីវកកោមារភត្យអង្គុយទៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាប
ទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ ភិក្ខុ
តាំងច្រាយមានកាយប្រើនទៅដោយទោស មានអាពាធច្រើន បពិត្រ
ព្រះមានព្រះភាគដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរ សូមព្រះអង្គអនុញ្ញាតទី
បង្រួមទឹងពេងក្តើងដល់ភិក្ខុតាំងច្រាយ ជាការប្រពៃ កាលបើយ៉ាងនេះ
ភិក្ខុតាំងច្រាយទឹងមិនសូវមានអាពាធ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ

ជីវកំ កោមារភច្ចំ ឆម្ចំយោ កថាយ សន្ទស្សេសិ សមា-
ទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ ជីវកោ
កោមារភច្ចោ ភគវតា ឆម្ចំយោ កថាយ សន្ទស្សិតោ
សមាទបិតោ សមុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ ឧដ្ឋាយាស-
នា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។

(๑๘๙) អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ ខណេ ឯតស្មឹ បករ-
ណេ ឆម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ
ភិក្ខវេ ចង្កមញ្ច ចង្កមាយ វាតញ្ច ។

(๑๙๐) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ វិសមេ ចង្កមេ
ចង្កមន្តិ ។ ចាបា ឧក្កា ហោន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ
អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សមំ ការេតុន្តិ ។

(๑๙๑) តេន ខោ បន សមយេន ចង្កមោ ឆិទ-
ន្តោ ហោតិ ។ ឧច្ចកេន ខិត្តរិយតិ ។ បេ ។ អនុ-
ជានាមិ ភិក្ខវេ ខុទ្ទកម្មំ ការេតុន្តិ ។ ចយោ បរិបតតិ
។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ចំចិតុំ តយោ ចយេ
ឧដ្ឋាបេយំ សិលាចយេ ឋារុចយន្តិ ។ អារោហន្តា

ទ្រង់ពន្យល់ជីវកកោមារភច្ច ឲ្យឃើញ ឲ្យគាន់ឆក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភច្ច កាលដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យគាន់ឆក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថារួចហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណរៀបចេញទៅ ។

(๑๘๙) ព្រោះទំនាន់នេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាក្នុងវេលានោះ ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទីបង្គ្រែមធំរោងក្តៅ ។

(๑๙๐) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយបង្គ្រែមក្នុងទីបង្គ្រែមមិនពាបស្មើ ។ ដើងទាំងឡាយក៏ឈឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីបង្គ្រែមឲ្យពាបស្មើ ។

(๑๙๑) សម័យនោះឯង ទីបង្គ្រែមជាទីពាប ។ ទឹកក៏លិចក្នុងទីបង្គ្រែមនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីបង្គ្រែមឲ្យខ្ពស់ឡើង ។ ខឿនក៏រហេះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្រពូនខឿន ๓ យ៉ាង គឺ ខឿនឥដ្ឋ ๑ ខឿនថ្ម ๑ ខឿនឈើ ๑ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាធ្វើឆ

วิหาเรฯ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตโยมาสา-จาณา ฉัฏฐกาสาจาณิ สัตตมาสาจาณิ ฉาตุมาสา-จาณันติฯ อาโรเปตฺวา ปริวัตตันติฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาลมฺพนพาหันติฯ

(๑๙๒) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู จงฺกมเม จงฺกมนฺตา ปริวัตตันติฯ ภิกฺขาโต ฉิตมตฺตํ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว จงฺกมนเวทิกันติฯ

(๑๙๓) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อเฉฺฉ-กาสเ จงฺกมนฺตา สีเตนปิ อุณฺเหนปิ กิลมนฺติฯ ภิกฺขาโต ฉิตมตฺตํ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว จงฺกมนสาลันติฯ จงฺกมนสาลายิ ตีณิ ฐานานิ ปริ-วัตตันติฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ทีฆนฺตา รสฺสตา-ลิกันติ ภิกฺขุนิ สิกฺขมานา สามเณรี สามเณรา อุปาสกา อุปาสิกา ภิกฺขาจารา ปจฺจาคจฺฉนฺติ ฯ

ទៅក៏លំបាក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដណ្តើរកន្ទុយយ៉ាំង គឺ ដណ្តើរដង្គ ១ ដណ្តើរថ្ម ១ ដណ្តើរឈើ ១ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាឡើងទៅ ក៏ធ្លាក់ចុះមកវិញ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបង្អាន់ដៃ ។

(១៨២) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុកំពុងចង្រ្កមលើទីចង្រ្កម ក៏ធ្លាក់ចុះមក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបង្អាន់ដៃ(១)ក្នុងទីចង្រ្កម ។

(១៨៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយកំពុងចង្រ្កមក្នុងទីវាលក៏លំបាកដោយត្រជាក់ខ្លះ ក្តៅខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកេរងចង្រ្កម ។ កំរេចសៀតជ្រុះមកក្នុងកេរងចង្រ្កម ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យគាបជម្បូលហើយបូកទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ ធ្វើឲ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ បរិកម្មដោយរនាំ ក្បាច់ភ្នំផ្កា ភ្នំវល្លិ ក្បាច់ផ្នែញមក ក្បាច់មានស្រេចាប់ ៥ ស្នូរចីវរ ទីងវែស្បៃដែន ។

---

(១) វត្តដែលចោះរាំងទីចង្រ្កមបង្គារកុំឲ្យធ្លាក់ ហៅថា បង្អាន់ដៃ ស្រុកខ្លះ ហៅថា ដៃរបៃ ក៏មាន ។

(๑๙๒) តេន ខោ បន សមយេន ឆន្នាយរំ ឆឌ-
ឌេតុកាមំ ហោតិ ។ ឧទកេន ឱត្ថរិយតិ ។បេ។ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខវេ ឧទ្ធរិត្វាកំ ការេតុន្តិ ។ ចយោ បរិហរតិ
។បេ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ចិតិំ ការយោ ចយេ
ឥដ្ឋកាចយំ សិលាចយំ ទារុចយន្តិ ។ អាភេមគ្គា
រិហញ្ញន្តិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តយោ សោ-
ចាណោ ឥដ្ឋកាសោចាណំ សិលាសោចាណំ ទារុសោ-
ចាណន្តិ ។ អាភេមគ្គា បរិហរន្តិ ។បេ។ អនុជានាមិ
ភិក្ខវេ អាលម្ពនពាហន្តិ ។ ឆន្នាយរស្ស ភារាដំ ន
ហោតិ ។បេ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ភារាដំ បិដ្ឋ-
សង្ឃាដំ ឧទុក្ខលិកំ ឧទ្ធារាសកំ អក្កឌ្ឍរដ្ឋិំ ភរិ-
សីសកំ សូចិកំ ឃដិកំ តាលច្ឆិទ្ទំ អាវិញ្ឆនច្ឆិទ្ទំ
អាវិញ្ឆនរជ្ជុន្តិ ។ ឆន្នាយរស្ស ភុត្តច្ឆាឆោ ជីរតិ ។
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ

(១៩៤) សម័យនោះឯង ភេនក្កឹងមានទីជីតាប ។ ទឹក (ដោរដន់មក) កំលិចភេនក្កឹងនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្លឹទីជីឲ្យខ្ពស់ឡើង ។ ខឿនកំរបេះធ្លាក់ចុះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកញ្ចូនខឿន ៣ យ៉ាង គឺខឿនឥដ្ឋ ១ ខឿនថ្ម ១ ឧងខឿនឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាឡើងទៅកំលំបាក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតជណ្តើរ ៣ យ៉ាង គឺ ជណ្តើរឥដ្ឋ ១ ជណ្តើរថ្ម ១ ជណ្តើរឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាឡើងទៅក៏ធ្លាក់ចុះមកវិញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបង្អាន់ដៃ ។ ភេនក្កឹងមិនទាន់មានទ្វារបង្អួចនៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសន្ទះទ្វារ ក្របទ្វារ ត្បាល់ប្តូដំណាប់ក្រោម ឈើអន្ធាក់លើ (ដំណាប់លើ) សសរបេះសន្ទះទ្វារ ត្រដាកទ្វារ វន្ទុកទ្វារ គន្ធីទ្វារ មេរោ ប្រហោងសម្រាប់ទាញ ទំនិរឡៃសម្រាប់ទាញ (បិទបើក) ។ ដើងជញ្ជាំងភេនក្កឹងក៏ពុក ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

มณฺฑลิกํ ฆาตุนฺติ ฯ ฉฑฺฑาเยสฺสู ธมฺมเสนาปตินฺติ ฯเปฯ อนุปาทาปีติ ภิกฺขเวติ ธมฺมเสนาปตินฺติ ฯ

[๑๙๕] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ขุทฺทเก ฉฑฺฑาเยเยฺยุ อกปฺปิยฏฺฐานํ ฆาเตนฺติ ฯ ขุชฺชาเกน ปาเตนฺติ ฯเปฯ อนุปาทาปีติ ภิกฺขเวติ ขุทฺทเก ฉฑฺฑาเยเยฺยุ ฬิงฺคมตฺถกํ อกปฺปิยฏฺฐานํ ฆาตุนฺติ มหลฺลเก มเชฺฌติ ฯ ฉฑฺฑาเยเยฺยุ อกปฺปิยมุขนฺติ ฯเปฯ อนุปาทาปีติ ภิกฺขเวติ มุขมตฺติกนฺติ ฯ ปาเตนฺติ มตฺตกนฺติ ฯเปฯ อนุปาทาปีติ ภิกฺขเวติ มตฺตกาโลฬิกนฺติ ฯ มตฺตกา ขุทฺทกา ปาเตนฺติ ฯเปฯ อนุปาทาปีติ ภิกฺขเวติ ภาเชตุนฺติ ฯ

[๑๙๖] เตน โข ปน สมเยน ฉฑฺฑาเยเยฺยุ อกปฺปิยกายนฺติ ฯเปฯ อนุปาทาปีติ ภิกฺขเวติ ขุทฺทกนฺติ อตฺตหารกนฺติ ฯ ปาเตนฺติ ปเตนฺติ ขุทฺทกนฺติ อตฺตหารกนฺติ

ខុទ្ទកវត្ថុទ្វេកៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតប្រហោងសម្រាប់បង្ហុយផ្សែងជាដើម

តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីដីឲ្យទាបជុំវិញ(១) ។ ប្រហោងសម្រាប់បង្ហុយផ្សែងរបស់ពេងភ្លើងមិនទាន់មានទៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតប្រហោងសម្រាប់បង្ហុយផ្សែង ។

(១៨៥) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុធ្វើចង្ក្រានកណ្តាលពេងភ្លើងតូច ។ ទីទុកាសសម្រាប់ចេញចូលមិនមាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើពេងភ្លើងតូច តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើចង្ក្រានកងទីជ័សមគួរមួយ កាលបើពេងភ្លើងធំ ឲ្យធ្វើចង្ក្រានកងទីពាក់កណ្តាលចុះ ។ ភ្លើងក្នុងពេងភ្លើងក៏ជះចំហាយក្តៅមកត្រូវមុខ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យយកដីមកលាបមុខ ។ ពួកភិក្ខុធ្វើដីឲ្យទទឹកដោយដៃ (របស់ខ្លួន) ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតស្មុគសម្រាប់ដាក់ដីស្អិត ។ ដីស្អិតក៏ធុំក្លិនស្អុយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអប់ដោយគ្រឿងក្រអូប ។

(១៨៦) សម័យនោះឯង ភ្លើងក្នុងពេងភ្លើងក៏ជះចំហាយក្តៅមកត្រូវកាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យដងទឹកទុក ។ ពួកភិក្ខុដងទឹកដោយបានខ្លះ ដោយឃ្លាត្រខ្លះ

---

១ ធ្វើទីដីឲ្យទាបព័ទ្ធជុំវិញជញ្ជាំងដើម្បីនឹងទប់ផើងដុះឆ្ងាំង ។

។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ឧទកដ្ឋានំ(๑) ឧទកសាដកំ ។ ឆឌ្ឌាឃរំ តិណាច្ឆទនំ ឯ សេនេតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ចិកុម្ពេត្វា ឧល្លិត្តាវលិត្តំ តាសុំ ។ ឆឌ្ឌាឃរំ ចិក្ខល្លំ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សន្ថរិតុំ តយោ សន្ថារេ ឥដ្ឋកាសន្ថារំ សិលាសន្ថារំ ឆារុសន្ថារំ ។ ចិក្ខល្លំយេវ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ឆោរិតុំ ។ ឧទកំ សន្និដ្ឋតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ឧទកនិទ្ធមនន្តិ ។

(๑๙๗) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ ឆឌ្ឌាឃរេ ឆមាយំ និសីទន្តិ កត្តរិ កឡ្ឋរន្តិ(๒) ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ឆឌ្ឌាឃរមិបិតុំ ។

(๑๙๘) តេន ខោ បន សមយេន ឆឌ្ឌាឃរំ អបរិក្ខិត្តំ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បរិក្ខិបិតុំ តយោ ទាការេ ឥដ្ឋកាទាការំ សិលាទាការំ ឆារុទាការន្តិ ។ តោដ្ដតោ ឯ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ

---

๑ ម. ឧទកដ្ឋានំ ។ ๒ ម. កឡ្ឋរន្តិ ។

។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
សៀនទំងផ្តិល ។ ពេងក្តើងដែលប្រក់ដោយស្មៅក៏គ្មានចំហាយញើស
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ
គាបដម្បូលហើយបូកលាបដីស្អិតទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ ។ ពេងក្តើងក៏មាន
កកក្រាំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យក្រាលកម្រាល ៣ យ៉ាង គឺ កម្រាលឥដ្ឋ ១ កម្រាលថ្ម ១
កម្រាលឈើ ១ ។ ពេងក្តើងក៏នៅតែមានកកក្រាំជដែល ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុលាង
ចេញ ។ ទឹកក៏ដក់នៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើប្រឡាយទឹក ។

(១៩៧) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអង្គុយផ្តាល់លើផែនដីក្នុងពេង
ក្តើង យកដៃអេះខ្លួន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតតាំងសម្រាប់ពេងក្តើង ។

(១៩៨) សម័យនោះឯង ពេងក្តើងមិនមានវត្តអ្វីបិទបាំងនៅឡើយ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យបិទបាំងកំពែង ៣ យ៉ាង គឺ កំពែងឥដ្ឋ ១ កំពែងថ្ម ១ កំពែង
ឈើ ១ ។ បន្តូបម៉ិនទាន់មាននៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

ภิกฺขเว โกฏฺฐกสฺมิ ฯ โกฏฺฐโก ปาจีนวํสโก เหมนฺโต ฯ
ขุทโกน ขิตฺตวิยตฺโต ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว
ขุทฺทกวตฺถุกานิ การาปนฺติ ฯ จโย ปริมณฺฑโล ฯ เป ฯ อนุ-
ชานามิ ภิกฺขเว ติณฺณนฺนํ จยานํ จเย ฐปฺปการจยานิ สิลา-
จยานิ ธารุจยานิ ฯ อาเวหงฺคา วิหาริกา ฯ เป ฯ อนุ-
ชานามิ ภิกฺขเว ตโย โสจาเณ ฐปฺปการาโสจาณานิ
สิลาโสจาณานิ ธารุโสจาณานิ ฯ อาเวหงฺคา ปริ-
มณฺฑา ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาลมฺพนพาหา ฯ
โกฏฺฐกสฺส การาปนา ฯ เป ฯ อนุชานามิ
ภิกฺขเว การาปนา ปฏฺฐปนา ขุทฺทกลิตฺตานิ ขุทฺทรชาสกานิ
อกฺกนฺตปาทานิ การิสีสกานิ สุวณฺณานิ ยนฺตานิ ตาลปณฺณานิ
อาวาฬนปณฺณานิ อาวาฬนวฏฺฏา ฯ

(๑๙๙) เตน โข ปน สมเยน โกฏฺฐโก ภิ-
นฺนาปุณฺณานิ ปริมณฺฑโล ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขิ-
ตฺตเมฺปตา ขุลฺลตาวลิตฺตา การาปนา เสตวณฺณานิ การาปนานิ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបន្ទប់ ។ បន្ទប់មានទីដំកាប ។ ទឹកក៏ជោរជន់លិចមក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីខ្ពស់ឡើង ។ ខឿនក៏បេះធ្លាក់ចេញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកាប់ខឿន ៣ យ៉ាង គឺ ខឿនឥដ្ឋ ១ ខឿនថ្ម ១ ខឿនឈើ ១ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នាំគ្នាឡើងទៅបានដោយលំបាក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតជណ្តើរ ៣ យ៉ាង គឺ ជណ្តើរឥដ្ឋ ១ ជណ្តើរថ្ម ១ ជណ្តើរឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុឡើងទៅក៏ធ្លាក់ចុះមក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបង្អាន់ដៃ ។ បន្ទប់មិនមានមានទ្វារបិទបាំងនៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសន្ទះទ្វារ ក្របទ្វារ ត្បាល់ ឬដំណាប់ក្រោមឈើអន្ទាក់លើ(ដំណាប់លើ)សសរបស់សន្ទះទ្វារ គ្រដៅទ្វារ រន្ធទ្វារ គន្ធឹះទ្វារ មេសោ ប្រហោងសម្រាប់ពាញ ទំនិញសម្រាប់ពាញ (បិទបើក) ។

(๑๙๙) សម័យនោះឯង កំពេចស្មៅក៏ធ្លាក់ចុះមកក្នុងបន្ទប់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យគាបជម្លូលហើយបូកលាបទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ ធ្វើឲ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ

តេរុត្តកបរិកម្មំ មាលាកម្មំ លតាកម្មំ បតវនន្តកំ បញ្ចមដ្ឋិតន្តំ ។ បរិវេណំ ចំក្កមំ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ មរុម្ពំ ឧបតិវត្តុំ ។ ន បរិយាបុណិតុំ ។ បេ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ បនរសំ(๑) តិក្ខិត្តុំ ។ ឱឧតកំ សន្តិដ្ឋតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ ឧទកនិទ្ធមនន្តំ ។

(๒๐๐) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខេ ឧក្កា ឧក្កំ អតិហរន្តិ ។ ឧក្កា អនក្កំ អតិហរន្តិ ។ ឧក្កា ឧក្កំ អតិហរាបេន្តិ ។ ឧក្កា អនក្កំ អតិហរាបេន្តិ(๒) ។ ឧក្កា ឧក្កស្ស បរិកម្មំ ករោន្តិ ។ ឧក្កា ឧក្កស្ស បរិកម្មំ ការាបេន្តិ ។ ឧក្កា ឧក្កស្ស ទេន្តិ ។ ឧក្កា បដិក្កណ្ហន្តិ ។ ឧក្កា ខាទន្តិ ។ ឧក្កា ភុញ្ជន្តិ ។ ឧក្កា សាយន្តិ ។ ឧក្កា បិវន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ ន តិក្ខវេ ឧក្កេន(๓) ឧក្កោ អតិហរិតព្ពោ ន ឧក្កេន អតិហរិតព្ពំ ន ឧក្កេន(๔) ឧក្កោ អតិហរាបេតព្ពោ

---

๑ ម. ម. បទសិលេ ។ ๒ ឧភោបិយបិឃ្លកោដ្ឋកេសុ ឧក្កា ឧក្កំ អភិហរន្តិ ។ ឧក្កា ឧក្កំ អភិហរាបេន្តិ វិបនក្កមោ អាទិកោ បដ្ឋាយ ឯវ្ហកោយេវ អាគតោ ។ ๓-๔ ម.ពោត្ថកេសុ ឯត្ត ទ្វីសុ ឋានេសុ ឧក្កេនាតិ បទំ ន បញ្ញាយតិ ។

ខ្ញុំឯងលាបដោយរនាស់ ធ្វើក្តីផ្កា ក្តីវល្លិ៍ ក្បាច់ឆ្នេញមក ខ្ញុំឯងក្បាច់មានស្រទាប់ ៥ ។ ទើបរំពេណកំមានកក់ជ្រាំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកក្បាច់ចាក់ពេយពេយចុះ ។ ដំក្បាច់មិនពាបស្មើ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្រាលកម្រាលឬ ។ ទឹកក៏ជក់នៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើប្រឡាយសម្រាប់បង្ហូរទឹក ។

(២០០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអាក្រាតសំពះភិក្ខុអាក្រាត ។ ពួកភិក្ខុអាក្រាតសំពះភិក្ខុមិនអាក្រាត ។ ពួកភិក្ខុអាក្រាតឲ្យគេសំពះភិក្ខុអាក្រាត ។ ពួកភិក្ខុអាក្រាតឲ្យគេសំពះភិក្ខុមិនអាក្រាត ។ ពួកភិក្ខុអាក្រាតធ្វើបរិកម្មដល់ភិក្ខុអាក្រាត ។ ពួកភិក្ខុអាក្រាតឲ្យគេធ្វើបរិកម្មដល់ភិក្ខុអាក្រាត ។ ពួកភិក្ខុអាក្រាតឲ្យ (របស់) ដល់ភិក្ខុអាក្រាត ។ ពួកភិក្ខុអាក្រាតទទួល (របស់) ។ ពួកភិក្ខុអាក្រាតទំពាស៊ី ។ ពួកភិក្ខុអាក្រាតបរិភោគ ។ ពួកភិក្ខុអាក្រាតលិតភ្លុក្ស ។ ពួកភិក្ខុអាក្រាតផឹក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាក្រាតមិនត្រូវសំពះភិក្ខុអាក្រាត ភិក្ខុអាក្រាតមិនត្រូវសំពះ (គេ) ភិក្ខុអាក្រាតមិនត្រូវឲ្យគេសំពះភិក្ខុអាក្រាត

ฉ ฉกฺเขน อกิจฺจาเยตุ๋ ฉ ฉกฺเขน ฉกฺกสฺส ปริกมฺมำ กาตุ๋ ฉ ฉกฺเขน ปริกมฺมำ กาการเยตุ๋ ฉ ฉกฺเขน ฉกฺกสฺส ฆาตุ๋ ฉ ฉกฺเขน ปฉิกฺกเหตุ๋ ฉ ฉกฺเขน ฆาฉิตุ๋ ฉ ฉกฺเขน กุญฺฉิตุ๋ ฉ ฉกฺเขน สายิเตตุ๋ ฉ ฉกฺเขน ฆาตุ๋ เยา ปิวิยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๐๑) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ฉฏฺฐาหเร ฉมายำ ฑีวำ ฉิกฺขิปนฺติ ฯ ฑีวำ ปิสุกิตำ เหาติ ฯ ภควา. เอา ฯลฯ เอตมตฺถำ อาโรเจสุ๋ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉฏฺฐาหเร ฑีวำ ฑีวาวำสำ ฑีวาวฏฺฏนิ๋ ฯ เอเววสฺส เอตฺถ ฑีวำ ขิวิสฺสเตติ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉฏฺฐาหเร สาลนิ๋ ฯ ฉฏฺฐาหสาลา ฉจฺจตฺถกา เหาติ ฯ ขุฉเกน ขิตฺตวิยเตติ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขุทฺทวตฺถุกำ กาตุนิ๋ ฯ ฉเยา ปริเภตติ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉิฉิตุ๋ ฯ เป ฯ อาโรหนฺตา วิหาญนิ๋ ฯ เป ฯ อาโรหนฺตา ปริเภตนิ๋ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาลมฺพนพาหนิ๋ ฯ

កិក្ខុអាក្រាតមិនត្រូវឲ្យគេសំពះខ្លួន កិក្ខុអាក្រាតមិនត្រូវធ្វើបវារកម្មដល់កិក្ខុអាក្រាត កិក្ខុអាក្រាតមិនត្រូវឲ្យគេធ្វើបវារកម្មដល់ខ្លួន កិក្ខុអាក្រាតមិនត្រូវឲ្យបវេរណ៍ដល់កិក្ខុអាក្រាត កិក្ខុអាក្រាតមិនត្រូវទទួលបវេរណ៍ កិក្ខុអាក្រាតមិនត្រូវចំពាស៊ី កិក្ខុអាក្រាតមិនត្រូវបរិភោគ កិក្ខុអាក្រាតមិនត្រូវលិតក្អែក កិក្ខុអាក្រាតមិនត្រូវផឹកទេ កិក្ខុណាផឹក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๑) សម័យនោះឯង ពួកកិក្ខុជាក់ចីវរលើផែនដីក្នុងភេងក្តៅ ។ ចីវរក៏ប្រឡាក់ភ្លៅដោយអាចម៍ដី ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតខ្សែស្នូរចីវរនឹងខ្សែស្បៃចីវរក្នុងភេងក្តៅ ។ កាលដែលក្តៅងប់ងោរបុះមក ចីវរក៏ខូចឹក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសាលាដិតភេងក្តៅ ។ សាលាដិតភេងក្តៅមានទីពាង ។ ទឹកក៏ជោរជន់មកលិចបុះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីឲ្យខ្ពស់ឡើង ។ ខឿនក៏រេះភ្លាក់ចេញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកូនពួន ។ បេ ។ ពួកកិក្ខុទាំគ្មាឡើងភ្លើ ក៏លំបាក ។ បេ ។ ពួកកិក្ខុឡើងភ្លើ ក៏ធ្លាក់បុះមក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) បង្អាន់ដៃ ។

(២០២) តេន ខោ បន សមយេន ឆន្នាយ សាលាយំ តិណេ ចុណ្ណំ បរិភតតំ ។ បេ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ ខុលិត្តា ខុលិត្តា វលិត្តំ តាតុំ ។ បេ ។ ឥមាវ សំ ឥមាវ ឆដ្ដេតុំ ។

(២០៣) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ ឆន្នាយ. វេបិ ខុទកេបិ បិដ្ឋិបរិកម្មំ(១) តាតុំ តុក្កុច្ចាយន្តិ ។ តតវតោ ឯតមត្តំ អាភោគេតុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ តិសេ្សបដិច្ឆាទិយោ ឆន្នាយ បច្ឆដិច្ឆាទិ(២) ខុទកបច្ឆ. ដិច្ឆាទិ វត្តុបច្ឆដិច្ឆាទិន្តិ ។

(២០៤) តេន ខោ ន បន សមយេន ឆន្នាយ វេ ខុទកំ ន ហោតិ ។ តតវតោ ឯតមត្តំ អាភោគេតុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ ខុទកានន្តិ ។ ខុទកានស្ស តុលំ លុដ្ឋតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ ចិនិតុំ តាយោ ចយេ ឥដ្ឋកាចយំ សិលាចយំ ជាតុចយន្តិ ។ ខុទកាភោ នីចវត្តុតោ ហោតិ ។ ខុទកេន ឱត្ថរិយតិ ។ តតវតោ ឯតមត្តំ អាភោគេតុំ ។

---

១ ឆ. ម. បរិកម្មំ ។ ២ ម. ឃរេបដិច្ឆាទិ ។

(២០២) សម័យនោះឯង កំពេចស្មៅ កំទ្ឆាក់ចុះក្នុងភេនក្តើង ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យគាបជម្លូលហើយបូកលាបដោយដីទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ ។ បេ ។ (តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើ) ស្បៀងស្ងួតចើរនឹងខ្យែស្បៀងចើរ ។

(២០៣) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីរង្កៀសនឹងធ្វើបរិកម្មខ្នង (ជុសខ្នង) ក្នុងភេនក្តើងខ្លះ ក្នុងទឹកខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏គ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទីបំពេញ ៣ យ៉ាង គឺ ទីបំពេញដោយភេនក្តើង ១ ទីបំពេញដោយទឹក ១ ទីបំពេញដោយសំពត់ ១ ។

(២០៤) សម័យនោះឯង ភេនក្តើងមិនទាន់មានទឹកនៅឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើអណ្តូងទឹក ។ ប្រាំងអណ្តូងក៏ជាក់ចុះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យក) ខ្សឿន ៣ យ៉ាង គឺ ខ្សឿនឥដ្ឋ ១ ខ្សឿនថ្ម ១ ខ្សឿនឈើ ១ ។ អណ្តូងទឹកមានពីរាប ។ ទឹកក៏ជោរជន់លិច ។ ពួកភិក្ខុគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

อนุชานามิ ภิกฺขเว ขุทฺทานุขุทฺทกานิ สิกฺขาปทานิ ๆ จเยน ปริมตานิ ๆ เปฯ อาเกงฺขมาโน วิหรญฺเญว ๆ เปฯ อาเกงฺขมาโน ปริมุตฺโต ๆ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาลมฺพนตาหานนฺติ ๆ

(๒๐๕) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู วิลียนฺติ[๑] กายเทฺวชฺชเนปิ ขุทฺทกานิ ภเวนฺติ ๆ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขุทฺทานุขุทฺทกานิ สิกฺขาปทานิ[๒] ๆ ยาวตา ขุทฺทา โหนฺติ ๆ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ถุลฺลานิ ตาวกาลิกานิ ปจฺจกฺขายนฺติ ๆ ตาวติกา ตหึ ภิชฺชนฺติ ๆ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตเยา ภาเรหิ ลหุภาเรหิ ชาตุภาเรหิ ปจฺจกฺขายนฺติ ๆ

(๒๐๖) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อเจฺฉกาเสหิ ขุทฺทกานิ ภเวหิ[๓] สีเตนปิ อุณฺหেনปิ กิลมนฺติ ๆ ภควาเตา ฌตมตฺตํ อาเกเขสิ ๆ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขุทฺทาวาสานิ ๆ ขุทฺทาวาสายิ ตินฺนาจุณฺณานิ ปริมตานิ ๆ เปฯ ๆ อนุชานามิ ภิกฺขเว

---

๑ ฉ. วิลิกายปิ ๆ ๒ ฉ. ขุทฺทกานิภเวนฺติ ๆ ๓ ฉ. ภเวหิ ๆ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីដ៏ឲ្យខ្ពស់ឡើង ។ ទឿនក៏រេចធ្លាក់ចេញ ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាឡើង ក៏លំបាក ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាឡើង៧ ក៏ធ្លាក់ចុះមក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) បង្គន់ដៃ ។

(២០៥) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុយោនទឹកឡើងដោយវល្ល្ងខ្លះ ដោយវត្តន្ទបង្កេះខ្លះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត(ឲ្យធ្វើ)ខ្សែសម្រាប់យោនទឹកអណ្តូង ។ ដៃក៏ឈឺ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) ឈើចំងាយនូសម្រាប់យោន (ទឹក) ត្រង់ត្រវែងនឹងតែ (សម្រាប់យោន) ។ កាជន៍កំបែកបាក់ជាច្រើន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបំពង់ ៣ យ៉ាង គឺ បំពង់លោហជាតិ ១ បំពង់ឈើ ១ បំពង់សៀក ១ ។

(២០៦) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុយោនទឹកកន្ធព័ទ្ធលំបាក ដោយរោងខ្លះ ដោយភ្លៀងខ្លះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើរោងអណ្តូងទឹក ។ កំទេចស្មៅក៏ធ្លាក់ចុះក្នុងរោងអណ្តូងទឹក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ทุกฺขสฺเสว ขลฺลาฏมลนฺติ กาสุ เสตาฬฺหิ กาฬปาฬฺหิ กาฬกปาฬฺหิ เกวฏกปาฬฺหิ มาลาการมฺปิ ลตาการมฺปิ มตาวฬฺหกานิ ปญฺจปฏฺฐิกานิ ติวาเรน ฉฑฺฑิตานิ ฯ

(๒๐๗) เตน โข ปน สมเยน ขุทฺทาโก อาวาโส ปุราโต โหติ ฯ ตสฺมาจุณฺโณปิ ปิฏฺฐมฺปิ ทนฺตกฏฺฐมฺปิ ทาตุนฺติ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อภิหาริมนฺติ ฯ

(๒๐๘) เตน โข ปน สมเยน ขุทฺทกภาชนานิ สนฺนิปติตานิ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขุทฺทกโปณึ ขุทฺทกกภาชนนฺติ ฯ

(๒๐๙) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อาวาเม ตหึ ตหึ ฉฑฺเฑนฺติ ฯ อาวาโม จิกฺขลฺโล โหติ ฯ กากาปิ ฌายนฺติ อาเวเฐนฺติ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขุทฺทกวจฺจกุฏินฺติ[๑] ฯ วจฺจกุฏิกา ปากฏา โหติ ฯ ภิกฺขู หิรียนฺติ ฉฑฺเฑนฺติ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว

๑ ม. วจฺจกุฏินฺติ ฯ

តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យគាបជម្ងូលហើយបូកលាបដីស្អិត ទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ ឲ្យមានពណ៌ស ឲ្យមានពណ៌ខ្មៅ លាបដោយរង់ ធ្វើក្តីផ្កា ក្តីវល្លិ ក្បាច់ផ្សេងៗមក។ ធ្វើក្បាច់មានស្រទាប់៥ស្បៀងស្មើរ ខ្សែស្បៀងចើរ។

(២០៧) សម័យនោះឯង អណ្តូងទឹកមិនទាន់មានគំរបនៅឡើយ។ កំពេចស្មៅខ្លះ អាចម៍ដីខ្លះ ក៏ពេយពេយចុះ (ក្នុងអណ្តូងនោះ) ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើគំរប ។

(២០៨) សម័យនោះឯង ភាជន៍សម្រាប់ដងទឹកមិនទាន់មាននៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតស្លឹកសម្រាប់ដាក់ទឹក ទំពែងសម្រាប់ដាក់ទឹក ។

(២០៩) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុផ្លូតទឹកក្នុងទីពីសាសក្នុងអាវាម។ អាវាមក៏មានកក់ជ្រាំ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតអណ្តូងសម្រាប់ដាក់ទឹកជ្រាំ ។ អណ្តូងសម្រាប់ដាក់ទឹកជ្រាំ គាំងនៅក្នុងទីវាល មិនទាន់បានបិទបាំងនៅឡើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏អៀនខ្មាស មិនហ៊ានផ្លូតទឹក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ปริกฺขิปิตพฺพนฺ ติ ยถา ตาสญฺจ ปริกฺขาย ปริกฺขาสงฺขาตสฺส อากาสสฺส ปริจฺเฉทกรณวเสน ปริกฺขาสงฺขาตา อากาสา ปริกฺขา นาม โหติ ฯ เอวนฺ ติ อนุชานามิ ภิกฺขเว สพฺพนฺตนฺ ติ ยถา สพฺพา ปริกฺขา ปริกฺขาสงฺขาตสฺส อากาสสฺส ปริจฺเฉทกรณวเสน ปริกฺขาสงฺขาตา อากาสา นาม โหติ ฯ เอวนฺ ติ อนุชานามิ ภิกฺขเว อุทกนฺติ ยถา อุทกญฺจ ปริกฺขาย ปริกฺขาสงฺขาตสฺส อากาสสฺส ปริจฺเฉทกรณวเสน ปริกฺขาสงฺขาตา อากาสา นาม โหติ ฯ เอวนฺ ติ อนุชานามิ ภิกฺขเว อุทกมฺปิ ปริกฺขิปิตพฺพนฺติ ฯ

(๒๑๐) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขูนํ ภตฺตาทีนิ ปิโตทกานิ เหฏฺฐา โหนฺติ ฯ ภควาโต ปฏิสฺสุตฺวา อาเวเธสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อุทกปุญฺฉนึ เวฐฺเฐตฺวา พนฺธิตุนฺติ ฯ

(๒๑๑) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร อุปาสโก สทฺโธ อสฺสทฺธาย เวกฺขณิยา ภาเรสุ-ภาเรน โหติ ฯ ภควาโต ปฏิสฺสุตฺวา อาเวเธสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว เวกฺขณินฺติ ฯ เวกฺขณิยา ภิกฺขูสุ ปฏิปชฺชนฺติ ฯ เอวนฺ ติ อนุชานามิ ภิกฺขเว ติณฺณนฺ ปริกฺขานนฺ ติ ยถา ติสฺสนฺนญฺจ ปริกฺขาย ปริกฺขาสงฺขาตสฺส อากาสสฺส ปริจฺเฉทกรณวเสน ปริกฺขาสงฺขาตา อากาสา นาม โหติ ฯ อาเวหงฺคา วิหงฺคา ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว

តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបិទបាំងដោយកំពែង ๓ យ៉ាង គឺ កំពែងឥដ្ឋ ๑ កំពែងថ្ម ๑ កំពែងឈើ ๑ ។ អណ្តូងសម្រាប់ដាក់ទឹកស្រាំក៏មានភក់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្រាលកម្រាល ๓ យ៉ាង គឺ កម្រាលឥដ្ឋ ๑ កម្រាលថ្ម ๑ កម្រាលឈើ ๑ ។ ទឹកក៏ជក់នៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើប្រឡាយទឹក ។

(๒๑๐) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានខ្វះត្រជាក់ (ដោយដំណក់ទឹក) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើវត្ថុសម្រាប់ដួតទឹក (មានក្តុកជាដើម) ប្តឹងដួតដោយកំណាត់សំពត់ក៏បាន ។

(๒๑๑) សម័យនោះឯង មានឧបាសកម្នាក់មានចំណង់ទឹងធ្វើស្រះជាប្រយោជន៍ដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើស្រះបាន ។ (លុះនោះ) ភ្លៀងស្រះក៏រលេះចេញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើខឿន ๓ យ៉ាង គឺ ខឿនឥដ្ឋ ๑ ខឿនថ្ម ๑ ខឿនឈើ ๑ ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាធ្វើឯកំលំបាក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត

តយោ សោចាណោ ឥដ្ឋកាសោចាណំ សិលាសោចាណំ ជារុសោចាណន្តិ ។ អាភេមន្តា បរិមតន្តិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អាលម្ពនពាហន្តិ ។ ចោក្ខរណិយា ឧទកំ បុកណំ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ឧទកមាតិកំ(១) ឧទកនិទ្ធមនន្តិ ។

(២១២) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ឧបាសកោ ភិក្ខុសង្ឃស្ស អត្ថាយ និល្លេខំ ផ្តាយរំ កត្តុកាមោ(២) ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ និល្លេខំ ផ្តាយរន្តិ ។

(២១៣) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ចាតុម្មាសំ និសីទនេន វិប្បវសន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ ចាតុម្មាសំ និសីទនេន វិប្បវសិតព្ពំ យោ វិប្បវសេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

---

១ ម. ឧទកមាតិកំ ។ ២ ម. អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សង្ឃស្ស អត្ថាយ និល្លេខំ ផ្តាយរំ ពត្តុកាមោ ។

ជណ្តើរ ៣ យ៉ាង គឺ ជណ្តើរឥដ្ឋ ១ ជណ្តើរថ្ម ១ ជណ្តើរឈើ ១ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះនាំគ្នាទៀងទៅក៏ធ្លាក់ចុះមកវិញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបង្អាន់ដៃ ។ (វេលានោះ)
ក្នុងស្រះមានទឹកចាស់ជក់នៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើប្រឡាយទឹក ទំនប់ចង្កូតទឹក ។

(๒๑๒) សម័យនោះឯង មានឧបាសកម្នាក់មានចំណង់ទំនងធ្វើពេង
ភ្លើង ជាទីក្សាកាយ(ប្រកបដោយ)ជម្ងឺជង្គារ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់
ភិក្ខុសង្ឃ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើពេង
ភ្លើងជាទីក្សាកាយមានជម្ងឺជង្គារ ។

(๒๑๓) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនៅច្រាសចាកនិសីទនៈ
អស់ ៤ ខែ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវនៅច្រាសចាក
និសីទនៈអស់ ៤ ខែទេ ភិក្ខុណានៅច្រាស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๑๔) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខុយោ កិត្តកំ បុច្ឆាកិត្តកំ ណ្ហាសុ សយនេសុ សយន្តិ ។ មនុស្សា វិហារចារិកំ អាហិណ្ឌន្តា បស្សិត្វា ខុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហិ តាមកោកិលោ-តំ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ ន តិត្តកេ បុច្ឆាកិត្តកំ ណ្ហាសុ សយនេសុ សយិតព្ពំ យោ សយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(๒๑๕) តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា កន្ទន្តិ មាលន្តិ អាធាយ អារាមំ អាគច្ឆន្តិ ។ តិត្ថិ-កាកុក្កុច្ចាយន្តា ន បដិក្កមន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិត្តកេ កន្ទំ តហេត្វា តាកដេ បញ្ចង្គុលិកំ ទាតុំ បុប្ផំ តហេត្វា វិហារេ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតុន្តិ ។

(๒๑๖) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស ឧម-តកំ ខុល្លុំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេ-សុំ ។ អនុជានាមិ តិត្តកេ ឧមតកន្តិ ។ អថខោ តិត្តកំ

ขุ. ๒. ภิกฺขุนีวิภงฺค. วินีตวตฺถุ. ๑. ปาราชิกกณฺฑ. ๑. ปฐมปาราชิกสิกฺขาปท.

[๒๑๔] สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ๆ มนุษย์ทั้งหลายเดือดร้อน ... ติเตียน ... ว่า ... ไฉนพวกสมณศากยบุตรจึงถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะเล่า ... ภิกษุทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นเดือดร้อน ... ติเตียนอยู่ ... ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งถามภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าพวกเธอถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะจริงหรือ ... ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุไม่ควรถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ... ภิกษุใดถ่าย ต้องอาบัติทุกกฏ ...

[๒๑๕] สมัยนั้นแล มนุษย์ทั้งหลายนำยาคูเครื่องปรุงต่าง ๆ ผลไม้ต่าง ๆ มาถวายภิกษุทั้งหลาย ... ภิกษุทั้งหลายมีความรังเกียจไม่รับ ... ภิกษุทั้งหลายได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้รับยาคูเครื่องปรุงต่าง ๆ ผลไม้ต่าง ๆ ที่ทำเป็นกัปปิยะแล้ว ... ภิกษุใดรับ ต้องอาบัติทุกกฏ ... ครั้นรับแล้วพึงฉันในวันนั้นเอง ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ...

[๒๑๖] สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ... มนุษย์ทั้งหลายเดือดร้อน ... ติเตียน ... ว่า ... ไฉนพวกสมณศากยบุตรจึงถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะเล่า ... ภิกษุทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นเดือดร้อน ... ติเตียนอยู่ ... ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งถามภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าพวกเธอถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะจริงหรือ ... ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุไม่ควรถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ... ภิกษุใดถ่าย ต้องอาบัติทุกกฏ ... ครั้นรับแล้วพึงฉันในวันนั้นเอง ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ...

[๒๑๗] สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ... มนุษย์ทั้งหลายเดือดร้อน ... ติเตียน ... ว่า ... ไฉนพวกสมณศากยบุตรจึงถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะเล่า ... ภิกษุทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นเดือดร้อน ... ติเตียนอยู่ ... ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งถามภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าพวกเธอถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะจริงหรือ ... ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุไม่ควรถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ... ภิกษุใดถ่าย ต้องอาบัติทุกกฏ ... ครั้นรับแล้วพึงฉันในวันนั้นเอง ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ภิกษุทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นเดือดร้อน ... ติเตียนอยู่ ... ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้รับยาคูเครื่องปรุงต่าง ๆ ผลไม้ต่าง ๆ ที่ทำเป็นกัปปิยะแล้ว ... ภิกษุใดรับ ต้องอาบัติทุกกฏ ... ครั้นรับแล้วพึงฉันในวันนั้นเอง ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ...

[๒๑๘] สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ... มนุษย์ทั้งหลายเดือดร้อน ... ติเตียน ... ว่า ... ไฉนพวกสมณศากยบุตรจึงถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะเล่า ... ภิกษุทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นเดือดร้อน ... ติเตียนอยู่ ... ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งถามภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าพวกเธอถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะจริงหรือ ... ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุไม่ควรถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ... ภิกษุใดถ่าย ต้องอาบัติทุกกฏ ... ครั้นรับแล้วพึงฉันในวันนั้นเอง ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ภิกษุทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นเดือดร้อน ... ติเตียนอยู่ ... ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้รับยาคูเครื่องปรุงต่าง ๆ ผลไม้ต่าง ๆ ที่ทำเป็นกัปปิยะแล้ว ... ภิกษุใดรับ ต้องอาบัติทุกกฏ ... ครั้นรับแล้วพึงฉันในวันนั้นเอง ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำอ้อยได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ...

[๒๑๙] สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ... มนุษย์ทั้งหลายเดือดร้อน ... ติเตียน ... ว่า ... ไฉนพวกสมณศากยบุตรจึงถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะเล่า ... ภิกษุทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นเดือดร้อน ... ติเตียนอยู่ ... ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งถามภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าพวกเธอถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะจริงหรือ ... ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุไม่ควรถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ... ภิกษุใดถ่าย ต้องอาบัติทุกกฏ ... ครั้นรับแล้วพึงฉันในวันนั้นเอง ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำอ้อยได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ภิกษุทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นเดือดร้อน ... ติเตียนอยู่ ... ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้รับยาคูเครื่องปรุงต่าง ๆ ผลไม้ต่าง ๆ ที่ทำเป็นกัปปิยะแล้ว ... ภิกษุใดรับ ต้องอาบัติทุกกฏ ... ครั้นรับแล้วพึงฉันในวันนั้นเอง ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำอ้อยได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำผึ้งได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ...

[๒๒๐] สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ... มนุษย์ทั้งหลายเดือดร้อน ... ติเตียน ... ว่า ... ไฉนพวกสมณศากยบุตรจึงถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะเล่า ... ภิกษุทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นเดือดร้อน ... ติเตียนอยู่ ... ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งถามภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าพวกเธอถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะจริงหรือ ... ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุไม่ควรถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ... ภิกษุใดถ่าย ต้องอาบัติทุกกฏ ... ครั้นรับแล้วพึงฉันในวันนั้นเอง ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำอ้อยได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ภิกษุทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นเดือดร้อน ... ติเตียนอยู่ ... ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้รับยาคูเครื่องปรุงต่าง ๆ ผลไม้ต่าง ๆ ที่ทำเป็นกัปปิยะแล้ว ... ภิกษุใดรับ ต้องอาบัติทุกกฏ ... ครั้นรับแล้วพึงฉันในวันนั้นเอง ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำอ้อยได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำผึ้งได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำเหง้าบัวได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ...

[๒๒๑] สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ... มนุษย์ทั้งหลายเดือดร้อน ... ติเตียน ... ว่า ... ไฉนพวกสมณศากยบุตรจึงถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะเล่า ... ภิกษุทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นเดือดร้อน ... ติเตียนอยู่ ... ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งถามภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าพวกเธอถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะจริงหรือ ... ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุไม่ควรถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ... ภิกษุใดถ่าย ต้องอาบัติทุกกฏ ... ครั้นรับแล้วพึงฉันในวันนั้นเอง ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำอ้อยได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ภิกษุทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นเดือดร้อน ... ติเตียนอยู่ ... ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้รับยาคูเครื่องปรุงต่าง ๆ ผลไม้ต่าง ๆ ที่ทำเป็นกัปปิยะแล้ว ... ภิกษุใดรับ ต้องอาบัติทุกกฏ ... ครั้นรับแล้วพึงฉันในวันนั้นเอง ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำอ้อยได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำผึ้งได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำเหง้าบัวได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำเหง้าบัวได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ...

[๒๒๒] สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ... มนุษย์ทั้งหลายเดือดร้อน ... ติเตียน ... ว่า ... ไฉนพวกสมณศากยบุตรจึงถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะเล่า ... ภิกษุทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นเดือดร้อน ... ติเตียนอยู่ ... ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งถามภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าพวกเธอถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะจริงหรือ ... ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุไม่ควรถ่ายอุจจาระลงในที่ที่เขาเทน้ำล้างภาชนะ ... ภิกษุใดถ่าย ต้องอาบัติทุกกฏ ... ครั้นรับแล้วพึงฉันในวันนั้นเอง ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำอ้อยได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ภิกษุทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นเดือดร้อน ... ติเตียนอยู่ ... ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ... พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้รับยาคูเครื่องปรุงต่าง ๆ ผลไม้ต่าง ๆ ที่ทำเป็นกัปปิยะแล้ว ... ภิกษุใดรับ ต้องอาบัติทุกกฏ ... ครั้นรับแล้วพึงฉันในวันนั้นเอง ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำอ้อยได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำผึ้งได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำเหง้าบัวได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำเหง้าบัวได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ... ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ไข้ฉันยาดองด้วยน้ำเหง้าบัวได้ตลอดเจ็ดวัน ... ภิกษุใดฉันต้องอาบัติทุกกฏ ...

ឯតទហោសិ ឧមតកំ អធិដ្ឋាតព្ពំ ន ខោ មុហុ
វិកប្បេតព្ពន្តិ ។បេ។ ន តំក្ខណេ ឧមតកំ អធិដ្ឋាតព្ពំ
ន វិកប្បេតព្ពន្តិ ។

(២១៧) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា
តំក្ខ អាសិត្តកុបជានេ[1] កុញ្ជន្តិ ។ មនុស្សា ជុគ្ឆា-
យន្តិ ឱយន្តិ វិចារេន្តិ ។បេ។ សេយ្យថាបិ តំហី
កាមភោគិនោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។
ន តំក្ខណេ អាសិត្តកុបជានេ កុញ្ជិតព្ពំ យោ កុញ្ជេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(២១៨) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ តំក្ខ
តិលាយោ ហោតិ ។ សោ កុញ្ជមានោ ន សក្កោតិ
ហត្ថេន បត្តំ សង្ហរិតុំ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។
អនុជានាមិ តំក្ខណេ មនោវិកប្បន្តិ ។

---

១ ម. អាសិត្តកុបជានេ ។

មានសេចក្តីត្រិះរិះថា កម្រាលស្មាច់ដែលគេធ្វើដោយពេមចៀមនេះ យើងគួរអធិដ្ឋាន ឬគួរវិកប្ប ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនបាច់អធិដ្ឋាន មិនបាច់វិកប្បទេ កម្រាលស្មាច់ដែលគេធ្វើដោយពេមចៀមទេ ។

(๒๑๗) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់កោជវកង្គកាជន៍ពិសេស(๑) សម្រាប់រងចង្ហាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអកប្បិយការគាមៗ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់កោជវ កង្គកាជន៍ពិសេស សម្រាប់រងចង្ហាន់ទេ ភិក្ខុណាឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๑๘) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ១រូបមានជម្ងឺ ។ កាលដែលភិក្ខុនោះទាន់មិនអាចនឹងទប់ថ្នាត្រដោយដៃបាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកាជន៍សម្រាប់រងដែលធ្វើដោយឈើ ។

---

๑ អដ្ឋកថា គុឬថាស ដែលធ្វើដោយស្មៅឬទាំងដែងនឹងប្រាកដ ។

ទុតិយវគ្គទុតិយេ ឯកកាជនេ អាបត្តាទិ វិត្ថារកថាវណ្ណនា

(២១៩) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ តិក្ខត្តុំ ភត្តភាជនេ ភុញ្ជន្តិ ។ ភត្តច្ឆាលកេបិ(១) ចរន្តិ ។ ភត្តមញ្ជោបិ តុវដ្តេន្តិ ។ ភត្តគ្គណោបិ តុវដ្តេន្តិ ។ ភត្តចាដិយោបិ តុវដ្តេន្តិ ។ ភត្តគ្គណចាដិយោបិ តុវដ្តេន្តិ(២) ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ ។បេ។ សេយ្យថាបិ គិហី កាមភោគិនោ ។បេ។ ភកវតោ ឥតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ ន តិក្ខត្តុំ ភត្តភាជនេ ភុញ្ជិតព្ពំ ន ភត្តច្ឆាលកេ ចរិតព្ពំ ន ភត្តមញ្ជោ តុវដ្តិតព្ពោ ន ភត្តគ្គណោ តុវដ្តិតព្ពោ ន ភត្តចាដិយោ តុវដ្តិតព្ពា ន ភត្តគ្គណចាដិយោ តុវដ្តិតព្ពា(៣) យោ តុវដ្តេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(២២០) តេន ខោ បន សមយេន វជ្ជិយា លិច្ឆវិ មេត្តិយភុម្មជកានំ តិក្ខត្តុំ សហាយោ ហោតិ ។ អថ-ខោ វជ្ជិ លិច្ឆវី យេន មេត្តិយភុម្មជកា តិក្ខត្តុំ តេនុប-សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មេត្តិយភុម្មជកេ តិក្ខត្តុំ ឯតទវោច

---

១ ម. ឯកច្ឆាលកោបិ ។ ២ ម. ឯកគ្គណោបិ តុវដ្តេន្តិ ។ ឯកចាដិយោបិ តុវដ្តេន្តិ ។ ឯកគ្គណចាដិយោបិ តុវដ្តេន្តិ ។ ៣ ម. ន ឯកគ្គណោ តុវដ្តិតព្ពោ ។ ន ឯកចាដិយោ តុវដ្តិតព្ពា ។ ន ឯកគ្គណចាដិយោ តុវដ្តិតព្ពា ។

ขุទฺทกวตฺถุทูสกะ: ภิกฺขูมาทปริโภคกฺขนฺธกภาณ์ ภาษาบาลี-ไทย เล่ม ๔ ภาค ๑

(๒๑๙) สมัยนั้นแล พวกภิกษุฉัพพัคคีย์ภิกษุฉันร่วม (โภชน) ในที่ภาชน์ใบเดียวกันบ้าง ๆ ล้างบาตรในที่ภาชน์ใบเดียวกันบ้าง ๆ เช็ดเท้าด้วยผ้าเช็ดเท้าผืนเดียวกันบ้าง ๆ เช็ดเท้าด้วยเครื่องลาดผืนเดียวกันบ้าง ๆ เช็ดเท้าด้วยผ้าเช็ดเท้าผืนเดียวกันบ้าง ๆ เช็ดเท้าด้วยเครื่องลาดผืนเดียวกันบ้าง ๆ มนุษย์ทั้งหลายเห็นแล้วเพ่งโทษติเตียนอยู่ ๆ ว่า ๆ ดังนี้ว่า ๆ เป็นต้น ๆ ว่าไฉนภิกษุทั้งหลายชาวศากยบุตรจึงได้ทำกรรมเห็นปานนี้ ๆ เล่า ๆ ดังนี้ ๆ ภิกษุทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นเพ่งโทษติเตียนอยู่ ๆ ว่า ๆ ดังนี้ว่า ๆ เป็นต้น ๆ ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ๆ เป็นต้น ๆ พระผู้มีพระภาคได้ตรัสถามภิกษุทั้งหลายว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าพวกเธอฉันร่วมภาชน์ใบเดียวกันจริงหรือ ๆ เป็นต้น ๆ ภิกษุทั้งหลายได้กราบทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ๆ เป็นต้น ๆ พระผู้มีพระภาคได้ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรฉันร่วม (โภชน) ในภาชน์ใบเดียวกัน ไม่ควรล้างบาตรในที่ภาชน์ใบเดียวกัน ไม่ควรเช็ดเท้าด้วยผ้าเช็ดเท้าผืนเดียวกัน ไม่ควรเช็ดเท้าด้วยเครื่องลาดผืนเดียวกัน ไม่ควรเช็ดเท้าด้วยผ้าเช็ดเท้าผืนเดียวกัน ไม่ควรเช็ดเท้าด้วยเครื่องลาดผืนเดียวกัน ภิกษุใดฉันร่วมก็ดี ล้างก็ดี เช็ดเท้าด้วยผ้าเช็ดเท้าผืนเดียวกันก็ดี เช็ดเท้าด้วยเครื่องลาดผืนเดียวกันก็ดี เช็ดเท้าด้วยผ้าเช็ดเท้าผืนเดียวกันก็ดี เช็ดเท้าด้วยเครื่องลาดผืนเดียวกันก็ดี ต้องอาบัติทุกกฏ ๆ

(๒๒๐) สมัยนั้นแล วัฏฏลิจุวิดาสังฆปาโมกข์ภิกษุณีสงฆ์ ๆ ลำดับนั้นแล วัฏฏลิจุวิดาได้ไปหาภิกษุณีทั้งหลายถึงที่อยู่ ๆ ครั้นไปถึงแล้ว ได้กล่าวกะภิกษุณีทั้งหลายดังนี้ว่า ดูก่อนแม่เจ้าทั้งหลาย ขอแม่เจ้าทั้งหลายจงมาเถิด ๆ ดิฉันจักให้แม่เจ้าทั้งหลายฉันร่วมภาชน์ใบเดียวกัน

វណ្ដមំ អយ្យាតំ ។ ឃំ វុត្តេ មេត្តិយភុម្មជកា តំក្ខ
ណាលបឹសុ ។ ទុតិយម្បិ ខោ វេឡ្ឃ លិច្ឆវិ មេត្តិ-
យភុម្មជកេ តំក្ខ ឯតទវោច វណ្ដមំ អយ្យាតំ ។ ទុតិ-
យម្បិ ខោ មេត្តិយភុម្មជកា តំក្ខ ណាលបឹសុ ។
តតិយម្បិ ខោ វេឡ្ឃ លិច្ឆវិ មេត្តិយភុម្មជកេ
តំក្ខ ឯតទវោច វណ្ដមំ អយ្យាតំ ។ តតិយម្បិ ខោ
មេត្តិយភុម្មជកា តំក្ខ ណាលបឹសុ ។ កច្ចាហំ អយ្យានំ
អបរជ្ឈាមិ តាសុរ្ឍ មំ អយ្យា ណាលបន្តីតិ ។ តថា ហិ
បន តុំ អាវុសោ វឡ្ឃ អម្ហេ ឧញ្ចេន មល្លបុត្តេន វិហេ-
ឋយមានេ អជ្ឈុបេក្ខសីតិ ។ កច្ចាហំ អយ្យា ករោ-
មីតិ ។ សចេ ខោ តុំ អាវុសោ វឡ្ឃ ឥច្ឆេយ្យាសិ
អាជ្ឈ ភគវា អាយស្មន្តំ ឧញ្ចំ មល្លបុត្តំ ណាសា-
បេយ្យាតិ ។ កច្ចាហំ អយ្យា ករោមិ កិំ មយា សក្កោ

លោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះករុណាថ្វាយបង្គំ ។ គាលវឬលិច្ឆវីនិយាយយ៉ាងនេះ
ហើយ មេត្តិយភិក្ខុនីឯកូមជកភិក្ខុមិនបាននិយាយពាក់ពាក់មកវិញឡើយ ។
វឬលិច្ឆវីក៏និយាយទៅកមេត្តិយភិក្ខុនីឯកូមជកភិក្ខុ ជាគំរប់ពីរដងទៀតថា
លោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះករុណាថ្វាយបង្គំ ។ មេត្តិយភិក្ខុនីឯកូមជកភិក្ខុ ក៏មិន
បាននិយាយពាក់ពាក់ ជាគំរប់ពីរដងទៀត ។ វឬលិច្ឆវីនិយាយទៅកមេត្តិយភិក្ខុនីឯកូមជកភិក្ខុ ជាគំរប់បីដងទៀតថា លោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះករុណា
ថ្វាយបង្គំ ។ មេត្តិយភិក្ខុនីឯកូមជកភិក្ខុក៏មិនបាននិយាយពាក់ពាក់ ជា
គំរប់បីដងទៀត ។ វឬលិច្ឆវីនិយាយថា ខ្ញុំក្តៅខុសនឹងលោកម្ចាស់
ដូចម្តេច ហេតុអ្វីក៏បានជាលោកម្ចាស់មិននិយាយពាក់ពាក់នឹងខ្ញុំ ។ មេត្តិយ-
ភិក្ខុនីឯកូមជកភិក្ខុនិយាយថា នែអាវុសោ វឬលិ: បានជាយើងមិននិយាយ
ពាក់ពាក់ទៅកអ្នក ព្រោះព្រះខីណាសវបុគ្គលបៀតបៀនយើង អ្នកមិនអើតើ
សោះ ។ វឬលិច្ឆវីនិយាយថា លោកម្ចាស់ ខ្ញុំនឹងធ្វើដូចម្តេច ។ មេត្តិយ-
ភិក្ខុនីឯកូមជកភិក្ខុនិយាយថា នែអាវុសោ វឬលិ: ប្រសិនបើអ្នកចង់ដែរ (ចូល
ដៃផង) ព្រះមានព្រះភាគគប្បីឲ្យព្រះខីណាសវបុគ្គល មានអាយុវិនាសក្នុងថ្ងៃ
នេះឯង ។ វឬលិច្ឆវីនិយាយថា លោកម្ចាស់ ខ្ញុំនឹងធ្វើដូចម្តេច ខ្ញុំនឹងអាច

ភាកុត្តំ ។ ឯហិ ត្វំ អាវុសោ វច្ឆ យេន ភគវា តេ-
ឧបសង្កម ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ ឯវំ វទេហិ ឥធ ភន្តេ
ឆព្ពគ្គិយំ ឧម្បដិវូបំ យាយំ ភន្តេ ឯសា អភយា អនីតិកា
អនុបទ្ទវា សាយំ ឯសា សភយា សឧបទ្ទវា សឧបទ្ទវ
យតោ ឯវាគំ តតោ បវាតំ ឧទកំ មញ្ញេ អាឯិត្តំ អាយ្យេន
មេ ឧញ្ញេន មល្លបុត្តេន បជាបតំ ទ្ធសិតាតំ ។ ឯវំ
អយ្យាតំ ខោ វច្ឆ លិច្ឆវិ មេត្តិយភុម្មជកានំ តិក្ខត្តុំ
បដិសុត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីទិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិន្នោ
ខោ វច្ឆ លិច្ឆវិ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥធ ភន្តេ ឆព្ពគ្គិយ
ឧម្បដិវូបំ យាយំ ភន្តេ ឯសា អភយា អនីតិកា អនុ-
បទ្ទវា សាយំ ឯសា សភយា សឧបទ្ទវា សឧបទ្ទវ
យតោ ឯវាគំ តតោ បវាតំ ឧទកំ មញ្ញេ អាឯិត្តំ
អាយ្យេន មេ ឧញ្ញេន មល្លបុត្តេន បជាបតំ ទ្ធសិតាតំ ។

ដើម្បីធ្វើដូចម្តេច ។ មេត្តិយភិក្ខុទើសកុមជកភិក្ខុនិយាយថាម្តាប់ថា នែអាវុសោ វឌ្ឍៈ អ្នកឯងចូរមក អ្នកចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ត្រូវក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទីនេះមិនកំចាំង មិនសមគួរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទិសណាដែលមិនមានភ័យ មិនមានចង្រៃ មិនមានឧបទ្រព ទិសនោះក៏ត្រឡប់ទៅជាមានភ័យ មានចង្រៃ មានឧបទ្រពវិញ ខ្សាល់ចេញអំពីទិសណា ទិសនោះត្រឡប់ទៅជាមានខ្សាល់ចូលវិញ ទឹក (ត្រជាក់) ត្រឡប់ទៅជាក្តៅវិញ ឥឡូវនេះ លោកម្ចាស់ខ្ញុំមិនប្រុងប្រយ័ត្ន ចានប្រុងស្តុទឹងប្រពន្ធខ្ញុំ ។ វឌ្ឍលិច្ឆវីទី២លុះស្តាប់ពាក្យរបស់មេត្តិយភិក្ខុ នឹងកុមជកភិក្ខុទាំងនោះថា ក្បុណា លោកម្ចាស់ ហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះវឌ្ឍលិច្ឆវីអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទីនេះមិនកំចាំង មិនសមគួរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទិសណាដែលមិនមានភ័យ មិនមានចង្រៃ មិនមានឧបទ្រព ទិសនោះក៏ត្រឡប់ទៅជាមានភ័យ មានចង្រៃ មានឧបទ្រព ខ្សាល់ចេញអំពីទិសណា ទិសនោះត្រឡប់ទៅជាមានខ្សាល់ចូលវិញ ទឹក (ត្រជាក់) ត្រឡប់ទៅជាក្តៅវិញ ឥឡូវនេះលោកម្ចាស់ខ្ញុំមិនប្រុងប្រយ័ត្នរក្សារបស់ខ្ញុំ ។

(៦៦១) អថខោ កកកា ឯតស្មឹ ឯធានេ ឯតស្មឹ បកាសណា តំក្ខុសង្ឃំ សន្ធេថាតាបេត្វា អាយស្មន្តំ ឧត្តំ មល្លបុត្តំ បដិបុច្ឆិ សរសិ ត្វំ ឧត្ត ឯវរូបំ កត្តា យថាយំ វេឡុ អាហាតំ ។ យថា មំ ភន្តេ កកកា ជានាតីតំ ។ ឧតយម្បិ ខោ កកកា ។បេ។ តតិយម្បិ ខោ កកកា អាយស្មន្តំ ឧត្តំ មល្លបុត្តំ ឯតទវោច សរសិ ត្វំ ឧត្ត ឯវរូបំ កត្តា យថាយំ វេឡុ អាហាតំ ។ យថា មំ ភន្តេ កកកា ជានាតីតំ ។ ន ខោ ឧត្ត ឧត្ថា ឯវំ ឯកូមេត្តំ សចេ តយា កតំ កតន្តំ វេទិតំ សចេ អកតំ អកតន្តំ វេទិតំ ។ យតោហំ ភន្តេ ជានាមោ ជានតំជានាមិ សុបិ-ន្តេនបិ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវិតា បកេវ ជាគរកេតំ ។

(៤២១) ព្រោះនិទានេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគឲ្យ ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះទព្វមល្លបុត្តមានអាយុថា ម្នាលទព្វៈ អ្នកឃើញមើល អ្នកបានធ្វើអំពើយ៉ាងនេះដូចជាវឌ្ឍៈនេះពោលមែនឬ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបខ្ញុំព្រះអង្គស្រាប់ហើយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ទៅនឹងព្រះទព្វមល្លបុត្ត ដ៏មានអាយុ ជាគំរប់ពីរដងធងន ។ បេ ។ ជាគំរប់បីដងធងថា ម្នាលទព្វៈ អ្នកឃើញមើល អ្នកបានធ្វើអំពើយ៉ាងនេះដូចជាវឌ្ឍៈនេះពោលមែនឬ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបខ្ញុំព្រះអង្គស្រាប់ហើយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទព្វៈ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយមិនពោលបណ្តោះបណ្តៃយ៉ាងនេះទេ បើអំពើអ្វីដែលអ្នកបានធ្វើហើយ អ្នកចូរធ្វើយថាធ្វើហើយ បើអំពើដែលអ្នកមិនបានធ្វើទេ អ្នកចូរឆ្លើយថាមិនបានធ្វើទេ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គតាំងអំពីកើតមកវេលាណា មិនដែលស្គាល់សេតាមេថុនធម្មទេ សូម្បីតែយល់សប្តិក៏មិនដែលឃើញឡើយ ចាំបាច់និយាយទៅថ្វីដល់តាក្នុងវេលាភ្ញាក់ ។

(๒๒๒) อถโข ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ เตนหิ ภิกฺขเว สงฺฆสฺส ปจฺจวิสฺสชฺชนปฏิญฺญาย ปตฺตํ อุกฺกุชฺชถ อสมฺภินฺนํ สงฺฆาเฏน ปฏิจฺฉาเทถ ฯ

(๒๒๓) อฏฺฐหิ ภิกฺขเว อเปหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน ปตฺโต อุกฺกุชฺชิตพฺโพ ภิกฺขุโน อลาภาย ปริสกฺกิตพฺโพ ภิกฺขุโน อลาภาย ปริสกฺกิตพฺโพ ภิกฺขุโน อลาภาย ปริสกฺกิตพฺโพ ภิกฺขู อกฺกোสิตพฺโพ ปริภาสิตพฺโพ ภิกฺขู ภิกฺขูหิ เภเทตพฺโพ ภิกฺขุสฺส อาวฬฺหาย กาสิตพฺโพ ฉมฺภิตสฺส อาวฬฺหาย กาสิตพฺโพ สงฺฆสฺส อาวฬฺหาย กาสิตพฺโพ อนุปาหนาย ภิกฺขเว เอเตหิ อฏฺฐหาเปหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน ปตฺโต อุกฺกุชฺชิตพฺโพ ฯ

(๒๒๔) ฉหาคาเร ปน ภิกฺขเว อุกฺกุชฺชิตพฺโพ ฯ ฉฑฺเฑนฺติ ภิกฺขเว ปฏิคฺคหิตกานิปิ ภุญฺชนฺติ ปฏิคฺคหิตกานิปิ ขาทนฺติ ปฏิคฺคหิตกานิปิ สายนฺติ ปฏิคฺคหิตกานิปิ ปิวนฺติ ปฏิคฺคหิตกานิปิ ทนฺตกฏฺฐานิปิ ขาทนฺติ ปฏิคฺคหิตกานิปิ มุขโธวนานิปิ ปฏิคฺคหิตกานิปิ อภฺยงฺคนานิปิ ปฏิคฺคหิตกานิปิ ปาริโภสนานิปิ ปฏิคฺคหิตกานิปิ ปาเทสุปิ ปาทมูเลสุปิ ปาทปิฏฺฐิยา

ទុតិយភាណវារៈ ការផ្តាំប៉ាចិត្តិយវិន្ទលិច្ឆវី

(២៦២) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃត្រូវផ្តាំប៉ាចិត្តិយវិន្ទលិច្ឆវី គឺធ្វើមិនឲ្យសង្ឃសេពគប់រក ។

(២៦៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវផ្តាំប៉ាចិត្តិយវិន្ទលិច្ឆឧបាសក ប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ គឺឧបាសកព្យាយាមដើម្បីទំនងមិនឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយបានលាភ ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយបានប្រយោជន៍ ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយបានទីលំនៅ ១ ជេរប្រទេចពួកភិក្ខុ ១ បំបែកពួកភិក្ខុឲ្យបែកខាកពួកភិក្ខុ ១ តិះដៀលព្រះពុទ្ធ ១ តិះដៀលព្រះធម៌ ១ តិះដៀលព្រះសង្ឃ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យផ្តាំប៉ាចិត្តិយវិន្ទលិច្ឆឧបាសកដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការនេះឯង ។

(២៦៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវផ្តាំប៉ាចិត្តិយវិន្ទលិច្ឆយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុដែលឈ្មោះប្រតិពលគប្បីផ្តែងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ជ្រុត) វិន្ទលិច្ឆវិ (ឧបាសក) ចោទព្រះភូមលូបត្រមានអាយុដោយសីលវិបត្តិមិនមានមូល បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ

ปตฺตกลฺเล สเงฺฆ วฏฺฏเส ลิงฺควิเส ปติ ติกฺขตฺตุ-
มสนฺถเต สเงฺฆน กมฺเมน ฯ ปเร ญตฺติ ฯ สุณาตุ
เม ภนฺเต สเงฺฆ วิหาเร ลิงฺควิ อายสฺมนฺตานญฺจ
ปุคฺคลานญฺจ อนฺตเร สีมาวิปตฺติยา อนุปโสเต ฯ สเงฺฆ
วฏฺฏเส ลิงฺควิเส ปติ ติกฺขตฺตุ อสนฺถเต สเงฺฆน
กเมน ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ วฏฺฏเส ลิงฺควิเส
ปตฺตสฺส ติกฺขตฺตา อสนฺถเต สเงฺฆน กมฺมสฺส
ตุณฺหิสฺส ยสฺส นกฺขมติ โส ภาเสยฺย ฯ ติกฺขตฺ-
โต สเงฺฆน วฏฺฏเส ลิงฺควิเส ปตฺเต อสนฺถเต
สเงฺฆน ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ
ธารยามีติ(๑) ฯ

(๒๒๕) อถโข อายสฺมา อานนฺโท ปุพฺพณฺหสมยํ
นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน วฏฺฏเส ลิงฺควิเส
นิเวสนํ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา วฏฺเฏ ลิงฺควิ ฯเน-
นเกน สเงฺฆน เต อาวุโส วฏฺฏ ปตฺเต นิกฺกฑฺฒิโต
อสนฺถเตสิ สเงฺฆนาติ ฯ อถโข วฏฺเฏ ลิงฺควิ

---

๑ ฉเก ปน อถโข สเงฺฆ วฏฺฏเส ลิงฺควิเส ปตฺเต นิกฺกฑฺฒิ อสนฺถเตสิ สเงฺฆน
อกาสีติ ฉาเปน มญฺเญ ภวิตพฺพนฺติ วิญฺญาตพฺพนฺติ ฯ

សង្ឃត្រូវផ្តាប់ថាត្រដល់វុឌ្ឍលិច្ឆវី គឺធ្វើវុឌ្ឍលិច្ឆវីមិនឲ្យសង្ឃកប់អាន ។ នេះដាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វុឌ្ឍលិច្ឆវីឈ្មោះព្រះពូមល្ងបុត្រដ៏មានអាយុ ដោយសីលវិបត្តិមិនមានមូល ។ សង្ឃផ្តាប់ថាត្រដល់វុឌ្ឍលិច្ឆវី គឺធ្វើវុឌ្ឍលិច្ឆវីមិនឲ្យសង្ឃកប់អាន ។ ការផ្តាប់ថាត្រដល់វុឌ្ឍលិច្ឆវី គឺធ្វើវុឌ្ឍលិច្ឆវីមិនឲ្យសង្ឃកប់អាន គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្មើម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវនិយាយឡើងវិញ សង្ឃបានផ្តាប់ថាត្រ ដល់វុឌ្ឍលិច្ឆវី គឺធ្វើវុឌ្ឍលិច្ឆវីមិនឲ្យសង្ឃកប់អានហើយ ការផ្តាប់ថាត្រនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្មើម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្មើមយ៉ាងនេះ ។

(៦៦៩) គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុស្មើកសង្ឃាដិកាន់យកចីវរទើចីវរក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ចូលទៅកាន់ផ្ទះវុឌ្ឍលិច្ឆវី លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ពោលទើងវុឌ្ឍលិច្ឆវីយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោវុឌ្ឍៈ សង្ឃបានផ្តាប់ថាត្រដល់អ្នកហើយ ខ្លួនអ្នកសង្ឃលែងកប់អានហើយ ។ ឯវុឌ្ឍលិច្ឆវី

สงฺเฆน สทิฺธึ เมฆ ปตฺตา ติกฺขตฺตุญฺจ อสงฺขฺยาเตยฺยานิ สทิฺธึ
สงฺฆาตึ ตนฺตฺวา ปุณฺณาย ปหิตา ฯ อถ โข ปญฺจสฺสุ
ปณฺณาสสฺสุ มิตฺตามจฺจา ญาตีสาโลหิตา ปุญฺญานิ ปณฺณาย
ฬาตเกจิตฺตึ อลึ อาวุโส ปุญฺญานิ มา โสจิ มา ปริเทวิ
มยึ ภควนฺตึ ปสาเทสฺสาม ตีหิ สรเณหิ ปญฺจสีลานิ ฯ อถ โข
ปุณฺณา ปณฺณาย สปุตฺตทาเร สมิตฺตามจฺเจ สญฺญาตีสา-
โลหิเต อลฺลาปิตฺวา อลฺลาปิเตฺวา ยาว ภควา เตนุ-
ปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตึ ปาเทสุ สิรสา ปณิ-
ปติตฺวา ภควนฺตึ ฬาตเกจิ จ อฏฺฐยา มึ ภนฺเต อฏฺฏมา ย-
ถาพาลึ ยถามูฬฺหึ ยถาอกุสลึ โยหึ อยึ ทุฏฺฐึ
มลฺลปุตฺตึ อมูลิกาย สีลวิปตฺติยา อนุทฺธึสเสึ
ตสฺส เม ภนฺเต ภควา อฏฺฐยึ อฏฺฐยโต ปฏิกฺขมาตุ
อายตึ สวราย ฯ ตโต[๑] ตึ อาวุโส ปุญฺญ อฏฺฐ-
ยา อฏฺฏมา ยถาพาลึ ยถามูฬฺหึ ยถาอกุสลึ
ยึ ตึ ทุฏฺฐึ มลฺลปุตฺตึ อมูลิกาย สีลวิปตฺติยา

๑ ฉ. ม. ตตฺถ ฯ

ឮដំណឹងថា សង្ឃផ្តាប់បាត្រដល់អាគន្តុអញហើយ អាគន្តុអញសង្ឃលែងកាប់អានហើយ កំជ្រប់ដួលទៅក្នុងទីនោះឯង ។ គ្រានោះ ពួកមិត្តអមាត្យញាតិសាលោហិតរបស់វិឡលិច្ឆវី ក៏បានឱយទៅនឹងវិឡលិច្ឆវីយ៉ាងនេះថា ណ្ហើយ អាវុសោ វិឡៈ អ្នកកុំសោយសោក កុំខ្វល់ខ្វាយឡើយ យើងនឹងធ្វើព្រះមានព្រះភាគ ទុំព្រះសង្ឃឲ្យជ្រះថ្លាឡើងវិញ ។ លំដាប់នោះ វិឡលិច្ឆវីព្រមទាំងបុត្រកវិយាមិត្តអមាត្យ នឹងញាតិសាលោហិតមានបំពត់ទឹក មានសក់ទឹក នាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏នមស្សរួចទៀបព្រះបាទាទាំងគូ របស់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីគាំគ្នាឆ្គងមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ តាមដោយខ្ញុំព្រះអង្គជាមនុស្សល្ងង់ ជាមនុស្សវង្វេង ជាមនុស្សមិនឈ្លាស ព្រោះថាខ្ញុំព្រះអង្គបានចោទលោកម្ចាស់ទូមលូបុត្រដោយសីលវិបត្តិ មិនមានមូលហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគអត់សេចក្តីគាំគ្នាឆ្គង តាមដោយសេចក្តីគាំគ្នាឆ្គងរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីនឹងសង្រួមតទៅ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអាវុសោ វិឡៈ អើ សេចក្តីគាំគ្នាឆ្គងមានដល់អ្នកហើយ តាមដោយអ្នកជាមនុស្សល្ងង់ ជាមនុស្សវង្វេង ជាមនុស្សមិនឈ្លាស ព្រោះថាអ្នកបានចោទទូមលូបុត្រដោយសីលវិបត្តិ មិនមានមូលហើយ

អនុទ្ទំសេសំ យតោ ច ខោ តំ អារុសោ វុច្ចតិ អត្ថយំ អត្ថយតោ ឯស្វា យថាធម្មំ បដិករោសិ តន្តេ មយំ បដិគ្គណ្ហាម វុច្ចតិ ហេសា អារុសោ វុច្ចតិ អរិយសង្ឃ វិនយេ យោ អត្ថយំ អត្ថយតោ ឯស្វា យថាធម្មំ បដិករោតិ អាយតឹ សំវរំ អាបជ្ជតីតិ ។

[២២៦] អថខោ កកវា តិក្ខ្វ អាមន្តេសិ តេនហិ តិក្ខ្វវេ សង្ឃោ វុច្ចសង្ឃ លិច្ឆវិសង្ឃ បត្តំ ឧក្កុជ្ជតុ សម្ភោតំ សង្ឃេន តរោតុ ។ អដ្ឋហិ តិក្ខ្វវេ អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ឧថាសកស្ស បត្តោ ឧក្កុជ្ជិតព្ភោ ឯ តិក្ខ្វំ អលាភាយ បរិសក្កតិ ឯ តិក្ខ្វំ អនត្ថាយ បរិសក្កតិ ឯ តិក្ខ្វំ អថាវាសាយ បរិសក្កតិ ឯ តិក្ខ្វ អក្កោសតិ បរិភាសតិ ឯ តិក្ខ្វ តិក្ខ្វហិ ភេទេតិ ឯ ពុទ្ធស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ ឯ ធម្មស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ ឯ សង្ឃស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ អនុជានាមិ តិក្ខ្វវេ ឥមេហិ អដ្ឋហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ឧថាសកស្ស បត្តំ ឧក្កុជ្ជិតុំ ។

ម្នាលអាវុសោ វុឌ្ឍៈ (ឥឡូវនេះ)អ្នកឃើញសេចក្តីធ្ងន់ធ្ងន តាមដោយសេចក្តីធ្ងន់ធ្ងន ហើយសំដែងទោសសមគួរតាមដំណើរទោស យើងក៏អត់ទោសទោះដល់អ្នក ម្នាលអាវុសោ វុឌ្ឍៈ អ្នកណាបានឃើញសេចក្តីធ្ងន់ធ្ងន តាមដោយសេចក្តីធ្ងន់ធ្ងន ហើយសំដែងទោសសមគួរតាមដំណើរទោស ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមតទៅ នេះជាសេចក្តីចំរើនរបស់អ្នកនោះក្នុងអរិយវិន័យ ។

(๒๒๖) ត្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃចូរផ្ទារបាត្រដល់វុឌ្ឍៈលិច្ឆវី គឺធ្វើវុឌ្ឍលិច្ឆវីឲ្យសង្ឃរាប់អានវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវផ្ទារបាត្រដល់ទុបាសកដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ គឺ ទុបាសកមិនពាយាមដើម្បីទំនឹងឲ្យសាបសូន្យលាភរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ១ មិនពាយាមដើម្បីឲ្យខូចប្រយោជន៍របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ១ មិនពាយាមដើម្បីឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយខានបានទីលំនៅ ១ មិនដេរប្រទេចភិក្ខុទាំងឡាយ ១ មិនញុះញង់ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យបែកបាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ ១ មិនពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធ ១ មិនពោលតិះដៀលព្រះធម៌ ១ មិនពោលតិះដៀលព្រះសង្ឃ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុផ្ទារបាត្រដល់ទុបាសកដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៨ នេះ ។

(๒๒๗) ฆาฏฺเฏ ปน กตฺวา ขุทฺทกปฺปติรูปกา ฯ เตน กตฺวา วฏฺเฏน ลิขิตพฺพา สงฺฆิ ขุปสณฺฐิตา ฆนสิเลสา ขุทฺทกสณฺฐิ การิตา กตฺวา ถามมชฺเฌ ฐเปตฺวา ขุทฺทกานิ ลิขิตพฺพานิ อญฺญมญฺญ ปฏิมุกฺกานิ ฆาฏมสฺส วิธานโย สเทฺธน เมเฆ กเต ปตฺโต ลิทฺธกปฺปติรูปโก อสมฺโภเคน สเทฺธน สเมหิ กเต สมฺมา วฏฺเฏ เลเข ฐาเตเต เตลสฺส วฏฺเฏ สงฺฆิ ปตฺตปฺปมาณ ยาวตเก ฯ ตุลยมฺปิ ยาวตกา ตุลยมฺปิ ยาวตกา ฯ

(๒๒๘) ฆฺยาเสน กตฺวา ปฏิลเน สเทฺธา ญา-เตพฺโพ สุณาตุ เม กเต สเทฺธ สเทฺธน วฺยสฺส ลิขิตพฺพสฺส ปตฺโต ลิทฺธกปฺปติรูปโก อสมฺโภเคน สเทฺธน ฯ เสา สมฺมา วฏฺเฏ เลเข ฐาเตเต เตลสฺส วฏฺเฏ สงฺฆิ ปตฺตปฺปมาณ ยาวตเก ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกปฺเป สเทฺธา วฺยสฺส ลิขิตพฺพสฺส ปตฺโต ลิทฺธกปฺปติรูปโก อสมฺโภเคน สเทฺธน กาเรยฺย ฯ ฬิสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม กเต สเทฺธ สเทฺธน วฺยสฺส ลิขิตพฺพสฺส ปตฺโต ลิทฺธกปฺปติรูปโก อสมฺโภเคน สเทฺธน ฯ เสา สมฺมา วฏฺเฏ เลเข ฐาเตเต

(๒๒๗) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវផ្ទាំរបាត្រយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវវុឌ្ឍលិច្ឆវីនោះចូលទៅរកសង្ឃ ធ្វើសំពត់បង់ក ធ្វើស្មាម្ខាងសំពះជាភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយអង្គុយប្រហោងផ្តងអញ្ជលី ឡើងនិយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សង្ឃបានផ្តាំបាត្រ ដល់ខ្ញុំហើយ សង្ឃលែងភាំអានខ្ញុំហើយ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន (ឥឡូវ) ខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយា លាស់ខ្លួនចេញចាកទោស ខ្ញុំមកសូមឲ្យព្រះសង្ឃ ផ្ទាំរបាត្រឡើងវិញ ។ វុឌ្ឍលិច្ឆវីនោះត្រូវសូមជាគំរប់ពីរដងផង ជាគំរប់បីដងផង ។

(๒๒๘) ភិក្ខុដែលឈ្មោះប្រតិពលត្រូវផ្តឿងសង្ឃថា បពិត្រព្រះ សង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃបានផ្តាំបាត្រដល់វុឌ្ឍលិច្ឆវី គឺធ្វើ មិនឲ្យសង្ឃភាំអាន ។ វុឌ្ឍលិច្ឆវីនោះបានប្រព្រឹត្តវត្ត ដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយាលាស់ខ្លួនចេញចាកទោស មក សូមឲ្យសង្ឃផ្ទាំរបាត្រឡើងវិញ ។ បើភិក្ខុមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីផ្ទាំរបាត្រដល់វុឌ្ឍលិច្ឆវី គឺធ្វើឲ្យសង្ឃភាំរកឡើងវិញ ។ នេះ ជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃបានផ្តាំ បាត្រដល់វុឌ្ឍលិច្ឆវី គឺធ្វើមិនឲ្យសង្ឃភាំរក ។ (ឥឡូវនេះ) វុឌ្ឍលិច្ឆវី នោះបានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្ងួបភេម ប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយា

នេត្តារំ វត្តតិ សង្ឃំ បត្តគ្គគ្គំ យាចតិ ។ សង្ឃោ ឧទ្ទេសស្ស លាភិំ សង្ឃំ បត្តំ ឧគ្គណ្ហតិ សម្ភោគំ សង្ឃេន សាធារណំ ។ យស្សាយស្មតោ ឧទ្ទេសស្ស លាភិំ សង្ឃំ បត្តស្ស ឧគ្គណ្ហនា សម្ភោគំ សង្ឃេន សារណំ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ឧគ្គណ្ហិតា សង្ឃេន ឧទ្ទេសស្ស លាភិំ សង្ឃំ បត្តោ សម្ភោគោ សង្ឃេន ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(២២៩) អថខោ ភគវា វេសាលិយំ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា យេន ភគ្គា តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ យេន ភគ្គា តទវសរិ ។ តត្រ សុទំ ភគវា ភគ្គេសុ វិហរតិ សុំសុមារគិរេ ភេសកឡាវនេ មិគទាយេ ។

(២៣០) តេន ខោ បន សមយេន ពោធិស្ស រាជ. កុមារស្ស កោកនុទោ នាម ថាសោ អច្ចារគារំ ហោតិ អនេកម្ភូមំ សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា

លោសំ ខ្លួនបេញ្ចាកគោស មកសូមឲ្យសង្ឃផ្សាយបាត្រឡើងវិញ ។ សង្ឃ
ក៏ផ្សាយបាត្រដល់វុឌ្ឍលិច្ឆវី គឺធ្វើឲ្យសង្ឃកប់អានឡើងវិញ ។ ការផ្សាយបាត្រ
ដល់វុឌ្ឍលិច្ឆវី គឺធ្វើឲ្យសង្ឃកប់អានឡើងវិញ គួរដល់លោកមានអាយុ
អង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះត្រូវសូម្បី មិនគួរដល់លោកមាន
អាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សង្ឃបាន
ផ្សាយបាត្រដល់វុឌ្ឍលិច្ឆវី គឺធ្វើឲ្យសង្ឃកប់រកវិញហើយ ការផ្សាយបាត្រនោះ
គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃសូម្បី ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវ
សេចក្តីនេះ ដោយអាការសូម្បីយ៉ាងនេះ ។

(២២៩) គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុង
វេសាលីគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកក្នុង
ភគ្គជនបទ យាងទៅតាមលំដាប់ ក៏បានទៅដល់ភគ្គជនបទនោះ ។
ឮថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងភេសកឡាវន(១) ជាទីឲ្យអភ័យដល់
សត្វម្រឹគ ទៀបក្រុងសុំសុមារគិរៈក្នុងភគ្គជនបទនោះ ។

(២៣០) សម័យនោះឯង ពោធិរាជកុមារចាត់ការកសាងប្រាសាទ
ឈ្មោះកោកនុទ(២) ទើបតែទំនងហើយថ្មី ។ ដែលសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍

---

១ ព្រៃឈើហាង្គុំ ឬព្រៃនៃយក្ខិនី ឈ្មោះ ភេសកឡា នៅក្បែរក្រុងសុំសុមារគិរៈ ។ ២ ជាន់ដាំ
ឈ្មោះថា កោកនុទ ព្រោះប្រាសាទនោះមានការរចនាមានលំអដូចផ្ទាំលឿកក្រហម ។

តោនចំ ឯ មនុស្សក្ខតេន ។ អថខោ ពោធិ រាជកុមារោ សញ្ជិកាបុត្តំ មាណវំ អាមន្តេសិ ឃមា តុំ សម្ម សញ្ជិ-កាបុត្ត យេន ភគវា តេនុបសង្កម ឧបសង្កមិត្វា មម វចនេន ភគវតោ ចាទេ សិរសា វន្ទ អប្បាពាធំ អប្បា-តង្កំ លហុដ្ឋានំ ពលំ ផាសុវិហារំ បុច្ឆ ពោធិ រាជ-កុមារោ ភគវតោ ចាទេ សិរសា វន្ទតិ អប្បាពាធំ អប្បាតង្កំ លហុដ្ឋានំ ពលំ ផាសុវិហារំ បុច្ឆតីតិ(១) ឃវញ្ច បនេមា(២) អដ្ឋកថាសេតុ តាវ រាជ្ញេ ភគវា ពោធិសត្ត រាជ-កុមារស្ស ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធឹ តិក្ខុសទ្ធេ្យនាតិ ។ ឃវំ តោតិ ខោ សញ្ជិកាបុត្តោ មាណវោ ពោធិសត្ត រាជ-កុមារស្ស បដិស្សុត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-មិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារ-ណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សញ្ជិកាបុត្តោ មាណវោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ពោធិ(៣) រាជកុមារោ ភោតោ គោតមស្ស ចាទេ សិរសា វន្ទតិ

---

១ ឧភោបិយថោត្តរេ ឥតិសទ្ទោ ន បញ្ញាយតិ ។ ២ ឧ. រាទ្ធតិ ។ ៣ ឧ.ម. ពោធិរាទ្ធោ ។

ปุตฺตลาภมฺหิ ชาตสฺมึ ชาตสฺมึ มนุสฺเสมิ ชาเต ปุตฺตลาภมฺหิ

อปฺปาพาธํ อปฺปาตงฺกํ ลหุฏฺฐานญฺจ พลญฺจ ผาสุวิหารญฺจ ปุจฺฉถ
ภิกฺขเว ตถาคตสฺส กจฺจิ กิจฺจํ กรณียานุวตฺตนฺติ ฯ อถโข สญฺชิกา-
ปุตฺตา มาณวกา ภควตา อธิวาสนญฺจ วิทิตฺวา อุฏฺฐายาสนา
สนฺตา เยน พหุปุตฺตกรุกฺขมูลกา เตนุปสงฺกมึสุ อุป-
สงฺกมิตฺวา พหุปุตฺตกรุกฺขมูลกา เอตทโวจุ อาคจฺฉถ ภเณ
มยญฺหิ โกเสยฺยกานิ ตานิ ภควนฺตญฺจ โกสิยกานิ ภิกฺขุ-
สงฺฆญฺจ ปฏิจฺจ ลภาม จีวรานิ ตานิ ปารุปิตฺวา ภควนฺตญฺจ
อปฺปาพาธญฺจ อปฺปาตงฺกญฺจ ลหุฏฺฐานญฺจ พลญฺจ ผาสุวิหารญฺจ
ปุจฺฉถ ภิกฺขเว ตถาคตสฺส กจฺจิ กิจฺจํ กรณียานุวตฺตนฺติ ฯ

(๒๓๑) อถโข พหุปุตฺตกรุกฺขมูลกา ตสฺสา
รตฺติยา อจฺจเยน ปณีตํ ขาทนียญฺจ โภชนียญฺจ ปฏิ-
ยาทาเปตฺวา โกกนทฺธญฺจ ขาสาทิ ขิฬาเสหิ ขุสฺสุ-
ภิกา สนฺถกเปตฺวา ยาว ปจฺฉิมา สาขาณกาโลฬาก

ខ្ញុំសូមអាពាធតិចតួច សេចក្តីលំបាកតិចតួច សេចក្តីព្យាយាមស្រួលកម្ចាំងកាយទើបធម្មជាតគ្រឿងនៅសប្បាយ មួយទៀត ពោធិភជកុមារឲ្យក្រាបទូលព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើនព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃខ្ញុំលកត្តរបស់ពោធិភជកុមារ ដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលដោយតុណ្ហីភាព ។ គ្រានោះ សញ្ជិកាបុត្តមាណពដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈចូលទៅរកពោធិភជកុមារ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបទូលពោធិភជកុមារយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំព្រះអង្គបានក្រាបបង្គំទូលព្រះគោតមមានព្រះភាគ តាមបន្ទូលរបស់ទ្រង់ហើយថា ពោធិភជកុមារសូមថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះគោតមដ៏ចំរើនដោយត្បូង ខ្ញុំសូមអាពាធតិចតួច សេចក្តីលំបាកតិចតួច សេចក្តីព្យាយាមស្រួលកម្ចាំងកាយទើបធម្មជាតគ្រឿងនៅសប្បាយ មួយទៀត ពោធិភជកុមារឲ្យក្រាបទូលព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើនព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃខ្ញុំលកត្ត របស់ពោធិភជកុមារ ដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ព្រះសមណៈគោតមជាម្ចាស់ បានទទួលនិមន្តហើយ ។

(២៣១) លុះព្រឹកឡើង ពោធិភជកុមារកើចាត់ចែងខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ឧត្តម ហើយឲ្យក្រាលគោកនុទ្រប្បាសាទ ដោយសំពត់សាំងខ្លាយ ដាកបដល់កាំជណ្តើរដោនខាងក្រោមបំផុត ហើយគ្រាស់ហៅ

សញ្ជិកាបុត្តំ មាណវំ អាមន្តេសិ ឯហិ ត្វំ សម្ម សញ្ជិ-
កាបុត្ត យេន ភគវា តេនុបសង្កម ឧបសង្កមិត្វា ភគវ-
តោ កាលំ អារោចេហិ កាលោ ភន្តេ ឥដ្ឋស្ស កន្តស្ស ។
ឯវំ ភោតិ ខោ សញ្ជិកាបុត្តោ មាណវោ ពោធិស្ស
រាជកុមារស្ស បដិស្សុត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ កាលំ អារោចេតិ កាលោ
ខោ ភន្តេ ឥដ្ឋស្ស កន្តស្ស ។

(៦៣៦) អថខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា
បត្តចីវរមាទាយ យេន ពោធិស្ស រាជកុមារស្ស និវេសនំ
តេនុបសង្កមិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ពោធិ រាជ-
កុមារោ ពហិទ្វារកោដ្ឋកេ ឋិតោ ហោតិ ភគវន្តំ អាគ-
មយមានោ ។ អទ្ទសា ខោ ពោធិ រាជកុមារោ ភគវន្តំ
ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ និស្សាន តតោ បក្កន្តា ភគវន្តំ អភិវា-
ទេត្វា បុរក្ខិត្វា យេន កោកនុទោ ចាសាទោ តេនុប-
សង្កមិ ។ អថខោ ភគវា បច្ចិមំ សោចាណកន្តេវាសិំ
និស្សាយ អដ្ឋាសិ ។ អថខោ ពោធិ រាជកុមារោ
ភគវន្តំ ឯតទវោច អក្កមតុ កន្តេ ភគវា ឧស្សាទំ

ខុទ្ទកវត្ថុច្ឆកៈ ព្រះមានព្រះភាគយាងទៅកាន់ព្រះរាជនិវេសន៍របស់ព្រះបាទពិម្ពិសារក្នុងរាជគ្រឹះ

សញ្ជិកាបុត្តមាណពមកថា ម្នាលសញ្ជិកាបុត្ត សំឡាញ់ អ្នកចូរមក អ្នកចូរទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំទូលកត្តកាលដល់ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលគួរហើយ កត្តកំសម្រេចហើយ ។ សញ្ជិកាបុត្តមាណពទទួលព្រះបន្ទូលរបស់ពោធិ-រាជកុមារថា ព្រះករុណាវិសេស ហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំទូលកត្តកាល ដល់ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលគួរហើយ កត្តកំសម្រេចហើយ ។

(២៣២) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្បែកស្បង់ទ្រង់ចាត្រចីវរក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់និវេសនស្ថានរបស់ពោធិរាជកុមារ ។ សម័យនោះឯង ពោធិរាជកុមារឈរនៅខាងក្រៅខ្លោងទ្វារវង់ចាំព្រះមានព្រះភាគ ។ ពោធិរាជកុមារបានឃើញព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្តេចយាងមកអំពីចំងាយលិម ។ លុះឃើញហើយក៏ក្រោកទៅទទួលក្នុងទីនោះ ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ និមន្តព្រះអង្គឲ្យស្តេចយាងទៅខាងមុខ ហើយចូលទៅកាន់កោកនុទប្រាសាទ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឈប់អាស្រ័យនៅគាំជណ្តើរជាន់ខាងក្រោមបំផុត ។ លំដាប់នោះ ពោធិរាជកុមារក្រាបថ្វាយបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជាន់សំពត់

អក្កមតុ កន្តេ សុកតោ ឧបុសថំ យំ មម អស្ស ទីឃ-
រត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភគវា តុណ្ហី
អហោសិ ។ ឧតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ខោ
ពោធិ រាជកុមារោ ភគវន្តំ ឯតទវោច អក្កមតុ កន្តេ
ភគវា ឧបុសថំ អក្កមតុ កន្តេ(១) សុកតោ ឧបុសថំ យំ
មម អស្ស ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ អថខោ
ភគវា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាលោកេសិ(២) ។ អថខោ
អាយស្មា អានន្ទោ ពោធិំ រាជកុមារំ ឯតទវោច សំហរតុ
រាជកុមារ ឧបុសថំ ន ភគវា ទេឡ្ហបដិកំ អក្កមិស្សតិ
បច្ឆិមំ ជនតំ តថាគតោ អនុកម្បតីតិ ។ អថខោ ពោធិ
រាជកុមារោ ឧបុសថំ សំហរាបេត្វា ឧបរិ កោកនុទេ
ថាសាទេ អាសនំ បញ្ញាបេសិ ។ អថខោ ភគវា កោ-
កនុទំ ថាសាទំ អភិរុយ្ហិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ
សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេន ។ អថខោ ពោធិ រាជកុមារោ ពុទ្ធប្ប-
មុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន

---

១ ឆ.ម. អាលបតិ ឧ. ឈេឡ្ហកោ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. អបលោកេសិ ។

ตำนั้นก่อน บัดนี้ ขอพระองค์จงทรงพระเจริญ ขอพระสุคตจงทรงพระชนมายุตำนั้นก่อน เพื่อประโยชน์แก่ข้าพระองค์ ตลอดกาลนาน ๆ ครั้นเทวดาทูลอย่างนี้แล้ว พระองค์ก็ทรงพระสรวล ๆ ครั้นเทวดาทูลอย่างนี้แล้ว พระองค์ก็ตรัสอย่างนี้ ๆ ดังนี้ว่า บัดนี้ ขอพระองค์จงทรงพระเจริญ ขอพระมีพระภาคจงทรงพระชนมายุตำนั้นก่อน ๆ ฯลฯ ๆ ดังนี้ว่า บัดนี้ ขอพระองค์จงทรงพระเจริญ ขอพระมีพระภาคจงทรงพระชนมายุตำนั้นก่อน บัดนี้ ขอพระองค์จงทรงพระเจริญ ขอพระสุคตจงทรงพระชนมายุตำนั้นก่อน เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพระองค์ ตลอดกาลนาน ๆ ครั้งนั้น พระมีพระภาคจงทรงพระดำริว่า พระอานนท์มีอายุ ๆ พระอานนท์ยังมีอายุเท่าใดหนอ จึงจะรู้เท่าทันเทวดาอย่างนี้ว่า บัดนี้ ขอพระองค์จงทรงพระเจริญ ขอพระสุคตจงทรงพระชนมายุตำนั้นก่อน ครั้งนั้น เทวดาได้ทราบพระดำริของพระมีพระภาคด้วยใจ ครั้นทราบแล้ว ได้กราบทูลพระมีพระภาคว่า ขอพระมีพระภาคจงทรงพระชนมายุตำนั้นก่อน ขอพระสุคตจงทรงพระชนมายุตำนั้นก่อน เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพระองค์ ตลอดกาลนาน ๆ ครั้งนั้น พระมีพระภาคได้ทรงพระดำริว่า พระอานนท์ยังมีอายุเท่านี้ ๆ พระอานนท์มีอายุถึงเพียงนี้ ๆ ครั้งนั้น พระมีพระภาคได้ตรัสกับพระอานนท์ว่า ดูก่อนอานนท์ เธอจงเข้าไปหาสงฆ์ แล้วจงบอกสงฆ์อย่างนี้ว่า ดูก่อนอานนท์ ท่าน

สหาตฺถา สนฺถเวฺหตฺวา สมฺปวาเรตฺวา ภควนฺตํ ภุตฺตาวึ ปวุฏฺ-ฐตฺตญฺจาณึ ฬภมฺหเส ฉิสฺสามิ ฯ ฬภมฺหเส ฉิสฺสนฺตีเ ขเวตฺถ ภาสกุมารึ ภควนฺตา ฉมฺมิยา กถาย' สนฺถเวฺหตฺวา สมาธเปตฺวา สมุตฺเตเชตฺวา สมฺปหึเสตฺวา อุฏฺฐายาสนา ปกฺกามิ ฯ

(๒๓๓) อถเขา ภควา ฬิตฺถึ ฉิตฺวาเน ฬิตฺถึ ปภาวณา ฉมฺมึ ภวิ ภตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ฉ ภิกฺขเว เวฬุปฏิกา อภฺภนฺตเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๓๔) เตน เขา ปน สมเยน อญฺญตร ภิกฺขุ อปตตกญฺจ ภิกฺขู ฉินฺเตตฺวา ทุสฺสึ ปญฺญาเปตฺวา ฬิตฺถ-เวฬ อภฺภนฺตเร ทุสฺสนฺติ ฯ ภิกฺขู ภาเชตฺวา ฉ อภฺภนฺติ ฯ อภฺภนฺตเร ทุสฺสนฺติ ฯ ภิกฺขู ภาเชตฺวา ฉ อภฺภนฺติ ฯ อภฺภนฺตเร ทุสฺสึ ปฏิลาภายาติ ฯ ภิกฺขู ภาเชตฺวา ฉ อภฺภนฺติ ฯ อถเขา สา ภิกฺขุ อุฏฺฐายาติ ฉิยาติ วิเหเฐติ ภควนฺตึ ปาท ฉาย อยฺยา

ដ៏ឆ្ងាញ់ពីសាវត្ថុយដោយព្រះហស្តព្រះអង្គឯង ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យឆ្អែតស្កប់ស្កល់ ត្រាតែដល់ទ្រង់ហាមឃាត់ លុះកំណត់ជ្រាបថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សោយស្រេច លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងចានត្រហើយ ក៏គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពោធិពាជកុមារគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងធម្មិ ពន្យល់ឲ្យឃល់ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ហើយទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈស្តេចចេញទៅ ។

(២៣៦) គ្រានោះឯង ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវជាន់ភម្រាលសំពត់ទេ ភិក្ខុណាជាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(២៣៤) សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់សម្រាលកូនរួចហើយ និមន្តភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយក្រាលសំពត់និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចំរើន សូមលោកទាំងឡាយជាន់សំពត់ចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីរង្កៀសមិនហ៊ានជាន់ ។ ស្រីនោះនិយាយថា បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចំរើន សូមលោកទាំងឡាយជាន់សំពត់ដើម្បីប្រយោជន៍ជាមង្គល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នៅតែរង្កៀសមិនហ៊ានជាន់សំពត់ (ទៀត) ។ លំដាប់នោះ ស្រីនោះគំពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់

ปณฺฑิตสฺสายํ ยาจิตายมาโน เตฺวว ปฐมตรํ ๆ อกฺกมิตพฺพนฺติ ๆ อเสฺสสุ โข ภิกฺขู ตสฺสา สทฺทายาติ ทุฏฺฐายาติ ฬียนฺติยา วิหาเตฺวติยา ๆ อถ โข สา ภิกฺขู ภควาโต ฬตมตฺตํ อาโรเจสุ ๆ ตสฺมา ภิกฺขเวติ ปณฺฑิตสฺสายาจิตา อนุชานามิ ภิกฺขเวติ ตสฺมา ปณฺฑิตสฺสายาจิตายาเปน เตฺวว ปฐมตรํ อกฺกมิตนฺติ ๆ

(๒๓๕) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ฉาตกาย. ปฐมตรํ อกฺกมิตุ กามกามายนฺติ ๆ ภควาโต ฬตมตฺตํ อาโรเจสุ ๆ อนุชานามิ ภิกฺขเวติ ฉาตกาปเตยฺยตรตรํ อกฺกมิตนฺติ ๆ

ทุติยภาณวารา ๆ

(๒๓๖) อถ โข ภควา ภคฺเคสุ ยถาภิรนฺตํ วิหริตฺวา เยน สาวตฺถี เตน จาริกํ ปกฺกามิ อนุปุพฺเพน จาริกญฺญมาโน เยน สาวตฺถี ตทวสริ ๆ

តាំងឡាយ កាលបើគេអង្វរដើម្បីប្រយោជន៍ជាមង្គល មិនសមបើនឹងមិនហ៊ាននាំគម្រាលសំពត់សោះ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយបានឮស្រែនោះកំពុងគោលគោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ (បើ) គ្រហស្ថត្រូវការមង្គល ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលគ្រហស្ថអង្វរ ដើម្បីប្រយោជន៍ជាមង្គល ជាន់គម្រាលសំពត់បាន ។

(๒๓๘) សម័យនោះឯង ភិក្ខុតាំងឡាយរង្កៀសនឹងជាន់គម្រាលសម្រាប់ភិក្ខុដែលមានដើងស្អាតបាត ។ ភិក្ខុតាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជាន់លើគម្រាល សម្រាប់ភិក្ខុដែលមានដើងស្អាតបាត ។

ចប់ភាណវារៈ ជាគំរប់ពីរ ។

(๒๓๙) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងភគ្គជនបទ គួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយយាងទៅកាន់ចារិកក្នុងក្រុងសាវត្ថី ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងសាវត្ថីនោះ ។

ตตฺร สุทํ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถ-
ปิณฺฑิกสฺส อาราเม ฯ อถโข วิสาขา มิคารมาตา
ยฏฺฐกาฑฺฒ กตกาฑฺฒ สมฺปฏิจฺฉาย อาทาย เยน ภควา
เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ฯภ-
มนฺตํ นิสีทิ ฯ ฯภมนฺตํ นิสินฺนา โข วิสาขา มิคา-
รมาตา ภควนฺตํ ฯเอตทโวจ ปฏิคฺคณฺหาตุ เม ภนฺเต ภควา
ยฏฺฐกาฑฺฒ กตกาฑฺฒ สมฺปฏิจฺฉาย ยํ มม อสฺส
ทีฆรตฺตํ หิตาย สุขาย ฯ ปฏิคฺคเหสิ ภควา
ยฏฺฐกาฑฺฒ สมฺปฏิจฺฉาย ฯ ถ ภควา ภตฺตกิจฺจ ปฏิคฺคเห-
สิ ฯ อถโข ภควา วิสาขึ มิคารมาตรํ ธมฺมิยา
กถาย สนฺทสฺเสสิ สมาทปเสสิ สมุตฺเตชเสสิ
สมฺปหํเสสิ ฯ อถโข วิสาขา มิคารมาตา
ภควตา ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺสิตา สมาทปิตา
สมุตฺเตชิตา สมฺปหํสิตา อุฏฺฐายาสนา ภควนฺตํ
อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ

ឮថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិក-
សេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិគារមាតា នាំយក
ភត្តមនឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដួតដើង មានរបនាដូចពពកផ្សែងឈូក(១) នឹងអម្បាស
ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ
ព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះនាងវិសាខាមិគារ-
មាតា អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ
ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគ ទទួលភត្ត
ទ្រនាប់ដួតដើងនឹងអម្បាស ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ
ដល់ខ្ញុំម្ចាស់អស់កាលជាអង្វែងតទៅ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលតែភត្ត
នឹងអម្បាស ។ ព្រះអង្គមិនទ្រង់ទទួលទ្រនាប់ដួតដើងឡើយ ។ គ្រានោះ
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាងវិសាខាមិគារមាតា ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់
យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ នាងវិសា-
ខាមិគារមាតា កាលដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់
យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ
ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចៀសចេញទៅ ។

---

๑ ទ្រនាប់សម្រាប់ដួតដើងដែលគេធ្វើឲ្យមានពពកកន្ទុលខ្ពស់ៗ ឡើង មានអាការដូចគ្រាប់
ឈូកដែលកន្ទុលដុលៗ ឡើងចេញពីផ្ទៃ ។

(๒๓๗) อถโข ภควา ฯเปฯ ยถาเจ ฯเปฯ ปกาเรน ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว ยาคุภตฺตานิ สมฺปฏิจฺฉิตุนฺติ จ ภิกฺขเว ภตฺตานิ ปริภุญฺชิตุนฺติ เยว ปริภุญฺชิตุนฺติ อาทิสุ ปน อนุชานามิ ภิกฺขเว ตีณิเยว ปาตพฺพานิ ยาคุ ยาคุปาตพฺพานิ ปิฏฺฐขชฺชกานิ ปิฏฺฐขชฺชกปาตพฺพานิ ผลาผลานิ ผลาผลปาตพฺพานิ ฯ

(๒๓๘) อถโข วิสาขา มิคารมาตา วิญฺญาเปสิ ตาสญฺญาเย อาคาเย เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตึ อภิวาเทตฺวา ฯเปฯ นิสีทิ ฯ ภควา. ภนฺเต นิสีทถ เอวา วิสาขา มิคารมาตา ภควนฺตึ ฯเปฯ ปฏิกฺกณฺฌาตุ เม ภนฺเต ภควา วิญฺญาเปสิ ตาสญฺญาเย ยาหิ มม อตฺถาย ปิโณฺฑ ปิณฺฑาย สุทา ยาหิ ฯ ปฏิกฺกเมสิ ภควา วิญฺญาเปสิ ตาสญฺญาเย ฯ

(២៣៧) ព្រោះទិទានេនេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ ត្រេចម្តីកថា គ្រាប់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតភេសជ្ជៈ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតភេសជ្ជៈ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើងមានរេចនាជូចពតវផ្លែឈូក[1]ទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើង ៣ យ៉ាង គឺ ត្រួសប្តុំដុំ ១ អម្បែងក្បឿងប្តុតដ្ឋ ១ ផ្សិតដែលកើតពីពពុះទឹកសមុទ្រ ១ ។

(២៣៨) គ្រានោះក្រោយ នាងវិសាខាមិគារមាតា នាំយកផ្ទៃត ៤ ជ្រុងទឹងផ្ទៃតមូល[2] ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះនាងវិសាខាមិគារមាតាអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគទទួលយកផ្ទៃត ៤ ជ្រុងទឹងផ្ទៃតមូល (ស្មឹកស្មោត) ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ខ្ញុំម្ចាស់ អស់កាលជាអង្វែង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលយកផ្ទៃត ៤ ជ្រុង ផ្ទៃតមូល (ស្មឹកស្មោត) រួចហើយ ។

---

១ ក្នុងអដ្ឋកថា ពន្យល់ថា បានដាក់ទ្រង់ហាម ព្រោះទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើងតោះប្រកបការប្រើនអស់បង្ហើយកំប្រើន ។ ២ សារត្ថទីបនីដីកាពន្យល់ថា ផ្ទៃតមូលគេធ្វើដោយស្មឹកស្មោតជាដើម ។

อถโข ภควา วิสาขํ มิคารมาตรํ ตทวโจ ภควา สนฺตเมวิทํ ฯเปฯ ปตฺตกลฺลนฺติ ภควา ปฏิกฺขิปิ ฯ

(๒๓๙) อถโข ภควา ฬหปฺปิ นิคณฺเฐ ฬหปฺปิ ปริสาย ตทวโจ ภควา ตุมฺเห ตาว อาคเมถ อนุปาทาปิ ตาว ปุริเส วิสฺสชฺเชถ ลาลวณฺณาปิ ฯ

(๒๔๐) เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ปุริสา ภควโต สนฺติเก ขุชฺชุตฺตรา เวทิตพฺพา ฯ ภควาปิ ฬหมตฺตานิ อาคเมสิ ฯ อนุปาทาปิ ตาว ปุริเส วิสฺสชฺเชสิ ฯ ๓. มหาปิ นิคณฺเฐ ขุชฺชุตฺตรา เวทิตพฺพา ฯ ภควาปิ ฬหมตฺตานิ อาคเมสิ ฯ ฉ ตาว ปุริเส ตาทิสาปิ นาเรตฺวา เยว ๓. เวยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุปาทาปิ ตาว ปุริเส ตาสญฺจ วิฉนฺนเยว ภิกฺขเวยฺย ขุสิเรเยว เยวาปเนตฺถ ฯ

ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាងវិសាខាមិគារមាតា ឲ្យឃើញ (ប្រយោជន៍) ដោយធម្មីកថា ។ បេ ។ ធ្វើប្រទក្សិណរួចចៀសចេញទៅ ។

(២៣៩) ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតផ្ទឹត ៤ ជ្រុងនឹងផ្ទឹតមូល (ស្មុកស្មោគ) ។

(២៤០) សម័យនោះឯង ផ្ទឹតសម្រាប់បក់មូស កើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតផ្ទឹតសម្រាប់បក់មូស ។ (សម័យខាងក្រោយមក) ផ្ទឹតដែលគេធ្វើដោយពេមចាមរីកើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ផ្ទឹតដែលគេធ្វើដោយពេមចាមរីទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតផ្ទឹត ៣ យ៉ាង គឺ ផ្ទឹតដែលគេធ្វើដោយ ៥ សំបកឈើ ១ ផ្ទឹតដែលគេក្រងដោយស្បូវភ្ញាំង ១ ផ្ទឹតដែលគេធ្វើដោយពេមកន្ទុយស្មោក ១ ។

(๒๔๑) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស ចតុរំ ឧបោសថំ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេ. សុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ចតុន្នំ ។

(๒๔๒) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ចតុប្បក្ខហតិ(๑) អាហិណ្ឌន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ឧបាសកោ សម្ពហុលេហិ អា. ជីវកេហិ សទ្ធិំ ឧយ្យានំ អគមាសិ ។ អទ្ទ. សំសុ ខោ តេ អាជីវកេ សទ្ធា ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ ទូរតោ ។ ចតុប្បក្ខហតិ អាគច្ឆន្តេ ឯស្ស ធម្មំ ឧបា. សនាំ ឯតទវោចុំ ឯតេ ខោ អយ្យា តុម្ហាកំ ភត្តគ្គេ ចតុប្បក្ខហតិ អាគច្ឆន្តិ សេយ្យថាបិ គណាគមហាមត្តា. តំ ។ ន អយ្យា ឯតេ ភិក្ខូ បរិញ្ញាតាតិ ។ ភិក្ខូ ន ភិក្ខូតិ អញ្ញំ អនាំសុ ។ អថ ខោ សោ ឧបាសកោ ឧបាសកេ(๒) សញ្ញាបេត្វា ឧជ្ឈាយតិ ខិយតិ វិបាចេតិ តាវ ហិ ញាម អត្តច្ចា ចតុប្បក្ខហតិ អាហិណ្ឌិស្សន្តិ. តិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តស្ស ឧបាសកស្ស

---

๑ ម. ចតុំ បក្ខហេតិ ។ ๒ ម. ឧបាសកេ ។

(๒๘๑) សម័យនោះឯង មានឆត្រកើតឡើងដល់សង្ឃ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឆត្រ។

(๒๘๒) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុចាំឆត្រដើរទៅ។
សម័យនោះឯង មានឧបាសកម្នាក់ដើរទៅតាន់តុព្យាទ ជាមួយនឹងពួក
សាវ័កបស់អាដ៏វៃកជាច្រើនទាក់។ សាវ័កបស់អាដ៏វៃកទាំងឡាយនោះ
បានឃើញពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុចាំឆត្រដើរមកអំពីចម្ងាយឆ្ងាយ។ លុះឃើញ
ហើយក៏និយាយនឹងឧបាសកនោះយ៉ាងនេះថា លោកទាំងអម្បាលនេះជា
ជីតុនរបស់អ្នក លោកចាំឆត្រដើរមក ដូចជាពួកមហាមាត្យត្រួតពល។
ឧបាសកនោះក៏តបថា លោកទាំងអម្បាលនេះមិនមែនជាភិក្ខុទេ គឺជា
ឧបាសក។ ពួកសាវ័កអាដ៏វៃកនឹងឧបាសក ក៏ភ្ជាល់គ្នាដោយពាក្យថា
ភិក្ខុ (ឬ) មិនមែនជាភិក្ខុ។ លើបឧបាសកនោះដើរចូលទៅជិតមើលស្គាល់
ច្បាស់ ក៏ពោលគោស តិះដៀល បន្ទុះបន្ទោសថា ហេតុអ្វីក៏លោក
ម្ចាស់ដ៏ចំរើន ចាំឆត្រដើរ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឮពាក្យឧបាសកនោះ

ทุฏฺฐจิตฺตสฺส ทียนฺตสฺส วิชาเตนฺตสฺส ฯ อถ เขา เต กิกฺกิ กกวาเต ฝเณมตฺวา อาเกเตสุ ฯ สกุณิ กิกาเย ฯเป ฯ สกุณิ กกกิตเต ฯเป ฯ วิกาเลปิ ตฺวา ฉมฺหิ กิจฺจ กตฺวา กิกฺกิ อาคนฺตฺวา กิกาเย ฉณฺฑ ชาเตตุ เยา ชาเยยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๔๓) เตน เขา ปน สมเยน อกฺกนฺตเก กิกฺกิ กิลาเนา เหาติ ฯ ตสฺส วิชา ฉณฺฑี(๑) ชาสุ ณ(๒) เหาติ ฯ กกวาเต ฝเณมตฺวา อาเกเตสุ ฯ อนุชา-ชามิ กิกาเย กิลาณสฺส ฉณฺฑนฺติ ฯ

(๒๔๔) เตน เขา ปน สมเยน กิกฺกิ กิลา-ณสฺส กกวาเต ฉณฺฑ อนุญฺญาสิ เขา อกิลาณสฺสาติ อาภเม อาภมุปชาเย ฉณฺฑ ชาเตตุ กุกฺกุจฺจายนฺติ ฯ กกวาเต ฝเณมตฺวา อาเกเตสุ ฯ เป ฯ อนุชาชามิ กิกาเย อกิลาเณปิ(๓) กิกฺกิชา(๔) อาภเม อาภมุป-ชาเย ฉณฺฑ ชาเตตุนฺติ ฯ

---

๑ ฉ. ฉณฺเฑสุ ฯ ๒ ฉ. ม. ณ ชาสุ ฯ ๓ ฉ. กิลาเณปิ อกิลาเณปิ ฯ ๔ ฉ. ม. เขาตฺวากเตสุ กิกฺกิตาติ ปทสฺส ทิสฺสติ ฯ

ขุ. ขุ. อรรถกถา ๑ : เรื่องภิกษุผู้ยังไม่บรรลุพระอรหัตตผล

เกลาะเกลือ ตีเสมอ บดขยี้ ทำให้ราบเรียบ ฯ ครั้งนั้น ภิกษุนั้นนั่งแล้ว ณ ที่สมควรส่วนข้างหนึ่ง ได้กราบทูลเรื่องนี้ ต่อพระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูก่อนภิกษุ ได้ยินว่า (เรื่องนั้น) จริงหรือ ฯ ภิกษุนั้นกราบทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ฯ ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคทรงตำหนิแล้วตรัสว่า ดูก่อนภิกษุ ก็ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ควรเพื่อจะรู้ ไม่ควรเพื่อจะเห็น ไม่ควรเพื่อจะกระทำ ไม่ควรเพื่อจะให้ถึงซึ่งความเป็นผู้ชำนาญ ในธรรมของเรา ผู้ยังไม่บรรลุอรหัตตผล ผู้ยังมีกิเลสดุจธุลีในตา ผู้ยังมีกิเลสดุจหนามในใจ ผู้ยังมีกิเลสดุจข่ายในโลก ผู้ยังมีกิเลสดุจกลิ่นเหม็นในโลก ผู้ยังมีกิเลสดุจเปือกตม

(๒๔๕) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ สีสกฺกาเย ปตฺตํ ปูเรตฺวา(๑) ฉฑฺเฑสิ อาลเกปิ วิสาเลปิ อญฺญตเรน ตาทิเสน อภิกฺกมนีเยน มนุสฺสปฺปเวทิเยน(๒) โจเรหิ ภณฺฑกํ อสิสฺสาวิโลเปตฺวา อนุปสงฺกมิตฺวา กเถตฺวา สญฺญาเปตฺวา มุญฺจิสฺสนฺติ ฯ อถโข โส ภิกฺขุ อารามํ คนฺตฺวา ภิกฺขูนํ ปริยายมฺปิ อาโรเจสิ ฯ ตีณิ ปน ทฺวารานิ อาวุโส ฉฑฺฑิตานิ ชานาสีติ ฯ ปิหาวุโสติ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต ฉฑฺฑิตทฺวารมฺปิ ปิหิตทฺวารมฺปิ กตฺวา ปิหิตานิ ชานาสีติ อถโข เต ภิกฺขู ภควโตปิ อาโรเจสุ ฯเปฯ วิสาขาปิ ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ฉ ภิกฺขเว ธมฺมา สีสกฺกา ชาเตฺวยฺยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๔๖) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ติลาโต ปตฺตานิ สงฺกฑฺเฒติ ฯ ภควโตปิ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ติลาปสฺส ภิกฺขุโน ปตฺตานิ ปริหริตุนฺติ ฯ

๑ ม. ปูเรตฺวา ฯ ๒ ม. ม. ปิสยฺหปฺปเวทิเยน ฯ

(๒๔๕) សម័យនោះឯង កិក្ខុ ๑ រូបប្រកបក្នុងសង្រែក ហើយពាក់លើះឈើច្រត់ ដើរទៅតាមទ្វារស្រុកមួយ ក្នុងវេលាវិកាល ។ មនុស្សទាំងឡាយនាំគ្នាទិយាយថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ បុរសនេះជាអ្នកដើរទៅ ដាវបេសរ៉ា (មានមុខ) ភ្លឺស្វាង ហើយកំដេញតាមពាប់ លុះចាប់បានហើយ ស្គាល់ថា (ជាកិក្ខុ) ក៏លែងទៅវិញ ។ ទើបកិក្ខុនោះទៅកាន់អាវាស ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុផងគ្នា ។ កិក្ខុទាំងអម្បាលនោះសួរថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទ្រទ្រង់ឈើច្រត់ទាំងសង្រែកឬអ្វី ។ កិក្ខុនោះប្រាប់ថា អើអាវុសោ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុមិនសមបើទើងទ្រទ្រង់ឈើច្រត់ទាំងសង្រែកសោះ ។ ទើបកិក្ខុទាំងអម្បាលនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជា ហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ឈើច្រត់ទាំងសង្រែកទេ កិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๔๖) សម័យនោះឯង កិក្ខុ ๑ រូបមានជម្ងឺ តែវៀរលែងឈើច្រត់ចេញហើយមិនអាចនឹងដើរទៅមកបាន ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃឲ្យឈ្លួសម្តែងដល់កិក្ខុមានជម្ងឺ ។

[๒๘๗] ฝาสฺส ปน กิตฺตาวตา ขีณาสโว โหตีติ ฯ เตน ขีณาสเวน กิตฺตกา สงฺขารา อภิสงฺขตา อภิสญฺเจตยิตา ฝกิเลสา ขุตฺตภาสญฺจ ปหีนา ปริญฺญาตา ตนฺนิทานา ขุกฺกฏกา นิสีทิตา อญฺญถี ภวิตฺวา ฝาสฺสวา ขีณา ปุนพฺภวาภินิพฺพตฺติ ขีณา ชาติ ขีณา ชรามรณนฺติ เอวมสฺส ขีณาสวสฺส ขีณาสวพลนฺติ ญาณนฺติ ปญฺญาติ ฯ ตถาภูตสฺส ปน ภิกฺขุโน ปุพฺเพนิวาสานุสฺสติญาณนฺติ ปญฺญาติ ฯ

[๒๘๘] ตตฺถ กตมา ขีณาสเวน ปุพฺเพนิวาสานุสฺสติญาณนฺติ ปญฺญาติ ฯ ขีณาสโว ภิกฺขุ เอกมฺปิ ชาตึ อนุสฺสรติ ทฺวมฺปิ ชาติโย ติสฺโสปิ ชาติโย จตสฺโสปิ ชาติโย ปญฺจปิ ชาติโย ทสปิ ชาติโย วีสมฺปิ ชาติโย ติงฺสมฺปิ ชาติโย จตฺตาลีสมฺปิ ชาติโย ปญฺญาสมฺปิ ชาติโย ชาติสตมฺปิ ชาติสหสฺสมฺปิ ชาติสตสหสฺสมฺปิ อเนกานิปิ สวิวฏฺฏกปฺปานิปิ อเนกานิปิ วิวฏฺฏกปฺปานิปิ อเนกานิปิ สวิวฏฺฏวิวฏฺฏกปฺปานิปิ อมุตฺราสึ เอวนฺนามา เอวโคตฺโต เอวมาหาโร เอวสุขทุกฺขปฏิสเวที เอวมายุปริยนฺโต โส ตโต จุโต อิธูปปนฺโนติ อิติ สาการา สอุทฺเทสา พหุวิหิตา ปุพฺเพนิวาสา อนุสฺสรติ ตตฺถ ยา ปญฺญา อนุสฺสรณา ปชานนา ปวิจโย ปวิจรณา สญฺญาณนฺติ ปญฺญาติ ฯ

ខុទ្ទកវត្ថុក្ខន្ធកៈ ការបួមនឹងការឲ្យឧណ្ហសឬតិ

(២៤៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុមានជម្ងឺនោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ ហើយធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាងថ្វាយបង្គំបាទារបស់ភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយប្រហោងផ្គងអញ្ជលីពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំមានជម្ងឺ បើវៀរលែងឈើច្រត់ចេញ ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមកបាន បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំសូមឧណ្ហសម្ផតិនឹងសង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីសូមជាគំរប់ពីរដងផង គប្បីសូមជាគំរប់បីដងផង ។

(២៤៨) ភិក្ខុដែលឈ្មោះប្រតិពលត្រូវផ្តឿងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះមានជម្ងឺ តែវៀរលែងឈើច្រត់ចេញ ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមកបាន ភិក្ខុនោះមកសូមឧណ្ហសម្ផតិនឹងសង្ឃ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យឧណ្ហសម្ផតិដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះមានជម្ងឺ តែវៀរលែងឈើច្រត់ចេញ ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមកបាន ភិក្ខុនោះមកសូមឧណ្ហសម្ផតិនឹងសង្ឃ ។

សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស កថិនំ ធម្មសហធម្មេន ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស កថិនំ ធម្ម-សហធម្មេន ធារេតុំ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ តតិយម្បិ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស កថិនំ ធម្មសហធម្មេន ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(๒๔๙) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កថិនំ តិលាយោ ហោតិ ធ សង្កាតិ វិនា សិក្ខាយ បត្តំ បរិហរិតុំ ។ កថវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ កថិនេ តិលាធស្ស កថិនោ សិក្ខាសហធម្មេ ធាតុំ ។

(๒๕๐) ឯកេ បន កថិនេ ធាតព្ពា ។ តេន តិលា-យេន កថិនោ សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា វុឌ្ឍតរំ កថិនំ ចារេ វន្ទិត្វា ឧក្កុដិកំ និសីទិត្វា អញ្ជលិំ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ ភន្តេ ឥ-ត្ថន្នាមោ ធ សង្កាមិ វិនា សិក្ខាយ បត្តំ បរិហរិតុំ សោហំ ភន្តេ សង្ឃំ សិក្ខាសហធម្មេ យាចាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ យាចិតព្ពា តតិយម្បិ យាចិតព្ពា ។

สงฆ์ให้อุปสมบทแก่ภิกษุณีนี้ ๆ การให้อุปสมบท แก่ภิกษุณีนี้ ควรแก่ใครหนอ ใครมีอายุครบหรือ ใครมีอายุครบแล้วควรให้ ใครไม่ควรแก่ใครหนอ ใครมีอายุครบแล้วไม่ควรให้ ๆ สงฆ์ได้ให้อุปสมบท แก่ภิกษุณีนี้แล้ว การให้นี้ควรแก่สงฆ์ เพราะเหตุนี้ได้เป็นสงฆ์เสมอ ๆ ข้าพเจ้าขอทูลความข้อนี้ ด้วยประการฉะนี้ ๆ

(๒๔๙) สมัยนั้นแล ภิกษุ ๑ รูปมีอาบัติ แต่ไม่รู้ว่าอาบัติ ๆ ภิกษุทั้งหลายได้ยกวัตรเสียแล้ว ๆ ภิกษุนั้นได้ทูลถามข้อนี้ กะพระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้สงฆ์ให้สมมติแก่ภิกษุมีอาบัติ ๆ

(๒๕๐) ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สงฆ์พึงให้อย่างนี้ ๆ ภิกษุมีอาบัตินั้นพึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าเฉวียงบ่าข้างหนึ่ง ไหว้เท้าภิกษุทั้งหลายผู้แก่พรรษาแล้วนั่งกระโหย่งประคองอัญชลี กล่าวคำอย่างนี้ว่า ขอท่านเจ้าข้าทั้งหลาย ขอสงฆ์จงทราบข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีอาบัติ แต่ไม่รู้ว่าอาบัติ ๆ ภิกษุทั้งหลายได้ยกวัตรเสียแล้ว ๆ ข้าพเจ้าขอสมมติแต่สงฆ์ ๆ ภิกษุนั้นพึงขอสมมติแต่ภิกษุรูปเดียวก็ได้ ๆ ภิกษุนั้นพึงขอสมมติแต่ภิกษุหลายรูปก็ได้ ๆ ภิกษุนั้นพึงขอสมมติแต่ภิกษุณีก็ได้ ๆ ภิกษุนั้นพึงขอสมมติแต่ภิกษุณีหลายรูปก็ได้ ๆ

[๒๕๑] ฆฺยาหฺเนน ภิกฺขเว ปณฺฑิตาย ปณิธาเลน สทฺธา-
ญาเปตพฺพา สุณาตุ เม ภนฺเต สทฺธา อยํ ปุคฺคลา-
เยา ภิกฺขุ ภิกฺขาเจา จ สทฺทหติ วิตา สทฺทาย
ปตฺตึ ปริหาริตุ์ เสา สทฺธึ สทฺทาสมฺปตฺติ ยาจติ ฯ
ยทิ สทฺธสฺส ปตฺตกลฺ์ สทฺธา ปุคฺคลสฺส ภิกฺขเว
สทฺทาสมฺปตฺติ ทาตพฺพา ฯ ฝสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม
ภนฺเต สทฺธา อยํ ปุคฺคลาเยา ภิกฺขุ ภิกฺขาเจา จ
สทฺทหติ วิตา สทฺทาย ปตฺตึ ปริหาริตุ์ เสา สทฺธึ
สทฺทาสมฺปตฺติ ยาจติ ฯ สทฺธา ปุคฺคลสฺส ภิกฺขเว
สทฺทาสมฺปตฺติ ทาตพฺพา ฯ ยสฺสายสฺมาเยา ขมติ ปุค-
คลสฺส ภิกฺขเว สทฺทาสมฺปตฺติยา ทานํ เสา ตุณฺหสฺส
ยสฺส นกฺขมติ เสา ภาเสยฺย ฯ ทินฺนา สทฺธาย
ปุคฺคลสฺส ภิกฺขเว สทฺทาสมฺปตฺติ ขมติ สทฺธสฺส
ตสฺมา ตุณฺหี ฯ ฝวเมตํ ธารยามิตฺถ ฯ

ខុទ្ទកវត្ថុក្ខន្ធកៈ ការឲ្យសិក្ខាសម្មុតិ

(២៥១) កិកុដែលឈ្មោះសប្រតិពល គប្បីផ្តឿងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិកុឈ្មោះនេះនេះមានជម្ងឺ តែរឿរលែងសង្រែកចេញ ក៏មិនអាចទាំយកចាត្រៅបាន (ឥឡូវនេះ) កិកុនោះមកសូមសិក្ខាសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យសិក្ខាសម្មតិដល់កិកុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិកុឈ្មោះនេះនេះមានជម្ងឺ តែរឿរលែងសង្រែកចេញ ក៏មិនអាចទាំយកចាត្រៅបាន (ឥឡូវនេះ) កិកុនោះមកសូមសិក្ខាសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃក៏ឲ្យសិក្ខាសម្មតិ ដល់កិកុឈ្មោះនេះ ។ ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិ ដល់កិកុឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះត្រូវពោលឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យសិក្ខាសម្មតិដល់កិកុឈ្មោះនេះហើយ ការឲ្យនោះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(๒๙๒) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ តិលាយោ ហោតិ ន សង្កោតិ វិជា ឧណ្ហេន អាមិស្លិតុំ ន សង្កោតិ វិជា សិង្កាយ បត្តំ បរិហរិតុំ ។ កុកុរោ ឱតរមត្តំ អាភេចេសុំ ។ អទ្ទសា ខោ កិក្ខូ តិលាយ កិក្ខុយោ ឧណ្ហេសិង្កាសម្មតិ ខាតុំ ។ ឱវាទ្យ បន កិក្ខូ ខាតញ្ញា ។ តេន តិលាយេន កិក្ខូ សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឱកាសំ ខុត្តភសង្កំ ការិត្វា ភុង្ឃាទិំ កិក្ខុំ ចាយេ វិដ្ឋិត្វា ខុក្កដិកំ ឯសីទិត្វា អញ្ជលិំ បគ្គហេត្វា ឱវាទសម្ភវចនីយោ អហំ ភន្តេ តិលាយោ ន សង្កោមិ វិជា ឧណ្ហេន អាមិស្លិតុំ ន សង្កោមិ វិជា សិង្កាយ បត្តំ បរិហរិតុំ សោហំ ភន្តេ សង្ឃំ ឧណ្ហេសិង្កាសម្មតិ យាចាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ យាចិតញ្ញា តតិយម្បិ យាចិតញ្ញា ។

(๒๙๓) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃោ ញាតេ-តញ្ញោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្ថន្នាមោ កិក្ខុ តិលាយោ ន សង្កោតិ វិជា ឧណ្ហេន អាមិស្លិតុំ ន សង្កោតិ វិជា សិង្កាយ បត្តំ បរិហរិតុំ សោ សង្ឃំ

(៦៥២) សម័យនោះឯង កិក្ខុ ១ រូបមានជម្ងឺ តែវៀរលែងឈើច្រត់ចេញ ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមក បើវៀរលែងសង្រែកចេញ ក៏មិនអាចនឹងនាំយកបាត្រទៅបាន ។ កិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃឲ្យទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ ដល់កិក្ខុមានជម្ងឺ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ កិក្ខុដែលមានជម្ងឺនោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ ហើយធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង ថ្វាយបង្គំបាទាទាំងពីរនៃកិក្ខុទាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំមានជម្ងឺ តែវៀរលែងឈើច្រត់ចេញ ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមក តែវៀរលែងសង្រែកចេញ ក៏មិនអាចនឹងនាំយកបាត្រទៅបាន បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំមកសូមទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ កិក្ខុនោះគប្បីសូមជាគំរប់ពីរដងផង គប្បីសូមជាគំរប់បីដងផង ។

(៦៥៣) កិក្ខុដែលឈ្វាសប្រតិពល គប្បីផ្តឿនសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិក្ខុឈ្មោះនេះនេះមានជម្ងឺ តែវៀរលែងឈើច្រត់ចេញ ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមក វៀរលែងតែសង្រែកចេញ ក៏មិនអាចនឹងនាំយកបាត្រទៅបាន (ឥឡូវនេះ) កិក្ខុនោះមក

ฉฬภิญฺญสมฺมุตึ ยาจติ ฯ ยถา สชฺฌุสฺส ปตฺต-
กาลโต สเชฺฌ ฯเปฯ ภิกฺขูนญฺจ ฉฬภิญฺญสมฺมุตึ
ทเทยฺย ฯ ฯสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สเชฺฌ
อยํ ฯเปฯ ภิกฺขูนญฺจ ฉฬภิญฺญสมฺมุตึ ทเทยฺย
ฯสา ญตฺติ ฯ สเชฺฌ ฉฬภิญฺญสมฺมุตึ ยาจติ ฯ
สเชฺฌ ฯเปฯ ภิกฺขูนญฺจ ฉฬภิญฺญสมฺมุตึ ทเทติ ฯ
ยสฺสายสฺมโต ขมติ ฯเปฯ ภิกฺขูนญฺจ ฉฬ-
ภิญฺญสมฺมุตึยา ทานํ สา ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺข-
มติ สา ภาสेยฺย ฯ ทินฺนา สเชฺฌน ฯเปฯ ภิกฺขูนญฺจ
ฉฬภิญฺญสมฺมุตึ ขมติ สชฺฌุสฺส ตสฺมา
ตุณฺหี ฯ ฯวเมตํ ธารยามีติ ฯ

(๒๕๔) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตเร
ภิกฺขู เภมฺมฏเก อโหสิ(๑) ฯ เต เภมฺมฏฺเก
เภมฺมฏฺเกติ(๒) อาชฺฌาหรึสุ ฯ ภิกฺขู ทุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
วิปาเจนฺติ วิกาลายึ(๓) ภิกฺขู เภมฺมฏฺเกติ ฯ

๑ ฉ. ม. เภมฺมกาเยหิ ฯ ๒ ฉ. ม. เภมฺมฏฺเกติ เภมฺมฏฺเกติ ฯ ๓ ฉ. วิกาเลยึ ฯ

សូមទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះមានជម្ងឺ តែរឿរលែងឈើច្រត់ចេញ ក៏មិនអាចទំនើរទៅមក រឿរលែងសង្រែកចេញក៏មិនអាចទំនាំយកចង្ករទៅបាន (ឥទ្ធរនេះ) ភិក្ខុនោះមកសូមទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃឲ្យទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការឲ្យទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណាលោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះត្រូវពោលទៀង ។ សង្ឃបានឲ្យទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះហើយ ការឲ្យនោះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(៦៩៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបចំពាអៀងជាប្រក្រតី ។ ភិក្ខុនោះចំពាអៀង ។ ហើយសេបចូលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្ទោបង់ថា ភិក្ខុនេះធាន់តែជាទគ្ងន់វេលាវិកាល ។

ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ឯសោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អចិរំ
តោយោនិយា ចុតោ អនុជាតាមិ ភិក្ខវេ ភេមដ្ឋកស្ស
ភេមដ្ឋំ ន ច ភិក្ខវេ ពហិមុខទ្វារំ ឧបាវត្ថា អជ្ឈាហរិ.
តព្ពំ យោ អជ្ឈាហរេយ្យ យថាធម្មោ ការេតព្ពោតិ ។

(២៥៥) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
បូគស្ស សង្ឃភត្តំ ហោតិ ។ ភគ្គវេ ពហូ សិក្ខាបទ
បរិភោគវត្ថុ(១) ។ មនុស្សា ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ
ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ឱទនេ ឱទនមត្តេ
ន សក្កច្ចំ បដិគ្គហេស្សន្តិ ឯតមេកំ សិត្ថំ កម្មស.
តេន ឧជ្ឈាយិតព្ពំ ។ អនុជានាមិ ខោ ភិក្ខវេ តេសំ ម.
នុស្សានំ ទុជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ អថ.
ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។
អនុជានាមិ ភិក្ខវេ យំ ឱទនមត្តំ បតតំ តំ សាមំ
គហេត្វា បរិភុញ្ជិតុំ តំ កិស្ស ហេតុ(២) បរិច្ចត្តំ តំ
ភិក្ខវេ ធាយកេហីតិ ។

---

๑ ម. បរិភោគវត្ថុ ។ ๒ ឥទំ បទត្តយំ ម. ឧបាត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះទើបតែប្រឹតមកអំពីកំណើតនៃគេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទំពាអឿងដល់ភិក្ខុអ្នកទំពាអឿងជាប្រក្រតី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែភិក្ខុកុំឆ្អាក់អាហារចេញមកខាងក្រៅទ្វារមាត់ហើយលេបចូលទៅវិញ បើភិក្ខុណាលេបចូលទៅវិញ វិនយធរគប្បីឲ្យភិក្ខុនោះធ្លាក់តាមធម៌ (សំដែងអាបត្តិទេញ) ។

(២៩៩) សម័យនោះឯង មានសង្ឃភត្តរបស់ប្រជុំជន ១ ពួក ។ គ្រាប់ចាយដ៏ច្រើនក៏ជ្រុះពេញពាយក្នុងភេងភត្ត ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ កាលបើគេកំពុងប្រគេនចាយ មិនសមបើមិនទទួលដោយសេចក្តីគោរពសោះ ធម្មតាគ្រាប់ចាយមួយគ្រាប់ៗរមែងញ៉ាំងការងើប ច្រើនឲ្យសម្រេចបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ (ដូច្នោះ) ។ ម្នើលភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រាប់ចាយណា ដែលគេកំពុងឲ្យហើយឆ្អាក់ចុះ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរើសគ្រាប់ចាយនោះខាងដើម ហើយឆាន់ចុះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាគ្រាប់ចាយនោះ គាយកគេលះ គឺប្រគេនរួចស្រេចហើយ ។

๒๒ภาวิตฺตวคฺเค อฏฺฐกถาวิภาวิตฺตวณฺณนา

(๒๙๖) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ปิณฺฑาย จรติ ฯ อญฺญตรา ปน อิตฺถี ปสฺสิตฺวา ตสฺสา ภิกฺขุโน ฆานโต จ ปิยา โหติ มนาปา จ ปิยมนาปา ฯ สา ตสฺสา ปิยมนาปตาย

[๒๕๖] สมัยนั้นแล ภิกษุ ๑ รูป มีอาพาธเกิดที่เท้าบวมเป็นตุ่มน้ำ ๆ สตรีผู้หนึ่งเห็นภิกษุนั้นแล้วกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอพระคุณเจ้าจงมีความสุขเถิด ขอพระคุณเจ้าจงได้ความสุขเถิด

ฐิเย ฉเฑ ฉาเรสฺสามีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขู ภควโต
เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เปฯ น ภิกฺขเว ฐิเย ฉาเร
ฉาเรตพฺพา เยน ฉาเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๕๗) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ฉเฑนฺติ
ปิ ฉกฺขณฺฑิ ฯ มุเขนปิ ฉกฺขณฺฑิ ฯ กาเยปิ ฉกฺขณฺฑิ
ฯ อฏฺฐิยนฺติ ทุกฺกา โหนฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสุ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉฑฺเฑตุ-
กามาย ฉกฺขณฺฑิ ฯ สโลหิตนฺติ ฉกฺขณฺฑิ ฯ อฏฺฐิยนฺติ ทุกฺกา
โหนฺติ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปริสปฺปมาณาย
ฉกฺขณฺฑิ กาตุนฺติ ฯ

(๒๕๘) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขู ปิสตฺตมฺปิ(๑) ภาเชนฺติ ฯ มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ
ขียนฺติ วิปาเจนฺติ ฯ เปฯ สเยฺยถาปิ ภิกฺเว ภิกฺขู
ภิกฺขาจารกาเล ฯ เปฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เปฯ
น ภิกฺขเว ปิสตฺตมฺปิ ภาเชตพฺพนฺติ โย ภาเชยฺย
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว มลมตฺตํ
อปกฑฺฒิตุนฺติ ฯ

๑ ฉ. ปิสตฺตมฺปิ ฯ

ទឹងទុកក្រែចកវែងសោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទុក ក្រែចកវែងទេ ភិក្ខុណាទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๕๗) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយកាត់ក្រែចកដោយក្រែចកខ្លះ ។ កាត់ក្រែចកដោយមាត់ខ្លះ ។ ត្រដុសក្រែចកនឹងជញ្ជាំងខ្លះ ។ ម្រាមដៃទាំងឡាយក៏ឈឺចាប់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកាត់ក្រែចក ។ ភិក្ខុទាំងនោះកាត់ក្រែចកត្រាតែដល់ឈាម ។ ម្រាមដៃទាំងឡាយក៏ឈឺចាប់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកាត់ក្រែចកត្រឹមទឹងសាច់ ។

(๒๕๘) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឲ្យគេខាត់ក្រែចកទាំង ๒๐ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យគេខាត់ក្រែចកទាំង ๒๐ ទេ ភិក្ខុណាឲ្យគេខាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុគ្រាន់តែជម្រះក្អែលប៉ុណ្ណោះ ។

(๒๕๙) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิ เกสา ฉินฺนา โหนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ ขุสฺสหนฺติ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขู อฑฺฒมาสึ เกเสสุ ชิโร-เปตุนฺติ ฯ ขุสฺสหนฺติ ภควาติ ฯ อถ โข ภควา ฯเปฯ ภิกฺขูนญฺเจว ฯเปฯ ภิกฺขุนีนญฺจ ปฏิสนฺถารกถึ กตฺวา ฯเปฯ ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขุรํ ขุรสิลํ ขุรสิลาปฏกํ ฉมตกิ สพฺพึ ขุรกมฺมนฺติ ฯ

(๒๖๐) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู มสฺสุ กปฺปาเปนฺติ ฯ มสฺสุ วฑฺฒาเปนฺติ ฯ เคเลยฺยกมฺปิ การาเปนฺติ ฯ ฉตฺตสฺสกมฺปิ การาเปนฺติ ฯ ปาทุกมฺปิ การาเปนฺติ ฯ อุปาหนมฺปิ การาเปนฺติ ฯ ชาฬิกมฺปิ ธาเปนฺติ ฯ สพฺพาเนว เลฬิมานิ สิกฺขาเปนฺติ ฯ มนุสฺสา ชิคุจฺฉนฺติ ฯเปฯ วิหาเรนฺติ ฯเปฯ เสยฺยถาปิ คิหี กามโภคิโน ฯเปฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯเปฯ

ขุ. ขุ. ๒๕/๒๑๙/๒๑๙ ภาณวารที่ ๒ ปาจิตตีย์ ๙๐ ข้อ ๒๑๙

ขุทฺทกวตฺถุขนฺธกะ การปรับอนุญาตเครื่องปรุงสำหรับเภสัช มหาปาจิตตีย์เภสัชเป็นต้น

(๒๕๙) สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายมากรูปด้วยกัน ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบบังคมทูลเรื่องนี้ กับพระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุทั้งหลายมีกำลังกันอยู่หรือ ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบบังคมทูลว่า ข้าแต่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมาตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตเภสัช ๕ อย่างนี้ คือ เปลวเนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ฯ ภิกษุทั้งหลายรับพระดำรัสแล้ว ฯ ภิกษุทั้งหลายเหล่านั้นเข้าใจว่า ตถาคตอนุญาตเภสัช ๕ อย่างนี้ คือ เปลวเนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ฯ ภิกษุทั้งหลายเหล่านั้นจึงไม่ฉันเภสัช ๕ อย่างนี้ คือ เปลวเนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ฯ ภิกษุทั้งหลายเหล่านั้นจึงซูบผอม

ฉ กิตฺตเก มนุสฺเส เวเนยฺยเตฺต ฉ มนุสฺเส วฏฺเฏเยฺยเตฺต ฉ โสเณ หตฺถิกาเย กาเยเตฺต ฉ ตตฺรุสฺสทกาเย เกเยเตฺต ฉ ปริมุขา กาเยเตฺต ฉ อฑฺฒกาเย กาเยเตฺต ฉ ฆาฏิกา ฆเยเตฺตฺวา ฉ สพฺพเส เลาเม สมาเยเตฺต ยาว สมาเยยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๖๑) เตน ขเณ ปน สมเยน อญฺญตรสฺมึ กิตฺตเก สพฺพเส วาโต เวเคติ ฯ เตสญฺจิ ฉ สณฺฐหติ ฯเป ฯ ตถาเต ฬิตมตฺเต อาเวเธสุ ฯ อนุชานามิ กิตฺตเก อาพาธปจฺจยา สพฺพเส เลาเม สมาเยตุนฺติ ฯ

(๒๖๒) เตน ขเณ ปน สมเยน ฉตฺตุยฺยาเน กิตฺตเก ตตฺถวิโลเย เตเสเส ฉตฺตานิ ฯ มนุสฺสา อุปฺปาเยนฺติ ฉตฺตานิ วิหาเรนฺติ ฯ เป ฯ เสยฺยถาปิ ตีหิ กาเยหิ กาเยเตฺต ฯ ป ฯ ตถาเต ฬิตมตฺเต อาเวเธสุ ฯเป ฯ ฉ กิตฺตเก ตตฺถวิโลเย เตเสเส ฉตฺตานิ ฉตฺตานิ กาเยเตฺต ยาว ฉตฺตานิ กาเยยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យគេកាត់ពុកមាត់ (ដោយកន្ត្រៃ) មិនត្រូវខុកពុកមាត់ឲ្យវែង មិនត្រូវឲ្យគេធ្វើពុកចង្កាឲ្យវែង (ដូចជាពុកចង្កាពពែ) មិនត្រូវឲ្យគេធ្វើពុកមាត់ ៤ ជ្រុង មិនត្រូវប្រមូលដួរពេមត្រង់ច្រមុះ មិនត្រូវខុកដួរពេមត្រង់ភ្នែក មិនត្រូវខុកពុកមាត់ឲ្យដូចជាចង្កឹម មិនត្រូវឲ្យគេដកពេមក្នុងទីបង្ខេរ ភិក្ខុណាឲ្យគេដក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๖๑) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបកើតដំបៅក្នុងទីបង្ខេរ ។ លាបថ្នាំមិនជាប់ ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មានអាពាធជាហេតុ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យគេដកពេមក្នុងទីបង្ខេរបាន ។

(๒๖๒) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រើគេឲ្យកាត់សក់ដោយកន្ត្រៃ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។បេ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកមរិសាគតាម ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យគេកាត់សក់ដោយកន្ត្រៃទេ ។ ភិក្ខុណាឲ្យគេកាត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๖๓) เตน โข ปน สมเยน อญฺญาตสฺส ภิกฺขุโน สีเส วโณ โหติ ฯ ส สตฺถารา ทิฏฺโฐ เตเสฬิ ปิเวยฺยาสิ ฯ ภควาโต ปตฺตมฺหิ อาเวเฬสิ ฯ อนุปชฺชาหิ ภิกฺขเว อาพาธปจฺจยา ภิกฺขุโน เตเสฬิ เวชฺชาเปตุนฺติ ฯ

(๒๖๔) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ติณฺหาย ชีวกสฺส กามสิกาโลหิตานิ ปวตฺตนฺติ ฯ มนุสฺสา ชิคุจฺฉนฺติ ปฏิกูลายนฺติ วิหาเยนฺติ ฯเป ฯ เสยฺยถาปิ นาม นิสาทิโลฺม ปิสาจิโลฺม ฯเป ฯ ภควาโต ปตฺตมฺหิ อาเวเฬสิ ฯ ส ภิกฺขเว ติณฺหาย ชีวกสฺส กามสิกาโลหิตานิ ปวตฺตนฺติ ยาว ชาเยยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๖๕) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู สกฺขราย ปิเวยฺยาสิ มนุสฺสตฺตาย นิสาทิโลฺม ปิสาจิโลฺม ปวตฺตนฺติ ฯ ปิสาจิ ขุทฺทา โหนฺติ ฯเป ฯ อนุปชฺชาหิ ภิกฺขเว สกฺขราย ปิเวยฺยาสินฺติ ฯ

(๒๖๓) สมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเป็นโรคฝี ๆ ภิกษุนั้นไม่อาจเพื่อจะสงเคราะห์ด้วยการตัดไม้สีฟันและการบ้วนปาก ๆ ภิกษุทั้งหลายกราบบังคมทูลเรื่องนี้ ต่อพระผู้มีพระภาค ๆ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย (เมื่อ) มีเหตุเป็นเครื่องกล่าวว่าเหตุ เราตถาคตอนุญาตให้ภิกษุให้ภิกษุสงเคราะห์ด้วยการตัดไม้สีฟันและการบ้วนปากได้ ๆ

(๒๖๔) สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายถือกระโถนเดินตามหลังพระอุปัชฌาย์ ๆ มนุษย์ทั้งหลายเห็นแล้วโพนทะนา เหยียดหยาม ติเตียนว่า ๆ ฯลฯ ดุจดังสมณศากยบุตร ๆ ฯลฯ ภิกษุทั้งหลายกราบบังคมทูลเรื่องนี้ ต่อพระผู้มีพระภาค ๆ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรถือกระโถนเดินตามหลังพระอุปัชฌาย์ ภิกษุใดถือ ต้องอาบัติทุกกฏ ๆ

(๒๖๕) สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้เขาถือกระโถนเดินตามหลัง ด้วยคิดว่าจักรู้สึกหนาว ด้วยคิดว่าจักรู้สึกร้อน ๆ ประมุขเกลียดชัง ฯลฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราตถาคตอนุญาตสมณฉัตร ๆ

(๒๖๖) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิยา ภิกฺขุ-
นิยา ลาภคฺคยสคฺคปฺปตฺตา โหติ ฯ มนุสฺสา ขชฺชาย-
นีเยน ขาทนีเยน ภิชฺชาย ปูเวน ปูวขชฺเชน ฯ
เปฯ สเยฺยถาปิ นาม ราชมหามตฺตา ฯ เปฯ
ภควาเตา ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ เปฯ อถ โข ภิกฺขู
ภิกฺขุนิยา ลาภคฺคยสคฺคปฺปตฺตา วิหรนฺติ ฯ

(๒๖๗) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรา
ภิกฺขุนี กณฺหาย ปาจีนโคปกา กณฺหา ปกติ โหติ
ฯเปฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯเปฯ
อนุชานามิ ภิกฺขเว กณฺหามลกมณิกนฺติ ฯ

(๒๖๘) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิยา
ภิกฺขุนิยา ขุชฺชาวิกตา กณฺหามลกมณิกา ภาเชนฺติ สา-
วณฺหามยานิ รูปิยมยานิ ฯ มนุสฺสา ขชฺชาย-
นีเยน ขาทนีเยน ภิชฺชาย ปูเวน ปูวขชฺเชน
ภาเชนฺติ ฯ เปฯ สเยฺยถาปิ นาม ราชมหามตฺตา
ฯ เปฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯเปฯ อ
ภิกฺขเว ขุชฺชาวิกตา กณฺหามลกมณิกา ภาเชตพฺพา
ยา ภาเชยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว

(๒๖๖) สมัยนั้นแล ภิกษุพวกฉัพพัคคีย์ให้เขาตกสะดึงอยู่ ฯ มนุษย์ทั้งหลายเกลียดชังโพนทะนา เหมือนอย่างนี้ว่า ฯเปฯ ภิกษุพวกวัคคุมุทาติกาตามฯเปฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนี้ถวายพระผู้มีพระภาค ฯเปฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรให้เขาตกสะดึงเลย ภิกษุณาให้เขาตก ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(๒๖๗) สมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งมีกระโปกอัณฑะใหญ่ ฯเปฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนี้ถวายพระผู้มีพระภาค ฯเปฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตผ้ารองกระโปกอัณฑะ ฯ

(๒๖๘) สมัยนั้นแล ภิกษุพวกฉัพพัคคีย์ ใช้ผ้ารองกระโปกอัณฑะสีเขียวคราม (มีสีดังดอกอัญชัน) ทำด้วยไหมบ้าง ทำด้วยขนแกะบ้าง ฯ มนุษย์ทั้งหลายเกลียดชังโพนทะนา เหมือนอย่างนี้ว่า ฯเปฯ ภิกษุพวกวัคคุมุทาติกาตามฯเปฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนี้ถวายพระผู้มีพระภาค ฯเปฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรใช้ผ้ารองกระโปกอัณฑะสีเขียวคราม (มีสีดังดอกอัญชัน) เลย ภิกษุณาใช้ ต้องอาบัติทุกกฏ ดูกรภิกษุทั้งหลาย

กณฺหาทิลมหารณาทโย (๑) อฏฺฐเมยฺยา นวเมยฺยา ทสเมยฺยา
เอกาทสเมยฺยา ทฺวาทสเมยฺยา เตรสเมยฺยา จุทฺทสเมยฺยา
ปณฺณรสเมยฺยา โสฬสเมยฺยา สงฺขาติเมยฺยาติ ฯ

(๒๖๙) เตน โข ปน สมเยน ธมฺมทินฺนา ภิกฺขุนี
พหุ เลาหกณฺหิ กิเลสกณฺหิ สงฺขิตฺตา เหฏฺฐา ฯ
มนุสฺสา วิหารจาริกาย อาหิณฺฑนฺตา ปสฺสิตฺวา อุชฺฌายนฺติ
ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมณา สกฺย-
ปุตฺติยา พหุ เลาหกณฺหิ กิเลสกณฺหิ สงฺขิตฺตา
กริสฺสนฺติ เสยฺยถาปิ กิเลสปกฺขนฺติกาสุ ฯ เป ฯ
ภควาเตา ฯ ตตฺร โข ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว
เลาหกณฺหิ กิเลสกณฺหิ สงฺขิตฺตพฺพา เหฏฺฐา ยถา
กเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๗๐) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อญฺญมฺปิ
อญฺญสลากมฺปิ กณฺหมหารณมฺปิ ธมฺมทินฺนาย
กุกฺกุจฺจายนฺติ ฯ ภควาเตา ฯ เป ฯ
อนุชานามิ ภิกฺขเว อญฺญํ อญฺญสลากํ กณฺห-
มหารณนฺติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. โปตฺถเกสุ อยํ กณฺหมหารณนฺติ ปาโฐ ทิสฺสติ ฯ

ตถาคตอนุญาตบริโภคเภสัชทั้งห้าเหล่านี้ คือ เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ๆ

(๒๖๙) สมัยนั้นแล พวกชาวบ้านถวายภิกษุสงฆ์ทั้งหลายด้วยเภสัชทั้งห้าเป็นอันมาก ๆ ภิกษุทั้งหลายเก็บไว้ในที่ใกล้ ๆ ก็มี ในที่ไกล ๆ ก็มี ในที่ใกล้ก็เน่าเสีย ในที่ไกลก็เน่าเสีย ๆ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ๆ พระองค์ตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรเก็บเภสัชทั้งห้าไว้ในที่ใกล้ ๆ ในที่ไกล ๆ ภิกษุใดเก็บไว้ ต้องอาบัติทุกกฏ ๆ

(๒๗๐) สมัยนั้นแล พวกภิกษุฉันเสร็จแล้วเก็บเภสัชทั้งหลายที่เหลือไว้ในบาตรบ้าง ในย่ามบ้าง (คือในถลกบาตร) ภิกษุทั้งหลายเก็บไว้ในบาตรบ้าง ในย่ามบ้าง ๆ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ๆ พระองค์ตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตเฉพาะเภสัชที่เหลือจากฉันเก็บไว้ในบาตรบ้าง ในย่ามบ้าง ๆ

(๒๗๑) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สงฺฆสฺส ปิลวสิกายปิ ปิลวสิกายปิ ทนฺตกฏฺฐานิปิ ทนฺตกฏฺฐานิปิ ปริภุญฺชนฺติ ฯ มนุสฺสา ปิฏฺฐิยมฺปิ อาโรเจนฺติ ฯ เปฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สงฺฆสฺส ปิลวสิกายปิ ปิลวสิกายปิ ทนฺตกฏฺฐานิปิ ปริภุญฺชิสฺสนฺติ อาหรถ ตุมฺเห ทนฺตกฏฺฐานีติ ฯ

(๒๗๒) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ตีณิ ทนฺตกฏฺฐานิ หตฺถโต ปาเตสิ ฯ ตสฺส ตีณิ อาโยคานิ[๑] ปิ ชานึสุ ปิ ฯ เปฯ ภควาโต ปิฏฺฐิยมฺปิ อาโรเจสุ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาโยคนฺติ ฯ อถ โข ภิกฺขุ ทนฺตกฏฺฐานิ ปิ ปาเตสิ ปิ ฯ ภควาโต ปิฏฺฐิยมฺปิ อาโรเจสุ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตีณิ ทนฺตกฏฺฐานิ เอกโต กาตุนฺติ[๒] ฯ ภควาโต ปิฏฺฐิยมฺปิ อาโรเจสุ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตีณิ ทนฺตกฏฺฐานิ เอกโต พนฺธิตุนฺติ ฯ

(๒๗๓) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อสีตกปฏลิกาย ทนฺตกฏฺฐานิ ปริหรติ ฯ ตสฺส ปฏิยายปิ ปฏิยายปิ ปริสฺสวติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. อาโยเคน ฯ ๒ ฉ. ม. กาตเวติ ฯ

(៤៧១) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុអង្គុយត្រចោមកឫាលជង្គង់ទាំងសងឫាដៃ ។ ផ្គត់សងឫាដៃក៏ខំកន់ខួចអស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវអង្គុយត្រចោមកឫាលជង្គង់ទាំងសងឫាដៃទេ ភិក្ខុណាអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៤៧២) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ១រូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុនោះតែវៀរលែងសំពត់អាយោគចេញ ក៏មិនបានសេចក្តីសប្បាយកាយ ។ បេ ។ ទើបពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់អាយោគ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សំពត់អាយោគយើងឯណាស់គា គប្បីដេរដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតក្តារមួរ ឆ្កេញ្ជាឈើ ខ្សែសម្រាប់រឹត បន្ទាល់ទឹងប្រយោជន៍តម្បាញទាំងអស់ ។

(៤៧៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមិនមានកាយពន្ធ តែវត្ថុពន្ធបង្កើនបួលរៅបំណងបាត់ក្នុងស្រុក ។ ស្បង់របស់ភិក្ខុនោះរបូតចុះក្នុងច្រកផ្សារ ។

มนุสฺสา ปสฺสิตฺวา[๑] ขุกฺกุฏิมกาสุ ฯ สเจ กิกฺขุ มญฺเ อเหสิ ฯ อถโข สเจ กิกฺขุ อภิกฺกมนฺโต กิกฺขนฺโต ปฏิกฺกมนฺโต อาโลเกสิ ฯ กิกฺขุ กกฺขฬตาย ปฏิกฺกมนฺโต อาโลเกสุ ฯ เป ฯ น กิกฺขุโว อกาลายตนฺเน คามโต ปวิสิตพฺพา เยน ปวิสนฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ กิกฺขุโว กาลายตนฺเนติ ฯ

(๒๗๔) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา กิกฺขู ขุทฺทาทานิ กายคตานิ ชานนฺติ กาลาตุกามา เจเตกกาม มุขานิปิ ปกฺขาลนฺติ ฯ มนุสฺสา ขุชฺชายนฺติ วิชายนฺติ วิกาเรนฺติ ฯ เป ฯ สเจ กิกฺขุ ตถา กาม เกเตกาเตกาเต ฯ เป ฯ กกฺขฬตาย ปฏิกฺกมนฺโต อาโลเกสุ ฯ เป ฯ น กิกฺขุโว ขุทฺทาทานิ กายคตานิ ชานนฺติ กาลาตุกามา เจเตกกาม

---

๑ ฉ. ม. เปตฺวาเกสุ ปสฺสิตฺวาติ ปาเยน ทิสฺสติ ฯ

มนุสฺสา ตำ ฉฑฺเฑตฺวา ปลายึสุ ฯ ภิกฺขู ตสฺสา อาโรจยึสุ ฯ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา กายพนฺธนนฺติ ฯ เป ฯ ภควา เอตทโวจ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา กายพนฺธนนฺติ ฯ เป

ปุพฺเพ มนุสฺสกาเล เยว สาวตฺถิยา อวิทูเร ทุกฺขาย วตฺถุยา อนุ-
ปฺปนฺนตฺตา ตสฺมึ สมเย ทุกฺขาย วตฺถุยา อนุปฺปนฺนตฺตา ตสฺมึ
สมเย ชาตสฺส ชาตสฺส ปุพฺเพ มนุสฺสกาเล เยว สาวตฺถิยา
อวิทูเร ทุกฺขาย วตฺถุยา อนุปฺปนฺนตฺตา ตสฺมึ สมเย ชาตสฺส
อนฺโต ชีรติ ฯ เปฯ อนุปฺปนฺนตฺตา ตสฺมึ สมเย โสกคฺคิ[๑]
กณฺหกฺกนฺติ[๒] ฯ ตสฺมึ สมเย ชาตสฺส ปวนนฺโต ชีรติ ฯเปฯ
อนุปฺปนฺนตฺตา ตสฺมึ สมเย วิชฺฌนฺติ[๓] ฯ

(๖๗๔) เตน โข ปน สมเยน ชงฺฆปิณฺฑิกา ตสฺมึ
ทุกฺขาวเห วิเช ชาตนฺติ สาวตฺถิยมยิ ปุถุมยมยิ ฯ มนุสฺสา
ทุฏฺฐายนฺติ ฐียนฺติ วิกาเรนฺติ ฯเปฯ สเยฺยถาปิ ตสฺมึ
ตามกาเล ตาทิเส ฯเปฯ ภควาเต ฌานมฺปิ อาโรเจสุ
ฯเปฯ น ตสฺมึ ทุกฺขาวเห วิเช ชาเตสฺวา เยว ชาเยฺย

---

๑ ฉ.ม. โสกคฺคิ ฯ ๒ ฉ.ม. ทุกฺขกฺกนฺติ ฯ ๓ ฉ. วิชฺฌนฺติ ฯ

ដូចកន្សាបពស់ទឹក កាយពន្ធដូចខ្សែរឹតសំពោរ ទើបកាយពន្ធមានសណ្ឋាន ដូចសង្ឃាដេ តិក្ខុ ណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកាយពន្ធ៥យ៉ាង គឺកាយពន្ធធ្វើជាផ្ចាំង ១ កាយពន្ធមានសណ្ឋានដូចពោះរៀនជ្រូក ១ បេ ។ លុះដល់កាយពន្ធមានជាយរបេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតជាយកាយពន្ធ មានសណ្ឋានដូចខ្សែរឹតសំពោរ ទើបជាយកាយពន្ធមានសណ្ឋានដូចសង្ឃាដ ។ (ក្រោយមកទៀត) រឹមកាយពន្ធក៏រេច ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ដេរលិនទើបដេរឲ្យមានអាការដូចក្តួរផ្លែស្មៅ ។ (យូរមកទៀត) ចុងអន្ធាក់កាយពន្ធក៏រេច ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតក្រវិលកាយពន្ធ ។

(៦៧៩) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ក្រវិលកាយពន្ធខ្ពស់ទើបាប (មិនពាបសា) គឺធ្វើដោយមាសខ្លះ ប្រាក់ខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយគោលគោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ក្រវិលកាយពន្ធខ្ពស់ទើបាបទេ តិក្ខុ ណាប្រើប្រាស់

อาปตฺติ ขุทฺทกสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว วิเชน[๑] อฏฺฐิมยํ ทนฺตมยํ วิสาณมยํ นขมยํ เวฬุมยํ ฯ เป ฯ สงฺฆาฏิกณฺณปิโลติกนฺติ ฯ

(๒๗๖) เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา อานนฺโท ลหุกาย สงฺฆาฏิยา จารุปิตาย ตาทิสาย ปิณฺฑาย ปาวิสิ ฯ ตสฺส ตาทิสาย ลาภสกฺการสิโลกาย สงฺฆาฏิยา ขุทฺทิกปิยึสุ ฯ อถ โข อายสฺมา อานนฺโท อาทิมฺหิ กตฺวา ภิกฺขูนํ ปตฺตมทาสิ ฯ ภิกฺขู ภควาโต ปตฺตมทาสิ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขณฺฑิกนฺติ ฯ

(๒๗๗) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ขุทฺทาปิ ขณฺฑิกาปิ ฉาเฬฺฑนฺติ สาปาเฬฺฑนฺติ ปุปฺผมยมฺปิ ผลมยมฺปิ ทนฺตกฏฺฐมฺปิ มุขโธวนมฺปิ มนุสฺสา ขุชฺฌนฺติ ปียนฺติ วิหาเรนฺติ ฯ เป ฯ เสยฺยถาปิ คิหี กามคุเณ ฯ เป ฯ ภควาโต ปตฺตมทาสิ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว ขุทฺทาปิ ขณฺฑิกา ฉาเฬฺฑตพฺพา ยา ฉาเฬยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส

---

๑ ม. ปาตฺตเทสุ วิเธติ สพฺเพ ฉ ปกาเรติ ฯ

ปฺรวาศตฺถิ์ขฺกุช ม้าลภิกฺขุคำ์ฉ์ญาย ตถาคตอนุญฺญาตปฺรวรฺลคายฅฺน
ฑัลเฃฺวาเฉฺวาะยฉฺฉ์ฉ์ ฉ์เฉฺวาะยภุก เฉฺวาะยสฺนฺฉ์ เฉฺวาะยปปุะ เฉฺวาะยฐสฺปี
ฯ ปเ ฯ เฉฺวาะยคูถสฺน์ เฉฺวาะยสูปฺรกฺขมโกะ ฯ

(๒๗๖) สมัยนาะฉ์ ปฺระอานนฺทมานอายุ ยุงสฺงฺฆาฑีนีฉ์
ขฺฅกสฺงฺค์:ฑัลสฺราล เหัยยจูลเฅาปิณฺฑปาตกฺนสฺรุก ฯ ขฺลาล์กปุต
ปฺรูฉ์กปุงสฺงฺฆาฑีนีฉ์ขฺฅกสฺงฺค์:ปรสปฺระอานนฺทนาะ ฯ ลำาบ์นาะ ปฺระ
อานนฺทมานอายุเฅาคาน์อากมเหัยยปฺรำาบ์รืงนุ์ ฑล์ฅูกกิกฺขุฉ์ฅา ฯ
กิกฺขุคำ์ฉ์ญายปฺรำาบ์ภฺงฺค์จูลสาจกีนุ์ จำาพาะปฺระมานปฺระภาค ฯ ปเ ฯ
ปฺระอคฺค์ปฺรูล์ปฺรำาสฺบ์ถา ม้าลภิกฺขุคำ์ฉ์ญาย ตถาคตอนุญฺญาตเขฺวนีฉ์
อนฺตาก์เฃฺวา ฯ

(๒๗๗) สมัยนาะฉ์ ฅูกฉูคฺคิยกิกฺขุปฺรีปฺรำาสฺเขฺวาะฺฅสฺ
ฉีฉ์คาบ คีเฉฺวาะยมาสขูะ ปฺรำาก์ขูะ ฯ ฅูกมนุสฺสปฺราลเภาสเภาส
ตาะเฑฺวล บนฺทะบงฺกำ์บ์ถา ฯ ปเ ฯ ฑูบฅูกปฺรูหสอกปริโภคกาม
ฯ ปเ ฯ กิกฺขุคำ์ฉ์ญายปฺรำาบ์ภฺงฺค์จูลสาจกีนุ์ จำาพาะปฺระมานปฺระภาค
ฯ ปเ ฯ ปฺระอคฺค์ปฺรูล์ปฺรำาสฺบ์ถา ม้าลภิกฺขุคำ์ฉ์ญาย กิกฺขุมินปฺรวร
ปฺรีปฺรำาสฺเขฺวาะฺฅสฺนีฉ์คาบเ กิกฺขุณาปฺรีปฺรำาสฺ ปฺรวาศตฺถิ์ขฺกุช

อนุชานามิ ภิกฺขเว กณฺฑิกํ(๑) อฏฺฐิมยํ ทนฺตมยํ สาณมยํ ทนฺตมยํ เวฬุมยํ กฏฺฐมยํ ผลมยํ ผลมยํ โลหมยํ สงฺขนาภิมยํ สุตฺตมยนฺติ ฯ

[๒๗๘] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู กณฺฑิ-กมฺปิ ถาสกมฺปิ จีวเร อเปนฺติ ฯ จีวรํ ชิรติ ฯ ภควาโต ฬิตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯเป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว กณฺฑิกผลกํ ถาสกผลกนฺติ ฯ กณฺฑิ-กผลกมฺปิ ถาสกผลกมฺปิ อนฺเต อเปนฺติ ฯ โกาเณา ปาริยติ ฯ ภควาโต ฬิตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯเป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว กณฺฑิกผลกํ อนฺเต อเปตุ ถาสกผลกํ สตฺตงฺคุลิ ถ อฏฺฐงฺคุลิ ถ ทิกาโยตฺถา อเปตุนฺติ ฯ

[๒๗๙] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ภิกฺขาภิกฺขตฺถ ฉิกฺขเส ยาคุภิกฺขเก ผลูปภิกฺขตฺถ

๑ ฉ.ม. โปตฺถเกสุ คณฺฑิกตฺถ สเทฺท ฉ ทิสฺสติ ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យដែលធ្វើដោយឆ្អឹង ដោយក្ងុក ដោយស្នែង ដោយបប្រះ ដោយបូស្សៈ ដោយឈើ ដោយដំឈើ ដោយផ្លែឈើ ដោយលោហជាតិ ដោយគូថសង្ខ ដោយសូត្រឬអំបោះ ។

(๒๗๘) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដេរភ្ជាប់ឲ្យទំងអន្ធាក់ក្នុងផ្ទៃចីវរ ។ ចីវរក៏គ្រាំគ្រា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទ្រនាប់ឲ្យ ទំងទ្រនាប់អន្ធាក់ឲ្យ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះដេរភ្ជាប់ទ្រនាប់ឲ្យទំងទ្រនាប់អន្ធាក់ឲ្យក្នុងទីបំផុត (ចីវរ) ។ ម៉ុចីវរក៏របើក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដេរភ្ជាប់ទ្រនាប់ឲ្យក្នុងទីបំផុតចីវរ ដេរទ្រនាប់អន្ធាក់បន្តួយបួលមកខាងក្នុងត្រឹម ៧ ជាប់ ឬ ៩ ជាប់ ។

(๒๗๙) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុស្ទៀកសង្ឃាដ៏ដូចសំលៀកបរស់គ្រហស្ថ គឺស្ទៀកឲ្យស្អុយមុខ ដូចប្រមោយដំរី (ដូចសំលៀកមនុស្សស្រីក្នុងចោឡកប្រទេស) ស្ទៀកមានសណ្ឋានដូចកន្ទុយត្រី (๑)

๑ ស្ទៀកលយជាយ ។

จตุกฺกณฺณกานิ តាលវណ្ដានិ សតវលិកានិ ។ មនุสฺสา ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ។ បេ ។ សេយฺยថาปิ តិตฺถิยา กามโภคิโน ។ បេ ។ ภควาโต ฬิตมตฺตំ อาโรเจสุំ ។ បេ ។ ន ภิกฺขเว តិปิฏเกน วินเยน ปริยาปุณิตพฺพំ ยาวญฺจิทំ ปญฺจปฏลกานิ จตุกฺกณฺณกานิ តាលវណ្ដានិ សតวลิกานิ យោ ปริยาปุณេยฺย អาปตฺติ ទុกฺกฏสฺสาติ ។

(๒๘๐) តេน โข បน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู តិปิฏกาจริยំ จาเรนฺติ ។ มนุสฺสา ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ។ បេ ។ សេยฺยថาปิ តិตฺถิยา กามโภคิโน តាលវណ្ដានិ ។ បេ ។ ภควาโต ฬิตมตฺตំ อาโรเจสุំ ។ បេ ។ ន ภิกฺขเว តិปิฏกาจริยา จาเรตพฺพา យោ จาเรยฺย អาปตฺติ ទុกฺกฏสฺสาติ ។

(๒๘๑) តេน โข បน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สំវេលิยំ นิวาเสนฺติ ។ มนุสฺสา ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបาចេន្តិ ។ បេ ។ សេยฺยថาปิ រญฺโญ มุทฺธาวสิตฺตสฺส ។ បេ ។

ស្បៀកឲ្យមានជ្រុង ๔ (ស្បៀកបន្ទេចជ្រុងស្បង់ទាំង ๔ ឲ្យជ្រុងជាប) ស្បៀកដោយអាការដូចជាងគ្នាត (ស្បៀកសំឡុយសាជកឲ្យស្មុយបុះ) ស្បៀកអង្ការញ្ជឲ្យមានផ្នត់ប្រើន ។ ពួកមនុស្សពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវស្បៀកស្បង់ ដូចសំលៀកគ្រហស្ថ គឺស្បៀកឲ្យស្មុយមុខដូចប្រមោយដំរ មានសណ្ឋានដូចកន្ទុយត្រី ស្បៀកឲ្យមានជ្រុង ๔ ស្បៀកមានអាការដូចជាងគ្នាត ស្បៀកអង្ការញ្ជឲ្យមានផ្នត់ប្រើនទេ ភិក្ខុណាស្បៀក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๘๐) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដណ្តាប់ដូចគ្រហស្ថ ។ ពួកមនុស្សពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដណ្តាប់ដូចពួកគ្រហស្ថទេ ភិក្ខុណាដណ្តាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๘๑) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុស្បៀកបង់ក្សិន ។ ពួកមនុស្សពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកមនុស្សអ្នកនាំគ្រឿងបរិក្ខារបស់ព្រះរាជា ដែលយាងទៅកាន់ទីណាមួយ ។ បេ ។

ภควาโต ฯลฯ อาเวเทสุ ๆ เป ๆ น ภิกฺขเว สีเวยฺยโก นาม สาเลยฺยโก อาสยฺหา ทุกฺกฏสฺสาติ ๆ

(๒๘๒) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ทุกาสกานิ มหาติ ๆ มนุสฺสา ทุฏฺฐายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ ๆ เป ๆ เสยฺยถาปิ คิหิกามา ๓ ปญฺจกามคุณานิ ๆ เป ๆ ภควาโต ฯลฯ อาเวเทสุ ๆ เป ๆ น ภิกฺขเว ทุกาสกานิ มหาติ อนุชานามิ ภิกฺขเว ติกาสกานิ อฑฺฒกาสกานิ สีสกานิ ขณฺฑกานิ ภิกฺขาปิ ขณฺฑกานิ ปิลนฺธิกาตุนฺติ ๆ

(๒๘๓) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ฉฑฺฑกฏฺฐานา ฉาทนานิ ๆ มุขํ ทุกฺขนฺติ ๆ ภควาโต ฯลฯ อาเวเทสุ ๆ เป ๆ น ภิกฺขเว ภิกฺขู อาทิยา ฉฑฺฑกฏฺฐานา ฉาทนานิ มุขํ ทุกฺขนฺติ ภควาโต สมาทเปตฺวา สมุตฺเตเชตฺวา สมฺปหเสตฺวา กตฺตพฺพนฺติ น ชานามิ ๙ เม โข ภิกฺขเว

๑ ฉ ม. ปริโยนนฺตีติ ๆ

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវស្មៀកបង់ក្សិនទេ ភិក្ខុណាស្មៀក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๘๒) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ នាំយកអម្រែកទាំងសងខាង តវែក ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពាក្យ តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកមនុស្សនាំគ្រឿងបរិក្ខារបស់ព្រះពុទ្ធដែលយាងទៅកាន់ទីណាមួយ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវនាំអម្រែកទេ ភិក្ខុណានាំទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុពុន សែង ទូល លី ករណ្ឌឹត នឹងយួរបាន ។

(๒๘๓) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមិនទំពាឈើស្តន់ ។ មាត់ក៏មានក្លិនស្អុយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសក្នុងការមិនទំពាឈើស្តន់នេះមាន ៥ ប្រការ គឺ នាំឲ្យចុះកំលាំងភ្នែក ๑ មាត់មានក្លិនស្អុយ ๑ សរសៃសម្រាប់នាំរសមិនបរិសុទ្ធ ๑ ប្រមាត់ឆើឆៅ ๑ បបូរឹតជ្រាយ ๑ ភិក្ខុនោះឆាន់ចង្ហាន់មិនឆ្ងាញ់ ๑ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ปญฺจ อาธีนกา ธนกฺกีตสฺส อาคนฺตาโร ฯ ปญฺจเม กิจฺจวาเร อาธิสีสา ธนกฺกีตสฺส คนฺตาโร ตีหิ มุขีหิ ธนมุฏฺฐึ หรนฺติ รเชหารณาโย วิสุชฺฌนฺติ ปิตุปิ เสหิปิ กตฺตพฺพ ปริโยคนฺตกิจฺจสฺส ชาเตกิจฺจ สเมเ เอว กิจฺจวาเร ปญฺจ อาธิสีสา ธนกฺกีตสฺส คนฺตาโร ฯ อนุชาตมิ กิจฺจวาเร ธนกฺกีตนฺติ ฯ

(๒๘๔) เตน เอว สมเยน ธมฺมกิตฺติยา กิจฺจ ธีตาธิ ธนกฺกีตาธิ คนฺตฺวา เตหาว สามเณเรหิ อาคาเตนฺติ ฯ ภควาโต ปฐมตฺถ อาเรเตสุ ฯ เต ฯ ธ กิจฺจวาเร ธีตา ธนกฺกีตา คนฺตฺวา เตสนฺตา เย คาเตยฺย อาตพฺพ ขุทฺทกสฺส อนุชาตมิ กิจฺจวาเร อฏฺฐกุลปริมา ธนกฺกีตา ธ ต เตหาว สามเณเรหิ อาคาเตตพฺเพ เย อาคาเตยฺย อาตพฺพ ขุทฺทกสฺสาติ ฯ

ភោសក្ខឯការមិនទំពាឈើស្លូនត់មាន ๔ ប្រការនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ អានិសង្សក្នុងការទំពាឈើស្លូនត់នេះមាន ๔ ប្រការ គឺ នាំឲ្យមាន
កំលាំងភ្នែក ๑ មាត់មិនមានក្លិនស្អុយ ๑ សរសៃសម្រាប់នាំរសបរិសុទ្ធ ๑
ប្រមាត់ទឹងស្លេស្មមិនរួបរឹតថាយ ๑ កិក្ខុនោះឆ្ងាញ់ថាយ ๑ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ អានិសង្សក្នុងការទំពាឈើស្លូនត់មាន ๔ ប្រការនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឈើស្លូនត់ ។

(๒๘๔) សម័យនោះ ពួកធម្មគុត្តិយភិក្ខុទំពាឈើស្លូនត់រៃងហើយគោះ
វាយសាមណេរដោយឈើស្លូនត់នោះឯង ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
+ នុះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទំពាឈើស្លូនត់រៃងទេ ភិក្ខុណាទំពា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឈើស្លូនត់យ៉ាងរៃង ត្រឹម ๘ (๑) ធ្នាប់
តែថាកុំគោះវាយសាមណេរដោយឈើស្លូនត់នោះទៀយ ភិក្ខុណាគោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ។

---

๑ អដ្ឋកថា ពន្យល់ថា ឈើស្លូនត់ប្រៃរៃង ๘ ធ្នាប់មនុស្សប្រក្រតី ដីកាថា๘ធ្នាប់ដាងឈើ ។
ឈើស្លូនត់ប្រៃរៃង ๔ ធ្នាប់ មានន័យដូចគ្នា ។

(๒๘๕) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ អតិមញ្ញហាតកំ[๑] ឧទ្ធកដ្ឋំ ខាទន្តស្ស កណ្ឌោ វិលត្តំ ហោតិ ។ កុក្កុវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ ន ភិក្ខវេ អតិមញ្ញហាតកំ ឧទ្ធកដ្ឋំ ខាទិតព្ពំ យោ ខាទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ចតុរង្គុលំ បច្ឆិមំ[๒] ឧទ្ធកដ្ឋន្តិ ។

(๒๘๖) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា ភិក្ខូ ឆាយំ អាទ្ធេបេន្តិ[๓] ។ មនុស្សា ខុទ្ទាយន្តិ ឱយន្តិ វិទាទេន្តិ ។បេ។ សេយ្យថាបិ ឧរគាហរកាតិ ។បេ។ កុក្កុវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ ន ភិក្ខវេ ឆាយោ អាទ្ធេបេតព្ពោ យោ អាទ្ធេបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(๒๘๗) តេន ខោ បន សមយេន វិហារេ តិណ.កហាណា ហោន្តិ ។ ឧរគាហោ ឧយ្យមានេ វិហារេ ឧយ្ហន្តិ ។ ភិក្ខូ កុក្កុច្ចាយន្តិ បដិក្កមិតុំ បរិត្តំ ភណិតុំ ។ កុក្កុវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ឧរគាហោ ឧយ្យមានេ បដិក្កមិតុំ បរិត្តំ ភណិតុន្តិ ។

---

๑ ម. អតិមញ្ញហាតកំ ។ ๒ ម. ចតុរង្គុលបច្ឆិមំ ។ ๓ ម. អាលិម្បេន្តិ ។

(๒๘๕) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមានឈើសូនខ្វិតពេក ឈើសូនកំរបូតចូលទៅក្នុងបំពង់ក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទំពាឈើសូនខ្វិតពេកទេ ភិក្ខុណាទំពា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឈើសូនយ៉ាងខ្វិតបំផុតត្រឹម ៤ ង្គាប ។

(๒๘๖) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដុតព្រៃ ។ ពួកមនុស្សពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចអ្នកដុតព្រៃ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដុតព្រៃទេ ភិក្ខុណាដុតព្រៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๘๗) សម័យនោះឯង វិហារទាំងឡាយ កំសុកស្មៅញាស់ស្មៅ ។ កាលដែលភ្លើងឆេះព្រៃ(កាលមក)ក៏ឆេះទាំងវិហារផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយរង្គៀសនឹងការដុតភ្លើងតទល់គ្នា ដើម្បីនឹងធ្វើសេចក្តីការពារ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភ្លើងព្រៃឆេះមក តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យដុតភ្លើងតទល់ ដើម្បីនឹងធ្វើសេចក្តីការពារបាន ។

(๒๘๘) เตน ขฺวา ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ปุพฺเพ มนุสฺเส ปุจฺฉิตฺวา ปุจฺฉิตฺวา สงฺฆมชฺเช ๆ มนุสฺสา ขชฺช-โภชฺชานิ ทตฺวา ทตฺวา ภิกฺขาจารมคฺเค ๆ เป ๆ เสยฺยถาปิ มญฺเจ ๆ เป ๆ ภิกฺขู ปฏิสมฺมุทิตุมฺปิ อาโรเจนฺติ ๆ เป ๆ น ภิกฺขเว ปุเพฺพ มนุสฺเส ปุจฺฉิตฺวา ปุจฺฉิตฺวา ปจฺฉา ภุญฺชิตพฺพนฺติ ๆ

(๒๘๙) เตน ขฺวา ปน สมเยน อญฺญตรสฺส ภิกฺขุโน โกสลเรสุ จาริกจรมานสฺส สาวตฺถึ คจฺฉนฺตสฺส มคฺคปฏิปนฺนสฺส ปริยุฏฺฐานิ ๆ อถขฺวา โส ภิกฺขุ ปุริมิกาย วสฺสูปนายิกาย ปุเรวสฺสาวาสา ปกฺกมิตฺวา ทฺวีหติเตหิ สาวตฺถึ อนุปฺปตฺโต ๆ โส ปฏิสมฺมุทิตุมฺปิ อาโรเจสิ ๆ ภิกฺขู ปฏิสมฺมุทิตุมฺปิ อาโรเจนฺติ ๆ อถขฺวา ตสฺส ภิกฺขุโน สรีรมฺปิ ปริปฺผนฺทติ ๆ

๒.๒.๓ ทุติยวัตถุวรรณนา: การเผาเรือนเครื่องมือ

(๒๘๘) สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายเก็บงำเครื่องมือของสงฆ์ไว้ในที่แจ้งบ้าง ในที่ลับบ้าง ในที่ทั้งแจ้งและลับบ้าง ย่อมเกิดความสงสัยว่า ของสงฆ์หรือของบุคคล ดังนี้ ฯ เป ฯ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ฯ เป ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนี้แด่พระผู้มีพระภาค ฯ เป ฯ พระองค์ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้เก็บงำในที่ทั้งแจ้งและลับ ฯ

(๒๘๙) สมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเข้าไปสู่บ้านแห่งหนึ่งในแคว้นโกศล ได้ที่พักอาศัยในที่ใกล้บ้านแห่งหนึ่ง ฯ ครั้งนั้นแล ภิกษุนั้นได้เข้าไปสู่บ้านเพื่อบิณฑบาต ฯ ครั้งนั้นแล ภิกษุนั้นได้เข้าไปสู่บ้านแห่งหนึ่งในแคว้นโกศลนั้น

(๒๙๐) តេន ខោ បន សមយេន មេដ្ឋកោតរុដ្ឋា[๑] ជាម ភិក្ខូ ទ្វេ ភាតិកា ហោន្តិ ព្រាហ្មណជាតិកោ កាលញ្ញាណជាតិកោ កាលញ្ញាណភិក្ខុណិយា ។ តេ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ ឯតរហិ ភន្តេ ភិក្ខូ ជាជាមា ជាជាតោត្តា ជាជាឧក្កា ជាជាកុលា បព្ពជិតា តេ សកាយ និរុត្តិយា ពុទ្ធវចនំ ទូសេន្តិ ហន្ទ មយំ ភន្តេ ពុទ្ធវចនំ ឆន្ទសោ អារោបេមាតិ ។ អិតរហិ ពុទ្ធោ ភគវា ភិក្ខឹ ហិ ជាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា ឃឹ វក្ខថ ហន្ទ មយំ ភន្តេ ពុទ្ធវចនំ ឆន្ទសោ អារោបេមាតិ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ អិតរហិត្វា ឆម្ភឹ ភិក្ខឹ ភិក្ខូ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខវេ ពុទ្ធវចនំ

---

๑ ម. យមេឡុភេកុលា ។ ម. យមេឡភេកុឡា ។

(๒๙๐) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុពីររូបជាបងប្អូនទឹងគ្នា ឈ្មោះ មេដ្ឋកៈ ๑ នុកដ្ឋៈ ๑ ជាជាតិព្រាហ្មណ៍ មានសំដីពីរោះ មានសំឡេងពីរោះ ។ ភិក្ខុទាំងពីររូបនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សព្វថ្ងៃនេះពួកភិក្ខុមានឈ្មោះផ្សេងគ្នា មានគោត្រផ្សេងគ្នា មានជាតិផ្សេងគ្នា ចេញអំពីត្រកូលទំាង ๔ មកបួស ភិក្ខុទាំងនោះធ្វើពុទ្ធវចនៈឲ្យខូចដោយភាសារបស់ខ្លួន បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ បើដូច្នោះខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអម្បាលនេះ សូមលើកពុទ្ធវចនៈតាមឆន្ទៈ (๑) ។ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះភាគជាម្ចាស់ព្រះអង្គទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ មិនសមបើអ្នកពាល់គ្នាគោលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បើដូច្នោះខ្ញុំព្រះអង្គពាល់គ្នាសូមលើកពុទ្ធវចនៈតាមឆន្ទៈដូច្នេះទេ នែមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកពាល់គ្នាធ្វើនេះ មិនទាំងឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយក៏ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាគ្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវលើកពុទ្ធវចនៈ

---

๑ ពាក្យថា ឆន្ទៈ នេះ ក្នុងទីដទៃសំដៅពាក្យឃ្លោង ឯក្នុងទីនេះសំដៅយកសភាវៈ ពិភាសាសំស្ក្រឹត ។

ฉนฺนสฺเสว อาโรเปตพฺพโต อาโรเปยฺยาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ อนุชานามิ ภิกฺขเว สกาย ปวารณาย ฉนฺทารหาย วุฏฺฐานคมินิยา ปริยาปุณิตุนฺติ ฯ

(๒๙๑) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู โลกายตมฺปิ ปริยาปุณนฺติ ฯ มนฺตสฺสาปิ อุคฺคณฺหนฺติ วาเจนฺติ ฯ เปฯ สเยฺยถาปิ ภิกฺขเว ปาม-โกฺขปิ นาโคติ ฯ อาสชฺชาปิ โข ภิกฺขู เตสํ มนฺตสฺสานํ อุคฺคณฺหนฺตานํ วาเจนฺตานํ ฯ เปฯ อถ โข เต ภิกฺขู ภควนฺตเมว ปฐมตรํ อาโรเจสุ ฯ เปฯ อปิจ โข ภิกฺขเว โลกายเต สารสฺสตา นาม ทิฏฺฐิ ปริยาปุณิตพฺพา วุตฺตา มยา ปริยาปุณิตฺวา ปฏิสงฺขาย นิชฺฌตฺติ[๑] ฯ ตตฺร ภิกฺขเว ยา ปน ทิฏฺฐิ สารสฺสตา นาม ทิฏฺฐิ โลกายตมฺปิ ปริยาปุณาติ ฯ ตตฺร ปฏิสงฺขาย นิชฺฌตฺติ ฯ น ภิกฺขเว โลกายตมฺปิ ปริยาปุณิตพฺพนฺติ ยา ปริ-ยาปุณาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

---

๑ ม. ๒. ปญฺหาเมสุ ตติยสุตฺตนฺเต ทิสฺสติ ฯ

ទុកវត្ថុក្នុងក: ការរៀនគម្ពីរលោកាយតៈ

តាមធម្មតេ កិកុណាលើក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរៀនពុទ្ធវចនៈតាមសកភាសា (๑) គឺមគធភាសា ។

(๒๙๑) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុរៀនគម្ពីរលោកាយតៈ(๒) ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។បេ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអកប្បរកោគតាម ។ ពួកភិក្ខុបានឮមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ។បេ។ ទើបភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដឹងច្បាស់យើញថាមានទ្វឹមក្នុងគម្ពីរលោកាយតៈហើយ គួរដល់នូវសេចក្តីចំរើនលូតលាស់ធំទូលាយក្នុងធម្មវិន័យនេះដែរឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សេចក្តីនេះមិនមែនទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរទៀតថា ចុះភិក្ខុដែលយើញថាមានទ្វឹមក្នុងធម្មវិន័យនេះហើយ គួររៀនគម្ពីរលោកាយតៈដែរឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សេចក្តីនេះមិនមែនទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវរៀនគម្ពីរលោកាយតៈទេ ភិក្ខុណារៀនត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

๑ ក្នុងអដ្ឋកថា ពន្យល់ថា វោហារ (ពាក្យពោល) របស់អ្នកស្រុកមគធដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនៃងពោល ឈ្មោះថា សកភាសា ។ ๒ គម្ពីរតិត្ថិយដែលប្រកបដោយហេតុឥតប្រយោជន៍មានពាក្យថា វត្ថុទាំងពួងដារបស់ដែល (គេលះចោល) វត្ថុទាំងពួងមិនមែនដារបស់ដែល ជារបស់ថ្មើង ក្លែកស ជានដាសព្រោះហេតុនេះ កុកជានដាខ្មៅ ព្រោះហេតុនេះដាដើម ឈ្មោះថា លោកាយតៈ ។

(๒๙๒) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កំក្ខ លោកាយតំ ភណន្តិ ។ មនុស្សា ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ។បេ។ សេយ្យថាបិ តំហិ តាមគោ-តំនោតំ ។បេ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ ន ភិក្ខវេ លោកាយតំ ភណិតព្ពំ យោ ភណេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(๒๙๓) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កំក្ខ តិរច្ឆានវិជ្ជំ បរិយាបុណន្តិ ។បេ។ ភគវតោ ឯត-មត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ ន ភិក្ខវេ តិរច្ឆានវិជ្ជា បរិយា-បុណិតព្ពា យោ បរិយាបុណេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ។

(๒๙๔) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កំក្ខ តិរច្ឆានវិជ្ជំ ភណន្តិ ។ មនុស្សា ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ។បេ។ សេយ្យថាបិ តំហិ តាមគោតំនោ-តំ ។បេ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ ន ភិក្ខវេ តិរច្ឆានវិជ្ជា ភណិតព្ពា យោ ភណេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(๒๘๒) สมัยนั้นแล พวกฉัพพัคคีย์ภิกษุบ่นเรียนคัมภีร์โลกายตะ ฯ มนุษย์ทั้งหลายเห็นแล้วเพ่งโทษตำหนิเปรียญ ฯ ล ฯ ดังพวกคฤหัสถ์ผู้บำเรอกาม ฯ ภิกษุทั้งหลายจึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ ล ฯ พระองค์ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าพวกเธอบ่นเรียนคัมภีร์โลกายตะจริงหรือ ภิกษุทูลรับว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ฯ

(๒๘๓) สมัยนั้นแล พวกฉัพพัคคีย์ภิกษุเรียนติรัจฉานวิชชา ฯ ล ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ ล ฯ พระองค์ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าพวกเธอเรียนติรัจฉานวิชชาจริงหรือ ภิกษุทูลรับว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ฯ

(๒๘๔) สมัยนั้นแล พวกฉัพพัคคีย์ภิกษุบ่นเรียนติรัจฉานวิชชา ฯ มนุษย์ทั้งหลายเห็นแล้วเพ่งโทษตำหนิเปรียญ ฯ ล ฯ ดังพวกคฤหัสถ์ผู้บำเรอกาม ฯ ล ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ ล ฯ พระองค์ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าพวกเธอบ่นเรียนติรัจฉานวิชชาจริงหรือ ภิกษุทูลรับว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ฯ

ទុតិយភាណវារៈ ភគវតោ ទិដ្ឋិធម្មោ

(๒๔๕) តេន ខោ បន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា មហាតិយា បរិសាយ បរិវុតោ ធម្មំ ទេសេន្តោ ឋិតោ ។ តិត្ថិ ជីវត្ថុ តន្តេ ភគវា ជីវត្ថុ សុភតោតិ ឧច្ចាសន្តិ មហាសន្តិ អភិសុ ។ តេន សន្ថេន ធម្មកថា អន្តរា អលោសិ ។ អថខោ ភគវា តិត្ថិ អាមន្តេសិ អបិ នុ ខោ តិត្ថិវេ ទិដ្ឋិតេ ជីវតិ វុត្តោ(๑) តប្បច្ចយា ជីវេយ្យ វា មរេយ្យ វាតិ ។ នោ ហេតំ តន្តេតិ(๒) ។ ឯ តិត្ថិវេ ទិដ្ឋិតេ ជីវតិ វត្តព្ពោ យោ វាទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(๒๔๖) តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា តិត្ថិនំ ទិដ្ឋិតេ ជីវន្តេ វន្ទន្តិ ។ តិត្ថិ ភិក្ខុ ភិក្ខុច្ចាយន្តា ជាល. បន្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិភាចេន្តិ ភគវំ បាំ

๑ ម. វុត្តេ ។ ๒ ម. ហោតុវេសុ ឥតិសទ្ទោ ន បញ្ញាយតិ ។

ขุទฺทกวตฺถุทสกะ: เรื่องพระมานพระภาคทรงห้ามฉัน

(๒๙๕) สมัยนั้นแล พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ พระเชตวันมหาวิหาร ใกล้เมืองสาวัตถี ครั้งนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเป็นผู้ถือการฉันครั้งเดียว ได้ป่วยไข้ ได้ห้ามภัตตาหารที่ถวายครั้งเดียวเสีย ได้ฉันแต่ยาคู ครั้งนั้นแล ภิกษุนั้นได้มีความคิดอย่างนี้ว่า เราเป็นผู้ถือการฉันครั้งเดียว ได้ป่วยไข้ ได้ห้ามภัตตาหารที่ถวายครั้งเดียวเสีย ได้ฉันแต่ยาคู ถ้ากระไรเราพึงเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงที่ประทับ ครั้นแล้วพึงกราบทูลเนื้อความนี้แด่พระผู้มีพระภาค ดังนี้ ครั้งนั้นแล ภิกษุนั้นได้เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงที่ประทับ ครั้นแล้วได้กราบทูลเนื้อความนี้แด่พระผู้มีพระภาค ดังนี้ ครั้งนั้นแล พระผู้มีพระภาคได้ตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมาตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าภิกษุรูปนี้ถือการฉันครั้งเดียว ได้ป่วยไข้ ได้ห้ามภัตตาหารที่ถวายครั้งเดียวเสีย ได้ฉันแต่ยาคู ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นจำต้องอยู่ในที่นั้นนั่นแหละ หรือจำต้องหลีกไปเสีย เพราะเหตุแห่งยาคูหรือ ฯ ภิกษุทั้งหลายได้กราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ภิกษุนั้นจำต้องอยู่ในที่นั้นนั่นแหละ หามิได้จำต้องหลีกไปเสียเพราะเหตุแห่งยาคูไม่ ฯ พระผู้มีพระภาคได้ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนี้ไม่ควรเพื่อจะห้ามภัตตาหารที่ถวายครั้งเดียวเสีย ไม่ควรเพื่อจะฉันแต่ยาคู ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุใดห้ามภัตตาหารที่ถวายครั้งเดียวเสีย ฉันแต่ยาคู ภิกษุนั้นต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(๒๙๖) สมัยนั้นแล มนุษย์ทั้งหลายเข้าใจกันว่า พระผู้มีพระภาคทรงห้ามฉันครั้งเดียว ครั้งนั้นแล ภิกษุทั้งหลายได้มีความคิดอย่างนี้ว่า ได้ยินว่าพระโลกทั้งหลายเข้าใจกันว่า พระผู้มีพระภาคทรงห้ามฉันครั้งเดียว ถ้ากระไรพวกเราพึงเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงที่ประทับ ครั้นแล้วพึงกราบทูลเนื้อความนี้แด่พระผู้มีพระภาค ดังนี้ ครั้งนั้นแล ภิกษุทั้งหลายได้เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงที่ประทับ ครั้นแล้วได้กราบทูลเนื้อความนี้แด่พระผู้มีพระภาค ดังนี้ ครั้งนั้นแล พระผู้มีพระภาคได้ตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมาตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าพวกเธอมีความคิดอย่างนี้ว่า ได้ยินว่าพระโลกทั้งหลายเข้าใจกันว่า พระผู้มีพระภาคทรงห้ามฉันครั้งเดียว ถ้ากระไรพวกเราพึงเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงที่ประทับ ครั้นแล้วพึงกราบทูลเนื้อความนี้แด่พระผู้มีพระภาค ดังนี้ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็เราไม่ได้กล่าวไว้หรือว่า ภิกษุใดห้ามภัตตาหารที่ถวายครั้งเดียวเสีย ฉันแต่ยาคู ภิกษุนั้นต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

---

๑ ทรงห้ามว่า ขอพระมานพระภาคจงทรงอยู่ ทรงห้ามว่า ขอพระสุคตจงทรงอยู่ ดังนี้ ทั้งสองคำนี้ เป็นคำถวายพระพร ไม่ใช่ทรงห้ามภัตตาหาร ฯ

ជាម សមណា សក្យបុត្តិយា ដឹវ៉ង កន្តេតំ វុច្ចមានា ជាលបិស្សន្តីតំ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ តំហី តំក្ខណេ មច្ចលិតា អធុជាជាមិ តំក្ខណេ តំហីដំ ដឹវ៉ង កន្តេតំ វុច្ចមានេន ចិរំ ដឹវតំ វត្តន្តិ ។

(๒๙๗) តេន ខោ បន សមយេន កកវា មហាតិយា បរិសាយ បរិវុតោ ធម្មំ ទេសេន្តោ និសិន្នោ ហោតិ ។ អញ្ញតរេន តំក្ខណា លសុណំ ខាយិតំ ហោតិ ។ សោ ច(๑) មា តំក្ខណ ព្យាពាហីសូតិ ឯកមន្តំ និសីទិ ។ អទ្ទសា ខោ កកវា តំ តំក្ខណំ ឯកមន្តំ និសិន្នំ និស្សាន តំក្ខណ អាមន្តេសិ តាន្ត ខោ សោ តំក្ខណេ តំក្ខណ ឯកមន្តំ និសិន្នោតិ ។ ឯតេន កន្តេ តំក្ខណា លសុណំ ខាយិតំ សោ ច មា តំក្ខណ ព្យាពាហីសូតិ ឯកមន្តំ និសិន្នោតិ ។ អបិ ន្តុ ខោ តំក្ខណេ តំក្ខណា(๒) តំ ខាទិ-តព្ពំ យំ ខាទិតា ឯវរូបាយ ឆម្មកថាយ បរិពាហិរេ

---

๑ ឧ.ម. ចោត្តកេសុ បសវ្ហេ ន បញ្ញាយតិ ។ ๒ មរុច្ចោត្តកេ អវិ សវ្ហេ ន បញ្ញាយតិ ។

សមណសក្យបុត្តិយ៍ទាំងនេះ កាលបើពួកយើងនិយាយថា បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចំរើន ចូរលោកវស់នៅជូរច្នេះ ហើយលោកមិនពោលតបទឹងយើងសោះ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មតាគ្រហស្ថទាំងឡាយតែងត្រូវការដោយមង្គល ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលគ្រហស្ថទាំងឡាយនិយាយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកចូរវស់នៅ ជូរច្នេះ ឲ្យនិយាយតបទៅវិញថា អ្នកចូរវស់នៅអស់កាលយូរជូរច្នេះបាន ។

(๒๙๗) សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគមានបរិសទ្យច្រើនចោមរោមទ្រង់គង់សំដែងធម៌ ។ ភិក្ខុមួយរូបធាន់ខ្លឹម ។ ភិក្ខុនោះអង្គុយកន្ធទីបំផុតដោយគិតថា ពួកភិក្ខុកុំជុំកូនឡើយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទតឃើញភិក្ខុនោះអង្គុយកន្ធទីបំផុត លុះឃើញហើយទើបត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកសួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលអង្គុយកន្ធទីបំផុតនោះដោយហេតុអ្វី ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគដ៏ចំរើន (ព្រោះ) ភិក្ខុនោះធាន់ខ្លឹម បានជាភិក្ខុនោះអង្គុយកន្ធទីបំផុតដោយគិតថា ពួកភិក្ខុកុំជុំកូនឡើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលនៅឆ្ងាយពីធម្មតាថា មានសភាពយ៉ាងនេះ ព្រោះតែធាន់ខ្លឹមណា

อสฺสาสิ ฯ เถโร ปสฺสสิ ฯ ฉ กิกฺขเว ลสุณานิ ขาทิตพฺพานิ โน ขาเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๙๘) เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา สารีปุตฺตสฺส ทนฺตกฏฺฐาทีนิ อุปนาเมสิ ฯ อถ โข อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน ยายสฺมา สารีปุตฺโต เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ สารีปุตฺตํ เอตทโวจ ปุพฺเพ เต อาวุโส สารีปุตฺต ทนฺตกฏฺฐาทีนิ โกเน ชานฺติ เถโร ฯ ลสุเณน เม อาวุโสติ[1] ฯ กตราโต ปฏฺ. ตมตฺตา อาโรเจสิ ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว อาคนฺตฺวา ปุจฺฉิตุ ลสุณานิ ขาทิตุนฺติ ฯ

(๒๙๙) เตน โข ปน สมเยน กิกฺขู อาคเม ตมฺหิ ตมฺหิ ปสฺสาเม กาเล ฯ อาคเม ทุสฺสนฺติ ฯ กตราโต เอตมตฺตา อาโรเจสิ ฯ เป ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว เอกมนฺตํ ปสฺสาเม กาตุนฺติ ฯ อาคเม ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เป ฯ

---

๑ มหาปจฺจรีสุ ปุพฺเพ โข เม อาวุโส มหาโมคฺคลฺลาน ทนฺตกฏฺฐาทีนิ ลสุเณน ชานฺตีติ อาคตเมว ฯ

ខ្ទឹមនោះកិកុគួរធាន់ដែរឬ ។ កិកុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុនេះមិនគួរទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុមិនត្រូវធាន់ខ្ទឹមទេ កិកុណាធាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๙๘) សម័យនោះឯង ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មានអាពាធកើតអំពីខ្យល់ក្នុងដៃ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ មានវេរ-ាចាសួរព្រះសារីបុត្តមានអាយុដូច្នេះថា នែអាវុសោ សារីបុត្ត អាពាធដែលកើតអំពីខ្យល់ក្នុងដៃរបស់លោកពីមុន តែងជាសះស្បើយដោយថ្នាំអ្វី ។ ព្រះសារីបុត្តតបថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំតែងជាសះស្បើយដោយខ្ទឹម ។ ពួកកិកុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បើមានអាពាធជាហេតុ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធាន់ខ្ទឹមបាន ។

(๒๙๙) សម័យនោះឯង ពួកកិកុបន្លោបធំបស្សាវៈកើតទីតិសាស ។ អាពាមមិនស្អាត ។ ពួកកិកុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុបន្លោបធំបស្សាវៈតែក្នុងកន្លែងមួយ ។ ភាពមានក្លិនអាក្រក់ ។ បេ ។

อนุชานามิ ภิกฺขเว ปสฺสาวกมฺมนฺติ ฯ ตุมฺเห ตสฺมา ปสฺสาวกมฺมนฺติ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปสฺสาวทฺวารกนฺติ ฯ ปสฺสาวทฺวารกา ชาตกา โหนฺติ ฯ ภิกฺขู หาเรยฺยนฺติ ปสฺสาวํ กาตุนฺติ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปริกฺขิปิตุนฺติ ฯ ปาการกาชาตกาเรปิ สิลาชาตกาเรปิ ฆาฏชาตกาเรปิ ฯ ปสฺสาวกมฺมนฺติ อชาฏกา ตุณฺฑิกา โหนฺติ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อปิชานนฺติ ฯ

(๓๐๐) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อาวาเฏ ตหิ ตหิ วจฺจกุฏิยา กรนฺติ ฯ มนุสฺสา ชุคุจฺฉนฺติ ฯเปฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุนฺติ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว เวทิกนฺติ วจฺจกุฏิยา กาตุนฺติ ฯ มนุสฺสา ชุคุจฺฉนฺติ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว วจฺจกูปนฺติ ฯ วจฺจกูปสฺส กิริ ลุชฺชติ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปิฏฺฐิกนฺติ วจฺจยา ปสฺสาวยา ฆาฏยา สิลาฆาฏยา วจฺจกูโป ปิฏฺฐิกา ปริกฺขิตฺตา โหติ ฯ ขุทกาปิ ปิฏฺฐิยาปิ ฯเปฯ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឆ្នាំងសម្រាប់រងបស្សាវៈ ។ ពួកភិក្ខុលំបាកនឹងអង្គុយបន្ទោបង់បស្សាវៈ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទ្រនាប់ដើងសម្រាប់បន្ទោបង់បស្សាវៈ ។ ទ្រនាប់ដើងសម្រាប់បន្ទោបង់បស្សាវៈ នៅតែរាលមិនចំទាំង ។ ពួកភិក្ខុអៀនទំងបន្ទោបង់បស្សាវៈ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុចំទាំងដោយកំពែង ៣ យ៉ាង គឺកំពែងឥដ្ឋ ១ កំពែងថ្ម ១ កំពែងឈើ ១ ។ ឆ្នាំងសម្រាប់រងបស្សាវៈមិនទាន់មានគ្រប ភ័ណ្ឌភ្ជួនស្មុយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគម្រប ។

(๓๐๑) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុបន្ទោបង់រំចុះក្នុងទីពីសពាសក្នុងអាចម ។ អាចម៌មិនក្តៅ ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបន្ទោបង់រំចុះតែក្នុងកន្លែងមួយ ។ អាចម៌ភ្ជួនស្មុយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតរណ្តៅរំចុះ ។ មាត់រណ្តៅរំចុះធំជ្រៅល្មម ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកប់ ៣ យ៉ាង គឺ ខ្សឹនឥដ្ឋ ១ ខ្សឹនថ្ម ១ ខ្សឹនឈើ ១ ។ រណ្តៅរំចុះបានទទឹងជាប ។ ទឹកភ័ណ្ឌកន្លែងខោះ ។ បេ ។

อนุชานามิ ภิกฺขเว ขุชฺชาสฺสุกึ กาตุนฺติ ฯ ตเยา ป.
ริภตนฺติ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ติณฺณนฺนเยา ตเยา
ฬฺหกาตเยา สิลาตเยา ตาวุตเยนฺติ ฯ อาเปหนฺตา
หาเปนฺติ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ติณฺณนฺนเยา สาตาณา
ฬฺหกาสาตาณา สิลาสาตาณา ตาวุสาตาณนฺติ ฯ
อาเปหนฺตา ปริภตนฺติ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาลมฺ.
พนาหนฺติ ฯ อนฺเต ติสิตฺตา วฏฺเฏ ภเกนฺตา ปริภตนฺติ ฯ เปฯ
อนุชานามิ ภิกฺขเว สนฺตริตฺวา มญฺเจ ติฏฺเฐ ภตฺวา วฏฺเฏ
กาตุนฺติ ฯ อุกฺกิเฏ ติสิตฺตา วฏฺเฏ ภเกนฺติ ฯ เปฯ อนุชานามิ
ภิกฺขเว ทฺวาทสกุกฺกฏนฺติ ฯ ตถา ปสฺสาวกมฺมนฺติ ฯ เปฯ
อนุชานามิ ภิกฺขเว ปสฺสาวโรเธ กาตุนฺติ ฯ อาวาเฏ ติณกฏฺ
ฐเก ภเกนฺติ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาวาเฏ ติณกฏฺฐนฺติ ฯ
อาวาเฏ ติณปิฬกเก(๑) ฐเก ภเกนฺติ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว

---

๑ ฉ. ม. ปิฬเก ฯ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើទីដ៏ឲ្យខ្ពស់ឡើង ។ ខឿនក៏ជាក់រលុះហូរចេញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកខឿន ៣ យ៉ាង គឺ ខឿនឥដ្ឋ១ ខឿនឋ្ម១ ខឿនឈើ១ ។ ពួកភិក្ខុឡើងក៏លំបាក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតជណ្តើរ ៣ យ៉ាង គឺ ជណ្តើរឥដ្ឋ១ ជណ្តើរឋ្ម១ ជណ្តើរឈើ១ ។ ពួកភិក្ខុឡើងទៅក៏ដួល ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបង្អាន់ដៃ ។ ពួកភិក្ខុអង្គុយក្នុងទីបំផុតកំពូលបន្ទោបង់រួចៈក៏ជាក់ចុះមក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុក្រាលក្តារហើយចោះប្រហោងកណ្តាលហើយបន្ទោបង់រួចៈ ។ ពួកភិក្ខុក៏លំបាកទទឹងអង្គុយបន្ទោបង់រួចៈ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទ្រនាប់ដើងសម្រាប់បន្ទោបង់រួចៈ ។ ពួកភិក្ខុបន្ទោបង់បស្សាវៈខាងក្រៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទសម្រាប់រងបស្សាវៈ ។ ឈើខ្វៀសមិនទាន់មានទៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឈើខ្វៀស ។ ត្រកសម្រាប់ជាក់ឈើខ្វៀសមិនទាន់មានទៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត

อาสเย ฐเน ปติฏฺฐาติ ฯ วตฺตกฺขโต อาจาโรเต ฐเน ปติฏฺฐาติ ฯเป ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส ภิกฺขุนา อุปสมฺปาเทตพฺพา ฯ

[๓๐๑] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู[๑] อเจลกาสเก วุฏฺฐาเปนฺติ สีเตน ปิ อุณฺเหน ปิ ตาเลน ปิ มกเสหิ ปิ ฯ เต ภิกฺขู กกฺขเต ฯเป ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส ภิกฺขุนา อุปสมฺปาเทตพฺพา ฯ วตฺตกฺขโต อาจาโร เต ฐเน ปติฏฺฐาติ ฯเป ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส ภิกฺขุนา อุปสมฺปาเทตพฺพา ฯ

[๓๐๒] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ปณฺฑุโรคิเก วุฏฺฐาเปนฺติ ฯ ปณฺฑุโรคิกา ทุพฺพณฺณา โหนฺติ ฯ ปณฺฑุโรคิกา ทุพฺพลา โหนฺติ ฯ ปณฺฑุโรคิกา อปฺปาหารา โหนฺติ ฯ ปณฺฑุโรคิกา ทุกฺขา วิหรนฺติ ฯ ปณฺฑุโรคิกา กาลงฺกโรนฺติ ฯ ปณฺฑุโรคิกา นานาวิธาพาธิกา โหนฺติ ฯ ปณฺฑุโรคิกา ทุกฺขา วิหรนฺติ ฯ ปณฺฑุโรคิกา กาลงฺกโรนฺติ ฯ ปณฺฑุโรคิกา ตาลปกฺกสทิสา โหนฺติ ฯ ปณฺฑุโรคิกา ทุกฺขา วิหรนฺติ ฯ ปณฺฑุโรคิกา กาลงฺกโรนฺติ ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส ภิกฺขุนา อุปสมฺปาเทตพฺพา ฯ วตฺตกฺขโต อาจาโร เต ฐเน ปติฏฺฐาติ ฯเป ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส ภิกฺขุนา อุปสมฺปาเทตพฺพา ฯ

---

๑ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขูติปิ ฉพฺพคฺคิยาติปิ วุตฺตปฺปกาเรสุ ฐ ปญฺญายติ ฯ

ត្រកសម្រាប់ជាក់ឈើខ្មៀស ។ រណ្តាវច្ចៈមិនទាន់មានគ្រប កំពុងកូនស្អុយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគម្រប ។

(๓๐๑) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុឆន្ទោបនន្ទវច្ចៈកូនទីតណ្ហាលវល្លិ៍ លំបាកដោយត្រជាក់ខ្លះ ក្តៅខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតវច្ចកុដិ ។ សន្ទុះទ្វារវច្ចកុដិមិនទាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសន្ទុះទ្វារ ក្របទ្វារ ក្បាល (ដំណាប់ក្រោម) អន្ទាក់លើ (ដំណាប់លើ) សសរបេះសន្ទុះទ្វារ ត្រដោកទ្វារ រន្ទុកទ្វារ គន្ធីសទ្វារ មេសោ ប្រហោងសម្រាប់ទាញនឹងខ្សែសម្រាប់ទាញ ។ កំពេលស្មៅធ្លាក់ចុះក្នុងវច្ចកុដិ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុគាបដំបូលហើយបូកលាបទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ(๑) នឹងថ្នាំមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ បរិកម្មដោយរ៉ែ ក្បាច់ក្តីផ្កា ក្បាច់ក្តីវល្លិ ក្បាច់ផ្តេញមករ ក្បាច់មានស្រទាប់ ๕ សរសំពប់ពាក់ចីវរ នឹងខ្សែសំពប់ពាក់ចីវរ ។

---

๑ អដ្ឋកថា ថា ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យប្រក់ដំបូលហើយប្រុះឈើគាន់ ហើយបូកទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅដោយដីស្អិត ។

(๓๐๒) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ภิกฺขุสงฺฆโต วิจฺฉินฺโน วิสภาคาปตฺตึ อาปชฺชิตฺวา วุฏฺฐหนฺโต ปริภณติ ฯ เต ภิกฺขู ภควโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉิลฺลนกนฺติ ฯ

(๓๐๓) เตน โข ปน สมเยน ทฺวีหกุสิ อปริภินฺนา โหติ ฯ เต ภิกฺขู ภควโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปริภินฺทิตุนฺติ วา ฯเปฯ ฉฑฺฑนกาปตฺติ สิลาปตฺติ ธารุปตฺติ วา ฯ

(๓๐๔) เกราฏเกน น โหติ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว เกราฏกนฺติ ฯ เกราฏเกน ฉมาย วา เกราฏเกน โหติ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขุทฺทาสกนฺติ วา ฯ ปริภณติ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปริภณิตุนฺติ ฯ เปฯ ฉฑฺฑนกาปตฺติ สิลาปตฺติ ธารุปตฺติ วา ฯ อาโรเจตฺวา วิภาเชตฺวา ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปริภณิตุนฺติ วา เปฯ ฉฑฺฑนกาปตฺติ สิลาปตฺติ ธารุปตฺติ วา ฯ อาโรเจตฺวา ปริภณิตฺวา ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว

ขุទฺทกวตฺถุขนฺธก: ការទ្រង់អនុញ្ញាតវត្ថុសម្រាប់តោងដាំដើម

(๓๐๒) សម័យនោះឯង កិកុមួយរូបដកខ្ទូល កាលទំដបន្ទោបង់វច្ចៈ ហើយក្រោកឡើង ក៏ដួលទៅវិញ ។ កិកុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបេស់សម្រាប់តោង ។

(๓๐๓) សម័យនោះឯង វច្ចកុដិមិនទាន់មានរបង កិកុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុបិទបាំងដោយកំពែង ៣ យ៉ាង គឺ កំពែងឥដ្ឋ ๑ កំពែងថ្ម ๑ កំពែងឈើ ๑ ។

(๓๐๔) បន្ទប់មិនទាន់មាន ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយតថាគតអនុញ្ញាតបន្ទប់ ។ បន្ទប់មានទីដំដាប ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុធ្វើទីដាឲ្យខ្ពស់ឡើង ។ ខឿនកំចាត់ល្មុះរលាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុកខឿន ៣ យ៉ាង គឺខឿនឥដ្ឋ ๑ ខឿនថ្ម ๑ ខឿនឈើ ๑ ។ ពួកកិកុលំបាកនឹងឡើង ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតជណ្តើរ ៣ យ៉ាង គឺ ជណ្តើរឥដ្ឋ ๑ ជណ្តើរថ្ម ๑ ជណ្តើរឈើ ๑ ។ កាលពួកកិកុនាំគ្នាឡើងក៏ធ្លាក់មកវិញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ

អាលម្ពនញាហន្តិ ។ តោដ្ឋកេសុ តេភាដំ ន ហោតិ ។បេ។ អនុជានាមិ តុម្ហេ តេភាដំ បិដ្ឋសង្ឃាដំ ឧទ្ទិស្ស លិខិតំ ឧត្តរាសង្គំ អត្តច្ឆវិដ្ឋិ តម្ពមិសីសកំ សុចិតំ យដ្ឋិកំ តាលបណ្ណំ អាវញ្ឆនបណ្ណំ អាវញ្ឆនវត្ថុន្តិ ។ តោដ្ឋកេ តិណាធុណ្ណាំ បរិមតន្តិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ តុម្ហេ ឯកុម្ពត្ថា ឧណ្ណាវលិន្តំ តាតុំ សេតវណ្ណាំ តាឧវណ្ណាំ សេរុតបរិមណ្ឌំ មាលាតម្ពំ លតាតម្ពំ មតវេឧន្តកំ បញ្ចបដ្ដិកន្តិ ។ បរិវេណាំ ចង្កមិតុំ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ តុម្ហេ មរុម្ពំ បតិរិតុន្តិ ។ ន បរិយោបុណាតិ[1] ។ បេ ។ អនុជានាមិ តុម្ហេ បទវសិលំ ឯកុបាទុន្តិ ។ ឧទកំ សន្តិដ្ឋតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ តុម្ហេ ឧទកវេឧម្ពមន្តិ ។ អាចមនកុម្ភី ន ហោតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ តុម្ហេ អាចមនកុម្ភិន្តិ ។ អាចមនសរាវកោ ន ហោតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ តុម្ហេ

---

๑ ๑ បរិបុរេតិ កត្តព្ពំ ហោតីតិ ទិស្សតិ ។

តថាគតអនុញ្ញាតបង្អាម់ដៃ ។ សន្ទះទ្វារបេះបន្ទប់មិនគាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសន្ទះទ្វារ ក្របទ្វារ ក្បាល (ដំណាប់ក្រោម) អន្ទាក់លើ (ដំណាប់លើ) សសរបេះសន្ទីះទ្វារ ត្រដៀងទ្វារ ខ្ទុកទ្វារ គន្ធីសទ្វារ មេរោ ប្រហោងសម្រាប់ពាញ ខ្សែសម្រាប់ពាញ ។ កំទេចស្មៅកំណាត់ចុះក្នុងបន្ទប់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុគាបដំបូលហើយចូកលាបទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ទឹងថាមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ បរិកម្មដោយរងើ ក្បាច់ក្តីផ្កា ក្បាច់ក្តីវល្លិ ក្បាច់ឆ្មេញមក។ ទឹងក្បាច់មានស្រេចប៉ុន ។ ពីលានក៏កក់ជ្រាំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកេយកយដោយក្រួសរវែង ។ ពីលានមិនកបស្មើ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្រាលកម្រាលឬ ។ ទឹកក៏ដក់នៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទឹក ។ ធ្នាំងទឹកសម្រាប់ជម្រះមិនគាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតធ្នាំងទឹកសម្រាប់ជម្រះ ។ ផ្តិលសម្រាប់ជម្រះមិនគាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

อาจมนเสกวาตกณฺฑ ๆ ขุทฺทกํ ฉิสิงฺฆา อาจเมฏฺฐ ๆ เป ๆ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาจมนฆานขุทกณฺฑ ๆ อาจมนฆานขุทกา ฆานกชา เหาติ ๆ ภิกฺขู ปาริยนฺเต อาจเมตุ ๆ เป ๆ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปริภณฺฑกมฺมตฺถาย ตโยปิ ฆานกาเร สงฺฆสฺส ฆานกาโรปิ สีลาฆานกาโรปิ ฆาปุฆานกาโรปิ ๆ อาจมนกุมฺภี อฆาปุตา เหาติ ๆ ตีณิปิ ฉุณฺหปาทปริมณฺฑลานิ ปริสาเวตฺวา ปริภุญฺชิตพฺพานิ ๆ

(๓๐๕) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิกฺขา ภิกฺขู ฆาปุปริมณฺฑลานิ อฆาปุจีวรานิ ปาเวยฺยุมฺปิ ปาเวยฺยุมฺปิ ปาเวนฺติปิ ปาเวนฺติปิ สิพฺเพยฺยุมฺปิ สิพฺเพนฺติปิ สิพฺเพตฺวาปิ สิพฺเพนฺติปิ ภิกฺขูนมฺปิ ภิกฺขุนิโยปิ สามเณรมฺปิ สามเณริโยปิ ฆานกเตฆาปุปริมณฺฑลานิ ฆานกเตฆาปุจีวรานิ ปาเวยฺยุมฺปิ ปาเวนฺติปิ สิพฺเพยฺยุมฺปิ สิพฺเพนฺติปิ สิพฺเพตฺวาปิ สิพฺเพนฺติปิ ภิกฺขูนมฺปิ ภิกฺขุนิโยปิ สามเณรมฺปิ สามเณริโยปิ ฆานกเตฆาปุปริมณฺฑลานิ ฆานกเตฆาปุจีวรานิ ปาเวยฺยุมฺปิ ปาเวนฺติปิ สิพฺเพยฺยุมฺปิ สิพฺเพนฺติปิ สิพฺเพตฺวาปิ สิพฺเพนฺติปิ ภิกฺขูนมฺปิ ภิกฺขุนิโยปิ สามเณรมฺปิ สามเณริโยปิ ฆานกเตฆาปุปริมณฺฑลานิ ฆานกเตฆาปุจีวรานิ ปาเวยฺยุมฺปิ ปาเวนฺติปิ สิพฺเพยฺยุมฺปิ สิพฺเพนฺติปิ สิพฺเพตฺวาปิ สิพฺเพนฺติปิ ภิกฺขูนมฺปิ ภิกฺขุนิโยปิ สามเณรมฺปิ สามเณริโยปิ

ตถาคตอนุญฺญาตฺถิ สมฺพาธสมฺพาธปฏิกาย ฯ ภิกฺขโก ภิกฺขุโน ปาทกถลิกาย อุสฺสงฺกนฺติ ฯ เป ฯ ภควา เอตทโวจ

តេ កុលិត្ថីនំ កុលឥតានំ កុលកុមារីនំ កុល-
សុណ្ហានំ កុលទាសីនំ ឯកតោវណ្ដកមាលំ ហរន្តម្បិ
ហារាបេន្តម្បិ ឧភតោវណ្ដកមាលំ ហរន្តម្បិ ហារាបេន្តម្បិ
មញ្ជរិកំ ហរន្តម្បិ ហារាបេន្តម្បិ វិធូតិកំ ហរន្តម្បិ ហារា-
បេន្តម្បិ វដំសកំ ហរន្តម្បិ ហារាបេន្តម្បិ អាវេឡំ ហរន្តម្បិ
ហារាបេន្តំ ឧរច្ឆទំ ហរន្តម្បិ ហារាបេន្តម្បិ តេ កុ-
លិត្ថីហិ កុលឥតាហិ កុលកុមារីហិ កុលសុណ្ហាហិ
កុលទាសីហិ សទ្ធឹ ឯកភាជនេបិ ភុញ្ជន្តិ ឯកថាល-
កេបិ បិវន្តិ ឯកាសនេបិ និសីទន្តិ ឯកមញ្ចេបិ សុ-
វន្តិ ឯកត្ថរណេបិ សុវន្តិ ឯកបាវុរណេបិ សុវន្តិ
ឯកត្ថរណបាវុរណេបិ សុវន្តិ វិកាលេបិ ភុញ្ជន្តិ មជ្ជម្បិ
បិវន្តិ មាលាកន្ធវិលេបនម្បិ ធារេន្តិ នច្ចន្តិបិ គាយន្តិបិ
វាទេន្តិបិ លាសេន្តិបិ នច្ចន្តិយាបិ នច្ចន្តិ នច្ចន្តិយាបិ
គាយន្តិ នច្ចន្តិយាបិ វាទេន្តិ នច្ចន្តិយាបិ លាសេន្តិ ។បេ។

ពួកភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ នាំផ្កាកម្រងមានខាងតែម្ខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រងមានខាងទាំងពីរខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាឈើចាក់រំលេចខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅឲ្យខ្លះ នាំផ្កាឈើដែលដោតជាចង្កោមទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ក្បាលទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅឲ្យខ្លះ នាំផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀកទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅឲ្យខ្លះ នាំផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ច្រមុះទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅឲ្យខ្លះ ដើម្បីពួកស្រីក្រមុំនៃត្រកូល ធីតានៃត្រកូល កុមារីនៃត្រកូល ស្រីជាកូនប្រសានៃត្រកូល ទាសីនៃត្រកូល ពួកភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ធាន់ (ភោជន) ក្នុងភាជន៍មួយជាមួយនឹងស្រីនៃត្រកូល ធីតានៃត្រកូល កុមារីនៃត្រកូល ស្រីជាកូនប្រសានៃត្រកូល ទាសីនៃត្រកូលទាំងឡាយខ្លះ ផឹកទឹកក្នុងផ្តិលជាមួយគ្នាខ្លះ អង្គុយលើអាសនៈជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើគ្រែជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើកម្រាលជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកដណ្តប់សំពត់ជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើកម្រាលទាំងដណ្តប់សំពត់ជាមួយគ្នាខ្លះ ស៊ីខ្ទុះពេលខ្លះ ផឹកទឹកស្រែនឹងខ្លះ ច្រច្រង់ផ្កាកម្រងគ្រឿងក្រអូបនឹងគ្រឿងលាបខ្លះ រាំខ្លះ ប្រគៀងខ្លះ ប្រគំខ្លះ កែក្រាយខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីដែលរាំខ្លះ ប្រគៀងជាមួយនឹងស្រីដែលរាំខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីដែលរាំខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីដែលរាំខ្លះ ។ បេ ។

លាសេន្តិយាបិ ឧក្ខិត្តំ លាសេន្តិយាបិ តាយន្តំ លា-
សេន្តិយាបិ ឋានេន្តំ លាសេន្តិយាបិ លាសេន្តំ អដ្ឋបេតិ
កីឡន្តំ ឧសភេនបិ កីឡន្តំ អាកាសេបិ កីឡន្តំ ប-
រិហារបថេបិ កីឡន្តំ សន្តិកាយបិ កីឡន្តំ ខលិកា-
យបិ កីឡន្តំ ឃដិកាយបិ កីឡន្តំ សលាកហត្ថេនបិ
កីឡន្តំ អក្ខេនបិ កីឡន្តំ បង្គចីរេនបិ កីឡន្តំ វង្ក-
កេនបិ កីឡន្តំ មោក្ខចិកាយបិ កីឡន្តំ ចិង្គុលកេ-
នបិ កីឡន្តំ បត្តាឡ្ហកេនបិ កីឡន្តំ រថកេនបិ កីឡន្តំ
ចក្កេនបិ កីឡន្តំ អក្ខរិកាយបិ កីឡន្តំ មនេសិ-
កាយបិ កីឡន្តំ យថាវជ្ជេនបិ កីឡន្តំ ហត្ថិស្មិម្បិ
សិក្ខន្តំ អស្សស្មិម្បិ សិក្ខន្តំ រថស្មិម្បិ សិក្ខន្តំ
ចក្កុស្មិម្បិ សិក្ខន្តំ ថរុស្មិម្បិ សិក្ខន្តំ ហត្ថិស្សបិ
បុរតោ ជាវន្តំ អស្សស្សបិ បុរតោ ជាវន្តំ រថស្សបិ
បុរតោ ជាវន្តំ ជាវន្តំបិ អាជាវន្តំបិ ធុរេឡ្ហន្តំបិ
អក្ខោដេន្តំបិ ឯឡ្ហន្តំបិ ម្ហុដ្ឋិយាបិ យុជ្ឈន្តំ រង្គមជ្ឈេបិ
សង្គាមំ បត្តំវត្វា ឧក្ខិត្តំ ឃាំ វេន្តំ ឥច តតិយំ
ឧក្ខិត្តសិក្ខិតំ ឧលាដិកាមត្តំ នេន្តំ រាជមត្តំ អជាចារំ អាចរន្តំ ។

កំជាមួយនឹងស្រីដែលកែក្រាយខ្លះ ព្រៀងជាមួយនឹងស្រីដែលកែក្រាយខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីដែលកែក្រាយខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីដែលកែក្រាយខ្លះ លេងថាស្ពាមានក្រឡាក្រាំបីខ្លះ លេងថាស្ពាមានក្រឡាជប់ខ្លះ លេងថាស្ពាក្នុងអាកាសខ្លះ លេងវាងផ្លូវដែលគួរវាង (លេងតួន) ខ្លះ លេងផ្លាត់គ្រាប់មានគ្រាប់ក្រួសជាដើមខ្លះ លេងថាស្ពាក្នុងលានសម្រាប់លេងខ្លះ លេងហ៊ឹងខ្លះ លេងរលាស់កែលក្តឲ្យកាយរូបខ្លះ លេងអង្គញ់ខ្លះ លេងផ្ទុំប៊ីស្វឹកខ្លះ លេងនង្គ័លតូចខ្លះ លេងដាំដូងខ្លះ លេងកង្ហារខ្លះ លេងវាល់ដៃឡូកច់ (ថាយឡូកថាយឡូ) ខ្លះ លេងវេចតូចខ្លះ លេងធ្នូតូចខ្លះ លេងសរសេរខ្យល់ឲ្យកាយខ្លះ លេងកាយចិត្ត (ស្តេចចង់) ខ្លះ លេងកំប្លែងគ្រាប់គេខ្លះ ហាត់វិជ្ជាដំរីខ្លះ ហាត់វិជ្ជាសេះខ្លះ ហាត់វិជ្ជារថខ្លះ ហាត់វិជ្ជាធ្នូខ្លះ ហាត់វិជ្ជាដងមានដងជាវជាដើមខ្លះ ស្ទុះរត់ពីមុខដំរីខ្លះ ស្ទុះរត់ពីមុខសេះខ្លះ ស្ទុះរត់ពីមុខរថខ្លះ ស្ទុះរត់ទៅខ្លះ ស្ទុះរត់មកខ្លះ ស្រែកហៅខ្លះ ទះដៃខ្លះ ចំបាប់គ្នាខ្លះ ជាល់គ្នាខ្លះ ក្រាលសង្ឃាដិក្នុងកណ្តាលពេងកំ ហើយនិយាយទៅនឹងស្រីដែលកំយ៉ាងនេះថា ម្នាលប្អូនស្រី នាងចូរកំក្នុងទីនេះខ្លះ ជាក់ម្រាមដៃលើថ្ងាសខ្លួនឯងថ្ងាសស្រីដែលកំខ្លះ ប្រព្រឹត្តអនាចារផ្សេង ។ ខ្លះ (ក្រៅអំពីនេះទៅទៀត) ។

กตฺวาเตา ฯลฯ ตสฺมาติ อาเทสฺสุ ฯ เป ฯ ฉ กิตฺตเก ปน ฐาเน อาจริยา อาจริยปฺปฯ ยถาฉมฺเห กาเรตพฺพนฺติ ฯ

(๓๐๖) เตน เหว ปน สมเยน อายสฺมา ธุรเวลาตสฺสปิ ปญฺจสตา สทฺธิวิหาริกา ตมฺปิ เถรมา. กณฺหาปิ ตาวุกณฺหาปิ มตฺตกาตกณฺหาปิ ทุปฺปญฺโญ เหวาติ ฯ อถ. เหว กิตฺตกํ ฐานนฺเหาติ กิตฺตเกเหว กตฺวาตา เถรมา. กณฺหาปิ อนุญฺญาตา กาปิ อนนุญฺญาตา กาปิ ตาวุกณฺหาปิ อนุญฺญาตา กาปิ อนนุญฺญาตา กาปิ มตฺตกาตกณฺหาปิ อนุญฺญาตา กาปิ อนนุญฺญาตาติ ฯ กตฺวาเตา ฯลฯ อถเหว กตฺวาปิ ฐานสฺมึ นิกายนฺเร ฐานสฺมึ ปกรณาเน ธมฺมึ กถึ กตฺวา กิตฺตเก อาสนฺเนสิ อนุชานามิ กิตฺตเกเหว ฯเปฯ ตฺวา ปมาณึ สพฺเพ เถรมากณฺหาปิ ฯเปฯ ตฺวา อาสนฺนึ ปณฺฑิจฺจา ตาวุปตฺตึ ตาวุชาตุกึ สพฺเพ ตาวุกณฺหาปิ ฯเปฯ ตฺวา กตฺ. ตาญฺเ กตฺตุกามาติตาญฺเ สพฺเพ มตฺตกาตกณฺหาติ ฯ

ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រព្រឹត្តអនាចារផ្សេង ។
ទេ ភិក្ខុណាប្រព្រឹត្ត វិន័យធរគប្បីឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើតាមធម៌ ។

(៣០៦) សម័យនោះឯង កាលព្រះទុរវៃលកស្សបមានអាយុចូលមក
ប្ដូសហើយ ក៏មានគ្រឿងលោហៈ គ្រឿងឈើ គ្រឿងដី ជាច្រើនកើត
ឡើងជល់សង្ឃ ។ ពួកភិក្ខុគិតយ៉ាងនេះថា គ្រឿងលោហៈ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់អនុញ្ញាតហើយ ឬមិនទាន់អនុញ្ញាតទេ គ្រឿងឈើព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់អនុញ្ញាតហើយ ឬមិនទាន់អនុញ្ញាតទេ គ្រឿងដីព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់អនុញ្ញាតហើយឬមិនទាន់អនុញ្ញាតទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគ្រឿងលោហៈទាំងពួង វៀរលែងតែ
លោហៈដែលជាគ្រឿងសម្រាប់ប្រហារ អនុញ្ញាតគ្រែទាំងពួង វៀរលែង
តែអាសនៈកន្ធិដ្ឋសប្រមាណដែលហៅថាអាសន្ទិ អនុញ្ញាតគ្រឿងឈើ
ទាំងពួង វៀរលែងតែបាត្រឈើ ទំពែកទន្ទាប់ដើងឈើ អនុញ្ញាតគ្រឿងដី
ទាំងពួង វៀរលែងតែគ្រឿងដូតដើងដែលគេធ្វើជាពពកឲ្យស្រួចៗឡើងមាន
អាការដូចពពកគ្រាប់ផ្លែឈូកទំហំកុដធ្វើដោយដីសុទ្ធ (ដូចកុដិនៃភិក្ខុ) ។

ตสฺสุทฺทานํ

(๓๐๗) ปุเพฺพ ปเทฺท จ กุเฏฺฏ จ
อฏฺฐาเน ตฺวสุตฺถิยา
วิกฺกยา มลฺลเกา กจฺฉุ
ฉภ จ ปุปฺผทาฬิเกา
วลฺลิเกาปิ จ จามเรฺห
กณฺฑสุตฺตญฺ จ ฉารเย
กฏิ อุวฏฺเฏ กายุรํ
หตฺถกมณิมุทฺธิกา
ธีเย เกาเจฺฉ ฉณเ หาเร
สีสฺเส อุทกเตลเกา
อาทาสุทปตฺตวณฺณา
อาเลเขา มณฺฑุกาทา
ลเญฺฉ อฏฺฐกถา
มุเข ภตฺตํ ตตฺถกยิ
จตฺตาเรกํ ตีรฺเณ

ឧទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃខុទ្ទកវត្ថុទុតិយភាគនោះដូចខ្នុះ

(៣០៧) រឿងកិក្ខុឆ្លូតទឹកត្រជុំសកាយនឹងដើមឈើ ទឹងសសរ ទឹងជញ្ជាំង តាំងឆ្លូតទឹកក្នុងទីមិនសមគួរ ឆ្លូតទឹកជុំសខ្លួនដោយឈើដែលគេធ្វើជាដៃគន្ធព្វ ឆ្លូតទឹកជុំសដោយលំអិតថ្នឹងកុរុវិន្ទកសុត្តិ ឆ្លូតទឹកត្រជុំសគ្នាទៅវិញទៅមក ឆ្លូតទឹកដោយឈើមានសណ្ឋានដូចដើងកន្ទោរ ១ រឿងកិក្ខុកើតកមរមាស់ ទឹងកិក្ខុជក ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យជុំសខ្នងដោយបាតដៃបាន ១ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យកិក្ខុទ្រទ្រង់ប្រដាប់ត្រចៀកសង្ឃាវប្រដាប់ក ប្រដាប់ចង្កេះ កងប្រដាប់ដើមដៃ ប្រដាប់ដៃ ទឹងចិញ្ចៀន ១ រឿងកិក្ខុខុកសក់វែង សិតសក់ដោយស្ងិត សិតសក់ដោយគ្រាស សិតសក់ដោយដៃ សិតសក់ដោយក្រមួន លាបសក់ដោយប្រេង លាយដោយទឹក ១ រឿងកិក្ខុឆ្លុះមុខក្នុងកញ្ចក់ ក្នុងភាជន៍ទឹក ១ រឿងកិក្ខុកើតជំងឺមុខ លាបមុខ ផាត់មុខ ប្រស់មុខ ចុចមុខ លាបអវយវៈ លាបមុខទឹងលាបតាំងអវយវៈតាំងមុខ ១ រឿងកិក្ខុកើតពោគក្អែក ១ រឿងមហោស្រពលើកំពូលក្តុំ ១

អាយេនំ សរ តាវាំ

អម្ពមេសំសការលេហា

អហំ ឯដ្ឋ ក ចក្ខុំ

ឧក្ខាវយោ បត្តម្ហលា

សុវណ្ណា (๑) តមាលា វលី

ចំត្រកុសុដ្ឋតំ ឧក្ខលោ

ឧណ្ណោ កិដ្ឋិសុ មិឈរោ

បរិកល្លំ តំណំ ឧោដ្ឋី

មាទេឡ (๒) ភុល្លកាលំតាយ ក

ជវិតោ អំសវដ្ឋញ្ច

តថា ពន្ធនសុត្តកោ

ឯលំ មញ្ចោ ក ឥរៅ ក

---

๑ ឧ. ម. សុវណ្ណោ ។ ๒ ឧ. ម. ហម្មំ ។

រឿងភិក្ខុប្រៀនធម៌ដោយសំឡេងរៃ ១ រឿងភិក្ខុមានសេចក្តី
រង្កៀស ទំនស្មូត្រជាបទសរភេញ ១ រឿងភិក្ខុច្រេះច្រេះសំ-
ពត់ដែលធ្វើដោយរោមសត្វ មានរោមចេញមកខាងក្រៅ ១
រឿងអនុញ្ញាតបំណិតស្បាយ ១ រឿងពួកជនទាំយកផ្លែស្បាយ
ទាំងមូលទៅក្នុងរោងភត្ត ១ រឿងភិក្ខុពស់ចឹក ១ រឿងភិក្ខុ
កាត់អង្គជាតបែស់ខ្លួន ១ រឿងជាត្រខ្វឹមបន្ទូន ១ រឿងភិក្ខុ
ប្រើជាត្រខ្ពស់ទំនឹងខាប ១ រឿងផ្លែជាត្រសឹករលៃព្រោះគ្មាន
ដើង ១ រឿងបញ្ជាត្តដើងជាត្រធ្វើដោយមាសទំនឹងប្រាក់ ១ រឿង
ដើងជាត្រក្រាសពេក ១ រឿងលួសកើតឡើងដល់ភិក្ខុ ១
រឿងភិក្ខុប្រើដើងជាត្រវិចត្រផ្សេង ១ រឿងភិក្ខុទុកជាត្រទាំង
ទឹក ជាត្រក៏ខូចទៅ ១ រឿងជាត្រធ្លុះក្នុងអាក្រក់ ១ រឿង
ភិក្ខុទុកជាត្រក្នុងទីក្តៅ ជាត្ររមៀលធ្លាក់បែក ១ រឿងភិក្ខុទុក
ជាត្រក្នុងទីបំផុតនៃក្តារតាំង ទុកជាត្រក្នុងទីបំផុតនៃថ្នាក់ ១
រឿងអនុញ្ញាតកម្រាលស្បៅ អនុញ្ញាតកំណាត់សំពត់ អនុ-
ញ្ញាតរោងទុកជាត្រ អនុញ្ញាតថ្នាងសម្រាប់ទុកជាត្រ អនុ-
ញ្ញាតស្មៅកជាត្រ យោគជាត្រ ទំនឹងខ្សែសម្រាប់ចងជាត្រ ១
រឿងភិក្ខុព្យួរជាត្រទំនឹងចំរើនជញ្ជាំង ទុកជាត្រលើគ្រែទំនឹងតាំង

អង្គេ ជនេ្ត បណាមជា (๑)

តុម្ហយំ ជាសីសំ

ឥលតាយំ បដិក្កហោ

វិជាលិនឈ្ឈាសោវណ្ណំ

បត្តេ បេសិ ច ជាឡិតា

កាំណ្ហា សត្ថុ សរីតញ្ច

បដុសិត្តំ សិថាដិកំ

វិតរណ្ហំ ពន្ធិ វិសមំ

ឆមា ជិរម្បហោតំ ច

កេឡិម្ហិ មោយសុត្តញ្ច

អនោតលំ ឧថាមាជា

---

๑ ខ. បណាមិតា ។

ជាក់ថ្មាត្រលើក្តៅ ខុកថ្មាត្រកន្ត ឆត្រ ទឹងមានថ្មាត្រកន្តដៃប្រាន សន្ទះទ្វារ ១ រឿងកិក្ខុត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតដោយសំបកឃ្លោក ដោយអំបែងឆ្នាំង ១ រឿងកិក្ខុប្រើថ្មាត្រកន្ត្រាលខ្នាច ១ រឿងកិក្ខុយកថ្មាត្រទៅជាក់តាកអាមិស: ហើយយកទៅចាក់ចោលទ្រង់អនុញ្ញាតកន្ទោរ ១ រឿងកិក្ខុហែកចីវរដោយដៃ ១ រឿងកាំបិតមានដង កើតឡើងជាសង្ឃ កិក្ខុប្រើដងកាំបិតធ្វើដោយមាសជា(ដើម) ១ រឿងកិក្ខុដេរចីវរដោយស្នាមាន់ ទឹងបំរៀកឫស្សី ទ្រង់អនុញ្ញាតបំពង់ម្ជុល អនុញ្ញាតឲ្យយកលំអិតពូជសុព (ដំបៃ) ប្រកកន្តបំពង់ម្ជុល អនុញ្ញាតឲ្យយកលំអិតមេរ៉ាលាយដោយរមៀត ឲ្យយកលំអិតឫប្រកកន្តបំពង់ម្ជុលក្រមួនឃ្មុំ ទឹងស្រោមលំអិតឫ ១ រឿងដេរចីវរមានមុំមិនស្មើគ្នា ទ្រង់អនុញ្ញាតឈើស្តឹង ទឹងខ្សែស្តឹងឲ្យកិក្ខុចងដេរចីវរ ១ រឿងកិក្ខុលាឈើស្តឹងកន្តទឹមិនពាបពាប កិក្ខុក្រាលឫលាឈើស្តឹងលើដែនដី ឈើស្តឹងរេចរិលត្រង់ជាយជុំវិញ ១ រឿងអនុញ្ញាតខ្នាតសម្រាប់រាស់ចីវរ ទឹងខ្សែបន្ទាត់ ១ រឿងកិក្ខុមិនលាងដើងហើយជាន់លើឈើស្តឹង កិក្ខុពាក់ស្បែកដើងជាន់លើ

អដ្ឋុសេ បដិក្កមាញ្ហ
អាវេសនញ្ហ វិត្តកំ
បដិក្កមាគតំ កញ្ហ
អំសសុត្តំ ច ពន្ធតា (๑)
អជ្ឈាកាសេ ឆឌ្ឌនំ
ចយោ ចាបិ វិមាតរេ
បរិមណ្ឌំ តិណាចុណ្ណំ
ខុល្លកញ្ហេវលិត្តកំ
សេតំ កាឡកវណ្ណញ្ហ
បរិកម្មញ្ហ តេរុកំ
មាលាកម្មំ លតាកម្មំ
មការទន្តថាដិកំ (๒)
ឆិវវាំសំ វដ្ដញ្ហ
អនុញ្ញាសិ វិនាយកោ ។
ខុរញ្ហិ បញ្ចមន្តិ ច

---

๑ ម. អដ្ឋុសេ បដិគ្គហញ្ហ វិត្តកំ បរិភណ្ឌតា ។ ๒ ម.ម. មការទន្តកំ ថាដិកា ។

ឈើស្ពឹង ១ រឿងកិក្ខុឈឺច្រមាដៃ ព្រោះដេរចីវរ ទ្រង់អនុញ្ញាត
ស្នាប់ច្រមាដៃដេរ ប្រអប់សម្រាប់ដាក់ម្ជុលកាំបិត ស្នាប់ច្រម
ដៃដេរ ថង់សម្រាប់ដាក់ស្នាប់ច្រមាដៃដេរ ខ្សែយោគនឹងខ្សែ
ចង ១ រឿងកិក្ខុដេរចីវរកន្ទឹរាល ពេងសម្រាប់ដាក់ឈើស្ពឹង
មានទំដីគាប ១ រឿងខ្សឹងចាក់លុះរលើង៧ កិក្ខុលំចាក
ខ្លែងខ្សែដែលគ្មានដណ្តើរ តិក្ខដួលធ្លាក់ដោយខ្លែងដណ្តើរ
កំពេបស្នៀធ្លាក់ចុះក្នុងពេងឈើស្ពឹង ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យបូក
លាបដំបូលទាំងក្នុងទាំងក្រៅ ធ្វើឲ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ
នឹងបរិកម្មដោយដៃ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើក្បាច់ក្តីផ្កា ក្តីលំ ក្បាច់
ផ្សេញមក ក្បាច់អានស្រមាប់ក្រាំ ទាំងអនុញ្ញាតស្នាចីវរ នឹង
ខ្សែសៀង ១។ រឿងកិក្ខុចាលឈើស្ពឹងហើយចៀសចេញ ៧

កាមំ បរិតិដ្ឋតិ

វិនេវេយ្យតិ កុដ្ឋេ (๑)

បត្តេនាធាយ កច្ចរេ

បវិសេ ពុទ្ធសុត្តន្តំ (๒)

ពន្ធិត្វា ច ខុទាហរា

ខុទាហរនត្ថវិកញ្ច

អំសវន្ធញ្ច សុត្តកំ (๓)

ខុទកោកប្បិយំ មត្តេ

បរិស្សាវនចោឡកំ

ឆម្មកវកំ (๔) ទ្វេ តិកុច្ឆេ

វេសាលិ អកមា មុនិ

ឆឡំ ឯត្តវិកំ តត្ត-

ទុញ្ញាសិ (๕) បរិស្សាវនំ ។

អកាសេហិ បណីតេន

ពហ្មាណា ច ដីវរេ

ចង្កមនដ្ឋាយិ

---

๑ ខ. ម. វិនេវេយ្យ កុដ្ឋេហិ ។ ๒ ខ. ម. ពន្ធនសុត្តញ្ច ។ ๓ អយំ ខ.ម. ឱត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។ ๔ ខ. ធម្មកវកោ ។ ម. ធម្មការណោ ។ ๕ ខ. ទណ្ឌខត្តរតំ ពត្ត អនុញ្ញាសិ ។ ម. ទណ្ឌ ខត្តរណំ ។

ឈើស្តិ៍ធំវិនាសខូចទៅ កិក្ខុមួរឈើស្តិ៍ធំ ។ បេះតែរលោចេញ កិក្ខុផ្អែកឈើស្តិ៍ធំធំជញ្ជាំង កិក្ខុយកថ្មក្រជាក់ម្ជុល ក៏ប៉ិតធំធ្លាំហើយដើរទៅ អនុញ្ញាតថង់សម្រាប់ជាក់ថ្នាំ ធំធំ២ បន ១ រឿងកិក្ខុបន្ទស្សកដើងធំធំវត្តពន្ធបន្តុះ អនុញ្ញាតថង់សម្រាប់ជាក់ស្បែកដើង ២ឬយោគធំធំ២បន ១ រឿងចំកាអកប្បិយ:មានកណ្តាលផ្ទៃ អនុញ្ញាតសំពត់តម្រងចំកធំធំធម្មក្រក ១ រឿងកិក្ខុពីរូបដើរផ្លូវគ្នាយ ១ រឿងព្រះមហាមុនីយាធទៅគាន់ក្រុងវេសាលី អនុញ្ញាតសំពត់តម្រងចំកដៃបេមានដងធំធំសំពត់តម្រងត្រាំ ក្នុងក្រុងវេសាលីនោះ ១ ។ រឿងកិក្ខុមានមួសខាំ កិក្ខុមានអាពាធប្រើន ព្រោះទាន់ថណីតកោជន ១ រឿងជីវកកោមាកេត្ស ១ រឿងអនុញ្ញាតចីវក្រ្តមធំធំរោងក្តីធំ ១

វិសមេ ឆិន្ទវត្តុកោ
តយោ ចយេ វិមាញ្ញិ
សោចាលភាលម្ពវេឆិកំ
អាជ្ឈាកាសេ តំណាចុណ្ហំ
ខុលិ្ឆត្តញ្ហាវលិ្ឆត្តកំ (១)
សេតកំ កាឧរ្ឆវណ្ណាញ្ហ
បរំកម្មញ្ហ កេរុកំ
មាលាកម្មំ លតាកម្មំ
មការឧទ្ធចាដិកំ (២)
វិសំ ចីវរវដ្ដញ្ហ
ខុច្ចំ (៣) វ វត្តកំ ករេ
ចយោ សោចាណាពាហញ្ហ
ករភំ បិដ្ឋសង្ឃាដំ
ខុច្ចុក្ខលុត្តរាសកំ
វដ្ដិញ្ហ ករបិសីសកំ
ស្វូចិឃដិតាលចិច្ចិ

---

๑ ខ. ម. ខលុត្តាវលិត្តកំ ។ ๒ ខ. មការទន្តកបដិកំ ។ ម. មការទន្តកបដិកំ ។ ๓ ខ. ម. ខក្ខ ប ។

រឿងកិត្តិបង្ក្រៀមកន្ធពីបង្ក្រៀមមិនស្មើ ពីបង្ក្រៀមមានពីដំណាប ទ្រង់
អនុញ្ញាតទឿន ៣ យ៉ាង ពួកភិក្ខុលំបាកទទឹងឡើង ព្រោះគ្មាន
ជណ្តើរ ទ្រង់អនុញ្ញាតជណ្តើរ ទទឹងបង្អាន់ដៃ ទទឹងដៃរបៀបនៃពី
បង្ក្រៀម ១ រឿងកិត្តិបង្ក្រៀមកន្ធពីវាល កំពេបស្មៅធ្លាក់ចុះកន្ធ
ពេងបង្ក្រៀម ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យបូកលាបចាំងកន្ធចាំងក្រៅ ទ្រង់
អនុញ្ញាតថ្នាំមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ បរិកម្មដោយរង៉ែ ផ្ងើកប៉ាក្តឹ
ផ្កា ក្តីវល្លិ៍ កប៉ាងឆ្នេញមក កប៉ាចមានស្រទាប់ក្រាំ ស្នូរចីវរទើង
ខ្សែស្បៃឆ ១ រឿងអនុញ្ញាតឲ្យផ្ងើពីដំពេងក្តើងឡើងស់ឡើង
ទឿនជណ្តើរទើងបង្អាន់ដៃជណ្តើរ សន្ទះទ្វារ ពេងក្តើង ក្របទ្វារ
ក្បាល (ដំណាប់ក្រោម) អន្ទាក់ខាងលើ (ដំណាប់លើប្តូចច្បារ)
សសរនៃសន្ទះទ្វារ ត្រដែកទ្វារ ខ្នុកទ្វារ គន្ធីសទ្វារ មេសៅ

ขุទฺทกวตฺถุทีปกเก ขนฺธกถาย

อาวาฏญฺจ ปฏิกฺกมิ
มณฺฑลมาฬญฺจ ปุนเทวตฺถาย
มญฺเจ จ ปีฐเก จาปิ
โธวนปาฏิกญฺจ อุปาหนา
อุทกาทนฺตกฏฺฐญฺจ (๑) สราวกญฺจ
ฉ เสเทตฺวา จ ฉกฺกลฺยา
ปาวา ฉทฺทนมาหริ
ปีฐญฺจ ปาทโกฏฺฐเก กตฺวา
มาฬเก สลากภตฺตมฺปิ (๒)
ฉกฺกา ฉมายมฺปิ วสฺสนฺเต
ปฏิคฺคาหิ ตโยปิ ตยิ
อุทกทนฺตกฏฺฐญฺจ
ปญฺจยา ปาตยนฺตเน
ปุถุ ปาทปฏิญฺจ ปกฺขิ
ตยฺหา ภิกฺขูหิ ปาปิตา

---

๑ ฉ. ขุทฺทกวตฺถุ ปฏิปาทิ ปฏิขาทนวตฺถาทีนิ สราวกญฺจ ฯ ๒ ฉ. ม. สลากภตฺตมฺปิ ฯ

ប្រហោងសម្រាប់បិទបើក ខ្សែភាញបិទបើក ទឹងអន្ទាក់ឲ្យធ្លាក់ណាស គឺ ជាឲ្យចាបជុំវិញកេងក្តែង បំពង់ផ្សែង (បំពង់ក្តែង) ១ រឿងកិក្ខុធ្វើចង្រ្កានពាក់កណ្តាលកេងក្តែងតួច អន្ទាក់ជាលាបមុខ តាំងអន្ទាក់សុកសម្រាប់លាយដីស្អិតដ៏ធំខ្លិនអាក្រក់ ១ រឿងក្តែងរលាកកិក្ខុ ១ រឿងអន្ទាក់អាងទឹក ទឹងផ្តិលទឹក ១ រឿងជម្ងឺលស្មៅមិនមានចំហាយញើស ១ រឿងកេងក្តែងមានភក់ជ្រាំ ១ រឿងអន្ទាក់ឲ្យលាងកម្រាលកេងក្តែងទឹងធ្វើឲ្យខូចទឹក ១ រឿងអន្ទាក់តាំងសម្រាប់កេងក្តែង ១ រឿងអន្ទាក់បន្ទប់ទឹកទឹងកិច្ចការក្នុងកេងក្តែង ១ រឿងអន្ទាក់ឲ្យកេងក្រសារវាន អន្ទាក់ភក់ម្រាលថ្នេ ទឹងខូចទឹក ១ រឿងកិក្ខុមាក្រាតសំពះគ្នា ១ រឿងកិក្ខុជាក់ចីវរលើផែនដី ក្លឿនខូចទឹកចីវរ ១ រឿងអន្ទាក់ត្រឿងបិទបាំងតាយប៉ាយ៉ាង ១ រឿងទឹកមិនមានក្លិនកេងក្តែងនោះ អន្ទាក់អណ្តូងទឹក មាត់អណ្តូងទឹក ជាក់លុះលាយ កិក្ខុយោងទឹកដោយវាល្ងិចខ្លះ ដោយវត្តពន្ធុកឆ្នេះខ្លះ អន្ទាក់ថ្នឹងសម្រាប់យោងទឹក យន្តសម្រាប់ភាញទឹក ទឹងហាត់ទឹក ១ រឿងភាជន៍បែកជាច្រើន

លោហធារុចម្មេ ឧលូកំ

សាលា តិណាមដ្ឋានំ ច

ឆោណំ ចន្ទនំ ចាតការ

ចក្កលក្ខំ នន្ទុមេន ច

សីតកតំ ចោក្ខរណី

បុកណាកូ នលេខកតំ

ចតុក្កាសំ សយន្តិ ច

កន្ទបុប្ផំ នដ្ឋហេ(១)

អាសន្តកមនេកវិតតំ

កុញ្ជនេតតំ តុដ្ឋយុំ

វន្តិ ពោធិ ច អក្កមិ

---

១ ខ. ម. នមតកូ នដ្ឋហេ ។

បំពង់លោហៈបំពង់ឈើ ទឹងចម្ងាយណា១ រឿងអនុញ្ញាតសាលា
ជិតអណ្តូងទឹក កំខេបស្មៅឆ្អាក់ចុះក្នុងសាលា អនុញ្ញាតគ្រប
អណ្តូងទឹក សក្តទឹក អណ្តូងជ្រាំ ទឹងកំពែង ៣ យ៉ាង ១ រឿង
អណ្តូងជ្រាំមានតក់មនុញ្ញាតខបង្ហូរទឹក ១ រឿងភិក្ខុមានកាយ
រោ ១ រឿងខុទ្ទាសកជីតស្រែះចោកូរណី ទឹកជក់ទៅយូរក្នុង
ស្រែះចោកូរណី ១ រឿងខុទ្ទាសកសង់ពេងក្តៅងមានជហ្វាជង
ក្តារ ១ រឿងភិក្ខុទៅប្រាសចាកសំពត់ទិសីខនៈ ៤ ។ ១
រឿងភិក្ខុដេកនៅលើទីដំណេក ដែលភេចេកយដោយយូរ ពួក
មនុស្សនាំយកគ្រឿងក្រអូប ទឹងផ្កាកម្រងមកកាន់អាកាម ១
រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យមធិដ្ឋានសំពត់ស្មាច់ ដោយភេមចៀម ១
រឿងភិក្ខុឆាន់លើតុម្ដងថាស អនុញ្ញាតភាជន៍ឈើសម្រាប់ដម្ពល់
ប៉ាត្រ ១ រឿងភិក្ខុឆាន់ ក្នុងភាជន៍ជាមួយគ្នា ដេកលើគ្រែ
ជាមួយគ្នា លើកគ្រែជាមួយគ្នា ១ រឿងវិញ្ញត្តិបិដ្ឋិ ១ រឿង
ពោធិពជកុមារ ១ រឿងមិនទ្រង់ជាន់លើកគ្រែសំពត់ ១

ยงฺ กิญฺจิ กตกมฺมสฺส
สกฺกาโร กปลเญฺห
เจลาการ์ ชาตรูปสฺส
วิญฺญูปนีโต ตาลาวณฺฏาการ์
มกสญฺหาปิ จามรี
ฉตฺตญฺจ วิชา ธ อากาเส
ตเยา สิกฺขาย สมฺปนฺโน
เกมา สิกฺขา ธมา ธีรา
ปิณฺฑปาตญฺจ เลณา กุกฺกา
สโลหิตาสิ ปมาณาภู
วีสติ ธีรเกสตา
ขุรา สิโร สิกฺขาปทา
ยมฺหิ(๑) ขุรกณฺฐาสา
มสฺสุ กปฺปญฺจ วฑฺฒนฺติ
เกโลมา ธตุสฺสกา

---

๑ ฉ. ม. สมฺหา ฯ

เรือนชานวิสาขานำยกก่อม มีนัยดังกล่าวแล้วในหนหลังนั่นแล ที่ชื่อว่าปราสาทเพราะอรรถว่าสูงกว่าเรือนเหล่านั้น ปราสาทนั้นมี ๓ ชั้น คือ ชั้นล่าง ชั้นกลาง ชั้นบน ในปราสาทนั้นมีห้องประมาณร้อยห้อง ในห้องเหล่านั้นห้องหนึ่งๆ มีเตียงร้อยเตียงๆ ที่นอนร้อยที่นอนๆ ในห้องเหล่านั้นห้องหนึ่งๆ มีหญิงคนรับใช้ร้อยค

បរិមុខំ អង្ឃុសត្ថញ្ច

ឆាឡិ សង្ខាធសំហារេ

អាសាឡា តេត្តិរំ វារេ

ដីឃំ សត្ថរិកាយ ច

បលិតំ ឥតរំ ទុក្ខា

លោហកណ្ឌញ្ច ដីឃ សមា

បល្លង្កេកញ្ច អាយោគោ

វដ្ដំ ច តាយ ពន្ធនំ

តាលាតុកំ ឆេទ្ធុកតំ

មុរជ្ជំ មច្ចុរាជតំ

បដ្ដិកា សូករន្តញ្ច

ឧសា មុរជ្ជវេលិកា

អន្តោ សោកតុណាតកញ្ច

ប្រមូលដូរភេមត្រង់ដើមទ្រូង ទុកដូរភេមត្រង់ពោះ ទុកពុក
មាត់ដូចចង្កឹម ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យដកភេមក្នុងទីចង្អៀត
ដោយមានអាពាធជាហេតុ ១ រឿងកិក្ខុកាត់សក់ដោយកន្ត្រៃ
រឿងកិក្ខុកើតដំបៅកន្ទួល ១ រឿងកិក្ខុទុកភេមប្រមុះរែង កិក្ខុឲ្យ
គេដកភេមប្រមុះដោយក្រូស កិក្ខុឲ្យគេដកសក់ស្មៅ ១ រឿងកិក្ខុ
ថ្នាំ ធម្មតាកិក្ខុប្រើចង្រៃលត្រៃបៀតត្អប់ទឹងឥតបាប កិក្ខុសន្សំ
ទុកគ្រឿងលោហៈជាច្រើន ១ រឿងកិក្ខុរង្កៀសទឹងចងចង្កឹកាក់
ដាក់ថ្នាំសម្រាប់លាបភ្នែក ១ រឿងកិក្ខុអង្គុយត្រចោមកន្ទួល
ជង្គង់តាំងសង្ឃាដិ ១ រឿងកិក្ខុសង្ស័យទឹងសំពត់អាយោគ ទ្រង់
អនុញ្ញាតក្តារមូសម្រាប់ធ្វើសំពត់អាយោគ ១ ទ្រង់អនុញ្ញាត
កាយពន្ធ កិក្ខុប្រើកាយពន្ធមានពណ៌ច្រើន មានសណ្ឋាន
ដូចក្បាលពស់ទឹក មានសណ្ឋានដូចពណ៌ស្រមោរ ទឹង
មានសណ្ឋានដូចសង្វារ ទ្រង់អនុញ្ញាតកាយពន្ធពីរយ៉ាង គឺ
សំពត់ផ្ទាំងមួយ សំពត់ដូចពោះរៀនផ្ទួកមួយ រឿងជាយ
កាយពន្ធរបេះ ទ្រង់អនុញ្ញាតកាយពន្ធមានសណ្ឋានដូចពណ៌
តែសស្រមោរ ទឹងមានសណ្ឋានដូចសង្វារ រឿងរឹមកាយពន្ធរបេះ
ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យដេរលៀន ទឹងដេរឲ្យមានអាការដូចក្តារផ្ទៃស្លឹក

ទុម្មេធវត្ថុកថា ទុតិយភាណវារោ

បវនេ ឆព្ភេ ជីវតិ

កណ្ហិកា ទុក្ខាវហា

ជលកេ ឆព្ភេ ទុក្ខមោ

តំ ហាវតុំ សោ ឈាំ មច្ច

ភិន្នកំ ចតុក្កណ្ណកំ

តាលវណ្ដំ សតវល្លិ

តំ ហិ ចារុតចារុបំ

សំវេល្លិ ទុកតោ ភាជំ

ឆន្នកដ្ឋា តំ តោ ជនេ[1]

ភរណ្ឌោ វិលត្តំ ឆាយញ្ច

បជក្តិ រុក្ខមាតុឆា

សកន្តេ[2] លោភាយតកំ

បរិយាបុណាសុ ភយំ

តំ រុច្ចនកថា វិជ្ជា

ទិដ្ឋ មង្គលំ ខាទិ ច

ភតាពាលោ ទុស្សតិ ច

---

๑ ទ. ទន្តកដ្ឋំ អាភោជនេ ។ ម. ទន្តកដ្ឋំ អាភោជនោ ។ ๒ ទ. ម. យមេយ្យ ។

រឿងអន្ធាក់កាយពន្ធរបេទឆ័ងរឿងកិក្ខុប្រើឲ្យកុំខ្ចីសង់ទឹងជាប ១ រឿងកិក្ខុដេរទ្រនាប់ឲ្យ ទ្រនាប់អន្ធាក់ក្នុងទីបំផុតនៃចីវរ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យជាក់ទ្រនាប់អន្ធាក់លូកចូលទៅខាងក្នុង ១ រឿងកិក្ខុស្មៀកសង្ឃាដូចគ្រហស្ថ ស្មៀកសង្ឃាសុយមុខ ដូចប្រមោយដំរី ស្មៀកមានសណ្ឋានដូចកន្ទុយត្រី ស្មៀកបន្ទិចជ្រុងសង្ឃាំងាំង ៤ ឲ្យប្រាកដ ស្មៀកដោយអាការដូចកំពូលភ្នោត ស្មៀកអង្ក្រាញ់ឲ្យមានផ្នត់ប្រើន ជណ្តាប់ដូចគ្រហស្ថ ទឹងស្មៀកបងស្ងួន ១ រឿងកិក្ខុវែក ១ រឿងកិក្ខុមិនទំពាឈើសួនកិក្ខុគោះហាមណារដោយឈើសួន កិក្ខុទំពាឈើសួនខ្វៃពេកឈើសួនកំរបូតចូលក្នុងបំពង់ក ១ រឿងកិក្ខុដុតព្រៃ កិក្ខុឆ្លៀសទឹងការដុតភ្លើងតទប់ កិក្ខុរត់ឡើងដើមឈើព្រោះដំរីដេញ ១ រឿងកិក្ខុចូលសូមសូត្រពុទ្ធវចនៈជាភាសាសំស្រ្កឹត កិក្ខុរៀនចាំងបង្រៀនគម្ពីរលោកាយតៈ ទឹងកិក្ខុរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ១ រឿងព្រះអង្គកណ្ណាស រឿងអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុឆ្លើយតបដើម្បីមង្គល រឿងកិក្ខុនាន់ខ្លឹម ១ រឿងព្រះសារីបុត្រអាពាធដោយខ្យល់ ១ រឿងកិក្ខុបន្ទោបង់ឋសច្ចារៈកន្លងអាកម ៗ កំមិនស្អាត

ឧក្កន្ត្វា ឧក្កថាឧក្កា
បរិវេឡំ ចារុទ្ធរន្ត្វា
តមាំ តមាំ ករោន្តំ ច
ឧក្កន្ត្វា ភូមិំ លុដ្ឋតិ
ទុច្ចរិតំ ចយេន ច
សោ ចាឡាលម្ពនាហារា
អន្តេ ឧក្កាវ ចាឧក្កា
តមាន្ធា ឆោឡិំ ករន្តា
បិឋតោ ច អចារុតោ
វច្ឆតរុដ្ឋិ ករាជញ្ញ
បិដ្ឋសង្ឃាដមេវ ច
ទុក្កុលុន្ត្វា ចាសោ
វដ្ដិញ្ញ ករបិសីសកំ
ស្វូចិយដិតាលចិន្តំ
អរវិញ្ញាណិន្តមេវ ច
វដ្ដ ទុលិត្តាវលិត្តំ

អាពាធមានកំនើតអាស្រ័យ កិកូលំបាកនឹងអង្គុយបន្ទោបង់បស្សាវៈ ទ្រង់អនុញ្ញាតទ្រនាប់ដើងសម្រាប់បន្ទោបង់បស្សាវៈ កិកូអឿនខ្លាចនឹងបន្ទោបង់បស្សាវៈ ឆ្នាំងបស្សាវៈមិនមានគ្រប មានកំនើតអាស្រ័យ កិកូបន្ទោបង់វច្ចៈក្នុងទីពីសពាស អាពាធមានកំនើតអាស្រ័យ អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើរណ្តៅវច្ចៈ ១ រឿងមានរណ្តៅជាក់លុះ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីដីឲ្យខ្ពស់ឡើង មួយអន្ទោដោយខឿនញយ៉ាងនឹងជណ្តើរ បង្កាន់ដៃជណ្តើរ ពួកកិកូអង្គុយបន្ទោបង់វច្ចៈកន្លែងបំផុតកំផ្លាក់ចុះ កិកូលំបាកនឹងអង្គុយបន្ទោបង់វច្ចៈ ទ្រង់អនុញ្ញាតទ្រនាប់ដើងសម្រាប់បន្ទោបង់វច្ចៈ ពួកកិកូបន្ទោបង់បស្សាវៈខាងក្រៅ ទ្រង់អនុញ្ញាតសួតបស្សាវៈ ទ្រង់អនុញ្ញាតឈើខ្ទឹស នឹងត្រកសម្រាប់ដាក់ឈើខ្ទឹស រណ្តៅវច្ចៈមិនមានគ្រប ១ រឿងអនុញ្ញាតវច្ចកុដិ នឹងសន្ទះទ្វារ ក្របទ្វារ ក្បាល (ដំណាប់ក្រោម) អន្ទាក់លើ (ដំណាប់លើ) សសរទ្វារ ត្រដោកទ្វារ វន្ទុកទ្វារ គន្ធឹះទ្វារ មេសោ ប្រហោងសម្រាប់ភាញ នឹងខ្សែសម្រាប់ភាញ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យបូកលោបវច្ចកុដិ ពាំងមានកូនពាំងខាងក្រៅ

เสตวณฺณาย กาฬกา
มาลาคมฺมี ลตาคมฺมี
มกรา ปญฺจปฏิกา
ติรีฏิสา รชฺชุกา
ฉภาตุลฺยลกาการา
เกาฏเก ตาปิ ตาเทว
มยฺหมฺปิ อกาสิ ลา
สนฺติฏฺฐติ อิตฺถิยา
กุมฺภีญฺจาปิ สกาฬกา
ตุกฺกี ตีรี อปิ ชาติ
อาชาชานฺยา อาชนฺติ ฯ
โลหกณฺฐี อนุญฺญาสิ
ปปยิตฺวา ปโรฬสี ฯ
ปปยิตฺวาสฺสุ ปลฺลงฺกี
ชาตุปตฺตญฺจ ชาตุกี
สพฺพี ชาตุมยี กณฺฐี
อนุญฺญาสิ มหามุนิ ฯ

ទឹងថ្នាំមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ ក្បាច់ភ្លុកដំរី ក្បាច់ក្តីរលួស ក្បាច់ឆ្នេញមករ ក្បាច់មានស្រេចាប់ត្រចាំ ស្មៅចីវរ ខ្សែស្បៃឯង ๑ រឿងកិក្ខុមានកំលាំងឆយដោយជរា អនុញ្ញាតកំពែង ๓ យ៉ាង អនុញ្ញាតបន្ទប់ទឹក ទឹងកំពែងជុំវិញ៖ អនុញ្ញាតឲ្យពេលក្រុសរោង អនុញ្ញាតឲ្យក្រាលកម្រាលថ្ម ๑ រឿងទឹកដក់នៅកន្លែងបន្ទប់នោះ ព្រះអនុញ្ញាតទទឹក អនុញ្ញាតទាំងសម្រាប់ដាក់ទឹកជម្រះ អនុញ្ញាតផ្តិលសម្រាប់ជម្រះ កិក្ខុលំបាកទឹងអង្គុយជម្រះ កិក្ខុអៀនខ្មាសទឹងជម្រះ ព្រះអនុញ្ញាតគ្រប ๑ រឿងកិក្ខុប្រព្រឹត្តអនាចារ ๑ ។ រឿងអនុញ្ញាតលោហកណ្ឌ លើកលែងតែលោហកណ្ឌដែលជាគ្រឿងប្រហារតាំងពួង ๑ ។ រឿងព្រះមហាមុនីព្រះអនុញ្ញាតគ្រែរៀវលែងតែអាសន្ទិ ព្រះមហាមុនីព្រះអនុញ្ញាតគ្រឿងឈើតាំងអស់ រៀវលែងតែជាត្រឈើ ទឹងព្រនាប់ដើងលើ ๑ ។

ឥតកំ កុម្ភការញ្ច
ឋបយិត្វា តថាគតោ
សព្ពមេវ មត្តិកាភណ្ឌំ
អនុញ្ញាសិ អនុកម្បកោ ។
យស្ស វត្ថុស្ស ឧទ្ទេសោ
បុរិមេន យថិ សមំ
តមេវ សទ្ធិំ ឧទ្ទានេ
នយតោ តំ វិជានិយា ។
ឯវំ ឧសសតា វត្ថូ
វិនយេ ខុទ្ទកវត្ថុកេ
សទ្ធម្មដ្ឋិតិកោ ចេវ
បេសលានញ្ច ភិក្ខុនំ
សុសិក្ខិតោ វិនយធរោ
ហិតចិត្តោ សុបេសលោ
បធីបការណោ ធីរោ
ឆជ្ជារហោ ពហុស្សុតោតិ ។

រឿងព្រះតថាគតមានសេចក្តីអនុគ្រោះទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រឿងដំ
តាំងពួន រៀវលែងតែទ្រនាប់សម្រាប់ដូតដើង ដែលគេធ្វើ
មានពកឡើង ទំងកុដិធ្វើដោយដីសុទ្ធ ។ កិរិយាសំដែងចេញ
ទូវត្តណា វត្តនោះដូចគ្នាទំងវត្តមុនដដែល យើងបានពោល
ទុកដោយសង្ខេបក្នុងទីនេះ អ្នកប្រាជ្ញគប្បីដំងទូវត្តនោះតាម
ន័យ (សមគួរចុះ) ។ អ្នកប្រាជ្ញជាវិន័យធរ មានចិត្តប្រកប
ដោយប្រយោជន៍ មានសីលជាទីស្រឡាញ់ដោយប្រពៃ អ្នក
ធ្វើទូវប្រទីបគឺព្រះសទ្ធម្ម គួរដល់ការបូជា ជាពហុស្សូត
ជាអ្នកញុំាងព្រះសទ្ធម្មឲ្យតាំងនៅមាំផង ជាអ្នកអនុគ្រោះដល់
ភិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់តាំងឡាយផង បានសិក្សាហើយ
ដោយប្រពៃ ទូវត្តមានចំនួន ១១០ ក្នុងទូទុកវត្តទុទ្ធកៈ
ក្នុងព្រះវិន័យ ដោយប្រការដូច្នេះហោង ។

សេនាសនក្ខន្ធកំ

[៣០៨] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវតោ កិញ្ចិទេវ សេនាសនំ អប្បញ្ញត្តំ ហោតិ ។ តេ ច(១) កិញ្ចិ តទហុ តទហុ វិហារទ្ធំ អាគច្ឆន្តិ រុក្ខមូលេ បព្ពតេ កន្ទរាយំ គិរិគុហាយំ សុសានេ វនបត្ថេ អព្ភោកាសេ បលាលបុញ្ជេ ។ តេ កាលស្សេវ តតោ តតោ ឧបនិក្ខមន្តិ អាគន្ត្វា រុក្ខមូលា បព្ពតា កន្ទរា គិរិគុហា សុសានា វនបត្ថា អព្ភោកាសា បលាលបុញ្ជា ចាសានិតេន អតិក្កន្តេន បដិក្កន្តេន អាលោកិតេន វិលោកិតេន សម្មិញ្ជិតេន បសារិតេន ឱក្កិត្តចក្ខូ ឥរិយាបថសម្បន្នា ។

[៣០៩] តេន ខោ បន សមយេន រាជគហកោ សេដ្ឋី កាលស្សេវ ឧយ្យានំ អគមាសិ ។ អទ្ទស ខោ រាជគហកោ សេដ្ឋី តេ កិញ្ចិ កាលស្សេវ តតោ តតោ ឧបនិក្ខមន្តេ អាគន្ត្វា រុក្ខមូលា បព្ពតា កន្ទរា គិរិគុហា សុសានា វនបត្ថា អព្ភោកាសា

---

១ ម. តេធ ។

សេចក្តីសង្ខេប

(៣០៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ គង់នៅវត្តវេឡុវ័ន កលន្ទកនិវាបស្ថាន ក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគមិនទាន់ចាន់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ: ដល់ពួកភិក្ខុនៅឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏នៅក្នុងទីនោះ ។ គឺ ព្រៃ គល់ឈើ ភ្នំ ប្រក គួហា ខ្ទៀបភ្នំ ព្រៃស្មសាន ព្រៃធំ ទីកណ្តាលវាល ទន្លឹងគំនរចម្រើង ។ លុះព្រលឹមឡើង ភិក្ខុទាំងនោះដើរចេញអំពីទីនោះ ។ គឺ ព្រៃ គល់ឈើ ភ្នំ ប្រក គួហា ខ្ទៀបភ្នំ ព្រៃស្មសាន ព្រៃធំ ទីកណ្តាលវាល ទន្លឹងគំនរចម្រើង សឹងមានបក្ខសំឡឹងចុះ បរិបូណ៌ដោយឥរិយាបថ គឺឈានទៅមុខ ថយក្រោយ ក្រឡេកស្តាំ ក្រឡេកឆ្វេង បត់បួល ណាចេញ គួរឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ។

(៣០៩) គ្រានោះឯង ពាជគហសេដ្ឋីបានទៅខ្ទង់ព្រលឹម ។ ពាជគហសេដ្ឋីក៏បានឃើញភិក្ខុទាំងនោះ កំពុងទិមន្តចេញពីទីនោះ ។ គឺព្រៃ គល់ឈើ ភ្នំ ប្រក គួហា ខ្ទៀបភ្នំ ព្រៃស្មសាន ព្រៃធំ ទីកណ្តាលវាល

ปลาลปุญฺเญ ฉาสาฒิเกน อกิจฺเจน ปฏิจฺเจน
อาโลเกเตน วิโลเกเตน สมิญฺเชเตน ปสาเรเตน
ขุกฺขิจฺจกฺขู ฯเปฯ สมฺปฺปชฺเช ฯ ธิสฺวาสฺส ปิณฺฑ
ปสฺสิธ ฯ อถโข ภควโตเจว เสฏฺฐี ยาน เต กิจฺจ
เตนุปสงฺกมิ ฯ อุปสงฺกมิตฺวา เต กิจฺจ ฯเปฯ ส.
ถาหิ กตฺถ วิหาเร ภาเวยฺย ฯเปฯ เมฺหวิหาเร-
สุ ฯ ฯ ถ โข ภควโต ภควตา วิหาก อนุโมท-
ตา ฯ เตนหิ กตฺถ ภควนฺต ปฏิปุจฺฉิตฺวา มย อาโร-
เจยฺยาถาติ ฯ ฯเปฯ ถ โข ภควโต เต กิจฺจ ภควโ-
หกสฺส เสฏฺฐิสฺส ปฏิสฺสุตฺวา ยาน ภควา เตนุป-
สงฺกมิ ฯ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺต อภิวาเทตฺวา ฯเปฯ
ถิสีทิ ฯ ฯเปฯ ถ โข ภควา เสฏฺฐี วิหาเร ตาวเท-
สุตาเมา ถ โข ภควา เสฏฺฐี อมฺหาหิ (๑) ปฏิปฺปสฺสิ-
ตฺวาติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. โยตฺถเกสุ อมฺหาหิ ปท น ทิสฺสติ ฯ

ទើនគំនរបម្រើនអំពីព្រលឹមដែរ សឹងមានចក្ខុសំឡឹងចុះ បរិបូណ៌ដោយ
អាការបថ គឺ ឈានទៅមុខ ថយក្រោយ ក្រឡេកស្តាំ ក្រឡេកឆ្វេង បត់
ចូល លាចេញ គួរឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ។ លុះពួកគហបតីនោះឃើញ
ហើយក៏មានចិត្តជ្រះថ្លា ។ លំដាប់នោះ ពួកគហបតីក៏ដើរចូលទៅកាន់ភិក្ខុ
ភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុទាំងនោះថា
បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចំរើន ប្រសិនបើខ្ញុំព្រះករុណាឲ្យគេធ្វើវិហារ(១)
(ប្រគេន) តើលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនឹងនៅក្នុងវិហារបស់ខ្ញុំព្រះករុណា
ឬទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា ម្នាលគហបតី ព្រះមានព្រះភាគមិនទាន់
បានអនុញ្ញាតវិហារទេ ។ ពួកគហបតីឆ្លើយថា បពិត្រលោកទាំងឡាយ
ដ៏ចំរើន បើដូច្នោះ សូមលោកម្ចាស់ក្រាបបង្គំទូលសួរ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ (អំពីរឿងវិហារនោះ) ហើយមេត្តាប្រាប់ដល់ខ្ញុំព្រះករុណាផង ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះទទួលស្តាប់ពាក្យពួកគហបតី ដោយពាក្យថាយ៉ាងហ្នឹងហើយ
គហបតី រួចក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលព្រះមានព្រះភាគគង់ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះអង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះ
ភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកគហបតីមានសេចក្តីប្រាថ្នា
នឹងឲ្យគេធ្វើវិហារ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន តើយើងខ្ញុំគប្បីប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។

---

១ សំដៅយកទីតាំងរបស់សង្ឃ ។

(៣១០) អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បការណេ ធម្មឹ ភគវំ ភគ្គា តំក្ខ អាមន្តេសិ អនុជា. ជានាមិ តំក្ខវេ បញ្ច សេនាសនានិ(១) វិហារំ អឌ្ឍ-យោគំ បាសាទំ ហម្មិយំ គុហាន្តិ ។

(៣១១) អថខោ តេ តំក្ខ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ សេដ្ឋឹ តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ សេដ្ឋឹ ឯតទវោចុំ អនុញ្ញាតា ខោ ភគវតា វិហារា យស្សិទានិ តាលំ មញ្ញសីតិ ។ អថខោ ភគវា សេដ្ឋឹ ឯតាវោចេវ សដ្ឋឹ វិហារេ បតិដ្ឋា-បេសិ ។ អថខោ ភគវា សេដ្ឋឹ តេ សដ្ឋឹ វិហារេ បរិយោសាបេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ភគវា សេដ្ឋឹ ភគវន្តំ ឯតទវោច អបិ បសេនុ មេ ភន្តេ ភគវា ស្វាតនាយ

---

១ ម. លេនានិ ។ ម. លេណានិ ។

(៣១០) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសេនាសនៈ ៥ យ៉ាង គឺ វិហារ(១) ១ អឌ្ឍយោគ(២) ១ ប្រាសាទ(៣) ១ ហម្មិយៈ(៤) ១ គុហា(៥) ១ ។

(៣១១) គ្រានោះ ពួកភិក្ខុនោះចូលទៅរកពាជគហសេដ្ឋី លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះ នឹងពាជគហសេដ្ឋីថា ម្នាលគហបតី ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតវិហារហើយ ឥឡូវនេះ អ្នកយល់ថាកាលណាគួរ (ក៏គប្បីធ្វើប៉ុះ) ។ គ្រានោះ ពាជគហសេដ្ឋីឲ្យគេសាងវិហារចំនួន ៦០ តែមួយថ្ងៃគត់ ក៏ហើយជាស្រេច ។ ពាជគហសេដ្ឋីឲ្យគេសាងវិហារ ៦០ រួចស្រេចហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ពាជគហសេដ្ឋី លុះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគ

---

១ លំនៅដែលក្រៅពីសេនាសនៈ មានអឌ្ឍយោគជាដើម ។ ២ ផ្ទះមានសណ្ឋានដូចស្មាបក្រួយ ឬផ្ទះដែលមានជំហរតែម្ខាង ធំបង្ហើរ ។ ៣ ប្រាសាទរែង ។ ៤ ផ្ទះឬប្រាសាទមានកំពូល ។ ៥ គុហាដែលធ្វើដោយឥដ្ឋ ដោយឬ ដោយឈើ ដោយអាចម៍ដីឬដែលកើតឯងក្នុងភ្នំ(អដ្ឋកថា)។

ภตฺตํ สชฺชิ ตทุปิยาย ฯ อถ โข ภควา ปุพฺพณฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน ราชคหสฺส เสฏฺฐิสฺส นิเวสนํ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ สทฺธึ ภิกฺขุสงฺเฆน ฯ อถ โข ราชคหโก เสฏฺฐิ พุทฺธปฺปมุขํ ภิกฺขุสงฺฆํ ปณีเตน ขาทนีเยน โภชนีเยน สหตฺถา สนฺตปฺเปตฺวา สมฺปวาเรตฺวา ภควนฺตํ ภุตฺตาวึ ทิฏฺฐธมฺมิกานิ ปกฺขมนฺตุ นิสีทิ ฯ ปกฺขมนฺตุ นิสินฺโน โข ราชคหโก เสฏฺฐิ ภควนฺตเมต

មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃទទួលភត្តបម្រុងខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីធ្វើភត្តកិច្ចក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហីភាព ។ គ្រានោះ ពាជគហសេដ្ឋីដឹងច្បាស់ថា ព្រះមានព្រះភាគទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណរួចចៀសចេញទៅ ។ គ្រាកាលកន្លងរាត្រីនោះទៅ ពាជគហសេដ្ឋីក៏ឲ្យគាក់តែងខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ឧត្តម ហើយឲ្យទៅក្រាបបង្គំទូលភត្តកាល ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វេលាគួរហើយ ភត្តសម្រេចហើយ ។

(៣១២) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្បង់ឧដ្ឋហ៊ុត្រចីវរក្នុងវេលាបុព្វណ្ហសម័យ ហើយទ្រង់យាងទៅគាន់លំនៅនៃពាជគហសេដ្ឋី លុះយាងទៅដល់ហើយក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាល (បម្រុងទុក) មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃ ។ ឯពាជគហសេដ្ឋីបានអង្គាសខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ឆ្ងាញ់ពីសាដោយដៃខ្លួនឯង ថ្វាយចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យឆ្អែតស្កប់ស្កល់ លុះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សោយស្រេច លែងលះបង្ហូរព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ (សេដ្ឋីនោះ) ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ពាជគហសេដ្ឋី លុះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន

ឯតេ មេ ភន្តេ សដ្ឋិ វិហារា បុញ្ញត្ថំកេន សត្តត្ថំកេន
ភាវមត្តា ភវថាហំ ភន្តេ តេសុ វិហារេសុ បដិបជ្ជា.
មីតិ ។ តេនហិ ត្វំ ភវាបតំ តេ សដ្ឋិ វិហារេ អាភតា.
ជាភតស្ស ចាតុទ្ទិសស្ស សង្ឃស្ស បតិដ្ឋាបេហីតិ ។
ឯវំ ភន្តេតិ ខោ ភជភមហាភោ សេដ្ឋី ភភវតោ បដិស្សុត្វា
តេ សដ្ឋិ វិហារេ អាភតាជាភតស្ស ចាតុទ្ទិសស្ស
សង្ឃស្ស បតិដ្ឋាបេសិ ។ អថខោ ភភវា ភជភមហាភំ
សេដ្ឋិំ ឥមាហិ ភាថាហិ អនុមោទិ

(៣១៣) សីតំ ឧណ្ហំ បដិហន្តិ
តតោ ពាឡមិគានិ ច
សិរីសបេ ច មភយេ
សិសិរេ ចាបិ វុដ្ឋិយោ
តតោ វាតាតបោ ឃោភោ
សញ្ជាតោ បដិហាភិតំ ។
លេណត្ថញ្ច សុខត្ថញ្ច
ឈាយិតុញ្ច វិបស្សិតុំ
វិហារទានំ សង្ឃស្ស

ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកត្រូវការដោយបុណ្យទំនប់ទានសួគ៌ បានសាងវិហារគាំង ๖๐ ទុំស្រេចហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គទំនប្រតិបត្តិក្នុងវិហារគាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលគហបតិ បើដូច្នោះអ្នកចូរប្រតិស្ថានវិហារគាំង ๖๐ នោះ សម្រាប់សង្ឃដែលមកហើយ ទំនមិនទាន់មកអំពីទិសគាំង ๔ ចុះ ។ ភាជគហសេដ្ឋីទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ រួចក៏ប្រតិស្ថានវិហារគាំង ๖๐ នោះ ដើម្បីសង្ឃ ដែលមកហើយគាំងមិនទាន់មក អំពីទិសគាំង ๔ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនា ចំពោះភាជគហសេដ្ឋីដោយគាថាគាំងច្បាយនេះថា

(๓๑๓) (វិហារគឺ ទីអាស្រ័យនៃសេនាសនៈជាទីនៅនៃសង្ឃគាំងច្បាយ) រមែងការពារផង ក្តៅផង ត្រជាក់ផង ត្រជាក់ខ្លាំងផង ពស់តូចទំនពស់ធំគាំងច្បាយផង មូសគាំងច្បាយផង ត្រជាក់គាំងច្បាយផង គ្រាប់ភ្លៀងគាំងច្បាយផង ខ្យល់ទំនកំដៅថ្ងៃដ៏ក្លាខ្លាំងដែលកើតឡើងហើយ រមែងបាត់ទៅវិញ ព្រោះវិហារនោះ ។ ។ វិហារទាន គឺ ការឲ្យលំនៅ (ដែលបុគ្គលបានឲ្យហើយ) ដល់សង្ឃដើម្បីជាទីត្រេកគោនផង ដើម្បីនៅជាសុខផង ដើម្បីដុតបាបធម៌ផង ដើម្បីចំរើនវិបស្សនាផង

อกฺกนฺโต พุทฺธเขตฺตานิ(๑) วณฺณิตานิ ฯ
ตสฺมา หิ ยตฺถตฺถา เอเต
สมฺปสฺสึ อตฺตมตฺตโน
วิหาเร ตาราเยว รตฺตึ
ภาสยนฺตา ตโมหรา ฯ
เตสาหํ อนฺตกา ชาตา
ปตฺเตสนาสนาทิโน จ
อเนยฺยา ขุชฺฌเตสุ
วิปฺปสนฺเนน เจตสา ฯ
เต ตสฺส ธมฺมเทสิยา
สพฺพุตฺตมา ปสนฺนา
ยถา เสา ธมฺมเทสนาย
ปริโยสานา อมตาสเวสุ ฯ

อถโข ภควา ภิกฺขุสหสฺสสฺส เสฏฺฐึ สาริปุตฺตตฺเถรึ อามนฺเตสิ ฯ

---

๑ ฉ. ม. พุทฺเธ ฯ

ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយតែងសរសើរ ថាជាទានដ៏ប្រសើរ ។ ព្រោះហេតុនោះឯង បុរស (ស្ត្រី) ជាបណ្ឌិត កាលបើបានឃើញច្បាស់នូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ក៏គួរកសាងព្រះវិហារ គឺអាវាស ឬសេនាសនៈទាំងឡាយដ៏ជាទីគួររីករាយ ហើយគួរនិមន្តលោកដែលជាពហុស្សូត(១) គឺលោកអ្នកចេះដឹងច្រើនទាំងឡាយឲ្យនៅក្នុងទីនោះ ។ គួរមានចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះលោកទាំងឡាយដែលមានចិត្តត្រង់ ហើយប្រគេនបាយទឹកសំពត់ និងសេនាសនៈទាំងឡាយ ដល់លោកទាំងនោះចុះ ។ លោកទាំងនោះរមែងសំដែងធម៌ជាគ្រឿងបន្ទោបង់ នូវឃ្លាតចាកទុក្ខគ្រប់ប្រការដល់អ្នកនោះ លុះអ្នកនោះបានដឹងធម៌ណា ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះហើយ ក៏ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ រមែងបរិនិព្វាន ។

កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុមោទនាចំពោះពជគហសេដ្ឋ ដោយគាថាទាំងឡាយនេះហើយ ទើបទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ យាងចៀសចេញទៅ ។

---

๑ ពាក្យថា ពហុស្សូត សំដៅយកពហុស្សូតពីរយ៉ាង គឺ បរិយត្តិពហុស្សូត និងបដិវេធពហុស្សូត (អដ្ឋកថា) ។

(๓๑๔) អសេ្ឃសុំ ខោ មនុស្សា ភគវតោ តំ វិហារំ អនុញ្ញាតនិ្ត ។ តេ[๑] សព្ពកុដ្ឋំ វិហារេ ការាបេត្វា ។ តេ វិហារា អភវិ្ហ ហោន្តិ ។ អហិវិច្ឆិកាបិ សតបទិយោបិ បវិសន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ភវិ្ហ តុន្តិ ។ តិណ្ឌុកំ តារិត្វា វលិ្លយាបិ វដ្ដយាបិ ភវិ្ហ តុំ ពន្ធិ ។ ខុទ្ទរេ-ហិបិ ខុបចិការហិបិ ខជ្ជន្តិ ។ ខាយិតពន្ធនានិ ភវិ្ហ តុំ បតន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បិដ្ឋសង្ឃាដំ ខុទ្ទក្ខលិកំ ខុទ្ទរ-ជាសកន្តិ ។ ភវិ្ហ តុ ន ផុសិយន្តិ[๒] ។ បេ ។ អនុ-ជានាមិ ភិក្ខវេ អារញ្ញកដ្ឋានិ អារញ្ញានរដ្ឋន្តិ ។ ភវិ្ហ តុ ន ថកិយន្តិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អក្កន្តរុវដំ ភិបិសីសកំ សូចិកំ ឃដិកន្តិ ។

---

๑ ឱ. ម. ចោត្តកេសុ តេសញ្ច ន វិស្សជ្ជិ ។ ๒ ឱ. ផុសិយន្តុ ។

(๓๑๔) មនុស្សទាំងឡាយបានឮដំណឹងថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតវិហារហើយ ។ មនុស្សទាំងនោះក៏យកចិត្តទុកដាក់នាំគ្នាកសាងវិហារ ។ វិហារទាំងនោះមិនទាន់មានសន្ទះទ្វារនៅឡើយ ។ ពស់ធំខ្លួយខ្លះ កន្ធែបខ្លះ ក៏តែងចូលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យមានសន្ទះទ្វារ ។ ពួកភិក្ខុធ្វើប្រហោងជញ្ជាំងហើយចងសន្ទះទ្វារដោយវល្លិខ្លះ ដោយខ្សែខ្លះ ។ កណ្តុរខ្លះ កណ្តៀរខ្លះ ក៏ចេះតែគោរកាត់ ។ ចំណងដែលសត្វកាត់ហើយ សន្ទះទ្វារក៏ជ្រាក់ចុះមក ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត(ឲ្យធ្វើ)ក្របទ្វារជំណាប់ក្រោមនឹងជំណាប់លើ ។ សន្ទះទ្វារទាំងឡាយ មិនជាប់ស្និទ្ធល្អ ។ បេ ។ ព្រះទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត(ឲ្យធ្វើ)ប្រហោងសម្រាប់ជាក់ខ្សែពាញ នឹងខ្សែសម្រាប់ពាញ ។ ភិក្ខុបិទសន្ទះទ្វារមិនកើត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត(ឲ្យធ្វើ)មេទ្វារ គ្រដៀកទ្វារ ខ្ទុកទ្វារនឹងគន្ធឹសទ្វារខាងលើ ។

(๓๑๕) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ฉ สกฺกาฬิ ภาชิ อทาปุเรสุ ฯ ภิกฺขโว ฆฏมฺปิ อาเภเรสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตาลปณฺณิ ตีณิ ตาลานิ เลหิตาลํ ภิชฺชิตาลํ วิสาณตาลนฺติ ฯ เยปิ เต ขุทฺทานุขุทฺทา ปวิสนฺติ ฯ วิหาเร อกุตฺวา เหฏฺฐา ฯ ภิกฺขโว ฆฏมฺปิ อาเภเรสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ยนฺตกิ สูจิกนฺติ ฯ

(๓๑๖) เตน โข ปน สมเยน วิหาเร ตาลปณฺณานิ เหฏฺฐา เหฏฺฐา สีตกาเล สีตา ขุชฺฌิกาเล ขุชฺฌิ ฯ ภิกฺขโว ฆฏมฺปิ อาเภเรสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขิกฺขเมตฺวา ขุลฺลกวาลิกาย ปูเรตุนฺติ ฯ

(๓๑๗) เตน โข ปน สมเยน วิหาเร อาคนฺตุกา เหฏฺฐา อาคนฺตุกา อจกฺขุสฺสา ขุกฺขฺุชา ฯ ภิกฺขโว ฆฏมฺปิ

(๓๑๕) สมัยนั้น พวกกัฏฐุปิฏฐสันนิวาสมิได้เกิด ฯ กัฏฐุตำนั้น ครั้นปลงผมโกนหนวดแล้ว ฯ ถือเอาผ้าสังฆาฏิ บาตร จีวร ฯ ไปยังกรุงสาวัตถี โดยลำดับ ฯ ถึงกรุงสาวัตถีแล้ว ฯ เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าถึงที่ประทับ ฯ ครั้นแล้ว ฯ ได้ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ฯ นั่งแล้ว ฯ ณ ที่สมควรข้างหนึ่ง ฯ ครั้นนั่งแล้ว ฯ กัฏฐุตำนั้น ฯ ได้กราบทูลเรื่องนี้ ต่อพระผู้มีพระภาคเจ้า ฯ ว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ ฯ ได้ปลงผมโกนหนวดแล้ว ฯ ถือเอาผ้าสังฆาฏิ บาตร จีวร ฯ เที่ยวจาริกมาโดยลำดับ ฯ ถึงกรุงสาวัตถีแล้ว ฯ เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าถึงที่ประทับ ฯ ครั้นแล้ว ฯ ได้ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ฯ นั่งแล้ว ฯ ณ ที่สมควรข้างหนึ่ง ฯ ครั้นนั่งแล้ว ฯ ข้าพระองค์

อาเวเฬสุ ฯ อนุปาทาปิ ภิกฺขเว สีลานิ ภวตณฺหาย
เจเตสา ภวตณฺหา ปหีนา โหติ สมุจฺฉินฺนมูลา ฯ
ภวตณฺหาย ปหีนตฺตา ปุนพฺภวาย ปฏิสนฺธิยา ฯ
เอวมฺปิ ภิกฺขเว อาเวเฬสุ ฯ อนุปาทาปิ ภิกฺขเว
ภวตณฺหา ปหีนา โหติ ฯ ปหีนตฺตา ปุนพฺภวาย
ปฏิสนฺธิยา ฯ เป ฯ อนุปาทาปิ ภิกฺขเว
ภวตณฺหา ปหีนา โหติ สมุจฺฉินฺนมูลา ฯ

(๓๑๘) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ชมายึ
สยนฺติ ฯ ภตฺตาเปปิ ปวาเปปิ ปิสุเตปิ สยนฺติ ฯ เอวมฺ-
เปปิ ภิกฺขเว อาเวเฬสุ ฯ อนุปาทาปิ ภิกฺขเว สีลา-
สนฺตีนิ ฯ สีลาสนฺตีนิ[๑] ขฺวสฺส โหนฺติ ขุปจิตานิ ปิปิ

---

๑ ฉ. ม. สีลาสนฺตานิ สีลาสนฺตานิ ฯ

ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះមង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបង្ហូប ៣ យ៉ាង គឺ បង្ហូបមានវេធី[1] (ដូចវេធីចេតិយ) ១ បង្ហូបដែលគេចងទុកមានសណ្ឋានដូចក្រឡាសំណាញ់ ១ បង្ហូបមានឈើចំរឹង ១ ។ សត្វកន្លែនខ្លះប្រចៀវខ្លះ ចូលទៅតាមចន្លោះបង្ហូបបាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតរនាំងបង្ហូប ។ សត្វកន្លែនខ្លះប្រចៀវខ្លះ ក៏ចូលទៅតាមចន្លោះរនាំង (នោះទៀត) ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសន្ទះបង្ហូបប្តូរនាំងពួកបង្ហូប ។

(៣១៨) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដេកផ្ងាល់ទឹងផែនដី ។ ខ្នងទឹងចំវៃរបស់ភិក្ខុប្រឡាក់ដោយអាចម៍ដី ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកម្រាលធ្លីដោយស្មៅ ។ សត្វកណ្តុរទឹងកណ្តៀវតែង

---

๑ ជាពាក្យហៅរបស់សម្រាប់រង សម្រាប់កាល់ របស់សម្រាប់អង្គុយ ដើងម៉ាសម្រាប់អង្គុយធំងក្រាបរងស្បូវ ដ្ឋិចទីបំផុតរងស្បូវដាន់លើធំងរងស្បូវដាន់ក្រោម ឬក្បាច់ខ្សែចេតិយដែលធ្វើជាគ្រួបកឈូកផ្ងាធំងគ្រួបកឈូកផ្តាប់ គឺគ្រង់កចេតិយធំងគួចេតិយ បង្កាន់ដៃស្ពាន ទាំងនេះហៅថា វេធី ។

ขฺชตี ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว มิฬินฺติ ฯ มิฬิยา ภตฺตานิ ฉุกฺกานิ เหาติ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว วิลเมฺปกฺกนฺติ(๑) ฯ

[๓๑๙] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา เสนาสนิกา มหาวิหาเร มญฺเจ จุมฺพนฺตา เหนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาเหเตสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว มหาวิหาเร มญฺเจ ปีเฐ จุมฺพนฺติ ฯ มหาวิหาเร ปีเฐ จุมฺพนฺติ เหาติ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาเหเตสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว มหาวิหาเร มญฺเจ ปีเฐ ฉวิกนฺติ ฯ

[๓๒๐] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา เสนาสนิกา พาหิรกถาย มญฺเจ จุมฺพนฺตา เหนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาเหเตสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว พาหิรกถาย มญฺเจ ปีเฐ จุมฺพนฺติ ฯ พาหิรกถาย ปีเฐ จุมฺพนฺติ เหาติ ฯ

๑ ฉ. ปิวิลเมฺปกฺกนฺติ ฯ

ភាត់តម្រាលស្មៅ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបន្ទះក្តារសម្រាប់ដេក ។ ពួកភិក្ខុឈឺខ្លួនព្រោះដេកលើបន្ទះក្តារ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតត្រែផ្ទៅ ។

(៣១៩) សម័យនោះឯង ត្រែដែលមានមេគេបញ្ចូលភៅកន្ធដំណាប់ជើង ដែលគេចោលក្នុងព្រៃស្មសានកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតត្រែដែលមានមេគេបញ្ចូលភៅកន្ធដំណាប់ជើង ។ (តមកទៀត) មានតាំងដែលមានមេគេបញ្ចូលភៅកន្ធដំណាប់ជើងកើតឡើង(ដល់សង្ឃ)។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតាំងដែលមានមេគេបញ្ចូលភៅកន្ធដំណាប់ជើង។

(៣២០) សម័យនោះឯង ត្រែដែលគេបង្ខាំជើងដោយមេត្រែ រោលក្នុងព្រៃស្មសានកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតត្រែដែលគេបង្ខាំជើងដោយមេត្រែ ។ (តមកទៀត) តាំងដែលគេបង្ខាំជើងដោយមេតាំងកើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។

ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ ពុទ្ធិកាពទ្ធំ បិឋន្តិ ។

(៣២១) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស សោសានិកោ កុទ្ឋរិចាតនកោ មញ្ចោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ កុទ្ឋរិចាតនកំ មញ្ចន្តិ ។ កុទ្ឋរិចាតនកំ បិឋំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ កុទ្ឋរិចាតនកំ បិឋន្តិ ។

(៣២២) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស សោសានិកោ អាហច្ចចាតនកោ មញ្ចោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ អាហច្ចចាតនកំ មញ្ចន្តិ ។ អាហច្ចចាតនកំ បិឋំ

សេនាសនក្ខន្ធកៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតតាំងដែលគេបង្អាំដើងជាប់នឹងមេតាំងជាដើម

ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតាំងដែលគេបង្អាំដើងជាប់នឹងមេតាំង ។

(๓๖๑) សម័យនោះឯង ត្រែមានដើងដូចដើងក្តាម(๑) ដែលគេចោលក្នុងព្រៃស្មសានកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតត្រែមានដើងដូចដើងក្តាម ។ (តមកទៀត) តាំងមានដើងដូចដើងក្តាម(๒) កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាប់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតាំងមានដើងដូចដើងក្តាម ។

(๓๖๒) សម័យនោះឯង ត្រែមានដើងខល់នឹងមេ ឬត្រែដែលគេបញ្ចូលដើងទៅក្នុងដំណាប់មេ ដែលគេចោលក្នុងព្រៃស្មសានកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតត្រែមានដើងខល់នឹងមេ ឬត្រែដែលគេបញ្ចូលដើងទៅក្នុងដំណាប់មេ ។ (តមកទៀត) តាំងមានដើងខល់នឹងមេ ឬតាំងដែលគេបញ្ចូលដើងទៅក្នុងដំណាប់មេ

๑.๒ ត្រែដែលមានដើងជ្វីចដើងសេះ ដើងពពែ ដើងក្តាមជាដើម ឯតាំងក៏មានដើងជ្វីចដើងរៃជាដែរ ។

ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កតិវគោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ អាហច្ចភាសិតំ បរិយាបុណិតុំ ។

(๓๒๓) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស អាសន្ទិកោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ កតិវគោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ អាសន្ទិកន្តិ ។ ឧច្ចកោ អាសន្ទិកោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ កតិវគោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ ឧច្ចកម្បិ អាសន្ទិកន្តិ ។ សត្តង្គោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ កតិវគោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ សត្តង្គន្តិ ។ ឧច្ចកោ សត្តង្គោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ កតិវគោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ ឧច្ចកម្បិ សត្តង្គន្តិ ។

កើតឡើង(ដល់សង្ឃ) ។ ពួកកិកុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតាំងមានដើងលល់ទំងមេ ឬតាំងដែលគេបញ្ចូលដើងទៅក្នុងដំណាប់មេ ។

(៣២៣) សម័យនោះឯង តាំង ៤ ជ្រុងកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ពួកកិកុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតាំង ៤ ជ្រុង ។ (តមកទៀត) តាំង ៤ ជ្រុងមានដើងខ្ពស់កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ពួកកិកុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតាំង ៤ ជ្រុងសូម្បីមានដើងខ្ពស់(១) ។ (តមកទៀត) គ្រែមានអង្គ ៧ កើតឡើង(ដល់សង្ឃ) ។ ពួកកិកុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគ្រែមានអង្គ ៧ (២) ។ (តមកទៀត) គ្រែមានអង្គ ៧ មានដើងខ្ពស់កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ពួកកិកុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគ្រែមានអង្គ ៧

---

๑ អដ្ឋកថា ថា តាំង៤ជ្រុងសូម្បីមានដើងខ្ពស់ហួសប្រមាណក៏គួរ បើតាំងដែលរែង លុះតែធ្វើឲ្យមានដើងតិចសល់ត្រឹម៨ង្គាប់ទើបគួរ ។ ๒ គ្រែដែលមានបង្អែក ๑ ភ្នាក់ដៃ ๒ ទំងដើង ๔ ទុកជាកន្ធងហួសប្រមាណក៏គួរ ។

ភេទូបីហំ ទុប្បដ្ឋំ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ភេទូបីហន្តិ ។ បីឋិកា ទុប្បដ្ឋា ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បីឋិកន្តិ ។ ឯឡកចាឧតំ បីឋំ ទុប្បដ្ឋំ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ឯឡកចាឧតំ បីឋន្តិ ។ អាមលកវណ្ដិកំ បីឋំ ទុប្បដ្ឋំ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អាមលកវណ្ដិកំ បីឋន្តិ ។ ផលកំ ទុប្បដ្ឋំ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ផលកន្តិ ។ តោចំ ទុប្បដ្ឋំ ហោតិ ។

សូម្បីមានដើងខ្ពស់ក៏ចាន ។ (តមកខៀត) មានតាំងចាក់ផ្តៅ(១) កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតាំងចាក់ផ្តៅ ។ (តមកខៀត) មានតាំងសំពត់កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតាំងសំពត់ ។ (តមកខៀត) តាំងមានដើងដូចដើងពពែកើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតាំងមានដើងដូចដើងពពែ ។ (តមកខៀត) ក៏មានតាំង (មានដើងច្រើនដែលគេប្រកបដោយ) អាការដូចជាផ្ទៃកន្ទុតព្រៃកើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតាំង (មានដើងច្រើនដែលគេប្រកបដោយ) អាការដូចជាផ្ទៃកន្ទុតព្រៃ ។ (តមកខៀត) ផែនក្តារក៏កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតផែនក្តារ ។ (តមកខៀត) កៅអីក៏កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។

---

១ អដ្ឋកថា ពន្យល់ថាធ្វើអំពីផ្តៅសុទ្ធ គឺទាំងក្ខន្ធទាំងដើងទាំងបង្អែកសុទ្ធតែផ្តៅទាំងអស់ឥតមានអ្វីលាយសោះឡើយ

ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ កោដ្ឋន្តិ ។ បលាលបីឋំ ឧប្បដ្ឋេហោតិ ។ ភគវតោ ឯត-មត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បលាលបីឋន្តិ ។

(៣២៤) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយោ ភិក្ខូ ឧច្ចេ មញ្ចេ សយន្តិ ។ មនុស្សា វិហារចារិកំ អា-ហិណ្ឌន្តា បស្សិត្វា ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយ្យន្តិ វិបាចេន្តិ ។បេ។ សេយ្យថាបិ គិហី កាមភោគិនោតិ ។បេ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ ឧច្ចេ មញ្ចេ សយិតព្ពំ យោ សាយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(៣២៥) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ឆមេ មញ្ចេ សយិត្ថោ អហិជាតេន ទដ្ឋោ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ មញ្ចបដិ-បាទកន្តិ ។

(៣២៦) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយោ ភិក្ខូ ឧច្ចេ មញ្ចេ មញ្ចបដិបាទកេ ឆាបេន្តិ ។ សហ មញ្ច-បដិបាទកេហិ បវេឡេន្តិ ។ មនុស្សា វិហារចារិកំ អាហិណ្ឌន្តា បស្សិត្វា ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយ្យន្តិ វិបាចេន្តិ

ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកៅអី ។ (តមកខ្វែត) តាំងដែលធ្វើពីចំបើងក៏កើតឡើង ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតាំងដែលធ្វើពីចំបើង ។

(៣៦៤) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដេកលើគ្រែខ្ពស់ ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរមកកាន់វិហារចារិកបានឃើញ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុំដេកលើគ្រែខ្ពស់ ភិក្ខុណាដេក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៦៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបដេកលើគ្រែតាប ឥស៊ក់ចឹក(ភិក្ខុនោះ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទ្រនាប់គ្រែ ។

(៣៦៦) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ទ្រនាប់គ្រែខ្ពស់ ។ ភិក្ខុធ្វើគ្រែឲ្យញ្ជួយទាំងទ្រនាប់គ្រែ ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរមកកាន់វិហារចារិកបានឃើញ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា

។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តំហិ តាមគោតមោតិ ។ ប ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ ន តិក្ខត្តុំ ឧច្ចា មញ្ចប្បដិបាទកា ជាវេតព្ពា យោ ជាវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ អដ្ឋង្គុលបរមំ មញ្ចប្បដិបាទកន្តិ ។

(៣២៧) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស សុត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ សុត្តំ[1] មញ្ចំ វេមេតុន្តិ[2] ។ អដ្ឋានំ ពហុំ សុត្តំ បរិយាទិយន្តិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ អន្តេ វិជ្ឈិត្វា អដ្ឋបទកំ វេមេតុន្តិ ។ ចោឌ្យកំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ ចិមិលិកំ តាតុន្តិ ។ ភូលិកា ឧប្បជ្ជា ហោតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ វិជដេត្វា ពិម្ពោហនំ តាតុំ តីណិ ភូលានិ រុក្ខភូលំ លតាភូលំ ចោឌកភូលន្តិ ។

---

๑ អយំ សុត្តំសទ្ទោ ឧ. ម. ចោឌ្យកេសុ ន ទិស្សតិ ។ ๒ ឧ. វេតុន្តិ ។ ម. វេធេតុន្តិ ។

។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ទ្រនាប់ត្រែខ្ពស់ទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទ្រនាប់ត្រែយ៉ាងខ្ពស់ត្រឹម ៨ ជាប់ ។

(៣២៧) សម័យនោះឯង អម្ចាស់កើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យយកអម្ចាស់បង់ប្រពាក់ត្រែ ។ ភិក្ខុបង់ប្រពាក់ពង់ត្រែ (ទាំងនោះ) ភ័ន្តស់អម្ចាស់ប្រើ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបោះត្រង់ពង់ត្រែហើយបង់ធ្វាក់ជាក្រឡាចត្រង្គ ។ (តមកខ្មែរ) កំណាត់សំពត់ក៏កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទ្រនាប់ ។ (តមកខ្មែរ) គ្រឿងសេនាសនៈដែលញាត់ដោយប៉ុយក៏កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដជុះបញ្ចាហើយធ្វើជាខ្នើយបាន ឯប៉ុយមាន ៣ យ៉ាង គឺ ប៉ុយដើមឈើ ១ ប៉ុយវល្លិ ១ ប៉ុយស្មៅ ១ ។

(๓๒๘) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ អឌ្ឍកាយិកានំ ពាហោហានំ ជាវេន្តិ ។ មនុស្សា វិហារចារិកំ អាហិណ្ឌន្តា បស្សិត្វា ទុជ្ឈាយន្តិ ខិយ្យន្តិ វិបាចេន្តិ ។បេ។ សេយ្យថាបិ គិហី កាមភោគិនោ ។បេ។ កថញ្ហិ នាម ឯតមត្តំ អាភោគេស្សន្តិ ។ ន កិក្ខវេ អឌ្ឍកាយិកានំ ពាហោហានំ ជាវេតព្ពានិ យោ ជាវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ កិក្ខវេ សីសប្បមាណានិ ពាហោហានិ ការេតុន្តិ ។

(๓๒๙) តេន ខោ បន សមយេន ឆដ្ឋកោ កិ-ក្ខុសមញ្ញោ ហោតិ ។ មនុស្សា មហាមត្តានំ អត្ថាយ កិសិយោ បដិយាទេន្តិ ខុណ្ណកិសិំ ថោឞ្ឋកិសិំ កកចកិ-សិំ តិណាកិសិំ បណ្ណាកិសិំ ។ តេ រីតិវត្តេ សមជ្ជេ ឆវំ ខុប្បាដេត្វា (๑) ហរន្តិ ។ អទ្ទសំសុ ខោ កិក្ខូ សមជ្ជដ្ឋា-នេ ពហុំ ខុណ្ណម្បិ ថោឞ្ឋម្បិ កកចម្បិ តិណម្បិ បណ្ណម្បិ

---

๑ ឧ. ម. ខនាដេត្វា ។

(๓๒๘) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ខ្នើយពាក់កណ្តាលកាយ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅតាទៅហាវចាកបើញហើយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បង្កើបបង្អាប់ថា។បេ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអកប្បរិភោគកាម។បេ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ខ្នើយពាក់កណ្តាលកាយទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើខ្នើយ ឲ្យល្មមប៉ុនកាល។

(๓๒๙) សម័យនោះឯង មានមហាស្រះតែងលើកំពូលភ្នំ ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ។ មនុស្សទាំងឡាយនាំគ្នាគាក់តែងពួកជារបើន គឺពួកញាត់ពេមកែះ ញាត់សំពត់ ញាត់សម្បកឈើ ញាត់ស្មៅ ញាត់ស្លឹកឈើ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ពួកមហាមាត្យ។ លុះមហាស្រះស្ងប់ស្ងាត់ឈប់លេងហើយ មនុស្សទាំងនោះក៏បកតែស្រោមពួក យកទៅ។ ពួកភិក្ខុក៏បានឃើញពួកទាំងឡាយញាត់ពេមកែះខ្លះ ញាត់សំពត់ខ្លះ ញាត់សម្បកឈើខ្លះ ញាត់ស្មៅខ្លះ ញាត់ស្លឹកឈើខ្លះ ជារបើន

ឆឌ្ឌិតំ(๑) ។ ឯស្វាន ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បញ្ច ភិសិយោ ឧណ្ណាភិសឹ ចោឡ-ភិសឹ ភគ្គភិសឹ តូលភិសឹ បណ្ណភិសិន្តិ ។

(๓๓๐) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស សេនាស-នបរិក្ខារកំ(๒) ឧស្សន្នំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ភិសឹ ឯឧទ្ធុមាតិន្តិ(๓) ។

(๓๓๑) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ មញ្ចភិ-សឹ បីឋេ សំហារន្តិ(๔) បីឋភិសឹ មញ្ចេ សំហារន្តិ ។ ភិ-សិយោ បរិភិជ្ជន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ឯឧទ្ធុមាតិំ ឯឧទ្ធុបីឋន្តិ ។ ឧល្លោកំ អភិរិត្វា សន្ថរន្តិ(๕) ។ ហោដ្ឋតោ ឯឧប្បាដេន្តិ(๖) ។បេ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ឧល្លោកំ ភរិត្វា សន្ថរិត្វា ភិសឹ ឯឧទ្ធុមាតិន្តិ ។ ឆវឹ ឧប្បាដេត្វា ហារេន្តិ ។បេ។

---

๑ ម. ឆឌ្ឌិកានិ ។ ๒ ម. សេនាសនបរិក្ខារទុស្សេ ។ ๓ ម. ម. ឯឧទ្ធុមាតិន្តិ ។ ๔ ម. សន្ថរន្តិ ។ ๕ ម. សំហរន្តិ ។ ๖ ម. ម. ឧប្បដិន្តិ ។

ដែលគេចោលនៅទីមហោស្រព ។ លុះយើញហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង៦ឲ្យ តថាគតអនុញ្ញាតពួក៥ យ៉ាង គឺ ពួកញាត់ភេមកែះ ១ ពួកញាត់សំពត់ ១ ពួកញាត់សម្បកឈើ ១ ពួកញាត់ស្មៅ ១ ពួកញាត់ស្លឹកឈើ ១ ។

(៣៣០) សម័យនោះឯង មានសំពត់ជារបស់គួរប្រើប្រាស់ ក្នុងសេនាសនៈកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង៦ឲ្យ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុញាត់ពួកដោយសំពត់ ។

(៣៣១) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុយកពួកសម្រាប់ត្រៃទៅក្រាលលើតាំង យកពួកសម្រាប់តាំងទៅក្រាលត្រៃវិញ ។ ពួកទាំង៦ឲ្យក៏រហែកអស់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង៦ឲ្យ តថាគតអនុញ្ញាតត្រៃដែលញាត់ភ្ជាប់ នឹងតាំងដែលញាត់ភ្ជាប់ (ដោយគ្រឿងញាត់) ។ ពួកភិក្ខុមិនបានត្រាប់ត្រង់ចាប់ពីក្រោមហើយក៏ក្រាល ។ គ្រឿងញាត់ទាំងនោះក៏លៀនចេញទៅខាងក្រោម ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង៦ឲ្យ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុត្រាប់ នូវត្រង់ចាប់រួចក្រាលហើយសឹមញាត់ពួក ។ ពួកចោរកំបាតតែស្រោមពួកយកទៅ ។ បេ ។

อนุชานามิ ภิกฺขเว เฉาเสตุ๑[1] ฯ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภินฺทิตฺวา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปาฏิเทสนียนฺติ[2] ฯ

(๓๓๒) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ปริสายเน ภิกฺขู เสยฺยาย เสนาสนมฺปิ ปญฺญาเปนฺติ ฯ ปาวิสนฺปิ ปวิสนฺติ ฯ ปริโภคมฺปิ ปริภุญฺชนฺติ ฯ ตหึ มนุสฺสา เสยฺยาเปกฺขา ปกฺกมนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเป ฯ อาเวเณสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปริโภคานิ เสนาสนานิ ปาวิสนฺปิ ปวิสนฺติ ฯ

(๓๓๓) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ปริสายเน ภิกฺขู ภิกฺขุนิโย ปริภุญฺชนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเป ฯ อาเวเณสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิโย ปริภุญฺชิตฺวา ปริภุญฺชิตฺวา ปกฺกมิตุนฺติ[3] เสนาสนานิ ปาวิสนฺปิ ปวิสนฺติ ฯ

---

๑ ฉ. ฉาเสตุนฺติ ฯ ม. ฉาเสตุนฺติ ฯ ๒ ฉ. ม. ภิกฺขุปาฏิเทสนียนฺติ ฯ ๓ ฉ. ปกฺกมิตฺวาติ ฯ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យប្រស់ព្រំ(๑) ។ ពួកចោរក៏នៅតែលួចយកទៀត ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ ភិក្ខុគួរដោយតំឡូសផ្សេង។ ។ ពួកចោរក៏នៅតែលួចយកទៀត ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើតទឹងម្រាមដៃ ។

(๓๓๒) សម័យនោះឯង ទីដេករបស់ពួកតិរ្ថិយ មានពណ៌ស ។ ផ្ទៃលាបពណ៌ខ្មៅ ។ ជញ្ជាំងលាបដោយរងំ ។ មនុស្សទាំងឡាយជាច្រើន (ដែលទៅដល់ទីនោះ) មៀងមើលទីដេកហើយទើបដើរទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបូកលាបវិហារឲ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ នឹងលាបដោយរងំ ។

(๓๓๓) សម័យនោះឯង ពណ៌សដិតមិនស្មើ ព្រោះផ្ទៃជញ្ជាំងមិនស្អាត ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យលាយអង្កាមហើយកៀសដោយខ្នៀស ឲ្យពណ៌សដិតស្មើ ។

---

๑ អដ្ឋកថា ពន្យល់ថា គ្រូវឲ្យកិរុយកទឹកដ្រៃលក់ឬរមៀតមកប្រស់ព្រំ ។

សេតវណ្ណោ អនិពន្ធនីយោ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សណ្ហាមត្តិកំ ឧត្វា ចាណិកាយ បដិពាហេត្វា សេតវណ្ណំ ឯចាតេតុន្តិ ។ សេតវណ្ណោ អនិពន្ធនីយោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ឥក្កាសំ បិដ្ឋមុទ្ធន្តិ ។

(៣៣៤) តេន ខោ បន សមយេន ជរុសាយ កិត្តិយា តេរុកា ន និបតតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ជុសបិណ្ឌំ ឧត្វា ចាណិកាយ បដិពាហេត្វា តេរុកំ ឯចាតេតុន្តិ ។ តេរុកា អនិពន្ធនីយា ហោតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ កុណ្ឌកមត្តិកំ ឧត្វា ចាណិកាយ បដិពាហេត្វា តេរុកំ ឯចាតេតុន្តិ ។ តេរុកា អនិពន្ធនីយា ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សាសបកុដំ(១) សិត្ថតេលកន្តិ ។ អច្ចុស្សន្នំ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ចោឡកេន បច្ចុទ្ធរិតុន្តិ ។

---

๑ ๑. សាសបកុដ្ឋំ ។ ម. សាសបកុដ្ដំ ។

ពណិសក៏នៅតែមិនស្អិតជាប់គ្នា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យលាយដើម្បីស្អិតដ៏មដ្ឋហើយកៀស ដោយខ្នៀសឲ្យពណិសជិតស្មើ ។ ពណិសក៏នៅតែមិនស្អិតជាប់គ្នា ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដំរឈើ ឬថាយមាំនក៏បាន ។

(៣៣៤) សម័យនោះឯង ផ្លែដញ្ជាំងអាក្រក់ ដំរវង់ដិតមិនស្មើ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យលាយអង្ការម ហើយកៀសដោយខ្នៀសឲ្យដំរវង់ដិតស្មើ ។ ដំរវង់ក៏នៅតែដិតមិនស្មើ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យយកដីដែលលាយដោយកុណ្ណកហើយកៀស ដោយខ្នៀសឲ្យដំរវង់ដិតស្មើ ។ ដំរវង់ក៏នៅតែដិតមិនស្មើ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យយកមេវ៉ាគ្រាប់ស្ពៃ ឬប្រេងលាយក្រមួន ។ ដំណក់ថ្នាំលាបក៏ជោរខ្លឹង (ហូរហៀរចេញ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យជូតដោយកំណាត់សំពត់ចេញ ។

[๓๓๕] เตน โข ปน สมเยน ฆาสุสาย ภูมิยา กาฬวณฺณา น นิปตนฺติ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉุสมิณฺฑกํ ทตฺวา ฉายาเยว ปริภาเวตฺวา กาฬวณฺณา นิปาเตตุนฺติ ฯ กาฬวณฺณา อนิจฺฉนฺติยา โหนฺติ ฯ ภควาเตา ฯลฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ลณฺหมตฺติกํ(๑) ทตฺวา ฉายาเยว ปริภาเวตฺวา กาฬวณฺณา นิปาเตตุนฺติ ฯ กาฬวณฺณา อนิจฺฉนฺติยา โหนฺติ ฯ ภควาเตา ฯลฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉกฺกาสกนฺติ ฯ

[๓๓๖] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิยา ภิกฺขุวิหาเร ปริภาณฺฑิตฺถ กาฬเปฏฺฐิ ฉกฺกฏฺฐกานิ ปุริสรูปกานิ ฯ มนุสฺสา วิหารจาริกานิ อาหิณฺฑนฺตา ปสฺสิตฺวา ขุชฺชายนฺติ ขีณฺยนฺติ วิหาเรนฺติ ฯเปฯ เสยฺยถาปิ ตินฺหี กามโภคินิโย ฯเปฯ ภควาเตา ฯลฯ น ภิกฺขเว ปริภาณฺฑิตฺถ กาฬเปตฺวา ฉกฺกฏฺฐกานิ ปุริสรูปกานิ ปุริสรูปกานิ โย กาฬเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส

๑ ม. ลณฺหมตฺติกานิ ฯ ๒. ลณฺหมตฺติกานิ ฯ

(๓๓๕) สมัยนั้นแล ภิกษุณีทั้งหลายมาก ณาติวิปัตติมีสพฺพ ฯ เป ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตให้ลาสิกขาบทแล้วเข้าสู่เรือน ด้วยเข้าสู่เรือน ให้ณาติวิปัตติสิ้น ฯ ณาติวิปัตติเกิดขึ้นแก่ตนสิ้นกาลนาน ฯ ภิกษุณีทั้งหลายกราบทูลเรื่องนี้ แด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตให้ลาสิกขาบทแล้วเข้าสู่เรือนด้วยอาชญาเดียว ฯ ณาติวิปัตติเกิดขึ้นแก่ตนสิ้นกาลนาน ฯ ภิกษุณีทั้งหลายกราบทูลเรื่องนี้ แด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตการเป็นเครื่องหมายแห่งความเป็นภิกษุณี (๑) ฯ

(๓๓๖) สมัยนั้นแล พวกคฤหัสถ์ให้ภิกษุณีทั้งหลายศึกษาการเต้นรำแห่งรูปสตรีและรูปบุรุษในวิหาร ฯ มนุษย์ทั้งหลายเห็นแล้ว เดียรถีย์ในวิหารอื่นก็เห็น ครั้นเห็นแล้วก็เยาะเย้ยติเตียนว่า ฯ เป ฯ ดุจพวกคฤหัสถ์ผู้บำเรอกามฉะนั้น ฯ เป ฯ พวกภิกษุณีกราบทูลเรื่องนี้ แด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรให้คฤหัสถ์ศึกษาการเต้นรำแห่งรูปสตรีและรูปบุรุษเลย ภิกษุณีใดให้ศึกษา ต้องอาบัติทุกกฏ

๑ อรรถกถา ได้แก่ผ้าสังฆาฏิเป็นต้นที่ทำด้วยผ้าเปลือกไม้ ฯ

អនុជានាមិ ភិក្ខវេ មាលាកម្មំ លតាកម្មំ មការន្តកំ បញ្ចបដិកន្តំ ។

(៣៣៧) តេន ខោ បន សមយេន វិហារា ឆិទ្ទកា ហោន្តិ ។ ឧទកេន ឱត្ថរិយន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ទុច្ចវត្តកំ កាតុន្តិ ។ ចយោ បរិបតតិ ។បេ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ចិន្តិតុំ តយោ ចយេ ឥដ្ឋកាចយំ សិលាចយំ ទារុចយន្តិ ។ អារោហន្តា វិហាញន្តិ ។បេ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តយោ សោចាណេ ឥដ្ឋកាសោចាណិំ សិលាសោចាណិំ ទារុសោចាណិន្តិ ។ អារោហន្តា បរិបតន្តិ ។បេ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អាលម្ពនពាហន្តិ ។

(៣៣៨) តេន ខោ បន សមយេន វិហារា អាឡ្ហកមន្តា ចាតកជា[1] ហោន្តិ ។ ភិក្ខូ ហរិយន្តិ ឯបដ្ឋិតុំ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តិរោករណិន្តិ ។ តិរោករណិំ ទុក្កិបិត្វា ឱលោកេន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។

---

๑ អយំ សព្ពោ ច. ម. ជោតិកេសុ ន ទិស្សតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគំនូរភ្ជាប់ ទឹងគំនូរភ្ជាប់ស្លឹ ទឹងក្បាច់ផ្ទេញមក ទឹងក្បាច់មានស្រទាប់ ៥ ។

(៣៣៧) សម័យនោះឯង វិហារមានទីតាប ។ ទឹកកំលិច ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទី ឲ្យខ្ពស់ឡើង ។ ខឿនវិហារក៏រលំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកខឿន ៣ យ៉ាង គឺ ខឿនឥដ្ឋ ១ ខឿនថ្ម ១ ខឿនឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុទាំគ្នាឡើងទៅក៏លំបាក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតជណ្តើរ ៣ យ៉ាង គឺ ជណ្តើរឥដ្ឋ ១ ជណ្តើរថ្ម ១ ជណ្តើរឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុទាំគ្នាឡើងទៅក៏ធ្លាក់ចុះមកវិញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបង្អាន់ដៃ ។

(៣៣៨) សម័យនោះឯង វិហារមានមនុស្សក្រុះក្រាច្រើនពេក ។ ពួកភិក្ខុក៏អៀនខ្មាស (មិនអាច) ទឹងសិងបាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) ទាំង ។ ពួកមនុស្សក៏នៅតែបើកទាំងមើល ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

អនុជានាមិ តិក្ខវេ អឌ្ឍកឌ្ឍកន្តិ ។ អឌ្ឍកឌ្ឍកា ឧបរិតោ ឱលោកេន្តិ ។ កតរតោ ឯតមត្ថំ អារោចេស្សុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ តយោ តព្ភេ សិរិកាតព្ភំ ជាឡិកាតព្ភំ ហម្មិយតព្ភន្តិ ។

(៣៣៩) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្វុត្តេ រិហារេ មជ្ឈេ តព្ភំ តរេន្តិ ។ ឧបចារេ ន ហោតិ ។ កតរតោ ឯតមត្ថំ អារោចេស្សុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ តិក្ខ្វុត្តេ រិហារេ ឯតមន្តិ តព្ភំ តារុំ មហល្លតេ មជ្ឈតិ ។

(៣៤០) តេន ខោ បន សមយេន រិហារស្ស កុឌ្ឌចារោ ជិរតិ ។ កតរតោ ឯតមត្ថំ អារោចេស្សុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ កុលង្គ្គចាទកន្តិ ។ រិហារស្ស កុឌ្ឌោ ឱរុស្សតិ ។បេ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ បរិក្ខាណាកដិកំ ឧទ្ធាសុធន្តិ[1] ។

---

๑ ឧ. ម. ឧទ្ធសុធន្តិ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើជញ្ជាំងតឿ ។ ពួកមនុស្សក៏នៅតែអើតមើលពីខាងលើជញ្ជាំងតឿទៀត ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបន្ទប់ ៣ យ៉ាង គឺ បន្ទប់មានជ្រុងបួន ១ បន្ទប់មានបណ្តោយវែង ១ បន្ទប់មានជម្ងាលខ្ពស់ ១ ។

(៣៣៩) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុធ្វើបន្ទប់ត្រង់កណ្តាលវិហារតូច ។ ទីបុថារៈមិនមាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបន្ទប់ក្នុងទីសមគួរក្នុងវិហារតូច ឲ្យធ្វើបន្ទប់ត្រង់កណ្តាលវិហារធំបាន ។

(៣៤០) សម័យនោះឯង ដើងជញ្ជាំងវិហារក៏ពុកផុយទៅ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើគ្រែបាំដើងជញ្ជាំង ។ ក្លៀងក៏សោចមកត្រូវជញ្ជាំងវិហារ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើប្រដាប់សម្រាប់ការពារក្លៀង ហើយលាបដីស្អិត (១) ។

---

๑ អដ្ឋកថាថា ជាឲ្យយកដីស្អិតលាយជាមួយនឹងអាចម៍គោនឹងផេះហើយលាបប្រដាប់នោះ ។

(๓๔๑) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុ-
នោ តំណាពុទនា អហិ ខន្ធេ បបតិ ។ សោ ភីតោ
វិស្សរមកាសិ ។ ភិក្ខូ ឧបធាវិត្វា តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោចុំ
កិំសុ តុំ អាវុសោ វិស្សរមសីតិ ។ អថខោ សោ
ភិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ
អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ វិតានន្តិ ។

(๓๔๒) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ មញ្ចា-
ចេបិ បីឋចាចេបិ ថវិកាយោ លភន្តិ ។ ឧន្នវេ-
ហិបិ ឧបធិកាហិបិ ខជ្ជន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អា-
រោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ភិត្តិឃីលំ ជាត-
ន្តកន្តិ ។

(๓๔๓) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ មញ្ចេបិ
បីឋេបិ ចីវរំ ឱត្ថរិត្តិ ។ ចីវរំ បរិភិជ្ជតិ ។ ភគវតោ
ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ វិហារេ
ចីវរវំសំ ចីវររជ្ជុន្តិ ។

[๓๔๑] សម័យនោះឯង មានពស់ធ្លាក់ពីដម្បូលស្មៅមកលើកភិក្ខុ ๑ រូប ។ ភិក្ខុនោះភ្ញាក់រស្រែកភ្លាត់សំឡេង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏សួរភិក្ខុនោះដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះហេតុអ្វីបានជាលោករស្រែកភ្លាត់សំឡេងដល់ម្ល៉េះ ។ ទើបភិក្ខុនោះបានប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះ ដល់ពួកភិក្ខុ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) ពិភានឡើង ។

[๓๔๒] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុព្យាយាមនឹងដើងគ្រែខ្លះ នឹងដើងតាំងខ្លះ ។ អស់ទាំងសត្វកណ្តុរ នឹងកណ្តៀរ កាត់ជាប់ជាបអស់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) ចំរឹងជញ្ជាំងនឹងដៃកែវ ។

[๓๔๓] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុចុកចីវរលើគ្រែខ្លះ លើតាំងខ្លះ ។ ចីវរកេះខ្ទុះឆ្ងាយអស់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសរចីវរទំនៃខ្សែស្បៃនឹងទុកក្នុងវិហារ ។

(๓๒๒) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขโก อาชาลิฺกา เหฏฺฐา อปฺปฏิสรณา ฯ กกฺขฬาโต ฬตฺตมตฺตา อาเหเฏสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาลิฺเก ปยนฺตปกฺกฺเก(๑) ฉิสาเรกิฺเก(๒) ฯ อาลิฺกา ชาตกชา เหฏฺฐา ฯ ภิกฺขู หิริยนฺติ ชิคุจฺฉนฺติ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สิสาณเกชิกิจฺฉกิจฺเฉ ฯ

(๓๒๙) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อชฺฌาการเส ภณฺฑาสฺสกฺกฺเก กเหฏฺฐา สีเตนปิ อุณฺเหนปิ กิลมนฺติ ฯ กกฺขฬาโต ฬตฺตมตฺตา อาเหเฏสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อุปชฺฌายสาลนฺติ ฯ อุปชฺฌายสาลา ชีรวตฺตกา เหฏฺฐา ฯ อุณฺเหน ชิคุจฺฉิยติ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อุจฺจารตฺตกิเก กาตุนฺติ ฯ ยถา ปริสตติ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ติณิ ตโย ยเย ฯ ฉฏฺฐกาจยิ สิลาจยิ ฆาฏจยนฺติ ฯ อาเหเฏตฺวา หิเรตฺวา ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว

---

๑ ฉ. ม. ปกฺกนฺติ ฯ ๒ ฉ. ฉสาเรกนฺติ ฯ ม. ฉสาณเกนฺติ ฯ

(๓๔๔) សម័យនោះឯង វិហារនៅមិនទាន់មានរបៀន ឥតមានទីញុកជ្រកកោនបាន ។ ពួកភិក្ខុគ្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតយ៉ាមុខ ដើងជញ្ជាំងប្អូជរណៅជាំងសាបជុំវិញទីឆ្ងាយហោណាំង ។ យ៉ាមុខក៏នៅវាល (ឥតមានវត្ថុអ្វីបិទបាំង) ។ ពួកភិក្ខុអកមានអៀនខ្មាស (មិនអាច) ទីឆ្ងល់បាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនៅទាំងព្រួលសម្រាប់រួតចុះឡើង ទីឆ្ងល់ផ្សេង ។

(๓๔๕) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដើរទៅការនាន់អាហារក្នុងទីវាលលំបាកដោយត្រជាក់ខ្លះ ក្តៅខ្លះ ។ ពួកភិក្ខុគ្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឧបដ្ឋានសាលា(๑) ។ ឧបដ្ឋានសាលាក៏មានទីពាប ។ ទឹកក៏លិច ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យជ្រើទីឲ្យខ្ពស់ឡើង ។ ខឿនសាលានោះក៏រលំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកខឿន ๓ យ៉ាង គឺ ខឿនឥដ្ឋ ๑ ខឿនថ្ម ๑ ខឿនឈើ ๑ ។ ពួកភិក្ខុឡើងទៅតាមខឿននោះក៏លំបាក ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

---

๑ សាលាសម្រាប់សម្រេចសាធារណកិច្ចត្រង់ឃាំង ។

ตายโย สัจจานิ ปฏิวิชฌิตานิ ปหีนา สัพพสัจจานิ สัพพสัจจานิ ปหีนานิ ปฏิวิชฌิตานิ ฯ อาเวหิยา ปหีนา ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาลมฺพนผาหิยา ฯ อุปฏฺฐานสาลายา ตีณิ ปณฺณานิ ปหีนานิ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขิปฺปนิสนฺติยา กาตุ สตฺตวสฺสานิ กาตพฺพานิ เกรุกปริกฺขารา มาลากมฺมา ลตากมฺมา มกรทนฺตกา ปญฺหมุฏิกา จีวรานิ จีวรปฏิกา ฯ

(๓๖๖) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อาฬฺหกา. กาสายานิ จีวรานิ ปตฺถยนฺติ ฯ จีวรานิ ปริสุกฺขานิ โหนฺติ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาฬฺหกา กาสายานิ จีวรานิ ปฏิวิชฺฌิตุนฺติ ฯเปฯ ชานิยา ขิตฺตปฺปา ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ชานิยสาลา ชานิยมณฺฑปนฺติ ฯ ชานิยสาลา ปริวตฺตกา โหนฺติ ฯ อุนฺทุเรหิ ขิตฺตปฺปา ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อุนฺทุรปฺปหานานิ กาตุนฺติ ฯ ตายโย ปหีนา ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปริปุณฺณานิ ตายโย

តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើជណ្តើរ ៣ យ៉ាង គឺ ជណ្តើរឥដ្ឋ ១ ជណ្តើរថ្ម ១ ជណ្តើរឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុឡើងតាមជណ្តើរនោះក៏ធ្លាក់មកវិញ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបង្អាន់ដៃឡើង ។ កំពេចស្មៅក៏ធ្លាក់ពេយពយចុះមកកន្លែងបង្អាន-សាលា ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យគាបជម្បូលហើយលាប ទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ ហើយបរិកម្មឲ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ ពណ៌ទង់ គួរគំនូរក្តីផ្កា គំនូរក្តីស្លឹ ក្បាច់ឆ្នូញមក។ ក្បាច់មានស្រេចាប់ ៥ ស្នូរចើរ ទើងខ្សែស្បៃង ។

[៣៤៦] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុហាលចីវរលើដីកន្លែងវាល ។ ចីវរក៏ប្រឡាក់អាចម៍ដី ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើស្នូរចើរ ទើងខ្សែស្បៃងកន្លែងវាល ។បេ។ ទឹកសម្រាប់ផាន់ក៏ក្តៅ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើពេងសម្រាប់ដាក់ទឹកផាន់ ទើងជាំសម្រាប់ដាក់ទឹកផាន់ ។ ពេងសម្រាប់ដាក់ទឹកផាន់នោះក៏មានទីតាប ។ ទឹកក៏លិច ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីឲ្យខ្ពស់ឡើង ។ ខឿនពេងនោះក៏លំ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកខឿន ៣ យ៉ាង គឺ ខឿន

จเย ฯเปฯ จยนฺติ สิลาจยนฺติ ฆารุจยนฺติ ฯ อาเก-
หฏฺฐา วิหญฺญนฺติ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตโย
โสจาเณ ฯเปฯ สิลาโสจาณึ สิลาโสจาณึ ฆารุ-
โสจาณนฺติ ฯ อาเกหฏฺฐา ปริภนฺติ ฯ เปฯ อนุ-
ชานามิ ภิกฺขเว อาลมฺพนพาหนฺติ ฯ ฆาฏิยา สาลาย
ตีณิ ฆุณฺหานิ ปริภนฺติ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขิกุมฺเพ
ขลิตฺตาวลิตฺตึ ฆาฏึ เสตวณฺหานิ ฆาฏวณฺหานิ เกรุกปริ-
กมฺมานิ มาลากมฺมานิ ลตากมฺมานิ มกรทนฺตกานิ ปญฺจปฏิกา
ฏีวาสึ ฏีวาฏฺฏนฺติ ฯ ฆาฏิยา ฆาฏึ ฆ สึวิฏฺฏนฺติ ฯ เปฯ
อนุชานามิ ภิกฺขเว ฆาฏิยา สฺวึ ฆาฏิยา สุกาเรตนฺติ ฯ

(๓๒๗) เตน โข ปน สมเยน วิหาเร อป-
ทกฺขิณา โหนฺติ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปทกฺขิณึ
ตโย ฆาเรฯ ฯเปฯ สิลาฆาเรนฺติ สิลาฆาเรนฺติ ฆารุฆา-
เรนฺติ ฯ เสาฏเสา ฆ โหติ ฯ เปฯ อนุชานามิ
ภิกฺขเว เสาฏเสนฺติ ฯ เสาฏเสา ฆีจวคฺเสา โหติ ฯ
ฆฆเสน ขิกุมฺเพน ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว

ឥដ្ឋ ๑ ខឿនថ្ម ๑ ខឿនឈើ ๑ ។ ពួកភិក្ខុឡើងទៅតាមខឿនទោះក៏លំបាក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើជណ្តើរ ๓ យ៉ាង គឺ ជណ្តើរឥដ្ឋ ๑ ជណ្តើរថ្ម ๑ ជណ្តើរឈើ ๑ ។ ពួកភិក្ខុឡើងទៅតាមជណ្តើរកំផ្ទាក់មកវិញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបង្អាន់ដៃឡើង ។ កំទេចស្មៅក៏ធ្លាក់ពេយពេយចុះមក ក្នុងរោងសម្រាប់ដាក់ទឹកឆាន់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យគាបដំបូលហើយឲ្យលាបទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ បរិកម្មឲ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ បរិកម្មដោយរង៉ែ គួរតំបូរក្តៅផ្កា តំបូរក្តៅល្អិ ក្បាច់ធ្វេញមក ក្បាច់មានស្រទាប់ ៥ ស្មរបីរាងដំខ្សែស្បៃដែន ។ (គ្រានោះ) ភាជន៍សម្រាប់ដាក់ទឹកឆាន់មិនគាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតស៊ង្វែសម្រាប់ដាក់ទឹកឆាន់ធំដែលទឹក ។

(๓๘๗) សម័យនោះឯង វិហារមិនមានគ្រឿងបិទបាំង ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបិទបាំងដោយកំពែង ๓ យ៉ាង គឺ កំពែងឥដ្ឋ ๑ កំពែងថ្ម ๑ កំពែងឈើ ๑ ។ បន្ទប់ទឹកមិនគាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបន្ទប់ទឹក ។ បន្ទប់ទឹកមានទីតាប ។ ទឹកក៏លិច ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់

ខុទ្ទវត្ថុកំ ការេតុន្តិ ។ កោដ្ឋកេសុ ការេដំ ន ហោតិ ។បេ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ការេដំ បិដ្ឋសង្ឃាដិំ ខុទ្ទកលិង្គកំ ខុន្តរាសកំ អក្កន្តវិដ្ឋិំ ភិសិសកំ សូចិកំ ឃដិកំ តាលបណ្ណិំ អាវាឡញ្ចបិណ្ឌិំ អាវាឡញ្ចយដ្ឋិន្តិ ។ កោដ្ឋកេ(១) តិណាបុឡ្ឃំ បរិភណ្ឌំ ។ប។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ខិត្តម្ពត្ថុ ខុល្លត្តាវលិន្តិ ការេតុំ សេតវណ្ណំ ការេតុ-វណ្ណំ តេរុកបរិកម្មំ មាលាកម្មំ លតាកម្មំ មករទន្តកំ បញ្ចបដិកន្តិ ។

(៣៤៨) តេន ខោ បន សមយេន បរិវេណំ ចិក្ខល្លំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ មុទ្ធិំ ខុបកិរិតុន្តិ ។ ន បរិយោបុណន្តិ ។បេ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បទរសិលំ ឧក្កិរិតុន្តិ ។ ខុទកំ សន្និដ្ឋតិ ។បេ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ខុទកឧទ្ធនន្តិ ។

---

๑ ម. កោដ្ឋិកេ ។ ម. កោដ្ឋិកាយ ។

ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីឲ្យខ្ពស់ឡើង ។ សន្ថរទ្វារបន្ទប់ក៏មិនទាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសន្ថរទ្វារ ក្របទ្វារ ដំណាប់ក្រោម ដំណាប់លើ មេទ្វារ ត្រដោកទ្វារ រន្ទុកទ្វារ គន្ធឹះទ្វារខាងលើ ប្រហោងសោ ប្រហោងសម្រាប់ខាញ ទំនងខ្សែសម្រាប់ខាញ ។ កំទេចស្មៅក៏ធ្លាក់រោយពាយចុះមកក្នុងបន្ទប់ ។បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យគាបជម្លូលហើយធ្វើប្រដាស់ ហើយលាបទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ លាបឲ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ បរិកម្មដោយរង៉ែ ធ្វើជាក្បាច់ភ្ញីផ្កា ក្បាច់ភ្ញីវល្លិ ក្បាច់ធ្នូញមករ ក្បាច់មានស្រទាប់ ៥ ។

(៣៤៨) សម័យនោះឯង ទីបរិវេណមានតក់ត្រាំ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយតថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យចាក់ក្រាលក្រួសរវេន (នៅទីនោះ) ។ ក្រួសរវេនក៏មិនបានពេបស្ងើ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្រាលថ្ម ។ ទឹកក៏ជន់ខៅ (លើថ្មនោះ) ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតប្រឡាយទឹក ។

(๓๒๙) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ปริเวณา
ตปิ ตปิ อกฺกฏฺฐาปิ กาเรนฺติ ฯ ปริเวณาปิ ขุทฺทาปิ เหฏฺฐา ฯ
กกฺขโฬ ผลเมสุ อาเภเธสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว
ผลเมสุ อกฺกสาลึ กาตุนฺติ ฯ อกฺกสาลา ฉฑฺเฑตุนฺติ
เหฏฺฐา ฯ ขุทกเกน ขิตฺตเกน ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว
ขุทฺทกปฺปกานิ กาตุนฺติ ฯ ฉเฑนฺโต ปริภณฺฑนฺติ ฯ ป ฯ อนุชานามิ
ภิกฺขเว ปิฏฺฐิปาสาณปิฏฺฐิปาสาณานิ สิลาปฏานิ กาตุ-
ญฺจ ฯ อาเภเธตฺวา วิเหฐนฺติ ฯ เป ฯ อนุชานามิ
ภิกฺขเว ตโย เสตจฺฉตฺเต ธารณกานิ เสตจฺฉตฺตานิ สิลา-
เสตจฺฉตฺตานิ ปาสาณเสตจฺฉตฺตานิ ลตาเสตจฺฉตฺตานิ ฯ
อาเภเธตฺวา ปริหรนฺติ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว

(๓๔๙) សម័យនោះឯង កិកុនាំគ្នាធ្វើចង្ក្រានត្រង់ទីនោះ ។ ក្នុងបរិវេណ ។ ទីបរិវេណក៏ខ្វាំងដោយសម្រាម ។ ពួកកិកុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើកេងភ្លើង ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កេងភ្លើងមានទីតាប ។ ទឹកកំលិច ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីឲ្យខ្ពស់ឡើង ។ ឬឿន (កេងភ្លើងនោះ) រលំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកឬឿន ៣ យ៉ាង គឺ ឬឿនឥដ្ឋ ១ ឬឿនថ្ម ១ ឬឿនឈើ ១ ។ ពួកកិកុឡើង (តាមឬឿននោះ) ក៏លំបាក ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើជណ្តើរ ៣ យ៉ាង គឺ ជណ្តើរឥដ្ឋ ១ ជណ្តើរថ្ម ១ ជណ្តើរឈើ ១ ។ ពួកកិកុឡើង (តាមជណ្តើរ) ក៏ជ្រាក់ប៉ុនមក ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបង្អាន់ជើងឡើង ។ សន្ទុះទ្វារនៃកេងភ្លើងនៅមិនទាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសន្ទុះទ្វារ ក្របទ្វារ ដំណាប់ក្រោម ដំណាប់លើ មេទ្វារ ត្រជាកទ្វារ គន្ធឹះទ្វារខាងលើ ប្រហោងសោ ប្រហោងសម្រាប់ជាក់

អារញ្ញេ ឆដ្ឋេ អារញ្ញេ ឆដ្ឋេ ។ អត្តនិ សាលាយ តំណា-
ឃុណ្ណំ បរិមតតំ ។បេ។ អនុជានាមិ តុម្ហេ ឯកមេកស្ស
ឧលូកស្ស លំ ឆាតុំ សេតវណ្ណំ កាឡវណ្ណំ តេរុកម-
តិកម្មំ មាឡាកម្មំ លតាកម្មំ មករទន្តកំ បញ្ចមដ្ឋំ
ចិត្តរូបំ ចិត្តរូបេ ។ អាវាសោ អបរិក្ខិត្តោ ហោតិ ។
អដ្ឋកាបិ បសុកាបិ ឧបភោគេ រិហោ ហោន្តិ ។ ភគវតោ
ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តុម្ហេ បរិក្ខិបិតុំ
តយោ វេ វេឡុវដំ កណ្ណកវដំ(๑) បរិទាតុំ ។ តោដ្ឋតោ
ឆ ហោតិ ។តថេវ អដ្ឋកាបិ បសុកាបិ ឧបភោគេ រិហោ-
ហោន្តិ ។ អនុជានាមិ តុម្ហេ តោដ្ឋកំ អហេសំ យមកកា-
ភដំ តោរណំ បលិឃន្តិ ។ តោដ្ឋតោ តំណាឃុណ្ណំ បរិមតតំ
។ បេ ។ អនុជានាមិ តុម្ហេ ឯកមេកស្ស ឧលូកស្ស លំ ឆាតុំ

---

๑ ឧ. ម. វិជេ វេឡុវដំ កណ្ណកវដំ ។ ម. កណ្ណកវដំ ។

ខ្សែគាញ នឹងខ្សែគាញ ។ កំពេចស្មៅជាក់ពេយពេយចុះមក ក្នុងពេងក្តើង ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យគាបជម្លូល ហើយធ្វើប្រដិសលាប ទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ ធ្វើឲ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ លាបដោយរង្គ ធ្វើជាក្បាច់ភ្នក់ផ្កា ក្បាច់ភ្លីវល្លិ ក្បាច់ផ្កាញមកវិ ក្បាច់មានស្រមាច់ ៥ សរបីវិ នឹងខ្សែស្បៃដែង ។ អាពាធទៅមិនទាន់មានបង ។ ពួកសត្វពពែនឹងសត្វចិញ្ចឹម (ឯទៀត ។) តែងចូលទៅបៀតបៀនដំណាំ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបិទជាំនឹងបង ៣ យ៉ាង គឺ របងបុស្សី ១ របងបន្លា ១ នឹងស្នាមភ្លោះ ១ ។ ខ្លោងទ្វារទៅមិនទាន់មាន ។ ពួកសត្វពពែនឹងសត្វចិញ្ចឹម (ឯទៀត ។) ទៅតែចូលទៅបៀតបៀនដំណាំបានដដែល ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតខ្លោងទ្វារ ទ្វារគាបបន្លា(១) សន្ទះទ្វារគាំងគួ របងសសរ នឹងទ្វារដើងគុល ។ កំពេចស្មៅកំជាក់ពេយពេយចុះមកក្នុងខ្លោងទ្វារ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យគាបជម្លូលធ្វើប្រដិស ហើយលាប

---

๑ អដ្ឋកថា ពន្យល់ថា ទ្វារញាត់បន្លាដែលគេបញ្ចូលឈើសម្រួចក្នុងមេឈើវែងហើយចងរឹតបន្លាឲ្យណែនហើយទើបធ្វើ ។

ตานิ สตฺตกฺขตฺตุ ตาทิสานิ ตาทิสานิ ภวนฺตรานิ อาโลเกตฺวา ลตาตนฺตึ มตฺถกนฺตึ ปตฺวา ปติฏฺฐิตานิ ฯ อาทาโส วิกฺขิตฺโต ฯเปฯ อนุปาทาเยว ตานิ ปุน ขุปติฏฺฐนฺติ ฯ ฉ ปริยาปุณาติ ฯ เปฯ อนุปาทาเยว ตานิ ปุน ขนฺธสีสานิ วิกฺขิปนฺติ ฯ พุทฺธสฺส สนฺติกตฺตา ฯเปฯ อนุปาทาเยว ตานิ พุทฺธกิจฺจานิ ฯ

(๓๙๐) เตน โข ปน สมเยน ราชา มาคโธ เสนิโย พิมฺพิสาโร สงฺฆสฺส อตฺถาย สุภาคารานิ การาเปสิ วิหารานิ การาเปสิ การาเปตฺวา โข ภควโต อาโรเจสิ ฯ อถ โข ภควา ตตฺถ ตตฺถ ฐิตกเมว อามนฺเตสิ ฯ ตตฺรายสฺมา ฐิตกเมว อนุญฺญาสิ ฯ ตตฺรายสฺมา ฐิตกเมว อาโรเจสิ ฯ อนุปาทาเยว ตานิ ปญฺจ ฉทนานิ สฏฺฐิคาวุตานิ สิลาฉทนานิ สุภาฉทนานิ ตีณิคฺคฬฉทนานิ ปณฺณาสฉทนานิ ฯ

ภาณวารา ติฏฺฐนฺโต ปฐโม ฯ

តាំងនាងកុងខាងក្រៅ លាបឲ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ លាបដោយឆ្នូតឆ្លើកស្បាប់ភ្លីថ្មា ស្បាប់ភ្លីវល្លិ ស្បាប់ឆ្នេញមករា ធឹងស្បាប់មានស្រទាប់ ៥ ។ អាចមកំមានកកស្រាំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្រាលក្រសែរនែន ។ ក្រួសនោះក៏មិនបានពេបស្មើ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្រាលកម្រាលថ្ម ។ ទឹកក៏ជកនៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើប្រឡាយទឹក ។

(៣៩០) សម័យនោះឯង ព្រះបាទពិម្ពិសារមគធរាជទ្រង់មានបំណងឲ្យគេសាងប្រាសាទ លាបដោយថុយអ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់សង្ឃ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះថា គ្រឿងសម្រាប់ប្រុក់ព្រះមានព្រះភាគ បានអនុញ្ញាតហើយឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រ.អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគ្រឿងប្រុក់ ៥ យ៉ាង គឺ ប្រុក់ដោយឥដ្ឋ ១ ប្រុក់ដោយថ្ម ១ ប្រុក់ដោយថុយអ ១ ប្រុក់ដោយស្មៅ ១ ប្រុក់ដោយស្លឹកឈើ ១ ។

ចប់ភាណវារៈ ដាច់បទ ។

(๓๙๑) តេន ខោ បន សមយេន អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ រាជគហកស្ស សេដ្ឋិស្ស កតិដ្ឋបតិកោ ហោតិ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ រាជគហំ អគមាសិ កេនចិទេវ กรณีយេន ។

(๓๙๒) តេន ខោ បន សមយេន រាជគហេ សេដ្ឋិនោ ស្វាតនាយ ពុទ្ធប្បមុខោ សង្ឃោ ឯមត្តំ ហោតិ ។ អថខោ រាជគហកោ សេដ្ឋី ទាសេ ច กัมมกāរេ ច អាណាបេសិ តេនហិ ភណេ តាលសស្សុវ ខុជ្ជាយ យាគុយោ បចថ ភត្តានិ បចថ សូបានិ សម្បាទេថ ខុទ្ទកភក្ខានិ សម្បាទេថាតិ ។

(๓๙๓) អថខោ អនាថបិណ្ឌិកស្ស គហបតិស្ស ឯតទហោសិ បុព្ពេ ខ្វាយំ គហបតិ មយិ អាគតេ សព្ពកិច្ចានិ ឯកច្ចានិ មមញ្ញេវ សន្តិ បដិសម្មោទិ សោទានាយំ វិក្កិត្តរូបោ ទាសេ ច กัมมกāរេ ច អាណាបេសិ តេនហិ ភណេ តាលសស្សុវ ខុជ្ជាយ

(๓๙๑) សម័យនោះឯង អនាថបិណ្ឌិកគហបតីជាប្តីប្អូនស្រីរបស់ពាជគហសេដ្ឋី គឺជាប្អូនថ្លៃពាជគហសេដ្ឋី ។ គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតីបានទៅកាន់ក្រុងពាជគ្រឹះដោយកិច្ចការនីមួយ ។

(๓๙๒) សម័យនោះឯង ពាជគហសេដ្ឋីនិមន្តព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធអគ្គជាប្រធាន ដើម្បីភត្តកិច្ចក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ ឯពាជគហសេដ្ឋី ក៏បានបង្គាប់ខ្ញុំប្រុសស្រីខ្លះ នឹងពួកអ្នកធ្វើការឈ្នួលខ្លះថា នែនាយពាល់គ្នា បើដូច្នោះ ចូរអ្នកពាល់គ្នាគ្រាកពីព្រលឹមហើយ ចំអិនបបរ ចំអិនបាយ ចាត់ចែងសម្ងំនឹងភាក់តែងសម្ងំទុត្តិកង្គៈ (ឲ្យល្អ) ។

(๓๙๓) លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតីមានសេចក្តីត្រិះរិះថា កាលពីដើមបើអញបានមកដល់ហើយ គហបតីនេះក៏រមែងតែបញ្ជាប់កិច្ចការទាំងពួង ហើយនិយាយពាក់ព័ន្ធមកនឹងអញ ក៏ឥឡូវគហបតីនេះជាអ្នកគោរតើយ (ចៃរៅ) បង្គាប់ខ្ញុំប្រុសស្រីខ្លះ ពួកអ្នកធ្វើការឈ្នួលខ្លះថា នែនាយពាល់គ្នា បើដូច្នោះចូរអ្នកពាល់គ្នាគ្រាកពីព្រលឹម

ยาคุยา ปฏิ ภตฺตสฺส ปฏิ สูทสฺส สมฺปาเทติ ขุทฺ-
ทกฏฺฐาย สมฺปาเทตา กิญฺจิ เทถ ๑มสฺส คหปตสฺส
อาภเถ ภ ภาสิตฺถ ปาปเก ภ ภาสิตฺถ มหายญฺเ
ภ ปฏิปชฺชิตพฺเพ ภชา ภ มาคเมา เสยฺยถา ตีณิมานิ
ฐานานิ สุตฺตายเน สงฺคีติกาเยติ(๑) ฯ

(๓๙๒) อถโข ภควโต คหปติกา เสฏฺฐี ชานเส ฐ
กมฺมกเร ฐ อามนฺเตสิ เอถ ตุมฺเห ภเณ เยน สมเณ
คหปติ เตนุปสงฺกมถ อุปสงฺกมิตฺวา สมเณ คหปตึ
สญฺญาเปถ สนฺทิฏฺฐิกาย ขนฺติยา ปสาเทถ ฯ
เอวมฺปิ โข สมเณ คหปติ สนฺทิฏฺฐิกาย ขนฺติยา
ปสีทิสฺสติ ฯ เอวมฺปิ โข ภควโต เสฏฺฐี สมเณ คหปติ
ปติรูปาย ปฏิปตฺติยา ปฏิปชฺชิสฺสติ ยถา ตุมฺเห
สญฺญตภาเว ทนฺตภาเว อุปสนฺตภาเว วูปสมิตกิเล-
สภาเว สมเณ คหปติ สนฺทิฏฺฐิกาย ขนฺติยา ปสีทิสฺสติ
เอวมฺปิ โข ภควโต เสฏฺฐี สมเณ คหปติ ปติรูปาย
ปฏิปตฺติยา ปฏิปชฺชิสฺสติ ยถา ตุมฺเห

ហើយចំអិនបបរ ចំអិនចប់ហើយ ចាត់ចែងសម្ដុំ ទឹងគាក់តែងសម្ដុំទត្តុកគ្គិះ (ឡាល្ហ) ប្រហែលជាគហបតីនេះ មានអាវហមង្គលឬវិវាហមង្គល ឬក៏មហាយញ្ញពិធី ឬ ពុំនោះគាត់អញ្ជើញព្រះបាទពិម្ពិសារមគធរាជនិយាយជម្រាបទាំងពួកពលឲ្យមកទទួលក្រយាហារក្នុងថ្ងៃស្អែកដែរ ។

(៣៩៤) គ្រានោះ រាជគហរាជដ្ឋបង្គាប់ខ្ញុំប្រុសស្រីខ្លះ ពួកអ្នកធ្វើការឈ្នួលខ្លះ រួចហើយទើបចូលទៅកាន់អនាថបិណ្ឌិកគហបតី លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយពាក់ពាក់ ជាមួយនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតី ហើយក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី និយាយនឹងរាជគហរាជដ្ឋដែលអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរដោយពាក្យដូច្នេះថា នែគហបតីកាលពីដើមបើខ្ញុំបានមកដល់ហើយ អ្នករមែងតែបញ្ជាប់កិច្ចការទាំងពួង ហើយនិយាយពាក់ពាក់មកជាមួយបន្ទាប់ខ្ញុំ ក៏ឥឡូវនេះអ្នកធ្វើតោះតើយ បែរជាបង្គាប់ខ្ញុំប្រុសស្រីខ្លះ ពួកអ្នកធ្វើការឈ្នួលខ្លះ ថា នែនាយពាល់គ្នា បើដូច្នេះបបូរអកពាល់គ្នាស្រាកត់ព្រលឹម ហើយចំអិនបបរ ចំអិនចប់ហើយ ចាត់ចែងសម្ដុំ

ឧត្តរកុរុំ សម្បាទេថាតិ កិន្តិ ខោ តេ គហបតិ អាឡវោ វា កវិស្សតិ វិឡវោ វា កវិស្សតិ មហាយញ្ញោ វា បក្ខុបដ្ឋិតោ វា ជាវ វា មាកណ្ឌោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ ឯមត្តិតោ ស្វាតនាយ សន្តឹ ពលិនិកាយេនាតិ ។ ឯមេ ខោ[1] គហបតិ អាឡវោ វា[2] កវិស្សតិ ឯបិ វិឡវោ វា កវិស្សតិ ឯបិ វា ជាវ មាកណ្ឌោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ ឯមត្តិតោ ស្វាតនាយ សន្តឹ ពលិនិកាយេន អបិច មេ មហាយញ្ញោ បក្ខុបដ្ឋិតោ ស្វាតនាយ ពុទ្ធប្បមុខោ សង្ឃោ ឯមត្តិតោតិ ។ ពុទ្ធោតិ ភិំ គហបតិ វេទេសីតិ ។ ពុទ្ធោតាហំ គហបតិ វេទាមីតិ ។ ពុទ្ធោតិ ភិំ គហបតិ វេទេសីតិ ។ ពុទ្ធោតាហំ គហបតិ វេទាមីតិ ។ ពុទ្ធោតិ ភិំ គហបតិ វេទេសីតិ ។ ពុទ្ធោតាហំ គហបតិ វេទាមីតិ ។ យោសោបិ ខោ ឃសោ គហបតិ ឧុល្លុកោ លោកស្មឹ យទិទំ ពុទ្ធោតិ[3] សញ្ញា ឧុ ខោ គហបតិ

---

១ អយំ ខោសទ្ទោ ឧ ម. ឋោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។ ២ វាសទ្ទោ ឧ. ម. ឋោត្តកេសុ សព្ពត្ថ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ឧ. ម. យទិទំ ពុទ្ធោ ពុទ្ធោតិ ។

ទីឯគាក់តែងសម្ងុតក្តៅភ្លឺ (ទ្យាល្ម)នៃគហបតិអាវហមង្គលទីឯវៅហមង្គលឬ មហាយញ្ញពិធីឯកើតមានឡើងក្រោកជជល់អ្នកឬអ្វី ឬមួយអ្នកបានអញ្ជើញព្រះបាទពិម្ពិសារមគធសេនិយពជ ព្រមទាំងពួកពលឲ្យមកទទួលក្រយាហារក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ រាជគហសេដ្ឋីទិយាយថា នៃគហបតិ អាវហមង្គលទីឯវៅហមង្គលរបស់ខ្ញុំមិនមានទេ ឬមួយខ្ញុំអញ្ជើញព្រះបាទពិម្ពិសារមគធសេនិយពជ ព្រមទាំងពួកពល ឲ្យមកទទួល ក្រយាហារក្នុងថ្ងៃស្អែកនេះក៏ទេដែរ ខ្ញុំមានតែមហាយញ្ញពិធីមែន គឺនិមន្តព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធអគ្គជាប្រធានមកទទួលភត្តក្នុងថ្ងៃស្អែកនេះ ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិសួរថា នៃគហបតិ អ្នកពោលថា ពុទ្ធោ ដូច្នេះឬ ។ រាជគហសេដ្ឋីតបថា អើគហបតិ ខ្ញុំពោលថា ពុទ្ធោ ដូច្នេះមែន ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ សួរទៀតថា នៃគហបតិ អ្នកពោលថា ពុទ្ធោ ដូច្នេះឬ ។ រាជគហសេដ្ឋីតបថា អើគហបតិ ខ្ញុំពោលថា ពុទ្ធោ ដូច្នេះមែន ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ សួរទៀតថា នៃគហបតិ អ្នកពោលថា ពុទ្ធោ ដូច្នេះឬ ។ រាជគហសេដ្ឋីតបថា អើគហបតិ ខ្ញុំពោលថា ពុទ្ធោ ដូច្នេះមែន ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិពោលទៀតថា អើគហបតិ សម្ងួនគឺកកឯថា ពុទ្ធោ ដូច្នេះ នេះជាសម្ងួនដែលគេរកបាន ដោយកម្រក្នុងលោក ម្នាលគហបតិ តើខ្ញុំនឹងអាច

ส์มึ กาลึ ตึ กตฺวาน์ ฉสฺวาหาย อุปสงฺกมิตุ์ อหาน์ สมฺมาสมฺพุทฺธนฺ ฯ อกาโลเ โข กหาปเต ส์มึ กาลึ ตึ กตฺวาน์ ฉสฺวาหาย อุปสงฺกมิตุ์ อหาน์ สมฺมาสมฺพุทฺธึ เจวาปิ ตุ์ กาลึ ตึ กตฺวาน์ ฉสฺวาหาย อุปสงฺกมิตุ์สฺเส อหาน์ สมฺมาสมฺพุทฺธนฺ ฯ

[๓๕๙] อถโข อนาถปิณฺฑิโก กหาปเต เชตวนา-หาึ กาลึ ตึ กตฺวาน์ ฉสฺวาหาย อุปสงฺกมิตฺวา อหาน์ สมฺมาสมฺพุทฺธนฺ พุทฺธกาย สตึยา ปิณฺฑ(๑)ปาตึยา สุนึ ตึกฺขตฺตุ์ ปทกฺขิณึ อกาสิ ปกาึ มญฺญมาโน ฯ อถโข อนาถปิณฺฑิโก กหาปเต เยน สีตวนทฺวาร์ เตนุปสงฺกมิ ฯ อมนุสฺสา ทฺวาร์ วิวรึสุ ฯ อถโข อนาถปิณฺฑิกสฺส กหาปเต ฉกามาวจรสฺส กายสฺส ฉกามาวจรสฺส อาโลโก อนฺตรธายิ ฯ อนฺธกาโร ปาตุรโหสิ ฯ กยึ ฉมฺภิตตฺตึ โลมหาึสึ อาปชฺชิ ฯ ตโต ปุน ปิวตฺติตฺวา เมว อโหสิ ฯ

---

๑ ฉ. ม. ปิณฺฑปาตึ ฯ

ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះខាន់ក្នុងពេលនេះបានដែរឬ ។ ពួកគហបតីសេដ្ឋីតបថា ម្នាលគហបតិ កាលនេះជាកាលមិនគួរដើម្បីនឹងចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះខាន់ក្នុងពេលនេះទេ ចាំដល់វេលាថ្ងៃស្អែកសឹមអ្នកចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះទើបគួរ ។

(៣៩៩) គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិគិតថា ឥឡូវនេះវេលាថ្ងៃស្អែកនេះ អញនឹងចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះទើបគួរ គិតហើយក៏ដំកល់ស្មារតី ចំពោះទៅរកព្រះពុទ្ធជាអារម្មណ៍ ហើយក៏ដេកទៅ ក៏ក្នុងវេលាយប់ (នោះ) អនាថបិណ្ឌិកគហបតិស្មានថាភ្លឺហើយ ក៏ក្រោកឡើង ៣ ដង ។ លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិចូលទៅកាន់ព្រៃសីតវន (ព្រៃត្រជាក់) ។ ពួកអមនុស្ស[1]ក៏ទាំគ្នាបើកទ្វារឲ្យ ។ កាលអនាថបិណ្ឌិកគហបតិចេញផុតអំពីនគរហើយ ពន្លឺ ក៏ប្រាត់ទៅវិញ ។ ស្រាប់តែមានងងឹតកើតឡើង ។ ភ័យសេចក្តីតក់ស្លុតនឹងព្រឺកេមក៏កើតឡើង ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិចង់ត្រឡប់អំពីទីនោះមកវិញ ។

---

១ អមនុស្ស គឺខ្មោចឬទេវតា ។

[๓๙๖] អថខោ សីវកោ យក្ខោ អន្តរហិតោ សទ្ទមនុស្សាវេសិ

សតំ ហត្ថី សតំ អស្សា សតំ អស្សតរីរថា
សតំ កញ្ញា សហស្សានិ អាមុត្តមណិកុណ្ឌលា
ឯកស្ស បទវីតិហារស្ស កលំ នាគ្ឃន្តិ សោឡសឹ ។
អភិក្កម គហបតេ អភិក្កម គហបតេ អភិក្កន្តញ្ហេ
សេយ្យោ ន បដិក្កន្តន្តិ ។

[๓๙๗] អថខោ អនាថបិណ្ឌិកស្ស គហបតិស្ស អទ្ធកាវេ អន្តរាយឹ ។ អាលោកោ ចាតុរហោសិ ។ យំ អហោសិ ភយំ ឆម្ភិតត្តំ លោមហំសោ សោ បដិប្បស្សម្ភិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។បេ ។ តតិយម្បិ ខោ អនាថបិណ្ឌិកស្ស គហបតិស្ស អាលោកោ អន្តរាយឹ ។ អទ្ធកាវេ ចាតុរហោសិ ។ ភយំ ឆម្ភិតត្តំ លោមហំសោ ឧទបាទិ ។ តតោ ៗ បុន ឯវត្តិក្ខត្តុំ អហោសិ ។ តតិយម្បិ ខោ សីវកោ យក្ខោ អន្តរហិតោ សទ្ទមនុស្សាវេសិ

(៣៩៦) គ្រានោះ សីវកយក្សដែលបាត់ទៅ កំបញ្ចេញសម្លេងឡើងថា

ដំរី ១ សែន សេះ ១ សែន រថទឹមដោយរមេសេះអស្សតរ ១ សែន ស្រីដំឆង់ដែលប្រដាប់ដោយកុណ្ឌល ជាវិការៈនៃកែវមណី ១ សែន កំមិនជល់មួយចំណិត នៃការឈានទៅ ១ ជំហាន ដែលបណ្ឌិតបែកឲ្យជាចំណែក ១៦ អស់ពារៈ ១៦ ដង។ ។

ម្នាលគហបតិ អ្នកចូរឈានដើរទៅ ម្នាលគហបតិ អ្នកចូរឈានដើរទៅ ការឈានដើរទៅរបស់អ្នកប្រសើរណាស់ ការត្រឡប់ទៅវិញមិនប្រសើរទេ ។

(៣៩៧) លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ កំបាត់ឆន្ទៈទៅវិញ ។ ពន្ធុភ្លឺកំកើតប្រាកដឡើង ។ ភ័យសេចក្តីតក់ស្លុតព្រឺពេមនោះឯងក៏រម្ងាប់បាត់ទៅ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ កំបាត់ពន្ធុអស់ពារៈពីដងផង។ បេ។ អស់ពារៈបីដងផង ។ ឆន្ទៈកំកើតប្រាកដឡើង ។ ភ័យសេចក្តីតក់ស្លុតព្រឺពេមក៏កើតឡើង ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ បន្តត្រឡប់អំពីទីនោះមកវិញ សីវកយក្សដែលបាត់ទៅហើយនោះ ស្រាប់តែបញ្ចេញសម្លេងអស់ពារៈជាគំរប់បីដងថា

สตํ หตฺถี สตํ อสฺสา สตํ อสฺสตรีรถา
สตํ กญฺญา สหสฺสานิ อาមุตฺตมณิกุณฺฑลา
ฯเปฯ สพฺพาลงฺการสมฺปนฺนา กลภคฺคมนา สีฆวยสา ฯ
อภิกฺกม กหาปณ อภิกฺกม กหาปณ อภิกฺกนฺตเญฺเ
เสยฺยา เอว ปฏิกฺกนฺตเญฺเ ฯ ตติยมฺปิ โข อชาต-
สตฺตุกุมารสฺส กหาปณสฺส อนฺโตกาโย อนฺวายิ ฯ อา-
โลเกหิ ฉาตุรโหสิ ฯ ยโต อโหสิ กยโต ฉมฺภิตตฺตา
โลมหโฏสิ สา สา ปฏิปฺปสฺสมฺภิ ฯ อถ โข อชาต-
สตฺตุกุมาโร กหาปณ เอตทโวจ ฯ

(๓๙๘) เตน โข ปน สมเยน ภควา ราชคเห
ปจฺจูสสมยนฺ ปจฺจุฏฺฐาย อาฬฺหกาย เอกมนฺตเ
อนฺวาหิ โข ภควา ตนฺ[๑] อชาตสตฺตุกุมาร กหาปณ เอตา
ว อาวุโส ตานิ อุปาหน ยาหิ ภควา อาลเย
นิสีทิ ฯ นิสชฺช โข ภควา อชาตสตฺตุกุมาร กหาปณ
เอตทโวจ ฯ อถ โข อชาตสตฺตุกุมาร กหาปณ
ภควนฺตเญฺเ เอว มนฺ ภควา อาลปตีติ ปาเทน ปาณิ

๑ สพฺพ ตนฺติปาเฐ ฯ ม. เชตวนเวฬุวน ทิสฺสติ ฯ

ដំរី ១ សែន រទេះ ១ សែន រថដែលទឹមដោយមេសេះអស្សតរៈ ១ សែន ស្រីដ៏ឆើតឆាយ ដែលពាក់កុណ្ឌលជាវិការៈនៃកែវមណី ១ សែន មិនដល់ចំណែក នៃការឈាន៧ ១ ដំហាន ដែលបណ្ឌិតចែកឲ្យដាច់ណែក ១៦ អស់ការៈ ១៦ ដងទេ ។

ម្នាលគហបតិ អ្នកចូរឈានដើរទៅ ម្នាលគហបតិ អ្នកចូរឈានដើរទៅ ការឈានដើរទៅរបស់អ្នកប្រសើរណាស់ ដំណើរត្រឡប់ថយក្រោយវិញ មិនប្រសើរទេ ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ក៏ជាន់ឆន់ឆឺតទៅវិញ អស់ការៈបីដង ។ ពន្លឺក៏កើតក្រាលដល្អើង ។ ភ័យសេចក្តីតក់ស្លុតព្រឺរោមនោះឯងក៏រម្ងាប់ទៅ ។ លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិចូលទៅកាន់សីតវន។

(៣៥៨) សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តើនឡើងក្នុងបច្ចូសសម័យនៃរាត្រី ហើយទ្រង់ចង្រ្កមក្នុងទីវាល ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទតឃើញការនោះ ថាបិណ្ឌិកគហបតិ ដើរមកពីចម្ងាយលឹម ។ លុះទ្រង់ទតឃើញហើយ ក៏ថយចុះអំពីវិចង្រ្កម ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេតាក់តែងថ្វាយស្រាប់ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយ ទើបមានព្រះបន្ទូលនេះទៅនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិថា ម្នាលសុទត្ត អ្នកចូរមកនេះ ។ ឯអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ មានចិត្តត្រេកអរក្រៃពេក ដោយគិតថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលត្រាស់ហៅ អាត្មាអញចំឡែះ ហើយ

យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ
បាទេសុ សិរសា និបតិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច តាទិ
ភន្តេ ភគវា សុខំ សយិត្ថាតិ ។

(៣៥៩) សព្វទា វេ សុខំ សេតិ
ព្រាហ្មណោ បរិនិព្ពុតោ
យោ ន លិម្បតិ កាមេសុ
សីតិភូតោ និរូបធិ ។
សព្វា អាសត្តិយោ ឆេត្វា
វិនេយ្យ ហទយេ ទរំ
ឧបសន្តោ សុខំ សេតិ
សន្តិំ បប្ផុយ្យ[1] ចេតសោតិ ។

(៣៦០) អថខោ ភគវា អនាថបិណ្ឌិកស្ស គហ-
បតិស្ស អនុបុព្ពីកថំ កថេសិ ។ សេយ្យថីទំ ។
ទានកថំ សីលកថំ សគ្គកថំ កាមានំ អាទីនវំ
នេក្ខម្មេ អានិសំសំ បកាសេសិ ។

---

๑ ឱ. អប្ផុយ្យ ។ ម. សន្តិមជ្ឈគា ។

ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វៃ
ព្រះបាទាទាំងគូ នៃព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះ
ភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះអង្គទ្រង់ផ្ទុំស្កល់ស្រួលទេឬ ។

(៣៥៩) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា បុគ្គលណាមានសេចក្តីត្រេ-
ជាក់មិនមានតិលេសគ្រឿងសៅហ្មងមិនជាប់នៅក្នុងកាមទាំង
ឡាយ បុគ្គលនោះឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍អ្នកមានទុក្ខរម្ងាប់ហើយ
រមែងដេកនៅជាសុខគ្រប់កាលទាំងពួង ។ (មនុស្សណា)
កាត់បង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងកពទាំងពួង ហើយនាំបង់នូវ
សេចក្តីក្រវល់ក្រវាយក្នុងហឫទ័យចេញ (មនុស្សនោះ) ឈ្មោះ
ថាជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ ដល់ហើយនូវសេចក្តីរម្ងាប់នៃចិត្ត រមែង
ដេកនៅជាសុខ ។

(៣៦០) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងអនុបុព្វីកថា
ដល់អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ។ អនុបុព្វីកថានោះគឺអ្វីខ្លះ ។ អនុបុព្វីកថា
នោះ គឺ ទ្រង់ប្រកាសនូវទានកថា ១ សីលកថា ១ សគ្គកថា ១ កាមាទី-
នវៈដ៏លាមកសៅហ្មង ១ នឹងអានិសង្សក្នុងការចេញកសាងផង ១ ។

យថា ភគវា អញ្ញាសិ អនាថបិណ្ឌិកំ គហបតឹ សោតាបន្នំ
សកទាគាមិំ អនាគាមិំ អរហន្តំ បសន្នំ អថ យា
ពុទ្ធានំ សាមុក្កំសិកា ធម្មទេសនា តំ បកាសេសិ
ទុក្ខំ សមុទយំ និរោធំ មគ្គំ ។ សេយ្យថាបិ នាម សុទ្ធំ
វត្ថំ អបគតកាឡកំ សម្មទេវ រជនំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ
ឯវមេវ អនាថបិណ្ឌិកស្ស គហបតិស្ស តស្មិំយេវ
អាសនេ វិរជំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទិ យន្តិំ កិញ្ចិ
សមុទយធម្មំ សព្ពន្តំ និរោធធម្មន្តិ ។

(៣៦១) អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ ទិដ្ឋ-
ធម្មោ បត្តធម្មោ វិទិតធម្មោ បរិយោគាឡ្ហធម្មោ តិណ្ណវិ-
ចិកិច្ឆោ វិគតកថំកថោ វេសារជ្ជប្បត្តោ អបរប្បច្ចយោ
សត្ថុ សាសនេ ភគវន្តំ ឯតទវោច អភិក្កន្តំ ភន្តេ

ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ថា អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ មានចិត្ត
ស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាកនីវរណធម៌ មានចិត្តអណ្តែតឡើង
មានចិត្តជ្រះថ្លាក្នុងពេលណា ក៏ធម្មទេសនាដែលព្រះពុទ្ធជាំងឡាយ ទ្រង់
លើកឡើងសម្តែងដោយព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គទ្រង់ប្រកាសនូវធម្មទេសនា
នោះ គឺ ទុក្ខសច្ច សមុទយសច្ច និរោធសច្ច មគ្គសច្ច ក្នុងពេលនោះ ។
សំពត់ដ៏ស្អាតដែលមិនមានពណ៌ខ្មៅ តែងទទួលយកនូវទឹកជ្រលក់ដោយ
ប្រពៃយ៉ាងណាមិញ ក៏ដូចជាធម្មចក្ខុ គឺ សោតាបត្តិផលមានធូលីគឺ
ប្រាសហើយ មានមន្ទិលគឺប្រាសហើយ ក៏បានកើតឡើងដល់អនាថ-
បិណ្ឌិកគហបតិ លើអាសនៈនោះដូច្នេះថា ធម្មជាតឯណាមួយ មានស.
ភាពកើតឡើងហើយជាធម្មតា ធម្មជាតទាំងអស់នោះមានសភាព រលត់
ទៅវិញជាធម្មតា ។

(៣៦១) គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិបានឃើញធម៌ហើយ
បានលុះធម៌ហើយ បានជ្រាបច្បាស់ធម៌ហើយ មានចិត្តប្រុងកាន់ធម៌ស៊ប់
ហើយ ឆ្លងចាកសេចក្តីសង្ស័យហើយ ប្រាសចាកសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ហើយ
ដល់នូវសេចក្តីក្លៀវក្លា លែងជឿនូវពាក្យប្តូរគ្នាក្នុងសាសនា របស់
ព្រះសាស្តា ហើយបានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពីពេរពេលណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន

អភិក្កន្តំ ភន្តេ សេយ្យថាបិ ភន្តេ ឯកន្តំ ឱក្កន្តេ ឯវមេវ
បដិច្ឆន្នំ ឯ ភិក្ខវេ ឥត្ថិសទ្ទំ ឯ បក្កំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធ-
ការោ ឯ តេលប្បទីបំ ជាលេយ្យ ចក្ខុមន្តោ រូបានិ
ទក្ខិន្តីតិ ឯវមេវំ(๑) ភគវតា អនេកបរិយាយេន ធម្មោ
បការិតោ ឯសាហំ ភន្តេ ភគវន្តំ សរណំ គច្ឆាមិ
ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសកំ មំ ភគវា ធារេតុ អជ្ជ-
តគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតំ អនិរិសេសុ ច បេ ភន្តេ
ភគវា សាវត្ថិយា ភត្តំ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេន តំ ។ អថ ខ-
សោ ភគវា តុណ្ហីភាវេន ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ
គហបតិ ភគវតោ អធិវាសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា
ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។

---

๑ សព្ពត្ថ ឯវមេវ ទិស្សតិ ។

ពីកេះគោកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះអង្គទ្រង់សម្តែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយយ៉ាងនេះ (ភ្លឺច្បាស់ណាស់) គួរនាដូចជាមនុស្ស បើកវត្ថុដែលគេផ្កាប់ឲ្យផ្កាឡើង ឬដូចជាមនុស្សបើកបង្ហាញរបស់ដែលគេលាក់បិទបាំងទុក ពុំនោះសោតដូចជាមនុស្សប្រាប់ផ្លូវ ដល់អ្នកវង្វេង ឬដូចមនុស្សកាន់ប្រទីបប្រាលបំភ្លឺ ក្នុងទីងងឹតដោយគិតថាមនុស្សដែលមានភ្នែកនឹងមើលឃើញរូបបាំងឲ្យយបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គនេះសូមដល់ នូវព្រះមានព្រះភាគផង នូវព្រះធម៌ផង នូវព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ថាជាទីពឹងទីរលឹក សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាប នូវខ្ញុំព្រះអង្គថា ជាឧបាសកដល់ហើយនូវព្រះត្រៃសរណគមន៍ ស្មើដោយដំរិតចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមរៀងទៅ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយវិញទៀត សូមព្រះមានព្រះភាគមួយអន្ទឹងដោយព្រះភិក្ខុសង្ឃ ទទួលភត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីភត្តកិច្ចក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហីភាព ។ គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិដឹងច្បាស់ថាព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណរួចចៀសចេញទៅ ។

(๓๖๒) อาสวักขยสูตร ที่ ๘ ในสูตรนั้น ชื่อว่า อาสวักขยะ ได้แก่ พระนิพพาน ที่ชื่อว่า อาสวักขยะ เพราะเป็นที่สิ้นไปแห่งอาสวะทั้งหลาย ก็ในสูตรนี้ ท่านกล่าวพระนิพพานนั่นแหละ ด้วยบทว่า อาสวักขยะ ด้วยประการฉะนี้ ก็ในสูตรนี้ ท่านกล่าวมรรคไว้ ๔ ด้วยประการฉะนี้ ว่า ก็ภิกษุนั้นรู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ทุกข์ ดังนี้เป็นต้น ก็ในสูตรนี้ ท่านกล่าวผลไว้ ๔ ด้วยประการฉะนี้ ว่า ก็ภิกษุนั้นรู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ทุกข์ ดังนี้เป็นต้น ก็ในสูตรนี้ ท่านกล่าวปัจจเวกขณญาณไว้ ๔ ด้วยประการฉะนี้ ว่า ก็ภิกษุนั้นรู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ทุกข์ ดังนี้เป็นต้น ก็ในสูตรนี้ ท่านกล่าวปฏิปทาไว้ ๔ ด้วยประการฉะนี้ ว่า ก็ภิกษุนั้นรู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ทุกข์ ดังนี้เป็นต้น ก็ในสูตรนี้ ท่านกล่าวอินทรีย์ ๕ ด้วยประการฉะนี้ ว่า ก็ภิกษุนั้นรู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ทุกข์ ดังนี้เป็นต้น ก็ในสูตรนี้ ท่านกล่าวพละ ๕ ด้วยประการฉะนี้ ว่า ก็ภิกษุนั้นรู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ทุกข์ ดังนี้เป็นต้น ก็ในสูตรนี้ ท่านกล่าวโพชฌงค์ ๗ ด้วยประการฉะนี้ ว่า ก็ภิกษุนั้นรู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ทุกข์ ดังนี้เป็นต้น ก็ในสูตรนี้ ท่านกล่าวอริยมรรคมีองค์ ๘ ด้วยประการฉะนี้ ว่า ก็ภิกษุนั้นรู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ทุกข์ ดังนี้เป็นต้น

(๓๖๓) อาสวักขยสูตร ที่ ๙ ในสูตรนั้น ชื่อว่า อาสวักขยะ ได้แก่ พระนิพพาน ที่ชื่อว่า อาสวักขยะ เพราะเป็นที่สิ้นไปแห่งอาสวะทั้งหลาย ก็ในสูตรนี้ ท่านกล่าวพระนิพพานนั่นแหละ ด้วยบทว่า อาสวักขยะ ด้วยประการฉะนี้ ก็ในสูตรนี้ ท่านกล่าวมรรคไว้ ๔ ด้วยประการฉะนี้ ว่า ก็ภิกษุนั้นรู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ทุกข์ ดังนี้เป็นต้น ก็ในสูตรนี้ ท่านกล่าวผลไว้ ๔ ด้วยประการฉะนี้ ว่า ก็ภิกษุนั้นรู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ทุกข์ ดังนี้เป็นต้น ก็ในสูตรนี้ ท่านกล่าวปัจจเวกขณญาณไว้ ๔ ด้วยประการฉะนี้ ว่า ก็ภิกษุนั้นรู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ทุกข์ ดังนี้เป็นต้น ก็ในสูตรนี้ ท่านกล่าวปฏิปทาไว้ ๔ ด้วยประการฉะนี้ ว่า ก็ภิกษุนั้นรู้ชัดตามเป็นจริงว่า นี้ทุกข์ ดังนี้เป็นต้น

(៣៦២) ពាជគហសេដ្ឋីបានឮថា អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ និមន្ត
ព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដើម្បីភត្តកិច្ចក្នុងថ្ងៃស្អែកដូច្នេះហើយ ។
ចំណែកខាងពាជគហសេដ្ឋី បាននិយាយពាក្យនេះនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ
ថា ម្នាលគហបតិ បានឮថា អ្នកនិមន្តព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានដើម្បី
ភត្តកិច្ចក្នុងថ្ងៃស្អែក តែអ្នកជាអាគន្តុកៈ នឹងធ្វើភត្តដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះ
ពុទ្ធជាប្រធានដោយវត្ថុសម្រាប់ចាយវាយ (ស្បៀង) ឯណា ម្នាលគហបតិ
ខ្ញុំនឹងឲ្យវត្ថុសម្រាប់ចាយវាយនោះដល់អ្នក ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិឆ្លើយ
ថា ម្នាលគហបតិ កុំបុះ ខ្ញុំមានវត្ថុសម្រាប់ចាយវាយធ្វើភត្តដើម្បីសង្ឃមាន
ព្រះពុទ្ធជាប្រធានហើយ ។

(៣៦៣) អ្នកនិគមក្រុងពាជគ្រឹះ បានឮដំណឹងប្រាស់ថា អនាថ-
បិណ្ឌិកគហបតិបាននិមន្តព្រះសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដើម្បីភត្តកិច្ច
ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ លំដាប់នោះ អ្នកនិគមក្រុងពាជគ្រឹះនិយាយពាក្យនេះទៅនឹង
អនាថបិណ្ឌិកគហបតិថា បពិត្រគហបតិ ឮថា អ្នកបាននិមន្តព្រះសង្ឃមាន
ព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដើម្បីភត្តកិច្ចក្នុងថ្ងៃស្អែក តែអ្នកជាអាគន្តុកៈ នឹងធ្វើ
ភត្តកិច្ចដើម្បីព្រះសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដោយវត្ថុសម្រាប់ចាយ
វាយឯណា ម្នាលគហបតិ ខ្ញុំឲ្យវត្ថុសម្រាប់ចាយវាយនោះដល់អ្នក ។

អលំ អយ្យ អត្តនេ មេ វេយ្យាយិកំ យេនាហំ ពុទ្ធប្ប-
មុខស្ស សង្ឃស្ស កត្តុំ ការេស្សាមីតិ ។

(៣៦៤) អថោ ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ សេនិយំ
ពិម្ពិសារេ អនាថបិណ្ឌិកេន ការិតេ មហាបតិនា ស្វាតនាយ
ពុទ្ធប្បមុខោ សង្ឃោ និមន្តិតោតិ ។ អថខោ ភគវា អាយ-
ស្មន្តំ សេនិយំ ពិម្ពិសារេ អនាថបិណ្ឌិកំ មហាបតឹ
ឯតទវោច តយា ការិ មហាបតិ ស្វាតនាយ ពុទ្ធប្បមុខោ
សង្ឃោ និមន្តិតោ ភូញ្ជាសិ អាកង្ខតោ នេមិ តេ មហា-
បតិ វេយ្យាយិកំ យេន ត្វំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស
កត្តុំ ការេយ្យាសីតិ ។ អលំ នេវ អត្តនេ មេ វេយ្យាយិកំ
យេនាហំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស កត្តុំ ការិស្សាមីតិ ។

(៣៦៥) អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ មហាបតិ តស្សា
រត្តិយា អច្ចយេន បណីតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ បដិយាទាបេត្វា ភគវតោ
កាលំ អារោចាបេសិ កាលោ ភន្តេ និដ្ឋិតំ ភត្តន្តិ ។

អនាថបិណ្ឌិកឆ្លើយថា នែអ្នក កុំចុះ ខ្ញុំមានវត្ថុសម្រាប់ចាយវាយ ធ្វើភត្ត ដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានហើយ ។

(๓๖๔) ព្រះឃោសិតារាមគជសេនិយភជ្រាបច្បាស់ថា ឮថា អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ បានទិមន្តព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដើម្បីភត្តកិច្ចក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ ឯព្រះឃោសិតារាមគជសេនិយភជ ទ្រង់មានបន្ទូលនេះទៅនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិថា ម្នាលគហបតិ ឮថា អ្នកបានទិមន្តព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដើម្បីភត្តកិច្ចក្នុងថ្ងៃស្អែក តែអ្នកជាអាគន្តុកៈ ទឹងធ្វើភត្តដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដោយវត្ថុសម្រាប់ចាយវាយឯណា យើងនឹងឲ្យនូវវត្ថុសម្រាប់ចាយវាយនោះដល់អ្នក ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិក្រាបទូលតបថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ពុំបាច់ទេ ខ្ញុំព្រះអង្គមានវត្ថុសម្រាប់ចាយវាយធ្វើភត្ត ដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានហើយ ។

(๓๖๕) គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ លុះកន្លងរាត្រីនោះទៅ ក៏ឲ្យជនតាក់តែងខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ឧត្តម ក្នុងលំនៅរបស់ពជគហសេដ្ឋី ហើយឲ្យជនក្រាបបង្គំទូលកត្តកាលចំពោះព្រះមានបុណ្យថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលគួរហើយ ភត្តក៏សម្រេចហើយ ។

អថខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន ឥដ្ឋកហាកសរ្ស សេដ្ឋិស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ សទ្ធឹ តិក្ខុសង្ឃេន ។ អថខោ អាយស្មា បិលិន្ទវច្ឆោ ភគវាបតិ ពុទ្ធប្បមុខំ តិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេត្វា សម្បវារេត្វា ភគវន្តំ ភុត្តាវឹ ឱនីតបត្តបាណឹ ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា បិលិន្ទវច្ឆោ ភគវាបតិ ភគវន្តំ ឯតទវោច អនិវាសេតុ មេ ភន្តេ ភគវា សាវត្ថិយំ វស្សាវាសំ សទ្ធឹ តិក្ខុសង្ឃេនាតិ ។ សុញ្ញាគារេ ខោ ភគវាបតិ តថាគតា អភិរមន្តីតិ ។ អរញ្ញំ ភគវា អរញ្ញំ សុគតាតិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មន្តំ បិលិន្ទវច្ឆំ ភគវាបតិ ឥទ្ធិយា ភគវាយ សន្តជ្ជេត្វា សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្បហំសេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្បង់ធំឆ្លងត្រចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់លំនៅរបស់ពាជគហសេដ្ឋី លុះចូលទៅដល់ ហើយក៏គង់លើអាសនៈដែលបុគ្គលក្រាលថ្វាយ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ចាន់អង្គាសថ្វាយខាទនីយភោជនីយ. ហារជ័ញ្ជាញ្ជាតីសាលោយដៃខ្លួនឯង ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យឆ្អែតស្កប់ស្កល់ត្រាតែដល់លោកប្រកែកលែងទទួលទៀត លុះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សោយស្រេច លែងលូកព្រះហស្តចេញក្នុងចង្ហាន ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិលុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ចាន់ក្រាបទូលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ ទទួលនិមន្តន៍ចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថីរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលគហបតិ ព្រះតថាគតចាំងឡាយរមែងត្រេកអរ ចំពោះកន្លែងលំនៅដ៏ស្ងាត់តែម្យ៉ាង ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ហើយ បពិត្រព្រះសុគត ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់អនាថបិណ្ឌិកគហបតិឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យក្លាហានច្បាស់ ឲ្យរីករាយច្បាស់ ដោយធម្មីកថា ហើយព្រះអង្គក្រោកចាកអាសនៈ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរចៀសចេញទៅ ។

(៣៦៦) តេន ខោ បន សមយេន អនាថបិណ្ឌិ-
កោ គហបតិ ពហុមិត្តោ ហោតិ ពហុសហាយោ អ-
ឌ្ឍយ្យកោ ច ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ
ភដកហេ តំ ការណីយំ តីវេត្វា យេន សាវត្ថី តេន
បក្កាមិ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ អទ្ធក-
មក្កេ មនុស្សេ អាណាបេសិ អាគមេ អយ្យា តារេថ
វិហារេ បតិដ្ឋាបេថ ទានានិ បដ្ឋបេថ ឥទានិ ពុទ្ធោ
លោកេ ឧប្បន្នោ សោ ច មយា ភគវា និមន្តិតោ ឥ-
មិនា មគ្គេន អាគច្ឆិស្សតីតិ ។ អថខោ តេ មនុស្សា
អនាថបិណ្ឌិកេន គហបតិនា ឧយ្យោជិតា អាគមេ អ-
កំសុ វិហារេ បតិដ្ឋាបេសុំ ទានានិ បដ្ឋបេសុំ ។ អថខោ
អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ សាវត្ថិំ គន្ត្វា សមន្តា សាវត្ថិំ
អនុវិលោកេសិ កត្ថ នុ ខោ ភគវា វិហរេយ្យ យំ អស្ស
គាមតោ នេវ អតិទូរេ ន អច្ចាសន្នេ គមនាគមន-
សម្បន្នំ អដ្ឋកាមំ អដ្ឋកាមំ មនុស្សានំ អភិក្កមនីយំ
និភ អបគតកិលិ្ឋ រត្តឹ អប្បសទ្ទំ អប្បនិគ្ឃោសំ វិជន-
វាតំ មនុស្សរហាសេយ្យកំ បដិសល្លានសារុប្បន្តិ ។

(៣៦៦) សម័យនោះឯង អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ជាបុគ្គលមានមិត្តច្រើន មានសម្លាញ់ច្រើន មានវាចាគួរទុកអ្នកផងគាំទ្រយក ។ ទើបអនាថបិណ្ឌិកគហបតីពិចារណា នូវកិច្ចដែលគួរធ្វើនោះ ក្នុងក្រុងពរគ្រឹះរួចហើយក៏ត្រឡប់មកក្រុងសាវត្ថីវិញ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ អនាថបិណ្ឌិកគហបតីបង្គាប់មនុស្សពាំងឲ្យថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកលំគ្នាធ្វើអាវាស សាធារណៈ ផ្តើមធ្វើទូវាន ឥឡូវនេះព្រះពុទ្ធត្រាស់ហើយក្នុងលោក ឯព្រះអគ្គនោះសោត ខ្ញុំក៏បានទទួលហើយ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះដំណើរមកតាមផ្លូវនេះ ។ គ្រានោះ ពួកមនុស្សដែលអនាថបិណ្ឌិកគហបតីបញ្ជូនទៅនោះ ក៏បានធ្វើអាវាស សាធារណៈ ទើបផ្តើមធ្វើទូវាន ។ លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតីទៅដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ក៏គយគន់មើល (កន្លែង) ក្នុងក្រុងសាវត្ថីគ្រប់អន្ទឹង ដោយគិតថា ព្រះមានព្រះភាគសមនឹងគង់ទៅក្នុងទីណាហ្ន៎ ទីណាមិនដាត់ពេក មិនឆ្ងាយពេក អំពីស្រុក ល្មមទៅល្មមមកបាន ល្មមពួកមនុស្សដែលត្រូវការដោយប្រយោជន៍ងាយនឹងទៅមក ជាទីមិនច្របូកច្របល់ក្នុងវេលាថ្ងៃ មានសម្ងួតបាន ឥតមានសម្ងួតគឹកកង ជាទីប្រាសចាកខ្យល់បក់មកអំពីសរីរៈនៃជនគួរជាទីធ្វើការសម្ងាត់នៃមនុស្ស ទើបជាទីគួរដល់វិវេកក្នុងវេលាយប់ ។

อฏฺฐสา เขา อนาถปิณฺฑิเกา คหปติสฺส ภริยา กาฬ-
มารสฺสา[๑] ธีตา ปมาย คพฺภสฺส ปติกุลา อาคจฺฉนฺตี
คมนาคมนสมฺปนฺนา อตฺตกามา อตฺตการา มนุสฺสานํ
อภิกฺกมนียา ปฏิกฺกมนียา ฐาเน นิสีทนสมฺปนฺนา อปฺป-
ฏิกฺกูลา ปฏิสนฺถารกุสลา มนุสฺสภยา เสยฺยาทีนิ ปฏิสลฺ-
ลานสารุปฺปานิ ปฏิสฺสาย ยาย เวลาย ภริยาย[๒] สทฺ-
ธึ อุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา เวลํ ภริยาย ฌานภาเว
เญตฺวา เย อยฺยปุตฺต ธีตาย อาคมึ กงฺขนฺติ ฯ อ-
เนยฺยา คหปตี อาเวเทหิ อยิ เตาติ ฯ
คหิโต อยฺยปุตฺต อาคเมหีติ ฯ น คหปตี คหิโต
อาคเมหีติ ฯ คหิโต น คหิโตติ ภิยฺยาปิ
มหามตฺเต ปุจฺฉิ ฯ ยมหมตฺตา ฯเปฯ ปุจฺฉิ ยโต
ตยา อยฺยปุตฺต สุตฺตา ตโต คหิโต อาคเมหีติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. กุมารสฺส ฯ ๒ ฉ. ม. กุมารา ฯ

អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ បានឮព្រាត្រឡប់ថា ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម្ម ព្រះសង្ឃ ជាទីមិនធ្លាយពេក មិនដឹងពេកអំពីស្រុក ល្មមទៅមកបាន ល្មមពួកមនុស្សដែលត្រូវការនឹងប្រយោជន៍ផ្សេងទៅមកបាន មិនច្រឡូកច្រឡំ ក្នុងវេលាថ្ងៃ មានសម្រេចតិច តែមានសម្រេចគឺកកង់ជាទីប្រាសចាកឈ្លបចាកមកអំពីសំរែះនៃមនុស្ស គួរជាទីធ្វើការសម្ងាត់នៃមនុស្ស ជាទីគួរដល់វិវេកក្នុងវេលាយប់ លុះឮព្រាត្រហើយក៏ចូលទៅរកព្រះពុទ្ធ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះពុទ្ធអនាថបិណ្ឌិកគហបតិថា បពិត្រព្រះអយ្យបុត្រ សូមព្រះអង្គប្រទានទ្រព្យមកខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីនឹងធ្វើអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ព្រះពុទ្ធត្រាស់ថា ម្នាលគហបតិ អាត្មាឲ្យ (អ្នកទេ) មិនបានទេ តែអាត្មាតម្រង់ (អ្នកឲ្យ) ទៅ គឺត្រាស់ដោយកោដិនៃតថាគតបាណៈ (ទើបឲ្យបាន) ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិទូលថា បពិត្រព្រះអយ្យបុត្រ អាត្មាខ្ញុំព្រះអង្គមានជំងឺយកហើយ ។ ព្រះពុទ្ធត្រាស់ថា ម្នាលគហបតិ អ្នកកុំសាលយកអាត្មា (ចាំយើងសួរពួកមហាមាត្រអ្នកវិនិច្ឆ័យសេចក្តីសិន) ។ ព្រះពុទ្ធត្រាស់នឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ក៏សួរពួកមហាមាត្រអ្នកវិនិច្ឆ័យសេចក្តីថា អាត្មាគួរឲ្យអនាថបិណ្ឌិកគហបតិយក ឬមិនឲ្យយកទេ ។ ពួកមហាមាត្រពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអយ្យបុត្រ ព្រះអង្គបានកាត់ថ្លៃអាត្មាចំនួនប៉ុន្មាន ក៏ឲ្យអនាថបិណ្ឌិកគហបតិទូលយក ដោយថ្លៃប៉ុណ្ណោះចុះ ។

អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ សកេដេហិ ហារេ
ឯញ្ញហារេត្វា ជេតវនេ គោដ្ឋំ សន្ថរាបេសិ ។
សកឹ ឯហិ ហារេ ឯោតស្ស ខីរស្ស គោដ្ឋ-
កសាមន្តា ឧប្បន្នោតិ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ
គហបតិ មនុស្សេ អាណាបេសិ តត្ថ តត្ថ ហារេ
អាហរថ ឥមំ ខីរស្ស សន្ថរិស្សាមាតិ ។ អថខោ ជេ-
តស្ស រាជកុមារស្ស ឯតទហោសិ ន ខោ ឥទំ ខីរកំ
ភរិស្សតិ យថាយំ គហបតិ តាវពហុំ ហារេ បរិភុ-
តីតិ ។ អថខោ ជេតោ រាជកុមារោ (๑) អនាថបិណ្ឌិកំ
គហបតឹ ឯតទវោច អលំ គហបតិ មា តំ ខីរស្ស
សន្ថរាបេសិ នេហិ មេ តំ ខីរស្ស មមេតំ ធានំ ក-
រិស្សតីតិ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ អយំ
ខោ ជេតោ រាជកុមារោ អភិញ្ញាតោ ញាតមនុស្សោ
មហេទ្ធិកោ ខោ បន ឱវទិតុំ ញាតមនុស្សានំ ឥមស្មឹ
ធម្មវិនយេ បសាទេតុំ តំ ខីរស្ស ជេតស្ស រាជ-
កុមារស្ស អទាសិ ។ អថខោ ជេតោ រាជកុមារោ

๑ ឧ. ម. ឱទាតវោ អថខោ ជេតោ រាជកុមារោតិ ឃរេ ន ទិស្សតិ ។

លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិបានឲ្យគេផ្ទុកប្រាក់ដោយរទេះទាំង
ឡាយហើយឲ្យក្រាលតំរៀប ដោយកោដិនៃគហាបណៈ ក្នុងវិត្រវបស់
ជេតកុមារ ។ ប្រាក់ដែលជញ្ជូនយកមកតែម្តងប៉ុណ្ណោះ មិនគ្រាន់ត្រង់
ទីតុកាសបន្តិចជុំវិញទ្វារខ្លោងទ្វារ ។ ឯអនាថបិណ្ឌិកគហបតិក៏បានបង្គាប់ពួក
មនុស្សថា នែនាយពាល់គ្នា ចូរអ្នកទៅនាំយកប្រាក់មកទៀត យើងនឹង
ក្រាលត្រង់ទីតុកាសនេះ ។ គ្រានោះ ជេតកុមារមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះ
ថា គហបតិនេះចំណាយប្រាក់ច្រើនដល់ម្ល៉ោះ ចំពោះតែកិច្ចណា កិច្ចនោះមិន
មែនជារបស់ថោកទាបទេ ។ លំដាប់នោះ ជេតកុមារពោលនូវពាក្យនេះ
នឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិថា ណ្ហើយគហបតិ អ្នកកុំឲ្យក្រាលទីតុកាសនោះ
ឡើយ អ្នកចូរឲ្យទីតុកាសនោះដល់ខ្ញុំ ទានទ្រុះនឹងមានដល់ខ្ញុំ ។ លំដាប់
នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិបានថ្វាយទីតុកាសនោះ ដល់ជេតកុមារ
ដោយគិតថា ជេតកុមារនេះ ជាមនុស្សល្បីល្បាញមានមនុស្សស្គាល់
(ច្រើន) មានឫទ្ធិច្រើន ឯសេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងធម្មវិន័យនេះ (នឹងមាន) ដល់
ពួកមនុស្សដែលគេស្គាល់ មានសភាពយ៉ាងនេះ ។ គ្រានោះជេតកុមារ

ตสฺมึ ขุ ตาสเ ตาวตกานิ ฆรานิ ฯ อถโข อญ-
ญตโร ปุริโส เตสญฺเว ทฺวินฺนญฺเว ฆรานเมนฺตเร ฆรานิ
มินิตฺวา เตสญฺเว ทฺวินฺนญฺเว ฆรานเมนฺตเร ปริ-
เวณานิ มินิตฺวา ตาสญฺเว ทฺวินฺนญฺเว ฆรานเมนฺตเร
ฆรานิ มินิตฺวา ตาสญฺเว ทฺวินฺนญฺเว ฆรานเมนฺตเร
ปริเ

ปานกสาฏกทฺวาเรกฺขณตฺถาย ฯ ลทฺธปฏิลาภาปิ อนาถปิณฺฑิก-
คหปตินา เวฬุวิหาโร เวฬุวริเวณ เวฬุปฏิมา เวฬุปณฺฑุ-
สาลา เวฬุเภรีกโปโส เวฬุกปลฺลิยกุฏิ เวฬุวฏฺฏกุฏิ เวฬุกณฺฏก-
เวชฺชนิ เวฬุสาลาสมฺพาธปฏิกฺเขปนิ เวฬุอณฺฑุพนฺธนคนฺธกุฏิ
เวฬุเภรีกโปสกุฏิ เวฬุสาลาเวฬุเภรีกโปสกุฏิ เวฬุสฺสยปญฺชรกุฏิ
เวฬุมณฺฑปกุฏิเชตวเน ฯ

(๓๖๗) ตทา โข ภควา ราชคหสมีเป เวฬุวเน กลนฺทก-
นิวาเป ภิกฺขุสงฺฆปริวุโต นิสินฺโน โหติ ปุรตฺถิมาย ทิสาย ราชา
มาคธิโก เสนิโย พิมฺพิสาโร ปาสาทิกาย ปริสาย ปริวุโต นิสินฺโน
โหติ ปุรตฺถิมาย ทิสาย ฯ ตตฺร ภควา ราชานญฺจ มาคธิกํ เสนิยํ
พิมฺพิสารญฺจ ปาสาทิกญฺจ ปริสญฺจ ปุรตฺถิมาย ทิสาย นิสินฺนา

(๓๖๘) តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា សក្កេន្តិ ឧរវិកម្មំ ករោន្តិ យេបិ កិក្ខូ ឧរវិកម្មំ អនិច្ឆន្តិ តេបិ សក្កេន្តិ ឧបដ្ឋន្តិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន ។

(๓๖๙) អថខោ អញ្ញតរស្ស ឧច្ឆុទ្ធនស្ស តុន្នវាយស្ស ឯតទហោសិ ន ខោ មយំ ឥមំ ភរិស្សតិ យថាយំមេ មនុស្សា សក្កេន្តិ ឧរវិកម្មំ ករោន្តិ យន្នូនាហំបិ ឧរវិកម្មំ ករេយ្យន្តិ ។ អថខោ សោ ឧច្ឆុទ្ធោ តុន្នវាយោ សាមំ ចក្កលុំ មទ្ទិត្វា ឧដ្ឋាយោ ចិរំនិត្វា ករុំ[1] ឧដ្ឋាបេសិ ។ តេន អករុសលេន ចិតា វដ្ដា កិត្តិ បរិមតិ[2] ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។បេ។ តតិយម្បិ ខោ សោ ឧច្ឆុទ្ធោ តុន្នវាយោ សាមំ ចក្កលុំ មទ្ទិត្វា ឧដ្ឋាយោ ចិរំនិត្វា ករុំ ឧដ្ឋាបេសិ ។ តេន អករុសលេន ចិតា វដ្ដា កិត្តិ បរិមតិ ។ អថខោ សោ ឧច្ឆុទ្ធោ តុន្នវាយោ ទុក្ខាយតិ ទិយតិ តិប្បាពាធំ យេ

---

๑ ម. ករុំ ។ ๒ ម. បរិមតិ ។

(៣៦៨) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយកំពុងយកចិត្តទុកជាក់ធ្វើនវកម្ម គឺការងារប្តឹកំបានផ្គត់ផ្គង់ពួកភិក្ខុដែលជាអ្នកប័ព្រនវកម្មដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ ទិដ្ឋគេលដ្ឋបរិក្ខារថ្នាំជាបច្ច័យសម្រាប់អ្នកជម្ងឺដោយគោរព ។

(៣៦៩) លំជាប់នោះ មានជាងដុលប្បដេរម្នាក់ ជាអ្នកកំសត់ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ពួកមនុស្សទាំងនេះកំពុងយកចិត្តទុកជាក់ធ្វើនវកម្ម ព្រោះអំពើណា អំពើនេះមិនមែនជារបស់ថោកទាបទេ បើដូច្នោះគួរតែអញធ្វើនវកម្មដែរ ។ ឯជាងដុលប្បដេរជាអ្នកកំសត់នោះជាន់ដីចោះឥដ្ឋហើយធ្វើជញ្ជាំងដោយខ្លួនឯង។ ជាងដុលនោះមិនឈ្ងាសរៀប ជញ្ជាំងរៀបជញ្ជាំងក៏រលំទៅ ។ ជាងដុលកំសត់នោះជាន់ដីឥដ្ឋធ្វើជញ្ជាំងដោយខ្លួនឯងអស់វារៈជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ អស់វារៈជាគំរប់បីដងផង ។ ជាងដុលមិនឈ្ងាសនោះធ្វើជញ្ជាំងរៀប ជញ្ជាំងក៏រលំទៅ ។ លំជាប់នោះជាងដុលកំសត់នោះពោលពាល តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ជនទាំងឡាយណា

ឥមេសំ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ទេន្តិ ចីវរបិណ្ឌ-
បាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ តេ ឥមេ
ជិវន្តិ អនុសាសន្តិ តេសញ្ច នវកម្មំ អធិដ្ឋន្តិ
អហំ បនម្ហិ ឧច្ឆង្គោ ន មំ កោចិ ជិវតិ ឯ អ-
នុសាសតិ ឯ នវកម្មំ ឯ អធិដ្ឋតីតិ ។ អស្សាសុំ ខោ
តំក្ខុ តស្ស ឧច្ឆង្គស្ស តុដ្ឋាយស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស
ខីយន្តស្ស វិហាចេន្តស្ស ។ អថខោ តេ តំក្ខុ ភិក្ខវោ
ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ
ឯតស្មិំ បករណេ ធម្មិ កថំ កត្វា តំក្ខុ អាមន្តេសិ
អនុជានាមិ តំក្ខុវេ នវកម្មំ ធាតុំ នវកម្មំកោ តំក្ខុវេ
តំក្ខុ ឧស្សុក្កំ អាបជ្ជិតុ តិត្តិ ឧ ខោ វិហារេ
ខិប្បំ បរិយោសានំ តត្ថេយ្យាតិ ខណ្ឌផុល្លំ បដិសង្ខ-
រិស្សតិ ។ ឥវញ្ច បន តំក្ខុវេ ធាតព្ពំ ។ បឋមំ តំក្ខុ
យាចិតព្ពោ ។ យាចិត្វា ព្យត្តេន តំក្ខុនា បដិពលេន
សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ

ឲ្យចំវារ ចំណែកជាតសេខាសនៈ ទឹងកេសជ្ជចំគ្រាវភ្នំជាបច្ច័យសម្រាប់អ្នកជម្ងឺ ដល់ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍នេះ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍នេះខ្លួនាន ប្រឿនប្រដៅទូវដនចាំងឡាយផង ក៏ប់រងទូវនវកម្មរបស់ជនចាំងនោះផង ចំណែកខាងអញជាមនុស្សកំសត់ គ្មានអ្នកណាមួយជួយខ្លួនាន ប្រឿនប្រដៅឬក៏ប់រង ទូវនវកម្មរបស់អញសោះឡើយ ។ ពួកតិក្ខុក៏ជានឮជាងដុលកំសត់នោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ។ តិក្ខុចាំងនោះ កំគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទានេះ ជំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅតិក្ខុចាំងឡាយមកថា ម្នាលតិក្ខុចាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យតិក្ខុ) ឲ្យនវកម្ម(១) ម្នាលតិក្ខុចាំងឡាយ តិក្ខុប្រកបដោយនវកម្មទឹងជល់ទូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា គិតដូចម្តេចទឹងឲ្យវិហារហើយឆាប់ ទឹងជួសជុលទូវទីដែលបាក់បែកឡើងវិញបាន ។ ម្នាលតិក្ខុចាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ មុនតម្បង់ត្រូវសង្ឃសូមតិក្ខុ ។ លុះសូមហើយត្រូវតិក្ខុដែលឈ្លាសប្រតិភាលឆ្លើងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

---

(១) បើមានឧបាសកមានសទ្ធាធ្វើការងារឬ្ម គឺសាងវិហារកុងដាដើមព្រះគេនសង្ឃ សង្ឃត្រូវចាត់ភិក្ខុដែលប៉ុនប្រសប់ណាមួយ ឲ្យជាអ្នកជួយរ៉ាប់រងត្រួតត្រាការងារនោះ ដ្ឋិបកាលឥាងវិសាខាសាងបុព្វារាម ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ចាត់ព្រះមោគ្គល្លានឲ្យជាអ្នកជួលត្រួតត្រាជ្វើញ្ញោះ ។

យធំ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស ក.
ហាបតិនោ វិហារំ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ទាតុន្តិ
ឧទេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ
សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស គហបតិនោ វិហារំ
ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ទាតុំ ន្ទេតិ ។ យស្សា-
យស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស គហបតិនោ វិហារស្ស
ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ទានំ សោ តុណ្ហស្ស
យស្ស ន ក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ទិន្នោ សង្ឃេន
ឥត្ថន្នាមស្ស គហបតិនោ វិហារោ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុ-
នោ ទានំ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវ-
មេតំ ធារយាមីតិ ។

(៣៧០) អថខោ ភគវា វេសាលិយំ យថាភិរន្តំ
វិហរិត្វា យេន សាវត្ថី តេន ចារិកំ បក្កាមិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយានំ ភិក្ខូនំ អន្តេវាសិកា
ភិក្ខូ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស បុរតោ បុរតោ គច្ឆា
វិហារេ បរិក្កណ្ហន្តិ សេយ្យាយោ បរិក្កណ្ហន្តិ ឥទំ
អម្ហាកំ ឧបជ្ឈាយានំ ភវិស្សតិ ឥទំ អម្ហាកំ អាចរិយានំ

បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យនូវនវកម្មដល់ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ចំពោះវិហារបស់គហបតិឈ្មោះនេះ។ នេះជាញត្តិ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃឲ្យនវកម្មដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ចំពោះវិហារ របស់គហបតិឈ្មោះនេះ ការឲ្យនវកម្មដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ចំពោះវិហារ របស់គហបតិឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង។ សង្ឃឲ្យនវកម្មដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ចំពោះវិហារ របស់គហបតិឈ្មោះនេះ គួរដល់សង្ឃព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយការស្ងៀមយ៉ាងនេះ។

(๓๗๐) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅក្នុងក្រុងវេសាលី គួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុជាអន្តេវាសិក របស់ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នា ដើរវែងទៅខាងមុខ។ សង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ក៏ហួងហែងវិហារ ហួងហែងទីដេកយ៉ា ទីនេះសម្រាប់ឆបដ្ឋាយ៍របស់ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់អាចារ្យ

กาสฺสเต ๗ธิ อคฺคกิ กาสฺสเตติ ฯ อถโข อายสฺมา สาริปุตฺโต พุทฺธปฺปมุขสฺส สงฺฆสฺส ปิฏฺเฐ ปิฏฺเฐ คจฺฉนฺโต วิหาเรสุ ปริเวเณสุ เสยฺยาสุ ปริเวณสุ เสยฺยาสุ อลคมาโน อญฺญตรสฺมึ รุกฺขมูเล นิสีทิ ฯ อถโข ภควา รตฺติยา ปจฺจูสสมยนฺติ ปจฺจุฏฺฐาย ขุณฺณาสนฺติ ฯ อายสฺมาปิ สาริปุตฺโต ขุณฺณาสนฺติ ฯ เตน ขลุเตติ ฯ อถ ภควา สาริปุตฺเตติ ฯ กิสฺส ปน สาริปุตฺต เอตฺตก นิสินฺนตฺถ ฯ อถโข อายสฺมา สาริปุตฺโต ภควนฺตเมต อโวจ ฯ

(๓๗๑) อถโข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรเณ ภิกฺขุสงฺฆ สนฺนิปาตาเปตฺวา ภิกฺขู ปฏิปุจฺฉิ สจฺจ กิร ภิกฺขเว ธมฺมกถายนฺติ ภิกฺขนฺติ อาจริยนฺเตวาสิกา ภิกฺขู พุทฺธปฺปมุขสฺส สงฺฆสฺส ปุรโต ปุรโต คจฺฉนฺติ วิหาเร ปริเวณนฺติ เสยฺยายา ปริเวณนฺติ ๗ธิ อคฺคกิ ขุปชฺฌายนฺติ กาสฺสเต ๗ธิ อคฺคกิ อาจริยนฺติ กาสฺสเต

របស់ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់ពួកយើង ។ កាលនោះ ព្រះសារីបុត្ត មានអាយុទៅអំពីខាងក្រោយ ។ សង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន កាលបើពួកអន្តេវាសិក របស់ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុហួងហែងវិហារ ហួងហែងទីដេកហើយ លោកគ៌ំកទីសំណឹងមិនបាន ទើបទៅតង់ទៀបតល់ឈើ ១ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តំនៀងឡើង ក្នុងពេលបឋមសសម័យនៃរាត្រី ហើយទ្រង់ក្អកត្រហែម ។ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុក៏ក្អកត្រហែមដែរ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នរណានៅក្នុងទីនុ៎ះ ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះសារីបុត្ត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្ត ហេតុអ្វីក៏អ្នកមកអង្គុយក្នុងទីនេះ ។ ឯព្រះសារីបុត្ត មានអាយុក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

(៣៧១) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរបញ្ហាភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុជាអន្តេវាសិករបស់ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ដើរជែងទៅខាងមុខ។ សង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ហើយហួងហែងវិហារ ហួងហែងទីដំណេកថា ទីនេះសម្រាប់ឧបជ្ឈាយ៍របស់ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់អាចារ្យរបស់ពួកយើង

ឥទំ អម្ហាកំ ភវិស្សតីតិ ។ សង្ឃំ កតភាតិ ។ វិតរហិ
ពុទ្ធោ កតភា កតបឹ ហិ ឆាម តេ តិក្ខវេ មោឃបុរិសា
ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស បុរតោ បុរតោ កត្តា វិហារេ
បរិក្ខហេស្សន្តិ សេយ្យថាយោ បរិក្ខហេស្សន្តិ ឥទំ អម្ហាកំ
ឧបជ្ឈាយានំ ភវិស្សតិ ឥទំ អម្ហាកំ អាចរិយានំ ភវិស្សតិ
ឥទំ អម្ហាកំ ភវិស្សតីតិ ឯតំ តិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ ។ បេ ។ វិតរហិត្វា ឆម្ភឹ កតឹ កត្វា តិក្ខ
អាមន្តេសិ តោ តិក្ខវេ អរហតិ អគ្គាសនំ អគ្គោទកំ
អគ្គបិណ្ឌន្តិ ។ ឯកមេ តិក្ខ ឱវាទាហំសុ យោ កត.
វា ខត្តិយកុលា បព្ពជិតោ សោ អរហតិ អគ្គាសនំ
អគ្គោទកំ អគ្គបិណ្ឌន្តិ ។ ឯកមេ តិក្ខ ឱវាទាហំសុ
យោ កតភា ព្រាហ្មណកុលា បព្ពជិតោ សោ អរហតិ
អគ្គាសនំ អគ្គោទកំ អគ្គបិណ្ឌន្តិ ។ ឯកមេ តិក្ខ

ទីនេះសម្រាប់ពួកយើង ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមោឃបុរសនោះមិនសមបើនឹង ដើរដែនទៅខាងមុខ ។ សង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ហើយហួងហែងវិហារ ហួងហែងទីដំណេកថា ទីនេះសម្រាប់ឧបជ្ឈាយ៍របស់ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់អាចារ្យរបស់ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់ពួកយើងដូច្នេះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែនដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ក៏ធ្វើធម្មកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដូចម្តេចគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ(១) ទឹកប្រសើរ(២) ទន់ដុំថ្ងាយប្រសើរ(៣)បាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណាចេញអំពីខត្តិយត្រកូលមកបួស ភិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ ទន់ដុំថ្ងាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណាចេញអំពីព្រាហ្មណត្រកូលមកបួស ភិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ ទន់ដុំថ្ងាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះ

---

១ អដ្ឋកថា ថា សំដៅយកអាសនៈសម្រាប់ព្រះថេរៈ ។ ២ សំដៅយកទឹកក្តៅណាទកៈ ។
៣ សំដៅយកដុំថ្ងាយសម្រាប់សង្ឃត្តេរៈ ។

ฝ่ายมาตุคามใด ประกอบด้วยองค์ ๕ ประการนี้ นางนั้นย่อมได้ความเป็นอัครมเหสี ๑

ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កិក្ខុណាចេញអំពីគេហបតិត្រកូលមកបួស កិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុទៀតក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កិក្ខុណារៀនគម្ពីរព្រះសូត្រ កិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុទៀតក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កិក្ខុណាទ្រទ្រង់វិន័យ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កិក្ខុណាជាធម្មកថិក កិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុទៀតក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កិក្ខុណាបានបឋមជ្ឈាន កិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុទៀតក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កិក្ខុណាបានទុតិយជ្ឈាន កិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុទៀតក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កិក្ខុណាបានតតិយជ្ឈាន ។ បេ ។ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កិក្ខុណាបានចតុត្ថជ្ឈាន កិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុទៀត

ឯវមាហំសុ យោ ភគវា សោតាបន្នោ សោ អរហតំ អគ្គាសនំ អគ្គោទកំ អគ្គបិណ្ឌន្តិ ។ ឯតគ្គេ តំក្ខ ឯវមាហំសុ យោ ភគវា សកទាគាមី(១) ។បេ។ យោ ភគវា អនាគាមី ។បេ។ យោ ភគវា អរហា សោ អរហតំ អគ្គាសនំ អគ្គោទកំ អគ្គបិណ្ឌន្តិ ។ ឯតគ្គេ តំក្ខ ឯវមាហំសុ យោ ភគវា តេវិជ្ជោ សោ អរហតំ អគ្គាសនំ អគ្គោទកំ អគ្គបិណ្ឌន្តិ ។ ឯតគ្គេ តំក្ខ ឯវមាហំសុ យោ ភគវា ឆឡភិញ្ញោ សោ អរហតំ អគ្គាសនំ អគ្គោទកំ អគ្គបិណ្ឌន្តិ ។

(៣៧២) អថខោ ភគវា តំក្ខ អាមន្តេសិ ភូតបុព្វំ តំក្ខវេ ហិមវន្តបស្សេ(២) មហាឥន្ទ្រោ អហោសិ ។ តំ តយោ សហាយា ឧបដ្ឋាយ វិហរឹសុ តិត្តិរោ ច មក្កដោ ច ហត្ថិនាគោ ច ។ តេ អញ្ញមញ្ញំ អគារវា អប្បតិស្សា អសគារកវុត្តិកា វិហរឹសុ(៣) ។ អថខោ តំក្ខវេ តេសំ សហាយានំ ឯតទហោសិ អហោ ពត

---

១ ម. សកទាគាមី ។ ២ ម. ហិមវន្តបទេសេ ។ ៣ ម. វិហរន្តិ ។

ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កិក្ខុណាជាសោតា-
បន្ន កិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ ទន់ដុំបាយប្រ-
សើរបាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមាន
ភាគ កិក្ខុណាជាសកិទាគាមី ។ បេ ។ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កិក្ខុណា
ជាអនាគាមី ។ បេ ។ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កិក្ខុណាជាអរហន្ត កិក្ខុ
នោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ ទន់ដុំបាយប្រសើរបាន ។
ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កិក្ខុ
ណាបានវិជ្ជា ៣ កិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ ទន់
ដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
ព្រះមានព្រះភាគ កិក្ខុណាបានអភិញ្ញា ៦ កិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈ
ប្រសើរ ទឹកប្រសើរ ទន់ដុំបាយប្រសើរបាន ។

(៣៧២) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយហេតុ (នេះ) ធ្លាប់មានមកហើយ នៅខាង
ហិមវន្តប្បទេសមានដើមជ្រៃធំ ១ ដើម ។ សត្វញត្តគឺ ទា ១ ស្វា ១ ដំរី ១ ជា
សំឡាញ់គ្នាតែងនៅអាស្រ័យនឹងដើមជ្រៃធំនោះ ។ សត្វទាំងនោះមិនគោ-
រព មិនគោតក្រែង មិនប្រព្រឹត្តស្មោះស្ម័គ្រចៅរៀងចៅមករកគ្នាឡើយ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វជាសម្លាញ់នឹងគ្នាទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះថា ន

មយំ ជានេយ្យាម យំ អម្ហាកំ ជានិយា មហន្តតរំ តំ
មយំ សក្ការេយ្យាម គរុំការេយ្យាម មានេយ្យាម បូ-
ជេយ្យាម តស្ស ច មយំ ឱវាទេ តិដ្ឋេយ្យាមាតិ ។
អថខោ តិក្ខវេ តិត្តិរោ ច មក្កដោ ច ហារិតកំ បុច្ឆិ-
សុ តុំ សម្ម កឹ ចោរណំ សរសីតិ ។ យជាហំ សម្ម
ចោតសោ(១) ហោមិ ឥមំ ឯក្រោជំ អឌ្ឍក សត្តំ ក-
រិត្វា អតិក្កមាមិ អក្កន្តរកំ មេ ខុទរំ ឆុបតិ ឥមាហំ
សម្ម ចោរណំ សរាមីតិ ។ អថខោ តិក្ខវេ តិត្តិរោ ច
ហារិតកោ ច មក្កដំ បុច្ឆិសុ តុំ សម្ម កឹ ចោរណំ សរ-
សីតិ ។ យជាហំ សម្ម ជាចោ ហោមិ ឆមាយំ ឯសីឯិត្វា
ឥមស្ស ឯក្រោជស្ស អក្កន្តរកំ ខាជាមិ ឥមាហំ សម្ម
ចោរណំ សរាមីតិ ។ អថខោ តិក្ខវេ មក្កដោ ច ហារិ-
ជាតោ ច តិត្តិរំ បុច្ឆិសុ តុំ សម្ម កឹ ចោរណំ សរ-
សីតិ ។ អមុកស្មឹ សម្ម ឱកាសេ មហាឯក្រោជោ
អហោសិ តតោ អហំ ជលំ(២) កក្ខិត្វា ឥមស្មឹ ឱកា-
សេ វច្ចំ អកាសិំ តស្សាយំ ឯក្រោជោ ជាតោ តជា-
ហំ(៣) សម្ម ជាតិយា មហន្តតរោតិ ។ អថខោ តិក្ខវេ

---

១ ម. ធាចោ ។ ២ ម. ឯកំ ជិលំ ។ ៣ ម. តទាចហំ ។

ពួកយើងឆ្កើម្តេចទើងដឹងពិតថា នរណាជាធំពីកំណើតជាងយើង ។ ត្រូវធ្វើ
សក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព កាប់អាន បូជាអ្នកនោះ មួយទៀតយើងត្រូវឋិត
នៅក្នុងឱវាទរបស់អ្នកនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ទេវទត្តស្វា
សួរដំរីថា ម្នាលសម្លាញ់ អ្នកបានរលឹកឃើញហេតុពីមុនដូចម្តេច ។ ដំរីឆ្លើយ
ថា ម្នាលសម្លាញ់ទាំងឡាយ កាលដែលខ្ញុំនៅតូច ខ្ញុំធ្លើដើមជ្រៃនេះ ក្នុង
ចន្លោះភ្លៅទាំងពីរហើយដើរទៅ បុងត្រួយ (ជ្រៃនេះ) ទល់ទើងពោះខ្ញុំ ម្នាល
សម្លាញ់ទាំងឡាយ ខ្ញុំរលឹកឃើញនូវហេតុពីមុនដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ កាលនោះ ទេវទត្តដំរីសួរស្វាថា ម្នាលសម្លាញ់ អ្នករលឹកឃើញ
ហេតុពីមុនដូចម្តេចខ្លះ ។ ស្វាឆ្លើយថា ម្នាលសម្លាញ់ទាំងឡាយ កាល
ដែលខ្ញុំនៅតូច ខ្ញុំអង្គុយលើផែនដី ហើយទំពាស៊ុត្រួយជ្រៃនេះ ម្នាល
សម្លាញ់ទាំងឡាយ ខ្ញុំរលឹកឃើញហេតុពីមុនដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
គ្រានោះ ស្វាទើងដំរីសួរទៅទេវទត្តថា ម្នាលសម្លាញ់ អ្នករលឹកឃើញហេតុ
ពីមុនដូចម្តេចខ្លះ ។ ទេវទត្តឆ្លើយថា ម្នាលសម្លាញ់ទាំងឡាយ ក្នុងទីឯណោះ
មានដើមជ្រៃធំ ១ ដើម ខ្ញុំស៊ីផ្លែរួចហើយ ហើរមកអំពីនោះ មកបន្ទោបង់
ចុះក្នុងទីកាសនេះ ជ្រៃនេះក៏កើតអំពីចុះរបស់ខ្ញុំ ម្នាលសម្លាញ់ទាំងឡាយ
ខ្ញុំជាសត្វធំពីកំណើត តាំងអំពីកាលនោះមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

មក្កដោ ច មាតង្គតោ ច តិត្តិរំ ឯតទវោចុំ ភូមិ សម្ម អម្ហាកំ ជាតិយា មហន្តតរោ តំ មយំ សក្ការំសម្មានេម ក. រុំការំសម្មានេម មានេសម្មានេម បូជេសម្មានេម តុយ្ហញ្ច មយំ ខុ. ញាតេ តំដ្ឋេយ្យាមាតិ(๑) ។ អថខោ តិត្តិរោ តិត្តិរតេ មក្កដញ្ច មាតង្គញ្ច បញ្ចសុ សីលេសុ សមាទបេសិ អត្តនា ច បញ្ចសុ សីលេសុ សមាទាយ វត្តតិ ។ តេ អញ្ញមញ្ញំ សការញ្ច សម្មានញ្ច សក្ការុត្តិការញ្ច វិហរិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជិំសុ ។ ឯតំ ខោ តិត្តិរេ តិត្តិរិយំ នាម ព្រហ្មចរិយំ អហោសីតិ ។

(๓๗๓) យេ វុឌ្ឍមបចាយន្តិ
ឧភ ធម្មស្ស កោវិទា
ឥដ្ឋេ ធម្មេ ច ទាសំសា
សម្បរាយោ ច សុក្ខតីតិ ។

តេ បាំ នាម តិត្តិរេ តិរច្ឆានគតា ទាណា អញ្ញមញ្ញំ សការញ្ច សម្មានញ្ច សក្ការុត្តិការញ្ច វិហរិស្សន្តិ ន ខ្វេតំ(๒) តិត្តិរេ សោភេថ យំ តុម្ហេ ឯវំស្វាក្ខាតេ

๑ ម. តំដ្ឋេស្សាមាតិ ។ ๒ ម. ភោតិ ។

ស្វាទឹងដើរបានពោលពាក្យនេះទើបខាតថា ម្នាលសម្លាញ់ អ្នកជាធំ ពីកំណើតជាងយើង យើងទើរឆ្លើសក្តារៈ គោរព កាប់អាន បូជាអ្នក មួយទៀត យើងទឹងតាំងនៅក្នុងឱវាទរបស់អ្នក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ខាត្សស្វាទឹងដើរកាន់សីលទាំង ៥ ហើយសមាទានប្រព្រឹត្តសីលទាំង ៥ ដោយខ្លួនឯង ។ សត្វទាំងឡាយនោះគោរពកោតក្រែង ប្រព្រឹត្តស្មោះស្មើរៀបរៀងគ្នាមកវិញមកមកគ្នា លុះចំណាយ ១ខ្ន ទៅកាន់លោកខាងមុខ ក៏បានទៅកើតក្នុងសុគតិ គឺ ឋានសួគ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រហ្មចរិយធម៌ទុះឯង ឈ្មោះតិត្តិរិយព្រហ្មចរិយៈ ។

(๓๗๓) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ពួកជនដែលឈ្វាស ក្នុងធម៌ កោតក្រែងចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យ រមែងបានសេចក្តីសរសើរក្នុងបច្ចុប្បន្នផង បានសុគតិក្នុងបរលោកផង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលពួកសត្វតិរច្ឆានទាំងនោះ ម្តេចក៏ចេះគោរព កោតក្រែងប្រព្រឹត្តស្មោះស្មើ ដល់គ្នាទឹងគ្នាទៅបាន ចំណង់បើអ្នកទាំងឡាយបួសក្នុងធម៌វិន័យ ដែលតថាគតសំដែងហើយដោយប្រពៃ

ฉฬงฺควเนยฺโย ปฏิวิชฺฌติ สมาธิ อาทิมชฺฌปริโยสาเน สมถวิปสฺสนาวเสน ทฺวีหากาเรหิ ปวตฺตมานาปิ ปญฺญา ปาฏิปทาวเสน ปฏิวิชฺฌนฏฺเฐน เอกรสาติ วุตฺตา. ตสฺมา ปฏิปทาวเสน ปฏิวิชฺฌนฏฺเฐน เอกรสาติ ปา

យ៉ាងនេះ គួរណាស់តែគោរពកោតក្រែង ប្រព្រឹត្តស្មោះស្មើជល់គ្នាទឹងគ្នា ដោយហេតុណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរឆ្លើយហេតុនុ៎ះឲ្យល្អ ក្នុងសាសនានេះចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែនទាំងឲ្យជ្រះថ្លាជល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតការថ្វាយមង្គី ការក្រោកទទួល អញ្ជលិកម្ម សាមីចិកម្ម អាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ ទឹងដុំថ្វាយប្រសើរ (ជល់ភិក្ខុ) តាមលំដាប់ថាស់ខ្ចី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាវត្តជារបស់សង្ឃ ភិក្ខុមិនត្រូវយាត់ទាំងតាមលំដាប់ថាស់ខ្ចីទេ ភិក្ខុណាយាត់ទាំង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវន្ទិយបុគ្គល (បុគ្គលដែលភិក្ខុមិនត្រូវសំពះ) នេះមាន ១០ ពួក គឺ ភិក្ខុដែលបានឧបសម្បទាមុន មិនត្រូវសំពះភិក្ខុ ដែលបានឧបសម្បទាក្រោយ ១ មិនត្រូវសំពះអនុបសម្បន្ន ១ មិនត្រូវសំពះភិក្ខុចាស់ ដែលមានសំវាសផ្សេងគ្នាជាអធម្មវាទី ១ មិនត្រូវសំពះមាតុគ្រាម ១ មិនត្រូវសំពះមនុស្សខ្ទើយ ១ មិនត្រូវសំពះភិក្ខុដែលកំពុងទៀបវៀស ១ មិនត្រូវសំពះភិក្ខុដែលគួរពាញមក កាន់មូលាបត្តិ ១ មិនត្រូវសំពះភិក្ខុដែលគួរជល់មានត្ត ១ មិនត្រូវសំពះភិក្ខុដែលកំពុងប្រព្រឹត្តមានត្ត ១ មិនត្រូវសំពះភិក្ខុដែលគួរជល់អព្ភានកម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

តិក្ខត្តុំ ឧស អាឆ្ឌិយា ។ តយោមេ តិក្ខត្តុំ វន្ទិយា បច្ឆា ឧបសម្បន្នេន បុរេ ឧបសម្បន្នោ វន្ទិយោ ឆាឆា. សំឃសតោ វុឌ្ឍតរោ ធម្មឆាធី វន្ទិយោ សនេវតោ លោ-កោ តិក្ខត្តុំ[1] សមារកោ សព្រហ្មកោ សស្សមណ. ព្រាហ្មណិយា បជាយ សនេវមនុស្សាយ តថាតតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វន្ទិយោ ឥមេ ខោ តិក្ខត្តុំ តយោ វន្ទិយាតិ ។

(៣៧៩) តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា សង្ឃំ ឧទ្ទិស្ស មណ្ឌបេ បដិយាទេន្តិ សន្តរេ បដិយា-ទេន្តិ ឯកាសេ បដិយាទេន្តិ ។ ធម្មភណ្ឌិយោ តិក្ខត្តុំ អន្តេវាសិកា តិក្ខត្តុំ សង្ឃិកាយ កតិកាយ យថាវុឌ្ឍំ អនុញ្ញាតំ ឆោ ឧទ្ទិស្សភតន្តិ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស បុរតោ បុរតោ តត្ថ មណ្ឌបេ បរិក្ខិត្តេ សន្តរេ បរិក្ខិត្តេ ឯកាសេ បរិក្ខិត្តេ ឥទំ អម្ហាកំ ឧបជ្ឈា-យានំ ភវិស្សតិ ឥទំ អម្ហាកំ អាចរិយានំ ភវិស្សតិ ឥទំ អម្ហាកំ ភវិស្សតីតិ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ

---

๑ ម. សទេវកេ តិក្ខត្តុំ លោកេ ។

បុគ្គលដែលកិក្ខុមិនត្រូវសំពះមាន ๑๐ ចំពួកដូច្នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ វិនិយបុគ្គល (បុគ្គលដែលកិក្ខុត្រូវសំពះ) នេះមាន ๓ ពួក គឺកិក្ខុ
ដែលបានឧបសម្បទាក្រោយត្រូវសំពះកិក្ខុ ដែលបានឧបសម្បទាមុន ๑
ត្រូវសំពះកិក្ខុចាស់ជាង ដែលមានសំវាសផ្សេងគ្នាជាធម្មតា ๑ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ត្រូវថ្វាយបង្គំព្រះតថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ក្នុងលោកព្រម
ទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណៈ
ទន្ធព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេពទន្ធមនុស្សដ៏សេស ๑ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលដែលកិក្ខុត្រូវសំពះមាន ๓ ចំពួកដូច្នេះឯង ។

(๓๗๕) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ តាក់តែងមណ្ឌប
តាក់តែងកម្រាល តាក់តែងទីឧកាសចំពោះសង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយជា
សិស្សរបស់ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគិតគ្នាថា វត្ថុជារបស់សង្ឃ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់អនុញ្ញាតទៅតាមលំដាប់ចាស់ខ្លី ពិតមែនហើយ តែវត្ថុដែលគេធ្វើ
ឧទ្ទិស (ដល់សង្ឃ) ព្រះមានព្រះភាគមិនទាន់ទ្រង់អនុញ្ញាតនៅឡើយ
(លុះគិតដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាដើរជែងទៅពីខាងមុខ។ សង្ឃមានព្រះពុទ្ធ
ជាប្រធាន ហើយហួងហែងមណ្ឌប ហួងហែងកម្រាល ហួងហែងទីឧកាស
ថា ទីនេះសម្រាប់ឧបជ្ឈាយ៍របស់ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់អាចារ្យរបស់
ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់ពួកយើង ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ

พุทฺธปฺปมุขสฺส สงฺฆสฺส ปิฏฺฐโต ปิฏฺฐโต กตฺวา มญฺเจปิ ปาฏิหาริเยปิ สนฺถเรปิ ปาฏิหาริเยปิ ปาทกถลิเกปิ ปาฏิหาริเยปิ ปาทปีเฐปิ ปาฏิหาริเยปิ อลเกหาเรน อญฺชนีสฺมึ รุกฺขมูเล ฐเปสิ ฯ อถโข ภควา รตฺติยา ปจฺจูสสมยํ ปจฺจุฏฺฐาย อุฏฺฐาสิ ฯ อายสฺมาปิ สารีปุตฺโตปิ อุฏฺฐาสิ ฯ เถโรปิ ฯ อถ ภควา สารีปุตฺตเถรํ อามนฺเตสิ ฯ กปิสฺส ตฺวํ สารีปุตฺต ๕๐๐ ภิกฺขูนิ วาเจหิ ฯ อถโข อายสฺมา สารีปุตฺโต ภควโต ปฏิสฺสุตฺวา อาคเตสิ ฯ

(๓๗๖) อถโข ภควา ปฏิสฺสึ ภิกฺขุนึ ปฏิสฺสึ ปกาเรน กิตฺตึ สงฺฆึ สนฺนิปาตาเปตฺวา กิตฺตึ ปฏิปุจฺฉิ สจฺจํ กิร กิตฺตเย ตฺวญฺจิมานิ ปญฺจมานิ กิตฺตึ อาจิณฺณานิ กิตฺตึ สงฺฆกิจฺจานิ กตานิ ยถารูปึ อนุจฺฉวิกนฺติ โข ปฏิสฺสึ ภิกฺขุนึ ปฏิสฺสึ ปุราโต ปุราโต กตฺวา มญฺเจปิ ปาฏิหาริเยปิ สนฺถเรปิ ปาฏิหาริเยปิ ปาทกถลิเกปิ ปาฏิหาริเยปิ ปาทปีเฐปิ ปาฏิหาริเยปิ ๙ธิ อกฺขกาหิ อุปชฺฌายสฺส กาสิสฺสตฺ

ខិមន្តទៅពីខាងក្រោយ ។ សង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន កាលបើពួកអន្តេវាសិករបស់ឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ហួងហែងមណ្ឌប ហួងហែងកម្រាល ហួងហែងទីនុកាស (ដូច្នោះ) លោកមិនបានទីនុកាស ក៏ទៅតង់ខៀបតស់ឈើ ១ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តើនឡើង ក្នុងបច្ចូសសម័យនៃរាត្រី ហើយទ្រង់ក្អកត្រហែម ។ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ក៏ក្អកត្រហែមដែរ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នរណានៅក្នុងទីនុ៎ះ ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះសារីបុត្ត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលសារីបុត្ត ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមកអង្គុយក្នុងទីនេះ ។ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

(๓๗๖) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួរបញ្ហាក់ពួកភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយជាសិស្ស របស់ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគិតគ្នាថា វត្តជារបស់សង្ឃ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតតាមលំដាប់ឋានៈ ពិតមែនហើយ តែវត្តដែលគេទុកឲ្យ (ដល់សង្ឃ) ព្រះមានព្រះភាគមិនទាន់ទ្រង់អនុញ្ញាតនៅឡើយ (លុះគិតដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាជើរជែងទៅពីខាងមុខ ។ សង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ហើយក៏នាំគ្នា ហួងហែងមណ្ឌប ហួងហែងកម្រាល ហួងហែងទីនុកាសថា ទីនេះសម្រាប់ឧបជ្ឈាយ៍ របស់យើង

สัพพัง อัมหากัง อาจริยานัง ภวิสสติ สัพพัง อัมหากัง ภวิสสติ-
ติติ ฯ สัพพัง ภวิตถาติ ฯเปฯ ภิกขาหิตา ธัมมี ภวันตุ
ภวิตวา ภิกขู อามันเตสิ น ภิกขเว พุทธิสสภาวมัตตัง
ยถาวุตตัง ปัจจาหิตวัง เยว ปัจจาเหยยุ อาปัตติง
ทุกกฏสสาติ ฯ

(๓๗๗) เตน โข ปน สมเยน มนุสสา ภัตตัคเค อา-
คันตวา พุทธาสยาคมมหาสยาคานัง ปญญาเปตวา สัย-
ยาสนัง อาสันทิ ปล่งกัง โคณกัง จัตตกัง ปฏิกัง ปฏลิกัง
ตูลิกัง วิกติกัง อุทธโลมิง เอกันตโลมิง กฏิสสัง[๑]

๑ ฉ. กฏิสสัง ฯ

ទីនេះសម្រាប់អាចារ្យរបស់យើងឯ ទីនេះសម្រាប់យើងពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស ពិតមែន ។បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាគ្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះបីវត្ថុដែលគេធ្វើទុំដែស (ដប់សង្ឃ) ពួកភិក្ខុមិនត្រូវឃាត់ទាំងភៅតាមលំដាប់ថាស់ខ្លីទេ ភិក្ខុណាឃាត់ទាំង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ។

(៣៧៧) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយនាំគ្នាក្រាលអាសនៈខ្ពស់ អាសនៈប្រសើរ ក្នុងភេនកត្តទីជាច្រើនជុំវិញ (ប្រគេនពួកភិក្ខុ) អាសនៈខ្ពស់អាសនៈប្រសើរដូចម្តេចខ្លះ អាសនៈខ្ពស់អាសនៈប្រសើរនោះ គឺអាសន្ទិ (អាសនៈខ្ពស់ហួសប្រមាណ) បល្ល័ង្ក (គ្រែដែលមានជើងខ្ពស់រចិត្រដោយរូបសត្វសាហាវ) គោណក (ព្រំដែលមានពេមវែងជាង ៤ ផ្ទាប់) ចិត្តក (កម្រាលដែលធ្វើពីពេមសត្វរចិត្រ ដោយរូបសត្វសាហាវ) បដិក (កម្រាលមានពណ៌ដែលធ្វើដោយពេមសត្វ) បដលិក (កម្រាលដែលធ្វើដោយពេមសត្វជាផ្កាចង្កោម) តូលិក (កម្រាលដែលញាត់ដោយសំឡីគ) វិកតិក (កម្រាលដែលធ្វើដោយពេមសត្វរចិត្រ ដោយរូបសត្វមានសីហៈនឹងខ្លាធំជាដើម) ទុទ្ធលោមិ (កម្រាលដែលធ្វើដោយពេមសត្វមានពេមប្រាំងតែម្ខាង) ឯកន្តលោមិ (កម្រាលដែលធ្វើដោយពេមសត្វមានពេមប្រាំងពាំងពីរខាង) កដិស្សៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយខ្នៃមាសនឹងសូត្រ

កោសេយ្យំ កម្ពលំ (๑) កុត្តកំ ហត្ថត្ថរំ អស្សត្ថរំ រថត្ថរំ
អជិនប្បវេណិំ កទលិមិគប្បវរប្បច្ចត្ថរណិំ សឧត្តរច្ឆទំ ឧ-
ភតោលោហិតកូបធានំ ។ តំ ភិក្ខុ ភុញ្ជាយត្តា ជាតិយា-
សីទន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ
ភិក្ខវេ មហាបេត្តា តីណិ អាសន្ទិំ បល្លង្កំ ភូមត្ថរណំ អវសេសំ (๒)
តិហិវិកតិំ អតិរេកាសីទនំ ន ភវេ អតិរេកចតុរង្គុលំ ។

[๓๗๘] តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា
ភគ្គវេ អន្តរឃរេ ភូសោទនំ មញ្ចម្បិ បីឋម្បិ បញ្ញា-
បេន្តិ ។ តំ ភិក្ខុ ភុញ្ជាយត្តា ន អតិរេកាសីទន្តិ ។

---

๑ អយំ ឧ.ម. បោត្ថកេសុ ន ទិស្សតិ។ ๒ អយំ អវសេសសទ្ទោ ឧ.ម. បោត្ថកេសុ ន ទិស្សតិ។

ហើយចាក់ស្រែះដោយតេនវត្ថុ) តោសេយ្យៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយសរសៃសូត្រហើយចាក់ស្រែះដោយតេនវត្ថុ) កម្ពលៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយពេមសត្វ) កុត្តកៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយពេមសត្វល្មមពួកស្រីរាំ ១៦ នាក់ឈរកំបាន) ហត្ថន្តរៈ (កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងដំរី) អស្សត្ថរៈ (កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងសេះ) រថត្ថរៈ (កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើរថ) អជិនប្បវេណិ (កម្រាលដែលធ្វើដោយស្បែកខ្លា) កទលិមិគបវរៈ ប្បច្ចត្ថរណៈ (កម្រាលដ៏ទុតួមដែលធ្វើដោយស្បែកសត្វឈ្មោស) សឧត្តរច្ឆទៈ (ទីដេកដែលមានពិតានក្រហមព័ទ្ធជាន់លើ) ឧភតោលោហិតកុបធានៈ (កម្រាលដែលមានខ្នើយមានពណ៌ក្រហមទាំងពីរខាង គឺខ្នើយក្បាលនឹងខ្នើយជើង) ។ ពួកភិក្ខុវេឡ្លសមិនហ៊ានអង្គុយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអង្គុយលើអាសនៈដ៏សេសជាគិហិវិកដ គឺអាសនៈដែលប្រកបសម្រាប់គ្រហស្ថបាន តែដេកមិនបាន រៀវលែងតែសេនាសនៈ ៣ យ៉ាង គឺ អាសន្ទិ ១ បល្ល័ង្កៈ ១ តូលិកៈ ១ ។

(៣៧៨) សម័យនោះឯង ពួកមនុស្សគាក់តែងគ្រែផង តាំងផង ដែលញាត់សំឡីគ ក្នុងកេរ៉កតូនឹងបន្ទោរផ្ទះ ពួកភិក្ខុវេឡ្លសមិនហ៊ានអង្គុយ ។

ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិត្ថិយេ តិបារិភដ្ឋេ អតិនិស្សិនិតុំ ន ត្វេវ អតិនិបជ្ជិតុន្តិ ។

(๓๗๙) អថខោ ភគវា អនុបុព្ពេន ចារិកញ្ញមាគោ យេន សាវត្ថី តទវសរិ ។ តត្រ សុទំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ ភគវន្តំ ឯតទវោច អនិវាសេតុ មេ ភន្តេ ភគវា ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធិំ តិត្ថិយសង្ឃេនាតិ ។ អនិវាសេសិ ភគវា តុណ្ហីភាវេន ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ ភគវតោ អនិវាសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។

កិកុពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអង្គុយលើអាសនៈជាគិហិវិកដ ដែលប្លែកសម្រាប់គ្រហស្ថបាន តែដេកមិនបាន ។

(៣៧៩) គ្រានោះ ព្រះអានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ សំដៅត្រង់ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ មានរឿងដំណាលថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីជាតក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតីអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលកត្តុ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីកត្តុកិច្ចក្នុងថ្ងៃស្អែកជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហីភាព ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតីដឹងច្បាស់ថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចៀសចេញទៅ ។

[๓๘๐] អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន បណីតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ បដិយា-ទាបេត្វា ភគវតោ កាលំ អារោចាបេសិ កាលោ ភន្តេ និដ្ឋិតំ ភត្តន្តិ ។ អថខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស គហបតិស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ សទ្ធឹ ភិក្ខុសង្ឃេន ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណីត-ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេត្វា សម្បវារេត្វា ភគវន្តំ ភុត្តាវិំ ឱនីតបត្តបាណិំ ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ ភគវន្តំ ឯតទវោច ភាទិយាហំ ភន្តេ ភេតវនេ បដិ-បជ្ជាមីតិ ។ តេនហិ ត្វំ គហបតិ ភេតវនំ អាគតានាគត-ចាតុទ្ទិសស្ស សង្ឃស្ស បតិដ្ឋាបេហីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ ភគវតោ

(៣៨០) លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិឲ្យតាក់តែងខាទនីយ-
ភោជនីយាហារ ដ៏ឆ្ងាញ់ពីសា ក្នុងពេលដែលកន្ទុំងកន្ត្រោះនោះទៅហើយ
ឲ្យទៅក្រាបបង្គំទូលកត្តកាល ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន កាលគួរហើយ កត្តសម្រេចហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់ស្បង់ទំនង់ចាត្រចីវរក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយទ្រង់ពុទ្ធដំណើរ
ទៅកាន់លំនៅរបស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ លុះយាងទៅដល់ហើយក៏គង់
លើអាសនៈដែលគេតាក់តែងថ្វាយដោយមួយទឹងកុំឲ្យសង្ឃ ។ អនាថបិណ្ឌិក-
គហបតិក៏ឃាននអង្គាសខាទនីយភោជនីយាហារ ដ៏ឆ្ងាញ់ពីសាថ្វាយដោយ
ដៃឯង ចំពោះកុំឲ្យសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានឲ្យឆ្អែតស្កប់ស្កល់ ត្រាតែទ្រង់
ប្រកែកលែងទទួលទៀត (លុះដឹងថា) ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សោយស្រេច
លែងលូតព្រះហស្តទៅក្នុងចាត្រហើយ ទើបអង្គុយទៅក្នុងទីសមគួរ ។
អនាថបិណ្ឌិកគហបតិអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវប្រតិបត្តិក្នុង
វត្តជេតវនដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលគហបតិ បើដូច្នោះអ្នកចូរ
ប្រតិស្ឋានវត្តជេតវន សម្រាប់សង្ឃដែលបានមកហើយ ទំនងមិនទាន់បាន
មកអំពីទិសទាំង ៤ ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា នៃ
ព្រះមានព្រះភាគដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ

បដិសង្ខាត្វា ជេតវនំ អាគតានាគតេសុ ចាតុទ្ទិសស្ស
សង្ឃស្ស បតិដ្ឋាបេសិ ។ អថខោ ភគវា អនាថបិណ្ឌិកំ
គហបតឹ ឥមាហិ គាថាហិ អនុមោទិ ។

(៣៨១) សីតំ ឧណ្ហំ បដិហន្តិ
តតោ វាឡមិគានិ ច
សិរីសបេ ច មកសេ
សិសិរេ ចាបិ វុដ្ឋិយោ
តតោ វាតាតបោ ឃោរោ
សញ្ជាតោ បដិហញ្ញតិ ។
លេណត្ថញ្ច សុខត្ថញ្ច
ឈាយិតុញ្ច វិបស្សិតុំ
វិហារទានំ សង្ឃស្ស
អក្ខំ ពុទ្ធេហិ វណ្ណិតំ ។
តស្មា ហិ បណ្ឌិតោ ទោសោ
សម្បស្សំ អត្ថមត្តនោ
វិហារេ ការយេ រម្មេ
វាសយេត្ថ ពហុស្សុតេ ។

ហើយក៏ប្រគំស្ថានវត្តជេតវនៈ សម្រាប់សង្ឃដែលបានមកហើយ ទើបមានគាថាបានមកអំពីទិសទាំង៤ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុមោទនាបំពោះអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ដោយគាថាទាំងនេះថា

(៣៨១) (វិហារគឺទីអាស្រ័យ ឬ សេនាសនៈជាទីនៅនៃសង្ឃទាំងឡាយ) រមែងការពារនូវផង ក្តៅផង ត្រជាក់ផង ត្រជាក់ធំទាំងឡាយផង ល្ងាចផង ពស់តូចពស់ធំទាំងឡាយផង មូសទាំងឡាយផង ត្រជាក់ទាំងឡាយផង គ្រាប់ភ្លៀងទាំងឡាយផង ខ្យល់ទឹកដ៏ក្លាខ្លាំងដែលកើតឡើងហើយ រមែងបាត់ទៅវិញ ព្រោះវិហារនោះ ។ ។ វិហារទាន គឺ ការឲ្យលំនៅ (ដែលបុគ្គលបានឲ្យហើយ)ដល់សង្ឃសម្រាប់ជ្រកកោនផង សម្រាប់នៅជាសុខផង ដើម្បីដុតចាបធម៌ផង ដើម្បីចំរើនវិបស្សនាផង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទាំងឡាយ តែងត្រាស់សរសើរថាជាអគ្គទាន(ទានដ៏ប្រសើរ) ។ ព្រោះហេតុនោះឯង បុរស(ស្ត្រី)ជាបណ្ឌិត កាលបើបានឃើញច្បាស់នូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ហើយគប្បីកសាងវិហារ គឺ អាស្រ័យឬសេនាសនៈទាំងឡាយដ៏ជាទីគួរគាប់ចិត្ត ហើយគប្បីនិមន្តលោកដែលជាពហុស្សូត គឺ លោកអ្នកចេះដឹងច្រើនទាំងឡាយ ឲ្យនៅក្នុងទីនោះ ។

តេសំ អន្ដរា ចាឧញ្ច
វត្ថុសេឧាសឧានំ ច
ឧនេយ្យ ខុជ្ជកូតេសុ
វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
តេ តស្ស ឧម្មំ ឧេសេន្តំ
សព្ពទុក្ខា បមុឧនំ
យំ សោ ឧម្មំ ឥឧញ្ញាយ
បរំឧញ្ញាតំ អឧាសវេតំ ។

អថខោ ភគវា អឧាថបិណ្ឌិកំ គហបតឹ ឥមាហិ គាថាហិ អនុមោឧិត្វា ខុជ្ជាយសឧា បក្កាមិ ។

(៣៨២) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស អាដវិកស្ស ព្រាហ្មណស្ស មហាមត្តស្ស សង្ឃភត្តំ ហោតិ ។ អាយស្មា ខុបនន្ទោ សក្យបុត្តោ បច្ចូ អាគច្ឆ្ឆ វិប្បកតភោជនេ[1] អនន្តរិកំ តិក្ខុំ វុដ្ឋាសេសិ ។ ភត្តគ្គំ ភោលាហលំ អហោសិ ។ អថខោ សោ មហាមត្តោ ខុជ្ជាយតំ ឧីយតំ វិថាសេតំ ភកឧំ ឧា ឧាម សមណា សក្យបុត្តិយា បច្ចូ អាគច្ឆ្ឆ វិប្បកតភោជនេ អនន្តរិកំ តិក្ខុំ[2]

---

១ ម. វិប្បកតភោជនំ ។ ២ ម. វិប្បកតភោជនេ ភិក្ខុ ។

គប្បីមានចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះលោកទាំងឡាយ ដែលមានកាយ
ទឹងចិត្តត្រង់ ហើយឲ្យម្ហូបចំណីផង ទឹកផង សំពត់ទឹងសេ-
នាសនៈទាំងឡាយផង ដល់លោកទាំងនោះចុះ។ លោកទាំង
នោះ រមែងសំដែងធម៌ជាគ្រឿងបន្ទោបង់សេចក្តីទុក្ខគ្រប់ប្រ-
ការដល់អ្នកនោះ លុះអ្នកនោះចាន់ដឹងធម៌ណា ក្នុងព្រះពុទ្ធ-
សាសនានេះហើយ ក៏ជាអ្នកមិនមានសាសវៈ រមែងបរិនិព្វាន។

លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុមោទនា ចំពោះអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ
ដោយគាថាទាំងនេះហើយ ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរ
ទៀបចេញទៅ។

(៣៨២) សម័យនោះ មានមហាមាត្រម្នាក់ជាសាវ័កបស់អាជីវក
ឈ្មោះសង្ឃភត្ត។ ឧបនន្ទសក្យបុត្រមានអាយុមកដល់ក្រោយគេ ក៏បណ្តេញ
ភិក្ខុដែលមានវស្សាជាលំដាប់ខ្លួន កំពុងទាន់មិនទាន់លែងឲ្យក្រោកចេញ។
ភេនភត្តក៏កើតមានសេចក្តីជ្រួលជ្រើម។ មហាមាត្រនោះក៏ពោលពាក្យ
នេះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍មកដល់ក្រោយគេ មិន
គួរនឹងបណ្តេញភិក្ខុ ដែលមានវស្សាជាលំដាប់ខ្លួនកំពុងទាន់មិនទាន់លែង

វុដ្ឋាបេស្សន្តិ កត្តុកំ កោលាហលំ អហោសិ ឧទុ ជាម លញ្ញា អញ្ញត្រាបិ ឯសិន្នេន យាវឧត្តំ កុញ្ជិតុន្តិ ។ អស្សោសុំ ខោ តិត្ថិ តស្ស មហាមត្តស្ស ទុជ្ឈាយន្តស្ស ឝីយន្តស្ស វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ តិត្ថិ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុជ្ឈាយន្តិ ឝីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ បច្ចា អាគន្ត្វា វិប្បកតកោដនេ អនន្តរិកំ តិត្ថិំ វុដ្ឋាបេស្សតិ កត្តុកំ កោលាហលំ អហោ-សីតិ ។ អថខោ តេ តិត្ថិ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភោ ឧបនន្ទ បច្ចា អាគន្ត្វា វិប្បក-តកោដនេ អនន្តរិកំ តិត្ថិំ វុដ្ឋាបេសិ កត្តុកំ កោលា-ហលំ អហោសីតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ តិរហិ ពុទ្ធោ កកវា កថំ ហិ នាម តុំ មោឃបុរិស បច្ចា អាគន្ត្វា វិប្បកតកោដនេ អនន្តរិកំ តិត្ថិំ វុដ្ឋាបេស្សសិ កត្តុកំ កោលាហលំ អហោសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។បេ។ តិរហិត្វា ធម្មិ កថំ កត្វា

ឲ្យក្រោកចេញសោះ (នាំឲ្យ) ពេលកត្តកើតមានសេចក្តីជ្រួលជ្រើម ម៉េចាំង
ហ្នឹងភិក្ខុឯទៀតអាចធាន់ឆ្អែតស្រួលបួលដែរ រឿរលែងតែភិក្ខុដែលអង្គុយ
សិប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុបានក្រាបទូលហាមាត្រនោះពោលទោស តិះដៀល
បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ចុះបន្ទូសក្យបុត្រដ៏មានអាយុមក
ក្រោយគេ មិនគួរធ្វើឯបណ្តេញភិក្ខុដែលមានវស្សាជាលំដាប់ខ្លួន កំពុងធាន់
មិនទាន់លែងឲ្យក្រោកចេញសោះ (នាំឲ្យ) ពេលកត្តកើតមានសេចក្តីជ្រួល
ជ្រើម ។ គ្រានោះភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលចុះបន្ទូ ឮថាអ្នកមកជាល់ក្រោយ
គេ ហើយបណ្តេញភិក្ខុ ដែលមានវស្សាជាលំដាប់ខ្លួន កំពុងធាន់មិនទាន់
លែងឲ្យក្រោកចេញ (នាំឲ្យ) ពេលកត្តកើតមានសេចក្តីជ្រួលជ្រើម ពិតមែន
ឬ ។ ចុះបន្ទូក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះ
ពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស មិនគួរបើអ្នកមក
ក្រោយគេហើយបណ្តេញភិក្ខុដែលមានវស្សាជាលំដាប់ កំពុងធាន់មិនទាន់
លែងឲ្យក្រោកចេញសោះ (នាំឲ្យ) ពេលកត្តកើតមានសេចក្តីជ្រួលជ្រើម
នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសរួចហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅ

กิกฺขุ อาปตฺติสงฺฆาทิเสสา จ กิกฺขุนิยา วิปฺปกตปาจิตฺติยา[๑] อนฺตรายิกา[๒] กิกฺขู ปุฏฺฐาปเตพฺพา เยหิ ปุฏฺฐาปิตา อาปตฺติ ฐปนิกสฺส สงฺเฆ ปุฏฺฐาปิตา จ เหฏฺฐา จ กตฺวา อุกฺกฑฺฒิตพฺพา อาหาเรตพฺพา ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ลเภยฺย ปาริวาสิกสฺส ภิกฺขุโน ปาริวาสิกา ภิกฺขู สมานฺตา ปกฺขมานตฺตาย อาคจฺฉนฺตา ปาริวาสิกสฺส ภิกฺขุโน อาคมนาย ปาริวาสิกสฺส ภิกฺขุโน ปาริวาสิกา ภิกฺขู สมานฺตา ปกฺขมานตฺตาย อาคจฺฉนฺตา ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ลเภยฺย ฯ

[๓๘๓] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา กิกฺขู ปาริวาสิกสฺส ภิกฺขุโน ปาริวาสิกา ภิกฺขู สมานฺตา ปกฺขมานตฺตาย อาคจฺฉนฺตา ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ลเภยฺย ฯ ปาริวาสิกา ภิกฺขู ปาริวาสิกสฺส ภิกฺขุโน อาคมนาย ปาริวาสิกสฺส ภิกฺขุโน ปาริวาสิกา ภิกฺขู สมานฺตา ปกฺขมานตฺตาย อาคจฺฉนฺตา ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ลเภยฺย ฯ

---

๑ ม. วิปฺปกตภาวาทีสุ ฯ ๒ ฉ. ม. อนฺตรายิกาทิ ฉหิ ๓ จิตฺเตหิ ฯ ๓ ฉ. ม. ภิกฺขูสุปิ ฉหิ ๓ จิตฺเตหิ ฯ

ភិក្ខុតាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញភិក្ខុដែលអង្គុយខាងក្រោយគេបង្អស់ ដែលកំពុងនៅធាន់មិនទាន់លែង ឲ្យក្រោកចេញទេ ភិក្ខុណាបណ្តេញត្រូវអាបត្តិទុក្កដ តែបើ (ភិក្ខុថាស់) បណ្តេញ (ភិក្ខុដែលកំពុងធាន់) ឲ្យក្រោកចេញ ត្រូវភិក្ខុខ្ចីឃាត់ហើយទុំយាយថា ចូរលោកទៅយកទឹកមក ប៉ើបានទឹកនោះមកដោយអាការដូច្នេះ ការនេះជាការសមគួរ បើមិនបានទឹកមកទេ ត្រូវភិក្ខុខ្ចីលេបគ្រាប់ថ្នាំយឲ្យស្រួលហើយឲ្យអាសនៈដល់ភិក្ខុថាស់ជាង (នោះ) ចុះ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតមិនដែលពោលថា ឲ្យភិក្ខុតាំងឡាយឃាត់អាសនៈចំពោះភិក្ខុថាស់ជាងដោយបរិយាយឯណាទីមួយទេ ភិក្ខុណាឃាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៨៣) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ នាំគ្នាបណ្តេញពួកភិក្ខុឈឺឲ្យក្រោកចេញ ។ ភិក្ខុឈឺតាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ពួកខ្ញុំកុំណាស្មុគតែជាអ្នកពាល មិនអាចនឹងក្រោកចេញបានទេ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ គិតគ្នាថា យើងនឹងបណ្តេញសោកមានអាយុតាំងឡាយឲ្យក្រោកចេញ ហើយក៏នាំគ្នាចាប់ភិក្ខុតាំងនោះឲ្យក្រោកឈរឡើងហើយលែងចេញ ។ ពួកភិក្ខុឈឺក៏ដួលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបង្គំ

ภควาโต ฯลฯ อาโรเจสฺสึ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว ตาลาโน วุฏฺฐาเปตพฺโพ เยภา วุฏฺฐาเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๓๘๖) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ตาลานา มยมฺหา อายสฺมนฺตานิ วาเสยฺยาเยว มลฺ-พุทฺธนฺติ ฯ เป ฯ ภควาโต ฯลฯ อาโรเจสฺสึ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตาลานสฺส ปฏิวิทิตนฺติ ฯ

(๓๘๗) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู เสนาสเน ปฏิพาหนฺติ ฯ เป ฯ ภควาโต ฯลฯ อาโรเจสฺสึ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว เสนาสนํ ปฏิพาหิตพฺพนฺติ ยา ปฏิพาเหยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

ខ្ញុំសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញភិក្ខុឈឺទេ ភិក្ខុណាបណ្តេញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๘๔) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុ គិតគ្នាថា យើងទាំងឡាយជាអ្នកឈឺ ទុកជាអ្នកណាក៏មិនគប្បីបណ្តេញ ឲ្យគ្រាន់បើចេញបាន ហើយក៏ដេកជាប់នៅទីដំណេកដ៏ប្រសើរ ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ ។ ទីដំណេកដ៏សមគួរដល់ភិក្ខុឈឺបាន ។

(๓๘๕) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុឃាត់អាសនៈដោយកលមាយាអាក្រក់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវហាមឃាត់អាសនៈដោយកលមាយាអាក្រក់ទេ[1] ភិក្ខុណាហាមឃាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

๑ ដោយកលមាយាអាងហេតុ ឬដោយពុតមាយា ដូចអាងដល់ដម្ងឹលឹក្ខាលដាំដើម ។

[๓๘๖ เตน โข ปน สมเยน สตฺตสตฺตกิยา ภิกฺขู อญฺญตรํ ปจฺจนฺติมํ มหาวิหารํ ปฏิสงฺขรึสุ ฯ ตมฺปิ มยํ วสฺสูปนายิกาย ฯ อถ ขฺวสฺส[๑] โข ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สตฺตสตฺตกิเย ภิกฺขู วิหารํ ปฏิสงฺขรนฺเต ทิสฺวาน เวมาหิสุ สเจ อาวุโส สตฺตสตฺตกิยา ภิกฺขู วิหารํ ปฏิสงฺขรึสุ หญฺจ เน วุฏฺฐาเปสฺสามา[๒] ติ เต เวมาหิสุ อาคเมถาวุโส ยาว ปฏิสงฺขรียติ ปฏิสงฺขตเญว วุฏฺฐาเปสฺสามา ฯ อถ โข ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สตฺตสตฺตกิเย ภิกฺขู เอตทโวจุ อุฏฺเฐถาวุโส อมฺหากเมส วิหาโร ปาปุณาติ ฯ นนุ อาวุโส ปฏิกจฺเจว[๓] อาจิกฺขิตพฺพํ มยฺหนฺติ อมฺเห ปฏิสงฺขาเปยฺยาถา ฯ นนุ อาวุโส สงฺฆิกา วิหารา ฯ อามาวุโส สงฺฆิกา วิหารา ฯ อุฏฺเฐถาวุโส อมฺหากเมส วิหาโร ปาปุณาติ ฯ มหลฺลกา อาวุโส วิหารา

---

๑ ฉ. ม. อถสฺสาสุ ฯ ๒ ฉ. วุฏฺฐาเปสฺสามิ ฯ ๓ ฉ. ปฏิกจฺเจว ฯ

(๓๘๖) สมัยนั้นแล พวกสัตว์เสวัคคิยกะกุ ชุมนุมประชุมกันในอาวาสหลังหนึ่งแล้วพากันกล่าวอย่างนี้ว่า พวกเราจักอยู่ในอาวาสนี้ตลอดวันเข้าพรรษา ๆ พวกภัคคิยกะกุได้เห็นพวกสัตว์เสวัคคิยกะกุ กำลังชุมนุมประชุมกันในอาวาส ครั้นแล้วได้กล่าวคำนี้กะพวกสัตว์เสวัคคิยกะกุว่า ดูก่อนอาวุโสทั้งหลาย พวกสัตว์เสวัคคิยกะกุเหล่านี้ กำลังชุมนุมประชุมกันในอาวาส ถ้ากระไรพวกเราจักขับไล่พวกสัตว์เสวัคคิยกะกุเหล่านั้นออกไป ๆ ครั้งนั้นแล พวกภัคคิยกะกุได้กล่าวคำนี้กะพวกสัตว์เสวัคคิยกะกุว่า ดูก่อนอาวุโสทั้งหลาย พวกท่านจงออกไปเสียจากอาวาสนี้ ๆ ครั้งนั้นแล พวกสัตว์เสวัคคิยกะกุได้กล่าวคำนี้กะพวกภัคคิยกะกุว่า ดูก่อนอาวุโสทั้งหลาย พวกท่านจงออกไปเสียเถิด ๆ ครั้งนั้นแล พวกภัคคิยกะกุได้กล่าวคำนี้กะพวกสัตว์เสวัคคิยกะกุว่า ดูก่อนอาวุโสทั้งหลาย อาวาสนี้ (นี่) ไม่ใช่ของพวกท่านดอก ๆ สัตว์เสวัคคิยกะกุได้กล่าวคำนี้กะพวกภัคคิยกะกุว่า ดูก่อนอาวุโสทั้งหลาย อาวาสนี้ (นี่) ไม่ใช่ของพวกเราดอก ๆ ครั้งนั้นแล พวกภัคคิยกะกุได้กล่าวคำนี้กะพวกสัตว์เสวัคคิยกะกุว่า ดูก่อนอาวุโสทั้งหลาย อาวาสนี้ (นี่) ของพวกเรา ๆ สัตว์เสวัคคิยกะกุได้กล่าวคำนี้กะพวกภัคคิยกะกุว่า ดูก่อนอาวุโสทั้งหลาย อาวาสนี้ (นี่) ของพวกเราดอก ๆ ครั้งนั้นแล พวกภัคคิยกะกุได้กล่าวคำนี้กะพวกสัตว์เสวัคคิยกะกุว่า ดูก่อนอาวุโสทั้งหลาย ถ้ากระไรพวกท่านจงออกไปเสียจากอาวาสนี้ ๆ ครั้งนั้นแล พวกสัตว์เสวัคคิยกะกุได้กล่าวคำนี้กะพวกภัคคิยกะกุว่า ดูก่อนอาวุโสทั้งหลาย พวกเราจักไม่ออกไปดอก ๆ ครั้งนั้นแล พวกภัคคิยกะกุได้กล่าวคำนี้กะพวกสัตว์เสวัคคิยกะกุว่า ดูก่อนอาวุโสทั้งหลาย ถ้ากระไรพวกเราจักขับไล่พวกสัตว์เสวัคคิยกะกุเหล่านั้นออกไป ๆ ครั้งนั้นแล พวกภัคคิยกะกุได้กล่าวคำนี้กะพวกสัตว์เสวัคคิยกะกุว่า ดูก่อนอาวุโสทั้งหลาย พ

តុម្ហេបិ វសថ មយំបិ វសិស្សាមាតិ ។ ឧដ្ឋេហាវុសោ អម្ហាកំ វិហារេ ចាបុណាតីតិ កុបិតា អនត្តមនា តិវាយំ តហេត្វា ឯក្កមន្តំ ។ តេ តេហិ[1] ឯក្កមន្តេ មាជា ភេឧឆ្ឌុំ ។ តំក្ខ ឃវមាហំសុ កិស្ស តុម្ហេ អាវុសោ ភេឧថាតិ ។ ឥមេ អាវុសោ ឆព្វគ្គិយា តំក្ខ កុបិតា អនត្តមនា អម្ហេ សង្ឃិកា វិហារា ឯក្កមន្តេតិ ។ យេ តេ តំក្ខ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្វគ្គិយា តំក្ខ កុបិតា អនត្តមនា តំក្ខ សង្ឃិកា វិហារា ឯក្កមន្តេតិ ។ អថខោ តេ តំក្ខ ភគវតោ ឥតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តំក្ខវេ ឆព្វគ្គិយា តំក្ខ កុបិតា អនត្តមនា តំក្ខ សង្ឃិកា វិហារា ឯក្កមន្តេតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។បេ។ វិគរហិត្វា ធម្មិ កថំ កត្វា តំក្ខ អាមន្តេសិ ន តំក្ខវេ កុបិតេន អនត្តមនេន តំក្ខ សង្ឃិកា វិហារា ឯក្កមន្តិតព្ពា[2]

---

១ ឧ. ម. ឃោត្តកេសុ តេហិសទ្ទោ ន បញ្ញាយតិ ។ ២ ឧភោបិយមវម្មឃោត្តកេសុ ន តំក្ខវេ កុបិតេន អនត្តមនេន តំក្ខុ សង្ឃិកា វិហារា ឯក្កមន្តិតព្ពោតិ ឃាហេ អាគតោ ។

លោកចាំឆ័ព្វាយនៅក៏បាន យើងនៅក៏បាន ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុខឹឆអាក់អន់ចិត្តហើយច្បាមត្រង់ក តាញាចេញដោយពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ លោកចាំឆ័ព្វាយចូរក្រោកដើរចេញ វិហារត្រូវបានមកពួកយើងខេ ។ សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុនោះ កាលបើឆព្វគ្គិយភិក្ខុតាញាចេញ ក៏នាំគ្នាស្រែកយំ ។ ភិក្ខុចាំឆ័ព្វាយសួរយ៉ាឆ៍នេះថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះហេតុអ្វីបានជាលោកយំ ។ សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុចាំឆ៍នេះខឹឆអាក់អន់ចិត្តហើយ ចាប់តាញពួកយើងឲ្យចេញចាកវិហារបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុចាំឆ័ព្វាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ភិក្ខុចាំឆ៍នោះក៏ពោលពាក្យតិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបើនឹងខឹឆអាក់អន់ចិត្ត ហើយចាប់តាញភិក្ខុចាំឆ័ព្វាយឲ្យចេញចាកវិហារ ជារបស់សង្ឃសោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុចាំឆ៍នោះ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ ឮថា ឆព្វគ្គិយភិក្ខុខឹឆអាក់អន់ចិត្ត ហើយចាប់ភន្ត្រាក់ភិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ ឲ្យចេញចាកវិហារជារបស់សង្ឃពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុចាំឆ័ព្វាយមកថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ ភិក្ខុមិនត្រូវខឹឆអាក់អន់ចិត្ត ហើយចាប់ភន្ត្រាក់ភិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ ឲ្យចេញចាកវិហារជារបស់សង្ឃខេ

เยน อิตฺถิยา ยถาอยเมว ตาวเตตฺถ อนุปญฺญตฺติ กาตพฺพา ๆ

(๓๘๗) อยเมว ภิกฺขุ อิมสฺมึ ปฐมปาราชิกสิกฺขาปเท ปุ เยว สงฺฆาทิเสสา ปญฺญตฺติ ๆ ปกติวาโส ปริวาโส มานตฺตํ อพฺ. ภเวยฺยุ ๆ เป ๆ อนุปญฺญตฺติ ภิกฺขุเว ปญฺหาเวฬิกสมนฺตปาสาทิกาย สมนฺตปาสาทิกตา ภิกฺขุนิยา สงฺฆาทิเสสาปตฺติยา อาปชฺชนตาย น ฉนฺทาคตึ คจฺเฉยฺย น โทสาคตึ คจฺเฉยฺย น โมหาคตึ คจฺเฉยฺย น ภยาคตึ คจฺเฉยฺย ตาทิตาทิตา. ตญฺ(๑) ชานิยา ๆ

(๓๘๘) ยาวญฺ เจ ตา ภิกฺขุเว สมนฺตปาสาทิกาย ๆ ปฐมมฺปิ ภิกฺขุ ยาจิตพฺโพ ๆ ยาจิตฺวา ตฺยสฺส ภิกฺขูหิ ปฏิ. ญาเณ สงฺฆา ญาเปตพฺโพ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺฆา ตสฺสาปตฺติ ภิกฺขุนิยา สมนฺตปาสาทิกาย สมนฺตปาสาทิกตา ภิกฺขุนิยา สงฺฆาทิเสสาปตฺติยา ๆ ยสา ญตฺติ ๆ

---

๑ ว. ม. ตถาตถาติตญฺ ๆ

កិក្ខុណាចាប់កន្ត្រាក់ទាញចេញ វិនយធរគប្បីកាត់សម្រេចឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យមានកិក្ខុប្រគល់សេនាសនៈ (ដល់កិក្ខុណាមួយ) ។

(៣៨៧) គ្រានោះ កិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា កិក្ខុដូចម្តេចហ្ន៎ ដែលគួរប្រគល់សេនាសនៈឲ្យបាន ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសន្មតកិក្ខុដែលប្រកប ដោយអង្គ ៥ ឲ្យជាសេនាសនគ្គាហាបកៈ (អ្នកប្រគល់សេនាសនៈ) គឺកិក្ខុមិនលុះក្នុងឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះក្នុងទោសាគតិ ១ មិនលុះក្នុងមោហាគតិ ១ មិនលុះក្នុងភយាគតិ ១ ដឹងច្បាស់នូវសេនាសនៈដែលខ្លួនបានប្រគល់ទឹងមិនទាន់បានប្រគល់ ១ ។

(៣៨៨) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវសួមកិក្ខុជាមុនសិន ។ លុះសួមហើយ ត្រូវកិក្ខុដែលឈ្មោះប្រតិពលប្រកាសសង្ឃ ឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតកិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាសេនាសនគ្គាហាបកៈ (អ្នកប្រគល់សេនាសនៈ) ។ នេះជាញត្តិ ។

សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃា សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ សេនាសនក្ខាហាបកំ សម្មន្នតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ សេនាសនក្ខាហាបកស្ស សម្មុតិ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ សេនាសនក្ខាហាបកោ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(๓๘๙) អថខោ សេនាសនក្ខាហាបកានំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ កតិ នុ ខោ សេនាសនំ តាហាបេតព្ពន្តិ(๑) ។ កថវតោ ឯតមត្តំ អាភោគេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បឋមំ ភិក្ខុ តណោតុំ ភិក្ខុ តណោត្វា សេយ្យា តណោតុំ សេយ្យា តណោត្វា សេយ្យក្ខេន តាហោតុន្តិ ។ សេយ្យក្ខេន តាហោត្វា សេយ្យា ឧស្សាទិយីសុ(๒) ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ វិហារក្ខេន តាហោតុន្តិ ។ វិហារក្ខេន តាហោត្វា វិហារា ឧស្សាទិយីសុ(๓) ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បរិវេណក្ខេន

๑ ម. តាហោតព្ពន្តិ ។ ๒-๓ ម. ឧស្សារយីសុ ។

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ជ្រកសង្ឃទើសេនាសនៈតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាសេនាសនគ្គាហាបកៈ ។ ការសន្មតិភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាសេនាសនគ្គាហាបកៈសមគួរ ដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះត្រូវឆ្លើយមក ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាសេនាសនគ្គាហាបកៈគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុដូច្នោះ បានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំសេចក្តីនុ៎ះពុក ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(๓๘๙) គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុជាសេនាសនគ្គាហាបកៈមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា យើងគប្បីប្រគល់សេនាសនៈដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យពាប់ភិក្ខុមុន លុះពាប់ភិក្ខុរួចហើយ ឲ្យពាប់ដំណេក លុះពាប់ដំណេករួចហើយ សឹមប្រគល់ឲ្យតាមកំណត់នៃដំណេក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ប្រគល់ឲ្យតាមកំណត់នៃដំណេក ដំណេកក៏សល់នៅច្រើន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យប្រគល់តាមកំណត់នៃវិហារ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ប្រគល់ឲ្យតាមកំណត់នៃវិហារ វិហារក៏សល់នៅច្រើន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យប្រគល់តាមកំណត់

តាហោតុន្តំ ។ បរិវេណាក្តេន តាហោន្តា បរិវេណា ឧស្សា-
ឯយីសុ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អនុភាតម្បិ ធាតុំ
តហាតេ អនុភាតេ អញ្ញោ ភិក្ខុ អាតច្ឆតិ ឧ អភាមា
ធាតឡោតិ ។

(៣៩០) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ ឯស្ស-
មេ ឋិតស្ស សេធាសនំ តាហោន្តំ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ
អារោចេសុំ ។ បេ ។ ឧ ភិក្ខវេ ឯស្សមេ ឋិតស្ស
សេធាសនំ តាហោតព្ពំ យោ តាហោយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កដស្សាតិ ។

(៣៩១) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ សេ-
ធាសនំ តហេត្វា សព្ពកាលំ បដិពាហន្តិ ។ ភគវ-
តោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ ឧ ភិក្ខវេ សេធាសនំ
តហេត្វា សព្ពកាលំ បដិពាហិតព្ពំ យោ បដិពាហេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ ភិក្ខវេ វស្សានំ តេមា-
សំ បដិពាហិតុំ ទុតុកាលំ ឧ បដិពាហិតុន្តិ ។

នៃបវារណា ។ ពួកភិក្ខុក៏ប្រគល់ឲ្យតាមកំណត់នៃបវារណា បវារណា ក៏សល់នៅច្រើន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ ។ ខ្លះបវារណាតាមចំណែកជាលំដាប់ទៅថុះ កាលបើចំណែកនៃបវារណាតាមលំដាប់ ពួកភិក្ខុបានទទួលយកហើយ ទើបមានភិក្ខុឯទៀតមកជល់ (តែបើភិក្ខុនោះ) មិនត្រូវការ មិនត្រូវឲ្យទេ ។

(៣៩០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយប្រគល់សេនាសនៈជល់ភិក្ខុដែលបិណ្ឌបាតនៅក្នុងទីក្រៅសីមា ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រគល់សេនាសនៈ ជល់ភិក្ខុដែលបិណ្ឌបាតនៅក្នុងទីក្រៅសីមាទេ ភិក្ខុណាប្រគល់ឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៩១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលយកសេនាសនៈ[1] ហើយឃាត់ទាំងទុកគ្រប់កាល[2] ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទទួលយកសេនាសនៈ ហើយឃាត់ទាំងទុកគ្រប់កាលទេ ភិក្ខុណា ឃាត់ទាំងទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យឃាត់ទាំងបានតែត្រឹម ៣ ខែក្នុងវស្សានរដូវ (ប៉ុណ្ណោះ) មិនឲ្យឃាត់ទាំងគ្រប់រដូវទេ ។

---

๑ (អដ្ឋកថា) ។ ទទួលយកសេនាសនៈក្នុងថ្ងៃដំបូងវស្សា ។ ๒ អស់វស្សានរដូវ ៤ ខែ ។

[๓๙๒] អថខោ កិត្តិសំ ฝតនហោសិ ศากิยา ขุ. ខោ សេនាសនក្ខន្ធកន្តិ ។ ภควาតោ ฝតមត្ថំ អារោ. ចេសុំ ។ តេយោមេ ភិក្ខវេ សេនាសនក្ខន្ធកា បុរិម. កោ បច្ឆិមកោ អន្តរាមុត្តកោ អបរជ្ជុគតាយ អាសា. ឌ្ឍិយា បុរិមកោ តាហេតញ្ញេ មាសកតាយ អាសា. ឌ្ឍិយា បច្ឆិមកោ តាហេតញ្ញេ អបរជ្ជុគតាយ បហា. ណាយ អាយតឹ វស្សូបគមនាយ អន្តរាមុត្តកោ តាហេ. តញ្ញេ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តេយោ សេនាសនក្ខន្ធកន្តិ ។

ទុតិយភាណវារំ ។

[๓๙๓] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧប. នន្ទោ សក្យបុត្តោ សាវត្ថិយំ សេនាសនំ តហេត្វា អញ្ញតរំ តាមតាភិសំ អគមាសិ តត្រដ(๑) សេនាសនំ អក្ខហេសិ ។ អថខោ តេសំ ភិក្ខូនំ ฝតនហោសិ អយំ ខោ អាវុសោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ

๑ ฉ. ម. តត្ថបិ ។

(๓๙๒) គ្រានោះឯង កិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ការប្រគល់សេនាសន:មានប៉ុន្មានហ្ន៎ ។ កិក្ខុចាំឆ័នោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ: ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ ការប្រគល់សេនាសន:នេះមាន ๓ យ៉ាង គឺ បុរិមក: ๑ បច្ឆិមក: ๑ អន្តរាមុត្តក: ๑ ដែលឈ្មោះថា បុរិមក: ត្រូវកិក្ខុប្រគល់ឲ្យតាំងអំពីថ្ងៃ๑រោចខែអាសាឍទៅ ដែលឈ្មោះថា បច្ឆិមក: ត្រូវកិក្ខុប្រគល់ឲ្យតាំងអំពីថ្ងៃ๑រោចខែស្រាពណ៌ទៅ ដែលឈ្មោះថា អន្តរាមុត្តក: ត្រូវកិក្ខុប្រគល់ឲ្យតាំងអំពីថ្ងៃបវារណាក្នុងខែអស្សុជទៅ ដើម្បីនៅចាំវស្សូតទៅ ម្នាលកិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ ការប្រគល់សេនាសន:មាន ๓ យ៉ាងដូច្នេះឯង ។

បឋ ភាណវារ:ដាក់ប៉ុណ្ណេះ ។

(๓๙๓) សម័យនោះឯង ๆបនន្ធកិក្ខុមានអាយុជាសក្យបុត្តទទួលយកសេនាសន: ទៀបក្រុងសាវត្ថី ហើយដើរទៅកាន់អារាម ក្នុងស្រុកតូចមួយ ក៏ទទួលយកសេនាសន:ក្នុងទីនោះទៀត ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុចាំឆ័នោះ (ដែលនៅក្នុងទីអារាមនោះ) គិតគ្នាដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោចាំឆ័ន្ទាយ ๆបនន្ធកិក្ខុមានអាយុ ជាសក្យបុត្តនេះ ជាអ្នកធ្វើនូវ

កល្លោនកោរកោ កលហកោរកោ វិវាទកោរកោ
កសដ្ឋកោរកោ សង្ឃេ អធិករណកោរកោ សចាយំ
ឥជ្ឈ វស្សំវសិស្សតិ សព្ពេ ឥមយំ ឧបាសុ វសិស្សន្តិ
ហន្ទ ំ បុច្ឆាមាតិ ។ អថខោ តេ កិត្តិ អាយស្មន្តំ
ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ ឯតទវោចុំ ឧទុ តយា អាវុសោ
ឧបនន្ទ សាវត្ថិយំ សេនាសនំ កហាបិតន្តិ ។ ឯវមាវុ.
សោតិ ។ កិំ បន តុំ អាវុសោ ឧបនន្ទ ឯកោ ទ្វេ
បដិញាហសីតិ ។ ឥធាហំ អាវុសោ មុញ្ចាមិ
តន្តិ កល្លោមីតិ ។ យេ តេ កិត្តិ អម្ហាកំ សន្តិកេ ។បេ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម
អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ ឯកោ ទ្វេ បដិញ.
ហេស្សតីតិ ។ អថខោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។
សច្ចំ កិរ តុំ ឧបនន្ទ ឯកោ ទ្វេ បដិញាហសីតិ ។
សច្ចំ អថខាតិ ។ កិមហិ នុ ខោ អថខ តាទិ ហិ នាម

សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ធ្វើទុវដំលោះ ធ្វើទុវការខាងសំខែង ធ្វើទុវតិរច្ឆានកថា ធ្វើនៅអធិករណ៍កុងសង្ឃ ប្រសិនបើឧបនន្ទកិក្ខុនេះនៅចាំវស្សាក្នុងទីនេះ យើងទាំងអស់គ្នាទងនៅពុំបានសប្បាយឡើយ បើដូច្នេះមានតែយើងសូរលោកមើល ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏សួរឧបនន្ទកិក្ខុមានអាយុជាសក្យបុត្តដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោឧបនន្ទ លោកបានទទួលយកសេនាសនៈខៀបក្រុងសាវត្ថី មែនឬ ។ ឧបនន្ទកិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំបានទទួលយកមែន ។ កិក្ខុទាំងនោះសួរថា ម្នាលអាវុសោឧបនន្ទ ចុះលោកតែម្នាក់ឯងទេ ម្តេចក៏ហួងហែងសេនាសនៈដល់ទៅពីរកន្លែង ។ ឧបនន្ទកិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំលែងយកកុងទីនេះហើយ ខ្ញុំនឹងទៅទទួលយកកុងទីនោះវិញ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រុងប្រយ័ត្ន មានសេចក្តីសន្ទោស ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏បោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឧបនន្ទកិក្ខុមានអាយុជាសក្យបុត្តតែមួយរូបមិនសមបើនឹងហួងហែងសេនាសនៈដល់ទៅពីរកន្លែងសោះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបនន្ទ ឮថាអ្នកតែម្នាក់ឯង ហួងហែងសេនាសនៈដល់ទៅពីរកន្លែង មែនឬ ។ ឧបនន្ទកិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា

តុំ មោឃបុរិស ឯកោ ខោ បដិញ្ញាហិស្សសិ តត្ត តយោ មោឃបុរិស កហាបណំ ឥច មុត្តកំ ឥច កហាបណំ តត្រ មុត្តកំ(๑) ឯវំ ខោ តុំ មោឃបុរិស ឧភយត្ថ បរិញ្ញាហិកេ ឧបតំ មោឃបុរិស អប្បសជ្ជានំ វា បសាទាយ ។បេ។ វិសារហិត្វា ឆម្មឹ កតិ កត្វា តិក្ខ្ត្តុំ អាមដ្ឋសិ ឯ តិក្ខ្ត្តុំ ឯកេន ខោ បដិញ្ញាហិតព្ពា យោ បដិញ្ញាហេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[๓๔๖] តេន ខោ បន សមយេន តតកា តិក្ខ្ត្តុំ អនេកបរិយាយេន វិនយតកថំ តាថេតិ វិនយស្ស វណ្ណំ តាសតិ វិនយបរិយត្តិយា វណ្ណំ តាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស អាយស្មតោ ឧបាលិស្ស វណ្ណំ តាសតិ(๒) ។ តិក្ខ្ត្តុំ ឯតទហោសិ តតកា ខោ តិក្ខ្ត្តុំ អនេកបរិយាយេន វិនយតកថំ តាថេតិ វិនយស្ស វណ្ណំ តាសតិ វិនយបរិយត្តិយា វណ្ណំ តាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស អាយស្មតោ ឧបាលិស្ស វណ្ណំ តាសតិ ហន្ទ មយំ អាវុសោ

---

๑ ម. មុត្តំ ឥធ តយោ តហិតំ តត្រ មុត្តំ ។ ๒ ឧ. ម. លោត្តរេសុ តតោ បរំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសីតិ វចនំ នត្ថិ ។ តត្ត ភិក្ខូ តតកា ខោ ភិក្ខុនំ អនេកបរិយាយេន វិនយតថំ តាថេតីតិ អាទិវចនំយេវ អាគតំ ។

នែមោឃបុរស អ្នកតែម្នាក់ឯងមិនសមបើនឹងហួងហែងសេនាសនៈដល់ទៅពីរកន្លែងទេ ម្នាលមោឃបុរស (បើ) អ្នកទទួលយកសេនាសនៈក្នុងទីនោះហើយ មានតែលែងទទួលយកក្នុងទីនេះ(បើ)អ្នកទទួលយកក្នុងទីនេះហើយ មានតែលែងទទួលយកក្នុងទីនោះ នែមោឃបុរស បើយ៉ាងហ្នឹងអ្នកចាត់ថាជាមនុស្សខាងក្រៅ គឺថាមិនត្រូវបានសេនាសនៈក្នុងទីចាំងពីរខាងទេ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែនទាំងជ្រុះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រុះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់ឋបន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុម្នាក់ឯងមិនត្រូវហួងហែងសេនាសនៈពីរកន្លែងទេ ភិក្ខុណាហួងហែងទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๙๔) សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងវិនយកថា សំដែងគុណរបស់វិន័យ សំដែងគុណរបស់ការសិក្សាវិន័យ សំដែងគុណរបស់ព្រះថេរៈឈ្មោះឧបាលិដ៏មានអាយុរឿយ ។ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយបរិយាយជាច្រើន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងវិនយកថា សំដែងគុណរបស់វិន័យ សំដែងគុណរបស់ការសិក្សាវិន័យ សំដែងគុណរបស់ព្រះថេរៈឈ្មោះឧបាលិដ៏មានអាយុរឿយ ។ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយបរិយាយជាច្រើន ម្នាលអាវុសោ

อายสฺมาเ อุทายิ สงฺฆเตฺถรานิยานิ เสนาสนานิ ปริยาปุณาติ ฯ เตน ขเณน(๑) สมเยน ภิกฺขู เชตวเน วิหาเร สงฺฆิกานิ เสนาสนานิ ปริภุญฺชนฺติ ฯ อายสฺมาเ อุทายิ สงฺฆเตฺถรานิยานิ เสนาสนานิ ปริยาปุณิตฺวา(๒) อุฏฺฐายาสนา เชตวนา นิกฺขมิตฺวา ฯ เชตวนโต นิกฺขมิตฺวา ปุนเทว อุฏฺฐายาสนา เชตวนา ปวิสิตฺวา ฯ สนฺตฺรุ(๓) เชตวเน เชตวนโต นิกฺขมนฺโต อายสฺมา จ อุทายิ ฯ ภควาเ ปสฺสติ อายสฺมนฺตญฺจ อุทายิ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปริโภคนฺติ ภิกฺขา อุฏฺฐายาสนา สมเก ปา อาสเน นิสีทิตุ๋ อุจฺจาสเก(๔) ปา ฉมฺมาเย เชตวเน ภิกฺขา อุฏฺฐายาสนา สมเก ปา อาสเน นิสีทิตุ๋ นีจาสเก(๕) ปา ฉมฺมาเยติ ฯ

(๓๙๕) เตน ขเณน สมเยน ภิกฺขู อายสฺมาเ อุทายิ สงฺฆเตฺถรานิยานิ เสนาสนานิ ปริภุญฺชิตฺวา อุฏฺฐายาสนา ปกฺกมนฺตา ฯ ภควาเ ปสฺสติ อายสฺมนฺตญฺจ อุทายิ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สมานาสนิเกปิ สมานาสนิตุ๋ ฯ

---

๑ ว. เตส ฯ ๒ ว. ปริยาปุณิตฺวา ฯ ๓ ว. ม. สตฺถา ฯ ๔ ว. ม. อุจฺจาสเก ฯ ๕ ว. ม. นีจาสเก ฯ

បើដូច្នោះ យើងទាំងឡាយក្នុងសំណាក់ព្រះទ្ធជាលិដ៏មានអាយុចុះ ។ ភិក្ខុច្រើនរូបនាំគ្នាឈរនៅ ទោះជាថេរៈក្តី ទុតិយកក្តី តតិយកក្តី តែងនាំគ្នាមករៀនវិន័យក្នុងសំណាក់ព្រះទ្ធជាលិដ៏មានអាយុ ។ ព្រះថេរៈឈ្មោះទ្ធជាលិដ៏មានអាយុ ក៏ចេះតែឈរសំដែង (វិន័យ) ដោយសេចក្តីគោរពចំពោះពួកភិក្ខុជាថេរៈ ។ ឯពួកភិក្ខុជាថេរៈក៏ឈរស្ងៀមសំដែង (វិន័យ) ដោយសេចក្តីគោរពក្នុងធម៌ដែរ ។ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ពួកភិក្ខុជាថេរៈក្តី ព្រះទ្ធជាលិដ៏មានអាយុក្តី ក៏លំបាក (ពេកណាស់) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុខ្ចីដែលសំដែង (វិន័យ) អង្គុយលើអាសនៈស្មើគ្នាក៏បាន ខ្ពស់ជាងក៏បាន ដោយសេចក្តីគោរពក្នុងធម៌ ឯងអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជាថេរៈដែលមន្ទភិក្ខុខ្ចីឲ្យសំដែងវិន័យ អង្គុយលើអាសនៈស្មើគ្នាក៏បាន តាបជាងណាស់ទៅក៏បាន ដោយសេចក្តីគោរពក្នុងធម៌ ។

(๗๙๕) សម័យនោះឯង ភិក្ខុច្រើនរូបនាំគ្នាឈរៀនចាលីក្នុងសំណាក់នៃព្រះទ្ធជាលិដ៏មានអាយុ ក៏លំបាក ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុ ដែលមានអាសនៈស្មើគ្នាអង្គុយជាមួយគ្នាបាន ។

(๓๙๖) អថខោ តិក្ខត្តុំ ឱតរិតព្ពោសិ តិត្តិរាតា ត្តុ ខោ សមាធាសនិកោ ហោតីតិ ។ តិកវាតោ ឱត.មត្តុំ អាភេថេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ តតិយភាណវារេ សហ ធម្មិកេន ។

(๓๙๗) តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា តិក្ខ្មុ[๑] សមាធាសនិកា ឱតរមកេ[๒] ធម្មិកេ មញ្ចេ តិដ្ឋន្តិ ។ ឱតរបីឋេ[๓] ធម្មិកេ បីឋេ តិដ្ឋន្តិ ។ តិក.វាតោ ឱតរមត្តុំ អាភេថេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ តតិយភាណវារេ មញ្ចេ តតិយភាណវារេ បីឋេ ។ តតិយភាណវារេ មញ្ចេ ធម្មិកេ មញ្ចេ តិដ្ឋន្តិ ។ បីឋេ ធម្មិកេ បីឋេ តិដ្ឋន្តិ ។ តេ តិក្ខ្មុ តិកវាតោ ឱតរមត្តុំ អាភេថេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ ចតុត្ថភាណវារេ មញ្ចេ ចតុត្ថភាណវារេ បីឋេ ។

---

๑ ម. ឆោត្តកេសុ តិក្ខត្តុំ ឥតិ ទិស្សតិ ។ ๒ ម. មញ្ចេ ។ ๓ ម. បីឋេ ។

(៣៨៦) គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ភិក្ខុដែលហៅថាមានអាសនៈស្មើគ្នាដោយវស្សាប៉ុន្មានហ្ន៎ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានវស្សារវាង ៣ អង្គុយជាមួយគ្នាបាន(១) ។

(៣៨៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុច្រើនរូបមានអាសនៈស្មើគ្នា នាំគ្នាទៅអង្គុយលើត្រែមួយ ពាល់តែចាក់ត្រែ ។ ទៅអង្គុយលើតាំងមួយ ក៏ចាក់តាំងទៅទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតត្រែមួយដល់ភិក្ខុ ៣ រូប តាំងមួយដល់ភិក្ខុ ៣ រូប ។ ភិក្ខុ ៣ រូបអង្គុយលើត្រែមួយក៏ចាក់ត្រែទៅ ។ អង្គុយលើតាំងមួយក៏ចាក់តាំងទៀត ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតត្រែមួយដល់ភិក្ខុពីរូប តាំងមួយដល់ភិក្ខុពីរូប(២) ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា សំដៅយកភិក្ខុដែលចាស់ជាងគ្នាពីរវស្សា ឬក្មេងជាងគ្នាពីរវស្សា ។
២ អដ្ឋកថា ថា បើត្រែឬតាំងចំណុះភិក្ខុបីរូបទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យអង្គុយតែពីរូប ។

[๓๙๘] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อสมา-
ธาสนิเกปิ สมาธิสฺมิเนว ภิกฺขุสฺมิ กุกฺกุจฺจา-
ยนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อนุชานามิ
ภิกฺขเว ปเวตฺวา ปณฺฑกานิ มาตุคามานิ ฉกเตา๓๑ญฺจ
อสมาธาสนิเกปิ สมาธิสฺมิเนว ภิกฺขุสฺมิ ฯ

[๓๙๙] อถโข ภิกฺขูนิ ฯเปฯ ภิกฺขุนิโย-
ปิ ภิกฺขุนิมฺหิ(๑) ฯ ตถาเอว ฯ

[๔๐๐] เตน โข ปน สมเยน วิสาขา มิคา-
รมาตา สงฺฆสฺส อตฺตาย สาลิกฺขิ ขาทนิยสฺส ภาชนานิ ปาเปสิ
สุภาคา ภาชนานิ ฯ อถโข ภิกฺขูนิ ฯเปฯ
ภาชนานิ ปฏิคฺคณฺหาเปตฺวา ภาชนปริโภคเตา อนุญฺญาเตา
ปี อนนุญฺญาเตปี ฯ ภควาเตา ฯเปฯ
อนุชานามิ ภิกฺขเว สพฺพี ขาทนิยภาชนานิ ฯ

---

๑ ฉ. ภิกฺขุนิมฺหิ ฯ ๒ ฉ. ปิกฺขุนิมฺหิ ฯ

(៣៩៨) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យនឹងការអង្គុយលើអាសនៈរួមជាមួយនឹងភិក្ខុដែលមានអាសនៈមិនស្មើគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យអង្គុយលើអាសនៈរួមជាមួយនឹងភិក្ខុដែលមានអាសនៈមិនស្មើគ្នាបាន រៀរលែងតែមនុស្សខ្ចីយ មាតុគ្រាម នឹងមនុស្សមានភេទពីរ ។

(៣៩៩) គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាសនៈរួម តើមានទីបំផុតត្រឹមណា ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតអាសនៈរួម ដែលមានទីបំផុតល្មមភិក្ខុ ៣ រូប (អង្គុយបាន) ។

(៤០០) សម័យនោះឯង នាងវិសាខាជាមិគារមាតា ចង់ឲ្យជាងធ្វើប្រាសាទប្រកបដោយវេរៀនឈ្មោះហត្ថិនខក:[1] បំរុងប្រគេនព្រះសង្ឃ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះមានព្រះភាគបានទ្រង់អនុញ្ញាតការប្រើប្រាស់ប្រាសាទហើយឬ ។ មិនទាន់បានទ្រង់អនុញ្ញាតទេហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតការប្រើប្រាស់ប្រាសាទគ្រប់យ៉ាងបាន ។

---

១ ប្រែថា ប្រាសាទតាំងនៅលើពោងជំរី ។

[๒๐๑] តេន ខោ បន សមយេន រញ្ញោ បសេន.

ធិស្ស តោសលិស្ស អយ្យិកា កាលកតា ហោតិ ។

តស្សា កាលកិរិយាយ សង្ឃស្ស ពហុំ អភិហរិយភណ្ឌំ

ឧប្បន្នំ ហោតិ សេយ្យថីធំ អាសន្ទិ បល្លង្កោ តោណតោ

ចិត្តកា បដិកា បដលិកា គណ្ឌិកា តិកដិកា ឧទ្ធ-

លោមី ឯកន្តលោមី កដ្ឋិស្សំ តោសេយ្យំ កុត្តកំ

ហត្ថត្ថរំ អស្សត្ថរំ រថត្ថរំ អជិនប្បវេណិ តទហុលិមិត-

បវរប្បច្ចត្ថរណំ សឧត្តរច្ឆទំ ឧភតោលោហិតកុបធានំ ។

(៤០១) សម័យនោះ ព្រះអយ្យិការបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសល សុគត។ កាលដែលព្រះអយ្យិកានោះសុគតទៅ សង្ឃក៏បានអភិយ្យកណ្ឌជាច្រើន ឯអភិយ្យកណ្ឌនោះ គឺ គាសនៈដែលកន្ទងហួសប្រមាណ ត្រែមានដើមវិចិត្រដោយរូបសត្វសីហៈ ព្រំមានពេមវែងជាង ៤ ឆ្នាប់ កម្រាលដែលធ្វើពីពេមសត្វ វិចិត្រដោយរូបសត្វសីហៈ កម្រាលមានពណ៌ស ដែលធ្វើពីពេមសត្វ កម្រាលដែលធ្វើពីពេមសត្វជាផ្កាចង្កោម កម្រាលដែលញាត់គ កម្រាលដែលធ្វើពីពេមសត្វវិចិត្រ ដោយរូបសីហៈនឹងខ្នាំជាដើម កម្រាលដែលធ្វើពីពេមសត្វមានពេមប្រាំងតែម្ខាង កម្រាលដែលធ្វើពីពេមសត្វមានពេមប្រាំងទាំងពីរខាង កម្រាលដែលធ្វើពីឱនមាស ឬក្បាសយចាក់ស្រែះដោយរតនៈ កម្រាលដែលធ្វើពីសរសៃសូត្រចាក់ស្រែះដោយរតនៈ កម្រាលដែលធ្វើពីពេមសត្វល្មមស្រីរចុំ ១៦ នាក់ឈរកំបាន កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងដំរី កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងសេះ កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើរថ កម្រាលដែលធ្វើដោយស្បែកខ្លា កម្រាលដ៏ទុតដែលធ្វើពីស្បែកឈ្មូស ខ្នើយពណ៌ក្រហមទាំងពីរខាង (គឺ ខ្នើយក្បាលនឹងខ្នើយជើង) ព្រមទាំងពិតានដែលមានពណ៌ក្រហម ។

ภควาเตา ฬหมตฺถุ อาวาเธสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาสนฺเนยา ชาเต ฉินฺทิตุ ปริกุฏฺเฏตุ ปลฺลงฺกสฺส ภาเช ภินฺทิตุ ปริกุฏฺเฏตุ ภูลิกา วิชเฏตุ ตาโหนกมฺ ภาตุ อาเสสมฺ กุมฺมนฺนฬมฺ ภาตุนฺติ ฯ

(๒๐๒) เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิยา อวิทูเร อญฺญตรสฺมึ ภาเม ภิกฺขู ปฏิวสนฺติ อภิณฺหสนฺนิวาสา อภิณฺหสนฺนิปาตา ภิกฺขู อุปนนฺทมฺ เถรมฺ เอตทโวจุมฺ อายสฺมา โข อุปนนฺท ภิกฺขูนมฺ ปาฏิโมกฺขมฺ อุทฺทิสติ ฯ อถ โข อายสฺมา อุปนนฺโท ภิกฺขู อามนฺเตสิ อาวุโส ภิกฺขู ปาฏิโมกฺขมฺ อุทฺทิสามีติ ฯ เต ภิกฺขู อุปนนฺทสฺส เถรสฺส สนฺติเก ปาฏิโมกฺขมฺ สุตฺวา ปุนเทว ภิกฺขู สนฺนิปติตฺวา ภิกฺขู เอตทโวจุมฺ อายสฺมา โข อุปนนฺโท ภิกฺขูนมฺ ปาฏิโมกฺขมฺ อุทฺทิสติ ฯ อาคนฺตุกา(๑) เต อาวาสิกา(๒) ภิกฺขู ปฏิปุจฺฉิตพฺพา อตฺถิ โน อาวุโส สงฺฆมชฺเฌ ปาฏิโมกฺขมฺ อุทฺทิฏฺฐนฺติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. อาคนฺตุกา ภิกฺขู ฯ ๒ ฉ. ม. เถรานุเถรา อญฺเญ ปาเปนฺติ ฯ ทิสฺสติ ฯ

កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យកាត់ដើមអាសនៈដែលកន្ទុះហួសប្រមាណ ហើយសឹមប្រើប្រាស់ ឲ្យទំលាយរូបសត្វសាហាវនៃគ្រែមានដើមរិចត្រដោយរូបសត្វសាហាវ ហើយសឹមប្រើប្រាស់ ឲ្យកាយសម្រាលដែលញាត់គយកមកធ្វើជាខ្នើយ អាសនៈគ្រែអំពោះ យកមកធ្វើជាកម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើផែនដីបាន ។

(៤០២) សម័យនោះឯង ពួកអាវាសិកភិក្ខុ នៅក្នុងអាវាសជិតស្រុកតូច ១ មិនឆ្ងាយពីក្រុងសាវត្ថី មានសេចក្តីលំបាកនឹងរៀបចំក្រាលសេនាសនៈបម្រុងពួកភិក្ខុមកថ្មីនឹងពួកភិក្ខុរៀបដំណើរទៅ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏គិតគ្នាថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ឥឡូវនេះពួកយើងលំបាកនឹងក្រាលសេនាសនៈបម្រុងពួកភិក្ខុមកថ្មី នឹងពួកភិក្ខុរៀបដំណើរទៅ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះ យើងនឹងប្រគល់សេនាសនៈទាំងអស់ជារបស់សង្ឃទៅភិក្ខុមួយរូប ឯយើងកាលគ្មានចាំប្រើប្រាស់ទ្រព្យរបស់ ដោយសារភិក្ខុនោះវិញ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានប្រគល់សេនាសនៈទាំងអស់ជារបស់សង្ឃទៅភិក្ខុមួយរូប ។ ពួកអាគន្តុកភិក្ខុនិយាយពាក្យនេះនឹងអាវាសិកភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ ចូរលោករៀបចំសេនាសនៈបម្រុងយើង ។

ឯត្ថាវុសោ សង្ឃិកំ សេនាសនំ សព្ពំ អម្ហាកំ ឯកស្ស
ន្តន្តិ ។ កឹ បន តុម្ហេ អាវុសោ សង្ឃិកំ សេនាសនំ
វិស្សជ្ជេថាតិ ។ ឯវមាវុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា
។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ
នាម ភិក្ខូ សង្ឃិកំ សេនាសនំ វិស្សជ្ជេស្សន្តីតិ ។
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ
ភិក្ខូ សង្ឃិកំ សេនាសនំ វិស្សជ្ជន្តីតិ ។ សច្ចំ
ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តេ
ភិក្ខវេ មោឃបុរិសា សង្ឃិកំ សេនាសនំ វិស្សជ្ជេ-
ស្សន្តិ ឯតំ ភិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។បេ។
វិគរហិត្វា ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ បញ្ចិ-
មានិ ភិក្ខវេ អរិសុទ្ធិយានិ ឧ វិស្សជ្ជេតព្ពានិ សង្ឃេន
វា គណេន វា បុគ្គលេន វា វិស្សជ្ជិតានិបិ អរិសុទ្ធិ-
តានិ ហោន្តិ យោ វិស្សជ្ជេយ្យ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។

អាវាសិកភិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ សេនាសនៈរបស់សង្ឃមិនមានទេ (ព្រោះ) យើងបានប្រគល់ផ្ទៀងភិក្ខុមួយរូបអស់ហើយ ។ អាគន្តុកភិក្ខុសួរថា ម្នាលអាវុសោ ពួកលោកហ៊ានលះសេនាសនៈរបស់សង្ឃឬ ។ អាវាសិកភិក្ខុឆ្លើយថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ អាវុសោ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្ទុះបន្ទាប់ថា ពួកភិក្ខុមិនសមបើហ៊ានលះសេនាសនៈ ជារបស់សង្ឃសោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ពួកភិក្ខុលះសេនាសនៈរបស់សង្ឃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះ មិនសមបើនឹងលះសេនាសនៈរបស់សង្ឃសោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ដែលមិនគួរលះចេញ ៥ យ៉ាងនេះ គឺសង្ឃក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវលះចេញ សូម្បីលះចេញហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាលះ ភិក្ខុណាលះចេញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

កតមានំ បញ្ច ។ អាកាសោ អាកាសវដ្ដំ ឥទំ បឋមំ អ-
វិសរ្ជនីយំ ន វិសរ្ជេតព្ពំ សង្ឃេន វា គណេន វា បុគ្គលេន
វា វិសរ្ជិតម្បិ អវិសរ្ជិតំ ហោតិ យោ វិសរ្ជេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស វិមោក្ខោ វិមោក្ខវដ្ដំ ឥទំ ទុតិយំ អវិសរ្ជនីយំ
ន វិសរ្ជេតព្ពំ សង្ឃេន វា គណេន វា បុគ្គលេន វា
វិសរ្ជិតម្បិ អវិសរ្ជិតំ ហោតិ យោ វិសរ្ជេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស មញ្ចោ បីឋំ ភិសិ តូលោនទ្ធំ ឥទំ តតិយំ
អវិសរ្ជនីយំ ន វិសរ្ជេតព្ពំ សង្ឃេន វា គណេន វា
បុគ្គលេន វា វិសរ្ជិតម្បិ អវិសរ្ជិតំ ហោតិ យោ
វិសរ្ជេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស លោមកុត្តំ លោមា-
កាឡកំ លោមកដរតោ លោមកដ្ឋរិបំ វាឡ ជរសុ
ក្កហរិ កុច្ឆាលោ ឯកាទសំ ឥទំ ចតុត្ថំ អវិសរ្ជនីយំ

បេសំ ចាំង ៥ នោះដូចម្តេច ។ គឺ អាពម គឺ សួនច្បារ(១) ១ អាពមវត្ថុ គឺ ទីដាំសួនច្បារ ១ នេះជាបេសមិនគួរលះចេញជាដំបូង ភោះសង្ឃក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវលះចេញ សូម្បីលះចេញហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាលះ តែកុណាលះចេញ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ វិហារ គឺ លំនៅ ១ វិហារវត្ថុ គឺ ទីដីសម្រាប់សង់លំនៅ ១ នេះជាបេសមិនគួរលះចេញជាគំរប់ពីរ ភោះសង្ឃក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវលះចេញ សូម្បីលះហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាលះ តែកុណាលះចេញ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ មញ្ចៈ គឺគ្រែ ១ បីឋៈ គឺ តាំងប្តៅអី ១ តិលី គឺ ពូក ១ ពិម្ពោហនៈ គឺ ខ្នើយ ១ នេះជាបេសមិនគួរលះចេញជាគំរប់បី ភោះសង្ឃក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវលះចេញ សូម្បីលះចេញហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាលះ តែកុណាលះចេញ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ លោហកុម្ភី គឺ ឆ្នាំងដែលធ្វើពីលោហជាតិ ១ លោហកាឡកៈ គឺ ខ្លះលោហៈ ១ លោហភារកៈ គឺកូមលោហៈ ១ លោហកដាហៈ គឺផើងលោហៈ ១ ឥសី គឺ កាំបិត ១ ផរសុ គឺ ពូថៅ ១ កុទ្ទាលៈ គឺ ចប ១ និខាទនៈ គឺ ពន្លាក ១ នេះជាបេសមិនគួរលះចេញជាគំរប់ ៤ ភោះសង្ឃ

---

១ អដ្ឋកថា ថា សួនផ្កា សួនផ្លែ ។

ន វិស្សជ្ជេតព្ពំ សង្ឃេន វា គណេន វា បុគ្គលេន វា វិស្សជ្ជិតម្បិ អារិស្សដ្ឋិតំ ហោតិ យោ វិស្សជ្ជេយ្យ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស វត្ថុ វេទិ្ធ មុញ្ចិ បព្ភជិ(๑) តំណាំ មត្តិកា ជារុកណ្ហាំ មត្តិកា កណ្ហាំ ឥទំ បញ្ចមំ អារិស្សដ្ឋិយំ ន វិស្សជ្ជេតព្ពំ សង្ឃេន វា គណេន វា បុគ្គលេន វា វិស្សជ្ជិតម្បិ អារិស្សដ្ឋិតំ ហោតិ យោ វិស្សជ្ជេយ្យ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ឥមានិ ខោ តិក្ខត្តុំ បញ្ច អារិស្សដ្ឋិយានិ ន វិស្សជ្ជេតព្ពានិ សង្ឃេន វា គណេន វា បុគ្គលេន វា វិស្សជ្ជិតានិបិ អារិស្សដ្ឋិតានិ ហោន្តិ យោ វិស្សជ្ជេយ្យ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

(๒๐๓) អថខោ តថាគតោ សាវត្ថិយំ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា យេន កបិលវត្ថុ តេន ចារិកំ បក្កាមិ មហតា តិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ បញ្ចមត្តេហិ តិក្ខុសតេហិ សារិបុត្ត-មោគ្គល្លានេហិ ច ។ អស្សោសុំ ខោ អស្សជិបុនព្វសុកា តិក្ខូ តថាគតោ កិរ តិលវត្ថុំ អាគច្ឆតិ មហតា តិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ បញ្ចមត្តេហិ តិក្ខុសតេហិ សារិបុត្តមោគ្គល្លានេហិ

๑ ឧ. អុញ្ឆបព្ភជិំ ។

ក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវលះចេញ សូមឲ្យលះចេញហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាលះ កិក្ខុណាលះចេញ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ វល្លិ៍ គឺ វល្លិ ១ វេឡុ គឺ ឫស្សី ១ មុញ្ជៈ គឺ ស្មៅដំណោកខន្ធកៈ ១ បព្វជៈ គឺស្មៅយ៉ាផ្ងន ១ តិណៈ គឺ ស្មៅជម្ងា ១ មត្តិកា គឺ ដីស្អិត ១ ទារុភណ្ឌៈ គឺ គ្រឿងឈើ ១ មត្តិកាភណ្ឌៈ គឺ គ្រឿងធ្វើពីដី ១ នេះជាវត្ថុមិនគួរលះចេញ ជាគំរប់ ៥ ពោះសង្ឃក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវលះចេញ សូមឲ្យលះចេញហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាលះ កិក្ខុណាលះចេញ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ របស់ទាំង ៥ ពួកនេះឯង ជារបស់មិនគួរលះចេញ ពោះសង្ឃក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវលះចេញ សូមឲ្យលះចេញហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាលះ កិក្ខុណាលះចេញ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។

(៤០៣) គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី សំពត្តព្ភទ្ធវិយោបថ ហើយយាងទៅកាន់ចារិកក្នុងកាលជាគំរប់ជាមួយនឹងកិក្ខុសង្ឃប្រើនប្រមាណ ៥០០ រូប ព្រមទាំងព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានផង ។ ពួកអស្សជិនឹងបុនព្វសុកកិក្ខុបានឮដំណឹងថា ព្រះមានព្រះភាគយាងមកដល់កាលជាគំរប់ជាមួយនឹងកិក្ខុសង្ឃប្រើនប្រមាណ ៥០០ រូប ព្រមទាំងព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានផង ក៏និយាយថា ម្នាលអាវុសោ

ច ភាគ្គ មយំ អាវុសោ សព្ពំ សង្ឃកម្មំ សេនាសនំ
ភាជេម ចាបិញ្ញា សារីបុត្តមោគ្គល្លានា ចាបិភាគំ ៧ ភាគំ
វសំ ភតា ច មយំ តេសំ សេនាសនំ បញ្ញាបេស្សាមាតិ។
តេ សព្ពំ សង្ឃកម្មំ សេនាសនំ ភាជេសុំ ។ អថខោ
ភគវា អនុបុព្ពេន ចារិកញ្ញមានោ យេន កិដាគិរិ
តទវសរិ ។ អថខោ ភគវា សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ
កច្ចហ តុម្ហេ ភិក្ខវេ អស្សជិបុនព្ភសុកេ ភិក្ខូ ឧបសង្កមិត្វា
ឯវំវទេថ ភគវា អាវុសោ អាកង្ខតិ មហាតា ភិក្ខុ-
សង្ឃេន សទ្ធឹ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ សារីបុត្តមោគ្គ-
ល្លានេហិ ច ភគវាតោ ច អាវុសោ សេនាសនំ បញ្ញាបេថ
ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច សារីបុត្តមោគ្គល្លានញ្ចាតិ ។ ឯវម្ភន្តេតិ
ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវាតោ បដិស្សុត្វា យេន អស្សជិបុ-
នព្ភសុកា ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា អស្សជិ-
បុនព្ភសុកេ ភិក្ខូ ឯតទវោចុំ ភគវា អាវុសោ អាកង្ខតិ

បើដូច្នេះមានតែយើងនាំគ្នាចែកសេនាសនៈជារបស់សង្ឃទាំងអស់ (ដូច្នេះ) សារីបុត្តមោគ្គល្លានជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក លុះក្នុងអំណាចសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក យើងកាលគ្នាកុំរៀបចំគ្រាលសេនាសនៈប្រគេនលោកឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នាចែកសេនាសនៈដែលជារបស់សង្ឃទាំងអស់ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគកំពុងស្តេចមកកាន់ចារិកតាមលំដាប់ទ្រង់តម្រង់ទៅកាន់តំបន់ជនបទនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុច្រើនរូបមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកកាលគ្នាចូរដើរទៅកាត់ព្រៃអស្សជិនីបុនព្វសុកភិក្ខុ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះមានព្រះភាគ កំពុងតែស្តេចមកជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន ប្រមាណ ៥០០ រូប ព្រមទាំងព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានផង ម្នាលអាវុសោ លោកកាលគ្នា ចូររៀបចំគ្រាលសេនាសនៈទុកបម្រុងព្រះមានព្រះភាគផង បម្រុងព្រះភិក្ខុសង្ឃផង បម្រុងព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានផង ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ (ព្រះពុទ្ធដីកា) នៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយក៏នាំគ្នាចូលទៅកាត់ព្រៃអស្សជិនីបុនព្វសុកភិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបថ្វាយបង្គំនេះ ត្រាច់ពួកអស្សជិនីបុនព្វសុកភិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោ ដូច្នេះព្រមានព្រះភាគស្តេចមក

មហាតា កិត្តុសង្ឃេន សទ្ធឹ បញ្ចមត្តេហិ កិត្តុសតេហិ
សារីបុត្តមោគ្គល្លានេហិ ច តថាគតោ ច អាវុសោ សេនា-
សនំ បញ្ញាបេថ កិត្តុសង្ឃស្ស ច សារីបុត្តមោគ្គល្លា-
នញ្ចាតិ ។ ឯត្តាវុសោ សង្ឃិកំ សេនាសនំ សព្វំ
អម្ហេហិ ភាជិតំ ស្វាគតំ អាវុសោ តថាគតោ យស្មឹ វិហារេ
តថាគតស្ស ឧទ្ទិស្សតិ តស្មឹ វិហារេ វសិស្សតិ ថាបិច្ចា សារី-
បុត្តមោគ្គល្លានា ថាបិតាគំ ឧច្ចានំ វសំ តតា ន មយំ
តេសំ សេនាសនំ បញ្ញាបេស្សាមាតិ ។ តិម្បន តុម្ហេ
អាវុសោ សង្ឃិកំ សេនាសនំ ភាជិត្ថាតិ ។ ឯវមាវុ-
សោតិ ។ យេ តេ កិត្តុ អម្ហាកំ ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋា-
យន្តិ ទិយន្តិ វិហារេន្តិ តថំ ហិ នាម អស្សជិបុនព្វសុតា
កិត្តុ សង្ឃិកំ សេនាសនំ ភាជេស្សន្តីតិ ។ អថខោ
តេ កិត្តុ តថាតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ សត្ថុ

ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន ប្រមាណ ៥០០ រូប ព្រមទាំងព្រះសារីបុត្តនឹង
ព្រះមោគ្គល្លានផង ម្នាលអាវុសោ លោកទាំងឡាយ ចូរនាំគ្នារៀបចំ
ក្រាលសេនាសនៈថ្វាយព្រះមានព្រះភាគផង បម្រុងព្រះភិក្ខុសង្ឃផង
បម្រុងព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានផង ។ ពួកអស្សជិនឹងបុនព្វសុកភិក្ខុ
ឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ សេនាសនៈដែលជារបស់សង្ឃមិនមានទេ(ព្រោះ)
សេនាសនៈទាំងអស់យើងចែកគ្នាអស់ហើយ ម្នាលអាវុសោ ព្រះមានព្រះ
ភាគស្តេចមកល្អហើយ ព្រះអង្គសព្វព្រហ្មទ័យគង់ក្នុងវិហារណា ក៏នឹង
គង់ក្នុងវិហារនោះ។ ឯសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រុងប្រយ័ត្ន
លាមក លុះអំណាចនៃសេចក្តីប្រុងប្រយ័ត្នលាមក យើងកល់គ្នាមិនបានរៀបចំ
ក្រាលសេនាសនៈឲ្យលោកទាំងនោះទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះសួរថា ម្នាល
អាវុសោ លោកទាំងឡាយទាំងគ្នាចែកសេនាសនៈរបស់សង្ឃមែនឬ ។ ពួក
អស្សជិនឹងបុនព្វសុកភិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ យើងចែកមែន ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណា មានសេចក្តីប្រុងប្រយ័ត្នតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះតំណាលទោស
តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា ពួកអស្សជិនឹងបុនព្វសុកភិក្ខុមិនសមរម្យមកនាំ
គ្នាចែកសេនាសនៈរបស់សង្ឃសោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

តាវ តិក្ខវៃ អស្សដិបុនព្ភសុតា តិក្ខ្ម សង្ខ្យំតំ សេនា-
សនំ ភាជេត្តំតំ ។ សច្ចំ ភគវាតំ ។ តតថំ មា ជាម តេ
តិក្ខវៃ មោឃបុរិសា សង្ខ្យំតំ សេនាសនំ ភាជេស្សន្តំ
ឯតំ តិក្ខវៃ អម្ប្រសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។
វិតរហិត្វា ឆម្មឹ តថំ តត្វា តិក្ខ្ម អាមន្តេសិ បញ្ចមាដ
តិក្ខវៃ អវេភង្គិយាដ ន វិតជិតញ្ញាដ សង្ឃេន វា គណេន
វា បុគ្គលេន វា វិតត្តានិមិ អវិតត្តានិ ហោន្តិ យោ វិតជេយ្យ
អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។ តតមាដ បញ្ច ។ អាភមោ
អាភមវត្តុ ៨ដំ បឋមំ អវេភង្គិយំ ន វិតជិតញ្ញំ សង្ឃេន
វា គណេន វា បុគ្គលេន វា វិតត្តម្ប្រ អវិតត្តិ ហោតិ
យោ វិតជេយ្យ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស វិមាភេ វិមា-
វវត្តុ ៨ដំ ទុតិយំ អវេភង្គិយំ ន វិតជិតញ្ញំ សង្ឃេន
វា គណេន វា បុគ្គលេន វា វិតត្តម្ប្រ អវិតត្តិ ហោតិ
យោ វិតជេយ្យ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស មញ្ចោ បីឋំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពួកអស្សជិនឯងបុនព្វសុភភិក្ខុនាំគ្នាចែកសេនាសនៈរបស់សង្ឃ មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះ មិនគួរទទឹងហ៊ានន៎ាំគ្នាចែកសេនាសនៈរបស់សង្ឃទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់ជន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ដែលមិនគួរចែក ៥ ពួកនេះ គឺសង្ឃក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវចែក សូម្បីចែកហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាចែក ភិក្ខុណាចែក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ របស់ ៥ ពួកដូចម្តេច ? (របស់ ៥ ពួកនោះ គឺ) អាពាធ គឺសួនច្បារ ១ អាពាធវត្តុ គឺទីដីជាសួនច្បារ ១ នេះជារបស់មិនគួរចែក ជាដំបូង គឺសង្ឃក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវចែក សូម្បីចែកហើយក៏មិនឈ្មោះថាចែក ភិក្ខុណាចែក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ វិហារ គឺលំនៅ ១ វិហារវត្តុ គឺទីដីសម្រាប់សង់លំនៅ ១ នេះជារបស់មិនគួរចែក ជាគំរប់ពីរ គឺសង្ឃក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវចែក សូម្បីចែកហើយក៏មិនឈ្មោះថាចែក ភិក្ខុណាចែក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ មញ្ចៈគឺគ្រែ ១ បីឋៈ គឺតាំងឬកៅអី ១

กิลิ ติโลหาทิ ๙ ๆ ตถิยา อเวรฏฺฐิยา ๆ วิรตฺตสฺส สญฺญา กณฺหา ปุคฺคลสฺส จ วิรตฺตตา อวิรตฺตา โหติ ยาวิรเชยฺย อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส โลหกุมฺภี โลหกฏาหกี โลหกุณฺฑกี โลหกชาหี จิลิ ชรสุ กุหาริ(๑) กุณฺฑาโล ฉิทฺทาทิ ๙ ๆ จตุตฺถา อเวรฏฺฐิยา ๆ วิรตฺตสฺส สญฺญา กณฺหา ปุคฺคลสฺส จ วิรตฺตตา อวิรตฺตา โหติ ยาวิรเชยฺย อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส วลฺลิ วลฺลิ มุญฺจ ปญฺจ ติณา มตฺติกา ฆาตกณฺหา มตฺติกาภกณฺหา ๙ ๆ ปญฺจมา อเวรฏฺฐิยา ๆ วิรตฺตสฺส สญฺญา กณฺหา ปุคฺคลสฺส จ วิรตฺตตา อวิรตฺตา โหติ ยาวิรเชยฺย อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ๙มาทิ เขา ติกฺขตฺตุ ปญฺจ อเวรฏฺฐิ. ยาทิ ๆ วิรตฺตสญฺญาทิ สญฺญา กณฺหา ปุคฺคลสฺส จ วิรตฺตตา อวิรตฺตา โหติ ยาวิรเชยฺย อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสาติ ๆ

(๔๐๔) อถ โข ภควา ตถาคตสฺส ยถา. ภิกฺขุ วิหารา เยน อาฬวี เตน จาริกา ปกฺกามิ

๑ สพฺพตฺถ กุหาริ ฑีฆ ทิสฺสติ ๆ

កិសី គឺពូក ១ ពិម្ពោហន: គឺខ្នើយ ១ នេះជាវត្ថុមិនគួរចែក ជាគំរប់បី ភោះសង្ឃក្តី គណ:ក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវចែក សូម្បីចែកហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាចែក កិក្ខុណាចែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ្ឋ័យ លោហកុម្ភី គឺឆ្នាំងដែលធ្វើពីលោហជាតិ ១ លោហភាណក:គឺខ្ទះលោហ:១ លោហវារក:គឺក្អមលោហ:១ លោហកដាហ: គឺផើងលោហ:១ វាសី គឺកាំបិត ១ ផរសុ គឺពូថៅ ១ កុទ្ទាលី គឺដំងចាំង ១ កុឌ្ឌាល: គឺចប ១ និខាទន: គឺពន្ធាក ១ នេះជាវត្ថុមិនគួរចែក ជាគំរប់ ៤ ភោះសង្ឃក្តី គណ:ក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវចែក សូម្បីចែកហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាចែក កិក្ខុណាចែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ្ឋ័យ វល្លី គឺវល្លិ ១ វេឡុ គឺឫស្សី ១ មុញ្ជ: គឺស្មៅដំណេកខន្ធក្យ ១ បព្វជ: គឺសៅយ៉ាឫដ ១ តិណ: គឺស្មៅធម្មតា ១ មត្តិកា គឺដីស្អិត ១ ទារុភណ្ឌ: គឺគ្រឿងឈើ ១ មត្តិកាភណ្ឌ: គឺគ្រឿងធ្វើពីដី ១ នេះជាវត្ថុមិនគួរចែក ជាគំរប់ ៥ ភោះសង្ឃក្តី គណ:ក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវចែក សូម្បីចែកហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាចែក កិក្ខុណាចែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ្ឋ័យ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ទាំង ៥ ពួកនេះឯង ជាវត្ថុមិនគួរចែក ភោះសង្ឃក្តី គណ:ក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវចែក សូម្បីចែកហើយក៏មិនឈ្មោះថាចែកឡើយ កិក្ខុណាចែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ្ឋ័យ ។

(៤០៤) គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងកិដាគិរិ តាមសមគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយយាងទៅកាន់ចារិកក្នុងដែនអាឡវី

អនុប្បត្តេន ចារិកញ្ញមាហោ យេន អាឧប្បវី តនវសវិ ។
តត្រ សុទំ កកវា អាឧប្បវិយំ វិហរតិ អក្កាឧប្បវេ ចេតិយេ ។

(៤០៥) តេន ខោ បន សមយេន អាឧប្បវិកា
កិក្ខុ ឃវុចាន ឧវកម្មាន ឧន្តិ បិណ្ឌិនក្ខេបនមន្តេ-
ឧបិ ឧវកម្មំ ឧន្តិ ក្យុឌ្ឍលេបនមន្តេឧបិ ឧវកម្មំ
ឧន្តិ ទ្វារដ្ឋបនមន្តេឧបិ ឧវកម្មំ ឧន្តិ អក្កឧប្បវដ្ឋិការ-
ណាមន្តេឧបិ ឧវកម្មំ ឧន្តិ អាលោកសន្ធិការណាមន្តេ-
ឧបិ ឧវកម្មំ ឧន្តិ សេតវណ្ណាការណាមន្តេឧបិ ឧវកម្មំ
ឧន្តិ កាឧប្បវណ្ណាការណាមន្តេឧបិ ឧវកម្មំ ឧន្តិ ក្យុ-
ការបរិកម្មការណាមន្តេឧបិ ឧវកម្មំ ឧន្តិ ជាឧនមន្តេឧបិ
ឧវកម្មំ ឧន្តិ ពន្ធនមន្តេឧបិ ឧវកម្មំ ឧន្តិ កណ្ឌិ-
កាជាឧនមន្តេឧបិ(១) ឧវកម្មំ ឧន្តិ ខណ្ឌផុល្លបដិ-
សន្ធិការណាមន្តេឧបិ ឧវកម្មំ ឧន្តិ បរិកណ្ឌាការណាមន្តេ-
ឧបិ ឧវកម្មំ ឧន្តិ វិសតិវិសវិកម្បិ ឧវកម្មំ ឧន្តិ
តិំសវិសវិកម្បិ ឧវកម្មំ ឧន្តិ យាវជីវិកម្បិ ឧវកម្មំ ឧន្តិ
ឆ្ឌមកាលិកម្បិ បរិយោសិតំ វិហារំ ឧវកម្មំ ឧន្តិ ។ យេ
តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ

---

១ ម. កណ្ឌិកាជាឧមន្តេនាតិ ។ ម. ភណ្ឌិកាបរាឧមន្តេឧបិ ។

ទ្រង់គ្រាប់ទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ សំដៅទៅកាន់ដែនអាឡវីនោះ ។
ឬដំណឹងថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងអគ្គាឡវចេតិយ ទៀបដែន
អាឡវីនោះ ។

(៤០៩) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុទៅក្នុងដែនអាឡវី ធ្វើនវកម្មមាន
សភាពយ៉ាងនេះ គឺធ្វើនវកម្មដោយគ្រាន់តែទុកជាក់ដុំដីប្តូដុំថ្មយអ្វី ធ្វើ
នវកម្មដោយគ្រាន់តែលាបដញ្ជាំងអ្វី ធ្វើនវកម្មដោយគ្រាន់តែដំកល់ទ្វារអ្វី
ធ្វើនវកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើសសរមេទ្វារអ្វី ធ្វើនវកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើ
បង្អួចអ្វី ធ្វើនវកម្មដោយគ្រាន់តែលាបពណ៌សអ្វី ធ្វើនវកម្មដោយគ្រាន់
តែលាបពណ៌ខ្មៅអ្វី ធ្វើនវកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើបរិកម្មដោយដីរាងអ្វី(១)
ធ្វើនវកម្មដោយគ្រាន់តែប្រក់ព្រំអ្វី ធ្វើនវកម្មដោយគ្រាន់តែបងអ្វី ធ្វើនវ.
កម្មដោយគ្រាន់តែបិទបាំងទីអាស្រ័យនៅនៃសត្វព្រាបអ្វី ធ្វើនវកម្មដោយ
គ្រាន់តែដួសដុល ត្រង់កន្លែងដែលជាប់ទឹកឆ្អិនអ្វី ធ្វើនវកម្មដោយគ្រាន់
តែប្រោះព្រំអ្វី ធ្វើនវកម្មអស់ ២០ ឆ្នាំអ្វី ធ្វើនវកម្មអស់ ៣០ ឆ្នាំអ្វី ធ្វើនវ.
កម្មអស់ ១ ជីវិតអ្វី ធ្វើនវកម្មចំពោះវិហារដែលធ្លាស្រុតហើយ ដែលខ្លួន
បានអបលោកឲ្យក្នុងកាលមានផ្សែងអ្វី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ណាមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះកំពោលពោល តិះដៀល បង្អុះបង្អាប់ថា

---

១ មិនប៉ះពាល់តែដីរាងគ្រប់ប៉ុណ្ណោះទេ សូម្បីដីរលើងលៃខ្ចីខ្ចាយដាំដុះដីរទឹក ក៏រាប់បញ្ចូលក្នុង
ដីរសម្រាប់ផ្ទិតដែរ ។

កថំ ហិ នាម អាឧប្បាសកា កិក្ខូ ឱវទិតព្ពេ នវកម្មេ
ឧស្សុក្កំ បិណ្ឌបាតេ បេសលមត្តេ បិ នវកម្មំ ឧស្សុក្កំ
កុច្ឆិលេបមត្តេ បិ នវកម្មំ ឧស្សុក្កំ ទ្វារពន្ធមត្តេ បិ
នវកម្មំ ឧស្សុក្កំ អក្ខន្ធវារដ្ឋកវាណមត្តេ បិ នវកម្មំ
ឧស្សុក្កំ អាលោកសន្ធិកវាណមត្តេ បិ នវកម្មំ ឧស្សុក្កំ
សេតវណ្ណកវាណមត្តេ បិ នវកម្មំ ឧស្សុក្កំ កាឧប្បវណ្ណ-
កវាណមត្តេ បិ នវកម្មំ ឧស្សុក្កំ កេសុកបរិកម្មកវាណ-
មត្តេ បិ នវកម្មំ ឧស្សុក្កំ ជាឧទមត្តេ បិ នវកម្មំ
ឧស្សុក្កំ ឥទ្ធិមត្តេ បិ នវកម្មំ ឧស្សុក្កំ កណ្ណិកាជា-
ឧមត្តេ បិ នវកម្មំ ឧស្សុក្កំ ទណ្ឌាជុល្លុប្បដិសង្ខវណា-
មត្តេ បិ នវកម្មំ ឧស្សុក្កំ បរិកណ្ណកវាណមត្តេ បិ នវ-
កម្មំ ឧស្សុក្កំ វិសតិវស្សិកម្បិ នវកម្មំ ឧស្សុក្កំ តឹស-
វស្សិកម្បិ នវកម្មំ ឧស្សុក្កំ យាវជីវិកម្បិ នវកម្មំ
ឧស្សុក្កំ ឆមកាលិកម្បិ បរិយោសិតំ វិហារំ នវកម្មំ
ឧស្សុក្កន្តិ ។ អថខោ តេ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ
អារោចេសុំ ។បេ។ សច្ចំ កិរ កិក្ខវេ ។បេ។ សច្ចំ
ភគវាតិ ។បេ។ វិគរហិត្វា ធម្មិំ កថំ កត្វា កិក្ខូ

ពួកភិក្ខុនៅកន្លែងដែនអាឡវីមិនសមនឹងឲ្យនវកម្មមានសភាពយ៉ាងនេះទេ គឺ
ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែទុកជាក់ដុំដីឬដុំបាយអ្វី ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែ
លាបដញ្ជាំងខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែដំកល់ទ្វារខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយ
គ្រាន់តែធ្វើសសរមេទ្វារខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើបង្អួចខ្លះ ឲ្យនវ-
កម្មដោយគ្រាន់តែលាបឲ្យមានពណ៌សខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែលាប
ឲ្យមានពណ៌ខ្មៅខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើបកម្មដោយដំរេងខ្លះ ឲ្យ
នវកម្មដោយគ្រាន់តែប្រក់ព្រំខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែបងខ្លះ ឲ្យនវកម្ម
ដោយគ្រាន់តែបិទបាំងនូវអស្រ័យនៅ នៃសត្វព្រាបខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយ
គ្រាន់តែដួសដុសត្រង់កន្ទេះដែលជាប់នឹងធ្លុះខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែ
ប្រោះព្រំខ្លះ ឲ្យនវកម្មអស់ ២០ ឆ្នាំខ្លះ ឲ្យនវកម្មអស់ ៣០ ឆ្នាំខ្លះ ឲ្យនវកម្ម
អស់ ១ ជីវិតខ្លះ ឲ្យនវកម្មចំពោះវិហារដែលធ្វើស្រេចហើយ ដែលខ្លួនបាន
អបលោកឲ្យក្នុងកាលមានផ្សែងខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ការនោះពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ
ព្រះមានព្រះភាគពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា

អាមន្តេសិ ឯ កិត្តាវេ បិណ្ឌាឯត្តេបនមត្តេន ឧវាកម្មំ
ជាតព្យំ ឯ ភុញ្ជនេបនមត្តេន ឧវាកម្មំ ជាតព្យំ ឯ
ទ្វារដ្ឋបនមត្តេន ឧវាកម្មំ ជាតព្យំ ឯ អត្តនាវដ្ដិការណា-
មត្តេន ឧវាកម្មំ ជាតព្យំ ឯ អាលោកសន្ធិការណាមត្តេន
ឧវាកម្មំ ជាតព្យំ ឯ សេតវណ្ណាការណាមត្តេន ឧវាកម្មំ
ជាតព្យំ ឯ កាឩវណ្ណាការណាមត្តេន ឧវាកម្មំ ជាតព្យំ
ឯ កេសុកបរិកម្មការណាមត្តេន ឧវាកម្មំ ជាតព្យំ ឯ
ជាឧនមត្តេន ឧវាកម្មំ ជាតព្យំ ឯ ឩនូនមត្តេន ឧវាកម្មំ
ជាតព្យំ ឯ កណ្ណិកាជាឧនមត្តេន ឧវាកម្មំ ជាតព្យំ ឯ
ខណ្ឌផុល្លបដិសង្ខរណាមត្តេន ឧវាកម្មំ ជាតព្យំ ឯ
បរិកណ្ណាការណាមត្តេន ឧវាកម្មំ ជាតព្យំ ឯ វិសតិវស្សិកំ
ឧវាកម្មំ ជាតព្យំ ឯ តិំសវស្សិកំ ឧវាកម្មំ ជាតព្យំ
ឯ យាវជីវិកំ ឧវាកម្មំ ជាតព្យំ ឯ ឆឝមាសិកំ
បរិយោសិតំ វិហារំ ឧវាកម្មំ ជាតព្យំ យោ ឧនេយ្យ
អាបត្តិំ ឧក្កដ្ឋសង្ឃ អនុជានាមិ កិត្តាវេ អកតំ វា
វិហារំ វិបន្នកតំ វា ឧវាកម្មំ ជាតុំ ឱុដ្ឋកេ វិហារេ
កាតុំ ឱុលោកេត្វា ឆប្បញ្ចវស្សិកំ ឧវាកម្មំ ជាតុំ

ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យនវកម្ម ដោយគ្រាន់តែខុកជាក់ដុំដីប្តុំប្តុយអ មិនត្រូវឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែលាបជញ្ជាំង មិនត្រូវឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែដំកល់ទ្វារ មិនត្រូវឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើសសរមេទ្វារ មិនត្រូវឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើបង្អួច មិនត្រូវឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែលាបឲ្យមានពណ៌ស មិនត្រូវឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែលាបឲ្យមានពណ៌ខ្មៅ មិនត្រូវឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើបរិកម្មដោយដីរបង្គ មិនត្រូវឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែប្រក់ព្រំ មិនត្រូវឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែបង់ទុក មិនត្រូវឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែបំពេញនូវអាស្រ័យនៅ នៃសត្វព្រាប មិនត្រូវឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែជួសជុលត្រង់កន្លែង ដែលជាប់នឹងភ្លុំ មិនត្រូវឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែប្រោះព្រំ មិនត្រូវឲ្យនវកម្មអស់ ២០ ឆ្នាំ មិនត្រូវឲ្យនវកម្មអស់ ៣០ ឆ្នាំ មិនត្រូវឲ្យនវកម្មអស់ ១ ជីវិត មិនត្រូវឲ្យនវកម្មចំពោះវិហារដែលធ្វើស្រេចហើយ ដែលខ្ជះខ្ជាយឲ្យក្នុងកាលមានផ្សែង ភិក្ខុណាឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យនវកម្មចំពោះតែវិហារ ដែលមិនទាន់ធ្វើ ឬធ្វើមិនទាន់ហើយ (បើ) វិហារគួរឲ្យត្រួតមើលការងារហើយ សឹមឲ្យនវកម្មអស់ត្រឹម ៦ ឆ្នាំ ឬ ៩ ឆ្នាំ

អឌ្ឍយោគេ កម្មំ ឱលោកេត្វា សត្តដ្ឋវស្សិកំ នវកម្មំ ជានិត្វា មហល្លកេ វិហារេ ចាសាឧ ឯ កម្មំ ឱលោកេត្វា ឧសភាឧសវស្សិកំ នវកម្មំ ជានាតុន្តិ ។

(๒๐๖) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ម សព្ពំ វិហារំ នវកម្មំ ឧេន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន តិក្ខ្មវេ សព្ពេ វិហារេ នវកម្មំ ជានិតព្ពំ[1] យោ ឧ-ឧេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(๒๐๗) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ម ឯកសប្ប ទ្ធេ នវកម្មេ[2] ឧេន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន តិក្ខ្មវេ ឯកសប្ប ទ្ធេ ជានិតព្ពា យោ ឧឧេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(๒๐๘) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ម នវកម្មំ កហោត្វា អញ្ញំ ភាសេន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេ-សុំ ។ ន តិក្ខ្មវេ នវកម្មំ កហោត្វា អញ្ញោ ភាសេតព្ពោ យោ ភាសេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

---

๑ ឧ. ម. ន តិក្ខ្មវេ សព្ពេ វិហារេ នវកម្មំ ជានិតព្ពោ ។ ๒ ឧ ម. ឱលុកេសុ អយំ សព្ពេ ន ទិស្សតិ ។

ឲ្យរួច (បើ) អគ្ឃយោគឲ្យត្រួតមើលការងារ ហើយសឹមឲ្យនវកម្មអស់ត្រឹម ៧ ឆ្នាំ ឬ ៨ ឆ្នាំឲ្យរួច (បើ) វិហារធំឬប្រាសាទ ឲ្យត្រួតមើលការងារ ហើយសឹមឲ្យនវកម្មអស់ត្រឹម ១០ ឆ្នាំ ឬ ១២ ឆ្នាំឲ្យរួច ។

(៤០៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យនវកម្មចំពោះវិហារទាំងអស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យនវកម្ម-ចំពោះវិហារទាំងអស់ទេ ភិក្ខុណាឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៤០៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យនវកម្មពីរកន្លែងដល់ភិក្ខុ ១ រូប ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យនវកម្មពីរកន្លែងដល់ភិក្ខុ ១ រូបទេ ភិក្ខុណាឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៤០៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលយកនវកម្ម (ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃ) ហើយឲ្យភិក្ខុដទៃនៅវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទទួលយកនវកម្ម (ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃ) ហើយឲ្យភិក្ខុដទៃនៅទេ ភិក្ខុណាឲ្យភិក្ខុដទៃនៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๙) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ฉวกมฺมํ กเรตฺวา สงฺฆิกานิ ปฏิภาหนฺติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาเนเตสุ ฯ น ภิกฺขเว ฉวกมฺมํ กเรตฺวา สงฺฆิกานิ ปฏิภาหิตพฺพานิ ยานิ ปฏิภาเหยฺยุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว ฯกานิ วาเรยฺยานิ กเรตุนฺติ ฯ

(๒๑๐) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ฉิสฺสเร ปิตสฺส ฉวกมฺมานิ เนนฺติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาเนเตสุ ฯ น ภิกฺขเว ฉิสฺสเร ปิตสฺส ฉวกมฺมานิ ฌาตพฺพานิ ยานิ ฌาเยยฺยุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๑๑) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ฉวกมฺมานิ กเรตฺวา สงฺฆิกานิ ปฏิภาหนฺติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาเนเตสุ ฯ น ภิกฺขเว ฉวกมฺมานิ กเรตฺวา สงฺฆิกานิ ปฏิภาหิตพฺพานิ ยานิ ปฏิภาเหยฺยุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว วสฺสานิ เสนาสนานิ ปฏิภาหิตุนฺติ ฯ

(៤០៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលយកនវកម្ម (ក្នុងវិហារបស់សង្ឃ) ហើយហាមឃាត់សេនាសនៈរបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទទួលយកនវកម្ម ហើយហាមឃាត់សេនាសនៈរបស់សង្ឃទេ ភិក្ខុណាហាមឃាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យភិក្ខុដែលធ្វើការនោះ) ទទួលយកទីដេកដ៏ប្រសើរ ១ (បន្ទប់បាន) ។

(៤១០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យនវកម្មដល់ភិក្ខុនៅក្នុងទីឥតសីមា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យនវកម្មដល់ភិក្ខុនៅក្នុងទីឥតសីមាទេ ភិក្ខុណាឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៤១១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលយកនវកម្មហើយហាមឃាត់ត្រប់គាល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទទួលយកនវកម្មហើយហាមឃាត់ត្រប់គាលទេ ភិក្ខុណាហាមឃាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យហាមឃាត់ត្រឹម ៣ ខែ នៃវស្សានរដូវ (ប៉ុណ្ណោះ) មិនមែនហាមឃាត់ត្រប់គាលនៃរដូវទេ ។

(๒๑๒) តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខូ នវកម្មំ តហេត្វា បក្កមន្តិបិ វិព្ភមន្តិបិ តាលំបិ ករោន្តិ សាមណេរភាបិ(๑) បដិជានន្តិ សិក្ខំ បច្ចក្ខាតកាបិ បដិជានន្តិ អន្តិមវត្ថុំ អជ្ឈាបន្នកាបិ បដិជានន្តិ ខុទ្ទកានិ តាតិ ចិត្តកាបិ បដិជានន្តិ វេឋនម្បិ បដិជានន្តិ អាបត្តិយា អនុស្សរេ ខុក្កិត្តកាបិ បដិជានន្តិ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ខុក្កិត្តកាបិ បដិជានន្តិ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ខុក្កិត្តកាបិ បដិជានន្តិ បណ្ឌកាបិ បដិជានន្តិ ថេយ្យសំវាសកាបិ បដិជានន្តិ តិត្ថិយបក្កន្តកាបិ បដិជានន្តិ តិរច្ឆានគតាបិ បដិជានន្តិ មាតុឃាតកាបិ បដិជានន្តិ បិតុឃាតកាបិ បដិជានន្តិ អរហន្តឃាតកាបិ បដិជានន្តិ កិក្ខុនីទូសកាបិ បដិជានន្តិ សង្ឃភេទកាបិ បដិជានន្តិ លោហិតុប្បាទកាបិ បដិជានន្តិ ពុទ្ធសោតព្យញ្ជនកាបិ បដិជានន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។

---

๑ ម. សាមណេរភាបិ ។

(๔๑๒) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលយកនវកម្មហើយដើរចេញទៅខ្លះ សឹកខ្លះ ធ្វើមរណភាពខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនទៅជាសាមណេរខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកលាសិក្ខាខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវអត្តទណ្ឌខ្លះ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សឆ្កួតខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានចិត្តរើរៃយខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានទុក្ខវេទនាត្រូចសង្កត់ខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញខ្លះ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សខ្ទើយខ្លះ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សលួចសំពាសខ្លះ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សស្មុះស្មៅកាន់លិង្គតិរ្ថិយខ្លះ ប្តេជ្ញាជាសត្វតិរច្ឆានខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់មាតាខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់បិតាខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់ព្រះអរហន្តខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកប្រទូស្តចិត្តភិក្ខុនីខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកបំបែកសង្ឃខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកធ្វើព្រះលោហិត (របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ) ឲ្យពុតពងខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានភេទពីរខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

(៤១៣) ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧភតោសង្ឃេ ភេទាយ បក្កមតិ ។ មា សង្ឃស្ស ភាយីតិ អញ្ញស្ស ធាតុយ្ហំ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧភតោសង្ឃេ ភេទាយ បក្កមតិ កាលំ ករោតិ សាមណេរោ បដិជានាតិ សិក្ខំ បច្ចក្ខាតកោ បដិជានាតិ អន្តិមវត្ថុំ អជ្ឈាបន្នកោ បដិជានាតិ ឧម្មត្តកោ បដិជានាតិ ខិត្តចិត្តោ បដិជានាតិ វេទនដ្ដោ បដិជានាតិ អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិយា ឧក្ខិត្តកោ បដិជានាតិ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧក្ខិត្តកោ បដិជានាតិ បាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្ខិត្តកោ បដិជានាតិ បណ្ឌកោ បដិជានាតិ ថេយ្យសំវាសកោ បដិជានាតិ តិត្ថិយបក្កន្តកោ បដិជានាតិ តិរច្ឆានគតោ បដិជានាតិ មាតុឃាតកោ បដិជានាតិ បិតុឃាតកោ បដិជានាតិ អរហន្តឃាតកោ បដិជានាតិ ភិក្ខុនីទូសកោ បដិជានាតិ សង្ឃភេទកោ បដិជានាតិ លោហិតុប្បាទកោ បដិជានាតិ ឧភតោព្យញ្ជនកោ បដិជានាតិ ។ មា សង្ឃស្ស ភាយីតិ អញ្ញស្ស ធាតុយ្ហំ ។

(៤១៣) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួលយកនវកម្មហើយចៀសចេញទៅ ។ ត្រូវភិក្ខុនោះឲ្យ (នវកម្មនោះ) ដល់ភិក្ខុដទៃ ដោយគិតថា សូមកុំឲ្យនវកម្មរបស់សង្ឃវិនាសឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួលយកនវកម្មហើយសឹកចេញ ធ្វើមណាកាព ប្តេជ្ញាទៅជាសាមណេរ ប្តេជ្ញាជាអ្នកលាសិក្ខា ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវអន្តិមវត្ថុ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សឆ្កួត ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានចិត្តរើរៃឃ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវទុក្ខវេទនាគ្របសង្កត់ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃ លើកវត្ត ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សខ្ទើយ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សលួចសំរាស ប្តេជ្ញាជាមនុស្សស្ទុះទៅកាន់លទ្ធិតិរ្ថិយ ប្តេជ្ញាជាសត្វតិរច្ឆាន ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់មាតា ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់បិតា ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់ព្រះអរហន្ត ប្តេជ្ញាជាអ្នកប្រទូស្តភិក្ខុនី ប្តេជ្ញាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្តេជ្ញាជាអ្នកធ្វើព្រះលោហិត (របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ) ឲ្យពុះពង ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានភេទពីរ ។ ត្រូវភិក្ខុនោះឲ្យ (នវកម្មនោះ) ដល់ភិក្ខុដទៃ ដោយគិតថា សូមកុំឲ្យនវកម្មរបស់សង្ឃវិនាសឡើយ ។

(๔๑๔) ๘๘ ยถา ภิกฺขาย ภิกฺขู ฆาตกมฺมา ภเวยฺยุ วิปฺปกาเร ปกฺกมนฺติ ฯ มา สงฺฆสฺส หายิตฺถ อญฺญสฺส ฆาตกา ฯ ๘๘ ยถา ภิกฺขาย ภิกฺขู ฆาตกมฺมา ภเวยฺยุ วิปฺปกาเร วิพฺภมนฺติ ฯ กาลํ กเรนฺติ ฯเปฯ ขุปฺปเจ-ฺฉนฺทกา ปฏิฆาตกา ฯ มา สงฺฆสฺส หายิตฺถ อญฺญสฺส ฆาตกา ฯ

(๔๑๕) ๘๘ ยถา ภิกฺขาย ภิกฺขู ฆาตกมฺมา ภเวยฺยุ ปริยาเยน วิปฺปกาเร ปกฺกมนฺติ สเสฺสวาสํ ฯ

(๔๑๖) ๘๘ ยถา ภิกฺขาย ภิกฺขู ฆาตกมฺมา ภเวยฺยุ ปริยาเยน วิพฺภมนฺติ กาลํ กเรนฺติ สามเณรา ปฏิ-ฆาตกา สิกฺขํ ปจฺจกฺขาตกา ปฏิฆาตกา อฏฺฐิมาย อุปฺปาทกา ปฏิฆาตกา ฯ สเพฺพ สามี ฯ

(๔๑๗) ๘๘ ยถา ภิกฺขาย ภิกฺขู ฆาตกมฺมา ภเวยฺยุ ปริยาเยน ขุปฺปเจ-ฺฉนฺทกา ปฏิฆาตกา ขิตฺตจิตฺตา ปฏิฆา-

(៤១៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះទទួលយកនវកម្មហើយចៀសចេញទៅក្នុងវេលាដែលធ្វើ (នវកម្ម) មិនទាន់ស្រេច ។ ត្រូវភិក្ខុនោះឲ្យ(នវកម្មនោះ)ដល់ភិក្ខុឯទៀត ដោយគិតថា សូមកុំឲ្យនវកម្មរបស់សង្ឃវិនាសឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួលយកនវកម្មហើយសឹកចេញ ក្នុងវេលាដែលធ្វើនវកម្មមិនទាន់ស្រេច ។ ធ្វើមរណភាព ។ បេ ។ ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានកេទពីរ ។ ត្រូវភិក្ខុនោះឲ្យ (នវកម្មនោះ) ដល់ភិក្ខុដទៃ ដោយគិតថា សូមកុំឲ្យនវកម្មរបស់សង្ឃវិនាសឡើយ ។

(៤១៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួលយកនវកម្ម ហើយចៀសចេញទៅក្នុងវេលាដែលធ្វើ (នវកម្ម) ហើយស្រេច (លុះត្រឡប់មកនៅវិញ) នវកម្មនុ៎ះ ជារបស់ភិក្ខុនោះឯង ។

(៤១៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួលយកនវកម្មហើយសឹកចេញ ធ្វើមរណភាព ប្តេជ្ញាជាសាមណេរ ប្តេជ្ញាជាអ្នកលាសិក្ខា ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវអន្តិមវត្ថុ ក្នុងវេលាដែលធ្វើនវកម្មហើយស្រេច ។ ត្រូវសង្ឃជាម្ចាស់ ។

(៤១៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ ទទួលយកនវកម្មហើយប្តេជ្ញាជាមនុស្សឆ្កួត ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានចិត្តរវើរវាយ

ชาตัง วัณณนฺโต ปชานาติ อาปตฺติยา **อวณฺณวา**
ทุกฺกฏกโร ปชานาติ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม ทุกฺกฏ-
กโร ปชานาติ ทาปิตกาย ธมฺมิยา อปฺปฏิปฺปสฺสทฺธิ
ทุกฺกฏกโร ปชานาติ ตาสฺเสวาหนฺ ฯ

(๒๑๘) **ส** ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ **ฉาทกมฺมี** กเรยฺย
ปริยาสิเต ปณฺฑากโร ปชานาติ เวยฺยาวจฺจกโร
ปชานาติ ตสฺสปาปิยสิกโร ปชานาติ ตสฺสปาปิยสิกาย
ปชานาติ ตสฺสปาปิยสิกาย ปฏินิสฺสคฺคกโร ปชานาติ
ปชานาติ มานตฺตทายกโร ปชานาติ ปฏิปุจฺฉากโร
ปชานาติ อพฺภานกโร ปชานาติ ภิกฺขุทูสก-
กโร ปชานาติ สงฺฆเภทโก ปชานาติ โลหิต-
ปุปฺผโก ปชานาติ อุภโตพฺยญฺชนโก ปชานา-
ติ ฯ สเจฺจ สามีติ ฯ

(๒๑๙) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อญฺญตรสฺส
อุปาสกสฺส วิหารปริเวณํ เสนาสนํ อญฺญตฺร
ปริภุญฺชนฺติ ฯ อถ โข โส อุปาสโก อุชฺฌายติ
ขียติ วิปาเจติ กถํ หิ นาม ภทนฺตา อญฺญตฺร
ปริเวณํ อญฺญตฺร ปริภุญฺชิสฺสนฺตีติ ฯ ภควาโต ฯลฯ ภิกฺขุ

ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវទុក្ខវេទនាគ្របសង្កត់ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃ លើកវត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញក្នុងវេលាដែលធ្វើនវកម្មហើយស្រេច នវកម្មនុ៎ះជារបស់តិក្ខុនោះឯង។

(៤១៨) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ បើមានតិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួលយកនវកម្មហើយប្តេជ្ញាជាមនុស្សខ្ចើយ ប្តេជ្ញាជាអ្នកលួចសំរាស ប្តេជ្ញាជាអ្នកស្តុះស្តៅគាន់លទ្ធិតិរ៌ិយ ប្តេជ្ញាជាសត្វតិរច្ឆាន ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់មាតា ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់បិតា ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់ព្រះអរហន្ត ប្តេជ្ញាជាអ្នកប្រទូស្តតិក្ខុនី ប្តេជ្ញាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្តេជ្ញាជាអ្នកធ្វើព្រះលោហិត (របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ) ឲ្យពុពង ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានភេទពីរ ក្នុងវេលាដែលធ្វើ (នវកម្ម) ហើយស្រេច ។ ត្រូវសង្ឃជាម្ចាស់ ។

(៤១៩) សម័យនោះឯង តិក្ខុទាំងឡាយយកសេនាសនៈរបស់ទុព្វចសកម្នាក់ (ដែលគេទុទ្ទិស) ជាគ្រឿងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវិហារទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីឯទៀត ។ គ្រានោះ ទុព្វាសកនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា លោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយមិនសមបើនឹងយកគ្រឿងប្រើប្រាស់អំពីទីឯទៀត ទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីឯទៀតសោះ ។ តិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល

អាភេចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ អញ្ញត្រ បរិភោគេ អញ្ញត្រ បរិភុញ្ជនត្ថោ យោ បរិភុញ្ជិយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(๔๒๐) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ ឧច្ចាសយនមហាសយនានិ សន្ថរិត្វា សន្ថរិត្វា បរិហរន្តុ(๑) ភុក្កុច្ចាយន្តា ឧមាយំ ឯសីនន្តិ ។ តត្ថាឯបិ ចីវរេឯបិ បំសុកិតានិ ហោន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តាវកាលិកំ ហរិតុន្តិ ។

(๔๒๑) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស មហាវិហារេ ទុទ្ទិយតិ(๒) ។ ភិក្ខូ ភុក្កុច្ចាយន្តា សេនាសនំ នាភិហរន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ភុត្តត្ថាយ ហរិតុន្តិ ។

(๔๒๒) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស សេនាសនបរិក្ខារេសុ មហក្ឃេ កម្ពលេ ទុប្បជ្ជេ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ជាតិកម្មត្ថាយ បរិវត្តេតុន្តិ ។

---

๑ ឧ. ហរិតុំ ។ ๒ ម. ទុទ្ទិយតិ ។

សេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវយកគ្រឿងប្រើប្រាស់ ក្នុងទីឯទៀតទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីឯទៀតទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៤២០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (មិនហ៊ាន) នាំយក (គ្រឿងប្រើប្រាស់) ទៅកាន់ភេទ។ ចោរកាន់ភេទ។ ចោរថា កាន់ភេទជាទីប្រជុំហើយក៏នាំគ្នាអង្គុយផ្តាល់លើផែនដី ។ ទាំងខ្លួនទាំងចីវរ (របស់ភិក្ខុនោះ) ក៏ប្រឡាក់ប្រឡួសដោយអាចម៍ដី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យនាំយក (គ្រឿងប្រើប្រាស់នោះ) ឲ្យជារបស់ខ្លួនបាន ។

(៤២១) សម័យនោះឯង វិហារធំរបស់សង្ឃទ្រុឌក្រោម ។ ពួកភិក្ខុសង្ស័យមិនហ៊ាននាំយកសេនាសនៈចេញ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យនាំយក (សេនាសនៈ) ទៅទុកថែរក្សាបាន។

(៤២២) សម័យនោះឯង សំពត់កម្ពលមានតម្លៃច្រើន ជាសេនាសនបរិក្ខារកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យផ្លាស់ប្តូរ ដើម្បីប្រយោជន៍ជាផាតិកម្ម គឺការចំរើនបាន ។

(៤២៣) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស សេនា-
សនបរិក្ខារកំ មហគ្ឃំ ទុស្សំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ ភគ-
វតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ជាតិ-
កម្មត្ថាយ បរិវត្តេតុន្តិ ។

(៤២៤) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស អច្ឆទម្មំ
ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខវេ ចាតុបុញ្ញិំ កាតុន្តិ ។

(៤២៥) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស ចក្កលិ
ឧប្បន្នា ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។
អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ចាតុបុញ្ញិំ កាតុន្តិ ។

(៤២៦) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស ចោឡកំ
ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។
អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ចាតុបុញ្ញិំ កាតុន្តិ ។

(៤២៣) សម័យនោះឯង សំពត់មានតម្លៃច្រើន ជាបរិក្ខារកឋិនសេនាសនៈកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យផ្សាស់ប្តូរ ដើម្បីប្រយោជន៍ជាផាត៌កម្មបាន ។

(៤២៤) សម័យនោះឯង សៀកខ្លាឃ្មុំកើតឡើង ដល់សង្ឃ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើជាគ្រនាប់សម្រាប់ដួតជើងបាន ។

(៤២៥) សម័យនោះឯង រតនៈមានសណ្ឋានដូចជាកង់ (ដែលគេវេញដោយសំពត់កម្ពលជាដើម) កើតឡើងដល់សង្ឃ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើជារង្វេលសម្រាប់ដួតជើងបាន ។

(៤២៦) សម័យនោះឯង មានកំណាត់សំពត់កើតឡើង ដល់សង្ឃ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើជាសំពត់សម្រាប់ដួតជើងបាន ។

(๒๒๗) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ហ អលោតេហិ ចាតេហិ សេតាសនំ អក្កមន្តំ ។ សេតាសនំ ទុស្សតិ ។ កតរតោ ឯតមត្ថំ អាភេថេសុំ ។ ន តិក្ខ្ហេ អលោតេហិ ចាតេហិ សេតាសនំ អក្កមិតព្ពំ យោ អក្កមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(๒๒๘) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ហ អលេហិ ចាតេហិ សេតាសនំ អក្កមន្តំ ។ សេតាសនំ ទុស្សតិ ។ កតរតោ ឯតមត្ថំ អាភេថេសុំ ។ ន តិក្ខ្ហេ អលេហិ ចាតេហិ សេតាសនំ អក្កមិតព្ពំ យោ អក្កមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(๒๒๙) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ហ សុចាហាតា សេតាសនំ អក្កមន្តំ ។ សេតាសនំ ទុស្សតិ ។ កតរតោ ឯតមត្ថំ អាភេថេសុំ ។ ន តិក្ខ្ហេ សុចាហានេន សេតាសនំ អក្កមិតព្ពំ យោ អក្កមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

សេនាសនក្ខន្ធកៈ ការដាំរសេនាសនៈដោយដើងមិនទាន់ឈានដាដើម

(៤៦៧) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមិនទាន់ឈានដើង(១)ហើយដើរដាំនូវសេនាសនៈ ។ សេនាសនៈក៏ប្រឡាក់អស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឥតឈានដើង មិនត្រូវដើរដាំនូវសេនាសនៈទេ ភិក្ខុណាដាំ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ

(៤៦៨) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដើរដាំនូវសេនាសនៈទាំងដើងទឹក ។ សេនាសនៈក៏សើមអស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដើរដាំនូវសេនាសនៈទាំងដើងទឹកទេ ភិក្ខុណាដាំ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៤៦៩) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុពាក់ស្បែកដើងដើរដាំនូវសេនាសនៈ ។ សេនាសនៈក៏ប្រឡាក់អស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុពាក់ស្បែកដើងមិនត្រូវដើរដាំនូវសេនាសនៈទេ ភិក្ខុណាដាំ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

១ បញ្ញត្តនេះបំពោះយកដើងមិនស្អាតជាប្រមាណ សូម្បីដើងដែលបានឈានហើយតែនៅមិនទាន់ស្អាត ក៏មិនគួរដាំរសេនាសនៈដែរ ។

(๔๓๐) เตน โข ปน สมเยน กกฺขฺโฬ ปริกมฺมกตาย ภูมิยา ฐุฏฺฐหิตฺวา[๑] ฯ ปาเณหิ ฐุสฺสติ ฯ กกฺขฬตาย ปริกมฺมกตาย ภูมิยา ฐุฏฺฐหิตฺวา ยาย ฐุฏฺฐาย อาปตฺติ ฐุกฺกฏสฺส อนุชานามิ กกฺขเฬ ขฺยมลฺลกนฺติ ฯ

(๔๓๑) เตน โข ปน สมเยน มญฺจาปิ ปีฐาปิ ปริกมฺมกตา ภูมิ ลิขิตฺวา ฯ กกฺขฬตาย ปริกมฺมกตาย ภูมิยา ฐุฏฺฐาย อาปตฺติ ฐุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ กกฺขเฬ จงฺกมนกาเน ปลิเวเตฺตนฺติ[๒] ฯ

(๔๓๒) เตน โข ปน สมเยน กกฺขฺโฬ ปริกมฺมกตา ภูมิ กิตฺตึ อปสฺสนฺติ ฯ ปาเณหิ ฐุสฺสติ ฯ กกฺขฬตาย ปริกมฺมกตาย ภูมิยา กิตฺตึ อปสฺสนฺตฺยา ยา อปสฺสยฺยา อาปตฺติ ฐุกฺกฏสฺส อนุชานามิ กกฺขเฬ อปสฺสนฺตฺยา ฐาตุนฺติ ฯ อปสฺสนฺตฺยา กิตฺตึ ยาย ฐุฏฺฐาย อาปตฺติ ฐุกฺกฏสฺส อนุชานามิ กกฺขเฬ อปสฺสนฺตฺยา ฐาตุนฺติ ฯ

---

๑ ม. ฐุฏฺฐหนฺติ ฯ ๒ ม. ปลิเวเตฺตนฺติ ฯ

(៤៣០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុស្ពោះទឹកមាត់លើទីដែលគេតាក់តែងឲ្យស្អាត ។ (ទីនោះ) ក៏អាប់អន់ពណ៌សម្បុរទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវស្ពោះទឹកមាត់លើទីដែលគេតាក់តែងទេ ភិក្ខុណាស្ពោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យប្រើ) កន្ទោះទឹកមាត់ ។

(៤៣១) សម័យនោះឯង ជើងគ្រែខ្លះ ជើងតាំងខ្លះ ក៏កោសជាប់ទីកន្លែងដែលគេតាក់តែងឲ្យល្អ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យរុំ (ជើងគ្រែ ជើងតាំងនោះ) ដោយកំណាត់សំពត់ ។

(៤៣២) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុផ្អែកនឹងជញ្ជាំងដែលគេលាប (ថ្នាំផ្សែង ។) ។ ពណ៌សម្បុរ (ជញ្ជាំង) ក៏អាប់អន់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវផ្អែកនឹងជញ្ជាំងដែលគេលាប (ថ្នាំផ្សែង ។) ទេ ភិក្ខុណាផ្អែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតផ្ទៃក្តារសម្រាប់ផ្អែក ។ ឯផ្ទៃក្តារសម្រាប់ផ្អែក កកោសផ្ទៃខាងក្រោម

ឧបរតោ កិត្តិញ្ច(๑) ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ ហោដ្ឋតោ ច ឧបរតោ ច ចោទេតុំ បលិវេឋេតុន្តិ ។

(๒๓๓) តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខូ ជោតកានកា ឯបជ្ជិតុំ ករុក្កុច្ចាយន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ បច្ចត្ថរិត្វា ឯបជ្ជិតុន្តិ ។

(๒๓๔) អថ ខោ កកវា អាយស្មន្តំ យថាកិរន្តំ រិហរិត្វា យេន ភគវា តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្វេន ចារិកំ ចរមានោ យេន ភគវា តទវសរិ ។ តត្រ សុទំ កកវា ភគវោ រិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។

(๒๓๕) តេន ខោ បន សមយេន ភគវា ឧត្តិក្ខំ ហោតិ ។ មនុស្សា ន សក្កោន្តិ សង្ឃកត្តំ តាតុំ ឥច្ឆន្តិ ឧទ្ទេសកត្តំ ឯមន្តនំ សលាកកត្តំ បវ្តិតុំ ឧចោសថិកំ ចាដ្ឋិបទិកំ តាតុំ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។

---

๑ ម. ឧបរិពោ កិត្តិ ហត្ថំ ។ ម. ឧបរិពោ រិត្តិ ។

ទីដ៏ជញ្ជាំងខាងលើ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យរុំសំពត់ទាំងខាងលើទាំងខាងក្រោម ។

(៤៣៣) សម័យនោះឯង កិក្ខុមានដើងលាងស្រេចហើយ តែនៅមានសង្ស័យ (មិនហ៊ាន) ដេក ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្រាលកម្រាលរួចសឹមដេក ។

(៤៣៤) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅ ក្នុងដែនអាឡវី តួរតាមព្រះអធ្យាស្រ័យ រួចហើយទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិកក្រុងពាជគ្រឹះ ស្តេចទៅកាន់ចារិកតាមលំជាប់ សំដៅទៅកាន់ក្រុងពាជគ្រឹះនោះ ។ បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅកង់វត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងពាជគ្រឹះ ។

(៤៣៥) សម័យនោះឯង ក្រុងពាជគ្រឹះកំកើតទុរ្ភិក្ស (អត់ឃ្លាន) មនុស្សទាំងឡាយមិនអាចនឹងធ្វើសង្ឃកត្តបាន ហើយក៏ច្រានចោលនឹងធ្វើខុទ្ទសកត្ត ឧមិទ្ទេសកត្ត សលាកកត្ត បក្ខិកកត្ត ឧបោសថិកកត្ត នឹងបាដិបទិកកត្ត ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សង្ឃកម្មំ ទុក្កដសម្មំ ឯមម្ពនំ សលាកគ្គាហំ បដិក្កោសិតុំ ទោសមេវ ទាតុំ ឯមម្ពនិកម្មំ ។

(៤៣៦) តេន ខោ បន សមយេន ធម្មវាទិយា ភិក្ខូ អត្តនោ វាទត្តានំ(១) កហាបេត្វា លាមកានំ ភត្តានំ ភិក្ខូនំ ទេន្តិ ។ កាកវាតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតំ ភិក្ខុំ ភត្តុទ្ទេសកំ សម្មន្និតុំ យោ ន ឆន្នាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន ទោសាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន មោហាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន ភយាគតិំ គច្ឆេយ្យ ទុម្មុដ្ឋានុទ្ទិដ្ឋញ្ច ជានេយ្យ ។

(៤៣៧) ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ សម្មន្និតព្ពោ ។ បឋមំ ភិក្ខុ យាចិតព្ពោ ។ យាចិត្វា ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ ភត្តុទ្ទេសកំ សម្មន្នេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ ភត្តុទ្ទេសកំ សម្មន្នតិ ។

---

១ ម. មធុរភណ្ឌាគារិ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវសង្ឃកត្ត ទណ្ឌសកត្ត និមន្តនកត្ត សលាកកត្ត បក្ខិកកត្ត ឧបោសថកកត្ត និងបាដិបទិកកត្ត ។

(៤៣៦) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ទទួលយកកត្តប្រសើរចំពោះខ្លួនឯង ហើយឲ្យកត្តមិនថ្លៃថ្លា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យសន្មតភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ៥ ឲ្យជាកត្តុទ្ទេសក: គឺអ្នកសំដែងកត្ត (អង្គ ៥ នោះគឺ)មិនលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះទោសាគតិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះភយាគតិ ១ ស្គាល់កត្តដែលខ្លួនបានសំដែងទើបមិនទាន់បានសំដែង ១ ។

(៤៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃគប្បីសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវសូមភិក្ខុជាមុនសិន ។ លុះសូមរួចហើយ ត្រូវឲ្យភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសប្រតិពលប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាកត្តុទ្ទេសក: ។ នេះ ជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃបានសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាកត្តុទ្ទេសក: ។

ยสฺมาย สฺวาสฺส ขมติ ฯ ปฏิคฺคาหกสฺส ปฏิคฺคหณมฺปิ สเก-
สกสฺส สมฺมติ เยว ปุญฺญสฺส ยสฺส ปฏิคฺคหณมฺปิ
เยว ภาเวยฺย ฯ สมฺมาย เยวฺ่หิ ปฏิคฺคาหกา
ภิกฺขู ภตฺตุเทสเกปิ ขมติ สงฺฆสฺส ปฏิคฺคหณมฺปิ ฯ
ฯเปฯ ฉารเยปิ ฯ

(๔๓๘) อถโข ภตฺตุโทสกานํ ภิกฺขูนํ ฯเปฯ
เหฏฺฐา ภตฺตคฺคโต ปฏฺฐาย ปฏิสีตาย ฯ ภตฺตคฺคาย
ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สลากคฺคาย
ปิ ปวารณายปิ[1] ปิ อุปนิกฺขิปิตฺวา ปิมุญฺจิตฺวา ภตฺตุ[2]
ปฏิสีตุนฺติ ฯ

(๔๓๙) เตน โข ปน สมเยน สงฺฆสฺส เส-
ขาสนปญฺญาปโก ฯ เหโหติ ฯเปฯ ภณฺฑาคาริโก
ฯ เหโหติ ฯเปฯ จีวรปฏิคฺคาหโก ฯ เหโหติ ฯเปฯ
จีวรภาชโก ฯ เหโหติ ฯเปฯ ยาคุภาชโก ฯ เหโหติ

---

๑ ฉ.ม. ปวาฬิกายปิ ฯ ๒ สพฺพตฺถ ฯ เหเปยฺยมฺหิ ฯ ปฏิสีตุนฺติ ฯ

ការសន្មតតិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាភត្តុទ្ទេសកៈ គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ សង្ឃបានសន្មតតិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាភត្តុទ្ទេសកៈហើយ ការសន្មតនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកទ្រង់ដំណើរនេះ ដោយការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(๔๓๘) លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុជាភត្តុទ្ទេសកៈមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា យើងគួរសំដែងភត្តដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុចារក ដោយសលាកប្តូរដំបូ (មានបន្តូរបូរស្ងឹមឆ្ងីកន្លាតជាដើម) លាប្តូរបើកហើយសឹមសំដែងភត្ត ។

(๔๓๙) សម័យនោះឯង មិនទាន់មានភិក្ខុជាសេនាសនប្បញ្ញាបកៈ (អ្នកគ្រាលសេនាសនៈ) បម្រុងសង្ឃ ។ បេ ។ មិនទាន់មានភិក្ខុជាភណ្ឌាគារិកៈ (អ្នករក្សាឃ្លាំង) ។ បេ ។ មិនទាន់មានភិក្ខុជាចីវរប្បដិគ្គាហកៈ (អ្នកទទួលចីវរទុក) ។ បេ ។ មិនទាន់មានភិក្ខុជាចីវរកាជកៈ (អ្នកចែកចីវរ) ។ បេ ។ មិនទាន់មានភិក្ខុជាយាគុកាជកៈ (អ្នកចែកបបរ) ។ បេ ។

។ បេ ។ ដលភាជកោ ន ហោតិ ។ បេ ។ ឧដ្ឋភភាជ-
កោ ន ហោតិ ។ ឧដ្ឋាំ អភាជិយមានំ ន សម្បដិ ។
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ
បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតំ ភិក្ខុំ ឧដ្ឋភភាជកំ សម្មន្និតុំ
យោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន ទោសាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន
មោហាគតិំ គច្ឆេយ្យ ន ភយាគតិំ គច្ឆេយ្យ ភាជិតា-
ភាជិតញ្ច ជានេយ្យ ។

(៤៤០) ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ សម្មន្និតព្ពោ ។ បឋមំ
ភិក្ខុ យាចិតព្ពោ ។ យាចិត្វា ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិ-
លេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ
យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ ឧដ្ឋ-
ភភាជកំ សម្មន្នេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ
មេ ភន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ ឧដ្ឋភភាជកំ
សម្មន្នតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស
ភិក្ខុនោ ឧដ្ឋភភាជកស្ស សម្មុតិ សោ តុណ្ហស្ស

មិនខាន់មានកិកុជាផលភាជក: (អ្នកចែកផ្លែឈើ)។ បេ។ មិនខាន់មានកិកុជា
ខជ្ជកភាជក: (អ្នកចែកបង្អែម)នៅឡើយ។ បេ។ បង្អែមដែលមិនបានចែកក៏
ខូចអស់ទៅ។ កិកុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញា
ឲ្យសន្មតកិកុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ឲ្យជាខជ្ជកភាជក: (អង្គ ៥ នោះគឺ)
មិនលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះទោសាគតិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះ
ភយាគតិ ១ ស្គាល់តែដែលខ្លួនបានចែកទើងមិនខាន់បានចែក ១ ។

(๔๔๐) ម្នាលកិកុទាំងឡាយ សង្ឃគប្បីសន្មតយ៉ាងនេះ ។
សង្ឃគប្បីសូមកិកុជាមុនសិន ។ លុះសូមរួចហើយ ត្រូវឲ្យកិកុជាអ្នក
ឈ្វាសប្រតិពលប្រកាសសង្ឃឡើងថា មពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរ ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មត
កិកុឈ្មោះនេះឲ្យជាខជ្ជកភាជក: (អ្នកចែកបង្អែម)។ នេះ ជាញត្តិ ។
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឥឡូវសង្ឃសន្មតកិកុឈ្មោះ
នេះឲ្យជាខជ្ជកភាជក: ។ ការសន្មតកិកុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាខជ្ជកភាជក:
គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម

យស្ស ឧក្ខេបតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមោ កិក្ខុ ខជ្ជកភាជកោ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

(៤៤៧) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស កណ្ណកវេ អប្បមត្តកោ បរិក្ខារេ ទុស្សន្តោ[1] ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតំ កិក្ខុំ អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកំ សម្មន្និតុំ យោ ន ឆន្នាគតិ កត្តព្ពេយ្យ ន ទោសាគតិ កត្តព្ពេយ្យ ន មោហាគតិ កត្តព្ពេយ្យ ន ភយាគតិ កត្តព្ពេយ្យ វិស្សជ្ជិតាវិស្សជ្ជិតញ្ច ជានេយ្យ ។

(៤៤៨) ឯវញ្ច បន តិក្ខវេ សម្មន្និតព្ពោ ។ បឋមំ កិក្ខុ យាចិតព្ពោ ។ យាចិត្វា ព្យត្តេន កិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ កិក្ខុំ អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកំ សម្មន្នេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។

---

๑ ម. ម. ទុស្សន្តោ ។

មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវឆ្លើយមក ។ សង្ឃបានសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាឧដ្ឋកកាជកៈហើយ ការសន្មតនេះសមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(๔๔๑) សម័យនោះឯង បរិក្ខារតិចតួច មានក្រាស់ក្រែលខ្លឹងក្នុងឃ្លាំងរបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យសន្មតភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ๕ ឲ្យជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ (អ្នកចែកចាយនូវបរិក្ខារតិចតួច) (អង្គ ๕ នោះគឺ) មិនលុះឆន្ទាគតិ ๑ មិនលុះទោសាគតិ ๑ មិនលុះមោហាគតិ ๑ មិនលុះភយាគតិ ๑ ស្គាល់បរិក្ខារដែលខ្លួនបានចែកចាយហើយ ទឹងមិនទាន់បានចែកចាយហើយ ๑ ។

(๔๔๒) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃគប្បីសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃគប្បីសូមភិក្ខុជាមុនសិន ។ លុះសូមរួចហើយ ត្រូវភិក្ខុដែលឈ្មោះប្រតិពលប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ (អ្នកចែកចាយបរិក្ខារតិចតួច) ។ នេះ ជាញត្តិ ។

សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ កិក្ខុំ អប្ប-
មត្តកវិស្សជ្ជកំ សម្មន្តតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ
ឥត្ថន្នាមស្ស កិក្ខុនោ អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកស្ស សម្មុតិ
សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។
សម្មតោ សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមោ កិក្ខុ អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកោ
ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(៤៤៣) តេន អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកេន កិក្ខុនា
ឯកោ[1] សុចិ ធាតព្ពោ ។ សត្តកំ ធាតព្ពំ ។ ឧបា-
ហនា ធាតព្ពា ។ កាយពន្ធនំ ធាតព្ពំ ។ អំសវដ្ដ-
កោ ធាតព្ពោ ។ បរិស្សាវនំ ធាតព្ពំ ។ ឆម្មករកោ
ធាតព្ពោ ។ កុសិ ធាតព្ពា ។ អឌ្ឍកុសិ ធាតព្ពា ។
មណ្ឌលំ ធាតព្ពំ ។ អឌ្ឍមណ្ឌលំ ធាតព្ពំ ។ អនុ-
វាតោ ធាតព្ពោ ។ បរិកណ្ឌំ ធាតព្ពំ ។ សចេ ហោ-
តិ សង្ឃស្ស សប្បិ វា តេលំ វា មធុ វា ផាណិតំ
វា សកឋិ បដិសាយិតុំ ធាតព្ពំ ។ សចេ បុនបិ
អត្ថោ ហោតិ បុនបិ ធាតព្ពំ ។ សចេ បុនបិ អត្ថោ
ហោតិ បុនបិ ធាតព្ពន្តិ[2] ។

---

១ ម. ឯកេកា ។ ២ មរម្មាយោត្តកេ អាមេឌិតំ នត្ថិ ។

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ ។ ការសន្មតកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវឆ្លើយមក ។ សង្ឃបានសន្មតកិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈហើយ ការសន្មតនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(៤៨៣) កិក្ខុជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជក នោះ (បើមានកិក្ខុមកសូមម្ហូល) ត្រូវឲ្យម្ហូលមួយ (ម្តង) ។ ត្រូវឲ្យកាំបិត ។ ត្រូវឲ្យសែ្បកដើង ។ ត្រូវឲ្យវត្ត-ពន្ធចង្កឹះ ។ ត្រូវឲ្យយោគជាត្រ ។ ត្រូវឲ្យសំពត់តម្រងទឹក ។ ត្រូវឲ្យជម្ង-ក្រក ។ ត្រូវឲ្យសំពត់កុសិ (ខ្នង់វែង) ។ ត្រូវឲ្យសំពត់អឌ្ឍកុសិ (ខ្នង់ខ្លី) ។ ត្រូវឲ្យសំពត់មណ្ឌល (ផ្ទាំងធំ) ។ ត្រូវឲ្យសំពត់អឌ្ឍមណ្ឌល (ផ្ទាំងតូច) ។ ត្រូវឲ្យសំពត់អន្តរវាត ។ ត្រូវឲ្យសំពត់សម្រាប់ថែមឬសំពត់សំពាប៉ះ ។ បើមានសប្បិក្តី ប្រេងក្តី ទឹកឃ្មុំក្តី ស្ករអំពៅក្តី (កិក្ខុអ្នកថែកចាយបរិក្ខារ នោះ) ត្រូវឲ្យដល់សង្ឃធាន់ក្នុងគ្រាមួង ។ ។ បើសង្ឃត្រូវការខៀត ត្រូវឲ្យខៀត ។ បើសង្ឃត្រូវការមួងខៀត ត្រូវឲ្យមួងខៀត ។

[๔๔๔] តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស សាដិយគ្គាហបតោ ន ហោតិ ។បេ។ បត្តគ្គាហបតោ ន ហោតិ ។បេ។ អាភមិតបេសតោ ន ហោតិ ។បេ។ សាមណេរបេសតោ ន ហោតិ ។ សាមណេរ អបេសិយមានា កម្មំ ន ករោន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ បញ្ចមាន្តេ. ហិ សមុដ្ឋាតតំ ភិក្ខុំ សាមណេរបេសតាំ សម្មដ្ឋុំ យោ ន ឆដ្ឋាតតំ តច្ឆេយ្យ ន ទោសាតតំ តច្ឆេយ្យ ន មោហាតតំ តច្ឆេយ្យ ន ភយាតតំ តច្ឆេយ្យ បេសិ. តាបេសិតញ្ច ជានេយ្យ ។

[๔๔๕] ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ សម្មដ្ឋតព្ពោ ។ យោ. មំ ភិក្ខុ យាចិតព្ពោ ។ យាចិត្វា ញត្តិយា ភិក្ខុ បរិ. ដិតលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ សាមណេរបេសតាំ សម្មដ្ឋេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ

เวลาเสวยของภิกษุ : ภิกษุผู้สามัญคฤหัสถ์ : ผู้เดียว

(๔๔๗) สมัยนั้นแล ท่านพระอานนท์ ได้เป็นภิกษุผู้สามัญคฤหัสถ์ (ผู้ประพฤติเสมอด้วยคฤหัสถ์) ฯ เป็น ฯ ท่านพระอานนท์ ได้เป็นภิกษุผู้ปฏิบัติคฤหัสถ์ (ผู้ประพฤติเป็นปฏิปักษ์) ฯ เป็น ฯ ท่านพระอานนท์ ได้เป็นภิกษุผู้อาศัยเรือนเป็นเสขะ (ผู้ศึกษาในไตรสิกขา) ฯ เป็น ฯ ท่านพระอานนท์ ได้เป็นสามเณรเป็นเสขะ (ผู้ศึกษาในสามเณร) ฯ เป็น ฯ สามเณรทั้งหลายกล่าวว่าภิกษุไม่ใช้ ก็ไม่ทำการงาน ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนี้ ถวายพระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตให้สันนิบาตภิกษุที่ประกอบด้วยองค์ ๕ ให้เป็นสามเณรเป็นเสขะ (ผู้ศึกษาในสามเณร) (องค์ ๕ นั้นคือ) ไม่ลุอคติ ๑ ไม่ลุโทสาคติ ๑ ไม่ลุโมหาคติ ๑ ไม่ลุภยาคติ ๑ รู้จักสามเณรที่ตนได้บวชและที่ตนมิได้บวช ๑ ฯ

(๔๔๘) ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สังฆกรรมของสันนิบาตอย่างนี้แล ฯ สังฆกรรมของภิกษุผู้มาสู่สันนิบาต ฯ ลุกขึ้นแล้วห่มจีวรเฉวียงบ่า ประนมมือไปทางภิกษุที่นั่งแก่ ประกาศสังฆกรรมให้ทราบว่า ขอพระสงฆ์เจริญจงฟังข้าพเจ้า ขอพระสงฆ์จงสดับข้าพเจ้า วันนี้เป็นวันที่พระสงฆ์พึงทำสังฆกรรม พระสงฆ์พึงสันนิบาตภิกษุชื่อนี้ ให้เป็นสามเณรเป็นเสขะ ฯ นี้เป็นญัตติ ฯ ขอพระสงฆ์เจริญจงฟังข้าพเจ้า ขอพระสงฆ์จงสดับข้าพเจ้า สงฆ์สันนิบาตภิกษุชื่อนี้ ให้เป็น

សាមណេរបេសកំ សម្ម ទត្តំ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ សាមណេរបេសកស្ស សម្មុតិ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ សាមណេរបេសកោ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

ភាណវារំ និដ្ឋិតំ តតិយំ ។

សេនាសនក្ខន្ធកំ និដ្ឋិតំ ឆដ្ឋំ ។

តស្សុទ្ទានំ

(៤៤៦) វិហារំ ពុទ្ធសេដ្ឋេន
អបញ្ញត្តំ តថា អហុ
តហំ តហិំ និក្ខមន្តេ
ភិសា តេ ជិនសាវកា(១) ។
តេ(២) សេដ្ឋី ភមាបតិ ជិស្សា
ភិក្ខូនំ ឥធមព្រវិ

---

១ ម. អភិសា តញ្ហ តេ ជិនសាវកា ។ ២ ម. យោត្តកេសុ អយំ ន ទិស្សតិ ។

សាមណេរបេសកៈ ។ ការសន្មតកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាសាមណេរបេសកៈ គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្នើមិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវឆ្នើយមក ។ សង្ឃបានសន្មតកិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាសាមណេរបេសកៈហើយ ការសន្មតនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្នើម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយអាការស្នើមយ៉ាងនេះ ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី៣ ។

ចប់ សេនាសនក្ខន្ធកៈទី៦ ។

ឧទ្ទាននៃសេនាសនក្ខន្ធកៈនោះ (ដូចតទៅនេះ)

(៤៤៦) រឿងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធប្រសើរមិនខាន់បានបញ្ញត្តវិហារក្នុងគ្រានោះ ១ រឿងសាវ័កព្រះជិនស្រីដើរចេញទៅនៅក្នុងទីនោះ។ ១ រឿងសេដ្ឋីគហបតីបានឃើញព្រះសាវ័កគាំងនោះ ហើយដំណាលរឿងនេះប្រាប់កិក្ខុទាំងឡាយថា

តាវតេវេយ្យៀ វតេវេយ្យាឥ
បដិបុច្ឆិសុ ជាយេតិ ។
វិហារំ អគ្គិយោតញ្ច
ថាសានំ មាឡិនំ តុបំ
បញ្ចលេណាំ អនុញ្ញាសិ
វិហារេ សេដ្ឋិ តាវយិ ។
ឯនោ វិហារំ តាវតេ
អតភាដំ អសំវុតំ
តាវដំ បិដ្ឋសង្ឃាដំ
ឧទុក្ខលញ្ច ឧត្តរំ ។
អាវញ្ឆនដ្ឋំ វដ្ដិ
វដ្ដិញ្ច តាបិសីសកំ
សូចិ ឃដំ តាលដ្ឋិ
លោហតាជ្ជវិសាណាតិ ។
យន្តកំ សូចិតាញ្ជេ
ឆទនំ ខល្លិវ្ហេន(១)ច

---

១ ម. ខល្លិវ្ហាវលិត្តំ ។

ខ្ញុំព្រះករុណាបម្រុងនឹងឲ្យជាន់ធ្លីវិហារ សូមលោកម្ចាស់ចាំនឹង
ឮយគន់នៅក្នុងវិហារបស់យើង ១ រឿងពួកកិកុក្រាបបង្គំ
ទូល (ដំណើរនេះ) ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជានាយក ១ ។
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតទីជ្រកកោន ៥ យ៉ាង គឺ វិហារ ១ អឌ្ឍ-
យោគ ១ ប្រាសាទ ១ ប្រាសាទជំហរត្រង់ ១ គុហា ១
រឿងសេដ្ឋីឲ្យជាន់ធ្លីវិហារ ១ ។ រឿងមហាជនឲ្យជាន់ធ្លី
វិហារឥតមានសន្ទះទ្វារ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសន្ទះទ្វារ ក្រប
ទ្វារ ត្រណាប់ក្រោមនឹងត្រណាប់លើជាដើម ១ ។ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតប្រហោងជាក់ខ្សែសម្រាប់ចាញ នឹងខ្សែសម្រាប់
ចាញគន្ធឹស មេទ្វារ ត្រជោកទ្វារ រន្ទុក គន្ធឹសនឹងសោ
ឆ យ៉ាង គឺ សោធ្លីពីលោហៈ សោធ្លីពីឈើ សោធ្លីពី
ស្មៅ ១ ។ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសោយន្តនឹងគន្ធឹស រឿង
ទ្រង់អនុញ្ញាតដម្បូលនឹងឲ្យបូកលាបខាងក្នុងខាងក្រៅ ១

វេឌិតំ ជាលសលាកញ្ច

ឧក្កាលិ សន្តវេឌ ច

មិឞិ វិឌលមញ្ជញ្ច

សោសាឌិកាមសារកោ

ពុទ្ធិ កុទ្ធរិចាឌញ្ច

អាហារ្ជាសទ្ធិ ខុទ្ទកោ

សត្តឆ្ដោ ច អឌ្ឍមីមំ

មីមំកោឌ្ឍកាចាឌកំ

អាមលា ផលកា កោច្ជា

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបង្អួច ៣ យ៉ាង គឺបង្អួចមានវេទិ បង្អួចមានក្រឡាសំណាញ់ បង្អួចមានសសរចម្រឹង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យយកវត្ថុសម្រាប់ដួតដើង ដែលគេវៀរមានសណ្ឋានដូចជាកន់ចងបង្អួច ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតកម្រាលស្មៅ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបន្ទះក្តារសម្រាប់អង្គុយប្តេក ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែផ្តៅ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត គ្រែដែលគេជាប់ដើងហើយបញ្ចូលមេទៅក្នុងដំណាប់ ដែលគេចោលក្នុងព្រៃស្មសាន ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ ដែលគេបង្កាំដើងគ្រែដោយមេគ្រែ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ ដែលគេផ្ងើដើងប្រហែលនឹងដើងសេះ ឬដើងពពែជាដើម ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ ដែលគេបញ្ចុះពន្ធូញទៅក្នុងមេ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែបួនជ្រុងមានដើងខ្ពស់ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែមានអង្គជ្រុំពីរ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតតាំងផ្តៅ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ ឥតតាំងមានដើងដូចដើងពពែ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតតាំងមានដើងច្រើនដែលគេប្រកបដោយអាការដូចជាផ្ទៃកន្ទុតព្រៃ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតផែនក្តារ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតកៅអីមានទ្រនាប់ ១

បលាសបីឋមេវ ច

ខុទ្ទេ ច អហំ ថាធានំ

អដ្ឋង្គុលកថាឆកា(๑)

សុត្តំ អដ្ឋបទំ ចោទ្យំ

ភូលិកំ អឌ្ឍកាយេកំ

តំវត្ថុ តំសំយោ ចាបិ

ទុស្សំ សេនាសនេ ច យំ(๒)

ចិនទ្ធំ ហោដ្ឋា បតតំ

ខុប្បាដេត្វា ហរន្តិ ច

កំត្តឹ ច ហត្ថកំត្តឹ ច

អនុញ្ញាសិ ច តំត្តិយា(๓)

សេតកាឌ្ឍរិហារេ ចាបិ(๔)

ឋុសំ សល្លាញ្ច មត្តិកំ

ឥត្ថាសំ ចាលាកំ កុល្លាំ

---

๑ ខ. ម. ខុទ្ទហិ អតិបាទកា អដ្ឋង្គុលិ ច បាទកា ។ ๒ ខ. ម. សេនាសនញ្ចាបិ ។

๓ ខ. ភិត្តិញ្ច ហត្ថភិត្តិញ្ច អនុញ្ញាសិ តថាគតោ ។ ๔ ខ. ម. តិត្តិយា វិហារេ ចាបិ ។

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតតាំងញាត់បម្រើង ១ រឿងទ្រង់ហាមគ្រែខ្ពស់ហួសប្រមាណ ១ រឿងពស់ចឹកកិក្ខុទើបទ្រង់អនុញ្ញាតទ្រនាប់គ្រែ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតទ្រនាប់ដើងគ្រែមានកំពស់៨ឆ្នាប់ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតអំបោះសម្រាប់ប៉ាំគ្រែ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យចាក់ស្រែះគ្រែជាក្រឡាចត្រង្គ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់គ្រាប់គ្រែ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកកាយវត្តដែលញាត់ដោយសំឡីយកមកធ្វើជាខ្នើយបាន ១ រឿងទ្រង់បញ្ញត្តខ្នើយកន្ទុះកាយ ១ រឿងមហោស្រពលើកំពូលក្តុំ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតពូក ១ រឿងសំពត់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ក្នុងសេនាសនៈ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែតាំងដែលញាត់ក្លាប់ គ្រឿងញាត់ កំលៀនចេញជ្រាក់មកខាងក្រោម ១ រឿងពួកចោរបកយកស្រោមពួក៧ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យគួសដោយគំនួសផ្សេង ៗ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យផ្តិតនឹងម្រាមដៃ ១ រឿងដំណោកពួកតិរ្ថិយ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យលាបវិហារ ដោយដីរមានពណ៌សឬខ្មៅ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យលាយអង្កាមនឹងដីដែលមជ្ឈ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតដីរឈើ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតដីលាយនឹងកុណ្ណកហើយកៀសដោយខ្សៀស ១ រឿងទ្រង់

សាសបំ សិត្ថតេលកំ

ឧស្សន្នេ បក្ខន្ទិតុំ

ជរុសំ លណ្ឌមត្តិកំ(๑)

ឥត្ថាសំ បដិភាណញ្ច

ឥថា ចយោ ច អារុហំ

បរិបតន្តំ អាឧឡ្ហា

អឌ្ឍកុដិំ តយោ បុឆ

ខុទ្ទកេ កុដ្ឋចាតោ ច

ឱវស្សតិ ច វិស្សវំ(๒)

ឱលំ ចីវរវំសោ ច(๓)

អាលិន្ទំ តិដិកេន ច

អាលម្ពនំ តិណាឆ្ឌណំ

---

๑ ម. ឆណ្ឌមត្តិកំ ។ ๒ ម. ឱវស្សតិ សរំ វិលំ ។ ๓ ម. បីវរវំសំ រជ្ជុញ្ច ។

អនុញ្ញាតមេរៀនគ្រាប់ស្លែឬប្រេងលាយនឹងក្រមួន ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យយកកំណាត់សំពត់ជូតប្រេងដែលដោរឡើង ១ រឿងដៃជញ្ជាំងអាក្រក់ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យលាយដីអាចម៍ជន្ទូន ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតដំរឈើនឹងទឹកចត់ ១ រឿងទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យកិក្ខុ គួរបូជស្រីប្រុស ១ រឿងទីវិហារគប ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើរខឿន (៣យ៉ាង) ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតជណ្តើរ (៣យ៉ាង) ១ រឿងកិក្ខុជ្ងាក់ពីលើជណ្តើរ ១ រឿងវិហារមានមនុស្សកុះករច្រើន កិក្ខុមានខ្លាស មិនហ៊ានដេកទើបទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យធ្វើជញ្ជាំងគៀ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបន្ទប់ ៣ យ៉ាងទៀត ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យធ្វើបន្ទប់កន្លែងវិហារតូច ១ រឿងដើងជញ្ជាំងវិហារពុកផុយ ១ រឿងក្បឿងសាចមកត្រូវជញ្ជាំង ១ រឿងកិក្ខុស្រែកខ្លាំង (ព្រោះខ្លាចពស់) ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតចម្រឹងជញ្ជាំង ទំនងដៃកៅ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ស្មៅចីវរនឹងខ្សែស្បៃង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើរបៀងវិហារ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់រនាំងព្រលឹសសម្រាប់រួតចុះរួតឡើងបាន ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបង្អាន់ដៃ ១ រឿងកំពេចស្មៅ (ជ្រុះក្នុងទុបដ្ឋានសាលា) ១

ហេដ្ឋាមក្តេ ឆយំ ភារេ
អជ្ឈុភាសេ ជិតបញ្ចតំ
សាលំ ហេដ្ឋា ច ភាជនំ
វិហារេ តោដ្ឋតោ ចេវ
បរិវេណក្តិសាលកំ
អាភមេ ច បុនតោដ្ឋេ
ហេដ្ឋា ចេវ(១) ឆយំ ភារេ
សុធំ(២) អជាឋបិណ្ឌំ ច
សន្ថោ សីតវនំ អភា
ឥដ្ឋជម្ហោ ឥមន្តេសិ
សហ សង្ឃេន នាយកំ
អាណាបេសន្តភមក្តេ
អាភមំ ភារយិ តណោ
វេសាលិយំ ឆវាភម្មំ
បុរតោ ច បរិក្តហ្មំ(៣)

---

១ ឧ. ម. ហេដ្ឋាញ្ញេវ ។ ២ ឧ. ម. សុទ្ធំ ។ ៣ ឧ. ម. បដិគ្គហំ ។

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួនដីកឋិនទីគាបក ១ រឿងភិក្ខុជាក់ទឹកធាន់កឋិនទីវាល (ទឹកកំភ្លៀងធាន់មិនកើត) ទើបទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើពេលជាក់ទឹក ១ រឿងកាជន៍សម្រាប់ជាក់ទឹកមិនធាន់មាន ១ រឿងវិហារមិនធាន់មានគ្រឿងបិទបាំង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបន្ទប់ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបរិវេណ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតពេងភ្លើង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួនដីត្រង់ទីគាបក្នុងអាវាស ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតក្លោងទ្វារជារដើម ១ (រឿងត ៧) បណ្ដិតគប្បីធ្វើនយដូចពោលរួចហើយខាងក្រោយ រឿងអនាថបិណ្ឌិក-សេដ្ឋីមានសទ្ធាយល់ធម៌ច្បាស់លាស់ (ថ្ងៃមួយ) បានដើរទៅកាន់ព្រៃជាំ (ព្រៃត្រជាក់) ហើយនិមន្តព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជានាយក ព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ (ដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក) បានបង្គាប់ទាសកម្មករ ឲ្យចាត់ចែងភត្តក្នុងពាក់កណ្ដាលផ្លូវ (លុះខាងក្រោយមក) បានឲ្យពួកជាងសាងវត្ត (បម្រុងព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន) ១ រឿង (មនុស្សគាំងឡាយធ្វើ) នវកម្មក្នុងនគរវេសាលី ១ រឿង (កូនសិស្សធម្មគុយភិក្ខុ) ដើរដែងទៅមុនភិក្ខុសង្ឃ ហើយហួងហែងសេនាសនៈ ១

តោ អរហតំ ភត្តគ្គំ(១)

តំត្តវញ្ច អាដ្ឋិយា

បវត្តហិតន្តរាយវេ

ត្តលោ សាវត្តិ ជិសវំ

បតិដ្ឋាបេសិ អាភមំ

ភត្តគ្គេ ច តោលាហលំ

តំលានា វសេយ្យា ច

លេសភ សត្តាសា តហិំ

តេន ទុ ខោ តជំ ទុខោ

វិហារគ្គេន តាដយិ

បវិវេលាឧភាតញ្ច

អតាមា ភាត ខោ ឧទេ

---

១ ឱ. ម. ភត្តគ្គេ ។

រឿង (ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា) នរណាគួរទទួលកត្តព្វជ៏ប្រសើរជាដើម ១ រឿង (ស្វាទឹងដំរី) និយាយទឹងសត្វខ្លា ១ រឿង (អវន្ទិយបុគ្គល) ១ រឿង (ពួកសិស្សឆព្វគ្គិយភិក្ខុ) ហួងហែងសេនាសនៈរបស់សង្ឃ ១ រឿង (មនុស្សពាំងឡាយតាក់តែង) គ្រែតាំងដែលញាត់ដោយសំឡី ហើយទុកនៅក្នុងបន្ទោះផ្ទះ ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគ ស្តេចយាងសំដៅទៅក្រុងសាវត្ថី ១ រឿងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិវរោកាម (ចំពោះព្រះសង្ឃដែលមកអំពីទិសទាំងបួន) ១ រឿងកើតកោលាហលក្នុងភេងកត្ត ១ រឿង (ឆព្វគ្គិយភិក្ខុ) បណ្តេញភិក្ខុឈឺ ១ រឿង (ឆព្វគ្គិយភិក្ខុ) ដេកជាប់ទឹងដំណេកដ៏ប្រសើរ ១ រឿងទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យហាមឃាត់សេនាសនៈដោយអាងលេស ១ រឿងសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ (ជួសជុលវិហារ) ក្នុងទីនោះៗ ១ រឿងភិក្ខុគិតគ្នាថា ភិក្ខុណាហ្ន៎ គួរប្រគល់សេនាសនៈ ១ រឿងសេនាសនគ្គាហាបកៈ ភិក្ខុគិតគ្នាថា យើងគួរប្រគល់សេនាសនៈដូចម្តេចហ្ន៎ ១ រឿងភិក្ខុប្រគល់សេនាសនៈតាមកំណត់វិហារ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យឲ្យបរិវេណ តាមចំណែកជាលំដាប់ បើមានភិក្ខុឯទៀតមកដល់ (បើលោក) មិនត្រូវគោរ ក៏មិនត្រូវឲ្យចំណែក ១

เสตาสนกถนฺเต ขตฺตนฺตคาถา

ฉิสฺสมิ สงฺกาลงฺ

ตาหา เสตาสเน ตโย

อุปนนฺโท ๘ วาฬฺหาสิ

ปิตกา สมมาสนา

สมาชาสนิกา กิฬฺหิสุ

ตาวตฺตา ๘ ทุวตฺติกา

อสมาชาสนิกา ธีโย

สาลิฬฺหิ ปริกุญฺชิสุ

อยฺยกา ๘ อาทฺวา

กาฬิตงฺ กาฬการิ

อาฬฺวา ปิฬฺหกกกุฬฺหิ

រឿងទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យភិក្ខុប្រគល់សេនាសនៈ ដល់ភិក្ខុបិតនៅក្នុងទីឥតសីមា ១ រឿង (ទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យភិក្ខុហាមយាត់) សេនាសនៈ អស់កាលចាំដួង ១ រឿងភិក្ខុអ្នកប្រគល់សេនាសនៈញុះ ១ រឿងបន្ទុកភិក្ខុ (ហួងហែងសេនាសនៈច្រើនកន្លែង) ១ រឿងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់សំដែងគុណនៃវិន័យ ១ រឿងព្រះថេរៈឈរៀនវិន័យ ទើបទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យអង្គុយលើអាសនៈស្មើគ្នា ១ រឿងភិក្ខុមានអាសនៈស្មើគ្នាអង្គុយលើគ្រែជាមួយគ្នាគាល់តែចាក់ ទើបទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ ៣ រូប ខ្នះ ២ រូប ខ្នះអង្គុយលើសេនាសនៈជាមួយគ្នាបាន ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុមានអាសនៈមិនស្មើគ្នាអង្គុយលើអាសនៈវែងជាមួយគ្នាបាន ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យប្រើប្រាស់ប្រាសាទមានរបៀង ១ រឿងព្រះអយ្យិកា (នៃព្រះបាទបសេនទិកោសលសុគត) ១ (រឿងអារាមសិកភិក្ខុនៅក្នុងអារាមសដិតស្រុកតូចមួយ) ក្នុងទីមិនឆ្ងាយ (ពីក្រុងសាវត្ថី) ១ រឿងភិក្ខុចែកសេនាសនៈរបស់សង្ឃ ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគ សេ្តចយាងទៅគាន់តំណាក់វិដនបទ ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគសេ្តចយាងទៅគាន់ដែនអាឡវី ១ រឿងភិក្ខុឲ្យនវកម្ម ដោយគ្រាន់តែទុកដាក់ដុំដីឬថ្មអណាបដញ្ជាំង

ទ្វារអក្ខទ្ធវដ្ដិកា

អាលោកសេតកាទ្ធញ្ច

កេរុដ្ឋាឧនពន្ធនា

កណ្ដំខណ្ឌបរិកណ្ឌំ

វិសឝំសា ច កាលិកា

ជិសិតេ អកតំ វិប្បំ

ទុន្នេ ឆប្បញ្ច វស្សិកំ

អង្គុយោគេ ច សត្តដ្ឋ

មហាល្យកេ ឧស ទ្វាឧស

សព្ពំ វិហារំ ឯកសប្ប

អញ្ជំ ឯសេន្តិ សង្ឃិកំ

ឯសប្បីមំ សព្ពកាលញ្ច

បក្កម វិព្ភមន្តិ ច

ដំកល់សន្ទះទ្វារ សសរមេទ្វារ ធ្វើបង្អួច ធ្វើឲ្យមានពណ៌ស ឲ្យមានពណ៌ខ្មៅ ធ្វើឲ្យជាតស្ងួតដោយចំណីរវៃដោយចំណុំ ដោយគ្រាន់តែចំណុំធ្វើអាស្រ័យនៅនៃសត្វព្រាប ជួសជុលត្រង់កន្ទែងដែលជាប់ ឲ្យនវកម្មអស់ ២០ ឆ្នាំខ្លះ ៣០ ខ្លះ ឲ្យនវកម្មចំពោះវិហារ ដែលខ្ជូនអបលោកឲ្យក្នុងកាលមានផ្សែងខ្លះ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យឲ្យនវកម្ម ចំពោះវិហារដែលមិនទាន់ធ្វើប្តូរធ្វើមិនទាន់ហើយ បើវិហារតួចទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យត្រួតមើលការងារហើយសឹមឲ្យនវកម្មត្រឹម ៦ ឆ្នាំឬ ៥ ឆ្នាំបាន បើអឌ្ឍយោគទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យឲ្យនវកម្មត្រឹម ៧ ឆ្នាំឬ ៨ ឆ្នាំបាន បើវិហារធំទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យឲ្យនវកម្មត្រឹម ១០ ឆ្នាំឬ ១២ ឆ្នាំបាន ១ រឿងកិក្ខុឲ្យនវកម្ម ចំពោះវិហារទាំងអស់ ១ រឿងកិក្ខុឲ្យនវកម្មពីរកន្ទែងដល់កិក្ខុមួយរូប ១ រឿងកិក្ខុទទួលនវកម្មក្នុងវិហារបស់សង្ឃ ហើយប្រើឲ្យកិក្ខុឯទៀតនៅ ១ រឿងកិក្ខុហាមឃាត់សេនាសនៈរបស់សង្ឃ ១ រឿងទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យឲ្យនវកម្មដល់កិក្ខុ ដែលនៅក្នុងទីឥតសីមា ១ រឿងទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យហាមឃាត់ (សេនាសនៈ) អស់កាលទាំងពួង ១ រឿងកិក្ខុទទួលយកនវកម្ម ហើយចៀសចេញទៅខ្លះ សឹកខ្លះ

កាលញ្ច សាមណេរញ្ច
សំឃាបច្ចក្ខអន្តិមំ
ឧម្មត្តកា ខិត្តចិត្តា
វេទនាបត្តិទស្សនា
អប្បដិកម្មំ ឧដ្ឋិយា
បណ្ឌកា ថេយ្យសំវាសិយា
តិរច្ឆានមាតុបិតុ
អរហន្តា ច ទុដ្ឋសេក្ខា
ភេទកា លោហិតុប្បាទា
ឧភតោ ចាបិ ព្យញ្ជនា
មា សង្ឃស្ស បរិហាយិ
កម្មំ អញ្ញស្ស នាតរេ
វិព្ភកតេ ច អញ្ញស្ស
កតេ តស្សេវ បក្កមេ
វិព្ភមតំ កាលកតេ
សាមណេរេ ច ឆាយតំ
បច្ចក្ខាតេ ច សិក្ខាយ

ស្វាប់ខ្លះ ប្តេជ្ញាជាសាមណេរខ្លះ ជាអ្នកលាសិក្ខាខ្លះ ជាអ្នកត្រូវ
អន្តិមវត្ថុខ្លះ ជាមនុស្សឆ្កួតខ្លះ ជាអ្នកមានចិត្តពយមាយខ្លះ ជា
អ្នកត្រូវទុក្ខវេទនាគ្របសង្កត់ខ្លះ ជាអ្នកត្រូវសង្ឃរើសវត្ត
ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិខ្លះ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិខ្លះ ព្រោះ
មិនលះបង់ទិដ្ឋិខ្លះ ជាមនុស្សខ្ទើយខ្លះ ជាមនុស្សល្មើបសំវាសខ្លះ
ជាមនុស្សបូលលទ្ធិតិរ្ថិយខ្លះ ជាតិរច្ឆានខ្លះ ជាមនុស្សសម្លាប់
មាតាខ្លះ ជាមនុស្សសម្លាប់បិតាខ្លះ ជាមនុស្សសម្លាប់ព្រះ
អរហន្តខ្លះ ជាមនុស្សប្រទូស្តកិរិយាខ្លះ ជាមនុស្សបំបែកសង្ឃ
ខ្លះ ជាមនុស្សធ្វើព្រះលោហិត (របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ)
ឲ្យពុះពងខ្លះ ជាមនុស្សមានភេទពីរខ្លះ ១ រឿងកិច្ចឲ្យនវកម្ម
ដល់កិច្ចដទៃដោយគិតថាសូមកុំឲ្យនវកម្មរបស់សង្ឃរំខាន ១
រឿងកិច្ចធ្វើនវកម្មមិនទាន់ហើយ ។ ប្រគល់ឲ្យដល់កិច្ចដទៃ ១
រឿងកិច្ចនោះធ្វើនវកម្មហើយចៀសចេញទៅខ្លះ សឹកចេញទៅ
ខ្លះ ស្វាប់ទៅខ្លះ ប្តេជ្ញាជាសាមណេរខ្លះ ជាអ្នកលាសិក្ខាខ្លះ

អន្តិមជ្ឈាបន្នោ យតិ

សង្ឃោ វ សាមិកោ ហោតិ

ខុទ្ទកខិត្តវេឧលា

អឧស្សន្នាបជ្ជតិកម្មេ

និដ្ឋិតសេរ្យវហោតិ តំ

បណ្ណកោ ថេយ្យតិត្តិ ច

តិរច្ឆានមាតុបេតិកំ

ឃាតកោ ទូសកោ ចាបិ

ភេឧលោមាតព្យញ្ជឧលា

បដិជាឧតិ យតិ សោ

សង្ឃោ វ ហោតិ សាមិកោ

ហារិទ្ធញ្ញត្រ ភុក្កុច្ចំ

ខុទ្រិយតិ ច ភេទ្ធលំ

ជាអ្នកត្រូវអត្តិមវត្ថុខ្វះ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់ (នវកម្មនោះ) ១ កិក្ខុធ្វើនវកម្មរួចស្រេចហើយប្តេជ្ញាជាមនុស្សឆ្កួតខ្វះ ជាមនុស្សមានចិត្តកាយមាយខ្វះ ជាអ្នកត្រូវទុក្ខវេទនា គ្របសង្កត់ខ្វះ ជាជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិខ្វះ ព្រោះមិនបំដែងអាបត្តិខ្វះ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិខ្វះ នវកម្មនោះជារបស់កិក្ខុនោះឯង ១ កិក្ខុធ្វើនវកម្មរួចស្រេចហើយ ថាបើកិក្ខុនោះប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សខ្ទើយខ្វះ ជាអ្នកលួចសំរាសខ្វះ ជាមនុស្សប្លួកកាន់លទ្ធិតិរ្ថិយខ្វះ ប្តេជ្ញាជាសត្តតិរច្ឆានខ្វះ ជាអ្នកសម្លាប់មាតាខ្វះ ជាអ្នកសម្លាប់បិតាខ្វះ ជាអ្នកសម្លាប់ព្រះអរហន្តខ្វះ ជាអ្នកប្រទូស្តកិក្ខុនីខ្វះ ជាអ្នកបំបែកសង្ឃខ្វះ ជាអ្នកធ្វើព្រះលោហិត (របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ) ឲ្យពុពងខ្វះ ជាអ្នកមានភេទពីរខ្វះ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់ (នវកម្មនោះ) ១ រឿងកិក្ខុនាំយកសេនាសនៈ (របស់គ្រហស្ថដែលគេទុកដាក់ជាគ្រឿងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវិហារ) ទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃ ១ រឿងកិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ១ រឿងវិហារទ្រុឌ្រោម ១ រឿងសំពត់កម្ពលកើតឡើងដល់សង្ឃ ១ រឿងសំពត់

ឧុស្សន្នេ ចម្មេ ចក្កលិ

ភោគ្គេសុ អក្កមន្តិ ច

អល្លា ឧបាហនា ឆុដ្ឋ[1]

លិខន្តិ អបស្សន្តិ ច

អបស្សន្តំ លិខន្តេវ[2]

ភោគំ បច្ចត្ថរេ ច

ភជនហេ ឆ សង្កាន្តិ

លាមកំ ភត្តុទ្ទេសកំ

តតិ ឆុ ភោ បញ្ចមកំ

ភណ្ឌាគារិកេ សម្មតិ

---

๑ ម. ឆុដ្ឋ វិ.ឆដ្ឋ ។ ๒ ម.ម. វិ.ឥ. វិលិខេវ ។

មានថ្លៃប្រើនកើតឡើងដល់សង្ឃ ១ រឿងសែ្បកខ្ទាឃ្មុំកើតឡើងដល់សង្ឃ ១ រឿងខែ្សដែលគេរៀបឲ្យមានសណ្ឋានដូចជាកង់កើតឡើងដល់សង្ឃ ១ រឿងកំណាត់សំពត់កើតឡើងដល់សង្ឃ ១ រឿងកិក្ខុមិនលាងដើងដើរជាន់ (សេនាសនៈ) ១ រឿងកិក្ខុដើងទឹកដើរជាន់សេនាសនៈ ១ រឿងកិក្ខុពាក់សែ្បកដើង(ដើរជាន់សេនាសនៈ) ១ រឿងកិក្ខុស្ពោះទឹកមាត់ជាក់(លើឥវិចត្រល្អ) ១ រឿងដើងគ្រែគោសជាប់ទីផ្ទៃ ១ រឿងកិក្ខុផ្អែក(ទំនងជញ្ជាំង) ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតជែនក្តារសម្រាប់ផ្អែក ១ រឿងជែនក្តារសម្រាប់ផ្អែកគោសជាប់ទីផ្ទៃ ១ រឿងកិក្ខុមានដើងលាងរួចហើយ (តែមិនហ៊ិនដេក) ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យគ្រាលកម្រាលសិន (សឹមដេក) ១ រឿងក្រុងពជគ្រឹះ (កើតទុរ្ភិក្ស) មនុស្សទាំងឡាយ (ចង់ធ្វើសង្ឃកត្ត) តែមិនអាចធើងធ្វើបាន ១ រឿងធម្មគ្គិយកិក្ខុទទួលកត្តថ្លៃថ្លា បម្រុងខ្លួនឯង ហើយឲ្យកត្តមិនថ្លៃថ្លាដល់កិក្ខុដទៃ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យសន្ធតកត្តុទ្ទេសកកិក្ខុ ១ រឿងកត្តុទ្ទេសកកិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យថាធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ១ រឿងមិនទាន់មានកិក្ខុអកចាត់ចែងសេនាសនៈបម្រុងសង្ឃ ១ រឿងសន្ធតកិក្ខុឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង ១ រឿងសន្ធត

បដិក្កាមាភាវតោ ចាបិ
យាតុ ច ផលភាវតោ
ខជ្ជភាវតោ ចេវ
អប្បមត្តភាវិស្សជេ
សាដិយក្កាមាមតោ ចេវ
តថា បត្តក្កាមាមតោ(១)
អាភិកសាមណេរ
បេសកស្ស ច សម្មតិ
សញ្ញាតិកូ លោភវិទ្ធ
ហិតចិត្តោ វិញ្ញាយតោ
លេណត្ថញ្ច សុខត្ថញ្ច
ឈាយិតុញ្ច វិមុត្តិត្ថិ ។

---

១ ឱ. ម. ឥមេវ បត្តក្កាមាតោ ។

កិកូ ឲ្យជាអ្នកទទួល (បីវារ) ទុក ១ រឿង ទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យជាអ្នកចែកបបរ ១ ឲ្យជាអ្នកចែកផ្លែឈើ ១ ឲ្យជាអ្នកចែកបង្អែម ១ ឲ្យជាអ្នកចាត់ចែងបរិក្ខារតិបត្តិប ១ ឲ្យជាអ្នកប្រគល់សំពត់ ១ ឲ្យជាអ្នកប្រគល់ចាត្រ ១ រឿង សន្មតកិកូ ឲ្យជាអ្នកប្រើភ្លោម វត្តនឹងសាមណេរ ១ រឿង ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាវិនាយក ព្រះអង្គមានព្រះហឫទ័យប្រាថ្នាទូរប្រយោជន៍ (ដល់សត្វ) ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ទូរវៃត្រលោក ទ្រង់គ្រប សង្កត់ជនទាំងពួង (ទ្រង់អនុញ្ញាត សេនាសនៈដូចបានថ្វែងមកនេះ) ដើម្បីជ្រកកោនផង ដើម្បីនៅជាសុខសប្បាយផង ដើម្បីដុតបង់[1] (នូវអកុសលធម៌) ផង ដើម្បីពិចារណា នូវសង្ខារ[2] ផង ។

---

១ បំពេញសមថកម្មដ្ឋាន ៤០ ប្រភេទ ។ ២ បំពេញវិបស្សនា ១០ យ៉ាង ។

សង្ខិត្តកថាដ៏ល្អប្រាប់មាតិកា

ឧត្តរភាគ

លេខទំព័រ

សមថក្ខន្ធក:

រឿងពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើកម្មមានឥដ្ឋនីយកម្មជាដើម មិនមានក្នុងទីចំពោះមុខ . . ១
បុគ្គលជាអធម្មវាទីនឹងបុគ្គលជាធម្មវាទី ៣
សង្ឃជាអធម្មវាទីនឹងសង្ឃជាធម្មវាទី. ៥
ភិក្ខុទាំងឡាយប្រែនជាធម្មវាទី នឹងសង្ឃជាអធម្មវាទី ៧
និទានព្រះទេឋមល្ហបុត្ត ៩
សេចក្តីសន្មតិគួរការពារក្នុងសាសនានេះជាដើម ១១
និទានព្រះទេឋមល្ហបុត្ត ១២
និទានមេត្តិយភុម្មកភិក្ខុ ១៥
ការសូមសតិវិនយ ២៤
និទានកគ្គភិក្ខុ. ២៧
ការសូមអមូឡ្ហវិនយ ២៨
ការឲ្យអមូឡ្ហវិនយ ៣០
ការឲ្យអមូឡ្ហវិនយមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ៣៣
ការឲ្យអមូឡ្ហវិនយប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ៣៤
រឿងពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើកម្មទាំងឡាយ ដល់ពួកភិក្ខុមិនតាមពាក្យប្តេជ្ញា . . . ៣៦
ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញាមិនប្រកបដោយធម៌ ៣៧
ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ជាអ្នកចាត់បៃតងឲ្យគេថាប៉ស្មាក ៤១
ការឲ្យថាប៉ស្មាកដែលប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាង ៤៣
ការធ្វើតស្សបាបិយសិក្ខាកម្មដល់ឧបសម្បន្នភិក្ខុ. ៤៥
តស្សបាបិយសិក្ខាកម្ម ដែលជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌វិនយ ៤៦

	លេខទំព័រ
តស្សបាបិយសិក្ខាបទ ដែលដាក់ឬប្រកបដោយធម៌វិន័យ	៤៧
ការធ្វើតស្សបាបិយសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុ ៣ ពួក	៤៩
ការរម្ងាប់(អធិករណ៍) ដោយតណវត្ថារកសមថៈ	៥១
ការសំដែង (អាបត្តិ) ដោយតណវត្ថារកសមថៈ	៥២
អធិករណ៍ ៤ យ៉ាង	៥៤
មូលនៃវិវាទាធិករណ៍	៦១
មូលនៃអនុវាទាធិករណ៍	៦៥
វិវាទាធិករណ៍ដាកុសលក៏មាន ដាអកុសលក៏មាន	៧១
អនុវាទាធិករណ៍ដាកុសល ដាអកុសល ដាអព្យាកតៈ	៧២
កិច្ចាធិករណ៍ដាកុសល ដាអកុសល ដាអព្យាកតៈ	៧៥
ការចោទថាតដាអនុវាទាធិករណ៍	៧៦
អាបត្តិថាតដាអាបត្តាធិករណ៍	៧៨
កិច្ចថាតដាកិច្ចាធិករណ៍	៧៩
វិវាទាធិករណ៍រម្ងាប់ ដោយសមថៈ ២ យ៉ាង	៨០
ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌	៨១
អធិករណ៍រម្ងាប់	៨៥
ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌	៨៧
ការសន្មតភិក្ខុដែលប្រកប ដោយអង្គ ១០ ដើយខញ្ចាហិការកម្ម . . .	៨៩
ធម្មកថិកមិនចាំសុត្តៈ មិនយ៉ាំសុត្តវិភង្គ	៩០
ការប្រគល់អធិករណ៍ដល់សង្ឃ	៩៣
អធិករណ៍កើតឡើងក្នុងក្រុងសាវត្ថី	៩៥
ពួកភិក្ខុមិនប្រែកអរដោយរម្ងាប់អធិករណ៍	៩៧
ការចាប់ស្លាកឈ្មោះសកណ្ណជាឬក:	៩៩
អនុវាទាធិករណ៍រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៤ យ៉ាង	១០០
ការឲ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុ ដាអ្នកមានសតិពេញបរិបូណ៌	១០១

លេខទំព័រ

ភិក្ខុឆ្លងមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល ១០៣
ការឲ្យអម្ពូឡ្ហវិន័យ ដល់ភិក្ខុបាត់រវែងហើយ ១០៤
អនុភាពធិការណ៍មិនបាច់អាស្រ័យសមថៈ ២ យ៉ាង ១០៧
ការធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្ម ១០៩
អាបត្តាធិការណ៍រម្ងាប់ ដោយសមថៈ ៣ យ៉ាង ១១១
កិច្ចនៃបដិញ្ញាតការណកម្ម ១១៣
ការសំដែងអាបត្តិ ១១៥
អាបត្តាធិការណ៍មិនបាច់អាស្រ័យសមថៈ ១ . . . . . ១១៦
ការរម្ងាប់អធិការណ៍ ដោយតិណវត្ថារកៈកណ្តាលដំនុំសង្ឃ . . . . ″
ការសំដែងដោយតិណវត្ថារកៈកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ១១៨
ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ១២១

ខុទ្ទកវត្ថុខន្ធក:

រឿងពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាងូតទឹក ១២៣
រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុ នហានវត្ត ១២៥
រឿងភិក្ខុបាស់ដរកំឡាងថ្ម នហានវត្ត ១២៩
រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ការសិតសក់ដោយស្លឹតដាវដើម ១៣១
រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ការដាត់មុខដាវដើម ១៣៣
ទោស ៥ ប្រការនៃការប្រៀងធម៌ ដោយសម្លេងប្រៀងជំរែង . . . ១៣៥
ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់មានសេចក្តីប្រឹការ ដោយផ្លែស្វាយ ១៣៦
រឿងអញ្ញតរភិក្ខុ ត្រកួលស្តេចពស់ ៤ ត្រកួល ១៣៩
រឿងអញ្ញតរភិក្ខុ កំរើយកាត់អង្គជាត ១៤១
រឿងគ្រូ ៦ នាក់ ជាត្រពកបន្ទូន ១៤៣
រឿងព្រះបិណ្ឌោលភារទ្វាជត្ថេរ ១៤៥

	លេខទំព័រ
និយាយអំពីជាតក្រ រឿងធម្មត្តិយភិក្ខុ	១៤៧
រឿងភិក្ខុប្រើនរូប និយាយអំពីជាតក្រ	១៥១
ការហែកចីវរដោយដៃ និយាយអំពីចីវរ	១៥៧
ការធីកដាំបង្គោល និយាយអំពីចីវរ	១៥៨
ពួកភិក្ខុពាក់ស្បែកជើង ដើរជាន់ឈើស្តឹង និយាយអំពីស្ថាប់ម្រាមដៃ . .	១៦១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតរោងសម្រាប់ដាក់លើឈើស្តឹង និងជាវ៉ាសម្រាប់ដាក់ឈើស្តឹងជាដើម.	១៦៣
ការទ្រង់អនុញ្ញាតខ្សែយោគនឹងខ្សែសម្រាប់ចង	១៦៥
រឿងអនុញ្ញាតសំពត់គ្រងទឹក	១៦៦
ភិក្ខុ ២ រូបនាំគ្នាដើរទៅកាន់ផ្ទៃវិថ្លាយ	១៦៧
ការទ្រង់អនុញ្ញាតមុង	១៦៩
ការទ្រង់អនុញ្ញាតជណ្តើរ ៣ យ៉ាង	១៧១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតប្រហោង សម្រាប់បង្ហុយផ្សែងជាដើម	១៧៣
ការទ្រង់អនុញ្ញាតខ្នើ ៣ យ៉ាងជាដើម	១៧៤
ការទ្រង់អនុញ្ញាតខ្សែស្មៅចីវរ នឹងខ្សែស្បៃងចីវរជាដើម	១៧៧
ការទ្រង់អនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) បង្គាន់ជែងជាដើម	១៧៩
ការទ្រង់អនុញ្ញាតវត្ថុមានសំពត់សម្រាប់ងូតទឹកជាដើម	១៨១
ទីមានខ្នាំណោកដែលគេរោយរាយដោយផ្កាជាដើម	១៨៣
កិច្ចមានបរិភោគក្នុងភាជនៈជាមួយគ្នាជាដើម នឹងរឿងវិឌ្ឍលិច្ឆវី . . .	១៨៥
រឿងវិឌ្ឍលិច្ឆវី នឹងរឿងមេត្តិយភុម្មជកភិក្ខុ	១៨៦
ការផ្តាំបាត្រធំលំវិឌ្ឍលិច្ឆវី	១៨៩
មិត្តអមាត្យនឹងញាតិសាលោហិតរបស់វិឌ្ឍលិច្ឆវី	១៩១
ការផ្ទាំរបាត្រឡើងវិញ	១៩៣
រឿងព្រះពោធិរាជកុមារ	១៩៤
ព្រះមានព្រះភាគយាងទៅកាន់ព្រះរាជនិវេសន៍ របស់ព្រះពោធិរាជកុមារ . .	១៩៧

លេខទំព័រ

កម្រាលសំពត់នឹងរឿងស្រីម្នាក់ ១៩៩

ភ្លើម អម្បោសនឹងរឿងនាងវិសាខាមិគារមាតា ២០១

ការទ្រង់អនុញ្ញាតផ្ទៃត ៤ ជ្រុងនឹងផ្ទៃតមួល (ផ្ទៃតស្វាយភ្លោត) ជាដើម . . ២០៣

រឿងភិក្ខុ ១ រូប នឹងការទ្រង់អនុញ្ញាតធម្មត្រ ២០៥

រឿងភិក្ខុ ១ រូបប្រកាថាត្រក្នុងសង្រែកនឹងភិក្ខុ ១ រូបមានជម្ងឺ ២០៦

ការសូមនឹងការឲ្យទណ្ឌសម្មតិ ២០៧

ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិ ២០៩

ការឲ្យទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ នឹងរឿងភិក្ខុមំពាអៀង ២១០

រឿងភិក្ខុ ១ រូបនឹងរឿងស្រីម្នាក់ ២១៣

ការទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកាត់ក្រចកត្រឹមនឹងសាច់ ២១៤

ការទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់កោរ មានកំបិតកោរជាដើម . . ២១៥

ការឲ្យកាត់សក់ដោយកន្ត្រៃ នឹងការទ្រង់អនុញ្ញាតសណ្ងាស . . . ២១៧

គ្រឿងលោហៈ គ្រឿងសម្រិទ្ធិ នឹងការទ្រង់អនុញ្ញាតចំពង់ថ្នាំភ្នែកជាដើម . . ២១៩

ការទ្រង់អនុញ្ញាតកាយពន្ធ (វត្ថុពន្ធចង្កេះ) ២២១

ការទ្រង់អនុញ្ញាតក្រវិលឡើវ អត្នាក់ឡើវ ២២២

ភិក្ខុស្មៀកស្បង់ផ្ងិចសម្ងៀកត្រហស្ថ ជណ្តាប់ផ្ងិចត្រហស្ថ ២២៤

អានិសង្ស ៤ ប្រការក្នុងការទំពាឈើស្នង់ នឹងរឿងធម្មគ្គិយភិក្ខុ . . . ២២៦

ការឡើងដើមឈើ ២២៩

រឿងភិក្ខុ ២ រូបជាបងប្អូននឹងគ្នា នាំគ្នាទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ . . . ២៣០

ការរៀនគម្ពីរលោកាយតៈ ២៣១

រឿងព្រះមានព្រះភាគទ្រង់កណ្តាស់ ២៣៣

ការទ្រង់អនុញ្ញាតខ្ទឹមនឹងការបន្ទោបង់បស្សាវៈ ២៣៥

ការទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើទីធ្លីឲ្យខ្ពស់ឡើងជាដើម ២៣៦

ការទ្រង់អនុញ្ញាតវត្ថុសម្រាប់តោងជាដើម ២៣៩

រឿងធម្មគ្គិយភិក្ខុនឹងអនាថារមានប្រការផ្សេង ៗ ២៤១

ឧទ្ទានគាថា នៃខុទ្ទកវត្ថុក្នុងនេះ ២៤៥

លេខទំព័រ

សេនាសនក្ខន្ធក:

រឿងវាដគហសេដ្ឋី ២៥៩

ការទ្រង់អនុញ្ញាតសេនាសន:៥ យ៉ាងនឹងរឿងវាដគហសេដ្ឋី ២៦១

គាថាសម្រាប់អនុមោទនាសេនាសន: ២៦៣

ការទ្រង់អនុញ្ញាតសន្ទះទ្វារដាដើម ២៦៥

ការទ្រង់អនុញ្ញាតបង្ហួច ៣ យ៉ាងដាដើម ២៦៧

ការទ្រង់អនុញ្ញាតតាំង ដែលគេបង្អាំដើងដាប់នឹងរមៀតាំងដាដើម . . . ២៦៨

ការទ្រង់អនុញ្ញាតតាំងបាក់ផ្តោដាដើម ២៧១

ការទ្រង់អនុញ្ញាតទ្រនាប់ត្រែដាដើម ២៧៣

ការទ្រង់អនុញ្ញាតពួកទាំងឡាយ មានពួកញាត់រោមកែះដាដើម . . . ២៧៥

ការទ្រង់អនុញ្ញាតដំរឈើនឹងបាយម៉ានដាដើម ២៧៧

ការទ្រង់អនុញ្ញាតតំនូរភ្លើផ្កាដាដើម ២៧៩

ការទ្រង់អនុញ្ញាតព័ទានដាដើម ២៨១

ការទ្រង់អនុញ្ញាតដណ្តើរតង្ហិដាដើម ២៨៣

ការទ្រង់អនុញ្ញាតសន្ទះទ្វារដាដើម ២៨៥

ការទ្រង់អនុញ្ញាតភ្ជាំពណ៌សដាដើម ២៨៧

រឿងអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីនឹងរឿងវាដគហសេដ្ឋី ២៨៩

សីលវិភគាថា ២៩៣

អនុបុព្វីកថា ២៩៥

ធម្មចក្ខុ ២៩៧

ការថ្វាយភត្ត ២៩៩

រឿងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិនឹងវត្តព្រះជេតពន ៣០១

ការធ្វើនវកម្មនឹងរឿងដាងដុលឬដើរ ៣០៥

ការឲ្យនវកម្មនឹងពួកអន្តេវាសិការបស់ឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ៣០៧

អសនៈប្រុសើរ ទឹកប្រុសើរ នឹងផ្ទំកាយប្រុសើរ ៣០៩

លេខទំព័រ

រឿងសត្វដាស់ប្បាញ៉ាំនឹងគ្នា ៣ ក្បួ ៣១១

ការរកថា ៣១៣

អវន្ធិយបុគ្គលមាន ១០ ពួក ៣១៤

វិន្ធិយបុគ្គលមាន ៣ ពួក ៣១៥

វត្តដែលគេធ្វើនទ្ធិសងស៍សង្ឃ . . . . . ″

អាសនៈខ្ពស់នឹងអាសនៈប្រសើរ ៣១៧

ការថ្វាយវត្តព្រះជេតពន ៣១៩

គាថានៃនិហារទាន ៣២១

ការបណ្តេញភិក្ខុដែលកំពុងជាន់ មិនទាន់លែងឲ្យក្រោកចេញ . . . ៣២៣

រឿងធម្មគ្គិយភិក្ខុ ៣២៥

រឿងសត្តរសវគ្គីយភិក្ខុ ៣២៦

ការសន្មតិសេនាសនគ្គាហាបកភិក្ខុ ៣២៨

ការប្រគល់សេនាសនៈមាន ៣ យ៉ាង នឹងរឿងឧបនន្ទភិក្ខុ . . . ៣៣១

ការក្លែងហែងសេនាសនៈមាន ២ យ៉ាង នឹងការសំដែងវិន័យ . . . ៣៣៣

ការទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុអង្គុយ ជាមួយនឹងភិក្ខុមានវស្សារវាង ៣ ដងដើម . ៣៣៥

រឿងព្រះអយ្យិការបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសល ៣៣៧

វបស់ដែលភិក្ខុលះមិនដាច់មាន ៥ យ៉ាង ៣៣៩

វបស់មិនត្រូវលះមាន ៥ យ៉ាង ៣៤១

រឿងអស្សជិភិក្ខុនឹងបុនព្វសុកភិក្ខុ . . . . . ″

ការចែកសេនាសនៈជាវបស់សង្ឃ ៣៤៣

វបស់ដែលមិនត្រូវចែកមាន ៥ យ៉ាង ៣៤៤

រឿងភិក្ខុនៅក្នុងដែនអាឡវី ៣៤៦

	លេខទំព័រ
ការឲ្យនវកម្ម	៣៤៧
ការឲ្យនវកម្មចំពោះវិហារទាំងអស់ជាដើម	៣៤៩
ការដែលភិក្ខុទទួលនវកម្មហើយដើរចៀសចេញទៅជាដើម . . .	៣៥១
ការដែលភិក្ខុទទួលនវ កម្មហើយចៀសចេញទៅ ក្នុងវេលាដែលធ្វើរួចជាដើម .	៣៥៣
ការតាំយកគ្រឿងប្រើប្រាស់ឲ្យជារបស់ខ្លីជាដើម	៣៥៥
ការជាន់សេនាសនៈដោយជើង មិនខាន់លាងជាដើម	៣៥៧
ការទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យក្រាលកម្រាល ហើយសឹមដេកជាដើម . . .	៣៥៩
ភត្តុទ្ទេសភិក្ខុនឹងសេនាសនប្បញ្ញាបកភិក្ខុ	៣៦១
ការសម្មតិអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកភិក្ខុ	៣៦៣
ភិក្ខុជាសាជិយគ្គហាបកៈជាដើម	៣៦៥
ឧក្ខេបនីយានៃសេនាសនក្ខន្ធកៈ	៣៦៦

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបត្តិ

វិរុទ្ធបាឋ	អវិរុទ្ធបាឋ	អង្គ	វជ្ជលេខាយំ
សង្ឃោ	សង្ឃោ	៣	៤
ចុលវគ្គោ	ចុល្លវគ្គោ	១០	១
ចោរប្បបាតេ	ចោរប្បបាតេ	១៣	១៣
ឥទំ	ឥមំ	១៥	៣
តុម្ហេ	តុម្ភំ	២០	១១
មេត្តិយកម្មេ	មេត្តិយកុម្មេ	២៣	១
មេត្តិយកម្មជកា	មេត្តិយកុម្មជកា	២៣	៦
វិតហិត្វា	តិរហិត្វា	២៤	៤
សតិវិនយេ	សតិវិនយំ	២៥	១
មល្លបុត្តស្ស	មល្លបុត្តស្ស	២៦	១០
មយ្ហម្ម	មយ្ហម្ភំ	៣៤	៦
កាវេ	កាវេតិ	៣៨	២
កាសតី	កាសតិ	៥០	៦
កវណស្ស	តវណស្ស	៦១	៥

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបត្តំ

វិរុទ្ធបាឋោ	អវិរុទ្ធបាឋោ	អង្កំ	វជ្ជលេខាយំ
សម	សម-	៦២	៣
អាបត្តី	អាបត្តីតិ	៦៤	១៦
អនុវាទាធិករណំ	អនុវាទាធិករណំ	៧៧	១
យថា កថំ វិយ	យថា កថំ វិយ ។	៨០	១៨
វិនយសម្មុខតា	វិនយសម្មុខតា	៨៣	៤
វិហរតិ	វិហរន្តិ	៨៦	១១
ចិត្តវិរជ្ជនាសកតោ	ចិត្តវិរជ្ជនាសកតោ	១០៣	១
បាចេន្តិ	វិបាចេន្តិ	១២៧	២
អាមន្តេស	អាមន្តេសិ	១៣០	១០
មម្ពវេសិកាយោ	អម្ពវេសិកាយោ	១៣៨	១៦
ឆសុត្តុត្តរិ	ឆសុត្តុត្តរិ	១៤៣	១
វិនយបិដក	វិនយបិដកេ	១៩៦	"
ឋបេត្តំ	ឋបេតុំ	"	២
សង្ឃា	សង្ឃោ	១៨៩	១៩
បង្គលត្ថាយ	មង្គលត្ថាយ	២០០	២
វិសាខា	វិសាខា	២០១	៣

វិរុទ្ធាវិន្ទុឃ្លាតំ

វិរុទ្ធបត្តំ	អវិរុទ្ធបត្តំ	អង្គ	ជួរលេខាយំ
វិសតិមជ្ជំ	វីសតិមជ្ជំ	៤១៤	១៨
មំសុំ-	បំសុ-	៤៤១	៧
អឌ្ឍកឌ្ឍកំ	អឌ្ឍកុឌ្ឍកំ	៤៨០	២
ពុទ្ធោតិ(៣)	ពុទ្ធោតិ(៣)	៤៨១	១៥
កុមារពេ	កុមាពេ	៣០២	,,
គាហេតព្ពន្ត	គាហេតព្ពន្តិ	៣២៩	១៨
និសីទ	និសជ្ជ	៣៣៥	១
បសេនទិសេ្ស	បសេនទិសេ្ស	៣៣៧	,,
ចុលវគ្គោ	ចុល្លវគ្គោ	៣៥៦	១
នុដ្ឋហន្តិ	នុដ្ឋហន្តិ	៣៥៨	៣
នដ្ឋហន្តិ	នុដ្ឋហន្តិ	,,	១៧
កត្តុខេសកោ	កត្តុរេសកោ	៣៦១	៥
ហោទ្ធំ	ហោទ្ធំ	៣៦៩	,,

សន្ទីកប្រៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
បុគ្គល	បុគ្គល	៣	២
ម្ចាប់	រម្ងាប់	៨	១១
មន្ទុកចិ្ច	មន្ទុកុច្ច	១៤	១២
មល្ហបត្ត	មល្ហបុត្ត	១៤	១៣
សប្បី	សប្ប	១៦	៣
ន័ន	ន័ង	២០	១៤
ន៊ិយាយខ្លួយ	ន៊ិយាយខ្លួង	២៦	៩
ចាន៊ិយាយ	ចាននិយាយ	៣០	៤
កឋ្យ	កឋ្ឋ	៣៥	១១
បន្តិចបន្តួច	បន្តិចបន្តួច(១)	៤២	១៦
ប្រជោ	ប្រជា	៥០	១២
ដើម្ប	ដើម្បី	៥៧	៥
"	"	"	៨
មិនមាន៎	មិនមានទៅ(១)	៥៨	៩
សេចក្តិ	សេចក្តី	៦១	១៦
អាបត្តាធកវណ៌	អាបត្តាធិកវណ៌	៧៤	១៤
ត្រង់បវណា	ត្រង់បវណា ។	៨៩	១៦

សន្ទីកច្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អដ្ឋកថា	៦ អដ្ឋកថា	៩៨	១៩
ចុះការចាប់	ការចាប់	៩៩	១២
យ៉ាងនេះ	យ៉ាងនេះហើយ	"	១៣
វិន័យកម្ម	វិនយកម្ម	១០៧	៨
កិក្ខុង	កិក្ខុ	១១៣	៦
សេចក្តិ	សេចក្តី	១១៧	៩
រំងរូស	រឹងរូស	១១៨	១១
ចល្លវគ្គ	ចុល្លវគ្គ	១៤៦	១
វិតក្កន:	វិតក្កន្ត:	១៧៩	
ខុកជ	ខ្លុកជ	១៨៤	១១
ឈេ	ឈើ	"	១៩
កុម្មជក	កុម្មជក	១៨៧	១០
សេក្តី	សេចក្តី	១៩១	១៩
វិតន្តក:	វិតក្កន្តក:	១៩៩	១
នយបិដក	វិនយបិដក	១៩៦	"
អន្ទុគ្រោះ	អន្ទុគ្រោះ	១៩៨	១៣
តាំងង	តាំង	១៩៨	១៧

សន្ទីកក្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
មហាមាត្យ	មហាមាត្រ	២០៤	១០
ៗថ្ងាន	ៗថ្ងាន	២១០	១២
គប្ប	គប្បី	"	១៤
អនញ្ញាត	អនុញ្ញាត	២១២	៤
ការងារ	ការងារ	"	១២
ទ្វែកាត់ក្រចក	ទ្លូវកំបិតកាត់ក្រចក	២១៤	៩
ទ្វែទាំៗ	ទ្វែទាំៗ	២៤២	៥
ទីដំណេ	ទីដំណេក	២៥២	៨
ព្រះទ្រង់	ព្រះអង្គទ្រង់	២៦៥	១៣
វិហារ	វិហារ	២៦៦	១០
ពួក	ពួក	២៨៤	២
ក្បាប់	ក្បាច់	"	១០
ទ្រគ្រាស់	ទ្រង់គ្រាស់	២៨៥	១៦
គន្ធីសទ្វារទាងណេ	វន្ទុកទ្វារ គន្ធីសទ្វារ	២៨៦	១៧

សង្ខិត្តច្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
មគធ	មាគធ	២៩០	៤
គហបតី	គហបតិ	,,	៨
មគធ	មាគធ	២៩១	៤
,,	,,	,,	៧
សិលវាគាថា	សីវាគាថា	២៩៣	១
ជនបទ	ជនបទេ	,,	៧
អនាថបិណ្ឌិត	អនាថបិណ្ឌិក	២៩៦	១៣
ជីវិត	ជីវិត	២៩៧	១០
សាវត្ថិ	សាវត្ថី	៣០១	៥
បប	បប់	៣៣១	១១
គឺសៅ	គឺស្មៅ	៣៤៥	១០
ដោយ	ដោយ	៣៤៨	៣
បេជ្ជា	ប្តេជ្ញា	៣៥១	៤
តិរ្ថិយ	តិរ្ថិយ	,,	,,
(៤១៤)	(៤១៥)	៣៥៤	១៣

INSTITUT BOUDDHIQUE